K67

M. Cod.
8rét
14. Szám.

Andreæ Apost. — 3
Thomæ Apost. — 1
Conceptio B. V. — 3
Natiuitas Domini. 16.
Steph. Prothom. — 3
Joan. Ewangel. — 4
Innocentium. — 1
Circumcisio — — 6
Epiphania — — 3
Conversio. S. Pauli. 3
Purificatio B. V. — 6
Annunciatio B. V. — 5.

Ad Dei gloriam

In festo S.ti Andreae. Venite post
me, faciam vos piscatores hominum. Matt. 4

A' mikeppen David kiraly regenten amaz
nagy Oriast Goliadot, ki az ſido taborra ellen
akkor mond valan meg győzé, és meg ſzegyen-
nité, [illegible] a Davidtt [illegible], a [illegible]
az ördögöt, és [illegible] Vilagot [illegible] Saul kiraly
[illegible] Davidra az [illegible] [illegible]
és [illegible] Sarakot, [illegible] mint hogy az [illegible]
nem ſzoliot vala [illegible] [illegible]
le [illegible] magaval, Non habeo usum, Nem ſzok-
tam [illegible] [illegible] [illegible]. Annak [illegible]
az ſzoliot [illegible] kapard [illegible] minden
nap el vala, a patakokot [illegible] [illegible], mellyel
az [illegible] és az [illegible] giakorta
meg győzte, és öt ſima [illegible] az patak-
bol fel [illegible], [illegible] [illegible] tartvan
nagy batorsagal [illegible] az Philisteus Goliat
ellen, ſzemben ſzalla vele, meg [illegible]
az ö parityaiat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hogy [illegible] [illegible], és a maga kardiaval
[illegible] [illegible].

[illegible] Urunknak ſzembe ſzalvan az [illegible] [illegible]
[illegible], ki az Vilagossaghoz [illegible], az ſidó [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] és [illegible] vala, [illegible]
[illegible] az ö [illegible] Vilagossaganak [illegible] 3
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
az ö minden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

hogy veled szemben szallani. Nem akarta az ö mindenhato bölcseségét teöt illy pallosat keszeteni, es azzal az ö fölszuvalkodot legyözni a Vegre, Mondom; Nem akarta e földi bölcseségnek, a Vilag nagyainak, a Vilag tekentetes Nemeseinek Meltoságos allapotu legyenek ötet meg gyözni, Hanem jarvan a Galileai tenger mellet, az Genezareti to mellet, egy utann kis hajocskat halaszo halaszt ... tudni illik, annak szegeny ... allapatu, tudatlan, s goromba parasztt halaszokot, Petert, Andrast, Jakabot es Janost, Azokat gyözte, es szegeny ... meg a Vilag tolvajokot, azokat ... birodalmabol a Vilagnak Fejedelmet, azok altal hodoltatta betteja es Szaz ... alá a Vilagnak Kiralyit, es Monarchajit, Az kik közül kiket ... mikeppen ... Sz. Andrast, kinek innepit illi a mai napon az Anya Szentegyhaz meg ... magyarazom. ... figyelmeztek

Ambulans Jesus iuxta mare Galileae, vidit duos fres, Simoné qui vocatur Petrus et Andreá frém eig.

Minek utanna az mi edes üdvezitönk az ö Sz. Evangeliomianak predikalatat, fö napi böjtölese, ... es nappali buzgo es ... imadsagi altal Sz. Atyja Commendalta

---

es a ~~...~~ wenelte nalla magat, hogy e földön egy Magyar Gimnasiumot, tanolo Iskolat inditson es keszitsen, elsöbe tanitvanyokat gyüjte, s valogata, kik, ... az Magyar Filosofianak es Theologianak halgatoi ... hogy azok ötölle, es azoktol masok tanolyanak, es annak Mestermagat mondjaua ... minden ... Vilagnak nagyobb ... egy ... oly nagyon ... hogy az ö ... a ... es a Vilag ... De mint hogy az ö Magyar Philosophia ... a Vilag bölcseseget ... Quae stulta s. mundi elegit Deus ut confundat sapientes. infirma mundi, et contemptibilia elegit D. ut conf...

Csudalatos dolog, hogy egyik ... Szanarra ... kiket magokot ... Xtus utan ... mindenkit ... ötöt ... egy hina Högtetben ... szerint földön iarvan, Valljon ... meg ... Ki magy ... hajadon ... alatt ...

Mihelyen [illegible] tartozunk, [illegible] vakasz-
tott minket akarat. Mi lehet annal
nagyobb esztelenség, hogy az Istennek az
akaratjának ellent álljunk, az [illegible] bizonyos az
bizonytalanért, [illegible] akar aval az Isten-
nel, hogy [illegible] faciam vos s. h.
hogy illyen tökélletes engedelmességet annak-
nak peldat adgyak nekünk, mint kellyen
engednünk az Istennek, az ö tanácsát, az ö
intését, és parancsolatjait minden kelly-
tenünk. Mert az kik [illegible], az ki
igazán engedelmes, [illegible], [illegible]
[illegible], hogy az [illegible] igen nehéz,
hanem csak az Parancsolatot, [illegible] igaz
engedelmességet viseli [illegible].

Az Sz. Engedelmességet Sz. Agoston annyira
magasztallya, hogy [illegible] Menyország-
ba [illegible] [illegible]
kösségnek az Engedelmességnek az
Kik [illegible] kimondhatnak, azoknak
[illegible] az Engedelmességnek
[illegible] Magyarázzuk [illegible]
Professionak [illegible] mondaskat Melior
est Obedientia q Victima. [illegible]
[illegible] az Aldozatoknak [illegible]
[illegible] Aldozatnak [illegible].
de az Engedelmességben az maga aka-
rattya [illegible] aldoztatik. Világosság
[illegible] Sz. Agoston [illegible] mondja.

Hamarabb [illegible] Istennek egy Enge-
delmes [illegible], hogy sem [illegible]
egy [illegible] engedelmesség nélkül
nyöröghe, és mennél engedelmesebb
lészünk Istennek, [illegible] hatto
[illegible] engedelmesebb lészen Isten [illegible]
könyörgésünkre, [illegible]
Engedelmesség nélkül sem [illegible]
[illegible] kedves [illegible]
Ecce in die jejunij vri, mae nitur volu-
tas vra. [illegible] panaszolt Isten, [illegible]
hogy böjtöltünk [illegible] az mi
böjtölésünkre [illegible] Sonyargatásunkra
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fel
az [illegible] mondván, igaz hogy böj-
töltetek és Sanyargattatok testeteket és
[illegible] de az ti böjtöléstek és
[illegible] az ti akaratotokban
[illegible], sem [illegible] kedves
[illegible] Istennek [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ha az [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
Az igaz engedelmesség [illegible] akarat
[illegible], [illegible] hanem csak [illegible]
[illegible] ha [illegible], ha parancsolják

Mikor Sz. Andrast nagy [illegible] [illegible]
[illegible], a ki [illegible] [illegible]
az ö [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ötöt.
Mert a mi hazankban Abraham minekelötte halla
hogy az ö [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Sz. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ölöt. Faciam vos p. h.
Latta [illegible] Jeremias Propheta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Jere. Mittam eis piscatores multos
16. dicit Dns, et piscabuntur eos.
A' Halo a' [illegible] [illegible], [illegible] a' Menny
[illegible] [illegible]. Az Isten igéje. a' [illegible]
az Embereket, az Tengerben ~~az Vilag~~
[illegible] [illegible] halalt vadnak az
Vilag [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az Tengerben. az Tenger [illegible]
[illegible] [illegible], allhatatlan [illegible]
allapotba [illegible], [illegible] [illegible]
Veszedelmekkel [illegible]. Mi lehet
[illegible] [illegible] [illegible] az
Vilagnak.

Mi lehet allando ezen az Vilagon. Mi lehet
valtozhatatlan, es bizonysag nelkül,
Keserüseg nelkül, es Veszedelmes allapot nelkül. Az Embereknek halalok
[illegible], hanem az [illegible] Vilagnak egyben
latik. Az mi hazankban sok vid-
eki halak vadnak, azon keppen sok
rendkivüli Emberekis vadnak. Nemelyek
nagyok, i mind annal nagyobbak, nemely-
ek, kicsinek, masok mind annal kisebbek.
Az mi hazankban az Tengerben az Nagy halak
az kisebbeket, az erösbek az erötlenebbeket
üzik, kergetik, hajtjak, marjak, harap-
jak, ~~[illegible]~~ vesztik es emesztik.
Azon keppen az Vilagon az hatalmasok
az szegeny erötleneket, hajtjak, üzik
kergetik, sakatjak, rikatjak, verik
Vajjak ölik vesztik.
Mi hazankban az Tengerben is halak
sokfelek vadnak, azon keppen
az Vilagon jok es rossz Emberek
vadnak, tiszták es tisztatalan
halak is vadnak az Tengerben azon
keppen Emberek az Vilagon.

5

Azok mondatt tisztatt, kiknek
tejek vagyon, és apro seregek
kaiok, tisztatalanok azok, a kiknek
ninczen.
Anak okaert az Angvillat, mijhalat.
koni halat, piztrangot, kihot nem
Vizetneketet most [illegible] halnak tartiák
vigantan, tisztatalanak tartattak és
azok elé hantak, az Isten parancso-
latja szerent.
Miert tartattak akor tisztatalanak
az Isten teremtet allattjat Vigiaz[illegible]
elsőrendü K. az Isten [illegible], és reánk
valo nagi gond Viselésre, ki nem azokat
[illegible]nak, nem azok peldanak, hanem az
Teremtet allatokat, tulaidonsagokat
tanitani akart minket.
Mit akart tehat jelenteni azzal.
az Apro serenijat hanak a halak
fel mint egi nek[illegible], az Vizben mint az
egi Madarak az levegő egben, ugi az
emberek lelki [illegible] altal, fel
melik [illegible] az Mennyei
dolgokra és iotti [illegible]ra és
[illegible]. Az penzes [illegible] és kör-
mösök [illegible] öltöztek mint valami
pancelt viselnek, lelki fegyvert
példáznak.

Melyel az mi lelkünk és [illegible], az Pö-
kolbeli ördögnek [illegible] és [illegible]
[illegible] oltalmaztatnak. Azért mondgia
Sz. Bernard Doctor, az [illegible]
[illegible] a halat az [illegible]
madarak [illegible]. azon [illegible]
[illegible] az ijlat, az [illegible] és [illegible]
[illegible] öltözöt Vitez embereket.
Ha akart közöllünk, Isten előt tiszta
és kedves hal akar lenni, azon [illegible]
[illegible] és [illegible] öltözött
lelki [illegible].
[illegible], ha az [illegible]
és [illegible] [illegible]
ha az ö lelki [illegible], és [illegible]
[illegible] Oltalmazza, [illegible]
az kik igi [illegible] Tiszta halak
is halaka, kedves halak, tartatik. az
kik [illegible], [illegible] semmi kik
tisztatalan halak tartatnak.
[illegible] illik kik minden [illegible]
azok az földi [illegible] [illegible], kik
azok [illegible], [illegible], [illegible] emberek
kikről mondgia az Apostol. hogy
[illegible] Venter est [illegible] [illegible]
és [illegible] [illegible]
[illegible], kik az [illegible] [illegible]
Ordögh akaratjan [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible]

[illegible] mondom az [illegible] [illegible], kik
az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intrabit in R. C.
[illegible] adultam, [illegible] malitia [illegible]

A [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] hal fogasra
[illegible], monda az [illegible] [illegible] monda
Mat [illegible] [illegible] A halaszok [illegible] az [illegible]
13. [illegible] kik az Vilag [illegible] [illegible]
[illegible] halaszok az [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
Vadnak [illegible] kik az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] a
[illegible] [illegible] [illegible]. Azonk [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] halonat
[illegible] [illegible] [illegible] ollat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
kik [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] mikor [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible], [illegible], mikor az [illegible] Templomo-
[illegible] [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Davidal
2 in corde meo abscondi eloquia
tua: ut non peccem tibi. [illegible]
1 [illegible]; audiam (si quid) quid loquatur
in me Dns

At illi relictis omnibus secuti sunt eum.
Csodalkozunk [illegible] [illegible] Andrasnak az az
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] követte ötet
De [illegible] [illegible] [illegible] azon, [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] követik
azon [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] (Oh Jaj!) az [illegible]
[illegible]. De az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] gondo-
latok altal, az [illegible] [illegible] altal, [illegible]
[illegible] altal. De [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] altal
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible] Antichristusnak, [illegible] [illegible]
[illegible].

... ed ekem, es ... ... [illegible] ... [illegible]

+

festo S. Andreæ Apostoli.

Venite post me. Mat. 4.

Kovon Moyses profeta Israel nemzetségét
tönnak nehéz fogsagából ki hozta volna; és az
el egyekmbe, (kinek szabadsagat, es üdvességit föltött
szomeuhorta,) veres tenger mellet allanádatuā
ból az nagy vizet, mellen atal veszedelē nekül
mehetet. Hatakmeget pediglen Pharao kiralyt
hadaval egyekmbe, ki öket uzi, es utanok siet vala,
tuduā hova lenni, Az urhoz kialtani kezdé, hogy
olenvaló veszedelmbol ötet meg szabaditana; Meg
gata Moysest az Isten. Es azt paraūsola neki, hogy
al a vesszövel mellyet kezében tartia vala, össe meg
tengernek vizét, es azonal utat ad nekiek. Melliet
ö meg cselekedte volna Moyses, az viz két felé has
a, es mint valami ket eros fal meg mozdíthatlanul
a, Es ugy szaraz labbal, es mind veszedelē nekül a
et atal hoza. Peldasat viselte Moyses azmi
körbe iaro Krisnak, ki az egész emberi nemzetségnek
üdvességét, es meg szabadulasat szomiuhozvan, Galilea
i tenger mellet iar vala. Holot az ö hatalmassa
nak erös vesszöivel az tengernek szinét meg utué
onnal negy halaszokat szemünket belöle ki vonta,
egy ezek az vezérek, es tanétok atal, az menieiy utat
lly bünökkel atal vekedet vala, meg nitnaia; Es
világnak sok habiait el kerülvén, azovóki vala
dogsagnak partiara batorsagoson atal vinnie; Ezek
vezérek, ezek az Kapitaniok es tanétok közül egyik
ekig mindenek elöt kiuetté. 2. Andras vala; Kinek

... ugiek, a. ...
... atal igen tagas es bócsuletes utia...
mai napon Korósugn kin Ahār illi és szenveli.

Ambulans Iesus iuxta mare Galileæ. vidit duo...
Nem embekosemben latta, a mint szokot a nap ...
mely tükert az ó fenyével nē csak meg vilagositt...
hanem az maga képéhe belcie óntem, ugy hogy a...
lia a tükert, mint ha abban egy kis fenyes napoke...
naia. Latta az igassagnak szép fenyes napia Ch...
Petrū, et Andrā, Iacobū et Ioannē, homines simplic...
rusticos et idiotas, quos ita illo suo fulgure grāe illu...
uit, et incendit, ut in eor cordibg per fidem suā effi...
imaginē. Quare mirū n̄ ē si tā pfūda radicē in cor...
corū iecit chri. amor, quodm̄ illū postea vita sanct...
rū grauias grtām̄ tolerantia, demq ipsa morte imi...
tint. De egy dologba felól haluyja 2. Andras a...
Apostolokat kik urunk atal hiuattattanak. Mibe u...
Abba hogy 2. Andras elsó uala ki chrg urunkat ko...
küuette, ó uala maradot, es mindenek elotte azó ...
tanitasat halotta, ugy hogy meltan, elsó kerszt...
nek mondatik nemellicktol, chrg elsó tanitvanya...
elsó ki az euangeliomnak könnyo iga ala uetette az...
Ki egyebeknek vezere es kapitania lenne, hogy az...
peldasat latuā többeme azt cselekednetek, urunkat
kouetnenek, A mezoppe tugyjuk hogy Peter azó peldai...
an. c. 1. latuā urunkhoz iuue, mit hogy Andras tanacsabol, es
intéseból Peter urunkhoz iuue. Qua in re merit...
Andreā coparabimg columbis illis, quæ solent ceteras co...
lūbas ad suū attrahere columbarium. qbg ut scribit...
10. c. 11 nīg ē ars interse blandiri, hizelkedni, es egyebekrt c...
litni, es ugy lopassal nagyob kesérokrl haza iuni...
mihi mō Andreas, in incipiente scte chri quasi co...
bario celestiū eloqorū suauitte refectg, statim ceteros...

...n grani attraxit ad chrm, et se sapienter decipiens ...
...enter decipiens reliqs ad chrm ueniendi uiā inchoauit
ad chri. columbariū comitatior nagyob kiserovel, ugy
sicut una nubecula exorta, statim aliæ nubeculæ sese
iungūt illi, unde postea pluuia decidit. Sic e mari ga...
...i Andreas sese in altū efferens, sensim plures aggre...
...i sūt ei. et qbg postea celestis do...ni ... adeur,
...undos hum ... descendit: Hi sūt ergo quomi... Isa. 60.
...ēm Isaias uidi. Qui sī isti ut nubes uolant, et sicut
columbæ ad fenestras.
...catū autē Andreā ter uocatū legimg in scriptura. 1°
...audiuit Ioanē Bapt. dicentem, Ecce agng Dei, et
...dic secutg ē. chrm dm. 2° uocatg ē in mirabili illa Luc. 5
...ptura piscium, cū dixit Petrg, exi a me dne qa ... 3° uo...
...o fuit hec, ad mare Galileæ, et ex tunc inseparabile
...o adhesit. O mely bodog szemeket talala ó ket atya...
...keket chrg urunk latta Galilea tengere mellet, Sem...
...non gondelnak uala ók chrg uronk felól, Az órok...
...ó dulsosag ezekbe sē iue uala, Sak lelki eledelek...
...sik forgalnatosō uala. De imar chrnak mas gondo...
...tta uala felólok, maradā allapatot rendel uala né...
...ok. Moretto ... potorāt. Eng sollicitg v mei, Szoda Cant. 5
...o, et cor meū, dng chrg pars cordis mei, uigilat, et nosal.
...f. Cur aliōs plures sic non uidet, cur hos potius
...dit sorg mari? ... Judicia dei abissg multa, Nō Rom. 9
...volentis, neq currentis, sed nāhc dei. Noha sok dol...
...nban ki tecik az urisrinek ó 2. F. az emberi nemzet...
...gher ualó nagy szerelme és irgalmassaga; De az Istentól
...ló hiuas nagy tele uot mindkor az isteni szerelmnek
...ó bevhor ualó io akaratnak, Szt az ó hiuasanak szo...
...sát chrg nilua mutatta meg urunk ama hasonlatossagatal
...elsó olé hozza egy nemó cselédet előrt, ki io regel ki...
...jjē uala kerresni es fogadni mirreket azó szolo tole...
...aruta 3. orakor, 6. 9. 11. ora taiba. Ket rendbeli
...diglen Istentol ualó hiuas uagion, 1a. Interior, belso hiuas

[illegible]
[illegible] lelki indulat, [illegible] [illegible] [illegible]
tol el [illegible] mellikeket az [illegible] hit ad [illegible]
Ioan. 6. hac [illegible] [illegible]. Nemo pt. venire ad me, nisi pr quod misit
traxerit illum. Fides enim non est donum naturale, sed [illegible]
Thren. 5. tum a Deo. Converte nos Domine ad te, et convertemur [illegible]
Altera vocatio est exterior, quae fit ore prophetarum, [illegible]
stolorum, Concionatorum per [illegible] vocem. [illegible] hac [illegible]
tione vocati sunt Apostoli, nam cum exteriorem [illegible]
mini vocationem quae fuit ore dicentis: Venite [illegible]
audiverunt, simul et interius movit cor illorum [illegible]
assenti[illegible] et obedierunt [illegible] quae dicebat [illegible]. Sic
cavit publicanum Matheum [illegible] et Telonio, Zacheum [illegible]
ro, Latronem de Cruce, Saulum de coelo, Petrum, Andream
ex navi, et alios Apostolos similiter. Et nunc omnes illi [illegible]
spretis huius mundi deliciis, familiaribus relicta patria [illegible]
[illegible] sese ad religiosam vitam recipiunt. [illegible]
[illegible] me faciam vos fieri piscatores hominum.
Ceterum hoc et notandum est, dupliciter vocare sol[illegible]
Deum: Aliquos enim vocat tantum ad se. Alios vero [illegible]
cat post se. Priori modo omnes omnino homines vocat ad [illegible]
ut [illegible] ad finem ultimum, et ad cognitionem sui, [illegible]
Mat. 11 omnes hic vult salvos fieri; Et ideo clamat: Venite [illegible]
omnes qui laboratis et onerati estis etc. Et hac vocatione [illegible]
[illegible] modis vocat homines ad se. Nunc per [illegible] [illegible]
[illegible], nunc per plagarum inflictionem, [illegible] a p[illegible]
[illegible] [illegible] liberans, nunc morbis flagellis, et [illegible]
[illegible]. Unde contra tales nolentes ad se venire [illegible]
[illegible] [illegible] per os sapient. dicens: Vocavi et [illegible]
Prov. 1. [illegible] extendi manum meam, et non fuit qui aspiceret, de[illegible]
[illegible] omne consilium meum, et increpationes meas neglexistis [illegible]
ego quoque in interitu vestro videbo. Ac [illegible] cum [illegible]
aliquis motum aliquem in se in corde suo, v.g. videt in [illegible]
[illegible] Religione quod sit pulcher ordo, quod omnia decen[illegible]
fiant, quod fidei haec bona opera laudat, et necia ad [illegible]
[illegible] docet, quod sit angusta via ad salutem, [illegible]
in [illegible], quae omnia gravia dici audit in [illegible]

[illegible] haec sit antiqua illa fides ab Apostolis [illegible]. [illegible]
[illegible] orbem diffusa, et nullus locus [illegible] ubi aut non sit aut non fue[illegible]
[illegible]. Cum alias videat [illegible] non nisi a centum [illegible] annis, [illegible]
nomen [illegible] auditum fuisse, quod tamen [illegible] et hic sit. Non
[illegible]. Deinde audit, sicuti verum est, omnes quotquot sanctos
[illegible] [illegible] fuit [illegible], et salvatos ex hac fide esse,
[illegible] S. Martinum episcopum fuisse, S. Gregorium fuisse papam
[illegible], S. Franciscum Monachum, S. Claram [illegible]
[illegible], S. Stephanum, Ladisl. Hungariae [illegible] Episcopatus
fundasse, Monasteria aedificasse, Missas audivisse, [illegible]
[illegible] induisse [illegible], quae moderni omnia [illegible]
[illegible], destruunt, comburunt. Et cum nimirum [illegible]
[illegible] religione sacrum [illegible] cum audierit. [illegible]
[illegible] haec [illegible] [illegible] [illegible], et afficit. [illegible]
[illegible] vocat eum ad se: porrigit illi manum, ut veniat. Sic
[illegible] abhorret [illegible] ab [illegible], luxuria, [illegible] a mala
[illegible]. Tunc vocat eum Deus ad se. Nolite o christiani
[illegible] vos vocanti [illegible], [illegible] haec quae in corde
[illegible] loquitur. Non vult Deus ullum decipere, salvos vult omnes.
[illegible] dicito cum Samuele: Loquere Domine loquere, quia 1 Reg. 3
[illegible] servus tuus. Venite per viam trium dierum, [illegible]
[illegible] fidei spei, charitatis, venite per dilectionem Dei et proximi,
[illegible] cognitionem Dei et sui, et per spem futurorum bonorum.
[illegible] pauci sunt qui [illegible] [illegible] [illegible], ideo dicit Deus Mat. 22
[illegible] vocati, pauci electi. Alios vero vocat
[illegible] tantum ad se, sed et post se. Et hoc modo vocavit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elotte, [illegible] elotte
Földoyb allapatva, [illegible] [illegible], Er [illegible] csak
[illegible] ad, [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] csak azt mondja. Si quis vult venire Luc 9.
[illegible] me abneget [illegible]. [illegible] [illegible] azt mondja. [illegible]
[illegible]. Haec mando vobis, ut [illegible]. Hac [illegible] vita Christi
[illegible] nos hortatur, ut quemadmodum ipse ambulavit, ita et nos [illegible].
[illegible] ipse relicta domo sua coelesti, [illegible]
[illegible]. Vitam pauperem, abiectam, [illegible] gessit. Ita nos relictis
[illegible] nostris. [illegible] divitiis, honoribus, et omnibus quae mundi
[illegible], cum paupere [illegible] obedientiam, [illegible] [illegible] sequamur

Haec e euangelica [illegible], Hic sunt illi gradus, qui
hodie S. Andreas, ubi [illegible] ubiq; [illegible] omnibus [illegible]
tm. Sed cu non omnibus accedit haec uocatio. post [illegible]
saltem sequant illa quae dicit. Ad [illegible]. Et [illegible]
consulite ad salutem. [illegible] Cui pt capere capiat. [illegible] a
[illegible]. Haec fac. impedire et [illegible]

De noha az emberek meg ualtsaga, mely Chus [illegible]
atal meg löt, oly nagy dolog uala, hogy az semmi [illegible]
[illegible] atal [illegible] nem mehetet, hanem csak az [illegible]
[illegible] Istennek [illegible] atal. ~~[illegible]~~
Es noha mint egyeb dolgokat, mellyek az mi [illegible]
[illegible] kiuansaganak, maga atal, mint [illegible]
[illegible] [illegible] uolna a Chus. Mind azon atal [illegible]
sokat akart maga mellett uenni, kik [illegible]
1 Cor. 3. Dei adiutores sumus dicit S. Paul. [illegible] Chri legatione
2 Cor. 5. fungimur. Sed ut humilitatis [illegible] magister, [illegible]
[illegible] hanc [illegible], noluit tn sibi soli hominum [illegible]
[illegible] et salutem tribuere, sed uoluit et Apostos, [illegible]
Apostos [illegible] eius muneris participes efficere. [illegible]
[illegible] [illegible]. Solg licet posset haec omnia [illegible]
solus [illegible], sicut [illegible]. Sed uoluit [illegible]
[illegible] S. muneris participes facere. Sed quos [illegible]
[illegible] eligit, et [illegible] ad [illegible]. Potentes
sunt, Diuites [illegible]. Sapientes sunt, Fortes sunt. Mul[illegible]
rudes. in doctos. sunt, Quos tu [illegible] hos piscatores piscavi, et in [illegible]
adducere uolo.

Es bizonnyara mindenkor csudalkozot, es ma[illegible]
[illegible] mölta csudalkozik, az egesz keresztyen uilag, es [illegible]
almelkodik rayta. Hogy Chus urunk az ö [illegible]
atat és szent egy hazat illien [illegible], [illegible], [illegible]
datlan, [illegible] ebrek atal, kik nagy munkaual [illegible]
ö mindennapi kenieruket kereshintek, kik emberek [illegible]
eluetet, es semmi tekintetbe nem ualanak. [illegible]
ki terieztetti, es az egesz uilagot meg hodultatt[illegible]
Ki nem csudalkozik, ki nem almelkodik Christi hata[illegible]

[illegible] Csaszarokat, Enni felseges kiralyokat, Nagy [illegible],
[illegible] [illegible], urakat, Gazdagokat, es ami leg csudalatosb
[illegible] sok bölcseket, tudosokat. Erötlen, szegeny es [illegible]
[illegible] halaszok atal meg giözhetni, azokkal az kereszten
[illegible] igazsagat el hitetni. Balvaniokat, mellyeket
[illegible] szeretettel [illegible], el hagyatni, Egy szegeny
[illegible], Emberek elöt [illegible] Maria fiat Iste-
nek tartani, abba hinni, es ö tölle nagy orokke ualo
eletet, anagy orokke ualo karhozatot uarni. Nagi
csuda ez. Nagy dolog ez. Harom okat athatiuk
ennek az nagy titoknak, ennek az nagy giözedelemnek,
mellyek mibennunk az Isten [illegible], nagy bölcsesseget, nagy
hatalmassagat, nagy szeretetit mutattiak. Elöszor mi-
kor az [illegible] az uilagot, az egit, es [illegible] semmibol
[illegible] uolna, es sok szep [illegible] [illegible]
[illegible] uolna. A földet, ugy mint [illegible], es
[illegible] allatot, az egeknek kerekseige közot
leg közöpette mint oszlop nekül, mint [illegible] nekül, mint
kulsö tartozatar nekül, ugy mint csak fuggue. helyhez.
[illegible]. Az egek megis egy mashoz tamaszkodnak, [illegible]
kok vagyon kin forognak, Az elementomokis ugy kerol
[illegible] egy mast. hogy egyik az masikhoz tamaszkodik, Az
[illegible] allatok pedig mind az földhez tamaszkodnak. A [illegible]
föld pedig az egeknek közepsegi közot, a [illegible]
leg közöpette, csak önö maga all. mint tamaszatar, mint
fundam, oszlop, tartozar nekül, mint a fugni. quis n
miratur, qs n obstupescit hoc Dei opg. Audi Iob haec Iob. 26 n. 7.
Dei potentiam sic suspicientem. Qui extendit aquilonem super uacuum
et appendit terram super nihilum. A ki az ekakot ki teritette
az [illegible], es a földet fel fuggesztette a semmin. Et S. David [illegible]
Fundasti terram super stabilitatem suam, az ö maga alhatatossagan
non inclinabitur (helieböl ki nem mozdul) in seculum seculi.

Sicut igi[tur] solus et totus Deus, et mirabilis in operi-
n[is] sui magna admiratione, tam magnum terrae globum super
nihilo fundavit. Ita non mirum ita, si ad tanti sui po-
tentiam ostendendam, et sapientiam declarandam, et in humili-
Co vittim, Az kön Antiarat, christianam Ecclesiam supra nihil
hoc est, supra pauperes, rudes, simplices, Nulla literarum
specie, Nulla eloquentia insignes, Nullis opibus, Nullis
erekke való soha el nem romló. Hanc mind [illegible] honoribus illustres, perpetua, et nulla unquam aboriturae
supra stabiliter fundavit. Nullum ipsorum [illegible]
toto orbe aedificium, quod sua vetustate tantum non
durat, licet altissimis nitatur fundamentis. Aedificia
illa operosa, quae mundi miracula vocabantur, suum
finem acceperunt. Le dőlének ama magas oszlopok
lévének Nilus vize mellett kivül, hogy azt ő gazdagságok
20 annis gazdaságának építetti, süllyedtek is immár. El romlottanak
dalatos, és sok mesterségekkel rakattatott tornyok
ékes szépsége, mellyet Ptolom. kiráj, Prolis[?] [illegible]
szaz ezer arannyal rakatta. Le rontattak Babilo-
nak ama híres nevezetes falai, mellyeket Semiramis
királyné asszony csináltatott. Diana Isten asszony tem-
plomának csak hírét halljuk, mellyet Ephesus városában
Az egész Asia, és világnak [illegible] rakatta. Sohul
nincsen tovább ama [illegible] koporsó mellyet Arte-
misia Caria országnak királyné asszonya, az ő Ura
Mausolusnak holta után rakattatta. Mind ezeket na-
gyobb, és több efféle ez világon való nagy tekéntetekkel, sok ezer
drága, meg mérhetetlen nagy költséggel építettek, rakattatott
szépségeket hazak, tornyok, oszlopok, falak, le dőlének, le
esének, semmivé levének; Mi oka? mint hogy azoknak
építői csak romlandó és halandó voltanak. De Christ[us]
Urunk haza örökös, soha nem romlandó, mindenkor meg-
at 16 maradó, úgy hogy még az pokolnak kapui is az
hatnak ellene, nem árthatnak néki, amint ő nő meg-
örökké való igasság mondja. Támadjanak ő bár ellene az
pokolbéli mind[en]seregek. Egybe gyűljenek mind Tyrannusok
és fejedelmek ereiek. Mind felől vessenak rohanjanak az ha-

...kk semmi széles, sziget hatalmal ama öt országokkal
hogy még ha az felső eghikis [illegible] szakadnak, De soha
az kön, közösséget, Romai Catholica Anyaszentegyháznak erősségét,
meg nem mondhatnak, sőt az Isten tanácsát meg nem fordíthatják,
mind eddiglen ki tetét, et ezután végig is jövendőben
meg mutatják: Perierunt infinitae sectae quae illam
sectae una cum auctoribus suis, et tyrannis. Haec vero sicut
Noe arca quo magis crevit aquae tempestatum, tanto magis
elevabatur. Et licet hic et ibi in hoc vel illo loco, Regno
obscurior videatur, in alio tamen interea crescit. Est enim secta
sicut Luna, quae licet nunc sit tamen pars mediata perire
videatur. Tamen in seipsa semper est integra. Merito igitur
de Apostolis, quod post Christum Ecclesiae fundamenta sunt, illud 1 Reg. 2
Annae Samuelis matris huc adducere possim: Domini sunt
cardines terrae, et super eos posuit orbem. Apostoli enim
non quia ipsi per se firmi et solidi, sed quia Domini erant,
fuerunt a Deo electi, fidi et stabiles, supra quos, tanquam
supra cardines universae Ecclesiae christianae erexerit orbem.

Végre mas okat ennek, quare Christus voluit et fecit id,
Hanc S. Paulus dedit. Gent. elegantissime exprimit verbis. 1 Cor. 1
Infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia, et ignobi-
lia mundi, et contemptibilia elegit Deus, et ea quae non sunt, ut ea
quae sunt destrueret; quam ob rem o. S. Paule. ut non glo-
rietur omnis caro in conspectu eius. Nam si doctos, si potentes, si
divites, si honoribus conspicuos elegisset, de seipsis fortassis
gloriari potuissent. quod suis viribus, sua eloquentia, fidem
suis opibus christianam fidem mundo persuasissent. modo vero
cum nihil sit, in quod eam laudem revocare possimus, adscri-
bere Deo debere desierim, non dubitamus, cuius potenti virtute
et per ineptam instrumenta tam sancta, et tam eminentis religio-
nis fundamenta locata sunt, cuius suavissimo iugo mundi poten-
tia et sapientia elatum submisit caput. Hanc autem Pauli
sententiam licet multis rationibus exemplis, et autoribus possemus
comprobare, brevitatis causa tamen et in nobis scriptura locus confirmabo.
Et quod primo loco occurrit Samson ille natus miraculum Iud. c. 15
Hic maxilla asini, szamar allával, animalis stolidissimi, baho

philisteos plurimos servavit, sibi, ac populo eis. in [illegible]
hoc tam sacro ac robusto corpore, ut Gigantes qdam videri
qua postea parta victoria, quasi de inimicis triumphans
In maxilla asini, in mandibula pulli asinarum delevi eos

Al crone. kapira.

Sic Christo duo placuit per mandibulam asini, hoc est per sim
plices ac rudes, illiteratos homines, eosque pauperes ac viles, mun
dum sibi mundum subjicere, sive ad fidem trahendo, sive [illegible]
rebelles et morte obstinatos, in barathrum tandem deturbando,
Sive reluctantium consilia, machinationes, conatus dissipando, et
in nihilum redigendo, ut fiunde meliori multo usurpari illud
In maxilla asini, non mille tantum viros, sed innumeros
hostium exercitus fudi, ac delevi. Et sic illi sibi [illegible]
[illegible] immensa gloriam nomini compararunt. Itemut a solis ortu
usque ad occasum, laudabile ac magnum sit nomen eius.

Ecce tertia ratio, quare Deus stulta mundi elegerit
plurimos dicti S. Pauli, et est afferri illo loco [illegible]

Reg. 16 Scriptum est. Cum esset Samuel propheta a Deo missus in Beth
lehem, ut ungeret unum ex Isai filijs in Regem, quem
vi Deus commonstraret, ejecit oculum in primum Eliab [illegible]
[illegible] hominem, et multo decoro, gaudensque dixit: Num coram Domino
est christus eius? at tale tulit responsum a Deo. Ne respicias
vultum eius, neque altitudinem staturae eius, quoniam abieci eum
nec iuxta intuitum hominis ego iudico, homo enim videt ea quae
parent, Deus autem intuetur cor. Itaque hoc primo reprobato, De
de et alijs abiectis, quorum nulla minimi patris mentione factum
adducti coram Samuele fuerant, contempsit Deus; et quem
minime cogitare posset aliquis, omnium postremus ac minim
natu David, qui tunc oves servebat, electus est. Surge, inquit
Samueli, et unge, ipse est enim. Non elegit Deus in praepositos
orbis terrae illos, sapientes in ea in re multos potentum
nobilitate, aut fatui splendorem, aut divitiarum fulgorem, aut caetera
hujusmodi, quae suspiciunt, et admirantur mundani homines, sed piscatores
tenuis fortunae, scilicet Petrum, Andream, Iacobum, Ioannem. Scilicet
consistunt praecipue super omnem terram. non enim ut videt homo,
ita videt Deus.

Ecce tertia Ratio, quare Deus stultam abiectos elegerit ad
tam opus, quo maius non erat in mundo, ad convertendum nimirum

[illegible] Elvegezni vala Chris Urunk sokol nagi [illegible]
[illegible]bol embereket halaszni, et az e haloiok az az
az Evangeliomnak vagy ~~[illegible]~~ az [illegible] szelit kiterjez
teni; mellyel meg ama nagy oriasokat, kik az
[illegible]eh alat nyognak, az az, hatalmasok, erősök, bölcsek,
tudosok, mint ama halacskak, meg fokhatnak,
nagi pedig kevassaga, oly ejo szerint vala az Christus
kili halaknak meg fogasahoz, hogy semmi egyeb dologgal
nem gionierkodet; Et hoc tam vehementer desiderium
ostendit in primis suo Resurrectionis die, cum ab inferis
rediisset ad suos, tunc enim nihil eum comedisse legimus
nisi piscem assum, et favum mellis, ut scilicet indicaret, quod
piscium hominum ardore flagraret. quos Evangelij rete
inclusos, et sui amoris igne excoctos comederet, et sibi
uniret et solidet, quos sibi dilectione conciliat. Quoniam ergo pi
scatori decreverat homines, ideo piscatores eligere voluit
ab irrationabilium piscium piscatu, ad rationalium pisces
traduceret piscatores. Hoc ergo ut indicaret, suaviter cum
disponens, Petrum et Andream. Scilicet Dominus secus mare pri
mum ad se vocavit. Venite inquit post me et faciam vos fieri piscatores hominum.

Docuit autem illos, ut qui piscatores hominum futuri erant, quales
sibi Evangelij retia comparare deberent. Praesertim vero sericum
ex filis varijs ornari dt, sed planum ingens sit
simplex, non magno artificio contextum, forte tamen ac solidum
[illegible] sit oportet non solo plumbo; nec suberi tantum fultum
ut leguntur cortices in marginibus; aliaque solo plumbo trahantur
penitus ad fundum, vel solo cortice innatantur tamen ita
ne medias penetraret undas, ubi pisces commorari solent.
quod pertinet ad praedicationem, ad dextram navigij
inclusis mittunt Evangelij retia. Ex quibus tria haec esse
convenit, primum quod evangelij praedicatio, non figuratum, ornatum
in [illegible] pictum, non eloquiis splendore, non mundana sapientia
[illegible], sed potius devotum [illegible] sermonem sale conditum
[illegible] in eo Christiana quod simpliciter, et coelestis sapientia

et graviter mera cu nouorso gratia. Habeat ergo
postea Euangelicu rete, et plubu divini iudicij, quo se in
iret h·weat; Et leve suber, tortice, misericordiæ dei, ne
ritate fimare, ne forte ad ima desperatois suo sceleru pondere
sicr vapiat; Nec sola misericordiæ recordaru blandiatur
forte nimiu fidenter scelestoret animi in elatione
efferanti. Postremo dr gcionator ñ in sinistra
nassij sacere euangelij rete, h.e. ñ accipiendæ gtæ,
sibiaru aquirendaru studio gcionari, sed spe celistis
prty, et ardenti aiaru zelo inflamatq ad gcionand
dut. Hoc zelo ardebat q dixit. Cuis mi det
trq moriar? ~~q mi det~~ videre Ecctam Dei, sicut
diebq antiqs, qdo Apli laxabant retia, nõ in captu
ram argenti, vel auri, sed in capturā aiaru,
Illyen halonal, illen buzgossaggal, illen szorgalma
saggal mind az keresztyen halaszot Szent Andras
Es hogy minnel tobban ~~halaszhatna~~, szinten az ki
sanak prédikallo szekre hagot uala fel. Honnan ke
napig prédikaluan, tub hust ezer emberrul fogot hogy
meg. Es vegreke önön magauanér, orokke ualo
soha el nem mulando ~~bodogsagot~~ meg foga, et dum
sirit. mellet agion minikunkis I F. C S.

30 9br. +

Habita in Adoria 1619
Habita in Monostor 162

In Festo S. Andreæ Apostoli.

A mikoron David kiraly regenten ama nagi oriast
Goliadot, ki az Isten tabara ellen atkot mond uala, megh
öle, es meg szegyenité. Hasonlokeppen az Davidnak fia is
Chrus Iesus az ördögöt, es ez vilagot meg geozé, et semminé
tevé. Saul kiraly rea ada az Davidra a sisakot, az fegy
vereket, az vas saruakat, de miat hogy az uj vitéz nem
szokot uala affele fegyuernek viselésehez, el uévé magatol.
habeo usu. Non szokta u.m. affele fegyuerekhez. Annak
ezert az szokot fegyuerhez kapuan, mellyel mindennap él
uala, a paraznak tudni illik, mellyel az medvekot, es az orok-
nyokat gyakorta meg tepte: es az öt kuuecsket az pa-
tokbol fel uevén, parittyajaba tett tavtuan. Ugy saba- 1 Reg. 17
ment az Philisteus Goliath ellen: szembe szalla vele, es meg
hentuen az ó parittyajat, ugy öte homlokat egy kuvel.
hogy azonnal fel döle, es maga kardjaual feiet vévé;
Kevés urunkis szembe szaluan az setetsegnek feiedel
mevel, ki az Isten fiatt es vilagossagnak atkozza es
gyalazza uala. Nem akarta az ö isteni vilagossaganak
fegyuerekkel, mellyel örökkul fogua tundoklot elvibe
venni. Nem akarta az ó minthato ereienek sisakaual
vele szembe szallani. Nem akarta az ó bölcsessegenek minthato
es mint tudosagarak pallosat kezében venni, es azzal az
kevil feiet el vagni; Nem akarta ez vilagi tudomania
nak bölcsessegnek, nemességnek, es tekentetnek fegyueruel
tet meg gyozni. Harom savua az Galileabeli to
vellet. Szegeny kövikeket vett fel Petert es Andrast, Janost
es Iakabot, es azokkal meg gyozé, ~~stb.~~ meg szegyenité: sa vilagot
e semmivé tevéotet, et mind erotol, et hatalmatol meg tolunt.
fosztá. Mikeppen pedighlen az tob kövek közot vett fel
Szent Andrast, kinek önnepit ma illiuk, azt vervel mostani predikaciomban meg lat
...

Beatus Ioannes qualstam, Mikoron az mennyből ala szallot
Apoc. 21 vetatotnik fondamentomat mierti volna, azt mongya h
annak az bodog varasanak fondamentoma tizen két draga
bol vettetett vala. Az első kő annak az fondamentom
nak Jaspis kő vala. A masik Saphirus kő, a harmad
Kalcedonia, es ugy előb előb mindeniket nevekent elő
hallya, mind az tizen kettödig; Es megis magyarazza, kik
nek ezek az fundamentomok. Et murus inq. Civitatis hns fund.
duodecim, et in ipsis duodecim nomina, duodecim Aptorum Ag
Azert a mely embereket Christus urunk ez nagy magaho
ta, azokat igen szép draga kövekhez monthatiuk, mint
a mely Apastol harmadik egből alla szalot, azt azt mon
hogy az Annaz mely epöltetet, sup. fundam. Aptorum, et p
Eph. 2. 20 Christavit, ipso summo angulari lapide Christo Iesu. Az e
kő ennek az fundamenak az Apostoloknak fejedelme Sz
Sz. Peter, ki az Aptok közöt lőn első vala. A masodik,
diglen Szent Andras, ki Sz. Peterrel egyint hivattatot az A
tolsagra, mely Saphirus kő, mellyel az Csaszarok es kir
lyok, azok es fejedelmek magokat ekesitik, es az kir
knak kiralyjai azt igen szeretik es kedvelik.

Causas, vel Qualitates a qbus Saphirus laudatur invenim
quinq. Öt okbul talalo hogy dicsirtetik az Saphir kő. 1. A
Fostoktol, avagy az szintol, 2. Attol Hogy lagy kő, es ig
konyen engedi magat metszeni. 3. Hogy mikor veres fin
ervi ölt, akor valami tuzes langot bocsat ki magabol.
4. A kezepi annak ö szönik kristal szinű. 5. Mert o
nossagolis élnek vele. Mind ezek az ekessegek, es tulajdo
az Szent Andrasba talaltatnak. Lőn előszer is azert
Saphir kő, kek, avagy egh szinű szép dolog, es tiszta, mi
szüle nekül nagyon, Mely eghi szin, igyez hogy Szent An
élete es maga viselése mennye, nem ez vilagi, eghi tulajdo
vala. Sokan talaltattanak akor, mikor Christus ez vilagon
hollettet, kik amaz atkot követik vala mind dolgaiban, s
terram gradieris, terram comedet omnibus diebus vitae tuae. kik
csak az föld. dolgok utan töltenik, csak azokat kivanjak o

nominhortanak. Egyik az Barmmal kerekedet, masik ura,
hazanal gazdagodni akart. Emez kalmarsagot üzet, Amaz szan
tassal, vetessel, maiorkodassal elöl sietet. Ki egyikeppen, ki mas
keppen telhetetlensegeknek kedvezet. Es minyaiok szaraba
amaz szó vala. Qui supra nos. nihil ad nos. i. Nihil ad
nos caelum, Plavum curamus superna, dummodo haec terrena habeamus
dummodo hic pleni simus, satis est nobis. Es mint hogy az ölebbik
inkab ezekben foglalatosok mig ez vilagon élnek, ezokaert pa
naszolkodik az Istennek Profeta ezt mondvan. A maiore usq. ad Ier. 6. v.
minorem omnes student avaritiae, et a propheta usq. ad Sacerdotem 13.
cuncti faciunt dolum; Es ritkan talaltatik aki az oda felvalo
dolgokat keresne, ahol Christus ül az Attya iobia felöl, kiki mind
csak ebben az földi gazdagba el merült. Bezzeg Szent Andras nem
vala azoknak Lajstromaba ahol Mathe vamos, ahol Zacheus
Uzsoras, ahol az kevely dus gazdag, ahol amaz ki tagas
siteja vala az ö csüreit, mondvan maga lelkének. Anima
mea habes multa reposita ad annos quam plurimos, ede, bibe, epulare &c.
Hanem azok közöt vala az ö neve irva, kik kevesselmeg
érnek, kik mindnapi munkaval az ö eledeleket keresnek, es
mennyeiekrol gondolkodvan, ez vilagiakkal keveset gondoltanak.

Divus Gregorius Papa quaerit. Cur Petrus Aptus, et Andreas qui
Piscatores antea fuerant, antequam vocarentur a dno, post Con. Hom. 24
versionem suam, et Apostolatum suum, iterum ad piscationem, et ad
quaestum, l. opus prius redierit, Cum dns dicat. Nemo mittens
manum ad aratrum, et aspiciens retro, aptus est regno dei. Et
in qua quis vocatione vocatus est, in ea permaneat. Respondit, id licitum
et sine peccato fuisse, Quia negotium quod ante conversionem
ad Apostolatum sine peccato fuit, et licitum, hoc et post conversio
nem, et in Apostolatu repetere absq. peccato potuit. Scimus
Petrum fuisse Piscatorem, et Mathaeum in Thelonio Publicanum,
antea. Et tamen Petrus post Apostolatum, iterum piscatus est. ubi scimus
Matheus vero a Telonii quaestu abstinuit, mert mas az
mikor valaki az halaszassal mindnapi eledelét kereste, mely pa
rad mind kivatalyban, De az vamos olni, es penzt telhetetlenül keresni

mely soha nem szabad. Mennyei tehat életet követe 2. Am-
a földen, mint hogy mindeneket elhagyjuan, mellyeknek utánn ...
lay sict, mindeneket meg utaluan; mellyeket ez világ csudal...
csak az oda fel való gazdagsagot szomiuhozuá. Es mint hogy ...
karattya szerent szegény volt, Tehat tanól uala ó tölle a ko...
sey. tanul iart ó tole, az irgalmasság, a szerenység, a tobrodas, a ...
sassag, es töb afféle lelki mivogyok, mellyek az gazdag emb...
nek hazokba gyakrabban szoktanak lakni; Nem bantotta ó ...
uma hidig, szo szivun. nem siett a Tenger utan, biketh...
gjenen az mascnak, mely élet mennyei, es nem e földi élet.

Ez az kek, avagy menny színó Saphier kó Lagy uala, mia...
konyon az Isten czimeret magaba be vitte, es az christ ...
tasaval szerzett karlot, es vetette magat. Halhatatlan mit...
konyen Christ urunk az ó szeczit be nyomta az ó sziu...
Mert azonnal mihelyen hallotta volna Christ urtol. Venamici...
post me. faciam vos fieri piscatores hominum. Azonnal mint...
valami nittal atal verte volna az ó sziuet, mintha m...
olvasztotta volna az ó lelkeit. Relictis omnibus secuti sunt eum adhu...
Sohult nem olvassuk az 2. Iraskba hogy az urisban az G...
mart köüvel elt volna, avagy parancsolta volna élni val...
mi ehesseg(?)... Talam azert hogy egen kemeny, es ho...
az mezzet nem szenvedi, mellyet csudalatos mesterségg...
mezik, es lagyittjak az draga kó mezzó mesterek; mely...
kemen, es engedetlen, es ellentallo sziuit iggyez, ami...
ó magais az Isten mongya az Propheta atal. Posuerunt f...

Zach. 7. v. 12 ciem suam ut adamantem, reverti noluerunt. De ...
Andras nem akara Gyemant kövi lenni, Hanem Saphi...
kövé, mely lagy, es ki az mezzó kezet ezennel szenvedi...
Halhatatlan engedelem uala ez, mellyet 2. Andras, csel...
dot, es mellyet Christ szavanak engedet. Videbant Christu...
pauperem, et reminum(?) quod nec domum ubi cubaret haberet, et capu...
reclinaret. Videbant eum ab omnibus sperni, et contemni, et pe...
vili habere haberi. Sciebant illum odio esse apud Phariseos,
Scribas. Sacerdotum Principes. Praeterea Nulla adhuc cion...

miracula patrassi viderant, non aquam vertisse in vinum. Non cognov...
sanasse. Daemones expulisse. Mortuos suscitasse, quibus compulsi
allecti fuissent ad sequendum ipsum, et ad omnia sua deserenda.
Non audiverant Christum cum vocasset Pauperes spiritu beatos
Nondum promiserat quos iudicaturos in celo,
et celum promisisse. Nondum promiserat quos iudicaturos in celo,
omnibus relictis eum secuti sunt, dicendo. Amen dico vobis, quod
vos qui reliquistis omnia, et secuti estis me. in regeneratione sedebitis. c. 5. f. in c. Matthaeum 8.
Nullum inquam sermonem adhuc Christi audiverant. Non viderant
dicentem. Quis es tu, ut te sequamur. Quid promittis nobis bonorum si
omnia propter te relinquimus. Omnibus erosus es, Cur discipuli tui esse
velimus, ut omnibus una exosi simus. Nihil inquam horum, neque cogita-
runt, neque dicebant; Sed unico Christi Domini verbulo ita sunt
accensi, ita emolliti, ut relictis omnibus quae habebant, immo neque
cognitis omnibus. Sicuti sunt Christum Domini.
domum reversi ut disponerent de suis et valedicerent suis.
Quot nos vocationes ipsius audimus, Quot prae-
mia promissa scimus, Quot miracula eius videmus, Quot
minas, quot flagella attrivimus, Et tamen Adamantes duri
adhuc sumus, Et tamquam stipitibus, et lapidibus loquereris, no-
bis Christus sequi venimus. Nem lattiuk ótet it az földen hogy
szegenyen volna, hogy elöttet mindeneknek elot volna, Mint 2. –
Andras. Hanem tuggyuk hogy az ó bodog orszagaba vagio
es hogy az ó dicsossegenek es hatalmasagának szokolo ... Tu-
dgyuk hogy nem evotlen. Hanem ki mind ... ki az
ó iga ... Ki ez világi dicsósséget, es hatalmassa-
gat semmiek vette, Ki mindnyajaink az utolsó itélet
napjanak korol voltat jelenti, es azzal serkenti minket,
megis az mi kemény akaratunk, nem akarja meg alazni
magat, melynek az mi telhetetlensegünk szabad akarattyaval
nem akarja el hadni azokat, mellyeket naponként szabad
akarattya nekünk el enged. Mit tehat, mit fogunk te-
henni az utolsó napon, az ó itélo széki elot, kik ez világ
hiuságoktól, sem parancsolatja atal, sem ...
hivek, ... atal, nem akarunk el valni. Vocavi et
renuistis, et ego: qui ... vocanti seq. ... ... tunc
sicut. Dicendi amen. in eynem aiunt. Sed cum Samuele clama. Loquere domine quia audit servus.

Fulget ut Saphirg sereniss[i] radiis solis, et ardorem emittit fe-
rem. Hogy mikor a verőfény éri ötet, akkor valami tüzes
Bocsat ki ma-gabol. kraczakat tündöklik. Sz. Andrasnak, ennek az Saphirus kö-
szerelmét jelenti ez, mellyel égett Istenn, és az emberek elöt.
tüzének langiat, senki meg nem mérheti, mivelhogy rejtek
alat, és csak kevesen fen lobban. mikor ereiben sem ...
lik ez az tűz, ez az lang, nem egyéb hanem mellyet ...
bol ala magaval hozta. Ignem veni mittere in terra, et ...
lo ut ardeat. Ezt az tüzet, mikor felgerjed, az emberek
szivének mérhike meg nem fojthattja, csak hamar fen lob...
ki ugrik, és mérhetetlenől ki türed. Akinek szivét ...
az mennyei tűz, a szövétt meg gerjesztette, ugy egh, ugy ...
seder. hogy annak a langiat, semmine haborusagnak ...
nem olthattya. Vedd elöibe a lanczot, a kötelet, a bikót
vonnyá mind nyakat, mind kezét, mind labait ki nyujttya.
Mutass tömlöczöt neki, énekelve megyen be. Vedd ...
nem eleibe veszöket, ostorokat, csigazó lajtoriakat, meg ...
li azokat, és meg csokolgattja. Fenegeti öhet kenszerfa...
akaszasaval, meg tanól ödverli azokat, meg ...
szét, tudét hagyt elöttök. Ihol Szent Andras ...
kinek csudalatos kippen ... szivének kemenczeiben ez az tüz. ...
cum Ægeas Achaiæ princeps, keresztfán valo halalaval ...
getti volna öhet, hogy ha christ el nem tagadna, és Balvanyok...
nem aldozna. Halva a keresztnek nevét, nagy ...
van mondá. Ego si crucis patibulum expavescerem, crucis glor...
non prædicarem. Ha én. u. m. keresztfan való halalatol ...
a keresztnek dicsosseget nem prædicallanek. nem hirdetnem ...
nam. Im hol audis, quod cum eum crucis suspendio ...
nem timet, non trepidat, non gemuit non flet. non queritur, nem ...
all fen a haja. nem ijszöl meg arczaval, amint tartjuk hogy
nemellyeknek felelemnek okaert ...történt, mikor halalnak
sententiat reájok adtak vala. Et cum ad locum ubi crux
erat exposita venisset, et eam a longe vidisset, totus lique-
factus præ amore illius, alta voce eam salutavit, dicens. Salve
Crux pretiosa, quæ in corpore christi domini mei dedicata es, et sanguinis

...g velut margaritis ornata. Udvözlegy ó boldogsagos, ó draga[l]a-
... Sz. Kereszt, melly az en uramnak szentséges teste altal megh
...entölteltél, és az ö Sz. vérének csepjivel, mint valami dragagyön-
gyökkel meg ékesitettél. Et cum jam in loco esset ubi crux erat.
amplexatus et osculatus eam, sic eam allocutus est. O crux diu desi-
derata, et jam concupiscenti animo præparata, amator tuus semper fui,
et desideravi amplecti te. Suscipe me discipulum ejus qui pependit in
te. ut per te me suscipiat, qui per te me redemit. O aldot kereszt ...
... én régen kivantam. am imar meg kaphattalak ennekem.
~~hogy ki engi~~ te szeretöd mindkoron voltam, és sokszor kivantam
meg ölelni ~~tegedet~~. Vigy ki engemet az emberek közül, és agy
vigy az én mesteremnek ki te raitad fuggött, Hogy ki altalad
valtsagyon hozza engemet, aki ki altalad valtod meg. Hæc
... pondevat S. Bernard. dicit. Obsecro, Homo est qui loquitur hæc
an Angelus, aut nova aliqua creatura? Bezzeg nem Angyal i-
... halandó ember, hozonlo mi hozzank, és hasonló szenvedeseknek alavet
tetet, ~~hogy~~ hogy ember. im az szenvedesre telenti, mellyeknek ...
rol voltan oly igen orvendez. Honnan vagyon tehát az em-
berben oly nagy batorsag, oly eros szüv, oly sidam lélek, non
aliunde, quam a charitate, quæ foras mittit timorem. Ignis
urbans est o fratres (inquit S. Bern.) non lingua loquens, et
si lingua est, certe ignea est. Fel lobbant tüz ez ö attyafiai
nem szolo nyelv, és ha szolo nyelv, bizonyara tüzes. Effele
tüzes szikrakat bocsatot ki magabol ez az szep Saphirus Sz.
Andras, mikor az Isten szerelminek nap fénye éri vala az
ö szivét.

Crystallinis centris interveniontibus velut Saphirg. A kö-
vesi ...ak a könek Saphirus kristal magjara szinek. Ugy
Szent Andras az ö tudomanyainak, és bölcsességinek világossa-
ganak, melly az ö elmeiében vala szinlet, és tündöklet. Melly
világossagaval sok orszagokat, kik homaraban Setetségbe
hevernek vala. és kik az igaz Istenn felöl semmit nem tudnak
vala, meg világositotta, és az isten esmeretire hozta. A
Scitak, Mosquak, és az egesz Asia országok Sz. Andrasnak
hogy christ világossagaval meg világosetattanak.

Habet et Saphirus in se medicā virtutē. Saphirus kő
orvossagra valo ereie nagyen. 2. Ezt az orvosolni val
erőt es hatalmat Chūs urunk Sz. Andrasnak közlötte, mi
az töb Apostolokkal, kiket es szellet vilagra küldette prédikallani
es kölö külö fele betegsegeket gyogyitani. Mindmo orv
sokat. mindmo orvos Doktorokat meg gyozi, es felol hal
az Sz. Andrasnak orvosló ereie, es hatalma. Gyogyitot
ő nem csak az testi betegsegeket, de az lelki betegsegeket
micsoda orvossaggal vallion? Csudatetelekkel, az ő eleten
es magaviselésenek szep peldakkal. Tudomanyaval, [illegible]
sagaval. es az Isten igeievel. O mely sokakat az ördög
nek kötelebol meg szabaditta, Mel sok kevelyeket, Fösve
nyeket, Lavaznakat, Istentelenseket, az alazatossagra, az k
gyessegre, az tisztassagra, es az Isteni felelemre hozta. M
donnemo Saphirus köveket, es az Nazaretbol szarmazot,
Chūstol talaltatot Saphirus kő az ő chodássagaval, es ereievel
meg gyozte. Meg igerte vala regenten az Uristen Isaias
Isa. 54 prophéta atal az ő Anyaszentegyhazanak, hogy az Saphir köbol vet
az ő fundamentomat mond. Fundabo te in Saphiris. Saphi
kövekkel fundallak tegedet mond. kit meg is cselekedett
mikoron Andrast ki Saphirus kő, es mai napon Apostolsag
ra valasztotta, es az Apostolokon az ő Akaratot epitette. Es
nē csak fundamentominak tetette őket, Hane kapuinak
valasztotta őket az ő szentegyhazaba, mint hogy Tobias
Tob. 13 latta az felső varasnak kapuit, kik Saphirus köbol vol
tak valanak. Iol es igazan, Sz. Andrast kapuinak mo
nthatiuk, kin atal szamtalan sokan az Istennek egyha
zaba, es esmeretire giöttenek, es annak utanna az orok
ki valo mennyei varasaba is be mentenek. Kit engedgye
meg minekünk az, aki ezt az Bodog varast epitette, az
Iesus Christus mi urunk, ki él es uralkodik [illegible]
mind öröko öröke Amen.

Finis Finis Finis [illegible]

In festo S. Thomæ Apostoli.

Dnūs meus, & Deus meus.

Nem kel azon felettéb csudalkoznunk, nikoron nc, *
mellickét az Isten valasztot edeni es szolgai kozzul
valami fogiatkozasba, és vétekbe esni latunk: mint,
hogÿ hozank hasonló giarló emberek voltanak, azon
giarlossag es hailandossag ala vetve valanak mint
mi, hasonló testi terhet viseltenek, mint mi. Auagÿ
volté valaha ez vilagon valaki, (azoktól meg valua
kiket az Vr isten meg anniok mehekben azo 2. ma,
lasztia atal meg szenteltt) ki valamikor meg nē bot,
lot volna, ha nē vetkedelmesemḿ, de mindennapi giar,
lossag kep̄en. Ecce q serviunt ei, nō sūt stabiles, et in Iob 4
Angelis reperit pravitatem, ait S. Iob. Et sapiēs Septies
in die cadit Iustus. Hanem inkab ēpulmük kel azó meg
tereseken, es azokat szeretni, mint hogÿ minekunk sok fel,
dat adnanak, az magunk folot való szorgalmatos vigiazas,
ra, es ha el esunk, az valossagos penitēcia tartasra, Giakor,
ra vétkezunk, giakorta el esunk, es vetkedelmesenis esuk,
vgian azert igen tuniran es restül az vetekbol fel kelunk,
Vgian hasonló termeszetbe vagiunk, amint ezek vala nak
az szentek, hasonló hailandosag vagion bennunkis az jo,
nosra, mint ó bennek vala; de nem vagiunk oli hasóló
vigiazasba, es magunk kórul való szorgalmatossagba, a
minemut ók azó penitentia tartasba mutatnak mi ne,
künk. Az hitetlensegben esct vala 2. Tamas, eleg ve,
szedelmes esés, De az hamar való fel keles atal meg
vonta az bünt, es azó esése atal szep hasznokat so,
kaknak hozot; mint hogÿ ha Tamas ebben az vetekbē nē

... nolna, chvg urunk haloltaibol ... fel tamadott ...
lól nem let nolna anni erossegunk, et ~~bironsagunk~~,
az ó igaz Istensege felól oli eros bironsagunk, Nem ...
nolna chvg urunk hozank naló nagi kegyessege felól ...
milnan naló iele, ki az bunosoket keresi, es ha meg ...
terunck azokat szereti, et tamogattia, secundum Psalter ...
ps. 145. ut. Dominus erigit elisos, az eleseketet, Dominus diligit, lus ...
Nincs mast ^{pedig} egieneretem, hogy szolliak, auagy S. Tamas ...
terol, auagy az ó eseteinek okairol, auagy az chvg sze ...
inek tapasztalatarol, auagy az ó meg tereserol. Han ...
csak az ó szivének edessegerol, melliet erzet, mi nor ...
urunk elót le borulua aletatossan fel kealta. Dominus ...
et Deus meus. Attendet.

Akik egiszer meg kostoltak meli édes, es meli giomorus ...
legien az Ur, minden egieb el mulandó dolgonat me ...
utalliak és seminek tartiak, Hanem csak egiedol ukt ...
nannak, es azutan csak szomiuhoznak. Tugian nalaszt ...
tanni az fuldi dolgok kozot, es az meniei dolgok kozot, ...
Isten kozot, es az teremtet allatok kozot. a ki telliesen ...
nel, mennel tobbet iszik az Isten edessegenek malasztiana ...
kuttiavol, annal inkab szomiuhozik. Teli uala S. David ...
ennek az Isten mézenek italaual, ugian megis szomiuho ...
ps. 62 zot, es fel kealtot, Anima mea, sicut terra sine aqua ...
tibi, i. coram te. q. d. Sicut terra quae sole exusta est, tota e ...
avida, et ut fructum idoneum ferat, desiderat madefieri, ...
ego sine gratiae tuae pluvia totus sum aridus, totus infecu ...
sus, inutilis, mitte igitur pluviam illam celestem, quam ardo ...
concupisco. Et sicut cervus ardentissima siti cruciatus, ...
qua desiderio aestuans, ingemiscit, ardet, et ingeti ...
Sic anima mea, inquit David, cupiditate spiritus tui o Domine ...
et in corde ad te ingemiscit, et est ingeta. Gustaverat quoque non ...
semel Thomas Christi sermonis suavitatem, quam ex ...
ore Christi uti mellis patak dulcior fluebat. Gustave ...

... quoque in ultima cena mellitum illum panem edisse Dominico ...
... more quem illi Dominus porrigebat. Non mirum igitur si ad aspectum ...
... sancti lateris Christi quoque, et quo quilibet bibere, et sumere ...
iubetur, tantam dulcedinem ... senserit, hogy telliessegesen el aiul-
nan, ennek az edessegnek pataknak folliasat ...dér csudal-
kozik, et kiat. Dominus meus, et Deus meus. Hic nunc est Dominus
meus, quem ~~...~~ ... hic nunc est Deus meus, ... quem nunc credi ...
derant [illegible], Hic nunc est Dominus meus, quem videre cupiebam;
Hic nunc Deus meus quem adorare soliebam.

Binominus ab Hebreis olim uocabatur Deus, EL ket nev ...
et ELOHIM. EL idem est, quod nobis Deus, cuius est ...nek. mer ...
creare universa, et creata omnia summa cum sapientia regere
et moderari. ELOHIM. autem, id est. quod Dominus, Cuius est
ut dicit Vatab. Parcere subiectis, et debellare superbos, az
jo horzaia folliamoknak kegyesnek lenni. Id est. iokat meg ol-
talmazni, es az gonoszokat meg buntetni, amazoknak az jo-
ert való harczolasert dicsossegnek koronakat keszitni, ama-
zoknak pediglen poklot es tuzet az gonoszert meg adni.
Akor pediglen az Istennek EL neuevel kialtottanak, mi-
koron ualami io tetszment, hogy velek ert ugi amia tot
itelenegiek, kertenek. ELOHIM neuvel pedig akor ele-
...nik, mikoron nagi ellensegtol, nagi betegsegtol, nagi egieb
... le veszedelmektol es gonosz [illegible]tol, meg szabadulni
... meg menekedni kiuantanak. Utrumque hoc nomen legitur
... Moyses. EL dicit, quando petit sanitatem sorori suae
Maria a Lepra. ELOHIM dicit, quando Amalechitas ut
... vincant orat. Utrumque hoc Nomen ad-
huc aliis uocibus nominati, quae idem ualent. EL uocatur
aliter. IEHOVA. ELOHIM. autem. SADAI. EL et IEHOVA
significat eum Deum, qui dicit Mosi inquirenti, quod nomen
... respondit. Ego sum qui sum. qui est. misit me ad uos.
ELOHIM. autem, aliter SADAI, quod significat. Sufficit.
Si Dominus hic tam potens est, ut sufficientiam omnibus omnia necessaria
subministret, et qui sufficiens est, unicuique reddere iuxta opera sua, siue bo-
seu ma-

Utrumq hoc Dei nomen satis potens est unumquem
hominem cum Deo giungat, es ugy uele egiut my
sulni, hogy semit azon kiuul emuer nekenste, semit
serewse, s. et si qd quaerit, l. amat, totu xpu drn amet
Ps. 14c quaerat. Beatus populus cuius Dnus eius, et Deus
clamat David, expertus quam sit suavis Dnus timentibus
se, certe n Beatus homo e ille, cui haec fortuna
ligit, ut Deu solu eligat in haereditatem sibi, et in co
spem suam.

Ceterum multa sunt vincula, multae catenae
Deus hominem sibi illigat, et unit, sed hae potissi
1. Pulchritudo eius 2. Dominatio. 3. Sponsatio. Legy
olvetelinel. 4. Delicijs. 5. Beneficijs, 5. Benevolentia
io akarattal. Haec sunt enim vincula, hae catenae au
rea ac pretiosa quibus Deus sibi hominem intrare uni
ac ligat. Ac imprimis pulchritudinis catena tam poten
ta fortis, et magna hoc uomo, ut hominem minime olia
cogitantem adeo trahit, et alliciat idesch. Scitis quid p
videm Troianum illum iuvenem, Helenae forma rara
subire coegit, propter quam decem integris annis pugnatum
est et multa hominum millia occubuerunt. Scitis quot la
bores, quot difficultates, quam duram servitutem 14 integris
annis Iacob propter Rachelis pulchritudinem sustinuit. e
dimentati fuerunt senes illi ob pulchritudinem Susannae, ip
mo Holophernem, et aulicos illius Iudithae pulchritudo
chrito in admiratione rapuit. Si pulchritudo haec hominis
quae minimo vento corrupitur, quae unica febricula e
dita, unico vulnere aut ulcere deturpatur, hoc ad se
tantopere et ad suum amorem allicit: quid pulchritudo
christi, quid venustas Dei et Mariae filio, speciosissimi forma
prae filijs hominum, ad cuius pulchritudinem sol obscuratur, et cuius lu
mini Luna et stellae capiunt lumen suum. Pulchrum di
cet sculptura fuisse Adamum primum parentem, sed multo
speciosior is, ad cuius similitudinem Adamus creatus, imo
homines est. Si igitur imago tanta admiratione rapuit, quanto
magis imago illa ad cuius similitudinem omnes celites creaturae
factae sunt.

Divus Augustinus non quaerebat alium pictorem aut
fictorem, qui illi Deum, aut depingeret, aut sculperet, id
enim impossibile erat, sed ipsemet pictorem se faciens, ipse
sibimet eum depinxit, qua quidem imago digna est ut ab omnibus
hominibus aspiciatur et veneretur. Ita igitur ille sibi depingit Lib. Sol. c. 31.
Quando inquit Deum meum quaero, Non quaero speciem corpo
ris, non decus (ekessegit) temporis (idonek.) sem az vila
gossagnak feniet, se az festekeknek giomoruseget, sem
az enekeknek uigassagat, sem az viragoknak, sem az ke
neteknek, se az fu szerszamnak io illattiat, sem mezet
avagy mannat az kostollasra edest: se semmit olliat mel
liek az kulso erzekenysegek ala ueteteknek, keresek, mikor
az en Istenemet keresek. Tavol legien en tulem az hogy
el higgyem, hogy ezek az en Istenem, mellieket meg az oktalan
allatok erzekenysegiukkel meg tapaltarthatnak. Mindazon
altal, mégis mikor az en Istenemet keresem, keresek oly vi
lagossagot mel mint villagost meg giujt, melliet az szem
meg nem foghat, oly szozatot mely mind szozatot felol halgia
melliet meg nem foghat a fuly. Oly illatot mely ne mel
liet az szaglo erzekeny meg nem foghat. olly edesseget mely
melliet az kostollo erzekenyseg meg nem foghat. Ez ez villa
gossag ot fenlik, ahol hely nincsen, ez az szozat ot hallik,
a hol levego ugy kitart hatesa, nincsen. ez az illat ot sza
golthatik, a holy lehelet nincsen, ez az kostolat ot kostol
tatik ahol etel nincsen: Videtis igitur qualem Deum quaesivit
depinxit, sibi August. non eum quaesivit inter creaturas
sed extra eas, non in mundo, sed extra mundum. Imo nec in celo
sed supra celum etc. Talem et S. Thomas sibi depinxit, quem
cum vidisset pulcherrimum post resurrectionem in se capit et exclamat

Dnus meus, et Deus meus. Cui hanc dei pulchrm pu
mentis oculo semel vel per transenā suspexit, mirū desid
quoque ardenti desiderio fere canta aspiciendi. Parū semel
et tm a posteriori viderat Deū Moyses; toties cā iterum vi
dere suspiriis desiderabat dicens. Ostende mi faciē tuā:
mi amat, ut dicit. Viderat Petrus in monti Thabo
ecce aut omnium oblitus plenus, quinuo cū videre cepit, man
hic e monti descendere. Vidit Paulus in tertio coelo rap
et iā se in se vivere negat. vivo ego, iā n ego, vivit in
me Chrus quē vidi. Vidit Catharina Senensis, et stat
ipsa sibi displicuit, sed cor suū illius corde permutavit,
passiones illius in se recepit. Et certe si mundus hic
fragilis, tā fallax, tā inconstans, suos aliquot ornatus qbus
se vestit ostentans, fatue in amorē hoiem elevat sui am
ret; ut ab illo aegre avellatur, quod tn e tm imago Dei; qu
ignobiles, n deberemus amore ardere, quod infinitis partibus
horū pulchrū superat. Et si visa pulchra imagine ali
in amorē ipsius decidimus, etsi sit absens, o quanto magis
sceremus, si ad contemplaom Divinae Imaginis, vel unius
horae quadrantem poneremus. Hanc tot vulneribus
pro nobis [illegible] S. Thomas Chri imaginem sibi contempla
dā suscepit, qui aspectus tantā flamā in eo excitavit
plenus, ut exclamaret. Dnus meus, et Deus meus.

Secundum Vinculum, quo Deus hoiem sibi illigat
est. Dominatio. Urassag. Quia enim S. Thomas Chrum
Dm suū agnoscebat, quem adeo cupiebat videre. Ideo ex
clamat. Dnus Meus. n dicit Absolute Dnus. Sed Meus
Meus, Cui pro me natus est. pro me laboravit, Passus, Mo
tuus. Resurrexit. Nobis natus, nobis datus: qui se
metipm totū pro me dedit, et michi se se donavit: H
talmas [illegible]. quam magnum, quam eximium, hoc est mam

[illegible] conditori, Dnus meus, et eo uti, quando vult, quasi
re propria, salutt [illegible], cū illo colloqui quando vult, et quasi
ei ut rei propriae imperare. Ecce qd dicit de hac unione Hierem, 13
Sicut adhaeret lumbare ad lumbos viri, sic agglutinavi
mihi oēm domū Israel, et oēm Domū Juda dicit Dnus
ut esent mi in populū, et in nomē, et in gloriam. Mikeppē
u. m. az vuhazat övével szorettya magá hoz az ferfi,
igy e mis magomhoz kapcsolta az Israelnek et Judanak
mind hazat, hogy en nepem legienek, es azen neuemet
et dicsöségemet neuelliének. Quā bonus igr Dnus hic
recto et corde, videte quomo se se hoi donat, cū tn ille
nulla oio utilitatē percipiat, Homo aut ingratus vel ypō
minima n cum a se reijcit.

Tertium Vinculum, Est Vinculū sponsalitij legben
el vétele, Mint hogy Chrus ugy kapcsollia magahoz ez
emberneh lelkét, mikeppen a hazas, az ó hazas tarsat,
prouti dicit. Sponsabo te mi in sempiternū. Legieluezz-
leh legedet magamnak elhalhatatlanól, et quo si vir ad-
haeret uxori suae, ita Chrus secta. ragasztodik. Quin adhuc
magis, n tm Chrus adhaeret hoi. sed plane cor ipsius pene-
trat, dū cū corpore suo pascit. et hoiem in se ipsū com-
mutat. Et ut ipse dicit. Ad eū veniet, et mansioēm apud
ipsū faciet. Sed unde tanta dignatio mi Uram [illegible], qd
illū adigit, ut hoc faciat. ut nos sibi ita uniat? Ecce ipse
met agit. Deliciae meae sunt esse cū filijs hum. prut. —
chri S. Bernardus de his ipsius cū hoe delicijs. Puta- Serm. de S. And.
bam ego Dne Jesu, quod deliciae tuae esent cū tuo ae-
terno patre tm, aut certe cum choro Angelorū, nō uō
cū filijs hoium, ubi lucē habitas inaccessibilē, non
vero hic in nobis hoium, Sed illa clemētissā tua pietas

et in has tenebras, et ad hos tenebrarum filios di[...]
Quid est homo quod memor es eius, aut filius hominis quoniam visitas
eum, aut cur apponis erga eum cor tuum?

Sed qua de causa ita visitat hominem, aut cur apponit er[ga]
ea cum cor suum, attendite. Eum enim gestans in manibus
Isai. 43. suis, sic alloquitur. Noli timere, quia redemi te, et vocavi te no[mi]-
ne tuo, meus es tu. O szerelmes veghetetlen io volta[l]
O halhatatlan milt[...]tatara. Illien czudo maso[...] fergeskeny-
nik mondani, meus es tu. Non dicit quod iure merito
dicere potuisset. Tu pulvis et cinis, Tu terra et lutum
Tu fumus et vapor. Tu vermis et musca. Tu servus
nõ dicit tu captivus meus, meus es tu servus, meus es captivus, meus
es tu populi. Sed meus es tu, ut cor meum, ut delici[ae]
meum, ut pupilla oculi mei, fremem [...]. Noli ti-
mere inquit, Ego enim te iam a servitute, et inferis liberavi
et inter filios meos adnumeravi, et ut meum erga te a-
morem ostendam, nomine proprio te compello, mihique ami[ci]-
tio, nam deliciae meae tu es. Cum igitur videas te ame ta[n]-
topere diligi, sic magno animo, omnique metu ab animo depulso
nihil enim est, quod me custode, tibi noceret. Cum pedibus
mare transieris, tibi adero, ne te undae obruant, si per
medios ignes incesseris, calor non te adurit, neque te flamma
attinget. Cum inter medios hostes fueris, ego tibi auxil[io]
ero. Cum te desertum putabis, ego te recipiam. Cum tot[o]
odio habebunt propter me, et execrentur tanquam malum. Ego te si[n]-
gulari charitate complectar, meus es tu. Ego te redemi, ego
te scripsi in manibus meis. Halhatatlan iossag
ez, veghetetlen szerelem. qua suos servos Deus complecti[tur].
Fuitne unquam talis Rex, Dominus, potentia, cui servum suum, ma[n]-
cipium ac captivum suum adeo dilexerit, ut eum in sinu suo
collocaret, in manibus gestaret, sic ei blandiatur, vel neg[...]

cui demon[...] [...] odio habebunt propter opera [...] te animam [...] [...]. ego recipiam.

qui eum [...] saepe offenderit

[...]neraznogyek, urai, oltalmazza, minti, magahoz fogja.
Quis pro servo mortem oppetiit unquam; quis vel ipsum
opposuit mucronem pro mancipio. Solus Christus se opposuit,
solus Christus mortem subiuit. Ipse tam fidelis amicus est, qui
nos in vulneribus suis abscondit, ne a maligno demone te-
neatur.

Aspicite Thomam, qui calledus ille veterator decepere
conatus est, et ex illa nobili duodecim stellarum corona
decerpere, cumque iam iam pene eum comprehendisset, cum pene eum
in faucibus teneret, deglutiendum. Adest hominum custos Christus,
adest defensor Dominus, animat ipsum, dicens. Noli timere, quia
ego redemi te, et vocavi te nomine proprio, meus es tu. En,
Ecce vulnerum meorum foramina, ecce latus meum apertum,
infer digitum tuum in locum clavorum, impone manum tuam
in latus meum. Imo totus quantus es, [non tantum manus]
sed et pedes, et caput, et brachia, hic abscondere, hic tutus
eris, hic tibi nullus nocebit, hinc te, neque mundus, neque
caro, neque demon extrahere poterunt, in aeternum. Turris
et murus est fragilis mors, clausa quaeque et secreta loca
penetrat demon, Carnis amor omnia superat, omnia frangit
ut ea poliat. Vulnera mea, latus meum tam firma sunt
praesidium, ut portae inferi, portae mortis, portae demonis
peccati, non possint praevalere adversus ea. ero tibi [...]
[...]raiton. In periculis igitur, in morbis, in difficultatibus, persecu-
tionibus, Tentationibus, Damnis. Tristitia, In omni infortunio,
Ad Christi sacratissima vulnera confugite, et certo vobis
persuadete, quod neque mors, neque vita, neque altitudo, neque profundum,
neque fames, aut sitis, neque periculum, aut persecutio, neque homo
aut demon poterit vos rapere, aut abstrahere, ab illo
securitatis loco. Hoc igitur ut videtis confugiens S. Thomas

devot. cla mor. Dng mrg. Drg mors. Salutis invenit, quod in ytegisset mihi fregisset. paulus in suis difficultatibus gloriabatur dicendo: Absit mihi gloriari nisi in cruce et in vulneribus D. mei I. Chri. Absit mihi alia quaerere mutiliones, aliud asilum, turrim, quam cula in qua mi. lapsum tribulationis receptam, quam continent vulnera D. mei I. Chri. Videtis igitur quanta dubitatione

15 excitavit Chrus Dnus in corde S. Thomae. ostendit ipsi vulnera sua sacrata, ut et multos labores quos pro Chro subiit, et lanceas quibus fuit confossus pro ipsius nomini, illi dulcia ac suavia fecit.

Atque ut quaedam de hoc S. Apostolo dicam, Apostolus hic magnum amorem ac zelum buzgosságát erga Chrum Dnum ostendit, quando Chrus ad mortem se iturum dixit, ipse hortatus discipulos, dixit: Eamus et nos, et moriamur cum illo. Desiderium discendi et in Divinis proficiendi ostendit, quando nam Chrus altissimum suae passionis, ac postea ad patrem profectionis mysterium exponeret, et inter caetera diceret: Et quo ego vado scitis, et viam scitis, promptissime subiecit Thomas: Dne nescimus quo vadis, et quomodo possumus viam scire. Ad hac pro sua interrogatione, hanc nobilissimam et pulcherrimam dedit responsionem: Ego sum via, veritas, et vita. Modici temporis vero Incredulitatem hitetlenségét, mellyet avagy az ó hoz való buzgóságtul tulaidonithattiuk, ezzel az szép dicséretes, és ki való emlékezetü mellyé vallással el törlötte, mondván: Dnus meus, et Deus meus. Signa Apostolatus ipsius tanta fuerunt, quasi solus universum orbem terrarum percurrerit által futott; In Evangelio namque perficitur, tres illos Reges qui Chrum in praesepio adoraverant Baptizavit, christiana fide instruxit, qui postea ipsi sua Regna ad Chri fidem converterunt. Parthis, Medis, Persis, Hircanis, Bactris Chri fidem annunciavit. Deinde ad ipsos Indos penetravit, ubi dum laborat pro Chro, Pagani consurgunt contra illum et Sagittis eum configere volentibus

sagittae in ipsos sagittarios reflexere, et silvae ac rupes cadebant cedentes, flumenque se se dividens, viam securam praebere. Deinde cum infinitos a paganismo ad christianam fidem adduxisset, Mesdeus nevü Királynak haragiát magára indította, ki ötet dárdánnal és lánczánnal által döfette Calamina nevü városában, és igy az ö Apostoli tisztét és hivatallyát Martyromságnak szép koronájával meg ékesítette. AMEN.

Ezen predikatzios gyüjteményt, a'
Esztergomi Sz. Ferenczesek Könyvtá-
rából kértem és kaptam el, a' ma-
gyar Academiának ajándékul
Esztergomban 1841.
Döbrentei Gábor
mk

Habita in Szerencs 1617
Habita 2° in Almas 1621

In festo Conceptionis B. V. Mariæ

Euangelium Lucæ XI.

Az idöben, Mikor Iesus a sere,,geknek szollana, egy neminé,, mö aszony fel emeluén a nép közzül szauát, monda neki. Bodog az a méh mely tegedet ui,selt, es az emlök mellieket szop,,tal. ô kedig monda. Sôt Bo,,dogok azok, kik halgattiak az Istennek igejet, es meg örzik azt.

Concio

Az közönséges annia szent egyhaz ez mai szent napon, mind az szent misében, mind az uecserniéjen, nagi aietatossaggal, es buzgossaggal az szeplötelen szuz marianak dicsiretire es tisztességére éneklien ilyenekel. Conceptio tua Dei genitrix virgo, gaudium annunciavit universo mundo. Az te fogantatasod (ugi mond) oh Istennek 2. Annia szoz Maria nagi örömet es uigassagot hozot az egesz vilagra.

Exilio... de ... a regalibus ...

Bironiara hogi nagi örömöt es vigassagot ez a[z]
gra hozott, Mert elösseris örölnek az 2. Angia-
lok mikor halliak hogi az a dragalatos kincs
fogantatot az szent Anna méhében, ki altal
az el partolt es pokolokra vettetet gonosz Angia-
knak öres heliek meg rakodnak. Örölnek ez
vilagban lakozó emberekis, mert az a szentses-
ges giomöles ez mai napon fogantatot, ki altal
az eges meg romlot emberi nemzetsegnek valt-
ga be telliesedik. Vigadnak az setetsegb[en]
heverök szent Attiak, mikoron halliak hogi a[z]
a szep fenies csilag nem sokara mutattia m[eg]
ez vilagnak magat, kinek fenissege alta[l]
az hoszo idei es keméni rabsagból meg szaba-
ditatnak. Orvendöznek az szegin bön[ös]
emberekis, mint hogi érzik hogi ~~az köt~~
ne sok ido mulua ezvi lapra in az sanok könyörgése atal az ö sok bönöknek k[e]-
gialmot bocsanatot nyernek
De mindeneknel inkab örölnek es vigadnak az
szent szölei Ioachim az ö szent attia, es Ann[a]
az ö 2. Annia, hogi enni sok magtalan esz[ten]-
doiek utana, az ö meg vögzöt vén korokba a[z]
felseges Istentöl illien malasztot niertenek, ho[gi]
ez ez vilagra egi szentseges, dragalatos, es m[in]-
den Isteni aiandekinal meg ekessitetet szep k[is]
leankat nem sok idö mulua hoznak, ki feliül
halagia ez vilagon lakozó minden szöreket es allat
allatokat, mind szentseggel, mind méltossaggal
mind giomölesevel, s mind pediglen az örökke va-
ló bodogsagal.

Oh bodogsagos szent Annanak méhe, ki ezt az
ez menyorszagot fogantad, kiben az menyorszag-
ok ura magának lako helit valasztotta, Oh
szentséges emlök, kik azt szoptattatok, ki az
egesz vilagnak ~~eleyendo eleket ad es taplalat~~ uyát legelire es taplalta.
Mint hogi azert ez az bodogsagos szöz enni
sok örömöt es vigassagot az ö szent fogantatasa
kiáltal ez vilagra hozot, Enis ez mostani predi-
kacziomban ennek az mennek es földnek kiralne
asszonynak ennihan méltosagat es privilegiomat
~~elo hozok~~, mellyekkel ötet az felseges isten meg la-
tysatta, es meg aiandekozta, elö hozok. Azutan
ossz vagi köt reszbe fel sziezem az predikaciomat
Halgassatok figialmetös ura. S kezgiuk el.

2. Agoston doktor, mikor ennek az szoplolo
szuznek méltosagarol akar vala szolani, illien
képen monti magat. Quid dicam de te pauper ingenio
cum quid de te dixero minus dicam, quam tua dignitas meretur
Oh te bodogsagos szüz, ~~mit mondhatok~~ en tompa es
szegén elmeio ember mit mondhatok feloled,
mert valamit mondok, kevesebet mondok hogi
sem mint az te nagi méltossagod kevanna, es erdemli.
Zinten enis azt monthatnam magam felöl, de
hogi ~~ez~~ telliessegel ne halgassam, elö [...] maga es privilegiomait
bodog asszonnak imez.
Hogi ottis az felseges Isten mindennemö böntöl
mind az eredendö, mind az bocsanando, s mind pediglen
halalos böntöl telliessegel meg örözte es meg [...]
Ritkan talaltatnak afféle[k] ez vi-
lagon kik valami halalos bönben nem estenek volna,
Ritkabban kik valami bocsanando bönbe nem estek volna
nem lottek volna. Cum apliis in die credit iusto.

De liy vitkabban talalkoznak asszonyok kik meg
~~szent halalos bön nek~~ az eredendö bön nelkol ez
vilagra szölettenek volna. Holot s. David mon
gya minden ember kepeben. Ecce enim in iniquitatibus
Psal. 50. conceptus sum et in peccatis concepit me mater mea. Kivéssen adhuc, Dicunt peccatis conceptae quoad solam Mariam.
Azert mondom hogy liy vitkabban talalkoznak asszo
lok kik ez eredendo bön nekül ez vilagra szölettenek
volna. Ezek közöl csak harmat szamlal elö az
Annia szentegyhaz az uy testamentomba. Tudni illik
az mi idvezitönket Chrus Iesust, Az boldogsagos szüz
Mariat, es keresztelö szent Ianost. Chrus urunk
felöl semi kétseg ninesen, mivelhogy ö mindon szentseg
nek kut feie, es szent lelek altal fogantatot az asszo
s. Annia mehében. s. Ianos födig mig az
mehében meg szenteltetet az mi idvezitönk, mikor
meg latogatta vala az boldog szüz az szent erzse
bet s. Ianos anniat. Az szüz Maria felöl
semi kétseg ninesen, mivelhogy az Istennek szent
annia vala. es ö ~~felöle~~ vala erti az anniaszentegyhaz
ama bölcs mondasat. Tota pulchra es amica
Cant. 4. mea et macula non est in te. Oh te szentséges sz
mindenestöl szep vagy, es semi szeplö, semi mo
kula es mocsok te benned ninesen.
Szep vala azert Maria minthogy mindenön
halalos böntöl tavol vala. Szep vala Maria
minthogy semminemo bocsanando bön ölet meg
mocskola. Szep vala Maria. mert mint a
meg szenteltetet vala, es ~~lelkeben~~ mind lelkiben ^ eredendo bönnek helie
vala. o benne. Azert mongya s. Agoston Doctor
Cum de peccatis agitur nullam prorsus de hac sancta
S. August. virgine Maria volo fieri mentionem. Mikor
az bönökröl szolunk, soha errol az szentseges sz
vol nem kel emlékezetet tenni, minthogy mindenkor
böntöl ~~fenek~~ mindenkorö tavol vala.

S. Masodik ennek az[4] boldogsagos szüznek privilegio[2]
ma, es[3] méltossaga ez. Hogy ötet az ur Istennek
eszetlen egy szent fia, ennyi szamtalan sok szüzek
es asszonyalatok közöl, szerelmes Annyanak valasztotta
maganak. s vala Rebecca, ki Isaac patriarchanak
hazas tarsa lenni valasztatot vala. S. Iudith. Esther.
mignem azokat el hagyvan, ezt magananak anni sok
közöl valasztotta. Errol szol s.
Ab initio et ante secula creata sum, antequam aequam
fieret ab aeterno ordinata sum. Eccli. 24. minek elötte
meg ez vilag teremptettetet volna, es minek elötte mi
~~kedvenyeket~~ allatok lettenek volna örokke fogva engem valasztot
es rendele ^ az ur Isten.
Nem ugy pedig lön az szüz Maria chrus urunknak
annia vala, mikeppen az tob asszonyalatok szoktak lenni,
mert az tob asszonyalatok nem csak magaiból adnak
az ö magzatoknak, hanem ~~attioktol~~ is egy resz
harmadik vatok. De az boldog asszony testet csak
önnen maga adta az egesz testet az ö magzattianak
Chrus urunknak. Innet vagyon az hogy Chrus urunk
soha nem mongya magat. Filium Hominum. sed Filium
hois. Az emberek fianak. hanem csak az ember fianak.
mivel hogy szent lelek altal, es az szüz Marianak
szentseges vére altal formaltatot és epetetit az
mi idvezitönknek szent teste.
Meli szorgalmatos gondot pedig lön viselt ez az
boldogsagos Annia az ö fiara, csak innet is ki tetzik vilagoson
hogy alig valaha tavozot el töle, mindenkor inkab mi
velle lött, igen ritkan olvassuk hogy nala nekül löt volna.
Mert amint s. Evangelistak mongyak. Mikoron az
Istaloba szölett volna, es az pasztoroktol ot talaltatot
tot volna. Ot vagyon a szüz Mariae. Mikor az
ot [illegible] kivali imadva vala ötet, es aiandekival böcsül
vala. Ot vagyon a szüz Mariae. Mikoron Egyiptom
ba futot. ot vagyon etc. Hogy ismeg Egyiptombol visza iöt sido or

xi ti oi de ietlö a regalibus [illegible] abus

orszagban. ot uagion. 11. Mikor be mutattak az
az Szenteghazban, es mikor 2. Simeon elvet aö
ött. ot vagion 12. Mikor tizen ket esztendös koru
Az Templóba fel mégien (ludvalimbe) az Siddoknak onnepek napiara. ot
vagion 13. Mikor az Templomba doktorokkal dispu
talva talaltatot. ot vagio 14. A kana Galilea
menekezein ahol vizet borra valtotta. ot vagiö 15
Mikoron az Sokassagnak predikalotta, es sok csud
kat tot. ot vagiö. 16. Mikoron az kereszt fara
fogeszhettek. ot vagion. 17. Mikoron temeték. 18
Mikoron fel tamad. ot. 19. Vegezetre mikorö me
ben fel megien. ot vagion Szuz Maria.

Vegezetre az ö edes fia Chrus Iesus folotte igen
szerette, az ö szerelmes anniat, s szorgalmatoskami
giakorta gongiat viselte. s megis bizonetotta az ö hozzaia ua
gondviselését, és leg fokeppen akor, mikor ez vila
ból az kereszt fa atal ki akaria vala menni az ö
szerelmes attiahoz. holot ött az ö szerelmes ta
nictuanianak Szent Ianosnak aiarla, mondu
Ecce mater tua. Ime egi mond az te aniad.
Mint ha azt mondta volna. Eddig en szerelmes
aniä vala, eddig en gongiat viseltem, oriztem
oltalmaztam, Azutan oh en szerelmes tan
uaniom, Te aniad legien, te visellied gongia
te örizzed, oltalmaz, es mindenekbe segiesd

Mert hogi aztis voordedö meg mongiä, ötfele
iossaga, annyi ötfele marhaia uala a kristy
rünknek mig it ez vilagon köztunk lakot.
1 vot ualami kicsin penzecskeie mellyet hol
it hol amot az iambor hivektol az mindennapi
szükségere kódult vala. 2. iossaga. Az ö
teste uala. 3. Az ö lelke, 4. Az ö Annia

5. Az Ania szentegihaz mellyet akor fondalt vala.
Eszt az ö iossagat kölomb kölomb fele embereknek
aiarla. A penzt, mint eluéket marhat,
a leg alab ualö tanictuanianak, Iudasnak, aiarla, az arulo
Az ö testit pedig, az iambor es tokelletes
embereknek, ugi mint az Nicodemusnak, es az
Arimathiai Iosephnek. Az annia szentegiharat
az ö fö Apostolanak a Peternek. Az ö szerel(mes) Pasce oves
mes szent Anniat, az ö szerelmes tanictuania
nak a Ianosnak. Vegezetre az ö dragalatos
2. lelkét, az mennyei Atia (Istennek) kezében ada.
mondua. Pr. in manus tuas 14.

Harmadik priuilegioma auagi Meltossaga
Szuz Marianak. Imez. Hogi szuzen fogadta S. Isaias
az ö méhében az istennek 2. fiat, es hogi mindekor Ecce virgo
szuzen meg maradot, s megis anniana lot, es concipiet.
anniai titulust viselte. Nagi meltosag ez. nagi privil.
Io a harassag. Iob az ezuegyssegben ualo maga
nak meg tartoztatassa. De mindeniknel iob az
Szuzesseg. De meg mindennel inkab iob az
Szuzesseg az anniai meltosaggal es az anniai
neuel. Ez pedig csak egiedül az Szuz Marianak
adatot.
Igen szepen ezt az isteni csudat elönkbe adia 2. August. Sent.
Qui scripsit tabulas lapideas sine stylo ferreo. Ipse
gravidavit virginem Mariam Spiritu Sancto. Et qui produxit
panem in deserto sine aratione, Ipse impregnavit vir
ginem sine corruptione. Et qui fecit virgam sine plu
via germinare, ipse fecit filium David sine semine
generari. Ki az kö tablakat irta vas penna nekül, Io Scripto
ugian az terhesse tette az bodog Szuz Mariat 2. lelek atal.
Ki az pusztaban 12. Agian az terhesse tette az szuzet
minden meg szeplosites nekül. 12 cetera.

xilicoris de coelo a regalibus [illegible]

Negyedik privilegioma, avagy az bodog asz-
szúz Mariának méltossága ez. Hogy faiadalm(?)
minden nekel szolt az ö epietlö egy szent fiat.
Euuel az faiadolomal megh atkozta vala az úr
Gen. 3. nyimton az Euat, es ez utan minden aszonya
latot, mikoro az Istennek parancsolattia ellen
az almaból szakasztta, es férienek ada megh enni.
Mondván: In dolore paries filios tuos. S. De
mivelhogy az Bodog Szüz Maria, amint elöl mond-
Semmineme bönben részes nem vala, ez az átok
ökt nö illette. So ö mikie nem artot. Sot inkabb kölötte igen nagy ö-
römes vigasság az ö szülésének oraiakor ö-
körül lette vala, mikor latta, hogy az hat-
mas es mindenhato Istennek fiat szüli, mikor
latta hogy azt akit az Patriarchak vartak.
az Sibyllak, Profetaltak ez vilagra hozza. Miko(r)
latta hogy az vilagnak megvaltoiat, ez idv-
ezitoit, es megszabaditoiat az emberi nemzet-
segnek anya. Azert mongya S. Bernard
S Bernard. Benedicta tu in mulier. quae illam generalem maledictionem
euasisti, qua dictum est. In dolore.

Otodik, Az mi Aszonyunknak Szüz Mariának
Privilegioma es méltossaga ez. Hogy vala-
menni Isteni aiandek, es iosság vala az tob
In particular Szentekben, ugy mint némelyben ez, némelyben
kölom. mas. Az mind egyszersmind Universaliter, min-
denestöl az Bodog Aszonyban vala. Abraham-
ban nagy hit vala. De nagyob az Szüz Mariá-
ban. Moysesben nagy szelidség vala. De S. Josephben
nagy tisztaság. De S. Lotban nagy szeretet.
Davidban nagy alazatosság. De. Az S. Jobban
Nagy türes, nagy patientia. De. Az Salomonban
nagy bölcsesség. De. Multi filij congregaverunt
divitias. Tu supergressa es omnes. Ideo dicta Gratia plena.

Hatodik privilegioma, es méltossaga ez.
Hogy ötet az ö szerelmes szent fia Christus Jesus
halalanak oraiakort az ö szent Angyalival megh
latogatta, es az koronseges testekhez feltamasztasanak
lotte, ötet mint lelkestül, mint testestül, mennyehoz
az az mennyeknek orszagaba be vitte.+ Haec
traditio recepta antiqua, A SS. Patribus accepta.
Festo in Ungaria celebralissimo. Magnae Dominae die.
Dicenda est historia Assumptionis. S. David
vidit in spiritu eius exaltationem. dicens. Astitit
Regina a dextris tuis in vestitu deaurato. circumdata
Ur Isten ugy mond. Az te iobiad felöl az kiralné
aszony megh alla, az aranyas öltözetben, es az
különb különbfele szepsegekkel megh ekesitetet.

+ et cum suis ovis Angyalok seregével ... collocavit

Non decebat ut illud corpus corrupt(?), quod ... generatum, ... iter illa carnem fuit illius dicti. Pulvis es ... qui peccavit.

Non dabis sanctum tuum videre corruptionem S. David.

Hetodik es utolso privilegioma ez. Hogy
ötet az ö szent fia Christus Mediatricem et ... ...
keresztben tarova, es szoszoloia tette a hoitbeli(?) peccatoribus.
propinqua posita ... a dextris filij
Ugy hogy valamikor ö az ö szent fiaelött kéri es össze
kéni fog az emberekert, vagy az emberek szüksegekert,
ollian fogadata vagion az ö szent fianak hogy min-
denkoron, es mindenekbe megh halgattia öket. Azert
tudnám S. Bernard doktor azert igy kialt ö hozzaia S. Bernard.
Per te accessum habeamus ad filium o Benedicta, inventrix gratiae
genitrix vitae, mater salutis. Te altalad iarulunk
mi az te szent fiadhoz ö aldot szüz, ki Istennél
malasztot talaltal. Ki az eletet szülted, es ki üdvös-
segnek annia lettel.
Es az nilvan való dolog hogy valaki ezt az S.
szüzet tisztelte életebe, valaki ö hozzaia foliamot
valaki az tisztessegit oltalmazta, gyarapitotta, hogy
gonosz halallal megh nem holt, ha nem mindeneknek mi...

...xilicori(?) de ... a regalibus ...

bonot emlov lot nolnais elolibn. De halalunk
elotte meg tere. penitentiat tartve, es idvez
Exēplum illig q in bello decolatg ante confess.
mori n̄ potuit, sed clamabat confitr. eo quod in
honō B. V. singulor̄ festor̄ Mariæ ieiunavit,
hꝰsq. moritr salvatr.
Aliud. Qui in honorē B. V. singulis dieby
Avemaria solitꝰ fuit dicere. Ex sepulchro ip
exrexit una arbor. in cuiꝰ foliis aureis letter
erat scriptū Ave maria. Radicē habuit ar
hæc in ore.
Discipulꝰ in exēplis B.V. Aliud. De juvene luxurioso qui amisit
stantiā splendide vivendo. Cui œconomꝰ ppi
suasit ut sequeretr se in silvā ꝑmittens illi
tiat amplas. Itr. Diabolꝰ ab œconomo inv
venit is. Iubet ut abnegetr chrū. difficulte
negat inverit. Suadet ut et B. Virgo a
tinet post creatura post abnegatū creatorē.
rōē vult. mavult ꝑpetuo eē miser. Abit in
In reditu intrat eccl̄am quand. orat ante al
ubi fuit B virgo cū puerulo. ut hæc peccat
nosceret sibi. Filiꝰ avertit faciē. Mr orat.
negavit mi inqt. Mrē vrgt. filiū ex ulnis
ponit et ante illū flexis genibꝰ orat. offensis
4by cū luctavit. Quid multis. Matrē elevat
exaudit dicens. Mr sancta nunq̄ tibi aliqd denega
ecce ppr te condono illi. Rediens domū inve
in cistis suis imensū thesaurū. Dives factꝰ
vivit Deo. et B. V. aluit paupes. ædificat
ecclas etc. Moriens salvꝰ factꝰ e.
Extollamꝰ ergo nos et vocē cū ista muliere de qua le
ē in Evangelio. In Laud sanct virgis. Beatꝰ venter q
portavit. et ubera etc. Et beatos eos q hꝰ verba audiu
et custodiunt ea. Quod nobis concedat Deꝰ. Pr

33

exilio… de coelo a regaliby …liby

Habita in mono stor 1628

In festo conceptionis B. V. Mariae

Tota pulchra es. etc.

Si magni illius Doctoris Gamalielis, magistri quond[am] Pauli Ap[osto]li, ad cuius pedes multa se ipse didicisse fa[tetur], [ta] solidissima, melyeket tudomániak es tanétasatnak [m]auat jol esunkbe vísunk; bizonyara meg talalliuk [m]inden kétség nekül, hogy az a vallas az a tanítas, es a sententia, mely az bódogságos szüz Mariat minde[n] ... bün nekül fogantatatnak mongia lenni, nem ... hanem ugyan az magas eghból, es az Isten szi[vé]ből alla szalot. Mert Gamaliel, ut legimus Actor. 5. ... in publico Concilio de Apostolor[um] doctrina, vera nesit [a]n falsa, a Deo ne inspirata, an ab hoc excogitata, inter ... Iudaeor[um] cogitantib[us], et multi, imo pene plerique ea[m] ... Haeresim esse dicerent, ipse assurgens coram o[mn]ib[us], alta [v]oce dixit. Si enim illos qui si est ex hominib[us] consilium hoc, [a]ut opus, dissoluetur, Si u[er]o ex Deo est, non poterit dissol[ui], ... ne forte et Deo repugnare uideamini. Non dissimili[ter] ... assertio, quae docet B. V. sine om[n]i p[ecca]to originali esse concepta[m], [f]alsa esset doctrina, aut humanum inventu[m], neq[ue] firmi[s] [f]undamentis niteretur, certe iam pridem corruisset, neq[ue] tot ... eam excitatis assultib[us] ab hostib[us] h[uius] veritatis, resisten... ...tuisset. At cum e contra accidat, quod cum [dicet] indies ma... ... doctrina haec sumat incrementa, et gravissimi ac doctissi[mi] [e]t sanctissimi viri eam indies magis approbant, et Ecclesia quoq[ue]

...xilicii de coelo a regalibus ...

Catholica magis in illam propendeat. Signum manifestum est, [illegible]
etiam magni illius doctoris Gamalielis, cuius discipulus fuit
etiam S. Paulus, doctrinam hanc et veram esse, et non solum hanc inventionem
adinventionem. Cum ergo non defuerit olim, Haeretici [illegible]
conceptam hoc infoelici tempore desint, qui eam peccato originali maculatam
tam esse velint. Hoc quod de B. V. M. matre nostra devotis [illegible]
timus hoc pernegantes, cum eam peccato originali liberam [illegible]
commune ostendemus. Attendite.

Pueri in scholis dum Catechismum recitant inter alia [illegible]
lent quaerere, et dicere. quotuplex est peccatum? Alter respondet. Duplex. Originale et Actuale: inquit. quod est Ori-
ginale quaerit. Respondet. quod ab ortu, mali volunt, [illegible]
quae pro- Baptismum abluitur. Actuale vero. Ordinarie. quod nos ipsi [illegible]
ximis licebit Originale igitur peccatum, illud nimirum quod in nos [illegible]
nia transgressione transit, in quo concipimur. Nascimur. [illegible]
tra Davidem. Ecce ego in iniquitatibus c.s. et in peccatis c.m. [illegible]
Docet ergo Catholica omnes omnino homines eius esse participes [illegible]
lam B. V. Mariam, sic sentit eam sine illo conceptam. De [illegible]
peccato, et de eius in homines traductione ita loquitur Ezech. [illegible]
Ezech. 18. Patres comederunt uvam acerbam, et dentes filiorum obstupescunt.
Tren. 7. Et Hier. Apertius. Patres nostri peccaverunt, et nos iniquitates eorum portamus.

Multi Haeretici veritati hanc, oppugnarunt, inter quos [illegible] qui nullum absolute peccatum originale affirma[bant]
S. Aug. ep. ad Julian. c. 28. Tom. 7. pue fuit Julianus Apostata. dicebat enim. Non peccat iste
natus. Non peccat ille qui genuit. Non peccat ille qui [illegible]
didit, per quas igitur rimas inter tot praesidia innocentiae, [illegible]
tum fingit ingressum? Modum hunc pauci sciunt [illegible]
et mirantur. quomodo derivatum peccatum illud in nos, [illegible]
enim nil peccavit. Neque parentes, qui sancto matrimonio [illegible]
nuerunt prolem. Unde ergo est. Antequam explicem, quomodo [illegible]
nos pervenerat, ut facilius intelligatis. accipite quotidian[um]

[illegible] templum, quo vulgari ipsius obtectum facile omnibus [illegible]
[illegible] tu frumentum, vel grana frumenti in terram iacis, videri
[illegible] nullam ipse habet paleam granum. Nec tu quod illud in terram
[illegible] habes in manu. Nec in terra in quam iacitur, invenit. Neque
[illegible] cum pluvia coelesti, quae hanc irrigat, decidit. Et nihilominus
[illegible] frumentum postea palea involutum nascitur. Sic omnino peccati
[illegible] originale non erat in anima, quae a Deo creatur purissima,
[illegible] quae secundum se omni macula caret. Nec erat in manu Dei crea[ntis]
[illegible] cum ipse sit fons totius puritatis, neque in utroque parente [illegible]
[illegible] erant, suppono enim matrimonium, et eos parentes qui in matrimonio
[illegible] genuit, non ex adulterio, vel aliter. Nihilominus tamen dum per
naturalem propagationem anima tangit carnem ex primo illo prae-
[illegible] varicatore parente nostro ortam, in quo omnes nos peccavimus. pec-
[illegible] cati turpitudinem contrahit, ac proinde, quemadmodum de gra-
no purgato nascitur frumentum cum palea, sine qua seminatum
[illegible] fuit. Ita peccati palea nascitur et adhaeret homini ubi primum
[illegible] corpori iungitur.

Quo autem modo id fiat, in hunc modum a doctis expli-
catur. Adam primus noster parens fuit constitutus a Deo caput
[illegible] posteritatis tam naturale, quam morale, Mind test szerént ua-
lo feienek heliheztetet uala az Istentöl, mind lelek szerént. per
Naturale quidem, quia omnes posteri ab eo erant per naturalem gene-
rationem propagandi, termeszet szerént ualo nemzetnek nem-
zendöi ö tüle ualanak. Lelek szerént penig fö ualo
[illegible] feie uala az embereknek, mert az ö akaratiaba helihez-
tette uala az Isten mind az tulaidon maga, az atattlan
[illegible] aygban ualó meg maradast, mind az minnyünknek, avagi
abbul az artatlanságbol ki esest, es annak eluesztését,
[illegible] ugi az Isten az mi attiánk Ádám akaratiaban
helihezteté az egész embéri nemzetnek akaratiat. Innen

35

Exhibitost de certo a regalibus [illegible]

ostan tertint, ut ipso transgrediente divinum praeceptum, o originali
illo transgressore facti sumus, mennyajan o benne, ex volu
le ezint az Isten parancsolattianak meg szegeseraban
goi lettunk. siquidem voluntas eius, ubi dixi, una fuit omnium ista
luntas, in eius voluntate inclusa fuit nostra: quod quidem peccatum
tum licet non fuit voluntarium actu nostro proprio, quare qu
nos illud voluimus ipso actu: fuit tamen voluntarium omnium v
tivati, et interpretative, in actu primi parentis, quatenus ergo
eius voluntate, ut in capite morali, liber ponitur malo
sunt ibi, omnium voluntates continebantur, stant omnium o
filiorum futurorum una voluntas erat.

Ut hoc intelligas accipe exemplum ex corpore huma
In corpore humano vivo, est anima, quae corpus vivi
cat, membris motum dat, et robur ad operationes omnes. v
luntas animae, est et voluntas membrorum, quatenus a
est principium motuum ipsorum, et sic si quid anima perla
membra ~~fuit~~, quasi media, et instrumenta facit, ad so
betur et membris, ut si quid alterum infamat lingua, ab
ditur lingua. Si quis abscindit alteri manum, manu
manum, oculum pro oculo, dentem pro dente. Sicut anima volun
qua movet membra hominis ad operandum bene vel mal
buta et membris, quod eorum voluntas una sit cum anima
luntate. Ac inde Deus animam cum corpore in praecipitat
gehennam, ob hanc in eis ad malum unam voluntatem
Consimili itaque ratione. Voluntas Adami, voluntas
posterorum, quatenus Adam est principium movens illos mot
generationis ad actum essendi; mivel Adam tűl tehetc
minden mordetarra kerdetit nemire atal, mivel
atala lettenek, nemzettetenek, sicut membra ab a
suam accipiunt vitam. Et sic inordinatio peccati orig

originali dicitur illud voluntaria, non voluntate propria, sed
voluntate Adae tanquam principis capitis, utentis illis veluti instru
mentis, movendo unumquemque modo generationis ut actualiter
existat. Sit in Repub. bene ordinata. Judex cum Senatu,
qui pro Repub. caput dicuntur, reliqui vero cives membra. Et,
quod Senatus qui est caput statuit, omnes cives, qui sunt membra, consentiunt,
sit voluntas Senatus, sit voluntas membrorum. Ad eundem
ergo modum, qua voluntate omnium posterorum continebantur
in Adamo, velut in capite morali, originalia eorum peccata
consentiunt voluntaria, quatenus membra erant illius capitis.

Hac igitur supposita veritate Catholica de peccato originali,
quod quidem peccatum naturae dici solet, non personae, quia per
generationem propagationem traducitur in natura, et non factum pro
prium illius personae quam maculat; Constanter asserimus, quod
quoad naturam huius peccati originis sufficiens fuit ad macu
landam B. Virginem, sicut et reliquos posteros Adae; verum ipsa
non habuit efficaciam, azaz ereje nem volt hathatosága annak, hogy
inficiendi maculam, sicut et reliquos posteros Adae, quia fi
lius Dei providens illam ipsius matrem futuram, Deus sua gratia prae
veniens infecerit illam praemunivit.

Obervasti forsitan aliquando, cum hostias pro consecrando mal
leari ferri vidisse, quod in illis imaginem, sive crucifixi, sive
calce imprimitur, dum sese ferrea, et illa figuras quasi oscu
lantur, at certe cum frigida erant, figuras, aut imaginem
Christi non exprimunt. Si vero calida sint, confestim sacram
illam figuram recipiunt: Non dissimiliter culpa originalis
non inficit animam, nisi quando corpori infunditur, et in generatione
cum eo ipsum quasi exosculatur: Gelu plane, ac frigore infi
cissimum erat peccatum originale, quod universum genus humanum
quasi glaciavit. Et ideirco quia frigidi erant, non recepit

sacrū Imaginē filiorum Adū. At beatissa virgo, qu spūs sanctus in primo suae cōceptiōnis instanti Regina Maria

q amor ardentissimus, et Ignis vocatr. cū in sponsā suā Dotem Dei astetit, nunq nec ydem puncto temporis ast-

gerat, quasi dotem, et arram, ipsi virhat, solita insp a sinistris, tunc et veste indut deauratam, quae nimi-

salitis dari, ignē sui amoris adeo copiose in eā infu Deū, tunc circumdedit eā Rex Celi omnium virtutum varie-

ut a principio suae Conceptionis, velut molli cera, [illegible] tati kulombfelekkel. Unde alibi di. Mulier amicta sole.

imaginē et gratiam habitualē imprimeret. Unde [illegible] quo sole, nisi sole Iustitiae Chrō Domino, manifestō fit

feminae, si quae post obitū maritorū debita a marit [illegible] splendore. Tunc illa pcti. originalis veste minime fuisse in-

facta, solvenda sunt, ne a creditoribus opprimantur, [illegible] dutam, sed pulcherrimo illo pallio, in quo imagines pro-

divo cōfugere solent, ut eas in dote conservat. Insuper [illegible] genitorū suorū descriptae fuerant. Abelis nimirum Innocen-

spectu ob Adae peccatū hanum gravis contraxit. At B. tiam. Abrahi obedientiam, Isaaci patientiam, Iacobi humilitatem,

M. cū acceperit Divinā gratiam in dotem, Angelo [illegible] Iosephi castimoniam. Mosis mansuetudinem. Davidis pietatem,

cente. Ave gratia plena, in hac dote confugiendum et defen- Salomonis sapientiam ostentantes.

da est, et liberanda a solutione debiti, ad quam alij fil

Ps. Vide plura de hac re in [illegible] Aeterna et filij Adae tenentur. Unde si lex dicat, Debitum [illegible] Et certe si B. V. Maria in Conceptionis suae momento

ut mulieres cū dolore pariant filios. Ad hoc debitum pcto originali concepta fuisset, vide quantum indecens

B. V. M. non tenetur, respondere n. poterit, partum subi- et cogitatu ipso horrendo, crak gondolatnak is [illegible]

tis cū gratiam, preservante illam ab illo dolore. Et si [illegible] secuta fuisset. Dicit S. Petrus, a quo quis superatus 2. Pet. 2.

rū clamet lex illa. Pulvis es etiam p. n. virginē in [illegible] huius servus efficitur: et quo certissime cōstat, quod si B.

rem reverterit. Respondebit et, minime, gratiam enim [illegible] In cōceptione sua pcti. originis maculā contraxisset, a diabolo,

servantem partem suā dotis esse, ac ideo solutionē [illegible] illam maculante superata fuisset, et consequenter servus eius

debiti n. eō ab ea exigendam. Similiter si lex dicat, Omnes [illegible] facta fuisset, qa a quo quis superatur, servus eius efficitur. Unde

Adam originē ducentes in peccato debere concipi, ergo [illegible] necessarium fuisset, ut prius Diabolus per pcm, quam Deus

illam. Resp. Dotē suā esse gratiae plenitudinem, atque per gratiam virginis s. possessionem accepisset, quod pie ab-

ab hoc communi debito solvendo, liberam esse. [illegible] horrent aures. Et quod adhuc magis horrendum. Si B.

Providerat Regius Vates hanc Mariae praerogativam [illegible] in pctō origli concepta fuisset. Botsassa meg ō szent

ac singularem excellentiam, cū dixit. Astitit Regina a [illegible] felsege. hogy ki ne mondanom. in ipsum et Christum Dnu

Ps. 44 dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate. [illegible] Dei filium Sanctum Sanctorum, Daemon aliquam invi-

A Kiralyne jób kezed felöl allott aranyas ruhaban. [illegible] dionē habuisset. Nam cū mater et filius sint una

ban, kerengol vétetven sok szinü ekesseggel. Statuavi. Et si B. V. ob pcm originis incurrisset, Daemō uti dictū,

potestate habuisset, cuius serva fuisset. Sic omn...
etiam Christus etiam Dominus in sua Incarnatione, et illum 9. menses
quibus cum B. V. portavit sub Demonis potestate [illegible]
et consequenter servus [illegible]. quod quam impium est dicere, et confit...
qui non videt. Et mirum videatur quo hominum caecitas
malitia ascendat, qui hanc impietatem asserunt et ...
peccato obnoxiam originali dicunt, quod hominem filium irae, fil...
maledictionis, inimicitiae, et damnationis reum constitu...

Contra hanc sanctae virginis a peccato libertatem et ...
obiciunt virginis hostes, et dicunt. Si B. V. nullum
peccatum habuisset, nec originale quidem in sua conceptione, sequ...
retur illam a filio dei non fuisse Redemptam. Siquidem cur ...
ut filius dei descendit, & laboravit, passus et mortuus ...
alia certe causa non fuit, quam ut homines genus redimeret...
a peccato omni, sive originali, sive Actuali liberarent. Veni...
filius hominis salvum facere quod perierat. dicit Christus. ...
rat hoc quod peccatum Adami. delebat restaurari. Per peccatum
dei venit mors in orbem terrarum, ait David, et hanc mo...
tollens venit vivificator Christus, Ego veni, ut vitam ha...
Cum sit quod per peccatum Adei in mortem corruerit, ...
Ubi non est Captivitas ibi non est Redemptio
Si ergo B. V. M. ... non fuisset Christus Virginis Redemptor
quod tamen omnium hominum, nullo excepto, Redemptor dicitur. Christum
omnium hominum redemptorem fuisse et precipue B. V. Mariae ...
quidem modo quod multo praestantiori quam ceteris. Praestan...
tius est enim a peccato hominem liberare, antequam in illud incid...
rat, quam postquam in illud incurrerit. et ... contaminaverit...
Sicuti praestantius est quempiam, antequam in lutulentam cloacam
incidat retinere, quam postquam incidit, ut sordibus et ...
... Praestantius est virginem aliquam in captivitate ...

... defendere, antequam in manus hostium veniat
... Quem postquam captivitatis iugum subierit, liberare.
... Non subiit B. V. M. unquam peccati iugum, ergo servi-
tute, et hanc quae generali captivitati obstricta est, nec
... serpentis illum veneno infecta fuit, cuius potius
caput ipsa contrivit. Ipsa inquit conteret caput tuum ...
Et quemadmodum Judith Holophernis caput absciderat, omnis eius
exercitus, capite sublato, in nihilum redactus est. Ita cum B. V.
inferni demonum principis caput contrivisset, universus
demonum exercitus ab ea prostratus fuit. et nil illi nocent.
Quamobrem merito cum antiqua illa Maria soror Moysis
canere potest virgo Maria. Cantabo Domino, gloriose enim magnificatus est
... equum et ascensorem eius proiecit in mare. fortitudo
mea. et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem.
Illa ergo est de qua spiritus sanctus sponsus B. V. dicit. Tota pul-
chra es amica mea & macula non est in te. Tota inquit quoad. et omni
parte ... et parte conc. et part. Nat. vitae. Mortis.
Illud lilium est Maria. de quo spiritus sanctus. Sicut lilium inter spinas
Amica mea. i.e. B. V. sponsa mea. Nam sicut lilium
orit inter spinas, ab ipsis tamen non pungitur. Ita B. V. M.
licet in sua conceptione a parentibus peccati spinis obsitis
oriatur, ipsa tamen velut coeleste lilium, peccati originalis
spina laesa minime fuit. unde quidam. Salve Christi sacra
parens. Flos de spinis, spina carens. Nos spinetum, nos peccati
spina sumus cruentati, sed tu spinae nescia. Ipsa
flos [illegible] lesione. Lilium sine spinae compressione. Ergo
pulchra. Tota. Tota inquit. Nos autem cum Davide. Ecce
in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis [illegible]. Deus
opt. max. nolens nos interire, contra hanc maculam
ordinavit nobis balneum Baptismi, ibi abluimur. et deo nascimur

...xilio est de coelo a regalibus sedibus

ad gratiam. Nihilominus tamen quia peccati eius fomes, tamquam [illegible], rem-
et in nobis et gnitat ad cadendum, rogemus S. Virginem
Mariam omnis puritatis matrem, et eius peccati noxiam
fomes hoc in nobis latens nullo unquam tempore accendat
sed potius per bona desideria, opera, corporisque castigationem
et alia [illegible] extinguatur. Certum n. tunc nos magis matri
suae sanctissimae respiciamus tanto, quanto corpus nostrum, et
animum a vitiis carnalibus, et cupiditatibus retrahimus. Tanto m-
quam ab eis refugis recedimus, quo magis in nobis peccati fo-
mes per corporis delicias accendit. Si vis ergo, quisquis es
filius vel filia ipse Mariae, ama animae puritatem et
carnis vitia non amabis, et ad tristi revertaris
mors veterem, et mors [illegible]. Amen.

Ubi dr de Redemptione Mariae per Christum. Adde. Augus
sup Gen. Maior gratia impenditur ille, cuius conser-
vata innocentia, quam cuius remittitur culpa.

Hoc sensu dicit Paulus, Redimentes tempus quia dies ma-
li sunt. Valesatur mors ex [illegible]. Certum autem est, tem-
pus semel amissum redimi non posse, quam redimere
tempus iuxta Paulum, nihil est aliud, quam cavere ne tempus
amittatur. Ita ergo, Redimere V. Mariam, non est eam ex
capo, vel servitute in qua erat constituta, liberare, sed
tamen cavere, ne in talem servitutem deveniret.

Ubi dr. De debito Legis, et Dote Mariae. Hoc
addatur. Fuit igitur exempta a Lege filium cum dolore
pariendi, A lege virginitatis in conceptu, et partu amit-
tendi, A lege et viro concipiendi, Fuit. A Lege quae
corpus in cinerem redigit. A Lege quae cadaver in sepul-
chro ad iudicium usque retinet. Cur ergo a Lege peccati
originalis non exciperetur?

xilio est de coelo a regalibus [illegible]

+

In festo conceptionis B. V. Mariæ

Beatus venter qui te portavit. Luc. 12

Ez vilaghi embereknél ez az szokas, hogy midon az
[n]emel itilö szek elot az birak végere akarnak men,
..i nemel be vadoltatot emberdolganak, eloszor szorgal-
..matossan examinalliak, es mindenektül tudakoznak, ha
..etkezeck, ha reszesi abban az bonben, kirol be vadolta-
..t vala nemely irigytül es nem io akaroitol, kiben ha az
..orgalmatos visgalas utan, semi olliant nem talalliak, ki-
..ert ötet meg kellene böntetni, az birottal artatlannak
..pronuncialtatik, igaz es iambor embernek mondattatik; Az
..szeplötelen szüz Marian pediglen viszont torhent ki-
..nek ez mai napon az egesz keresztienseg szeplötelen fo-
..gantatasat az szent Anna mihibe illi, nem ugy torhent.
Mert az szent Lélek isten, ki mind szentsegnek es artat-
..lansagnak leg fobbik biraia, mindeneknek elotte, es legelö-
..szöris ezt az szent szüzet mindszol szepnek, szentnek, es ar-
..tatlannak pronuncialliá, mondvan, azó etelö szekibol. To Cant. 4.
..a pulchra es amica mea; es annak utana, mindeneknek elöt
..hallast teszen, hogy semi modon bün, semi modon mocsok nem talal-
..tatik ö benne, mond. Et macula non est in te: Mint hogy az Le-
..k Isten, ki az innendö dolgokat ugy lat nilvan, minthaie-
..len volnanak, két dolgot latot it, mellyeket az ölonk nem
..dobe kerülkethettenek volna. 1. Ha az bodogsagot szüz Ma-
..ria, mind reszeiben oly szepsegesé, hogy meg az erdöbon
..nek makulaiatolis tavol vala. 2. Ha ugyan soha
..semi bünt nem contrahalt, szobe belefertete, non loquor de peccato

mortalibus, sed de venialibus et minimis. Ad primum quod
respondet Spiritus Sanctus et dicit. Totam pulchram esse, interius et exterius
in anima et corpore. Ad 2m. Et maculam non esse in ea. Kisseb dolgokbol nagyobbat hoz ki. Respondet
hic Spiritus Sanctus a minori ad maius, mert ha az Istennek szent
annya mindenkoron tavol vala meg az ily kisseb bontul
mely csak keveset meg szeplositi az embernek lelket,
nem inkab tavol vala az eredendo bontul, mely istentul
pen meg fosztja az ember lelket, es Isten ellensege
tenni. Mert ha nem illet az Isten annyat az kisseb
[illegible], mennel inkab nem illete ott nagyob es halalos
sebre, a minemo szarmazik az eredendo bonbol. Tota
pulchra est Maria, et in conceptione et in nativitate et in
vita nulla macula est aut fuit in illa. Ecce Spiritus Sancti
et aliorum sanctorum iudicium sententia, contra quam ellenzem,
disputare nullo modo decet. Et licet haec veritas non
ab Ecclesia sit definita, et pro articulo fidei non habeatur,
tamen ob causas, maior tamen pars christianorum, devotionem et reverentiam
erga hanc sanctissimam matrem ducti, et certis et variis rationibus persuasi
credunt in ea superiorem sanctitatem, eam numquam ullo peccato, ne originali
quidem maculatam fuisse, ne quidem in ipsa conceptione. Ac [illegible]
cum hodierna femina extollamus et nos in laudem eius et extollamus
vocem de turba haereticorum, qui illam blasphemant,
detrahunt suis maledicis linguis, ac dicamus. Beatus venter
qui te portavit, et ubera quae suxisti. De quibus verbis
quoque hic breviter disseram. Attendite.

Et si nonnulli hostes B. V. M. hanc feminam [illegible]
et dicant non spiritu Dei motam, sed carnis affectu [illegible]
tam verba illa enuntiasse, quemadmodum, inquit, Lambertus.
Lambert. Hereticus in hunc locum. Calvin. in Harmonia Evangelica. viri et feminis carnaliter [illegible] quam filius [illegible] homines
Be boldog anyia az. Az boldogabb az. Ki [illegible]
honore dochuere, pulchriorem genuerit et Calvinus. Maria
quod verbum hic feminae. Beatus venter q. t. p. et in laude
Christi et matris vitam, cum ipsemet Christus carpserit, et
Nem az Istennek lelketol indittatott, hanem csak kulso penitebol [illegible] ment;

[illegible] corrigit quasi male dixisset cum addit. Beati qui audiunt verbum
Dei et custodiunt illud, q. d. multum scis tu o femina garrula
quam sint beati, non venter qui portavit, non ubera quae lactat. Sed
beati potius qui audiunt v. D. et custodiunt illud. Sed frustra hi
et alii heretici ac hostes sacrosanctae V. M. splendorem huius devotae mulieris
(quam Marcellam fuisse B. Marthae pedissequam tradit Lyranus in c. 10. Luc. et alii doctores [illegible]) non
obscurare satagunt, quam verbum suum (audeo dicere) non
solum Christum et B. V. illustravit, sed totam et Ecclesiam illuminavit.
Boni Deus, quot horrendum tenebras fulgentissima horum
verborum face dispulit haec femina. Quidam non docebant, verbum
divinum veram carnem non assumpsisse, sed tantum apparentem. Alii
veram quidem carnem, sed aliunde, non ex matre desumptam. Alii
caeleste corpus tantum habuisse. Alii Christi sanctitatem calumniabantur. Alii cantus in laudem Dei damnabant. Hos omnes errores femina
haec sapienter paucis illis verbis confutavit, dicendo. Beatus
venter qui te portavit, et u. q. s.

Breviter hic nota, quomodo hic femina haec sapienter Christi
conceptionem et nativitatem, vitam et commendat. Nam si beatus est venter
qui Christum portavit, consequens est, ventrem illum non portasse
peccatorem, quomodo non beatus esset venter qui filium in peccato conceperit. Sanctus igitur fuit Christus a sua conceptione. Praeterea si
beata ubera quae lactaverunt Christum, eadem de causa non lactaverunt peccatorem infantem, sed sanctum. Sancta igitur fuit illius
nativitas. Demum Christi et vitae sanctitatem ostendit. Nam
Iudaei eum planum coram hominibus Samaritanum, Daemoniacum,
potatorem hominem compellabant, et aliis calumniis et blasphemiis
lacessebant. Haec non solum cum tunc, cum Daemonia eiciebat, cum infirmos curabat, mortuos suscitabat [illegible],
proclamat, sed ab ipsa conceptione et nativitate et sanctam fatetur, adeo ut sua sanctitate matrem et suum [illegible]
beatam, quae talem ac tantum filium peperit. Insuper
hoc et manifeste ostendit, quod B. V. Christum concepit absque
viri opera, atque adeo salva virginitate, dum non commendat

[illegible] de coelo a regalibus [illegible]

virum, sed tn̄ matrem etc, hac n. voce significabat
non habuisse patrem, sed matrem solam; Videtis igitur
mulier haec n. eos solum confundit qui Christum veram carnem
Valentini assumpsisse affirmant aut corporis nullam, aut coelo transvec-
Apollinar. tam, aut non ex virgine natum, &c. Sed et eos qui omnem
laudem ac cantum prohibebant, beatamque esse negabant, certe
B. V. ventrem beatum, ac ubera beata praedicat, eodem tempore
tici illud affirmat, quod B. V. cecinit dicendo. Beatam
dicent omnes generationes. Ecce igitur fortem ac virilem fidem huius mu-
lieris, dum haec aliquot verbulis, tot haereses exstirpat,
divinas laudes filio, ac matri intrepide decantat.

Certe felix, et vere beata haec foemina, quae prima pub-
lice laudare coepit Mariam, ac partum Christi, quod ipsamet Ma-
ria praedixerat dicens. Ecce n. ex hoc beatam me d. o. g.
ex hoc tempore, quo utero meo filium Dei concepi beata
praedicabor et felix ab omnibus. Laudavit quidem prius Gabriel
Mariam, sed occulte, ac in penetralibus nullo audiente.
Laudaverat ante et Elizabeth, sed in propria domo, ubi
neminem timere poterat, at vero haec non in penetralibus,
non in domo propria, sed coram innumera turba, ac etiam
capitalibus plurimis inimicis Christum et Mariam laudat cum
timore etiam vitae discriminis, et quod postea Apostoli, ac Marty-
res praestiterunt, laudantes Christum et eius matrem coram inimicis,
ipsa nunc praestat, et ducem se eis praebet ac Magistram. At
contra multi sunt qui erubescunt opera ad verum christianum
spectantia palam exercere, aut certe Christum opere confiteri,
instar Nicodemi, qui nocte quaerebat Christum, non in die, quando
videri poterat. Persimiles Gedeoni, qui cum Domini praecepto
Ioan. 4 aram Baal penitus demoliretur, timore perterritus noluit in
Iud. 6 die id praestare. Timens domum patris sui, et usque ...
et homines illius civitatis. Similes Naaman Syro, qui cum ab Eli-
4 Reg. 5 seo curatus esset, confessusque palam nullum alium esse Deum, nisi De-
um Israel, nec tamen Regi suo infensus esse, postulavit a Pro-

pheta facultatem, ut ei liceret cum Rege templum ingredi, ac coram
genu coram loci illius Idolo flectere, Ac inde meminisse debent
christiani, quod quando per S. Baptismum Christi militiae nomen dederunt,
crucis signum in fronte susceperunt, qui locus est sedes verecundiae,
ut meminerint, nullatenus verecundari debere publice pro-
fiteri, verbo, et opere se christianos esse, et Catholicos. Aspi-
ce quaeso mulierem hanc cuius animositas ac in laudando Christo
et B. V. ex omni parte conspicitur. 1o A tempore, id fuit cum acri-
us in Christum excandescerent adversarii cum eum daemoniacum, Samaritanum
vocarent, et fere manus injicerent. 2. A Loco, is fuit publicus
in conspectu Scribarum, Pharisaeorum, &c. ubi in laudes eius erupit. 3o Certa-
men mulier, quae mollitiem praeferunt, natae n. foeminae sunt timidae, et
communiter ignarae, cum tamen quae se docent Legis peritos ... [illegible]
... debilitat, ac de ignorantia ac infidelitate redarguit. 4o Certa-
men Pharisaeis recens decreto edictum erat, ut si quis partes Christi
sequerentur extra Synagogam fieret. 5o Quia mulier erat hu-
milis conditionis, nulla nobilitate conspicua, quae audaciam ac
authoritatem praestare solent ad libere loquendum, unde S. Luca
De turba. dixit. mulier quaedam, ut eam simplicem, plebeiam, non nobilem
... potentem aliquam crederemus. Adeo, ut sicuti olim Dominus
Dan. 13 suscitavit spiritum Danielis contra iniquos senes populi,
ita et suscitavit spiritum huius mulieris contra Pharisaeos ad
defensionem Christi clara voce dicentis ac clamantis. Beatus
venter qui te portavit etc. q. suxisti.

Dictu mirabile hic, quod cum aliquando Dominus dixerit
... Beatos Apostolos oculos, qui vident, &c. Et beatas aures
quae audiunt ea, quae multi &c. Si ergo Apostolorum oculi
qui verbum divinum incarnatum, imbecilli tunc praediti
fide, intuebantur, et non integro quadriennio familiarit-
er ... fruerunt, et tamen ab ipso vocantur beati. Cur non et
beati oculi virginis Mariae, qui mundi lucem, et verbum
carnem factum, illumque speciosum prae filiis hominum, ante alios
primum spectaverunt, et per omnem aetatis illius progressum

...xilio ... de cello a regalibus ...bus

incredibili cum voluptate, et fide nunquam dubia s[…]
ctando, se se oblectauere? Pari ratione, cur non m[…]
fateamur, Beatas ipsius aures, quas Maria, plusquam illi[…]
na Saba, non dicam ad Regem Salomonem, sed ad ipsi[…]
Dei Sapientiam, sed ad Iustitiae Doctorem, et Magi[…]
unum Christum priuatim et publice audiendi cupid[…]
mas attulit, et porrexit? nullus ut illum attentius, […]
os beata latius, vel utilius de summis illis discurrentem myster[…]
vel interrogasse, vel auscultasse videatur? Cur no[…]
utas quoque Virginis Deiparae manus appellemus, qu[…]
tot annis tanta cum sollicitudine eiusdem vitae ministra[…]
Manus inquam, quae huic diuinissimo Infanti, puer[…]
in victu, vestitu nocte ac die maturna solicitu[…]
quaeque officia praestiterunt? Cur non beatos pe[…]
et agnoscamus, quos Dei amor, Christi pueri neces[…]
tas, et obedientiae Lex, ad longas difficiles, et sa[…]
illas peregrinationes pergere extraxit? Pedes inqu[…]
quos in fatigando, exercuitis. Cur demum beata n[…]
mus oscula, quae amantissima mater amantissimo ac unico […]
lio, amanter, et reuerenter impressit; quae a nato […]
cissim accepit amanter, cum talis mater talem filium
in sinu amplecteretur. Vere haec omnia beata m[…]
to et sunt, et dicuntur, multo magis oculi huius, quibus v[…]
dulcissimi nati, quam Apostolorum illum videbat ut Hominem. Mu[…]
Anne quam Saba Regina magis aures beatae ipsius, quam Apostolorum, et qui audierunt, ca[…]
multi reipsa nolebant audire, et non […]. Multo magis […]
ti pedes Mariae, quam eorum qui sunt cum illo peregrinati, illu[…]
visitaverunt. Manus multo beatiores Mariae, quam Marth[…]
quae Domino ministrauit. Oscula multo beatiora, quam M[…]
dalenae, quae illius pedes osculata fuit in conuiuio […]

Sed Ventrem Mariae peculiarem laudem prae omnibus ipsius
membris mereri, bene sciebat haec prudens femina, ideo
tacendis reliqua soli beati exclamauit, quod. Beatus
venter tuus o Maria In quo qui genitus erat ab aeterno in
utero patris, in tempore fuit conceptus in utero matris.
Beatus venter, in quo ac [illegible] latebat [illegible]
usque ac [illegible] latebat [illegible] [illegible]
[illegible] uala. Beatus venter, In quo miraculum omnium
miraculorum maximum patratum est, quando Verbum caro factum est.
Beatus venter, qui coelo ipso capacior fuit, siquidem quem coeli terraeque ab-
solutum capere non poterant, ipse capere potuit. Beatus
venter, Qui [illegible] haec, thalamus sponsae et sponsi [illegible]
fuit, in quo triplices nuptiae celebratae fuere, Verbi diui-
ni cum humanitate, Christi cum Ecclesia, Spiritus Sancti cum Maria. Beatus venter […] virginitate […]
Beatus venter ex quo, velut ex fortissima arce, ac diuo
armamentario, filius Dei humanae carnis armis indu-
tus, hanc prius hostium debellauit, spolia eius tulit, Inferni
vastauit, mortem legauit, peccatum aboleuit, mundum sibi sub-
iecit, ac coeli portas quinquies mille annis clausas reserauit.
Beatus venter, qui aeterni patris filium, quando in propria venit
et sui eum non receperunt, recepit hospitio, 9. mensibus dedit
Beatus venter, per quem peccatores veniam, iusti gra-
tiam, Angeli laetitiam, filius Dei humanam carnem, to-
ta SS. Trinitas gloriam percepit. Et denique vel ob hoc
solum beatus ac millies et millies beatus, etsi nihil aliud
fuit ob quod beatus vocari deberet, sufficient illud quod fe-
mina haec nunquam satis laudata audientibus turbis, permotis
clamauerit, stupentibus omnibus, laetantibus Angelis alta voce
protulit. Qui portauit aeterni patris Filium.
Et beata vbera quae suxisti. nec hic inuenimus maio-
rem causam, licet mille alia inueniri possint, cur B. V. M.

[illegible]xibitos de coelo a regalibus [illegible]bus

ubera beata dicta sint ab hac foemina, quae cum, quae
montes diti esse gravissima, ac ultima. Quia lactaverit
mirum aeternum patris filium; de qua lactatione praedixit
Sybilla Tiburtina dicens.

O nimium felix coelo dignissima mater
Quae tantum sacro lactabit ab ubere prolem.

O ersekes u. m. Boldog, es mennyei dicsoseges mi
annya. Mely illyen szent fiat szoptattal tejja aro
emlojivel. vide intra vertendo folium.

Ad extremum ut hanc materiam cum aliqua nostra consola
ne finiam, Addam hic uno verbo pro conclusione,
nimirum dum foemina haec beatificat uterum B. V. M.
quod portavit filium dei, et ubera, eo quod lactaverit
eum. Dico quod B. V. Maria, non solum corporaliter
Christum dominum, sed et nos omnes spiritualiter in utero suo
tasse, ac suis castissimis uberibus lactasse. Quod breviter
una vel altera ratione probabo. Siquidem iam olim a
ipso deo in paradiso praenuntiatum est, justos omnes
esse B. Virginis, atque adeo ipsam omnium matrem con
Gen. 3. id enim palam indicant verba illa Gen. 3. Inimicitias po
inter te, et mulierem inter semen tuum, et semen illius. Sicut
namque impii sunt semen serpentis, ita iusti spirituale semen
sunt illius sacrae mulieris, Nam sicut Eva mortis causa
facta est hominibus, siquidem per ipsam mors intravit in mundum
ita Maria causa facta est vitae, per quam vita venit in mundum
qua iusti vivunt. Deinde, Christus in ligno
cruci pendens extrema hora, B. Virginem constituens matrem
dilecti discipuli, et Joannem filium eius, dicens, Mulier
ecce filius tuus, eandem nostram omnium matrem effecit, et
omnes nos adoptavit. Joannes namque tunc in se figuram
omnium repraesentabat, Nam sicut Joan. fuit, id est quod G

quicunque gratiam dei habet, eius ubera, videlicet V. Mariae in matrem
adhaec. Cum Christus dominus frater noster est, uti ipsemet ali
qualiter testatur, et Maria sit mater Christi corporaliter, sequitur
quod et mater nostra est spiritualiter; unde Ecclesia agnoscens illam
pro matre ad illam sic et fundit, ad dicit. Monstra te esse
matrem; Verum illa monstrabit se matrem nostram, si nos mo
ribus et nos eius esse filios vel ancillas. Ad extremum
quod et Apostolus, eos quos ad fidei novitatem sua praedicatione
et doctrina perduxerat filios appellat. Ut filios meos charissimos 1 Cor. 4
moneo, nam in Christo Jesu per Evangelium ego vos genui, Et alibi Gal. 4
Filioli quos iterum parturio donec formetur, nascatur Christus in
vobis. Potior multo iure B. Virgo, quae doctrina sua
filios et Ecclesiae doctores quotidie instruunt. In hac scola hu
militer discunt humilitatem qua ea indigent, ibi enim quotidie
legitur lectio illa. Ecce Ancilla domini. Quae licet sim electa
in matrem dei, Angelorum Regina, tamen, ego sum tamen Ancilla
nam sit licet quis sit Rex, Imperator, Comes, et similes nescio
illustris. Nisi hanc Marianam lectionem addiscat et noverit se
esse per Christum servum, ac ancillam, eius mater non erit virgo M.
In hac scola, discitur virginitas. Ubi legitur in dicta illa
lectio. Quoniam virum non cognosco, Addiscitur obedientia
praeceptorum divinorum, ubi legitur et. Fiat mihi secundum verbum tuum.
...ichne, ut hoc vel illud agere, ab hoc abstinere, Fiat mihi
secundum verbum tuum. Uno verbo Maria est illa totius orbis
academia, in qua omnes facultates virtutum docentur ac dis
cuntur, Ac proinde quotquot virginitatis Mariae sunt
quotquot eius vitam imitantur, de illis audacter dicit Maria,
In Christo Jesu ego vos genui. Beatus ergo venter tuus o Maria,
portavit aeterni patris filium, Beata ubera quoque quae lactavit
eum, Beatos quoque nos quos Maria spiritualiter genuit, et om
...nibus, ac exemplorum sanctorum lacte pavit, Sed Beatissimos nos
... si nobis benedictum fructum huius ventris tui
... nobis post hoc exilium ostendet. Quod ut assequamur rogamus
O clemens, o pia, o dulcis, o Virgo semper Maria 44
xxxix ... de verbo a regalibus ... bus

Addendum hoc, post duo illa Carmina. O nimiu
ex caelo. D. Fingunt poëtae, quod cum Iuno Dea la
ret Herculem, supremi Iovis Dei filium, ex guttu
lactis, quae subinde in terram decidebant, Candida L
prodiisse. Cedant antiqua figmenta veritati catho
Et sanguine enim deiparae conceptus et candidu
et rubicundus flos Christus Dominus, et lacte eius fuit
lactus, Virgo enim ipsa lacte suo, non fictum alu
adulteram illum ac fortissimum Herculem, qui mort
nostram moriendo destruxit et vitam resurgendo re
ravit. Et sicut ex lacte Iunonis, secundum po
tas, provenerunt Candida Lilia, Cur
ex lacte B. Virginis verum generaretur, et lac
Gratiae candidum illud Lilium Christus Dominus qui
Salomon vocatur Candor Lucis aeternae
az örök vala világosságnak fényessége.

Haban Udvarhelyi 1647 [illegible]

De Nativitate Dni. Et VERBUM CARO FACTUM EST.

Heb. 1. Davidis 1673.

Genus ejus quis enarrabit

Az mi edes Udvezitonk Urunk Jesus Christus [illegible] születéseert, melyet az [illegible] Annya [illegible] az Mi Napon [illegible] örömmel es [illegible] Kereszteny [illegible] hazanak. s Nem [illegible] [illegible] predikal. [illegible] kezdem. [illegible] az [illegible] Az Apostolok. s az Prophetak irasa. [illegible] Maria Annya nelkül. az földön predikalni Atya nelkül, az mi [illegible] predikal [illegible] Atya nelkül, Annya nelkül, Atyatol [illegible] Atyanel [illegible] [illegible] Atya nelkül. s Annya nelkül [illegible] születet, Atyatol predikal Anya nelkül [illegible] [illegible] születetik. Maria predikal Atyatol Annya nelkül [illegible] születetik. Az földön [illegible] Annya [illegible] Atya nelkül [illegible] születetik. Atya nelkül, Annya nelkül predikal az [illegible] [illegible] [illegible] születet [illegible] [illegible] az [illegible]. [illegible] [illegible] predikal [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Generationem

Isai. 53.

ejus quis enarrabit. Ez a Xti [illegible] az Annyanak [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Az [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] az [illegible]

Sap. 18.

az [illegible] az [illegible]. Omnipotens sermo Dei, cum quietum silentium contineret omnia et nox in suo cursu medium iter haberet [illegible] de coelo a regalibus sedibus

in medio exterminii terram prosiluit. Az Dü[illegible]
[illegible] mindenhatósága, Midőn mindenek [illegible]
[illegible] volnak volna, és az [illegible]
az [illegible] ki [illegible], az ő [illegible], az [illegible]
[illegible] Istent [illegible] Adozat [illegible]
[illegible] az [illegible] Adatok [illegible]
az Augustus [illegible], melyben az ő [illegible]
[illegible] historiaja [illegible].

Az [illegible] Adozatok [illegible] az Adatok [illegible]
[illegible] az [illegible], mikor az
[illegible] Vilagossagnak [illegible]
[illegible]. Az [illegible] Adozatban mint
[illegible], [illegible] az ő [illegible] volo [illegible]
és Vilagossagot az [illegible] volo [illegible] és [illegible]
[illegible] Adatik [illegible]. Mint [illegible]
[illegible] (az [illegible]), [illegible]
az [illegible] az [illegible]. Mi [illegible]
[illegible] Az [illegible], és [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~, Nem [illegible]
[illegible] hogy [illegible], mint hogy [illegible]
[illegible] volna [illegible] [illegible]
és [illegible] hogy [illegible] mondo [illegible]
[illegible] c. 9 [illegible].

Hogy [illegible] az ő [illegible] volo [illegible]
[illegible] és [illegible] [illegible]
[illegible] és [illegible]
[illegible] volo [illegible] volo [illegible]
[illegible] Salamon az ki minden [illegible]
[illegible], és [illegible] volna [illegible]
Eccl. 1. [illegible] az [illegible], hogy Nihil novi sub
Solo [illegible] [illegible]
D. X[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]

Melton [illegible] Sz. Mate hogy Hic plus
Mat. 12. q. Salamon. hogy Nagyob Salamonnal. [illegible]
[illegible] az mi [illegible]
[illegible]
[illegible], Mikoron
[illegible]
[illegible] Ki [illegible], [illegible]
[illegible] Quomodo potest
Joan. 3. homo ~~[illegible]~~ nasci cum sit senex, Mikoron
[illegible] midőn [illegible].
[illegible], [illegible]
[illegible], az ki az [illegible], annak [illegible]
az [illegible]. G. c. q. c.
[illegible], az [illegible]
[illegible], Most az [illegible]
[illegible] az ki [illegible]
[illegible] nagy [illegible]
[illegible] hat [illegible].
Dan. 7. [illegible], Daniel Prof.
[illegible] v. c. [illegible] volna, az [illegible] az [illegible]
[illegible]
Antiquus dierum sedit, [illegible], az ő [illegible]
[illegible] mint a [illegible], [illegible]
az [illegible]. [illegible] az [illegible]
[illegible] volt, az, az ki az [illegible]
[illegible], az ki [illegible] volt,
az [illegible] volt, [illegible]
[illegible], az ki az [illegible].
Mint ~~[illegible]~~ Daniel [illegible] az
~~[illegible]~~ Sz. [illegible] [illegible]
Apoc. 1. Sz. [illegible] Az [illegible]
[illegible] az [illegible], [illegible]
[illegible], Caput autem (inquit) et capilli ejus tanquam
lana alba, et sicut nix. 47 Amen. G. c. q. c.

De mégis más üdvösségünk látunk ebben az kit gyermekké
2 mert, ő ki ma születet, in[illegible] hogy embert [illegible]
[illegible] [illegible], de ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] emberi [illegible]. Annak okáért [illegible]
üdvösséget látunk benne, [illegible] az ki ma született [illegible]
ember. Induite novum hominem [illegible] secundum Deum
Ephes. 4. creatus est. [illegible] Deus homo factus
3. Az ki ma szület. De [illegible] mégis más üdvösségünk
látunk az ki ma [illegible] született. Mert
qui[illegible] [illegible] [illegible] G. c. 9. B. Ma király született. [illegible] királyok
[illegible] születtenek egy mint királyok, [illegible]
az [illegible] választatnak. s mégis az [illegible] mégis
confirmáltatnak, s egy [illegible] Coronáztatnak
mégis. Noha [illegible] királyokol [illegible]
[illegible], ők választatnak, confirmáltatnak, meg
coronáztatnak, de ő mégis [illegible]
[illegible] hogy királyokot parancsolnának, de
[illegible] parancsolnak. Mert az [illegible]
miat Propheta mondása szerint, az királyok
[illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Regnabit Rex
Jerem. 23. et Sapiens erit, et faciet iudicium [illegible]
Azért mindenn ember [illegible] született, [illegible]
[illegible] és bűnös. [illegible] az [illegible] királyok
királya [illegible] fogna, [illegible]
és [illegible], Azért, [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] natus est [illegible] filius Datus est nobis. et factus
[illegible] [illegible] Principatus [illegible]
[illegible] született [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] királyt [illegible] [illegible]
Azért [illegible] [illegible]

Jónás [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible]
[illegible] a mi királyunk, az [illegible] [illegible]
[illegible]. Mire [illegible] született, [illegible] mégis [illegible]
[illegible] [illegible] Anyjának [illegible] [illegible] volt magának. [illegible]
[illegible] [illegible] volt [illegible], az gyermeket [illegible]
[illegible] magának választotta Anyját magát [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] nélkül, és Anyja
választása [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anyját
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az ki [illegible]
és [illegible] Anyját [illegible] [illegible] magának. [illegible]
[illegible] választotta anyját Magának. s Azért küldette [illegible]
Gabriel Archangelt Angyaltól [illegible], [illegible] M.
[illegible] [illegible] az [illegible] választotta az Anyját, [illegible] az Anyja
választotta az őtet, Ecce Ancilla D. f. m. s. v. t.
Annak okáért, G. c. q. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] egy [illegible], hogy
[illegible] M. Anyja [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible] David [illegible] Homo natus est in ea,
[illegible] ipse fundavit [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] hogy
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vita. [illegible]

[illegible] Napja [illegible] Napja [illegible]
[illegible] Világosság [illegible]
[illegible] vilagossag [illegible]
Magyarazzuk. Gondold meg [illegible] Majestas
[illegible] Mi [illegible] nagyon [illegible]
[illegible] Mindenek
[illegible] és [illegible] az [illegible] Napok [illegible]
[illegible] és [illegible] Mi [illegible]
[illegible] vadnak [illegible]
[illegible] Polgári [illegible]
[illegible] hanem [illegible]
[illegible] és [illegible]
[illegible] valamellyre [illegible]
[illegible] Gondold meg [illegible]
[illegible] ha Minden [illegible]
Monarchiak [illegible]
[illegible] Majestas [illegible]
[illegible] Persa, Indiai [illegible]
[illegible] világi Majestas [illegible]
[illegible] Minden [illegible] Minden [illegible]
Minden [illegible] Magában [illegible]
és [illegible] Status [illegible]
[illegible]
[illegible] és [illegible] abban, hogy Minden
[illegible] és Majestasoknak [illegible]
az [illegible] az [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Minden [illegible] és Minden
[illegible] és [illegible] allapotot [illegible]
[illegible] Nagyatharan [illegible]
[illegible]
Ez [illegible], az Napi [illegible] Mindenhato [illegible]
a ki Mind [illegible] nagyi [illegible]
[illegible] 3 [illegible]

kitt az foldet és [illegible], és ki az Napot az holdat az Csillagot
[illegible] Mindenha, [illegible]
[illegible], igazgatja, tartja, és [illegible], hogy [illegible] és [illegible]
[illegible]
az [illegible] Napisagot mondani Minden [illegible]
minden [illegible] allapot [illegible] hogy [illegible]
[illegible], Mind [illegible] Napi [illegible]
[illegible] Napi [illegible] Perpetuum [illegible]
allatol, [illegible]
Napi [illegible] abban, hogy [illegible]
[illegible]
d. az Prophetanak. [illegible]
2 [illegible] a Napi Majestas [illegible] valamelly [illegible]
tol [illegible]
Salamon az ki azt mondja vala hogy, Nihil novum sub Sole.
[illegible] alat, Mikor hallotot [illegible] világ [illegible]
[illegible] Miczoda [illegible] történt [illegible]
Miczoda könyv, és historiak [illegible] valami [illegible]
[illegible]
[illegible] valna, [illegible]
[illegible] ki [illegible]
[illegible] az Apostoli [illegible]
[illegible] hogy az [illegible]
[illegible]
[illegible] és [illegible] Ujjonnan [illegible]
[illegible] mondhatni, [illegible]
[illegible] mondhatni, [illegible] mondhatna. Q. E. D. E.
[illegible] hogy [illegible]
[illegible] Ujjonnan
[illegible] az világ [illegible] ki az világ.
[illegible] az [illegible] ki az [illegible]
[illegible] hogy az [illegible]
[illegible] az Napot, az Csillagokat [illegible]
[illegible]
[illegible] az B. S. M. és az [illegible]
[illegible] minden [illegible]
[illegible] világ [illegible]
[illegible] az igaz [illegible]
[illegible] minden [illegible]
[illegible] Vilagra.
49

Az teremtés után mingyárt ugyan akkor, az föld mely [illegible] nem [illegible] föld, [illegible] iratott meg, mikor meg az földet még nem [illegible] sem kapáltak, [illegible] nem forgatták, az ki nyitotta, mikor meg [illegible] nem [illegible] vala az földbe az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] mondván, Germinet terra herbam virentem. [illegible] [illegible] az föld zöldellő füvelet, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az föld. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], és ki magyarázhatatlan dolgok. [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible], ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~, mint [illegible] [illegible] hogy G. é. q. credat. hanc G. q. é.

Az [illegible] a helyet [illegible] [illegible], mely hallott az [illegible] [illegible] [illegible] Betlehemb. [illegible] helyen, hogy [illegible] mondhatjuk G. é. q. é. Nem választotta királyi várost, mint [illegible] [illegible], [illegible] mint [illegible] [illegible] Nemetes várost Tiberiadest, [illegible] [illegible] várost az [illegible] Palestinának [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] várost az [illegible] Palestinának, nem választotta nagy [illegible] [illegible], nem választotta [illegible] [illegible] nagy [illegible] [illegible], nem [illegible] palotát [illegible] házat, egy [illegible] istállót, mely [illegible] [illegible], [illegible] ablakán, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], mint hogy [illegible] volt, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] istállók között, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] hogy [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Istállót választott mondok [illegible] a hol [illegible] [illegible] az mi Emmanuelünk [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] hogy [illegible], Azért, hogy [illegible] [illegible], hogy ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ az embernek [illegible] [illegible] [illegible] helyét. Mert az [illegible] [illegible] minden helyen [illegible] [illegible]. Azért. hogy Az Ember az [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible] volt, Hom. é. q. i. h. é. n. i. é. j. i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] választotta; [illegible] Mert az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Az Ige Teste lőn. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] caro factum. [illegible] [illegible] az mi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy az [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] G. é. q. é.

4

Szóllank [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Azért, [illegible] [illegible], az Isteni, örök ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vala

Az ö Isteni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mondhatjuk [illegible] G. é. q. é. Az mint Sz. Basilius Magnus [illegible] az Misteriumot [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Mert [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Világosság [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy Lumen de lumine. Világosság [illegible] Világosságból. Deum v. de Deo v. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy tenebrae sunt in oculis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy [illegible] Világosság in accessibilis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Az Embernek ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Azért [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Azért. G. é. q. é. Az Atya [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] az Atyja [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az Atyának. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] G. é. q. é. [illegible] Az Atya [illegible] az ö Isteni [illegible] G. é. q. é.

Az ö [illegible] Atyától [illegible] [illegible]. Azért G. é. q. é.

Az Atyának [illegible] hogy az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] kibetetik. Azert. G. e. q. e.
Azert Neveti ötet sz. Pal. Az Atya [illegible] [illegible],
Heb. 1. az Atya [illegible] fenyessegenek. Azert az fenyesseg
egi [illegible] az Vilagossagtol, hogi az Vilagossag
nal [illegible] [illegible] valo. Es az Vilagossag [illegible]
[illegible] [illegible] egi közli az fenyesseggel, hogi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fogiatkozik. Az feny
seg hogi az Vilagossagtol szarmazot [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] hogi [illegible] az [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] szarmazik. Viszontag [illegible] [illegible]
[illegible] az igaz kep, s abrazat, mely az tüker [illegible]
[illegible] Abrazatjarol szarmazik. Annak Okaert
Az [illegible] [illegible]. Splendor Patris, et figura substan
tiæ [illegible], az Atyanak fenyessege, es az ö Allat
nak abrazattjanak [illegible] [illegible] Atyarol [illegible]
[illegible] [illegible] születik. Az [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] az fenyesseg, es az tükör [illegible] [illegible],
[illegible] az Abrazat.

~~Az Xtus kettös születesiröl [illegible] [illegible]~~

Hogi [illegible] az Xtus kettös születeseröl [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] G. e. q. e.
Elsö. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogi az [illegible]
a [illegible] [illegible] fenyesseg [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Lakotaly lakozik
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] Prophetia [illegible]
[illegible] [illegible], quod est [illegible] quod [illegible]
[illegible]. [illegible] az [illegible] hogi [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogi [illegible] [illegible]
[illegible], s az [illegible]. + Nagi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Azert. G. q. e.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] hogi [illegible] [illegible] G. e. q. e.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Viszontag [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogi az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az Ördögöktöl [illegible] voltak
az [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] volt, az [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] [illegible], voltak, [illegible] [illegible]
[illegible] az Xtus [illegible] [illegible], Es [illegible], [illegible]
az [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] az Angialokrol, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Ok. G. e. q. e.
Im [illegible], az Xtus harom [illegible] születese. ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible], ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~ [illegible] hogi [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] születet Xtus, s a [illegible]
[illegible] születet Miß, [illegible] hogi születhessek
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] hogi [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Gal. 4. Mert [illegible] [illegible] az Apostol [illegible] [illegible] [illegible]
volna; Filioli mei quos iterum parturio
donec formetur Xtus in vobis. ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] formaltassek
Xtus bennünk. Annak Okaert Xtus Urunk
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
Heb. az Ördögöt [illegible] [illegible] s [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].
Annak Okaert [illegible] [illegible] [illegible], hogi [illegible]
[illegible], Xtus bennünk, [illegible] születet volt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible]
az Apostollal. Vivo ego iam non e. v. v. i. m. X.
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] bennünk, [illegible] Xtus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], s [illegible] [illegible]
[illegible]. Xtus [illegible] bennünk [illegible] [illegible].

Ugy de milyen mondhattyuk igazan, s milyen [illegible] ismerhettyük meg, mindezekböl, [illegible] az Ev. Ecce vobis signum. [illegible] Invenietis puerum pannis involutum, et positum in praesepio, talaltok egy gyermeket poszto[illegible] takarva, és az [illegible] helyheztetet

Ezt a Jelt, az Angyal adta az Pasztoroknak. Es, [illegible] semmi [illegible] jellel [illegible] meg nem ismerhettyuk, ha [illegible] vagyon [illegible] a [illegible]. Ez [illegible] (egy [illegible]) az Ev. Invenietis, talaltok egy gyermeket posztoban takarva es az [illegible] helyheztetve.

Az [illegible] [illegible] egy [illegible] [illegible] mint valami [illegible] lako helyeken [illegible] [illegible] vadt. Az holott [illegible] Vduarok, [illegible] lako hazakis, paloták, [illegible] hazak, [illegible] [illegible] hazak, gabonas [illegible] boros pinczek, konyhák [illegible] Istallok [illegible] s [illegible] is vadnak, s Az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Istallot Udvarokba, nem palotakba, nem [illegible] hazakba nem [illegible], sem [illegible], sem gabonas hazakba, sem [illegible] [illegible], sem konyhakba nem, Istallot es [illegible] [illegible] [illegible] H. V. S. Ez [illegible] a Jel. talaltok egy gyermeket posztoba takarva es [illegible] helyheztetve.

[illegible] az Udvarok es az paloták [illegible] [illegible] az [illegible]. [illegible] [illegible] hazak, az [illegible]. [illegible] az [illegible] [illegible] az Gazdak. [illegible] az [illegible] hazak [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

az [illegible], es az [illegible] az barom [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] es [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Hat [illegible] az Istallok, [illegible] [illegible] az [illegible], es a [illegible]. Ezeket valasztya [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible], H. V. S.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] David [illegible]: Elegi abiectus esse in domo Dei mei [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] az az valasztottam magamnak nem hogy Udvar [illegible] Palota, [illegible] hogy Istallo [illegible]. Mi [illegible] vagyon az Istallonak. Elsö [illegible] az, hogy [illegible] lako helyek, [illegible] alab valo alkotmany. Az Istalloba nem [illegible] [illegible] fel menni, [illegible] inkab [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nisi ad pauperculum et contritum spiritu, et trementem sermones meos. Az [illegible] alazatos, es [illegible] [illegible] Embereé, es az ki [illegible] az [illegible] [illegible] es [illegible] [illegible] [illegible] H. V. S. Annak [illegible] az Istallokat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alavalo helyeket [illegible]. Mikor [illegible] [illegible] [illegible] Embereknek [illegible], [illegible] istalloba [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] hazokba [illegible] [illegible]. [illegible], ha [illegible] [illegible] hazai [illegible] volnanak [illegible], de [illegible] [illegible] [illegible] az Istalloba. Es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible] az Istallo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] inkab [illegible] monda na. Mi dologh ez? [illegible] [illegible] Istallo [illegible] [illegible]' [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az ö [illegible]. Az [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] meg [illegible] es meg [illegible] valasztya az [illegible] lako helyül. Hoc vobis signum. invenietis

Vigyazzatok. Mikulaydohoga nagyon nagy vagy az Istennek az, hogy ö maga, s Magyarul minden [illegible] az ember [illegible] [illegible] szivem illyennek az alazatosok, s az [illegible] magokat nagy [illegible]. [illegible] kiz igaz [illegible] [illegible].
Hoc vobis signum. invenietis.

Akarunk tudni Kh [illegible], ha vala ki [illegible] nagy Istennek [illegible], avagy, ha akarod Istenek [illegible].
Ki [illegible] nagyot [illegible] alazatosnak [illegible] avagy [illegible] [illegible] ki [illegible] [illegible]
Procul ex ultionis [illegible] finibus proprium [illegible]. Most [illegible] az mint az drága [illegible], az [illegible]. Holnap az ki most [illegible] [illegible] hogy [illegible] nagy [illegible] [illegible] az ki [illegible] [illegible] s el [illegible], ha [illegible] az ki [illegible] [illegible] hogy [illegible] [illegible], [illegible] Asztalnal ki [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az ki [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] örömest [illegible] [illegible] a [illegible] az [illegible], az ki mindenektöl [illegible] nagy [illegible]. Kérlek [illegible] [illegible] ki ki [illegible] egy [illegible] az ö [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] magunk [illegible] [illegible] [illegible], minden [illegible] [illegible] [illegible] el, [illegible] [illegible] nagy, [illegible] [illegible] Istennek [illegible], az mint [illegible] [illegible] talalo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talal. s ha [illegible] talal, [illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
Talum nalaki azt mondana, [illegible] [illegible], [illegible] az Urat [illegible] [illegible], az [illegible] Sacramentumban [illegible] hogy [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az Sz. Sacrab. Of [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] talalt [illegible] [illegible] [illegible] hogy [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Surrexit. [illegible] [illegible] [illegible] hic. fel [illegible] az [illegible]

De [illegible] talalt [illegible] [illegible] olyatonok, az [illegible] [illegible], hogy az Ur magatok ki [illegible] az [illegible] hanem önnön magok ki [illegible], s ki [illegible].
~~[illegible] [illegible] Urat [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az ö [illegible]~~, [illegible] [illegible] [illegible] az. Mikor az Urat [illegible] [illegible], [illegible] s egy [illegible] [illegible] [illegible] egy [illegible] [illegible] [illegible] ki [illegible], s ki [illegible] az ö [illegible] Olyan dolog az, a [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]. Mingyart ki [illegible] az Urat ~~[illegible]~~ el [illegible], az Urnak [illegible] [illegible] el [illegible], De [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], hanem [illegible], [illegible] nagyot fel akarta. Uyj [illegible] [illegible] az az [illegible] [illegible]. az [illegible] [illegible], nagy [illegible] az Urat az Sz: Sacra[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], s egy [illegible] az ö [illegible] [illegible]. Mit [illegible] [illegible] [illegible] hanem [illegible] [illegible] egy [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az mit [illegible] [illegible] [illegible], az mit [illegible] azt [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] nagy [illegible].
A [illegible] [illegible] s ki azt [illegible] hogy [illegible] [illegible] hogy [illegible] az ö [illegible] [illegible] [illegible], s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] el [illegible] [illegible] nagy [illegible], ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Istennek~~,
Ha [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az ö [illegible] [illegible] el [illegible] [illegible], s [illegible] Istennek, [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] az ö [illegible] előtt, [illegible] böltseséget tűrö. Volto el az Pompat, es az [illegible] valo [illegible] öltözeteket; holott azok nem az Istalloba valok. Es ha latta, hogy valakinek [illegible] gialazatos [illegible] hanyak [illegible] meg nem haborgianak, nem haragu-dianak, hanem el türnek. s' azt mongiak magokban: [illegible] alloványt, mint Istallo vagiok. Es ha valaki [illegible], magasztalnak, [illegible] felfuvalkodgiak, hanem azt mongiak magokban: [illegible] vagiok az [illegible] [illegible], holott nem Istallo vagiok. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] nem mondhatok, hanem [illegible] azt, hogy, Xtg [illegible] [illegible] nem [illegible]. [illegible]

Es ha minden [illegible], [illegible] dolgokat magadban meg giözöm Istallonak [illegible], Istallo [illegible] Oh [illegible] Palotakot [illegible] [illegible] hajlekot [illegible] Xtg hogy [illegible] Istallot [illegible], es az [illegible]. Oh [illegible] nagy böltseség ez, Oh [illegible] [illegible] [illegible] Aristotelesnek Metaphisicaia [illegible] [illegible]. Platonak Theologiaia [illegible] [illegible]. bolondság [illegible] [illegible] az Apjanak böltsége azt hiatja. Discite a me q. m. s. e. [illegible] [illegible] vagiok [illegible] Mesteres, es doc-tora [illegible] az böltseség[illegible] Philosophianak. [illegible] [illegible] vagiok es [illegible] [illegible].

Ugy [illegible] [illegible] [illegible], mivel ha Xtg, az [illegible] [illegible], [illegible] nagy [illegible], [illegible] nagy [illegible] Istallot [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] latogik, mint ha az vilagh, [illegible] Magos Cathe-[illegible] allana, es nagy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] es nagy [illegible] [illegible] hiat [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hel [illegible]; [illegible] [illegible] hel. [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]

.Reg. 18. [illegible] hel [illegible], hanem [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Varakot, Palotakot, [illegible] lako hazakat, [illegible], [illegible], Konyhakot hel epiteni.

Xtg [illegible]. e Contra. Az Istalloban [illegible] [illegible] hatatolja az Vilagot, Es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], es az ö [illegible] defendalja. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], hogy [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], es mit az vi-lagh [illegible] [illegible] hialt, az [illegible], es [illegible] azt [illegible] [illegible] [illegible], hogy Boldogok az [illegible] [illegible], az az, az [illegible] [illegible] valo [illegible]. Boldogok [illegible]. Boldogok az [illegible] [illegible] [illegible], Boldogok q. [illegible] Castraverunt. M. R. C. [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] es [illegible] vagion az Vilagon. Es mind Varakot, Palotakot, lako [illegible] hazakat, [illegible], konyhakat el [illegible], es Istallokat [illegible].

Mi [illegible] hallyuk, [illegible], disputatio-int es [illegible], es [illegible] [illegible] az Xtg [illegible], s' azt mongiuk hogy Xtg az [illegible]. Xtg [illegible], [illegible] magis, [illegible] az vi-lagot [illegible], az vilagh [illegible] [illegible] [illegible], es [illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible] az vilagnal. [illegible] vagion, az mint [illegible] hittük, hogy az vilagh [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Es [illegible] [illegible] Xtg az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible]. azt [illegible] hittük, s' azt allatjuk s' [illegible]. Mert [illegible] hogy magis az Vilagot [illegible]. Usque Cladica-mq in duas partes. Mit [illegible] [illegible]. Ha az vilagh [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ha [illegible], [illegible] [illegible] vagion, hanem Xtg

54

tanit igazan Isten ügyében az igasságra, es Böltsességre
es fenkitt meg minket, mert nem követjük ötet,
Miere tanaltat nem fogadgyuk. El közelget, hogy
el is megh az üdö hogy haragal megh fogia kerdeni
Miere mongiatok nekem Domine Domine, Uram Uram,
es az mit mondok nem cselekeszitek. De mivel hogy
mi giermekek vagyunk es azert [illegible] [illegible] megh
az az igaz Böltsességet, es nagy [illegible] dolgokat meg
nem foghattiuk. De ha giermekek vagyunk, ban-
dok [illegible] ~~[illegible]~~ giermeket kalapaltuk,
~~ak ki az giermekeket [illegible]~~, az ki [illegible] megh
napon [illegible] nekünk, Az Atya, Fiunk, örök
valo [illegible] giermeki abradattya el közöt
hogy az giermekeket tanitana, Es Jesus [illegible]
az [illegible], Utaliyatok megh az [illegible]
Vilagh javait, ha igaz iobot kivantok.
[illegible] az az Vilagi [illegible] kezdeni,
ha igaz dicsösegh [illegible]. Ne [illegible] megh
[illegible] az Vilagh [illegible] [illegible]
[illegible] igirket de megh nem adhattya.
Tanolljatok [illegible] [illegible], az ki [illegible] lettem[2]
[illegible], Midön gazdagh volnek[3] hogy
megh gazdagittanalak [illegible]. El is [illegible]
[illegible] megh, az az üdö, hogy az [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]. örök [illegible]
az [illegible] Paradicsomunk, a [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]

Diadalyos Pompaval es nagy Majestassal tellyes
ditsösseges volt, Mikoron [illegible] altal mint
egyuel [illegible] Maga
az tronussa harsogasok zendülesek es mindenfele
musikatok miwoltan keserték. Mint Sz. David hallatt-
ja. Ascendit Deus in jubilo et Dñs in voce t.
s az Attya jobbiara ülni. Diadala-
tossabb dolog volt az Istennek egy szüznek Mehebe
[illegible], ottan 9. holnapig rejtve lenni, s mikor
születtetik, az Vendégh fogadóba szallast nem talalhat-
ni, egy puszta istalloba menni, et születtetni, darab
pokroczba takartatni, mint egy artatlan nyomo-
rult gyermeket jászolban [illegible], sirni, rini,
könyhullatasokal öntöztetni, fazni, reszketni,
didergeni, az jaszolyba az oktalan allatok közö hely-
heztetni.
Ki [illegible]hatnek azon, hogy Pokol ki Tarlot kaput
fel ronya az Sathant megh kötözi, Mindez bünöst
fel predalya, az a kinek kezibe vagyon mind
a halalnak s mind azoknak kultse, [illegible]
Ki almelkodhatnek azon [illegible], hogy maga ere-
ivel halottyibol fel tamadhat, az ki annyi halottya-
kat poklokbol ki szabadit, es azoknak örök elettel
megh ajandekoztat, s az föl ordetlen valo [illegible]
az ki minden élö allatoknak eletet [illegible] adot,
a kinek szavat megh a halottakis hallyak, es mint
ha azok alunanak parancsolattyara fel kelnek
az halalnak almabol. S mint maga mongya Sz.
Job. 38. Jobnal. Qui mittit fulgura et ibunt, et reuer-
-rentia dicunt adsumus. Aki ki bochattya az
villamasokat es minden mennek, es bochulattal
56 s' tisztelettel mongyak: hogy jelen vagyunk.

Ki almelkedhatunk azon, ~~[illegible]~~ es ki mondhat na hogy csudalatos dolgot cselekedik hogy maga ereje[illegible] minden egyben altal [illegible], az, a ki az eghet epitette, Extendit velut pellem coelos mint
Esai. 40. az bört ki terjesztette az egeket, az mint Esajas mongia, et expandit eos velut tabernaculum ad inhabitandum es ki [illegible] azokat mint az satort az melly alat lakunk.
Nem [illegible] csudalkozhatunk azon, hogy fel[illegible] Urun minden ~~[illegible]~~ angyaloknak felyel [illegible] ment, es az Atya Istennek jobbjara ült az, a ki az Atya Isten egy[illegible] egy szülött fia, hatalmassagal, Ma[illegible]jestassal, dicsőseggel, giözelö, kinek az Atya Isten mondotta, filius meus es tu. e. h. g. t. et Visontag Sede a d. m. V[illegible] [illegible] Istennek [illegible]
hogy szolgai abrazatban öltözöt. Minden dicsősegtöl [illegible] [illegible]fosztatot kinek Gloria et divitiae in domo eius hatalmas dicsőseges es gazdag [illegible] nagion. Hogy [illegible] [illegible] lött, es Vendeg fogadoban nem fogadtatot, hanem es puszta istallokban kellet tenni, es születtetni, [illegible] rini, [illegible], kidgel [illegible] [illegible] fejeni [illegible] [illegible] ki [illegible] csudalkozhatom [illegible] [illegible] azon ki [illegible] azt szarand [illegible].
Hogy predigaltam tudgiuk, [illegible] hogy [illegible] az [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] az öröket nak igaz Isten, es ki [illegible] goj abrazatban es maj napon [illegible] halhat[illegible]
Locutus est populus contra Dominum et Moysen dicens Cur eduxisti nos de Aegipto. Quamobrem immisit
Num. 21. Dominus in populum igneos serpentes. [illegible], [illegible] [illegible] az [illegible] az Ur [illegible] es Mojses [illegible]

1. Cor. 10. Neque tentemus Christum, sicut quidam eorum tentaverunt, et a serpentibus perierunt. [illegible] kesertünk Christust.
Exod. 20. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te, d. t. E. [illegible] nagiok
Deut. 32. Dominus solus dux eius fuit, et non erat cum eo deus alienus. az Ur [illegible] volt az ö kalauza, es nem vol ö vele idegen Isten.
Jesus ~~[illegible]~~ suum salvans, 2do eos qui non crediderunt perdidit. Angelos autem qui non servaverunt, [illegible]
Psal. 47. Ascendit deus in jubilo, et Dominus in voce tubae.
~~dedit~~ captivam duxit captivitatem dedit dona h[illegible].
Ephes. 4. Unicuique vero data est gratia, 2dum mensuram donationis Christi. Mindenikünknek az Christus [illegible] mertekeben adatot gratia. [illegible] mondotta, Ascendit in altum captivitatem dedit dona hominibus.
Imagiatok [illegible] Urat mindennek Angiali. Es Visontag
Psal. 96. Te Uram kezdetben fundaltad az földet, es az te kezeidnek alkotmanya az Egek, azok el vesznek te peniglen meg maradsz
Ezeket Christusrol magiarazza Sz. Pal. Hebr. 1.
Esajas Latam az Urat, es alab: Es monda az Ur [illegible] Mongiad ennek az Nepnek. Valaha meg az ö szemeket
Esaj. 6. es az ö sziveket keményitsd meg. It az Mindenhato felseges Isten Majestassa, irattatik, adatik elönkbe.
Az [illegible] az Atya Istenröl ertik es magiarazzak.
Joann. 12. Sz. Janos peniglen Christusrol magiarazza. Midön azokat az igiket mondotta volna, meg valita az ö szemeket, Urunnak [illegible] mondua. Ezeket mondotta Esaias mikoron latta az ö dicsőseget.

Nyilvan vala, es valosagos dolog, hogy az Atya Istennek egy
len egy szülött fia, a vilagra iöt az vilagra, hogy az
ördögh ellen, ki az vilagi birodalmat, mint valami
Tyrannus kegyetlen tyrannusan hatalma ala hoditotta [illegible]
Mint valamely hatalmas Császar, es fegyvert vala
Taborba szallana, es birodalmabol az Embert [illegible]
ki szabaditana, es viszontag [illegible] kegyelmes [illegible]
Az a kegyetlen Tirannus, mint valamely hatalmas
fejedelem birodalma [illegible] vala. [illegible] az vilagi
Luc. 11. 21. dalmat, az Mint Xtus önnen maga mondgya [illegible]
val, es oly [illegible] örizi vala, hogy minden
békével bir vala, de valakinel hatalmasb Császar
Xtus [illegible] iöve, [illegible] viua [illegible]
gyözve ötet, es minden fegyveret [illegible]
[illegible] ö biztak vala, es minden [illegible]
osztana. A mikeppen azert az vilagi Császarok
~~[illegible]~~ taborba [illegible] szallnak, haczra [illegible]
fegyverekben, hadi [illegible], es minden [illegible]
[illegible] es io [illegible] fel fegyverkezvén, az [illegible]
[illegible] ellen. Hasonlo keppen Xtus is [illegible]
[illegible] az [illegible] es [illegible] haczra az [illegible] az [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] fegyverekben [illegible]
ba nem akart szallani, fegyverkezik [illegible]
[illegible] akart indulni, hanem [illegible] fel fegye
[illegible], hogy illyen [illegible] es hatalmas [illegible] gyöz[illegible]
es [illegible] be [illegible].
Annak okaert, ~~[illegible] az [illegible]~~ Császart, Xtust,
[illegible] vala [illegible] Sz. David [illegible] az
hatalmas Császart [illegible] valami [illegible] haczra fel
[illegible] hatalmas [illegible].

Ps. 23. Deus ille fortis et potens, Dominus potens in praelio
Annak [illegible] es hatalmas [illegible] Ur [illegible] hatalmas a harczba
Annak okaert, [illegible], [illegible] es [illegible], hogy [illegible] fel fegyverkez[illegible]
[illegible]. Accingere inquid gladio tuo potentissime
super femur tuum [illegible] hatalmasom [illegible]
[illegible] ki [illegible]. Es viszontag. Sagittae tuae
acutae, populi sub te cadent. Az [illegible]
[illegible], [illegible] az [illegible] ala [illegible]
Isaias [illegible], [illegible] az kegyetlen Tirannust, hogy
mikeppen [illegible] birodalma ala az [illegible] föld [illegible],
igy [illegible] es [illegible] Xtust, hogy fel kellyen,
es szabaditsa ki az Embert [illegible] rab szabad
Isai. 51. 9. [illegible] Consurge, Consurge brachium Domini
induere fortitudinem. Consurge sicut in
diebus antiquis. Kelly fel, kelly fel, [illegible] fel, es
[illegible] fel [illegible], kelly fel [illegible] fel
a mikeppen az [illegible]. Numquid non tu percussisti
superbum, vulnerasti draconem. [illegible]
[illegible] [illegible] fel [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] az [illegible], es [illegible]
Numquid non siccasti Mare, aquam abyssi vehe
mentis [illegible] az [illegible]
es az [illegible] Qui posuisti profundum
Maris viam, ut transirent liberati. a ki az
[illegible], hogy [illegible]
[illegible] Szent [illegible] doctor Xtust
[illegible] Mert mikeppen az Embernek [illegible]
[illegible] es [illegible] mindent; Ugy az Atya [illegible]
az ö [illegible] altal [illegible] es [illegible] mindent. Verbo
Domini Coeli firmati sunt, et Spiritu oris eius
58 Omnis virtus eorum. Az Urnak [illegible] altal [illegible]
az egek, es az [illegible] szava altal mind ö [illegible]

Nyilvan vala, es valosagos dolog, hogy az Asia [illegible] [illegible] egy [illegible] fia, a [illegible] az Vilagra, hogy az
Ördögh ellen, ki az Vilagh birodalmat, mint valami
Tyrannus [illegible] [illegible] hatalma ala [illegible]
Mint valamely hatalmas Csaszar [illegible] [illegible]
Taborba [illegible], es [illegible] [illegible] Embri [illegible]
[illegible] szabaditana, es [illegible] [illegible] [illegible]
Az a [illegible] Tirannus, mint valamely hatalmas
[illegible] birtokaba [illegible] vala. [illegible] az Vilagh
Luc. 11. 21. dalmot, az Mint Kiy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
val, es oly [illegible] [illegible] vala, hogy minden
[illegible] bir vala, De [illegible] hatalmasb Csaszar
Kiy ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], es mindenn [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] vala, az minden [illegible]
[illegible]. A [illegible] [illegible] az Vilagi Csaszarok
~~[illegible]~~ taborba [illegible] szalnak, [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], es minden [illegible]
[illegible] es az [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible] ellen. [illegible] [illegible] Kiy, [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] es [illegible] [illegible] az [illegible] az [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible]
ba [illegible] akart [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] akart [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], hogy [illegible] [illegible] es hatalmas [illegible] [illegible] [illegible]
es [illegible] [illegible] [illegible]
Annak [illegible], ~~[illegible] az [illegible] Csaszart~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] David [illegible], [illegible] az
hatalmas Csaszart [illegible] valami [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hatalmas [illegible] [illegible]:

Ps. 89. Deus ille fortis et potens, Deus potens in prælio.
Annak [illegible], es hatalmas. Ur. [illegible] Ur. [illegible] hatalmas a [illegible]
Annak [illegible], [illegible] es [illegible], hogy [illegible] [illegible] fel [illegible]
[illegible]. Accingere inquid gladio tuo potentissime
[illegible] [illegible] [illegible] hatalmas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Es [illegible]. Sagittæ tuæ
acutæ, populi sub te cadent. Az [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] ala [illegible]
Esaias [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible] Tirannust, hogy
[illegible] [illegible] birodalma ala az [illegible] fold [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] Kiyt, hogy fel [illegible],
[illegible] szabaditsa ki az Embri [illegible] [illegible] [illegible]
Esai. 51. 9. [illegible] Consurge, consurge brachium Domini
induere fortitudinem. Consurge sicut in
diebus antiquis, Kelly fel, kelly fel, [illegible] fel, es
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], kelly fel [illegible] fel
a [illegible] az [illegible] [illegible]. Numquid non tu percussisti
superbum, vulnerasti draconem. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], es [illegible] [illegible]
Numquid non siccasti Mare, aquam abyssi vehe-
mentis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
es az [illegible] [illegible]. Qui posuisti profundum
Maris viam, ut transirent liberati. a ki az
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible]
altal [illegible]. [illegible] [illegible] doctor Kiyt
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] es alkotnak mindent, [illegible] az [illegible] [illegible]
az [illegible] altal [illegible] es alkotot mindent. Verbo
Domini cœli firmati sunt, et Spiritu oris eius
58 Omnis Virtus eorum. Az [illegible] [illegible] altal [illegible]
az [illegible]. es az [illegible] [illegible] altal [illegible] [illegible]

l, meg[illegible] az[illegible] Mennyet, Te [illegible] fundaltad Uram
az földet, és az [illegible] alkotmany az Egek.
az [illegible]. Az [illegible] alkotmany; Mert [illegible]
mondasa szerent; Omia per ipsu f.s. e.1. i.f. nihil.
[illegible] és által az hatalmas karia [illegible] által [illegible]
[illegible] [illegible] világot, ~~[illegible]~~ és az Sathant
[illegible] meggia vala [illegible] az [illegible] [illegible]
quia. Ego vici mundu, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hogi [illegible] [illegible] az
világot. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] és az [illegible] hatalmas erös karia [illegible]
[illegible], [illegible] fel [illegible], az ö hatalmanak
és [illegible] az hatalmas [illegible] [illegible] [illegible]
és [illegible] [illegible] az Emberi Nemzetet
[illegible] [illegible] fel [illegible] karia
mint [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] az
[illegible] [illegible] [illegible], és az Sathant [illegible]
[illegible] és [illegible], és az [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] Uat [illegible]
[illegible]. Ind.[illegible] Salvans populu [illegible].
Hogy [illegible] [illegible] [illegible], Az [illegible]
[illegible] az Embri [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hatalmas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] által [illegible] Emberi Nemzetet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vala.
Az Elsönek [illegible] a [illegible] [illegible].
A' Masodik [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
A Harmadik [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

A [illegible] [illegible] Sz. Janos [illegible] [illegible]: Nolite dili-
gere mundu, neqz ea q in mundo sunt. [illegible]:
Siquis diligit mundu non est charitas dei in eo.
[illegible] az világot [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
Quoniam One quod in mundo est, Concupiscencia
carnis, Concupiscencia Oculor, Superbia vitae,
[illegible] [illegible] az világon [illegible], [illegible] [illegible] és
[illegible] [illegible]. [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] az világi [illegible] [illegible]
[illegible] és az világi [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az hatalmas [illegible] [illegible], és az [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]. Az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], az [illegible] [illegible], mint [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fel [illegible]. [illegible]
[illegible] és [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az ö [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], és [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible].

kelleu egy gyufra istalohaban b. szijerdni az Varosb
-n ot es barmok kozott kellet szulettetni, egy szegeny
szuzetol az Mennyeknek foldnek kiralyjanak, s mint egy sze-
geny nyomorult kisgyermeknek, egy darab portoban kel-
takartatni, polaba koriztetni, es szenas jaszolyban be-
fektetni, és kis szalmán nagy hideg idön, ugy
kena izeben helyheztetni.
Jol tudgia vala ez kis JESUS, mert minek elotte az
mellyet tegenapot vala Reprobare malum et eligere
az ieot az gonosztol valasztani. Szabad vala neki vá-
lasztani szuz Mariat, hogy valamely kiraly leanyt
David, Salamon, Ezekias, Josias, avagy mas hasonlo
zsidoi kiralyok idejeben, az kik nagy kimanyagal neve-
lték ö el ioniukat, mert lehetet vala volte ha akarta
volna, akarmely Aranyas kiralyi palotaban szuletetni
Aranyas superlator ágyban, melly parnaban nyugod-
ni, Aranyas bölcsöben ringattatni, sok szolgak, dajkak
között, mint illet az Mennyei Kiraly fiat, ki ...
böcsüllet szép fogalmi, ha e Világi pompat, az
gazdagságot nyugodalmat és mindenekben gyönyörüseget
ha most ne utalta volna, most ne szivoden volna
maltosagahoz készen szerzetet volna. De hogy
mutassa hogy ezek csak alavalosag, és most
utalasra, most tapodasra valo dolgok, ö hozzá
es az ö szolgajihoz nem illendök, most utalta, most
vetette, Most lehetet volna ö tolle, hogy Augusto
Romaj Csaszare, tiztibol kivetni, ez Vilagnak leg
nagyob Monarchiaiat elvenni, Nagy dicsöseggel min-
den Nemzetseget igazgatni, nagy böv kinccsel gazdagsag
böveskedni, hogy sem Salamon, hogy sem Davidot
vitézul, nagy mas akarki melly Monarcha.

Sok Ezer szegenynek bunaszkodo gialogoknak szemet nyittatta
volna, kik körnjüllötte valalt szegenyül allottak volna
imadni parancsolatijára, mindent szabattak volna, az
vilagot most ottomtant volna, es szabadon az vilagot bir-
hatta volna, de mind ezeket meguten, most utalta, most
vetette, most tapodta az Vilagi kincset gazdagsagot, ez
nagy szegenyseggel, es egy testi kinnyaval es gyönyörüseget
az szegenyes testi szenvedessel, es fel fordulhodust
az melysegs alazatossaggal. Annak okaert az
felyebb valo gazdagsag vala, es Mindenem Mennyei dicsosség
mert, mert böcsüllhetetlen gazdagsagot lenne, tarhaza-
ban vala, ami mostunk szegenye leve. Az ki az
Mennyei sz. Angialokk Archang: Cherub. Seraph: es min-
den Mennyboli Dicsöülteknek kiralya vala, es szegen
fennagy az ~~...~~, es kinek sem haza szanto
földje szolgaja nem volt, fia lett, semmi egy ado fizetes-
re ki tellyesi magat, hogy adoval valoja mert a szegeny
mint egy szegeny nyomorult paraszt ember.
~~Mikor az Nyari ... szép ...~~
~~az Nyari idöt ... az Mezöt Viragozatik az~~
~~... ...~~
~~Nem olly idöt valaszott mint az gyönyöru szép~~ miker
~~... az gyönyörü ..., ...~~
~~...~~
Anna gyönyörü és leheto tavaszi nagy az Nyari
idöt valaszthatta volna szuletesere, mikor az
az fak Mezök Viragoznak az kertek, szagjok nöjek
viragot szöllöket, az Erdök az szep madar szokasi
gyümöl zengenek mindennek vigadnak örvendeznek de
~~...~~ szulethetett volna valamely kiv-
lj gyöngy parnas paplanos agyon, hetyegheto-
60 tetetet es nyugodalot volna, de nem akarta
hanem szegenyen hideg idöben, annakis olly erössebb

mikoron az nap lett rövidebb, az reggeli gadiss lett ho
volt, nagy edattatot hideglet. [illegible] Ingerusalemben
nagy [illegible]. [illegible] [illegible] hideg [illegible]
tüz nélkül, ruha nélkül. [illegible] ablakok nélkül,
valaky [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
van, sint, vint, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], hogy az Világ [illegible], [illegible] gazdag
ueti gyönyörüséget [illegible] [illegible], [illegible] az
balvanyoknak, melyeket az Emberek annyira becsülnek
[illegible] [illegible] [illegible], az ö [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] az Emberek [illegible] el vonatna, és
Alamiarolis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alban az
taborban. Mikoron hallottak vala először Jerusalembe
az Apostolok predikallasokat, hogy Jézus Elö [illegible]
egyetlen egy [illegible]: hogy az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tulajdonitatot, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], az Christian [illegible] [illegible], Nagy [illegible]
ben [illegible], [illegible] sint vint, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], Mingiart [illegible] [illegible], az [illegible]
peldaiabol, az gazdagsagot az [illegible], az
[illegible] gyönyörüséget, az [illegible], az [illegible]
az [illegible] [illegible], hogy el [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
Act. 2.44. ha [illegible] [illegible] [illegible], Az hiveknek [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] volt az mind [illegible] volt, [illegible]
el [illegible] vala, es [illegible] [illegible] el [illegible] vala,
az mint kinek kinek [illegible] volt, [illegible]
[illegible] volt, Es [illegible]. Quot quot possessiones agrorum et domorum erant, vendebant
et pretium ponebant ad pedes Apostolorum, et
dividebant singulis, prout cuique opus erat.
Valamennyi [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] vala, el
adnak, [illegible] az Apostolok [illegible] [illegible]

Lassiatoke Mint [illegible] [illegible] az az [illegible] [illegible], es ö [illegible]
[illegible], [illegible] az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az ö [illegible]
[illegible], [illegible], az ö [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible], az [illegible] az gazdagsagot el [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible] volnak ö [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], Sz. Peternek [illegible] egy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Öt Ezren [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], az [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
Sz: Peternek, az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
augebatur magis numerus credentium, [illegible]
[illegible] az [illegible] az [illegible]. Mys [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], Valamiket volt el [illegible]
[illegible] az Apostolok [illegible], [illegible] [illegible]
Akariatoke latni az [illegible] [illegible]. az [illegible] [illegible] [illegible]
Mys [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible] es [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hogy ha Compatimur, et conglorificabimur, ha [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], Blasphemamur et observamur maledicimur, et benedicimus. persecutionem patimur et
sustinemus, Omnium peripsema et tanquam purgamenta facti sumus. Et ibant gaudentes
a Conspectu Concilij. Mikor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] ki az [illegible].
Lassiatoke, hogy, [illegible] az [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],

kiknek földieket könnyen adgyák, az bujdosásokat nagy szamlalhatatlan sokaságot valla, kik latván az ő [illegible] Koporsokat az [illegible] Nagy [illegible] szent [illegible] elni [illegible], valamely [illegible] ban [illegible], sirni, rini, az Iſtent [illegible] [illegible] Siuis perfectus esse vade vende ~~[illegible]~~ quae habes h. c. et
Marci 10. et habebis thesaurum in Coelo. et veni sequere me. az szegénységet, az aláz[atos]ságot, ~~[illegible]~~ [illegible], üldözés, [illegible], [illegible] szent [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] Annak okáért, az ő [illegible] [illegible] valamint volt [illegible] szegénységet [illegible] magok [illegible], [illegible] Coelumba öltözék, az [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible], kik Joannes Cassianus Rossi sz. ~~[illegible]~~ Anachoreta, [illegible], az [illegible] [illegible] Barátokat [illegible] [illegible]
[illegible] A [illegible] alat öt [illegible] Barátokat
Kapa[illegible] kik [illegible] Coelumba öltözöt, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] giüsérrel [illegible].
Kiket [illegible], Azt [illegible], [illegible], [illegible] Urak et Fejedelmi [illegible], és gienge [illegible] Asszonyi állatok, kik [illegible], [illegible], [illegible] gazdagságokat és szegénységet [illegible] [illegible] kapat [illegible] Coelumba öltözzen, [illegible] [illegible] és szegénységét [illegible] elvenék, és Christus [illegible] szegénységet [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az világ gazdagságával [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ az [illegible] Rossi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az Világ [illegible]

[illegible] Jonas, [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] és ő [illegible] [illegible], az Ninive [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible], [illegible] a maiorc ad mini[illegible] [illegible] indarsidt a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], az [illegible] Jonas [illegible] az [illegible] [illegible] le [illegible], [illegible] az ő [illegible] [illegible] az poenitentiara [illegible] ~~[illegible]~~, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hallod, [illegible] sz. Bernárd, jam Clamat exemplo quod predicatur ore verbo. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] az [illegible], [illegible] az [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible], [illegible] az [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible] az gazdagsága, az mindenn az Világi [illegible]. A [illegible] minden az Világi [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]. [illegible] az földen [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] A [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Ego et pueri mei quos dedit deus in signum et in portentum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Prophetanak [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Csagomat, hogy az ki Isten Prophetainak vonhato, és az többi Pro-
Isaj. 8. 18. phetakat [illegible] rendre illik Jeremiast, Ezechielt, Dani-
Zachariast, és az több Prophetakat, Jelül adott az Isten a [illegible]
lelkik. Jelek valának az Prophetak, mert saját életekkel, vagy
predikallottak az Népnek, az poenitentiat, az világot [illegible]
[illegible], [illegible] nagy [illegible], és [illegible]
[illegible] [illegible]. Bizonyi portentumul Jelül adatott
volt Ésaias, ki maga Királyi nemből való volt, [illegible]
[illegible] által [illegible] [illegible]. Minemü az [illegible]
[illegible] [illegible], mint az [illegible] [illegible]
poenitentiat hirdető [illegible]. és magát [illegible]
egy [illegible] vala az Poenitentiara az Népet.
Jel vala Jeremiás, az ki Noha Királyi nemből való vala-
de az Isten parancsolatjából harmad egy Napigh
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
egy [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy
[illegible], és minden [illegible] egy [illegible]
az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] kellett, [illegible].
Bizonyára [illegible] [illegible], a [illegible] Isten parancsolatját
[illegible] [illegible] kellet [illegible]. Ad mandat Deus. [illegible]
[illegible] parancsollya az [illegible], [illegible] parancsollya az [illegible], az [illegible]
[illegible] [illegible] volna, [illegible]. Manda remanda
expecta reexpecta, Parancsoly parancsolj, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], és [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible].
Portentum. Jelül tette vala [illegible] Isten Jeremiást Prophetat [illegible].
[illegible] [illegible] egy [illegible] az Isten [illegible].

Priusquam formarem te in utero novi te, et antequam exires
de vulva sanctificavi te, et prophetam in gentibus dedi te.
Mind [illegible] [illegible] [illegible] volna az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] az világra [illegible] volna [illegible]
[illegible] [illegible], az [illegible] [illegible], Prophetanak adtalak.
Ecce ego hodie dedi te in civitatem munitam, et in
columnam ferream, et in murum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
és [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] egy Profeta, [illegible] az
[illegible] [illegible] [illegible], az Isten [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible], az Királyokat és [illegible] [illegible], és [illegible]
[illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible] az [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] az Templom, az Királyi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nem hogy [illegible]
[illegible] volna [illegible], de [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], mint
ha az [illegible] [illegible] [illegible] volna [illegible]; [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], és
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] volna [illegible], ha az Királytol [illegible]
[illegible] volna, hogy az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] volna [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]. Midőn [illegible] és
[illegible] volna, hogy ha az Királj és az [illegible], [illegible]
az Városok [illegible] [illegible] [illegible], és az Chaldeusok [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az [illegible], Jel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Rogamus [illegible] ut occidatur homo iste. az [illegible]
[illegible] hogy [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] az feleli a királynak: [illegible] egy mond, o [illegible]
[illegible], [illegible] az királyt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Jeremiást, és [illegible]
18 [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible], melyet nem vala [illegible], hanem csak, [illegible]
[illegible] hogy [illegible] nagy [illegible], [illegible] nagy az
[illegible] [illegible] [illegible] mert, és [illegible]
és [illegible] [illegible] [illegible] volna [illegible], hogy egy [illegible]
[illegible] nem [illegible] [illegible], mert nem [illegible]
hogy [illegible] ki [illegible], és [illegible] [illegible]
[illegible] és [illegible] mert [illegible], [illegible]
[illegible] valamint [illegible] az [illegible] Mert [illegible] az Varost
[illegible] és az királyt [illegible] [illegible] ki [illegible]
[illegible] Nagy Babiloniába, [illegible] [illegible] [illegible].
Mikor Nabuzardan, az Nabogodonozor [illegible]
Varost [illegible] volna, Jeremiást az [illegible]
[illegible] volna, [illegible] 44 Esztendő alat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] volna az [illegible] [illegible] és [illegible], az Varos
[illegible], mikor Babiloniában, [illegible] az [illegible]
[illegible] az ö [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
Valljon nem nagy Portentum volt Ezechiel, Próféta
[illegible], az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] fel [illegible] [illegible], és az Varos [illegible]
a [illegible] fel [illegible] [illegible] [illegible] az
[illegible] oldalán egy [illegible] 390 napiglan, és
oldalán, az [illegible] oldalán [illegible] 40 napig, és az
Esztendőtől és 66 napiglan, és [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] és egy [illegible] [illegible]. Mikor [illegible]
és [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hogy az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible]

mert azért nem [illegible] [illegible], hanem azok fel fontatik,
és [illegible] innek, azért nem annyit a mit a [illegible], hanem
fel [illegible], az [illegible] egy Esztendőtől és 65 napig.
hogy [illegible] azok [illegible] [illegible] és Prófétálna, az Varosnak [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], hanem [illegible]
[illegible] [illegible].
Hasonlatos [illegible] [illegible] az Isten Osiás Prófétát, holot
[illegible] az [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible], hogy egy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], és attol [illegible] [illegible] hogy [illegible] az [illegible].
[illegible] Mind Samariának, s mint Júdeának királyi[illegible]
[illegible], az [illegible] [illegible] [illegible], és az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
Maga mondhattya [illegible] Ésaiás, Ecce ego et pueri mei
quos dedit Deus in signum et in portentum, [illegible] q.h.i. [illegible]
mondhatnak [illegible], Jeremiás, Osiás, Ezechiel, és az
töb Próféták [illegible] Ésaiás [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], és [illegible] [illegible] mondhatta mint [illegible].
Ecce ego et pueri m. q. d. Deus in s. e. i. p. Isr. q.h. [illegible]
Valljon [illegible] [illegible] nagy portentum [illegible] volna az [illegible]; [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] nagy [illegible]
[illegible] [illegible], az [illegible] [illegible], et [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] hogy [illegible], [illegible] hatta volna [illegible]
és [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] hogy [illegible]
[illegible] volna, hogy [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
mint [illegible] [illegible]. [illegible] hogy [illegible] [illegible], nagy [illegible]
[illegible] az Varos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nagy [illegible]. [illegible] hatta volna [illegible] és [illegible]
[illegible] [illegible] Jeremiás Prófétát, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] volt. Prófétát [illegible] volo
~~[illegible]~~ hogy az [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ az [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hogy et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

s sok üdö [illegible] ő[illegible] ki vonatnā, [illegible]
44 [illegible] [illegible] [illegible], az magia [illegible]
[illegible] [illegible] künel [illegible] [illegible].
Ki: láthatta volna [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] az egik
oldalan 3go [illegible]. az masik oldalan [illegible] [illegible]
[illegible], az olijan [illegible] [illegible] olijan [illegible].
Ki: láthatta volna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] Olvast, hogi az [illegible] [illegible] [illegible] vala [illegible]
[illegible] kellet [illegible] menni, s attol [illegible] [illegible].
Ki: láthatta volna [illegible] [illegible] Daniel Prófetát, mikor
3 [illegible] az [illegible] [illegible], [illegible] az Oroszlánok [illegible]
[illegible] volna, Bizonyara [illegible] mind [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] sokkal nagiob [illegible] vala [illegible]
az [illegible] Ura s [illegible]. [illegible] [illegible] magia vala
[illegible] [illegible]
Pl. 2. az [illegible] [illegible] Elig. m. c. t. c. h. g. t. [illegible] [illegible] v. t. m. sz. r. [illegible]
[illegible] a. m. c. d. t. g. m. h. c. p. t. t. terre. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible]. s valljon [illegible] [illegible] [illegible] az Asia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Az [illegible] [illegible] látta vala [illegible] [illegible] az Seraphin Angialokat, [illegible]
a nagi Majestashoz [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nagi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sz. Sz. Sz. az [illegible] Ura az [illegible], [illegible] [illegible] föld az [illegible]
Majestasodnak [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] az, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible].
s Valljon [illegible] nagi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], az [illegible] Világbk. [illegible] az, az [illegible] [illegible] [illegible]
Világh Monarchiaj, [illegible] [illegible], Assiriya. [illegible] [illegible]
Sardanapalus. [illegible] [illegible] [illegible] Cyrg. Darius [illegible] Allex
10

[illegible], Julig. Caesar. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voltak. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magokot, [illegible] vala [illegible]
[illegible], és annak [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], s mind [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Rex Regū. e. D. D.
[illegible] Királya s [illegible] Ura, Magis [illegible] hatalmas
Császár, király és Monarcha, Minden [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible]. s az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
s Valljon [illegible] nagi [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible], az [illegible]: Gl. f.
[Gl]oria et divitiæ sunt in domo eius. [illegible] s [illegible]
[illegible] [illegible] az ő [illegible] [illegible] magia sz. David. [illegible]
[illegible] vala, hogi, [illegible] [illegible] [illegible] volna vala [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible], hogi [illegible] az ő [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible], [illegible] nagi [illegible] [illegible] [illegible]. hogi sokkal nagiob [illegible] [illegible]
[illegible] hogi [illegible] az [illegible] föld, Magis [illegible] volna, az [illegible] [illegible]
minden [illegible] [illegible], [illegible], patriarchak és [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] ki [illegible] [illegible], hogi [illegible] [illegible] az
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] factus est pro nobis
[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]. az [illegible] [illegible]
[illegible], az egi [illegible], [illegible], ő [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], a [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] az Világh. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] nagi [illegible] [illegible] [illegible].
s Valljon [illegible] nagi [illegible] [illegible] az [illegible] az Világnak
az ő [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 65

Ugy [illegible] [illegible] az ő [illegible]. Mert [illegible] hogy [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nem [illegible] volnaés. [illegible]
[illegible] [illegible] és [illegible] [illegible] [illegible] nem [illegible]
[illegible] mind [illegible] volna és mind [illegible]
[illegible] be [illegible] volna és be [illegible], Örömel, [illegible]
és gyönyörüséggel, hogy mind [illegible] [illegible]
és [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] nem [illegible]
az ki többet [illegible], és minden Örömel, [illegible]
és gyönyörüséggel [illegible]. Es [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] Örömnek gyönyörüségnek ki [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], és [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] és [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] az világé [illegible]
Midőn mondhatta [illegible] az Ur JESUS, mind [illegible]
[illegible] [illegible], mind [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] az [illegible], a ki [illegible] [illegible].
Annak felette, [illegible] [illegible] hamar az ő [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] az Ur JESUS. hogy [illegible]
az [illegible] és az [illegible] világon. [illegible]
[illegible] volna az Ur JESUS ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] az Ur az [illegible]. [illegible] az [illegible]
[illegible] volt az Abel. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], ki az [illegible] [illegible].
az ki [illegible] hogy a [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Moyses a ki
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hogy [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]

In Nativitate Dni. Exiit edictum ab Augusto Caesare ut describeretur Universus orbis. Luc.

[illegible] [illegible] ki az Augustus Czászártul, hogy [illegible] az [illegible] világ. Luc. 2. c.

Midőn [illegible] [illegible] minden [illegible], hogy az [illegible] Evangelistak, kik az [illegible] Cancellariusi és Secretariusi voltak, az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] írták az [illegible] [illegible] [illegible] hogy [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] az ~~[illegible]~~ [illegible], az [illegible] az [illegible] és az [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] fel az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] világ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az ő [illegible] fel [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] kinyat halalat, mellyet [illegible]
de Nagy Munkaik Evangelistak [illegible]
[illegible] be irtak, es az [illegible] irva
hattak. Latent enim divina misteria [illegible]
[illegible] elöttünk [illegible] es titkok [illegible]
[illegible] [illegible] Mind Nem [illegible]
[illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible]
az e [illegible] hogy illyen [illegible]
le az Xty [illegible], De mind az altal, [illegible]
hogy nem utolso [illegible] volt hogy [illegible]
nagyob [illegible] [illegible] dolgok [illegible] az
mik törtenének az Xty [illegible], [illegible]
es halalat, hogy sem fel tamadasa utan, az
melly dicsöseges dolgokat [illegible], Xtus Maga
[illegible] es dicsöseges dolgos, pokolra [illegible]
ala szallani, az [illegible] [illegible] el töredezni, az [illegible]
kapukot fel rontani, az foglyokot ki szabadita-
ni, az Sathant, az [illegible] [illegible] meg-
kötözni, es [illegible] dicsöseges [illegible]
hozni, Mindeneknek fel predalat, az [illegible]
szolgait, kik közül [illegible] egy nehany [illegible]
esztendök alat abban az [illegible] [illegible]
[illegible] ki szabaditotta, az Mennyei dicsöseg[illegible]
fel vitte. Nagy dicsöseges dolgot [illegible]
[illegible] [illegible] fel tamadot
önmaga hatalmaval, az halalt meg gyözvén
az ö kincsit örök [illegible] meg [illegible]

T

Az Profetak [illegible], Esaias [illegible], [illegible]
[illegible] el [illegible] Jeremias, es [illegible] az
[illegible] [illegible] meg [illegible], az Uran 44. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] meg [illegible]
[illegible] Daniel az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az harom [illegible] az Ö [illegible]
[illegible] [illegible] halalt [illegible], hogy [illegible] az Ö
törvenyet el [illegible], Annak [illegible] [illegible], hogy
[illegible] az Ö törvenyét meg [illegible], [illegible] gyö-
kereröl ki hattak [illegible], [illegible] [illegible] el
[illegible], [illegible] meg [illegible], [illegible]
[illegible] meg [illegible]. [illegible] mind [illegible]
az [illegible] az földön, [illegible]
Illyen [illegible] az [illegible] [illegible] meg az
Apostolokis. S [illegible] [illegible] [illegible]
az Ö [illegible] [illegible], kik [illegible] olly [illegible]
[illegible] [illegible] fel, az Xty [illegible]
az [illegible] [illegible], hogy Xty [illegible] ök [illegible]
[illegible], az [illegible] [illegible] mondgya [illegible], Consti-
tues eos [illegible] hogy Xtus [illegible] ök [illegible] az
Ö [illegible] es [illegible] fundamentumi.
Nagy hatalommal, [illegible] az [illegible] [illegible] az föl-
dön [illegible]
[illegible] az Mennyei [illegible], hogy
az [illegible] meg [illegible] [illegible] meg [illegible], az [illegible]
Annak [illegible] olly [illegible] [illegible] meg [illegible]
hogy az [illegible] ök [illegible] [illegible] doctori
[illegible] [illegible], [illegible] hogy [illegible] meg [illegible], [illegible]
valamit [illegible], [illegible] olly [illegible] vol
[illegible], Mint az Ö maga [illegible] mondana
[illegible] [illegible] közül [illegible] az [illegible]
[illegible] es [illegible] Xtustol az Evangeliomot
es olly titkos dolgokot hallottak, hogy [illegible] volt szabad
[illegible] tudni.

Kiadoda volt, az a Monarcha, Melyik [illegible] Cyrus. Darius. Allexander, Melyik Pompeius, Julius Augustus Caesar volt az a ki illyen nagy Melosagat [illegible] volna, Da nagyi mint a Vilagh[illegible] [illegible] Mostoki, Lancz[illegible], [illegible] Olajba [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Mint ha nagy [illegible] [illegible] volna, Mint ha [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volna, Ugy hogy azt mondottak Spectaculum facti sumus Mundo, Angelis et hominibus.

Illyen [illegible] [illegible] [illegible] volt [illegible] [illegible] Vilagnak az Christus JESUSsal az ö [illegible] Apostolit. hogy [illegible] mondhatom, Mikor az [illegible] az [illegible] [illegible] az Christus JESUS. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Illyen [illegible] [illegible] volt [illegible] az Apostolok [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], az mint [illegible] [illegible] valaminek volt [illegible], és [illegible] [illegible]. Es Midön [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] volna [illegible] hogy [illegible] [illegible], Nagy [illegible] [illegible] [illegible]

Illyen [illegible] valanak azok a [illegible] Apostolok [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ki az [illegible]

az [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nap [illegible] [illegible]. az Mint Philo bizonyitja.

Illyen Portentum, [illegible] volt Romae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 113 Esztendeig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volna, hogy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. az [illegible] 20 Esztendeig [illegible] [illegible] [illegible] nap [illegible] [illegible] [illegible].

Illyen [illegible] volt Romae [illegible] Antal [?] az ki [illegible] [illegible] az [illegible] 105 Esztendeig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Illyen [illegible] volt Sz. Romvaldust, az ki 20 Esztendeig [illegible] az [illegible] [illegible], 20 Esztendeig [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Illyen [illegible] volt Sz. [illegible] [illegible], az ki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nap [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Illyen [illegible] volt Sz. Lorincz Martir [?] ki [illegible] az [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible] mondot. Versa et m. n. f. c. q. v. m. p. i. c. t. d. p.

Illyen [illegible] valanak [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] volt [illegible] az [illegible] hogy az [illegible] [illegible] volna, az [illegible] [illegible] az [illegible], az [illegible] [illegible] és az [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

Illyen [illegible] a' [illegible] napokon [illegible], kik, [illegible]
[illegible] es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], kik [illegible]
et az [illegible] [illegible], [illegible] az hogy [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible]
Christus [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], es [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Magarol [illegible], es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Kiraly Urunk az [illegible]. Ecce ego [illegible] [illegible]
Tanitvanyokat [illegible] [illegible] Christus. A[illegible],
hogy [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
es Apostolok, az [illegible]. Az Apostolok [illegible]
kik [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
Apostolok [illegible]. A [illegible] voltak az [illegible]
kik [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] es [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Hanem [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], es [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], es kik [illegible]
[illegible], es [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible]. A mint [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] es [illegible] örök.

[illegible] [illegible] [illegible], a' [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. az [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], hogy az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible] hogy [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] es [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] es [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], [illegible]
az [illegible] [illegible].
Nemis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], es [illegible]
es [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hogy [illegible] illyen [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az örök [illegible]
[illegible]. Amen. Amen.

Hab. in Monost. 16

+
n festo Natiuitatis D. N. IESU. Chri.
Concio Matutina.

Nolite timere, ecce
[e]uangelizo vobis gaudium m. q. e. o. p. q. n. v. h. s. q. e. c. D. ...

Az Egiptombeli reghi bülcsek, kik minden dolgokat
[...]tab az kepek es hason latossagok altal szoktak embere[k]
[...]ben adni. Mikoron az szeretetnek, auagy hogy nil[...]
[...]bban mongyam, minemü az szerelemnek Istenét kenynia
[...]artak, tehat azt csupa mezételenen irtak. Mirer[...]
[...]t pedighlen, mellyet ök bülcsességnek Istn asszonyának tar[...]
[...]tak, kulom kulom féle szinto ruhakban ki példaztak,
[...]avuan ezzel az kép irassal ember[ek] eleiben adni
[h]ogy az ember az ö bülcsességét meg is ualamennire be[...]
[...]heti, el rejtheti. De a mely szerelemmel egh, hogy azt
[se]mi utal el nem palastolhattia, és el nem rejtheti. Mert
[...] szerelem, olliak mint ama szikra por mellyet ha
[...]ak egy kicsin szikra éri, azonnal fel lobban, es hogy
[...]l mennieh mindönképpen utat keres maganak. Hogy
[...] ezekröl, az Istn dolgaira szömunket fel emelluk
[...]aid hasonlo dolgot az Istnbenis meg tapasztalhattiuk.
[...]mint niluan mutattiak uala azok az Seraphim
[...]gyalok kikröl oluassuk Isai. 6. hogy szarnyok[...]
[...]el az Istennek orczaiat be fedik uala, az ö szüuét
[pe]dighlen fedetlenül, es niluan hagyiak uala: Hogy ezzel
[...]gy mutatnaiak. Hogy az felseges Istn, noha az ö bülcsességé[...]
[...]t részhetetlen, mely féi utal peldaztatik, el rejthe[tö]
[...], es el titkolhattia: De az ö szeretetét, mellyet a mely szin[...]
[...]lenti, semmiképpen el nem rejtheti, es nem fedezheti.

mert mint hogy szeretetinek szunnélen való türelmet [illegible]
oro kaert mi vrankis annak szüntelő való luzytat bocs[illegible]
Ez pedigleen noha egyéb cselekedetiben is büszgeső ki[illegible]
örömenalele kivalképpen az ő meg testesőléséből nilvan [illegible]
igenen Az Istennek Fia, az ő attyanak bülcsességének mond[illegible]
colossi. es amint 2. Pal mongya, In quo sunt omnes thesauri sap[illegible]
et scien Dei; Ezt az ő mérhetetlő bülcsességét az ő gierm[illegible]
segének minden ideiben el reitette es el titkolta, ugy[illegible]
niera, hogy csak ennihanytól meg valua, minniai[illegible]
ugy mint koronegyt okossag es minden tudomany [illegible]
való, giermekaek alettottan lenni, De az ő nagy [illegible]
teti, miegg anorbéli taibamis, semmikeppen el nem re[illegible]
te magat, hanem akkor leg inkab mentlatkoztat[illegible]
gat, mikoron az ő meg testesőlésében szüléteség[illegible]
istaloba helheztetésében. es az kis iaszolba való [illegible]
uérében atal mikennunk adatot, az ő menniei[illegible]
attiatol, amint 2. Janos mongia, Sic Deus dilex[illegible]
mundum, ut filium suum unigenitum daret. Errol [illegible]
az Istennek mihozank való veghetetlen szeretetiről [illegible]
végezni magamal hogy ez oraba szollak, Es az [illegible]
fogyamoktol vót szeretetnek Istennek keperől [illegible]
sonlatossagarol meg mutatom, hogy az iaszolba ez [illegible]
napon helheztetet kis giermek Christus az szere[illegible]
nek tyaz es valosagos Istene legyen. Attendite.

Az veghiek, nem egykeppen szoktanak vala az [illegible]
nek Istenét faragni, le irni, es ki peldazni, mint[illegible]
neha meretlenen irtak öket, amint elein monda[illegible]
pedigleen ruhazon, bizonios okokert, A mi pedig[illegible]
illet, ettszan abrazatba adom eleitekbe. Mikoro[illegible]
iffiu virágjaba irtak, arczol szepnek, szakallo [illegible]
ba, sünoy nekül, meretlen mellyel, mint az [illegible]
uncy atal lato szivel; Ki egy kezebe cserepelősit [illegible]
vala, masikba pedigleen ezt az Iratot. Ius meum alk[illegible]

[illegible] az igazsagomat matnak adom. Mind ezek felett igen
[illegible] az szent szerelemnek urahoz az ehnoz illenek. Eloszer
[illegible]ert, Szép, es iffiu abrazatba iriak vala az nyssen az Sze,
[illegible]nek Istenét, ezokaert pedigleen, mint hogy az az ido es
[illegible]ile allapat leg alkolmatosb es leg hailandob az szerelé-
[illegible] üresére, Vallion voli valaha oly szép, oly ekesség
[illegible] abrazat, mely az Christus gioniorusegere szepsegehez, ekesse-
[illegible]hez, es abrazatiahoz csak kozol hasonló lot volna,
[illegible] mint hogy ugy mint az Istennek fia eleven pelda, es ter- az Sze-
[illegible]észtet szerent való képe az ő szent attyanak, Figura sub- rent Heb. 1.
[illegible]antiae eius, uti dixit Paulus, az ő alattianak figuraia; Ugy
[illegible]int ö bez pedigleen, oly szép, oly ékes, hogy amint David irja. Ps. 44.
[illegible]eciosus forma prae filiis hominum, mind rendleli, es mind idobeli
[illegible]ületeknek, fenseknek, es asszonlatinak szépségenet es ékességenit
[illegible]ol halad[illegible]; Duplex autem pulchritudinis genus in hoc divino
[illegible]fantulo possumus contemplari, Corporis, et mentis. Exter. et Inter.
[illegible]rog mo mirabiliter omnes superavit. Moyses, uti Sac. litera tra- Exod. 1.
[illegible] ab omnibus habitus est pulcherrimus, qui adhuc puerulus fasciis in-
[illegible]tus et inuolutus, et sporta impositus, Pharaonis filiam
[illegible]amorem sui pertraxit. Et cum adolevisset, uti refert Josephus
[illegible] viam incidebat, opus suum ob eius faciei pulchritudinem admira-
[illegible]ndi, ab opere cessabant, et vix gratiosa eius fruerentur. Sed
[illegible] Pulchritudo Christi Domini, Moysis multo maior erat, Vix-
[illegible] Angelos e celo ad eius faciem pulchram spectandum, ex ierit,
[illegible] allexit. Reges ex longis regionibus ad se spectandum
[illegible]xit. Et ut narrant Historiae, cum B. V. cum parvulo fugi-
[illegible] in Aegyptum, incidisse dicitur in Latrones, quorum unus nomine Dimas
[illegible]antis pulchritudinem, ac vultus singularem splendorem admiratus dixit
[illegible]ter, posset Deus carnem assumere, diceret infantem hunc Deum esse,
[illegible] dicitur ceteri et latrones assentire, sacros hos viatores illaesos
[illegible] sunt passi, Qui Dimas dicitur fuisse postea latro ille cum Christo S. An-
[illegible] paradisumque ob hoc beneficium consecutus esse. Nam ut et S. selmus
[illegible]rog dicit. Fulgor ipse, et maiestas Divinitatis occulte, quae Serm. c. 9
[illegible] in humana Christi facie velabatur, et primo aspectu se videntibus afflabat. sup. Stat.
[illegible]at. Unde mirari, quod uno verbo ablato, et oculis [illegible]

in quod statim reliclis omnibus, secuti et eum, licet fuissent [illegible]
cissimi peccatores, vti Zacheus, Matheus, Magdalena. At si de [illegible]
na spiritus eius pulchritudine loquamur, infinitum esset de hoc loqui. [illegible]
est, ipsius eleganti specie, speciosi celestes spiritus tum Angelorum, [illegible]
beatorum, tum et in hoc mundo viventium iustorum [illegible]
animam decorari, ac pulcherrimam reddi. Huius in Christo pul[chritudinis]
2 Reg. 14 [pul]chritudinis, capilli Absolomis expressa figura fuerunt, quos ab[...]
lomonis precio emptae Israeliticae puellae capillos suos in[...]
serebant, ad maiorem suorum ornamentum, ubi saeva [illegible]
eos singulis annis solitum esse praecindere, et crinium [illegible]
vendere. Itaque sicuti venustas Absolomis, non tam sibi [illegible]
ac utilis erat, sed et alijs, Sic et pulchritudo spiritus in Christo [illegible]
ta fuit, ut capitis sui capillis id est mortuis, redemisset, m[...]
decentius et pulchrius, quam Israeliticae virgines, animae [illegible]
exornirentur, omnium pulchritudo animae nostrae in Christi anima summi[...]

Pingebatur, iterum ab antiquis Amor, In veste ex panno [illegible]
ti, ac aspero, magis [illegible] confecta, Idque ideo, Vt ostenderent [illegible]
rem non ad breve tempus, sed in longa tempora durare [illegible]
bere. Quod certe amori Christi, et optime quevit, Quando[...]
sicut esse, ita et amor eius aeternus est, Unde inquit per [...]
Ierem. 31. In charitate perpetua dilexi te, Nam simul cum nat[...]
quam a patre per aeternam accepit generationem, communicata [...]
et singulavis in humanum genus charitas, qua semper nostram [...]
moda quaesivit, Et licet post mundi creationem, hominum[...]
Ditinui mihi ut inquit tu turbide: ipsi cum iniurijs affecerint, ad iracundiam pene provocaverint, [...]
tu nostrorum peccatorum ~~mali venti~~ pobieru[n]t ipsius divi[...]
amoris erga nos incendium giuladarat extinguere, Immo [...]
tot millia annorum, peccataque innumerabilia humana [...]
eis remedium afferret, voluit tandem Homo fieri, ut puer na[...]
proprijs doloribus nobis quaereret sanitatem, et suo sangui[...]
animarum pararet ablutionem sordium ac redemptionem.

Amoris caput, aperti, et expositi caeli iniurijs, [...]
lelo es sununy minul valo tunol, Szeleknek es esseb esse[...]

[...]porem Szerelmes Ki kitelet Insinuabant, quod amantibus nihil
et arduum, nil difficile, sed potius pericula quaecunque magnanimiter subeant
[...] quem amant defendant, ac tegant. Videlicet, quomodo eum non
[...] capilli, sed toto corpore nudum depingat pulcherrima Lucas, non
[...]purpureis preciosis ornamentis, sed vilibus pannis involutum, non in
[...]ciunt, sed in praesepi reclinatum, non palatio, sed in stabulo na[...]
[...]tum, ubi frigora ventorum flatus, durilien fent, tetoin stabuli,
[...]illons per suis amatoribus tulit. Sistamus hic paulisper et videamus
[...] haec omnia penitus, et stupescamus attoniti; Cui enim non injiciet stu[pore]
[...]rem dum considerabit. Deum illum infinitum, mater, ki oly tiniosy
[...] lakik, melyhez nem kozelythet az elevi elme, kinek fenseges
[...]nek sugari elott Az Seraphin Angyalok be fedven azo feime
[...]ket, kialtnak. Z. Z. Zent az Sereyk ura Isten; quoding ille [...]
[...]ing et imenes Deus iaceat in stabulo, non iam inter Angelos, sed
inter pecudes, Es Itt az oroke valo Isten lovin, kiben az o atya[...]
[...]senek mind tetkai, es uno maga Istenek bulcsessege, mely az
[...]fint illen sok szep tundoklo, es vilagosito suvitneneket eps.
[...]tti, es magy ikesitette, ki az foldnek gromvaba arani es ezust
[...]venet, es az Hegyeinek penitelo csigakgiongioket teremtette,
mely az volnek suvieneit az kovenet chos viragokkal, az
[...]takat szep zuld levelekkel, gabonakkal mezoket, grapinnal
[...]hohat, draga burunnel nyulaket, nustukat, tollakkal az ma[darakat]
[...]avakkat magy ruharta, Hogy mondok, illien hatalmas, illien gaz-
[dag] illien szegeny pollakkal es ruhakkal ... beltakarittatik be po-
[...]altatni, illien alouvalo hellien szuletni, es helyheztetni: Quis
[...]ipsi tantam non admirabitur Paupertatem? Quid de frigore, quod patitur
loquar? Elegit pro suo natali hyemis medium tempus, et
[...]noctis tempus ceteris frigidam, Et cum facili potuisset aeris tempera
[...]re, magy mierteklem, szelivan temeseget, et igneae spherae [...]
[...] ipsius accedent, sua calefactura creaturam, aut solem attal kul,
[...] az Capricornus hedeg felerol, az Attle[...] Aries helten, ubi
olim fecit illum stare supra locum, aut retro cedere, ut supra Ezechi[ae] 4 Reg. 20
Vel frigoris cohibere virtutem et vehementiam, quemadmodum igni vim
calefactivam quondam ademit pro 3. pueris in fornace Babilonica
[...]bierunt. Haec inquam et alia plura cum facere potuerat, tanquam
[...]urae Naturae Dominus ac moderator, noluit tamen transilire leges naturae

naturæ comunem, nec eius violare legem, sed adeo illo ...
[illegible] privilegio, Naturæ ordini subijci elegit, et alia temporis
et aeris incomoda pati voluit, sum̄a inopia, paupertatem
quam ut fugiant mortales, quot se se difficultatibus ... obijciunt,
Vates Venusinus canit. Impiger extremos currit mercator ad Indos
Virg. Sed quod mirum, si vulgus hominibus, tam molesta censeatur esse paupertas
cum et Salamon ipse mortalium sapientissimus, illam exhorruerit, ac
ut a Deo peterit. ~~[illegible]~~ Paupertatem ne dederis mihi. Christus
Prov. 30. aut adeo illam dilexit, ut eam cum ipsa infantia coluerit, ...
mintha az annyai testel egyut szoletet volna, sicut dixit ...
[illegible] Pauper sum ego, in laboribus a iuventute mea. ...
paupertas Christo non solum in navitate, ac in toto vitæ suæ tempore ...
sed etiam in morte ac post mortem, cum et moriens, sindonem qua
involveretur, non habuit, nisi quam vir quidam nobilis misericordia motus
ei obtulit ad ipsum sepeliendum.

Ecce omnia, hæc quæ recensuimus Hieremias propheta
Hier. 14 iam ante prophetico spiritu vidit, ubi interrogat mirabundus
et eo. Quare colonus, velut alij peregrinus futurus es in
Lakos, Szarandok, Iovevény terra. Ac si dicat. Quare tu o mi Domine cum sis Creator im-
mortalis, et heres universi orbis, et primogenitus Dei Patris, esse
vis pauper, et videri mendicus more peregrinorum, tanquam
vili nostræ humanitatis palliolo indutus? Causa est, o pro-
pheta Sancte, quod puer hic Deus est, peregrinus
toldozot, foldozot, vti ruhas atque ideo more peregrinorum gestat centonem, ~~[illegible]~~, et pan-
nis opertus, rongyos, ki mind felöl az mi emberi termeszetunk
foltozasival kevul volt, mellyet az hideg szel, eső
ido el veszti, et meg emeszti: Melly foltozason ...
az elso termeszetnek tulaidonak, mind azon atal mint ...
az Isten. Ki egiszer mind emberit uala azokaba ...
uala magat, et magava azonat fol uot, es mind ualami
haszkaknal be folala magat, ugian azert gyonis ...
nagy szukseget, et ehseget veternek: Et noha az ...
az szegenyeg oli olvetet, et gialazatos uala, vgy az emberi
elot oli nagy gyulolsegbe, hogy 2. David az gonosz et ...
Ps. 108 emberekrül azal atkozta, mond. Transferantur filij eius

... mondo ... Egyszerben ... az ő fiai, es koldulljanak
de mar ez utana az Isten fia azt meg szentelte, es ma-
ganak valasztotta volna. Igen kedvesse, es kellemetes lött
az ő szent orczaia elött, Mellyet im latthatni mint vala-
totta maganak, et mint ha az istalobal et az ...
kialtana vranak, et tanitana minket, micsoda drago
... kelliene mi tulunknek tartani ötet. Et mikeppen
... noha kepen mondotta az Isten Adamrol Gen. 2
minek utana meg ette volna az almat avra valo keppt
hogy az urdeg mondasa szerint olliana lesun, mint az
Isten; Ecce Adam, quasi unus ex nobis factus est. Quasi
vero; Ita nos non irronice, non per ... locum, sed veris
sime de Christo Dei filio dicere possumus Ecce Christus quasi
unus ex nobis factus est. Nam si patimur incomoda, si pau-
pertate vexamur, ecce ipse pauper et mendicus est, si frigus
patimur, ecce ipse vix natus statim friguit, si blasphemias ...
ipse, tot ... pertulit, ac denique si morimur, ecce ipse ex immortali
mortalis factus est.

Et certe si quis percontabitur, cur tanta maiestas, cur Dei
filius his se se difficultatibus, et laboribus submiserit, ipse
ex hisce Davidicis verbis nobis respondebit. Vacate, et Ps. 45
videte, quoniam ego sum Deus, ... psalmoknak ...
... Mert en igaz Isten vagyok. Melly mondas az ...
... tevest, igen alkalmatossan, mint ervel mindbeli ...
dereknet et gocsonat meg oldani, es meg ... :
Nam si sciscitaveris, Cur o Domine mi, qui natus es ab æterno
in sinu Patris, vis in tempore nasci in stabulo? Quoniam
ego sum Deus. Cur existens omnium divitiarum, omnisque abundan-
tiæ author, paupertatem elegisti, et summam inopiam? Quia
Quoniam ego sum Deus. Cur o gaudium Angelorum,
o deliciæ hominum, o voluptas omnium creaturarum, nunc
in præsepio iacens lachrymaris? Quoniam ego sum Deus.
Cur ... cælum, et terram imples tua immensitate, hanc

ipsa im eslten, ugnektio et meghiktto volt ... ar ... agat, melj felette nagy szerelmetnek iele.
szuleket kic gyermek, kicsinségébe be foglalad. Quia e s. D...
Mert megerted, midőn minden iovnak kutfeie uagy, es ...
minden teremptet allatot be tűltöd az te aldasoddal: ...
szukulkedol, es mind nekul ualo uagy. Qm. E. si in Deg...
Credo Dne, credo, quia cu sit Deus haec oia faciat, Cor...
.n. si sury tm homo esset, quae e hoie fragilitas, tam stup...
da vix facerer.

Et licet hac responsione universali, his et alijs simili...
interrogationibus satisfieri possit. Non possu tn ad ali...
progredi, qn adhuc Dnm ac redemptorem meum, hac unica...
terrogatione fatigem, fatigem. Cur o dulcissime Domine...
cu tu dixisti, te tuos servos. Beatius est dare, q accipe...
Act. 10 Cur ing tam vis inire vita rationem, qua te non da...
sed ab alijs accipere cogat? Na si Homo nasceris, ...
diger aere quo respires, Lacte quo taplaltassal, Pan...
q6q ulteztessel, ... nekul mellyek kiltezessel, Domo in...
qua habiteres. Iol giut eszeibe oh en edes idvezitem, a...
az te meltossagod felol mondot uala regiben egy profeta...
Ps. 15. Tu es Deus meus, qm bonor meor n eges, ... hihet...
es mai napon, oly szukos allapatba uagy, hogy a mi...
ioknal sem buelkedunk, te azok nekul szukolkodel? ...
In hoc ut fave / chus, sunt ar- / nantes faciunt. / n aliquat / accipit amator / ... / alius ... / ... tali / accipit. ...artalétom, hogy chus ... az ó teremptet alatitol ...
...upit akar el venni, csak a végre, ... hogy a ...
...kolkednék, hanem az nagy szeretetert, mellyel ...
...zaiok, hogy ugy el vegye tullok, hogy szaz annit ...
mint ha adossa tenne magat, hogy keveset sokat ...
erat elmulando dolgokert, meg nekua az ó kezébe ...
harat, örökke valokat, es örökké meg maradokat ...
ça. Quare licet inter hoes verū sit, Beatius e ...
dare q accipe, et sint diversa inter se, In chro tn dare, ...
accipere, sunt unu et id, qm sive illi det, sive accip...
eo semp intendit, ut ex eo magis hoi koronassék ugy ...

ingebat quoq Amor ^aff... et^ corde instar cristalli lucido, Mint
kristal atal lato szivel: Hoc fine, Quia inter amantes
amicitia nihil debet eē occultum, Hoc pellucidum cor habe...
at amator nr chrus Dnus erga nos a se amatos, q multa
habebat, quod cu suis dilectis n comunicant; ideo namq
erit ad nos in orbe terrar, ut quae a patre accepit nobis
revelaret, ut ipsemet fatetur. Iam non dicam vos servos, sed Ioa. 15
amicos, qa quecunq audivi a patre meo nota feci vobis: quod
divinarum rerum notitiam, quae antea adeo obscura
fuit, ut no nisi per figuras ac aenigmata homani sciebant
hoibus revelavit, magni certi amoris indiciu fuit. Unde
non male tu in sacris, q in prophanis literis, ignis pro Xpi
fuisse amoris figuram, et signum. qm flammae, et ipsius
calor difficillime occulitur. Quod ovidius etiam testatur epta ad Medeam
— quis ^etenim^ enim bene celet amorem, eminet indicio prodita flama suo.
Sed et clarissime nos docent Dei ipsius verba, q ut legimus in Genes. 8.
Sodomam devastaturus, quasi videretur contra leges amicitiae fe-
cisse, ni revelaret propositum suum Amico suo Abrahamo,
ait: Nu celare potero Abraham quae gesturus sum? Hinc
...lesiva querela erat Dalidae de Samsone, quod ille Iud. 16.
secretum suae fortis sibi non revelaret; opinabatur siquidem
se ab illo non amari, cu in qua corporis parte robur eius
consisteret eam se celaret. At vero nos profecto absumus ab hoc
modo querela, cu Amator nr pectus suum coram nobis demum
aperuit, corq pellucidum oi cristallo gerit, in quo per fidem
videmus plurima arcana, quae nobis revelavit, adeo, ut
parvuli pueri, quae vix savi sciunt, ea et domi, et foris
decantent.
Denique Calcaar, cu Inscriptione illa. haec meum alteri ti...
bi. In manibus gestatam pingebant veteres Amorem.

Significabat, Propriæ voluntatis abnegationem ... quodo suā voluntatē tradebat, hoc volebat hic, qu
alter, quod nolebat hic, nec alter. Hanc calcei dati
et in sacris leteris legimus. Alioqui autē erat mos inter
Ruth. 4. singulos, si alter alteri aliquid suri suo cedebat, solue
calceamentū suū, et dabat pxo suo. Hæc ibi. Hæc ergo ca
dato, significabat ab utrāq parte voluntatis x̄rivæ ...
Quod et pulcherrime x̄ro intimo amico n̄ro quēunit.
Dnq n̄r fuit viator pariter, sicut nos hic in mu
Andoio vivens, et ad patriā tendens, et simul cōprehensor
q iā erat beatq et clare videbat Dei faciem, sicut nu
beati. ꝑp̄r unionē hipostalicā, Atq ita, licet veru
quod qualeng cōprehensor, non augebat ipsiq sanct
in nullo, neq glā, tū ut erat viator, oribq suis,
non sibi, sed nobis et grām, et glam merebatur, ob
canit Scita. Nobis nam, nobis datq, Et Isaias. Puer
tq ē nobis, et filiq datq ē nobis. & pro n̄rā salute
Quare ab instanti suæ generationis, omne ius, m
rū suorū, et operū suorum quæ glam et grām
bant nobis cessit, satisq putavit sibi eē, si nob
ꝑmia a Deo deuti, quæ ipse suis laboribq ac me
meruit. Tantam mutuæ volutatis, et benevolē
L'i
junctionē inter Alexādru et Hephestionē vcguesse
Curtiq, ut post superatū Darium, cū mater Dary
In vi ta. Alexa. ad tentoriū Alexandri, ubi pariter erat Hephe
phestion, venissent, et nescientes quā et illis duob
Alexander, ad Hephestionis pedes provoluta fuerit
utan hr Alexandri cū ab astante iuvene, errorē cognovissent, excusarū
apud Alexandrū, Quibq ille, Nihil interest. Nā
stion ē Alixāder, et Alexander Hephestion. Quibq
intimasse ut dicit Platone, Amicq alter ego, et
Astit. Anima una in duobq corporibq: Si ergo
dixit. Iā non dicā vos Servos, sed Amicos, m

... egymy tanta eig ec ... igaz nor charitaaem, hogy soha
alamit mi az mennie, 2 attiatul vesunk, mind azokat
tokat ó meg erdemlette, nem mi, ó meg szolgalta nem
i. óht eleitenk nem minket, megis mint hogy igaz
... et baratunk, mindeneket eremist ... on
... et azó igazsagat nekunk ada ... sót, hogy meg
utatnaia, meli igen szent minket, mieg az ó tulaidó
... eledelöl nekunk ada. hogy tellieseggen bennunk
kozzeu, et mi ó benne; az két test legien, egy testbe.

m hol kell az tokelletes es tiszta szerelemnek ...
érem igaz es valossagos képét elünkbe amint olmenül
... adam, erre gyakorta ... es ...
... elót mindkor tarcsatok, es mikeppen ó szerett min
et arrol elmelkedgietek, hogy viszont tiez hasonloképpen
... szeressétek, es az ó szerelmetöl soha el ne tavoztatok.

Te pediglen o tereghetlen es örökké való szent Ige
ge, mely testé lettel, hogy minket lelkekké es Angyalokká
tennél; Ige, mely emberseget fel vettel, hogy minket az
... fel emelnel, Ige meli magadat meg alaztal
hogy minket fel magasztalnal, Ige meli az egból alla
szallottal, hogy minket az eghre fel vinnel, Ige meli
istalloba ... fekettel, hogy minket mennyben helhezetnél,
Ige mel az iaszolba helheztettel, Hogy minket az
... szekbe le ultetnél. Ige mel az oktalon alla
... lattatal. Hogy minket az Anygalok tarsossa
... szabadaltatnal, Kerunk tegedet, unes bölcsen az
szent malasztodnak patakat, Hogy az te Nagysagosa
... ismerjuk, Az te csudalatos szegentegedet meg
... az te eletednek szent mopiat kovessuk, es egy
... te dicsösegedet es csudalatos cselekedeteidet ... dokat,
... emlekezzuk, Es ez halando életunk utanna, tegedet
... az istalloban latunk, az orokke valo et minden
... orszagodban lathassuk. AMEN 75

Vel sic fiat conclusio

Triumphante o verbum aeternum, … misericors … sit … gloria tibi Domine q… Et … ut quem nunc oculis cordis vidimus in … pio jacentem. Tandem … videre mereamur … … corporis in gloria tua triumphantem … uralkod…

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

In Nocte Nativitatis D. N. J. C.

Et peperit f. s. p. g. et pannis inuo-
lutum r. e. i p[rae]s[e]p[io]. Luc. 2.

Az Izrael fiainak lött nagiob fejivere
vala az ö ellenségi ellen, az Iste[n] szekrényé.
Mellyet az Levitak börrel be szoktak
vala boritani és a taborban hordozni
Ez altal amaz hatalmas erös Varosnak
Jerihonak kö falai le döntetének.
Ez az Philisteusok ~~[illegible]~~ Istene
az földre vettetik ~~es darabonkent~~
rontatik. Ez altal, az Azotinusok
közül sok ezeren megh ölettenek. Annak
felette, olly nagi hatalma és ereje vala
annak az szekrénynek Mellyet nagy
Isteni tisztelettel hordoztak, hogy az
melly ellenséget fegyverrel megh nem
gyözhettek az Sidok. és az börrel be
boritot szekrény az földhöz verte
Hasonlatossaggal az Embéri Nemzet ~~…~~ … mag
… győzedelme, nem nagiob fegyvert talalt az
… töllyes sz. Haromsag Isten hanem azt, ä…
a harom személy közül egik vala
kiben az Isten bölcsességének tarhaza
be rekesztve valanak. ugy mint valami
szekrenybe, és barkaba,

Ezt az Szentirás szerint, az Boldogs[ágos]
Szűz az ő tiszta[ságos] méhéből az Világ[ra]
hozta, hogy az Pokolbéli dagont, és az Em[be]
ri Nemzetnek ellenségit meg rontana és a[z]
szegénységre az Emberi testbe öltözött [illegible]
és az Emberi természetnek [illegible] [illegible]
és az Jászolba mint az ellenség ellen [illegible]
[illegible] szégyenbe helyheztette.

Miert feküt és takarta gyermek pólyába be, a[z]
B. Szűz az Emmanuelt, velünk lakozó és m[illegible]
gyelent Isten. 1. rövideden meg magyarázom.
2. az Angyali énekekről szollok. 3. é[s]
utolsszor az [~~az~~] Marol szollok, hogy mi nyere[illegible]

[illegible] Miert takarta gyermek be [pólyába] az Boldog[s.]
Szűz ezt az Atya fiának [illegible] [illegible] [illegible]

Az mely Angyalok az [illegible] és min-
den napokkal vigasságos [illegible], az örök[illegible]
valo Istennek meg [illegible] és Világra
valo [~~[illegible]~~] születtetett Emb[illegible] [illegible]
az mondani az együgyü pásztoroknak. Nolite ti-
mere q[ui]a natus e[st] h[odie] S[alvator] i[n] B[ethlehem] civitate Juda[e].
Tudnunk kel azért, hogy három rendbeli az Isten
[illegible] Az Anyaszentegyház azért paran-
csolattya, hogy ez nap[on] az Isten három renden
[illegible] három szt. Misséb[illegible] áldozat[illegible]
[illegible] születet három [illegible] Papokkal. Az ő [illegible]
hal [illegible] minden Papokkal, Az ő [illegible]
születése Atyától valo Anya nélkül, mely örök
[illegible] valo születés, és [illegible]
[illegible] valo és [illegible] valo születés,
letés. holott az Atya [illegible] Anya nélkül szü-
letés. Anyától Atya nélkül szület-
tetik Isten. Anyától Atya nélkül szület-
tik Ember, mely időszerint valo születe-
Harmadszor Atya nélkül, Anya nélkül
az igaz Ember Lelkébe, mely lelkiszerint
valo születésnek mondatik. Azért a mely
Misét éjjel szoktunk mondani, az ő test szerint
valo születését adja [illegible] az melyben az
a Evangeliom olvastatik. Mikoron
parancsolat adatot ki az Augustus Császártól [illegible] születet
Bethlehembe. Az mi hajnalban valo születését
az Hajnali Misé [illegible] az mely [illegible]
Misében az Pásztorokrol valo Evangeliomban
olvastatik [illegible] Isten az ő szt. [illegible]
által meg világositotta vala és az ő [illegible]
született vala. [illegible] Bethlehemben
[illegible]. [illegible] meg [illegible] magát mely[illegible]

Az harmadik Mise kezdetiben szüntelen az ö
örökkön valo születését, melyik Atyátol vagyon
az melyik Misebéli Evangeliomban olvas-
tatik Kezdetben vala az Ige. Harom
rendbéli tehát az Xtus születése. Az Atyátol
születetik ugy mint teremptö fény. Az Angyal
születetik ugy mint [illegible] valo Isten.
Az Ember szivében születetik ugy mint [illegible]
szerzö [illegible] Isten. Az Atyatol
születetik ugy mint Felség. Az Angyaltol
születetik ugy mint alazatosság. Az Em-
berekben ugy mint irgalmasság és igasság.
Ezt az mi edes Udvezitönknek születését illik
nagy örömmel az Közönséges K. Anyaszent-
egyháznak. Ezt hirdették nagy fen szoval
az Angyalok az pásztoroknak [illegible] az ö
születésén örvendetes Enek szoval dics-
érték az Magasságbéli Atyát Ur Istent
és az földön békességet hirdettek mi-
ent világ kezdetitöl fogva kivant
vart az Emberi Nemzet. Azert mis
az mostani orában örvendezzen szollo[illegible]

Gloria in altissimis deo. Dicsösség [illegible]
és az földön b. a jo a. e.
Aron [illegible] mellyen születet az Ur Xtus, Ur
és az elsö [illegible] hallotot [illegible]
nagy fen szoval az Angyalok az földön.
Enek az Mennyei Enek szovaki halgatoj az
[illegible] Pasztorok voltak. az Chorg. [illegible]
kar az [illegible] és az Enek, és [illegible]
földön békesség. a. jo. a. e. Enek az
[illegible] [illegible] masstorra hogyan, [illegible]
[illegible] Micsoda az jo akarat, En [illegible]
[illegible] az kérdésre [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] kérgiük [illegible]
[illegible] [illegible] a dragalatos aldot [illegible]
[illegible] bik [illegible] a [illegible]
[illegible] az Xtus [illegible] [illegible]
[illegible] volt, [illegible] mit kérgiünk
[illegible] az Angyaloktol, azt hogy, micsoda
az jo akarat.
Oh te tiszteletes, boldogsagos és szentséges Sz.
Angyalok Miért jöttetek oly nagy [illegible]
[illegible] az mi [illegible] Kalibankba, ala.
Mit keresztek és földön, mi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mennyben. Bizon
mi [illegible] nagyon [illegible] [illegible]
it mi nalunk semi melto és [illegible] szallas
[illegible] talaltok. Erre a kérdésre [illegible]
[illegible] szoval felel az Angyali [illegible]. Oh
[illegible] Emberek. [illegible] tudgiuk mi az te [illegible]
[illegible], az te allapatotokot és [illegible]
tudgiuk,

78

ezert ne vellyetek, hogy mi ~~kivannok~~ ezert igtün
volna, hogy az te tisztessegedet, Meltosagodot
allapatodot, kincseidet gazdagsagodot [illegible]
[illegible] ugy kivannok.

Nem ezert jöttünk hogy te töllet valo
Mesterseget tanulnank. Nem tiszteleted
[illegible], sem [illegible], az mellyek velünk
hallünk [illegible], hanem [illegible] az
io akaratot, melly minden aranynal, minden
draga kövel, gyöngyel gyemantnal dragab
es nekünk kedvesebb. Ugy [illegible]
hogy az Mennyeki Sz. Angyalok hasonlo
[illegible], mint [illegible] [illegible], az
[illegible], hogy [illegible] es [illegible], mikor
ban, valamelly szegeny, ~~[illegible] [illegible]~~ ha
nal [illegible] [illegible]. Mikoron lattyak hogy
a garda igen szegeny, sem tala, [illegible]
abrosza, egy [illegible] [illegible] [illegible] valo.
[illegible], [illegible] ~~[illegible]~~ s az mi [illegible]
pedigh ezt örömest adna [illegible] ha
parancsolna, ha [illegible] [illegible], s maga is
vattyat [illegible], hogy a mi hazanal [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] parancsollyon. [illegible]
az Ur egy [illegible], [illegible] [illegible]. tudom
Jamborom [illegible] [illegible] [illegible], ha
[illegible] egy par [illegible] [illegible], [illegible] ital
adsz. [illegible] en [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jamboro
[illegible] [illegible]. 3

hanem [illegible] [illegible] gazdam [illegible] egy [illegible]
[illegible] akarok nalad lenni, es [illegible] gazdagabban
[illegible] hogy sem mint talaltalak. Akarodē ezt
kinek a [illegible] ~~[illegible]~~ nagy örömmel es
[illegible] egy [illegible], hogy mi akarnok Ura
igenis akarom [illegible] en [illegible] szegeny ember
[illegible], [illegible] parancsolj, [illegible] [illegible] min-
[illegible], valamit parancsolsz, ezt az io
akaratot, [illegible] az [illegible] kivannyak [illegible]
Sz. Angyalok [illegible] az Mennyei [illegible]
mi töllünk, [illegible] [illegible] Vilagon, [illegible] pedigh az
mi hasznunkert, hogy minket [illegible] gazdagit
[illegible], [illegible] draga [illegible] gazdagsagot [illegible]
az Christus [illegible] [illegible] kivant, es Okajtol
[illegible] [illegible] [illegible] forgasa alat, Lc in. t. p.
h. 6. v. [illegible] [illegible] [illegible] Josephtolis, mi
[illegible] iöt Bethlehembe.

Oh [illegible] Joseph. Oh [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Mit [illegible] it
[illegible] Betlen Varosat, holot az [illegible] az [illegible]
[illegible] mind el [illegible], [illegible] latod, hogy
[illegible] [illegible] [illegible] es az te [illegible] it
[illegible] [illegible] [illegible] es [illegible] [illegible] sem talalsz az
[illegible] [illegible] [illegible] egy [illegible] [illegible]
[illegible] varosban, hanem ~~[illegible] [illegible]~~ [illegible]
[illegible]; ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
haza, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] igazit [illegible]
[illegible] hogy [illegible] [illegible] az te [illegible] [illegible]
79 [illegible] [illegible] [illegible] mi [illegible]. [illegible] egy darab [illegible]
[illegible] egy ital [illegible] [illegible]

Ezen mesz feleb sz. Joseph, kinek sz. ajakabol ezt
nagyon. ~~Ez~~ Latom hogj sokat en talalok [illegible]
de ej pasztor szallason be szallok. Nemis azert iot
en ide hogj it Vendegeskedgyem, hanem [illegible]
lakiad. hanem hogj az Jsten akarattjat be tellj
tessem, De mesz beczas nelkül Joseph [illegible]
de nem az Jsten akarattja az hogj most ide
iöttel, illyen allapottal. Hanem az Romaj Csa
szarnak kemelysege, hogj mesz ismerie az ö
biradalmanak nagj voltat, es fel fuvalkodt
mint David nyentem. Joseph erre. ~~Ezt~~
Ennek az Balvanj imado Pogany fejedelme
nek kemelysegere nekem kevet gondom nagj
hanem minel hogj Ura es Fejedelmem nekem
azt kel czelekednem, Minel Jsten azt Paranczollja
Jsten azt akarja. De kergyük mesz az [illegible]
S. M. errol a dologrol.
Oh te Boldogsagos szeplötelen szep szüz Maria, [illegible]
egyedet Jsten Angyalanak mondlak, a nagj
ha minden ~~Angyal~~ tiszteletel magasztallak
melto nagj. Mert te [illegible] Angyal hogj [illegible]
a kinek [illegible] tiszteletire [illegible]
[illegible] Mennyorszagbol le szallottak az Angyal
[illegible] nagj, hova siettel Bethlehembe az
Nemzetsegednek Varosaba, hogj magadot [illegible]
[illegible] be irassad, hogj David Magnabol
Nemzetsegbol valo nagj, s tudod hogj az [illegible]
vendet szulni [illegible] s ottet czak [illegible]
[illegible] kel [illegible]

az te Nemzetseged kozul senki be nem fogad titeket
en hogj egj darab kenyeret egj italt de mesz szal
lasst sem adnak, hat te Oh szerelmes szüz
mit érzesz itt, mert otthon en [illegible] holot
az [illegible] otthon volna [illegible] s annak
[illegible], tudod mindazon allapotbol ugj, tudode
mit monda az Angyal, hogj az [illegible]
[illegible] fogadtal, az Magassagbol [illegible]
tehat mert nekem magadot ily [illegible]
az te szallasod talam az Varos piaczan lessen.
Ezen mesz feleb, es azt Mondja, Az en szerelmes
Joseph, [illegible] nem keresztük az mi dicsösseginket
hogj mesz mint David kiralj Nemzetsegebol
valonak, sem az mi nyugodalmunkot, nagj nem
az mi akaratunkon jargink, hanem czak az
mi Jsten akarattjat akarunk be tellyesiteni,
De mesz beczes, Oh Boldogsagos szep szüz Maria
Nem latezik en nekem hogj Jsten akarattja volna
hanem Emberi akarattja. Mesz [illegible] Jsten [illegible]
[illegible] akarattja, Mert en parancsollja Jsten
[illegible] tiltja hogj az [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible], mint az az
[illegible]. Mert az [illegible]
Gyermek [illegible], [illegible]
[illegible] az [illegible] tartomanit, o az, a ki illyen
[illegible] be [illegible]
[illegible] Vgj de, ki parancsolta Gyermek
tek hazabol! Vgj de, ki parancsolta Gyermek
nak, en azt vele hogj a Császar, hat az
[illegible] ki az Jsten. tehat az [illegible]
hogj Jsten parancsolta az Jsten akarattja hogj
akarjunk magunkot szabni.

Curre megh feleb Sz. Joseph, kinek Sz. igiekezete
nagyon. ~~Az~~ Latom hogi sokat nem talalok szal
da egi (peszta) szallasban be szallok. Nemis adnak ött
en ide hogi it Vndegeskedjem, Kedvem szerint
lakjad, hanem hogi az Jsten akarattjat be tölt
sitsem, De megh bocsass nekem Joseph Ur
de nem az Jsten akarattja az hogi most ide
jöttel, illyen allapottal, Hanem az Romaj Csa
szarnak kevelysege, hogi megh ismerie az ö
biradalmanak nagi voltat, es fel fuvalkodj
mint David regenten, Joseph erre. ~~Ezt~~
Ennek az Balvanij imado Pogani fejedelme
nek kevelysegere nekem kevés gondom vagjon
hanem inkab hogi Ura es fejedelme nekem
azt kel oltalmazni, Minek Jsten azt parancsollya
Jsten azt akarja. De hagiuk megh az B.
S. M. erröl a dologrol.
Oh te Boldogsagos Szeplötelen Szüz, Maria, ha
vgiedet Jsten Angyalanak mondasa, a vagy
ha vinden ~~Angyal~~ tisztelettel magasztallak
melto vagj. Mert te vagy Anya hogi annak
a kinek Diadalmanak tiszteletire es szolgalat
[illegible] zara Mennij orszagbol le szallottak az Angialok
Szova megj, hova siettz Bethlehembe az
Nemzetsegednek Varosaba, hogi magadot Csaszar
levelebe be irassad, hogi David Magvabol
Nemzetsegbol valo vagy, s, tudode hogi az Szü
vendet Szülni ez ismertnyugh, s ottet csak
pi... lassal kel nijsra terniek.

4

az te Nemzetseged kozzul szalli be nem fogad titeket
nem hogi ennij karab kinvert vgi itatt de megh csak
szallast sem adnak, hat te Oh Szerencsés Szüz
mit mondsz it, mert othon nem ülsz, holot
az kanijolnak othon volna helyjek. s annak
felette; tudodé mechoda allapottal vagi, tudodé
mit monda az Angjal, hogi az kit az Sz. Lelektöl
mehedben fogadtal, az Magassagbeli Fianak Szo
tat mert nekéd magadot illy Vesztedelemtre
az te szallasod talam az Varos piatcza leszen.
Curre megh feleb, es azt mondja, Az en Jegyesem
Joseph, igen, nem kenszerük az mi dicsö szent
hogi megh mint David Kiralij Nemzetsegbol
valnank, sem az mi nijomorusagunkat, vagi nem
az mi akaratunkon jarunk, hanem csak az
Jsten akaratjat akarjuk be telljesiteni,
De megh bocsas, Oh Boldogsagos Szeplötelen Maria
Nem latczik en nekem hogi Jsten akarattya volna ez
hanem Embere akaratja. Megh probald Jsten Akarat
gienek akaratja, Mert ne parancsolja Jsten
tet igen tiltja hogi az szegeny Koldusoknak, ne Sacer
dotesek, ne fiskalisok vitezek, mint es az
Czirkalmaztatto Csalaknak. Mert es sicattja
sicattja az egesz tartomanok, ö az, a ki illyen
Sanjara vödött mindenekert ki üzi, ki bonolni
tat hazabol! Vgi de, ki parancsolta Czirinj
nak, en azt valo hogi a Csaszar, hat az
Csaszarnak ki?, az Jsten. Te hat azert Csaszarnak
hogi Jsten parancsolta az Jsten akaratjahoz
alkalmazunk magunkat szabni. 80

azon dicsöségnek, az az Utat, hat ha az Varos
szállást nem talaltok, kiben szent akarattja,
szerint meg ettol, az kis gyermektol
Oh [illegible] ártatlan gyermektöl. Oh az Atya szent gyerme
Specialis [illegible] szülöt fia, Oh a ki Bölcsebb nagy Salamonnal
4. k. szöt ki az Atyanak bölcsessége vagy. Oh Angyalok
Kiralyja, mit kepzel it ilyen szamlimetes
[illegible] iob let volnaé ennekedt, az
gyönyörüséges szep Varosba, az te Angyalid ke[illegible]
lakhod, az te dicsöséges Kiralyi szekedbe az A[illegible]
nak kebelekben maradnod, hogy sem ebben az
rongyos Kalibaban, ebben az büdös Istallo[illegible]
ilyen szoros Jaszolyban, ilyen koros szénan, [illegible]
nan egy polyaban ilyen hideg teli üdöben
Sanyarganod, Oh Uram tegyed az Vilagh
igy meg nem ismer, ha maga kepeben meg
Oh nem ismertetod magadot, sot meg nem [illegible]
utal, Erre nem szoval, hane dicsöseg[illegible]
Sirasaval meg felel. Az a gyönyörüséges szep [illegible]
Tiszteseges allapotot en most nem keresek, az
testi gyönyörüseget es nyugodalmat meg [illegible]
szenki is lakasat, melyet hazat kegy ajat bölcs[illegible]
iret en ne kivanom. Az En [illegible] italom
ut f. V. P. m.az hogy, az en Atyam akarattjat
dicsöségem, ki töltöm, csak az t kivan[illegible]
az szomyuhozom, s'az tis iottem az V[illegible]
ra, ne hogy az en akaratomot dicsöségemre
is az mint most Catholicusn az Jaszolyban
5. fekünni, egy szegeny [illegible] az [illegible] között [illegible]

[illegible]

es az kenyeres szegeny: s' ezek mind az En Atyam
akarattjabol lesznek. Quia descendi d. c. n. u.
f. v. m. s. e. q. m. m. P. Ez az Atyanak hozzank
valo szeretete,
Mi kepen pedig az io akaratot, kiketis az Angyalok
betelyesitet kérdeznek: Meg felel Sz. Leo. Azio
akaratu Embereknek, kiket az Angyalok betelyesitet
kerdeznek, kiket az szent Angyali altal betelyesitet
promulgaltat, [illegible]. ezek, kik az szent akarattja
tol semmi uton, semmi okon el nem szakadnak!
Azok, a kik minden nap, minden Oraban, tölle
kerik akarattal az mongiak szentek. f. v. t. [illegible]
mi kepen Mennyben. az io akararat tehat az,
hogy Ember tökelletes szivel. Lelekkel igyet akar
egy akaraton vagyon, az mit Isten akar ö is
azt akaria, az mit Isten nem akar, ö is azt ne akaria
Ha Isten azt akaria hogy [illegible] szenvedjünk, ne [illegible]
tessel [illegible], ne [illegible], tobzodassal. [illegible]
[illegible] azt akariuk es dicsöségiük. ha Is[illegible]
azt akaria hogy irgalmasok, szelidek, [illegible]
könyörülök, betelyesitök, akaratossok iozan [illegible]
ak, es mis azt kivansak, hogy mindenkor Isten
akarattjahoz szabiuk akaratunkat el [illegible]
Vagyon nagy. azt mongiad. f. v. [illegible] es könyörgesünk
üldözettel, azt mond. f. v. t. [illegible] könyörgésünk [illegible]
Kart valthatod. [illegible] el [illegible] hadzad
meg [illegible] Marhajdot el [illegible] szolgajdot meg
öltek. Fiajdot gyermekidet nyomorgattjak
mongiad [illegible] Job. A. d. A. a. sicut Deo placuit
ita factum. fiat s. n. b. fiat v. t. a kik [illegible]
a io akarat, es azo akarattjat tökelletessen 81

Büntelen. masoknak sokat, ... harom, ...
... ...
az fiu akarattjaval egyben m[inden] kapcsollja. Mindenben
Beteségi, sem Istentöl, sem az sz. Angialoktol, sem
gonosz Angialoktol, [illegible] az io akaratot [illegible]
Kiüel az io akaratal [illegible] az Ur Isten ...
az Pasztorok. Transeamq usq[ue] in Bethlehem
e. v. v. q. f. quod Dn[u]s ostendit nobis.
Nem unogatak magokot, nem sziantak faradsagokat,
nem gondoltak vele hogy talam kart fognak vallani
Nem mondotta egyik à Masikk, hogy menj el te it
leszek en az Marha mellet, ugy inkab t[i] m[ent]
... it maradok hogy kar ne legien. hanem Mi-
nyajan egienlö akarattal. transeamq[ue], Menyjunk
el, sziuen betlehemigh, lassuk megh az Iget, me-
az Ur megh ielentet nekünk. Et venerunt
festinantes. és sietséggel el iovenek, Et inve-
n[erunt] I. C. M. m. c. És megh talalak.
Ez Olvasst K. Ember jarod el az Vilagnak min-
denseget, Hand fel az Vilagnak minden szegletit
Olvasd altal az Vilagnak minden könyvit,
Hogj fel az Egek felibe, szalj ala az pokolra
Nem talalsz igaz és valosagos beketseget, hanem
csak abban az io akaratban, meliy az Isten akarat-
val [illegible] megh odhatatlan kötellel magat
egyben kötötte, és kapcsolta. Ezt az io
akaratot, hirdetik ... az [illegible] ... az ...
Angialok az Emberekneki. És az földön
... az io akaratu Embereknek.

Paruulus natus est nobis, et filius datus est nobis.
Isaias 9. Kisded szülétet nekünk, és fiu adatot nekünk.
Ember szüleitet nekünk, de Isten adatot nekünk.
Anyanak kisseb idön szülétet nekünk, de az örök
Atyanak elmenlö idön Fiu adatot nekünk. 6.

Szülétet nekünk hogy megh haltion mettünk, adatot
nekünk hogy mindenkor nekünk legien.
Szülétet nekünk ugy mint megh valto
adatot nekünk mint [illegible].
Szülétet nekünk, ugy mint Irgalmas Atya,
adatot nekünk ugy mint igaz Biro.
Mit akarunk sokat szaporitani, Kis giermek
szülétet nekünk, és fiu adatot nekünk
Kisded à menyre Ember, Fiu à menyere Isten.
Az mi termeszetünkben szülétet nekünk, az ö
maga szemeliben adatot nekünk. Ezt az
a külömbseget iol tudta Sz. Pal, mikoron
azt mondotta. Qui cum in forma dei
esset, non rapina arbitratus est, se esse
equalem deo. Mikoron Isteni szemelijeben v[olna]
Nem tulajdonitotta ragadomanynak, hogy [illegible]
[illegible] egienlö volna az Istenhez, hanem magat meg
megh üresitette, és szolgaj abrazatot
vett magara, Mint ha azt mondana,
Nekünk is az [illegible] à ki az Isten allatjaban [illegible]
vala, és az adatot, à ki magat megh üre-
sitette.
Et vocabitur admirabilis, és csudalatosnak
hivattatik, Oh bizonyara csudalatos
az à giermek, Mert noha örökke valo
de megis szülétik, A ki noha az Atyanak
Igeie de megis halgat, nem szol. A ki noha
az Vilagnak Vilagossaga de megis nem vilag
kodik. A ki noha, az Angialokat [illegible]
[illegible] de megis Ehezik. A ki noha az
[illegible] viznek kutfeje, de megis szomjuhozik
82 A ki noha megh Emesztö tüz de megis fazik
A ki noha az Vilagh megh nem kerrjitheti de

az jaszolyban fekszik. Ah Kinesztetnik
Az Istennek amaz Vegheteteln ~~Bölcsessége~~, ikon
ebben az Eajen szuletett giermekben vgi meg
visszidetett, hogi 33 Esztendönel tovab
nem elhetett, ez földön, Amaz Nagi
Magassagh es Fölsegessegh ~~annyira~~ kinek vgi
mindeni, es az Vilagot ezek haron vjjan tartya
annyira megh kiczinnult, hogi egj kis Kalabak-
ban egj szoros jaszolyban az ökör es szamar
elöt fekszik. Amaz kozza nem közelgetö
teto Magassagh annyira ala szallot, hogi minnek
az szolgalonk vöfitve latjuk. Es amaz
visszalhatatlan melysegh, annyira be tölt hogi
kezünkel tapasztalhatjuk. fogahatjuk.
Amaz Vegetetlen Mindenhatosagh tüntetes
szemeket, es halando Embereknek ~~tetszetes~~
Josephnek es Marianak hatalmok alat van
Megh szomorodot, az Öröm es Vigassagh, megh
halt az elet. Tehat melran kinattatik
Csudalatosnak.

Consiliarius. Tanacz. Ez a kis giermek
tanacz adonak kinattatik. Tanacsot ad mi-
nekünk annyira szovaal mint cselekedettel. Szegeny-
segével. Az Vrj Istallogh, az Kaliba, az Jaszol,
az pasztoczkak, az könnyhullatasok es egieb
jelek, mellyek körülötte törtenttek, felkialtoznak
hiabtnak külömb külömb felé
nyelven, tanitnak es tanacsot adnak.
Ti Dusgők, ti tevekedök, dagzogok, kik az
hazakban, hazok alat, utszakon, piaczon
Templomokban, dempstek. T.

es zavigatzotok soha meg nem unttok. kik bezabb-
nalo kinalkodo tragar beszedben gyönyörködtök
kik sohat szollotok, haraltok, esküsztök,
tisztatalan es fajtalan mikelkedtek ~~gyönyörködtök~~
Ime az artatlan giermeczke, az Atya Istennek sz.
Igeje halgat nem szol. Ti kik hiaban szemüket
fel szalkodtak, nagyra nagytok, kik az asztal
felet az elsö fö helet kivanyatok, es ha nem
adatik haragusztok, mikor nem elsöztetek. Ime
Az Istennek egyetlen egj fia, az Angyaloknak
kiralyja szallast nem talal az Vendegh fogadoban
egj elvetet es puszta hajlatot istalloban kellett
be venni, az szoros Jaszolyban kellett kelj
helyeztetni. Ah ti giengek, finnyasok.
kik ezeket egj bolha marast, egj szemnyi kis
bekelel nem türhettek, ti testi gyönyörüseg-
ben eltek, kik aban annyira gyönyörködtök
hogi ezeket ort keresitek. Ime Krisztus az szo-
nyaru telben szuletik. az szeles. fergetegs
helyen didereg, reszket, fazodik. Nincsen
tüze, sem tüzhelye, sem Melegh agya, sem
giengen rengo bölcsöczkeje, hanem ko kar-
matos szenen, fekszik, es a gienge giermeczke.
Ti vigiazgok, kacsagok, kik, akar mely sz. dolgot
meg dicseretesek legiennek ezek megh lenefolljar
tok megh nevetitek. Mennyivel szebb az
Consiliariushoz Tanacz adohoz attol az Siranko-
giermektöl kergietek tanacsot, ki ti erettetek
keserves könnyhullatasokat ontozte az jaszolyba

Deus. Jú. [illegible] Mindalbezonk az Egy Emberi [illegible]
Ezt vajta. Ihon, az Sz. Lelek mys [illegible]
zabol, egy Szeplotelen Szuztol, egy Archang[illegible]
nak [illegible] altal. Ember Szuletet, [illegible]
1. Col. 1. hogy Jús, mys prediglen az mint Sz. Pal [illegible]
vallja Minden lathato es lathatatlan allat[illegible]
teremptoie, Az Angyalok az ö Szuletese[illegible]
illik Vigasztagoson illik, es vala [illegible]
gial vagion Mennyi Orszagh mind kozza [illegible]
udvarlok, es [illegible] imadtak ötöt, s' Vallja
Nem Jús [illegible] mys prediglen Deus, Fortiss[illegible]
hatalmas Jsu. Ez az ~~egy~~ Boldogh es [illegible]
Szerencsés Eyezaka az, Melyben az örök[illegible]
valo Atya Isten, az ö egyetlen egy Szülött[illegible]
Mint Sz. Pal bizonyitja, az Vilagra be ho[illegible]
es mys parancsolta az ö Angialinak hogy [illegible]
nak ötöt, Kinek mondotta az Angyalok
közül valaha az Jú, en Fiam vagy te, en [illegible]
en Mehembol szülelek tegedet.
Mondat Jús, es olly erös Jus ki ellen [illegible]
senki. Pater Futuri Seculi, et Princeps
Pacis, az iövendö üdönek, az az örö[illegible]
eletnek Atyja, Most nem akarom [illegible]
mys magyarazni, hogy [illegible] ~~[illegible]~~
~~hallottatok~~ hogy az Angyaloktol az [illegible]
hallottatok, amaz gyönyörüseges Notan [illegible]
hogy mindenütt [illegible] hirdetenek. G. 1. [illegible]
in . t. p. h. b. v. &.

Azert apparuit gratia Dei s. n. J. C.
Mys jelent az mi mys Szabadito Jusunknak
a Dei J. kegyelme, . kinek jelent mys
Omnibus hominibus. Minden Embernek, Nem
minden Ember hiszen az Evangeliomnak, Nem
üdvözül minden Ember, [illegible] többen [illegible]
el [illegible] mint üdvözülnek, N. v. p. o. c.
[illegible] mellett a kiválasztottak [illegible]
mert [illegible] vadnak az io akaratu Emberek[illegible]
kik az ö akaratjokat az Jú akaratja ala
Szabnak es kepezolnak. Erudiens nos.
Mys jelenven azert mindenekit, tanitvan
oktatvan Minket. Mire tanit, Mire oktat,
Ut abnegantes impietatem, et Seculariæ
desideria, Sobrie, et pie vivamus in
hoc Seculo, hogy mys tagadvan, el hagyvan
az gonoszságot, es az Vilagi kivansagot
Jozanul igazan, es kegyesen eliünk. Nem
az Vilagon, tanit ötet minket hogy Jú
az Vilagon, tanit ötet minket hogy Jú
tiszteletes eliünk. ötöt félliünk tisztelliük
igazan [illegible] nem Szolgalliunk, [illegible]
[illegible], az Vilagi kivansagot, pompat mys [illegible]
Templomokat giakorolliunk, [illegible]
commi [illegible], Jú igiet örömest es io Szivvel
hallgassuk. ~~Templo~~ Nem Palotakat, Varakat
hanem [illegible] Templomokat epitsunk, [illegible]
Oltarokat [illegible] [illegible]
Ez az Jú tisztelet, kit akarattiat [illegible]

In festo Natiuitatis D. N. J. C.

Et verbum caro fact[um] e[st] et habita-
uit in nobis. Joan: 1 Cap:

Az Isten igasstaganak amaz [illegible] Nemze-
tek [illegible] mikoron es az Embe-
ri Nemzetnek [illegible] szerent [illegible]
Noe [illegible] Patriarcha, [illegible] mikoron latta volna
hogy az Emberi Nemzet [illegible]
[illegible] az [illegible] hogy [illegible]
hogy az [illegible] Emberi Nemzetet [illegible]
[illegible] el akaria [illegible] Vizz [illegible]
delebo hominem q[uem] feci, poeni-
tet enim me quod feci eum. [illegible]
[illegible] az Embert az [illegible]
[illegible] hogy [illegible]
hogy [illegible] labijt el [illegible]
[illegible] az Ember [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] az Ember
[illegible] az [illegible]
[illegible] hogy [illegible] az [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] Vilagoson
[illegible] hogy [illegible]

Mert láthatjuk az mi lelki szemeinkkel hogy
az mi nagy szabaditonk igaz Mesterünk [illegible]
latvan hogy az ő Mennyei szent Atyjának [illegible]
ra fel gerjedt és lobbant haragja az em-
beri nemzetre, hogy az ő ki adot és [illegible]
ki mondot sententiaja szerint, az em-
beri nemzet [illegible] az örök vesze-
delemnek [illegible] örökké el kellet volna
veszni, holot immár [illegible]
forgatta alat, Oh [illegible] Oh [illegible] Oh [illegible]
[illegible] hadnak szerint,
s oly rendbeli szent alkalmat [illegible] talaltat-
hatot hogy [illegible] nagy [illegible]
tat volna, [illegible] mint az em-
bereknek Mi nyomorusag el vesztünk
volna. Kárhoztatnak volna, ment
mind [illegible] Ur Istennek valahal
haragjaba, Azert monda hogy el [illegible]
[illegible] könyörülvén rajtunk, az mi
[illegible] [illegible] barlangjaba be
hogy az örök kárhozatnak [illegible]
[illegible] az örök életh [illegible]
hoz hatna. Oh Boldog nagy [illegible]
nap. Oh Orvendetes vigasztalas nap.
Oh Vilagh [illegible] az embe-
rek, es Vilagh [illegible] hatalma-
nagyiatol hogy [illegible] kyal [illegible]

kegyes vitézek kelljetek fel

Oh nap mellyen az Örökké valo szent Isten eljöt-
tet, az emberi termeszet az [illegible] el vallhatatlanul egy lett. Oh nap, melly-
[illegible] [illegible]
[illegible] az emberi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Oh nap mind
[illegible] [illegible] az Atya [illegible]
örökké valo szent [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Palotaja helyet egy [illegible]
[illegible] helyet, egy [illegible]
[illegible] [illegible] helyet egy [illegible]
[illegible] [illegible] helyet egy [illegible]
[illegible] [illegible] helyet az [illegible]
[illegible] [illegible] helyet
az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Oh Nagy nap, Mellyen Vigan
[illegible] mi nyomoru [illegible] nap
[illegible] [illegible] nap [illegible] vigasztalo
napja. [illegible] [illegible]
[illegible] nap [illegible] mi valtsagunk-
ra az Ur Jesus [illegible]
mellyet hogy vilagossa [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] az Ur [illegible]
[illegible] [illegible] vilagra [illegible]

Isaias Profeta, Mikoron az Isten Fiának ki-
terendö szivetségit [illegible] az ö Profetalo
Lelki [illegible] nagy [illegible] volna
a [illegible] az Emberek [illegible] dolga-
[illegible] hogy [illegible] akkor
[illegible] hogy [illegible]
[illegible] és [illegible]
[illegible]. O Domine quis cre-
didit auditui nostro. Vram ki hiszi el
a mit mi hallunk. az mit hallok [illegible]
[illegible] hogy
[illegible] Nativitatem
[illegible]
eius quis enarrabit. az ö [illegible]
ki [illegible]

Hogy mi [illegible] volna Isaias Emberi [illegible]
[illegible] hogy [illegible] mondotta volna, hogy az [illegible]
[illegible] az [illegible] világra [illegible]
[illegible] az Emberek [illegible]
[illegible]
az Cherubin Angyalokat az kik [illegible]
[illegible]
az ö [illegible] [illegible] abban [illegible]
[illegible] és [illegible] meg [illegible]
hanem valosagoson [illegible] hogy ök [illegible]
[illegible] Mert az
Mint [illegible] [illegible], Mikoron
2

nekünk, és az ö nagy [illegible] kegyelmességét
is [illegible] az égi [illegible] Ura-
[illegible]. Oh Régi DEUS Örök-
ké valo, és Nem [illegible] Isten
és most [illegible] meg [illegible] Ige.
Igé, [illegible] hogy minket [illegible]
[illegible] Angyalokka tennél.
Igé, ki Emberi [illegible] vetted
magadra, hogy minket Isteni Faj-
ra tennél.
Igé ki magadot ugy alaztad, hogy
minket fel magasztalnál.
Igé, Mondom ki Emberre lettél.
hogy minket Istenekké tennél.
Igé ki az Egböl le szállottál, hogy
minket fel vinnél.
Igé ki az Jaszolyban fekütél, hogy
minket az [illegible] dicsöségbe hely-
heztetnél.
Igé, ki az oktalan allatok között ugy
ismertettél, hogy minket az szent Angya-
lok közi számlalnál.
Oh Messia Xtie. es Emberek[illegible]
[illegible] Urunk. ki mind örökké dicsért
légy. Adgy nekünk Oh gratiat

.Oly malasztot kivánok tőled,
Hogy az te alázatosságodot is követ-
hessem, az te szüzességedet követ-
vén [illegible] [illegible] követ-
~~Szent~~ Atyád, mondom, hogy az te
dicsőséges [illegible] [illegible]
az mi Urunk [illegible] Melyet kölle-
[illegible] az Szent Apostolid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Amen.

Az örökke valo minden hato isten
mégis minek elötte az eget földet
teremtette volna által látta az
ö Isteni szemeivel hogy fogja terem-
teni, és hogy az ördögnek czuda-
latos mezelkedése által bünben és
az ördögök rabsagaba fogja esni
tudván hogy az teremtet álla-
tok közül á bünnek veghetetlen
büntetésétöl senki eleget nem
tehetne, megs emlekezek az ö
veghetetlen irgalmasságával
el rendéle hogy üdö jártaya
az ö eggyetlen sz. fiát emberi
testbe öltöztetvén egy szüznek
mehében, melyröl elöször Adamnak
az után Abrahamnak igiretet
tött. czudalatos okkal és
moddal hogy az emberi nem-
zetet sz. Attyánal megs bekél-
tetvén az ördögök rabsagatol
megs szabaditana.

Hab. in Magiar Crassina. Ossen: DR Mikesar [illegible]
kalnokid cum [illegible] 1676.

azokat az csudalatos dolgokat latta volna, kik
mind [illegible] kivül s belöl [illegible] nalanal
[illegible], az az [illegible] [illegible].
Mikoron szozatot hallottak volna az egben, [illegible]
[illegible] megs alvatt [illegible] szarnyokat
Az a szozat pedig a melyet hallanak vala az
az csudalatos dolgok allatokat vala, Verbum
Caro factum est. az Ige testte lön. az az,
azt halljak vala, hogy az Isten fia emberre lenne
az embert teremtet [illegible] magara, az vilagra
születtnek. Es mingjar az szozat utan azt
[illegible] az Propheta. Et similitudo
hominis erat supra firmamentum. es egy
emberi abrazat és hasonlatossága vala az
egen. Erre az szozatra az Cherubimok
nagy almelkodassal elesek halgatnak és
szarnyokat le bocsatvan, megs vallyak hogy
ök azt [illegible] [illegible] megs nem [illegible]
hattyak. Ezeket az csudalatos dolgokat [illegible]
[illegible] az Anyaszentegyház, Mikoron az
sz. [illegible] arra jutnak hogy et homo
factus est. avagy az sz. Janos Evangeliomban
hogy az sz. Misében az [illegible], Et verbum
Caro factum est, elesek le borulnak [illegible]
dalkodasokkal és magok megs alazatoskodnak
és [illegible] volna [illegible], a bünös olvasoja nagy
[illegible] hallvan hogy [illegible] almelkodasbol [illegible]

Salamon Király Mikoron [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] templomot [illegible] volna
[illegible] [illegible] az ő Atyja David [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] két Millio [illegible]
[illegible] [illegible] arannyat hagyot vala, [illegible]
[illegible] Dedicatiojan [illegible] [illegible] hat[illegible]
két [illegible] [illegible] ökrot, [illegible] [illegible]
[illegible] meg áldoztatot volna, az [illegible]
[illegible] az Cherubin Angyal [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meg
gondolvan az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Mindenek [illegible] [illegible]
[illegible] fel [illegible] nagy [illegible] [illegible]
[illegible]. Ergone credibile est
ut habitet Deus cum hominibus in
terra. s hát el [illegible] [illegible] hogy
az Úr az földön az [illegible] [illegible]
[illegible] hat ha el [illegible] [illegible] [illegible]
az ő nagy [illegible] [illegible] olyan [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] földön, [illegible]
az ő Templomban, mely [illegible] aranyval
mind [illegible] [illegible] [illegible] boritva
[illegible] mondot volna [illegible], hat [illegible]
[illegible] volna, az [illegible] [illegible] nagyon
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Az Atya [illegible] [illegible] volo

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magara, [illegible] [illegible]
[illegible], az [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] az [illegible]
Con[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Caldaeai [illegible] Mikoron az Nabu-
chodonozor álmat meg [illegible] magyarazhattak
volna, [illegible] mondak az kiralynak: hogy [illegible]
[illegible] [illegible] az földön [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] az Isteneket az [illegible]
az földön [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] el hogy az [illegible] az földön [illegible]
el hogy az [illegible] egy [illegible] [illegible]
magat [illegible], hogy [illegible] [illegible]
De [illegible] meg [illegible] volt [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
volna meg [illegible] volna, [illegible] [illegible]
[illegible] az Esajas mondasa [illegible], [illegible]
magat az [illegible] az [illegible] meg [illegible]
volt [illegible], hogy Deus ipse veniet
et saluabit nos. Az [illegible] Baruch
Profeta. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
volna, hogy [illegible] [illegible] [illegible]
el [illegible] volna. [illegible] [illegible] [illegible]
volna [illegible] [illegible] [illegible] volna
volna hogy ő [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] volna, [illegible] [illegible] hogy

post hec in terris visus est et cu̅
hominibus conuersatus. De mit mond
önnön maga az Isten Jeremias Profetal
Jerem 7. 7 részében Habitabo vobiscum in loco
isto. hogy az földön az [illegible] is lak
[illegible] fogom lakni. Minden e
[illegible] utanna Mikoron [illegible] mind
[illegible] volna hogy az [illegible]
lakot, es az Emberekkel [illegible]
az [illegible]. Verbū caro factum
est et habitavit in nobis.
Nem az [illegible] bokorban, avagy [illegible] füst
[illegible] kőszirtek mint az Sinaj hegyen
hanem az mi Emberi termeszetünkben az mi
[illegible] testünkben, es az [illegible]
[illegible] ölebe. Oh ~~[illegible]~~ [illegible]
Misterium. Oh minden [illegible] Czudaj
Eliseus Profeta, mikor az [illegible]
Aszszonynak fiacskaiat fel akara hal[illegible]
bol tamasztani, az holt giermekre
akarvan borulni, mindenestül ki [illegible]
a hazbol, hogy [illegible] volna [illegible]
tamasztotta volna fel. Ez az Chri[illegible]
[illegible] peldazta, az az örökke [illegible]
[illegible] czudalatos [illegible]
es az [illegible] az mi kicsin allapat[illegible]
valo alkolmazasat. +

Mely velünk valo egyesülesert, mihelt
az Istennek [illegible] hozza
[illegible] igen igen titkon akarta [illegible]
[illegible], hogy sem Angyal sem Ember [illegible]
altal [illegible]. Ezt az Czudalatos
Misteriumot Peldazta [illegible] az [illegible]
Czudaja hogy az [illegible] lett, mert [illegible]
[illegible] dolgot foglal magaba, mint ha
az [illegible] volna [illegible] mondval.
Ezt Ezt [illegible] az maj Evangeliomba
az Sz. Evangelista. [illegible] az Isten
Az mas napon az [illegible] Profetak [illegible]
valo [illegible] szakadot, es az
[illegible] be tellyesittetek.
Malach. 4. Elso [illegible] az Malachias profetiaia.
Orietur vobis sol justitiæ. fel [illegible]
tek (ugy mond) az Igassagnak napia. Nem
ok nelkül hasonlittya az Profeta, az ö
[illegible] Nap fel [illegible]
Mert az Mikoron az [illegible] nap mikor
velünk fel [illegible] az földnek [illegible]
[illegible], nem mas, hanem ugyan az o nap
[illegible] fel az [illegible] egy nap. [illegible] fogyva
[illegible] fel [illegible]
[illegible] fel [illegible] napnak [illegible]
[illegible] Az [illegible] jol lehet hogy
az maj napon [illegible] az [illegible]
[illegible] az altal [illegible]
[illegible], holot o örök [illegible] fogva
volt.

In Principio erat VERBUM et u[illegible]
e. a. D. [illegible] de mind az [illegible]
az [illegible] napon [illegible] [illegible] fel az
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] öltözzön. Et V. C.
e. h. i. n.

Ez [illegible] napon az [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tiz [illegible] [illegible]
4. Reg. 20. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] öltözzön, tiz [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az
[illegible] [illegible] az [illegible] Atyanak [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] alab [illegible]. Az [illegible] Cher[illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] cum Paulo [illegible] ab Angel[illegible]
Ministri [illegible] [illegible] [illegible]
Az Angyaloknal [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sz. Janos C. V.
[illegible] [illegible] alab [illegible] [illegible].
s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Oh [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az Atyanak [illegible] [illegible]
[illegible] napon az B. V. M. [illegible] [illegible]
Az Egy Vilag [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Abachuch
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
Abachuc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Considerabam Domine opera tua

et expavi, in medio duorum animalium
cognosceris. [illegible] [illegible] [illegible] az
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. az [illegible] Angya-
lok, Archangyalok, Cherubinok és Seraphinok
[illegible]. [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Uram
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] az [illegible]
[illegible] Kiraly [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] az Archangyalok [illegible]
[illegible] [illegible] az paradicsom [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az Kalibaban [illegible]
Uram [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Saba Kiralyne [illegible] [illegible] az Salamon
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Majestasat, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Paral. 2. [illegible] [illegible] [illegible]. S. Hat ha [illegible] [illegible]
az [illegible] Salamo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Mondom ha latta volna hogy Mennyek és
Földnek Teremtő [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] nagy [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] maradot volna [illegible]
[illegible] az nagy alacsonyodásnak miatta.
Mikor latta volna Dániel Proféta az [illegible]
Dan. [illegible] [illegible] [illegible]. mint ha az [illegible] ki [illegible]
10. volna [illegible] [illegible]. ugy hogy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az nagy [illegible]
Az Angyal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nagy [illegible] [illegible] nagy [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Ha [illegible] egy Angyali [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nagy az Angyalok
Királya mikor [illegible] nagy [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Világra. [illegible] [illegible]
[illegible] mi [illegible] [illegible] [illegible] nagy az
Angyalokis [illegible] [illegible].
[illegible], [illegible] az Oh En lelkem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], és [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Ez Világ [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] és [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nagy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
Ez [illegible]. az ki [illegible] [illegible] [illegible]
6.

[illegible] [illegible] [illegible]. az ki az
[illegible] [illegible] az ki oly [illegible]
[illegible] valamit ember tudhat, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] által [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Platoni Aristotelisi
[illegible], [illegible] nagy [illegible] ~~[illegible]~~ bölcsességet
[illegible]. Az Angyaloknak [illegible]
[illegible] bölcsessége. Ez az, Ez. a ki felöl
[illegible] [illegible] [illegible], Et vidimus gloriam
ejus, gloriam, quasi Unigeniti à Patre
plenum gratiae et veritatis.
~~[illegible] [illegible] az ki a [illegible] [illegible]~~
~~az ö [illegible]~~ ~~[illegible]~~, [illegible] [illegible] hogy
az [illegible] [illegible]. [illegible] az [illegible]
vallán tartya az Egész Világot, [illegible] mint
[illegible] [illegible]. [illegible] tartya és [illegible]
[illegible] [illegible] az Egeket. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
nagy [illegible] Minden [illegible] és földi ha-
[illegible] az [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] nagy [illegible] és nagy [illegible]. Egy [illegible]
mindeneket [illegible] és [illegible].
Oh [illegible], [illegible] [illegible] az
[illegible] nagy [illegible] En lelkem, [illegible]
[illegible] [illegible] és [illegible] nagy.
[illegible] az apro [illegible]. az [illegible] [illegible]
[illegible] (mondom) [illegible], az Egeket.
Ez az [illegible]. az ki nagy [illegible]
ez mondom [illegible] adta ki az [illegible] [illegible]
lelkem [illegible] alat mindenek [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible] által [illegible].

Es szemlélik valamik történnek az föld [illegible]
világon, mert az szemeitől titkos [illegible]
Psl. 65. latott. Oculi ejus sup gentes respiciunt
Oh édesatyák, ó mind [illegible] Csudá[illegible]
Mindennek valamik történnek az Christus [illegible]
[illegible], [illegible] minden [illegible]
napon, hogy mindennek [illegible] [illegible]
[illegible], ó mind Csudálik Csudaj. [illegible]
noha Csudálkozás nélkül Csudák történ[illegible]
[illegible] világ [illegible] [illegible]
az nagy [illegible]. [illegible] olyan Csuda
[illegible] olvasunk, nemis hallunk, mint
melyek az nagy napon történtek. [illegible]
5 Valtozomon [illegible] nagy Csudan hogy az [illegible]
fia [illegible]. Nem nagy Csudae hogy, az
ki örök üdöktül fogvást volt az
[illegible] [illegible] [illegible].
Nem nagy Csudae az, hogy a ki az [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
Nem nagy Csudae, hogy az [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible].
Nem nagy Csudae, az ki [illegible] [illegible]
in sole posuit tabernaculum [illegible]
7

az Napba [illegible] az ö [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].
Nem nagy Csudae mondom, [illegible]
az [illegible] vala. In Principio erat
verbum, immar [illegible] az [illegible]
et Verbum caro f. e. Oh Csudak
d. [illegible] mind [illegible] Csudaja.
d. [illegible] [illegible]. Nagy ö Csuda
Ez nagy napon az Ur [illegible] lett.
Deus homo factus est.
Az ki halhatatlan. halando.
[illegible] [illegible] [illegible].
az ki [illegible] [illegible] [illegible]:
az ki [illegible] [illegible] [illegible].
Mast [illegible] az [illegible]. [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible].
az [illegible], [illegible]. az ki [illegible] vala
[illegible] [illegible] [illegible].
Ez nagy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]! O [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible], Oh [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], valamikor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Ez à nap az, az mellyen az Emberek mondgyák
amaz is hiv mondatot, hogy meg talált
az vesszett,

Ez az nap az mellyen az Angyalok öz[illegible] hir-
det[illegible] im hime mondottak az [illegible] be-
[illegible] Sz. Atyának hogy [illegible] imar, hogy [illegible]
jöt az Szabaditó. és [illegible] Atyák
gondoltatok mindenkor örömmel [illegible]
get [illegible] azok magokb. Mikoron [illegible]
tek hogy ille desideratus cunctis gen-
gentibus. imar el jöt. ~~[illegible]~~ Hi. [illegible]
hogy [illegible] jöte az [illegible] Profetak
~~Vo~~ hogy vigan [illegible]. Vox exul-
tationis et laetitiae in tabernacu-
Ps. lis justorum. vigasság és öröm[illegible]
117. [illegible] hallottak az [illegible] hogy [illegible]
[illegible] hogy illen [illegible] [illegible]
[illegible] Ada Atyank. Imé [illegible]
az [illegible] ~~[illegible] azt mon-~~
~~[illegible] az~~ Nemzetség azt mondgyák
hogy az à Nap [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mondottak. Imé [illegible]
Abrahamnak azt mondottak, Imé [illegible]
[illegible] magnam [illegible]
Jakob azt mondotta Ez az [illegible]
mellyet latták hogy [illegible] az egyet. [illegible]
[illegible] az földet [illegible].
Imé Moyses azt [illegible], az az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
8. Isajas azt mongya, az Jesse gyökerébül
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Daniel azt hallya, Ez az à
[illegible] mellyet latták hogy az [illegible] [illegible]
[illegible]. Illyen is [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magok hozot az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], az [illegible] az örömnek és
vigasság az [illegible].
[illegible] Ok Emberi [illegible] ~~[illegible]~~ vigadhatnak.
is mint az [illegible] latot [illegible] [illegible]
[illegible] Midon latád hogy [illegible] Emberi
[illegible] ok [illegible] [illegible].
[illegible] hogy Ez [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible]
az [illegible] Angyalok [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ez [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Angyalo-
[illegible] mondom [illegible] az [illegible] Emberi [illegible]
[illegible] [illegible] bödös [illegible], imadgyák
[illegible] [illegible] az Embereknek az [illegible]
[illegible] [illegible] és [illegible] adtak.
hogy [illegible] [illegible]. Mint Abraham
imadtak [illegible]
~~[illegible]~~. Jakob. Daniel és [illegible]
[illegible] [illegible] ok Ember az [illegible]
[illegible] az [illegible] az [illegible], az [illegible]
[illegible] hogy az [illegible] Profetak
[illegible]. Patriarchak [illegible]
imadtak [illegible] az [illegible]
[illegible]. Midon az [illegible] [illegible]
[illegible] Sz. Janos [illegible] az Angyalok [illegible]
imadni [illegible] [illegible] [illegible]
az Angyal, hanem azt monda, [illegible]

ne Joevris, conserv ug contenut
[illegible] lehetetlen [illegible] dolgokat, mint [illegible]
[illegible] [illegible] nagyok

Apo[illegible]
9. Az May napkel fognaz, [illegible] felöl az
az emlitik vala, [illegible] asszon felöl [illegible]
de homine. Világosság, az világosság
ugyan asszon felöl, ez napkeltől [illegible]
az emlitik et homo i.e. es ember
[illegible]. Az földnek keresztyén minden
Akademiakban [illegible] az pro-
positiot allathatják, hogy Deus est
homo, másfelöl [illegible] azt
[illegible] homo est Deus. az
[illegible].

Az azert [illegible] [illegible] az
[illegible] és hivatalotok, az [illegible]
[illegible] [illegible], hogy az Sz. A-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Angyali [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] az ö fiának [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]
Egy [illegible] [illegible] az ö [illegible]
[illegible]. Az pastorokkal [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. és az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] imadgyatok
ö [illegible] [illegible] alazatosságot.

szabad akarat [illegible] [illegible] [illegible].
az világi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Philosophiat, ha [illegible] nem
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible]
az Iskola [illegible]. a [illegible], a Katedra,
az [illegible] [illegible], az [illegible]
az [illegible] az [illegible].
[illegible] mit [illegible] Alexander [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] vala [illegible] [illegible] [illegible]. latand
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] és
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
latand [illegible] mit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Kiralya-
kot.
[illegible] [illegible] keresztyény [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mondom az [illegible] Kiralyokot,
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mint
[illegible] [illegible] az világi [illegible], az
alazatosságot, [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
kiralyát [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]

Mikor latja hogy az Isten fia emberre [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible]
na az világi [illegible]
Mikor igy [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

Mikor [illegible] Ok [illegible] hogy [illegible]
[illegible] [illegible] vara [illegible]
Ok [illegible] [illegible]
[illegible] hogy [illegible]
[illegible] hogy [illegible] az [illegible]
[illegible] hogy [illegible] az
[illegible]
[illegible] hogy mikor az [illegible]
[illegible] örömebol [illegible]
[illegible] hogy az az [illegible] az [illegible]
öröm [illegible] az [illegible] voltak.

Mikor mondo hogy [illegible]
[illegible] hogy [illegible] az [illegible] az [illegible] Anya
[illegible] plantal
tal, es annak [illegible] az az [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] az [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible]
az [illegible] es az [illegible]
[illegible]
[illegible] A [illegible]
[illegible] az az, [illegible]

t Hab. in B[illegible]. 1648 [illegible]

In festo Nativitatis D. N. J. C.

Contio matutina. Hab: in Darlacz 1673.

Exiit edictum à Cesare Augusto, ut describeretur universus Orbis. Luc. 2. c.

Minek utanna Salamon Kiraly az Isten Templomat [illegible] fel [illegible] volna melyhez soha nem volt [illegible] emberi alkotmany e földon, es az Istennek Szekrenyit, az [illegible] Cherubin szarnyaj ala [illegible] volna, es mint az [illegible] irasmonygya mely számlálhatatlan sok Ökröket, Juhokot, Aldozatot volna az mely [illegible], Dedicatiojan; es mikor latta volna hogy az Templomot be töltötte volna az Istennek dicsősége, tündöklő [illegible] [illegible] Istennek monda, Ergone credibile est, ut habitet Deus cum hominibus in terra, Hat [illegible]

Ha az à Bölcz Kiraly (Salamon) abban az szep Templomban kinek mely paldinatumakis [illegible] darabokat [illegible] vala, az Templomnak fedelit [illegible] aranyjal [illegible] vala, hogy [illegible] minden felöl [illegible] belöl [illegible] ezüst [illegible] borittatta, es [illegible] az Isten dicsősegit

97 [illegible], mint mondot [illegible]
[illegible] latta volna az [illegible]
[illegible] az [illegible]

Mondo ha latta volna az örök valo Atyá
[illegible] hogy Emberi testbe öltözöt, Embe[r-]
lett, s az Emberekkel [illegible], A[z]
Kaldeai Magusok (Bölcsek) Mokoron az
[illegible] Kiraly Almat [illegible] ma[-]
[illegible] volna, [illegible] mint [illegible]
hogy a [illegible] magiarazatra [illegible]
volna, azt mondottak. Sermo quē
quævis Rex, gravis ē, nec repe[ri-]
[tur] quisquā qui indicet illū, excep[tis]
Dijs, quibg n ē cū hominibg conu[ersatio]
Az [illegible], mellyeket te kerdesz Kiraly, [illegible]
s [illegible] talalkozik senki az Istenek[en]
[kí]vül [illegible] magiarazhatna, [illegible] az [illegible]
[illegible] nem [illegible] az Emberekkel.
Imé [illegible] [illegible] [illegible] hogy
az Isten, az Emberekkel [illegible]
De igen nagiot vettek mondasokkal. Es al[-]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] istalloba [illegible] [illegible] [illegible]
az Igét [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] s [illegible]
az Emberekkel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hogy [illegible]. [illegible] az Nagiob [illegible]
[illegible] [illegible], nagiob [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

A' mit [illegible] ok [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], s [illegible] ki [illegible].
az [illegible] az [illegible] Prófétajok [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vala, Hallyatok [illegible]
Baruk Prófétat mit mond. Az ki [illegible]
[illegible] az [illegible] Örök Idöre, s be [illegible]
[illegible], s [illegible] [illegible] [illegible], az ki
[illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible], s az Csillagok [illegible] [illegible]
az [illegible], s [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az az mi Iste[-]
[nü]nk, s [illegible] ö hozza hasonlo [illegible]
Baruch 3. [illegible], [illegible] az földön lattatot, s az Embe[-]
rekkel [illegible]. Hallyatok mit
mond az Isten [illegible] az ö Nepe[-]
Habitabo uobiscū in Loco isto. [illegible]
Isai 30. [illegible] az földön, Isajasis. Deus ipse
ueniet et Saluabit nos. Az Isten ö maga
[illegible], s [illegible] [illegible] [illegible] az
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az
Luc. 2. Angialok az pasztoroknak, hogy [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
Joan. 1. [illegible], Deus erat VERBUM. az Is[-]
[ten] vala, s VERBUM CARO F[actum] E[st]. s
az Isten [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ö [illegible]
[illegible], [illegible] mint Salamon [illegible]
[illegible] [illegible] mint Moyses [illegible] az [illegible]

hanē az mi Embri ternieszetünket, az mi
hatalo ës tisztatzagnak tisztünkben hagy lakozot.
Ez mikeppen törtent predicis az Mag. S. Euan
gelion elönkbe adgia, melyre mg [illegible]
a [illegible] lehet mys magiarazol.

Exijt edictū à Cesare Augusto. Daruis
Nabugodonozor K. larot vala Ryam[illegible] egy
nagy balvanyi kepet, melynek feje Arany
mellye es Karjai Ezüst, Hasa, Réz, [illegible]
poraja es labainak egy reszé vas vala
es [illegible] kova hogi egy kis kövecske [illegible]
[illegible] magatol egy hegyböl el valek,
es az balvanynak labat üteven, [illegible]
es el rontoté, az Utan az kis kö [illegible]
[illegible] nagy hegye nevekedek hogi az egesz földet
[illegible] be tölte. Ez à Balvany kep
Vilagnak Negy Monarchiajat peldazza
mint Daniel Prophetaban. à Feje
Arany vala, az Assiriai es Caldeai Mo
narchiat, Mellye es Karjai Mediaiak
ezüstböl valanak Az Medusok es
Persak Monarchiajat, à hasa, melly
rezböl vala, az Görögök monarchiat
vas tomporaja es laba mellyen al
az Romai Monarchiat, [illegible]
~~az kis kövecske, [illegible] idejeben~~

es az kis kövecske, à Messias ki az
Bol. S. M. [illegible] Angyalok Magoi [illegible]
[illegible] kiböl es az kis kövecske minden
Embri keze es munka nelkül el valek
es az à kis kövecske, nem az Caldeusok, de
Medusok. sem Görögök idejeben születet
hanē, az Romaiak idejeb. mint hogi ezt
az vesset üvöltö mely az Romai birodal
mat [illegible], akor jöt Kez, ki az
ó Evangeliom'ra es Ujonnan fundalt
Anyaszentegyhazat, Arolt az Pogany
Monarchiak Balvanyit el rontotta
az aszokbol Keresztenyseget epitet Melly
az Egesz Vilagot be töltötte, Melly az [illegible]
[illegible] az [illegible], az földh [illegible]
[illegible] az [illegible], ki [illegible]
[illegible] mit mond [illegible] az Daniel
In dieb9 Regni illig. Romanoꝝ Deg
Coeli, eriget Regnū sempiternū
quod in æternū n destruetur
A' kinek Orszaga felöl Gabriel Arch.
azt mondotta. L. C. c. p. f. c. v. n. c. 7.
c. R. i. d. J. i. c. c. R. c. n. c. f.

Exijt edictū à C. A. Parancsolat adatek ki
az Augustus Csaszartol. l. h. b. i. a. c. v.
99 Ez az Augustus Csaszar, az 40 Esztendeig
Uralkodot es Csaszarkodot Roma Varosaban

Es ~~Augustus~~ halalanak elötte 12 esztendövel
minden ellenségit, es valakik az elött ellene ha-
dakoztak meg gyözte, s bottyát s zászlóját ala
hajtottatta vala, ez után olly nagy békes-
ség, csendesség, egyesség támada hogy az
egesz Világon sohult semmi hire nem volt
hadakozásnak es veszekedésnek, Minden
nemzetségek csak attol az Augustus Császártul
hallgatnának. Ezt latván az Atya Isten[illegible]
[illegible], az ö Atyjának kebelebol, ez Világra
le szálla, Emberi testet vön magara, [illegible]
az ~~[illegible]~~ Sz. Háromság egy Isten tanácsá[illegible]
rendeltetett vala. Hogy penig ezt, valaki az
halogatta az ö ez Világra valo jövetelét
azert [illegible] [illegible], hogy meg mutat-
na hogy ö az Békesség, es nem veszekedés-
nek [illegible]. Princeps pacis, az békesség fejedelme
es minden Atyafiui egyesség szerzöje.
Es hogy ne lattik ~~[illegible]~~ az Országban, abban
az Városban, abban a házban, abban az Ember[illegible]
ben, a kik ott veszekedés, versengés, irigység
es gyülölség talaltatik, az ö [illegible]
az Mennybeli Sz. Angyaloktol ne hirdettessék,
melyek azt az egy Világ kezdetitöl fogva
varatot, de soha nem hallatot ö[illegible]
[illegible] ~~hanem~~ hogy békesség az [illegible]
hanem csak a [illegible] békesség [illegible]

3

<u>Ne ha mi egyszer lelkünk, engedelmességh lelkünk</u>
Mint az Egesz Világh engedelmes vala Augustus
Császárnak, az ö adoiat ki ki maga be vivé [illegible]
s be iratának az Császár [illegible]. Azon
képpen ha mi es engedelmességh lelkünkkel [illegible]
mint [illegible]. es a mivel tartozunk, meg
meg adjunk. Ugy mindenes be irat az
életnek könyvébe.
Consurgens autem et Joseph a Galilea, etc.
Fel kelven azert Josephus Galileabol jöve
Bétá: az ö eljegyzett [illegible] feleségével.
Igazan mondja Salamon Quod cor Regis
Pro: v. 21 v. 1. sit in manu Dei. hogy az kiralyi sziv
az Isten kezében vagyon, Mint az Vizet
quocunq; voluerit inclinabit illud.
Valamelyre akaria arra hajtja, fordítja
Mivel hogy az Isten Bölcs tanácsabol vala
rendeltetve hogy Krisztus születni [illegible]
hanem Bethlehemben. Davidh Varosában
s Mint hogy az B. S. M. Davidh nemzetségé
böl valo vala, arra fordita Isten az Augustus
Császár szivét hogy olly parancsolatot adjon
ki, hogy ki ki az ö nemzetségi Varosába
menjen, es Akkor ~~menjen~~ legyen az mikor
az szülésének ideje eljön, hogy az jövendö
[illegible] vagy [illegible] Szerint Bethlehemben
[illegible] az Világh kezdetitöl fogva
Varatot Messiás, es [illegible] születés.

Dum autem ibi essent. Impleti sunt dies
pariendi. Et az Sz. iras olankeppen adgja
hogy az B. S. M. Sem mi hamarabb, sem nem
késöbb, Mint nemellyek hamis szokot idejen
hozta az ö Aldot Sz. fiat, Oh Aldot üdö,
Oh Vilagh kezdetitöl fogua, sok sohajto-
dasokal, sok ~~könny~~ Ohaitasokal, könyhulla-
tasokal es keserves Siralmas jaijgatasokal
kivantatot, Varatot aldot üdö, Oh aldot
üdö, Oh aldot Ora Mely Vilagh kezdeti-
töl fogua ~~üdöt~~ üdöt, sorrul aldasra forditotta.
El jött azert ideje, az az: Mikor el telt
volna az fogontatastol fogua 276 nap.
fogo- tudni illik 9 egesz holnap. mely Böit
tatasa. masodik honak 25 napian volt, szüle-
tese Karacson havanak 25 napian
az mint Computallya Sz. Agoston Doctor
Ki[...] az Napot azert be talalnak.
Et peperit filium suum primogenitum
Halalra nit mond it. Suum az ö fiat, nem
Joseph fiat, Mert semi köze nincsen Josephnek
hozzaia, az Angyal azt monda Josephnek
ved fel az germeket es az ö Anyjat, es fel keppen
nem monda hogy ved fel az te fiadot, Mert
lenneh az giermekek üdö szerent, az mikeppen
Ez földön nincs volt Atya, az az Ennek feje
ö mint Anyatol születet Atya nelkül, azon
keppen Menyben szüle[te]t szerent Atyatol szü-
letet Anya nelkül. Ezt pedigh Sz.
4 Lukacs azt iria hogy elsö szülöttet,

Primogenitum. Az elsö szülöttek mindenkor Nagy
böcsülletben voltak. Az elsö szülötteket szentelik
Papi meltosagra, Az elsö szülötteknek adatot fö
helyt mindenkor asztalnal, Mint Joseph az ö
napjob batyat ültette az fö helyre, az utan üdö
szerent rendirel. Aron keppen Ur[...] mind az
Angyalok mind az Embereh kozot, fö helyt tart
Az elsö szülöttek orinaltattak kett resz kenret
mint Isak leutek. Mikeppen Jakobot öltöztette ez.
mely peldazta az mi Emberi termeszetünket
ve[...] fel nyuvan magara Atyai aldat nyert minkünk
Azt allatjak nemellyek hogy ha elsö szülötte volt
vet kellet masnak, vagy masokis lenni
Sz. Pal iria az Atya felöl, Cum introducit
H. b. 1. ~~et~~ primogenitum suum in mundum
es Mikoron be hozta az ö elsö szülötet ez vilagra
Az Atya Jesusnek kolot egyetben egy szülött fia
vagion, es nem töb, ~~az elsö szülöt~~ az iras
az elsö szülötnek nevezi bar ne legien is
töben.
Ez az elsö szülöt fiat Panniculis involuit,
Posztoczkaba takara, Noha Sz. K. h. az ki
az Liliomokot ekesgeti, az Mezökot virago-
skoltatja, az fakot gyümölcsökel, öltözteti
az Egi Madarakot külömb külöm[bö]b fele
szep szinü tollakal, az Vadakot szep mint
szeb szörökel meg leptei, az Crupa mozditó
szüksege [...] azt mondom Kiralyi Köntösöket
[...] Daniel, Isaias Ezekiel, Sz.
Janos, aranny betükel latta hogy irua vole

art mondom azt, takarta kis poztoczkaba
~~kezk utan az jaszolyba helyhezteti,~~
Et pannis inuoluit. O vere tu es Deus absconditus Bizonyara te vagy az el rejtetet Isten,
azt mondja Esaias. Bizony ebben az Szüleseben el rejtetet az Isten az Emberseghben. El rejtetet az Ige az testben, az örökke valosag
az rövid üdöben. Et p. e. i. v. Az Boldogsagot be födte az giaлazattal az szegenyseg
az gazdagsagot, az ~~mindenhatosag~~ az ~~gyengesegvel~~
~~get~~, Dicsosegot, az felhök az igaz Vilagossagot, a halal, az igaz eletet, Csak az poztoczkak mellyek az mi bününket be fedtek
el rejtettek
Et reclinauit eum in presepio, es az
O Mindenek eleдak felet valo kagy Csuda, Oh
ki magyarazhatatlan Sacramentum, titok, mint
Soha nem hallatot, az Isten Fia, ki az Atya
kebeleben nyugszon, az Sirna az jaszolyban
fekszik. es a mi lehet nagyob, mi lehet bödösebb az Atya Isten kebelenel, mi lehet alab
valo az istalonal, az jaszolynal. Bizony
tulajdonaba iöve, es az övei be nem fogadak.
Mennyünk azert Istenes elmelkedesünkkel
erre az Bethlehemi istalloba egy keveset
ot megh lattyuk az Uy Salamont, elsö
es soha nem latot modon, az jaszolybol mint
egy predikalla szekbol hogy tanit

és sokal böltseben, es altkor okosabban hogy
sem valaha, valatnaly tudos böltz
Philosophy predikallot az Vilagnak meg
valasarol, es az Vilagnak hiusagarol,
Es igaz annak bizonyi, valaki vere az
predikatiora nem ünnek, es ... az Bölts
Doctort nem halgattyak. Annak elötte
neha megh szolot vala az Isten jelenni
az sido nepnek. hogy nehany parancsolatokot, es törvent adna ki, mellyet megh
kellenek tartaniok. De nagy hatalommal es felseges allapottal jelent megh;
Mert az irja hogy, mellyen az Isten megh
jelent, mint egy rettento allapottal
latszik vala, Ugy latczik vala hogy
nagy fust, es langh el boritotta vala, mint
az egeszt hogy eget volna, annak felette
rettenetes Csattogasok, ropogasok, dör
gesek, villamasok es trombita hor
sogasok kozot, mellyek az egesz tabort
el iczteti, megh rettentette vala, annak
okaert az egesz nep, nagy felelemmel kere
de Moysest kerni hogy szolljon az
Isten. es ne az nepnek, hogy iedtek
bo megh ne hallyanak,

Akor monda az Atya Isten. Profetam Suscitabo illis, in medio fratrum suorum Similem tui, qui non audierit eum ego ultor existam. Támasztok, ugy mond, Prófétat nekiek, hasonlot te hozzád, és az ki nem fogja ötöt halgatni, en leszek az ki boszut allok és meg büntetem,
Mint ha azt mondana, Nem akariak az Isten ... szavat halla, avagy nem halhattyak, mikor ... meg jelenek, meg jelenik nekiek az en fiam embéri termeszettel, és öket tanitani fogja, Ut abnegantes impietatem, et secularia desideria, sobrie, iuste, et pie uiuant in hoc seculo, hogy meg tagadvan minden istentelenseget, és az világi kivansagot, jozanon, igazan és szentül eljenek ez világon. De ha valaki nem fogja ötöt hallani, és az ö intesit nem akaria fogadni, en ~~...~~ leszek az ki boszut allok, en leszek az ki meg büntetem Annak okaert, szükseg ... ..., ..., Valakik nem akarnak az Atya Istennek haragiaba esni, ~~...~~ ... ... erre az predikatiora, és ... az kivelt az ki nekünk szüksegh ... halgatni.
De mikeppen tanithat minket, ez egy napi gyermeke, a ki meg nem szol, mikeppen ~~...~~ predikalhat
6

Nem szol ... ... az ki ... a mi ... ..., ..., ..., és pelda adassal, ... vallyon Nem ... kialtyae hogy jozanon elyi, Mikor ö oly nagyanon el, hogy meg szükseg... valo ... ... itala.
~~...~~ és ... ... ~~... volt~~ meg tagadta valaszthatot ... ... allapotot, holot az kinek hazaban gloria et diuitiæ, dicsö ... és gazdag, oly nagy ... valasztot mellynel nagyobb ... nem lehetet, amaz szep ... palotak helyebe, egy kalibat, istallot az ... mas embere volt, az gyenge, és puha parnak helyebe, koros ... ... és ... helyebe ölöbe ... szamba, aranyas karpitok helyebe pok halok. és az istalobeli ... büdös ... volt,
Nem de nem ... kialtei hogy igazan elyi, mi kor ... ... és meg ... ... imar ... indult hogy meg adja az Cresztor nak az ..., és hogy az ... gyönyörüseget, az vilagh pompajat meg vesse ... ..., nem ... kialtyae,
De kiknek Predikal, Oh mely kevés Embereknek Oh mely kevesen halgattiak meg az Böltz Predikatornak tanitasat figyelmetesen, Igen igen felek en ... attol hogy meg nem ... nekünk ... ... napia ... ... napia,
Az Isten az ... hallok ... 35 ... ... az ... hogy oktatna s' tanitana az Embert és meg tanitana mint elnyen, De ö ... ...

nem akarunk őrűnkbe venni mit ~~m~~ érdeklő
nem érdekelhetik egy emberek pelda adasa,
ki veti az ~~kiralt~~ fejedelmi szines köntösöket
s feliretes öltözetik, az egesz udvara nepet es
valakik hiveinek tartjak magokat, azt erdekelik
Az Taborokba à Kapitan vagy Generalis, ha aszt
vagy Kapat veszen kezebe hogy Sanczot asson
vitezek
mindenkit azt erdeklik. Ittat nagyob peldat
tölök
adhat, egy fergeteke hogy az töb fergetekkel
latvan kövessek. Itt van az Isten illyen nagy
alazatossagot mutatot leszallvan az egböl,
az istallobe szuletet, peldajaval tanitva, hogy
az világi kivansagoktol vigyazzunk, meg büdöt,
es magunk senkinel el ne hitetnök, senki ne fogadja
Cur igitur factus Deus est homo azt mongya
Sz. Agoston. Si non corrigit homo. Mit
lehethat Isten emberre, ha meg nem jobbitja magat
az ember. Azert, az mint Sz. Janos mongya
Joan 3. hogy. homines magis dilexerunt tenebras. q. l.
Lattya vala Christus, az emberek mint ha mind
bolondultak volna, es hogy ugyan futnanak
az gehennaba tüzebe. Es mit tesz vala, kényes
volt ő vala az emberekre, le szalla az egböl, hogy
utat mutatna nekünk, es hogy ö ez mutato
Kalauzunk lenne. Es ime olly vakok. olly
bolondok az emberek, hogy ötöt el hagyvan
az utat, es az ördögöt inkab követik.
7 Cur igitur Deus f. e. h. s. n. c. homo.

Ha egy szegeny, vagy egy Csoport gyalomnak, es latna
mind az ö szait, hogy olly helyre futnak à holot
sok latrok tolvajok kesen vadnak. Valljon Atyaj
tanacsotibol, es szeretetibol nem szanna meg ölöt
mint egy edestelen, az mint tölle lehetne ~~fu~~ nem
futnac oly helyre, torka szakattaba nem kialtana
nekik. Erre szaim, erre. Ne mennyetek arra
mert bizony ne is helyre mentek, latrok, tolva-
iok vannak, ki öket ott, az melyre ti futok, kik
~~meg~~ ne csak meg fosztnak, de meg vagdalnak
sot ugyan meg ölnek, de ö avval nem gondolna
semmit ugyan csak el mennenek, i valljon ~~[illegible]~~
ha ugyan semmit nem gondolna illyen Atyai szep
kegyes intesivel, kerésivel, valljon nem volnanak
bolondok, valljon ordemlenének szanalmozást,
bizony az mi edes Megvaltonk Sz. Atyank, az ki minket
teremtet, es az Sz. Lelekalt altal Vigyazo
szült az vilagra. Es az mi edes Atyank Isten
nünk, az mi orvos, biro, es szerelmes edes Atyank
latvan hogy mi semmit olly szorgalmatosan nem
keresünk, mint az kincset, gazdagsagot, testi
mulatsagot, mellyek mind az ördögnek teri, halo
fele kuldenek, utonkban. Et occursus eius usq.
ad Summum eius. Szeminyit. gialazatokon, fajdalmo
kat, es szavát nem ~~[illegible]~~, es nagy ~~kialtozat~~ sen
szovval kialtja, erre szaim erre.

A halálra, mentek, a kínra, az [illegible]
s hogy a [illegible] mentek, a halálra menni
s annyira kiáltott, hogy az mint magya. Raucae
Ps. 68 s. fauces meae. bé rekedett az torka, [illegible]
Maj naponként s Minden esztendőben az ő [illegible]
által, addig [illegible] [illegible] s [illegible]
[illegible] némorultak, s bolondok [illegible]
Cur ergo Deus factus est Homo, si non corrig[illegible]
tehát miért lett Isten emberré, ha az ember még nem
jobbítja magát.
Nem volt Istennek semmi szüksége reá, hogy [illegible]
az [illegible] [illegible] hogy [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], Nem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ha mindez [illegible]
[illegible] [illegible] lett volna [illegible] [illegible] akar[illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az Patikaház [illegible] [illegible], [illegible]
hogy minket erudiáljon, oktatna, tanítana
s példát adna, illyen [illegible] némorult
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] O halála
Sed cur Deus [illegible] f. h. s. n. c. h. [illegible]
az Isten [illegible] napja, [illegible] positus
Luc. 2 in ruinam, s [illegible], [illegible] [illegible] mondatott
De [illegible] [illegible] [illegible] mond [illegible]
[illegible], [illegible], s maga [illegible]
Vallyon [illegible] Isten, nem vallod tanítómes-
terednek, Doctorodnak. Vallyon Nem [illegible]
8 hogy az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Az Minnek földnek, s egyéb levő állatok[illegible]
Az Világnak Teremtője [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] magát, hogy az ö[illegible]
[illegible] [illegible] fiat az [illegible] Mennyországból a földre alá küldi. És az
Embert [illegible] Embert [illegible]
öltözteti, s az [illegible], [illegible]
[illegible], s még halni, öltöztetni, Meltóztatja azt
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mint a Teremptés [illegible] 4 ezer s 80
esztendőben, Oly [illegible] [illegible] [illegible]
hogy Nem [illegible], [illegible] a dolgot halljuk
s értjük, [illegible] az Prófétákot [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az
dolgot, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az Mint [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Dne audivi
auditionem tuam et timui consi-
deravi opera tua et expavi
Uram hallottam (ugymond) az te [illegible]
s féltem, láttam az te [illegible]
s [illegible] ~~[illegible] [illegible]~~ [illegible]
s [illegible]. 105

És ki ne féllen [illegible], midőn az Angyalok [illegible] az Egeknek alkotoját, Az Világnak teremtőjét [illegible] (egészlen [illegible] különös [illegible])
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible], az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tartja.

Tudva vagyon, hogy Minden [illegible], [illegible] [illegible] alkotolis, hogy mely nagy [illegible] mutatnak az ő [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] s [illegible] hogy s ő mint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] tap[illegible]ják, s [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] a [illegible] a ki [illegible] a [illegible] [illegible], [illegible] a [illegible] ki [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] maga, de ha [illegible] talál, [illegible] ki [illegible], s fiajnak adja, [illegible] tap[illegible]ja. Az Ebben, [illegible] az Emberis [illegible] [illegible], fiajt [illegible] magatis [illegible] [illegible], hogy fiajt meg [illegible], s [illegible]!

fiajt [illegible]

Azonképpen az [illegible] [illegible] Madar [illegible], Oly [illegible] [illegible] mutatnak az ő fiaj[illegible], hogy ha, [illegible] mint [illegible] maga

de ha valami [illegible] talalnak magok [illegible]jokban, s [illegible] fiaik [illegible]
s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Az Embernek [illegible] mit [illegible] [illegible], hogy az ő fiokat, tap[illegible]ják, hogy [illegible] gazdagságot, hogy Erkölcset, Méltóságot [illegible], gyakorta [illegible] [illegible] nagyobbat, gyakrabban Egyet nagyobban izzadnak fáradnak, hogy fiajnak hagyhassák. Jol tudom gonosz s [illegible] fia vala Davidnak, Absolon, a melly az ő Attyát [illegible] [illegible] fiát [illegible] modon meg ölni vala. Attya ellen fegyvert fogott vala, hadat tamasztott vala Királyi Székiből ki vetni vala [illegible] vala halalra keresi kereste vala. De mind ezen által, Oly Attyai szereteti volt Davidnak hozzája, hogy, maga [illegible], hogy halalával meg menthette volna ötet, S. Innen vagyon hogy midőn hallotta volna hogy [illegible] [illegible]. hogy [illegible] [illegible] modon siratta, Fiam Absolom. Absolo fili mi. Quis mi hi tribuat ut ego moriar pro te,
106 Absolom fili mi, Fili mi Absolom

Többeken, szam talanon, oly nagy szerencsétlen
nem tattyák szülöttyök közt, hogy nagyobb
királyi méltoságtol megh fosztattak, ollyan
fiakat ültenek királyi székekbe, a
ö helyekbe fiaj szerzödöknek. Voltak
Az mint à Nero Czaszar Annyais, ki
értette volna hogy fia megh allana ölni
de mind azon által azt felelte, Occidat
modo imperet, bár megh öllyön, csak ö
uralkodgyék. Czászari méltoságh.

Az Attya szük, oly termeszet szerint való szi
volt, az, à kinek ez nagy napon születi
le nagyiat illyjek. Mint szintén Dávid
nak Absolon, s akar kinek az ö szüle
tia. És Jakabis szerette ö ezt az ö sz
len uj fiat, hogy sem Dávid szerette
nagy Absolont, sem Tobias az öreg
Tobiást, sem akarki az ö szülöttét,
sót iakab szerette ö ezt az ö [illegible]
ij fiat, Josefet, hogy sem világ kezde
ti töl fogva valaki az országban volt
mindenen ember, az ö szülöttöiket.
Ez születésben lett magyan. Előszer, mert
ujon azon szü [illegible] + előtti való
[illegible] nincsen magzati volt, [illegible]
+ s méltoságat. mellyet [illegible] mind [illegible]

ex uocam gemini [illegible] 50.

Scilicet à [illegible] myst.

Magasságon, Mert Xtus, csak szintúgy tib
hasonló volt, hogy sem mindenik Attyafiai
s mind terménet állatokk. Méltoságos
volt, szintenni, Nagyobb szerencsét nyert
rob, hogy sem mindes [illegible] állatok.
És, mégis lassatok nagy dolgot.

Az Augustus Romai Czászár Hirtelen ~~[illegible]~~
Pogány, Bálvány imádók, Mindszerte [illegible] du
lóia, fosztoia, pusztaloia s rontoja, Örök
Várkodatra méltó, s mondó, Az egész
Világot birja, Aranyal, Ezüsttel, kincsel
gazdagsággal bövölködik. ~~Mondom az~~
~~Egész Világat bir.~~ Mindenektől tiszte
lettik, böcsültetik, imádtatik. Minden
szemelyre, az egész világon, ado fizetésért
ment Romaj királyi Palotáb. Arany
al, Ezüsttel drága kövekkel, gyöngyökkel
szőnyegekkel [illegible], Álla [illegible]
Arany Ágyba' Puha párnákon [illegible]
[illegible] nyughatik. Az ö születtése, az ö
[illegible] új fiat ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] fiat, ez világra, oly [illegible]
[illegible] állapotra küldetett, hogy [illegible]
[illegible] Hidegh [illegible] időkb.

Anyai hajlékoz hajabol hazabol 30 Mér-
földnyi kénszeríttetik ki menni, Beth-
lem varosába menni; Oly szegény hely
volta sem talála szállást a varosba, hanem
alkalmatosság hiteben Ama kénszeríttet-
tik a varosbol ki menni, s egy Puszta
istaloba menni, s be telepedni: ott szül-
teni, a Jaszolyban, az oktalan allatok
között, helyheztetni, alá való posto rongy ba
takarintatni, Kemény szénán vagy szal-
mán fekün, didergeni, nyöszörgeni, Sirni rí-
kaltani, fohaszkodni kénszeríttetett.
Czudalatos dolog. Mégis ~~Ama~~ amaz Isten [illegible]
kegyelő ~~[illegible]~~ szegényse. Ez Isten Fi-
nak kegyetlen [illegible] az Ur 44000 arti-
lanokat fel [illegible], az Isten [illegible]
Herodes Király. Hivatalokba az ő
fiajval, kiralyi palotajaba [illegible]
ban nyúlkodik, Mindennel bövölkö-
dik, [illegible] gyönyörűséggel töltö[illegible]
[illegible] az Isten fia Szegény, [illegible]
volt minden [illegible]. Jo [illegible]
[illegible] kaba sem fogadtatik be, kikö-
mondá kénszeríttetik ki Mennyei [illegible]
Varosbol, egy Puszta istalloba. [illegible]
3

mellül, tüköm mellül, ajto s ablakok mellett
nagy diszek, fényes matériak vagy [illegible]
[illegible] [illegible], az oktalan barmok helyet-
kel [illegible] [illegible]. ott [illegible] [illegible]
sin nincs, s fohaszkodik.
Egy[illegible] kiralyok s [illegible], akkor [illegible]
örömbe vigasság vadnak, mikor [illegible]
kiralyi koronát [illegible], kiralyi palota
[illegible] adatik. Mindenektől [illegible]
tiszteltetik, böcsültetik s imadtatik.
Az Atya Isten, az ő Fiat kiralynak, a kiralyi
mondotta vala, a kiralyi Profeta [illegible].
Psl. 2. Filius meus es tu, ego hodie genui te.
Postula a me, et dabo tibi gentes in
hereditatem, et possessionem tuam ter-
minos terræ. Azon [illegible] vagyon [illegible]
s az ő kiralyi fiat, az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], amaz irast Rex Regum [illegible]
Mind kiralyi [illegible] [illegible] [illegible]
az istaloba az barmok közi [illegible]. Nagy
szegénység, az Jaszolyba helyheztetik. ott
[illegible] [illegible] [illegible]. ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible].
108

3 Mi [illegible], Manhu.
Mi dolog ez Manhu. Mi dolog ez ken-
ier [illegible]. Talam [illegible]
Az Atya [illegible] [illegible] [illegible]
fiat, tavol lévén az [illegible],
[illegible], sőt az mint mondá [illegible]
[illegible] hogy [illegible] Mind [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hogy [illegible] mind [illegible]
az ő [illegible] [illegible]
Manhu Mi dolog ezt hát, [illegible] küldötte a [illegible]
Mi [illegible] az ő [illegible] fiat [illegible]
tavol lévén az, hogy [illegible] bizony [illegible]
[illegible] volna [illegible] [illegible]
Augusty Czaszar [illegible]
Mind [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az Egez Vilagot [illegible], Roma
Varosat [illegible] [illegible]. Kiralj Palota-
iaba, Aranj Agiba, [illegible]
Aranj Böltsöl [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] volna
[illegible] [illegible], hogy oly üdőben küldötte volna
[illegible] Ez Vilagra. Mikor [illegible] David kiralj
[illegible] [illegible] kiralj Profeta [illegible] vala,
[illegible] az ő [illegible] [illegible]
[illegible] vol [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Vala. Ostende nobis D. miseri-

et Salutare tuum da nobis [illegible]
[illegible] El küldheti vala Salamon
Idejeben. Ezekias, Josaphat, Josias,
s illyen több Sz. kiralyok idejeben.
a kik ötöt [illegible] [illegible] fiat, mint
Angyalokk kiralyat, Mint Ez [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] volna, nagy
[illegible] kiralj Palotajokba, Aranj
Agiokba, [illegible] [illegible] [illegible]
volna, Ö magok [illegible] Egez Udvarok
[illegible], Minden [illegible] [illegible] [illegible]
kal, [illegible] Országostol [illegible] volna.
a [illegible] imadak amaz 3 Sz. Kiraljo-
[illegible] [illegible] ajandekokkal [illegible]
[illegible] volna. [illegible] Manhu, Mi dolog ez.
Akkor küldi el, Mikor a Zsido [illegible]
[illegible] a Kiralj Palcza el [illegible]
Mikor amaz [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Mikor az [illegible]
el [illegible], s el [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Mikor amaz Pogany
Augusty Romai Czaszar, Mint Balvan
imadott [illegible]. Nem [illegible] az
[illegible] [illegible], de [illegible] az [illegible]

Sanyarun szolgalatot hogi sokat vetet, és
hogi s [illegible] volt, Hanem [illegible]
ez. Mivelhogy iol tudnai, hogi Senki nem
talalhatnak, a ki ötöt hazaba be fogadna
hanem [illegible] ki puszta Istalo-
ba [illegible] helyeztetni; [illegible] Nagi [illegible]
fejina. [illegible] holtig.
Marhak, Madarak, Minden [illegible] Mi [illegible]
[illegible] Mi Ennek az Oka, Hogy az Örökke
valo Atya Isten, az ö egyetlen egi szü-
lött fiat, ily nagi szegenysegben és
[illegible]
Marhak, Mindenek, hogi Kristus magat
Minden, Mind Meltosagabol és dicsöse-
gebol meg fosztotta, és ki uresitette,
Most az Istallokat [illegible] az [illegible]
az Oktalan allatok [illegible] helyheztetik
ot ala valo puszta vagi ba' takarittatta
magat.
Vagi [illegible] haldoklasban, Nem
Ok nelkül, Az Atya Isten, az ö fiat, [illegible]
a Sanyarusagra és Nyomorusagra [illegible]
vetette, Mert ok nelkül Kristus meg fosz-
totta magat minden dicsösegetöl.
ok nelkül helyheztette magat az
oktalan allatok kozé. a [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible]

[illegible] mind belől tisztitott vala ez földön, szaba-
ditto. és Tanito Mester. Azért, ha David
avagi Salamon, avagi Ezechias, Josias, Josafa-
phat, és ezekhez hasonlo Jó Királyok [illegible]
[illegible] volna, a kik ötöt, [illegible] Mestert
hittek, [illegible] tisztaltak, böcsüllöttek
volna, és ugi fogattak volna hogi az [illegible]
tol meg nem öltettek volna, Halala-
val minket meg nem valtot volna, az
önök halaltol, És igy Az Emberi Nem-
zet, az Mint Jó és [illegible] vala, az
ö halalaval meg nem valtatot volna
Meg Valto és Szabaditto tisztiben el nem
iarhatot volna. Ez Vilagnak Meg
Valtoiat és Szabadittoianak nem
mondathatot volna.
Annak felette Nem Csak meg Valto és Szaba-
ditto Nevet [illegible] tiszteit viselt Itt ez föl-
dön, hanem tanito és Mestert Nevet is
Az Ö [illegible] Emberi Nemzet a kit
[illegible] vilagossagatol és tudomanya-
tol meg fosztatott vala, hogi ezt
ertenek hogi az igaz boldog allapot
ra [illegible] vilagi [illegible]
[illegible]
[illegible] mondak.

Az mi Tanitto mesterünk ezt az [illegible]
tégét, s tudatlanságot el akarván [illegible]
s távoztatni a Világtol, Mellyért
annyit izzadnak fáradnak éjjel nappal
az Emberek, [illegible] [illegible] [illegible], hanem
valóságos cselekedettel s maga példá-
jával tanitt.

Mikor Dávid a maga királyi Filisteusokkal Góliáttal
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
akarta ütközni. Nem öltözik az Saul
királyi fegyveres páncéljába. Aranyos [illegible]
[illegible] nem veszi fejéhez. Kövecses patak-
iát [illegible] kötötte oldalára, hanem alázatos
s parasztos fegyvert Botját parittyáját
ragadta. s az [illegible] kövecseket
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
választotta, ovval verte agyon az [illegible]
tornyot. Az Dávid fia JESUS. [illegible]
küzdelem Oriást a kevélységet, Mellyet
az Angyalt Menny Országbol, Ádámot
paradicsombol, [illegible] [illegible] s [illegible]
magát hiuságaval [illegible] [illegible]
Földhöz akarván verni, Mellyel for-
gatta Solokot az [illegible]. Mellyért
a Világi Bölcsek [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] okokkal, mennyei példákkal
ártal-

ártalmas karok [illegible] [illegible], el ki
vették a Világi bölcseséget.
Hanem [illegible] [illegible] [illegible], polaja-
nak pásztorkájával, Bölcsőjének
~~pásztorkájával~~ [illegible], Ugy el ki
vette; s [illegible] [illegible] az Világi Pompak
hiuságát, hogy az ö Példájára Nézvén
sok Királyok, Császárok, [illegible]
grófok, Hatalmas Világi Nagy Urak
Országokat s Méltóságokat el hagyván
Kalastromokban Barati [illegible] Nagy
[illegible] [illegible] s [illegible] [illegible]. Hidd
[illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] magokot. Es az Világi dicsőséget
inkább [illegible] kerülni, hogy sem
az Világ [illegible] [illegible].

A' mikoron Jónás a Czethal gyomrabol
ki szabadulvan, Az Ninive Varosában
[illegible], az ö kiáltásaval s [illegible]
úgy is Poenitentia tartásara [illegible]
[illegible], az mint az irás [illegible] felolle, [illegible]
[illegible] sunt Saccis a majore usque ad
minorem. Ugy [illegible] a B. S. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Kiáltani kezd-
ez Világnak el poenitentiara. 111

à penitentiara, az szegénységre, az alázatosságra. Ez világ nagy unalmasan nagy utálatosan ott [illegible], Talám azt mondanád, hogy az ártatlan [illegible] látom, s hallom. hogy sírva [illegible] de nem hallom hogy bűneinket látók [illegible] kiáltana. Most hallod ha füleidet [illegible] fel nyitod. Jam clamat exemplo inquid S. Bernardus, quod praecaturus est verbo. Most példájával kiáltja, à mit ez után prédikállással fog tanittani. Kiált az istállo, kiált à jászoly, kiált à polakok, kiált az szegénység, kiált az alázatosság. És mit kiált, Az Embernek [illegible], az világi dicsőséget meg utállyátok, a kevélységtől és fel fuvalkodástol fussatok. Hallgassátok Ninive városbelieknek királyja. Értvén Jonas prófétától hogy 40 nap ki adta az sententiat hogy el vész à Varos, fel serkent székiből, kivetvén királyi fejéke [illegible] et abjecit vestimentum suum à se, et indutus est sacco et sedit in cinere.

7.

Latodé

Latodé mit mivel ez Ninive városbeli királyi. Midőn értette volna hogy az Isten haragja fel gerjedett à Városra. Ezeken [illegible], hogy el keletkezni majd à Varost. Hasonló [illegible] cselekedett az Világ királya is nagy valós Atyja. Midőn meg ismerte volna, hogy az ő Sz. Atyja az Emberi Nemzet fejére halálos sententiát mondott volna, Exinanivit Semetipsum. ki üresíté magát királyi köntösebből, s dicsőségéből ki öltözik, királyi székiből ki jött, Sokba, azaz, Emberi testbe öltözött, Az istállóba à jászolyba az barmok között alázatosan helyére vetette magát polakok között, sok könnyeket hullatott, keservesen sirasokat tett, hogy mi vettünk az ő Sz. Attyának haragját meg engesztelhetnénk.

Hallyjuk ezt, amaz Ekklés. s [illegible] tollal szép Angyali Doctort Sz. Bonaventurát. Ludebat inquid ego foris in platea et in secreto Regalis cubiculi, [illegible] me ferebatur iudicium mortis. Én úgy mond jádzom vala et kin az utczákon, és à királyi nagy házában kiáltván halálos sententiája adatik vala

Audivit hoc unigenitus. Exit posito
diadema, sacco vestitus, aspersus
cinere caput. flens quod morte dam
Ex- natus sit [illegible]. Halván ezeket
pli- ezt, a' Királyi gyermek ugy fia, ki magán
ca- Királyi koronáját fejéből levéti, Sákby
öltözetben, hamuval tőnt keservesen sír
hogy polgártársa halálra [illegible]
tot. Gondolkozzunk, Es bizonyával mikor
gondolkozhatnánk, Ez az Isten fia. Azokon
gyalázatra [illegible]. Es Mennyeknek [illegible]
[illegible] királya, el hadta az az ő [illegible]
a melyben, Glá et divitiae. Dicsőség
és mindennemű gazdagság vagyon, az mi
[illegible] Dávid bizonysága. Nagy [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]. Gondol
kozunk hogy el hadta az az ő [illegible]
[illegible] [illegible], a melyet [illegible]
Dan. 7. Millia millium Angelorum mini-
strant [illegible] et [illegible] decies cen-
~~[illegible]~~ cies. centena millia
assistunt. az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vagy [illegible] [illegible] [illegible]
Con- Gondolkozzunk hogy ez gyalázatot [illegible] [illegible]
[illegible] mind örömmel vigasztaló [illegible]

Most [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Országát, Gondolko
Ps. zunk hogy, in cujus dextera delectatio
nes sunt usque in finem. Most [illegible]
[illegible], az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Mind [illegible] mi [illegible] [illegible]:
[illegible] lett ut nos divites faciat,
[illegible] lett, az [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] magas, ut nos exaltet
s királyi [illegible] ültessen. Sír [illegible]
[illegible], hogy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vigasztalást [illegible], s a mi [illegible]
[illegible] ki adot ~~[illegible]~~, halálos [illegible]
[illegible], az ő [illegible] [illegible] el
távoztassa. [illegible] [illegible] hogy [illegible]
az örök [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] hát mit [illegible] [illegible], [illegible]
mi, [illegible] [illegible], az ő [illegible]
[illegible]. Bizony ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] azt [illegible]. Holot [illegible]
[illegible] Varos [illegible]. [illegible] hogy az ő
Királyiok. Királyi [illegible] ki holt
[illegible] [illegible] öltözet, [illegible] ült.

Ezt larman a Varosbelick, öhes hatá-
lo hegyen ellenkedének, Mind gyönyö-
rüsegeket beszeli ala szoredak, Sakk
sör sakk Citeranak öltözenek hamu-
ba ülének, keserves sirának sok kin-
veket hullatak, Kövesék Kiralyokot.
Követék a Niniwe Varosbeliek ezo
Királyokot. Nosza hadza, követtük
mi is az mi Királyunkot [illegible] kine-
ynk a Gazdagsagot mellyet ö meg
vetett. Midon szepen Angyaltol [illegible]
tetett. Utalljuk meg az eszteket Mel-
tosagot, tisztelkedést, latna ötöt
hogy mind az Vilag dicsoseget is
pompat meg vetet, es ala valo
helj, az az Istalot valaztot, Vessük
meg, utalljuk meg, szegodjünk meg
midon ~~[illegible]~~ eszti hina sagot
es gyönyörüseget. Midon latjuk
Xtg. a kik ugyan, delectationes
sunt, gyönyörüségek valnak, vet-
vettessünk minden gyönyörüseget
lelket, es illj nagy es sok [illegible]
erezhedve! ~~Ezentül el nagy~~
9

Oh aldot Gyermek, oh Kisded Isten, Oh
dicsöseges Kiralja, Melj tavul estel, melj
tavul nagy amaz Allapottol, a mellyet
latot vala szeped regenten Daniel Prof:
midon ezt irja vala, hogy latot szeped
a legh felsöb Throngh kiralj szekiben ülni
a Melj selyes lakjek vala, annak a tüzes
tengeres Throngyak kerekej selyes langok
vala, az holot szemlyed [illegible] Királ-
nak, szemelyed Millia millia Angyalok.
Tunc Throng tuus flamma ignis
et rota ejus ignis accensus. akkor
az szemlyed Tuzonek langja vala
es annak kereke eg tüz.
Mostan Kiralj Palotad, Barmok
Istalloia, Kiralj szekeled jaszoj.
Tunc fluvius ignis rapidusque
egrediebat a facie tua. Akkor
tüzes folyo viz sebessen foly vala
az te Orczad elöl. Most
[illegible], Sok keserü hullatasok
folynak az te szemeidbol es ala
gördögödnek, ala folydogalnak
az te orczadon az te [illegible] kopor-
san
114

Oh áldott Isten! mel igen meg valtoz-
az te állapotod, mely távul vagyon
az mostani állapotod, attol az álla-
pot. Oh Edes Jesus ki tantol
hatna meg magát a könyve hulla-
tastol ily állapotba latvan. ki
csodalja az, a kinek oly kemeny volt
es abol szüme vagyon, a ki az utol-
só sirna latván teged Sirni.

Oh dicsösigek kiralya. Mely csuda-
latosok az te dicsöségid. boldo-
gitod, boldogs es bizony [illegible] felette igen
boldogs, a ki abban forgod szep egy-
mast szemlelhesse. Ez az Kirakszta-
lalyarom, a Kiról irja Isajas.

Isaj. 6. Vidi Dñm. excelsum et elevatum
et ea q̃ sub ipso erant replebant
Templum. Seraphi stabant
sup eũ. sex alæ uni et sex alæ
alteri. duabꝫ velabant faciem
eiꝫ. et duabꝫ volabant. et
Clamabant alter ad alterum
sanctꝫ. sanctꝫ. sanctꝫ D. glo-
114

Latta az Urat, a felseges es fel magasz-
talva. es a kik alatta valanak be töltötte-
nek a Templomot, a Seraphimok fe-
lette alnak vala, Mind egyiknek s' mind
masiknek hat hat szarnyok levén. kette-
ivel orczajokat be fedik vala, kette-
ivel repülnek vala, es szüntelen
egyik a masikra az kialtnak vala
Szent, Sz. Sz. az Seregeknek Ura, teli
az Eg es a föld, az te dicsöségeddel.
Boldog Isten. Mely nagy felseges Méltosag-
ba valanak ezek az Seraphinok az
ég fö helyen, az Angyaloktol, Archan-
Chérubinokkal, felseges
méltosagos helyen vadnak. es szün-
telen együtt vadnak, s az Isten elöt
alnak. mint szintén a Fejedelmek
a Kiralyok es Császarok elöt, de
meg hogy reá szép es dicsöséges
tisztességet allatok hivenkedjik
es az szemedtetések ának az fel-
ségben Uronk dicsöségét szemlé-
lik. kiva be kellet fedniek, be
kellet takarniok Orczajokat.
115

ugi hogi szemlelhettek az ö alazatossag
okat vagi vezni, Ezt az kis Gyer-
mek xxxx mongia Sz: Janos. hogi a ki mest
jelentö volt Izaiasnak az ö dicsöseget
es most mellyiken mest alazza maga
Azert jer boruljunk mind a Gyer-
mek, imadgiuk ötöt. Es mint az szu-
olyvigan kialtottak, mikor az Sz
gedeonye hozzajok mitoert a ta-
borba, hogi ellenseginket lutesse le
mia feledik, s' feltekebe jaigatta
Mi is hogi szünnek örömmel ki fa-
gadiuk, s' belle ellenseginket el ...
zük, vigz kialtassal mellyet
Dicziretes az Gyermek kitz mest
szülletett X.

Hab: In Metes. 1669.

Memoriale.

Otuos Peternek az Predikallas
Konfesszalasra valo facultas
hogi az Pater Vicarius reno-
vallya es feol Pater kisebbi-
kulgiem.

116

Vallyon mondok Nem mondottale ellyene az
örtözönek (?) mind pompajinak az kereszténység
Vallyon tudakoztadé niczoda Uron jart az testi is
az ki Kalandozodé, ha tanito mesterodé soka, ne
hallottalé semit keresztény felöl, az örtalló felöl,
az Jaszoly felöl, az posito vonu felöl, olvastadé
vagy hallottadé valamikor, hogy ez.... csak ..... ,
kamoha, barsony, selyemmos aranyas tündöst
.... forbaltat

Pannis inuolut, Hogy kis giermek ruhaba takarg. felö
Job 38 taszt az örökke valo sz. Ige. Mys Jelmarte vala az ...
nyommon Jobt. Quis conclusit ostijs mare
quando erumpebat, quasi de uulua pro- ha
diens, et ponerem nubem uestimentum eius
quasi pannis infantiae inuoluerem
Kicsoda .... az tengert parkokat,
Kicsoda osta tengert, Xtg. az örökke valoszt. igy nalj
ki vele... illyen kis giermeki ruhaczkakban az
posztoly takarentot mint giermek.

Potius in presepio. de Oh B.S.M. illyen örökke
valo emberi ket drágh sz. Annya, az kit most
szültél az világra. az Jaszolyba helyheztetted,
s vallyon nem lesz volnae ha elöldz tartanad
mellyedben melegetnéd.

..... imillyen amollyan ....., hanem aszpan ....
valoh Bergyny, hogyan igy ö peldajat latnyá. ....
.... az világ el... ....
......., igazan, ... az világon.
...., ha p. ......
az ....

Vallyon mondok nem mondottak ellene az
öltözésnek s minden pompájának az keresztyének
Vallyon tudakoztad-e miczoda Uron jart az teste is
az ki kalandozod, s tanito mesterodi soha nem
hallottal-e semmit ékesség felől, az öltözet felől
az hajról felől, az mosdo viz felől, olvastad-e
vagy hallottad valamikor, hogy Christus selyem,
kamoka, bársony, [illegible] aranyas tüntöst
[illegible] aranyas gombos dolomant, farkas [illegible]
volna, által [illegible] külömb külömb fele
[illegible] köntöst hogy viselt volna. Mit mond
[illegible] köntöst hogy viselt volna. Mit mond
[illegible] [illegible] lehet akarhol felolled hogy ha
olyan itt [illegible] [illegible] ellene nem mondat
[illegible] világi [illegible] [illegible]
[illegible] nem [illegible], igen kereszti az Christus [illegible]
[illegible] Cur igitur D. F. C. H. S. N. C. H.
Ex [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible], [illegible]
nem [illegible], sot [illegible], hogy [illegible]
[illegible] gondolkodjatok, hogy az [illegible] [illegible]
[illegible] az mi [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible] nem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
valók [illegible]. hogy [illegible] az ö peldajat [illegible].
[illegible] [illegible] az világi [illegible] [illegible]
[illegible] igazan, [illegible] [illegible] az világon.
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] itiletünk [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible], ha p. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] volna

Miert az dragalatos Jesus idegyn bin-
nem az ö Angyal haratul, hanem kegyelmes-
kajatul, szülletett. Hogy ebben mint
idegyn teremtest [illegible] magaban, Mido
Jesus [illegible] [illegible], [illegible] áltjamak
egy teremtetben volnek [illegible]
magammot, szolgai abrazatot advan
magaura, egy lattattad mint Ember.
ezert Emberi teremtetben, idegyn ben
szülletett.
Miert szülletet Isztalloban és Barom
alo vet bölcsöben. Azert, hogy Homo
cum in honore esset. n. i. C. J. 13
Az Emberi Nemzetet, ez Emberi teremtet-
ki a Baromhoz hasonlo, és ben nala és
[illegible] hozza hasonlo, és ötöt illetö
vet bölcsöbe és bünnek [illegible] [illegible]
nala és ö bölcsöben [illegible].
Miert Az Szamar és ökör közet. hogy
az Angyalok közé [illegible].
Miert [illegible] és jaszolyba. Az barmok
[illegible] és jaszolyba esett.

Én [illegible] Angyalok [illegible] [illegible]
voltá, az Emberek, [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] Angyali
[illegible] [illegible].

Miert [illegible] az [illegible] [illegible],
hogy [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]

Miert [illegible] ado [illegible]: hogy [illegible]
az öröke [illegible] ado [illegible] fel
[illegible].

Habitum Budae 1645

+ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Miert [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Hab. in [illegible] hora 1645

In Nativitate Dni Nri JESU Xpi.

VERBUM Caro factum est. Joan. 1

Nagy Solemnitas, és nagy féleges Pompa
vala Jerusalemben, azon az Napon
melyen Salamon királly, az David királly
fia, meg koronaztatot vala. Adonias
pap [illegible] az [illegible] vala [illegible] [illegible] vala, Sala-
monnak igaz [illegible] valanak örvendez-
nek vala [illegible] [illegible] vala. Azon [illegible]
[illegible] [illegible]. De [illegible]
[illegible] [illegible] az világ [illegible] [illegible] ördög, azon
[illegible] hogy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] örömnek. [illegible] [illegible] [illegible]
* örömet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az nagy [illegible] örvendez-
[illegible] hogy [illegible] ~~az világ~~ [illegible]
[illegible] az Maj napon ~~[illegible]~~ világra
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. De mit mongjak?
119a

Ha az Embereknek oly [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] az [illegible] Angyaloknak, Cheru-
bin[illegible], és Seraphinoknak, és Throne[illegible] [illegible]
~~[illegible]~~, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hogy [illegible] [illegible],
és mi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], hogy az [illegible] Emberi [illegible]
Mikoron az [illegible] [illegible] Angyalok [illegible]
[illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] azon [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible]. Gloria in excelsis Deo.

Ez kicsi Angyalok [illegible] az [illegible]
voltan, az Emberek, kik az [illegible]
kor hasonlitattak vala, [illegible]
akarattyan lenni, hogy Angyali
hegyeiket taplalthattak.

Miert ivattal az Christus [illegible]
hogy tegyek az [illegible] hangjokat [illegible]

Mi[illegible]

Habitum Berlen 1645

+ [illegible] sallapotth, illyen hangjam [illegible]
[illegible]

Egyik az mostani [illegible] [illegible]
[illegible] mind [illegible] [illegible]
[illegible]. Miert vagy fo fia illyen [illegible]

+ Hab. in [illegible] hora 1618

In Nativitate Dni Nri JESU Xpi.

VERBUM Caro factum est. Joan. 1

Nagy Solemnitas, és nagy felseges Pompa
vala Jerusalemben, azon az Napon
mellyen Salamon kiraly, az David kiraly
fia megh koronaztatot vala. Adonias
Pap es az kik vele egyet ertenek vala, Sala-
monnak igaz hiw valanak örvendez-
nek vala és vigadnak vala. Azonkeppen
minekünk midön az igaz Salamonnak, [illegible]
az igaz Davidh az az Atya Istennek egyetlen
egy fia, mint maga bizonyitja, örvendez-
nünk kellenek, [illegible] az [illegible], [illegible] az Vilag
[illegible] az Orszagh és mas [illegible] örömeskeb
[illegible] örömünköt [illegible]
hogi az [illegible] igaz örömodnek [illegible]
[illegible] ~~Krt Istvan~~ megh kinek [illegible]
~~[illegible] napon.~~
[illegible] az Embereknek [illegible]
[illegible] mint az Sz. Angyalok [illegible]
[illegible] Seraphinok és Throng [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] kik bennek [illegible], és
az mi voltat [illegible] magiarazt [illegible]
[illegible] hogy az [illegible] Emberi [illegible]
[illegible] az Mennybeli Szent Angyalok [illegible]
[illegible] magiarazhattyak. ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] azon [illegible] adgyak az [illegible]
[illegible]. Gloria in Excelsis Deo.

Olvasom Ezekielnek 10. részeb. hogy mikor
immár Szeraphinos Cherubinokat látta volna, [illegible] az
Isten dicsőségét nagy kiáltással hirdettek és [illegible]
[illegible] volna az Isten [illegible] meg állottak
és szárnyokat alá le bocsátották / Halljad [illegible]
Cum fieret vox supra firmamentum quod
erat supra caput eorum, stabant Cherubim
et submittebant alas suas. Mellyen
nagy rettegéssel, és alázatossággal hallgatnak
vala, és vala pedig[?] [illegible] et Verbum
caro factum est. [illegible] állnak az [illegible]
szárnak [illegible] meg tisztelik
mert mi [illegible] [illegible] [illegible]
Et similitudo hominis erat supra firmamentum
és Cherubinok hasonlatossága vala az
[illegible] az Cherubimot,
[illegible] szárnyokat alá le eresztették
és meg [illegible], hogy [illegible]
[illegible]

Más képpen is az Mennyei szent Angyalok
[illegible] dicsérni az [illegible] az [illegible]
Misteriumot, titkos dolgot, azaz az örök[illegible]
[illegible] meg tisztelik [illegible] alázatosan
nem külső képpen, hanem belső képpen.
[illegible] hanem szívvel, avagy belső [illegible]
de meg vallják hogy olyan [illegible] képpen
úgy [illegible] dicsérhetik őtet, hanem egymás[illegible]

Apoc. 21

az ő belső szeretetik tüzét jelentik, mellyel
a mennyei lelkek töltik jelentik, mely nagy
az Istennek jószága, mely őket úgy fel gyújtja.
Azért írja Sz. János az Mennyei Jerusálemrül
hogy tiszta színarany, mint az tiszta
Cristal, az Aranyon értetik az a nagy szere-
tet, mellyel egymást szeretnek az Mennyei
boldogs lelkek, az tiszta Cristályon pedig
mellyen által láthatni, jelentetik hogy az Maga-
nak az ő belső egész lángolló szeretetek
mert mi képpen az [illegible] az boldogs lelkek-
től semit nem titkol el, hanem az
mint Sz. János jelenti videbimus eum sicuti
est. úgy az boldogs lelkek, egyik az másik-
tól semit el nem rejt, le[?] így mikor
belső szeretetet egyik az másiknak meg jelen-
ti, az ő szeretetet és szeretetektűl langnak
egyik [illegible] [illegible] langalva jelentetik
az [illegible] jó voltát. [illegible] illyen
formán kellenék az Maji napon jelente-
nünk egyikünk az másiknak, az [illegible] hozzánk
való jó voltát, és szeretetinek [illegible]
[illegible], mellyet az maji napon mutatott mihozzánk
Oh [illegible] fut az nap, mikor hozzánk hozzánk
hogy [illegible] talaljuk hellyünket meg az
[illegible] kelyünnes, Hát mi lenne, ha az [illegible]
le jönne [illegible] föld[illegible] szállana, bizony az [illegible]
föld [illegible] egye, mint az [illegible] [illegible]. Oh [illegible]
volt az [illegible]tól az [illegible] [illegible]
mint [illegible] olvastuk mint az [illegible] a föld[illegible]
Sicut distat coelum a terra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], és [illegible] úgy [illegible]

120

és ginyjotta őket hogy ugyan és olvadnak
szinyansoprolyi hogy lakhassanak. Abraham is ugyan látta
az én napomat és örvendezett rajta.
Tehát mennyivel kellene lenni az mi örvendezésünknek, mikor az Igasságnak napja, az földre szál-
ván bizony tüzesnek langjallonak, jő és langja
szivet kellene ígyik az magik matatni, és nagy
kellene örvend az szentséges innepről, és fel-
hozunk való is voltarol szóllanunk.
Oh mely tehát némulnanak meg, ha így kellett
egy másnak szóllaniok és meg napon. kiknek
kedves az ő szivek, illyen nagy tüzekben meg nem
melegednek, mellyen meg az ördögöknek miltan
Oudalkodhatnak, és ugyan Oudalkodnakis, hogy
az Emberi Nemzetnek az szive illyen nagy
tűz közepeben vagyon, tudni illik hogy az Isten
Emberre lett, még is hidegek. lehet szivek ezek
ha valamely hatalmat gazdag királyi vagy
Császár, a kitől fogadtatnak, szinte nem lennének
lettel volna, s még [illegible] oly is alumatjat.
mutatná hogy hozzád, hogy azt mondaná te neked.
Enni te nekedadom azon gazdag országomat mind
nestől, és minden kincsemet s gazdagságomat
mely igasság szerint az én igyekezetem is különös
szamot illetne: és az azt te nekem fogad életet
te neked s vallyon nem indulnál fel magadba
nem ébrednél fel illyen hozzád mutatott
ingyen való nagy kegyelmességeb s vallyon ne
nem szerezne őket eletter is vallyon ne
őrömest kedvesb hodnele fogadnál örökre.
Utinam dirumperes coelos et descenderes
ut montes fumigarent, et aquae arderent
igni. ait Isaias 64. c.

Az mely vala drágas hogy ha le szállana, mint
Emezen tüz még az hideg viszeket még gyulnanak
is még gyenek tölle. az az az Embereknek szivek-
nem lehetne oly hideg, oly szegye valoságot szive
az ki még nem olvadna, még nem gyulna, és még
nem gyengülne [illegible] még gondolkozan illyen nagy jó
voltát, és illyen nagy jó tetet, még is az te szive
még nem indul rajta, annyagy gyenge hideg
testszakkiss, mely halva feltszik vala még
melegedik, még elevenedik, az [illegible] testetől
mikor vera hozható, az Isten az természetnek
nedves gyakulni, te még még nem melegszik
tölle fel nem indulsz.
De
még Mastyygence iebntik az Menyből boldog
lelkek mikoroda dicsiretekkel és hala adassal tekint-
vék és magasztalljak az Istent az ő nagy jó voltáért
és még ismerem magokat hogy az Istenek is voltaból
még gyöztetvenek, azt mondják hogy az Isten le
magyarázhatatlan, elmenekedni még foghatatlan
végett, és így az dicsiretekből még szünnenek
hallgatnak, ez mely magyarázhatatlan nagy
dicsiretnek mellyről emlekezik sz. David Psal: 64.
az sz. Hieronimus doctor versioja és forditasa szerint, Tibi silentium laus, Deus in
Sion. Ur Isten, te neked hallgatásnak dicsire-
ti adassék Sionban. Mert az sz. Dienes
Areopagita mondása szerint és igen igen
nagy dicseret. mert akkor valamely dicse-
rettől még gyözettetik, hallgatással bizonyittya
hogy ki mondhatatlan, ki magyarázhatatlan
nagy dicséretre meltó, tehát és ki magyaráz-
hatatlan nagy dicsiret és igen illendő ahoz
121 az ki magyarázhatatlan Misteriumhoz tittkos
dolgokhoz. hogy halund Et verbum c.f.e. az Isten

quasi in extasim rap[illegible]

halgatassal az Szolassal, és diczirettöl megh giö-
zettetven, halgatassal bizonyitiak, hogy fellyül
haladt minden dicziretet, Azon erteleömben
volt Habacuk Profeta, á ki azt iria. Dñs
in templo Sancto suo. Sileat a facie eius
Oïs terra, Az Sido bötü szerent, Jehova
in Templo S. eig, sileat á tanto Deo
oïs terra, Mikor da Templomban, az embe-
reknek, melyröl maga emlekezik Sz. Janosnal
az Sidoknak mondvan, Soluite Templu hoc, az
az, az ö testeröl szolott, mellyben volt az Isten
De mit csudalkozunk azon, ha az egesz földnek
halgatni kel, és az diczirettöl megh giözettetven
megh szünnyek mindgy. Holot megh az Cherubinoknak
és Seraphinoknak, megh remulven, nem meriek bato-
ságosan ezre az Czudalatos Misteriomra magok-
nak orczaiokot szarnyoknak lettejuk be boritaniok
kellett pedigh azok le bocsattyak, és az [illegible]
megh szünnek. Mellyet Ezechiel Profetaes latott
volt. Mikent az egen szozat adatek ugymond
megh alnak vala az Lelkes allatok, és le bocsa-
tyak vala szarnyokot, Az szozat pedigh az
egen mely hallatik vala, az Xtus szava volt
mert ennyiert utanna veti. Et similitudo
hoïs erat supra firmament. embernek
hasonlatossaga vala az egen, az Xtus szava
pedigh az egen az vala, Et Verbum Caro
factu est, hogy az Isten teste lett, erre az hal-
Szozatra szarnyokat megh le bocsatvan, és hal-
gatvan, hogy attol megh giözettetnek, és elmen-
kel azt az ki magiazhatatlan titkos dolgot
ök megh nem foghatyak.

3

+ Verbum c.f.

Mint azert megh giözettetven, és illyen Mellyseges Miste-
riomtol, és [illegible] megh remulvan, [illegible] illendöe, ha mi is
[illegible] hazahoz takarodgyunk.

De iol lehet illendöb volna, ha illyen modon vall-
lott vonnunk volna, hogy ily Mellyseges titkos
dologtol megh giözettetven, halgatassal jelentenök,
hogy ki magiarazhatatlan dicziretre melto.
De mikeppen halgathatton az mi testi nyelvünk
az embernek, mikor az Isten + testi [illegible] emberre
lett. Nem csak nyilvan tahon tartot Xtus [illegible]
tol. Nem csak nyilvan helyhezteti az jaszolyba
mint [illegible] ugyan azert [illegible] melos
mikoron emberi modszerent nyelvünkel szollhat
ö felölle, mely nyelvünk szolasa, aha valo
Pasztorokkal, ahavalo jaszoly mellybe ily
felseges Misterium takartatik. ily szentseges
Sacramentum magiarazattyara [illegible]
De mit mongiak. azert helyheztetik az
Isten az testben, hogy nyelvünkel kinvallyuk
és szollyunk ö felölle. Diczirnünk az Istent
az mennyire töllünk lehet, mert minden diczi-
retet felyül halad meltosaga, az mi testi
nyelvünkel, tehat szollyunk valamit
magos felölle, és az ö diczeretire.

Exiit Edictum á Cesare Augusto ut de-
scriberetur universus Orbis. mely do-
logban iollehet Augustus maskent akart, de az
Isten azt akarta, hogy [illegible] ezert lenne
ez a beirattas, hogy Sz. Maria és Sz. Joseph
122 Galileabol, Judeaban, Nazaretbol Betleembe
mennenek, és Micheas Profeta jövendolese

Mich. szerent Bethlehemben születtetnek
5. adott, ugi hol arrol gondolkodnunk hogy
az Isten az Vilagnak tahotit ugi akarta
fel forgatni, hogy ki ki, a maga hazaiaba
a honnat valo volt irattatni, s igy ment
az Maria is ugi Menne Bethlehemben.
Latvan azert az B. S. Maria hogy Bethlehembe
kelletik menni, ki mondhatatlanul örven-
dezett rajta, mert meg gondolta, hogy az
Prophetak jövendölesi szerent Bethlehemben
születik az Xtus. Mikor azert imar
[illegible] szülötnek idejé el közelget volna közönséges
valodni kezde szüz Maria abrazattyaban,
es mikeppen az Nap kelet elött, pirosodik
es örvendez az Egh, az utan araniy
szinre valtozik nagy Sorgal, szinten olly
vala az B. S. Maria, es ha mind Assyrij
allatnak szomorusaga nagjon szülés elött,
akkoron az B. S. Maria ki mondhatatlan nagy
örömben vala, Mert, mivel hogy Isten iob szamadt
vala ö tölle, tehat Nagy öröm volt mert kellett
neki akor örülni es vigadni. Orvendezett
es vigad vala az ö Lelkei; az ö szivebe örülni
es az ~~[illegible]~~ örökke valo szent Isten, az ö szeplötelen
mehebe fogantatot vala, es meg születendö
vala, akkor mondhatjuk mind szive es Lelke
örvendezett az elö Istenben. Cor, et Caro
exultant in Deum Vivum. Az bol-
dogok az szemek az kik lattjak, a kit ti lattok
azt mondja vala Apostolinak. kik megh
4 tekinthetik valahanak, es kornyos vala szemek

Tehat mi voltaner boldogtalanok, az B. S. M.
szemei, kinek olly szerencsek valanak, mint az
Pasztoroknak szemei. mikoron elsöben Istent
napot szemlellenek vala; sz. Ambrus azt mondja
ki ugi bekeltetik hatna ki az tiszta szivnek tiszta
it Oh B. S. M. Mikor az tiszta fiadot az Vilagra
szülted, ugi felöl ugi imadtad mint Istent
Mastfelöl fel vetted, ölelgetted Csokolgattad
mint fiadot.
Natus est nobis hodie Salvator. Ez mai napon szülétett
nekünk szabaditonk, itt ket fele dologrol szolok
[illegible], ha valaki ördögh valo ~~szabaditasa~~
[illegible], gionoshomtol szabaditana meg, nagy
szükség örökke valotol. azt az ki megh az
örökke valo veszedelemtöl szabaditana, azt
ugi szabaditonak mondanad.
Hoc vobis signum. invenietis infantem. Az Isten
szabaditot igert vala, a ki akar az Egesz Vilagot
akar, valakit es Egesz Vilagon szabaditana meg
~~de ha örökke valo veszedelemtöl szabadi-~~
~~tana meg~~; Ahol kepeket valo jelt adni
ugi Gyermeknek jelt adot, az jaszolban es az
barmok [illegible] között [illegible]
Czelekedetek Az napot kin meg Veri ellenséget
mi. Mostan mondjuk mint hogy örökke valo
veszedelemtöl valo szabaditonak jelt adatik
tehat ugi jelnek kell lenni. [illegible]
[illegible] tehat ugi jelt adtak az Angialok, 123
Ez a Jel mondjuk. Az [illegible] tiszta hellt. es az
ki kegjes nagiob jel az jaszolyba [illegible].

A' mi hozzam nem lehet feletteb azon [illegible]
ni, ha valamely királyi [illegible] gazdagit,
de az nagy [illegible] vala dologh, hogy
ha valamely szolga [illegible] szegényi lenni.
[illegible] nem nagy [illegible] dologh ha valakit
[illegible] az Isten gratiainak [illegible] gazdagittye,
de az, [illegible] vala dologh ha valakit
~~[illegible]~~ embere
alatt lenni. [illegible] gyorgy [illegible]
[illegible], [illegible] ugy nyomorult [illegible]
az [illegible] varosba [illegible] adjanak [illegible]
[illegible] puszta [illegible] [illegible]
[illegible] jaszolyba [illegible]
[illegible] nagy [illegible] [illegible] szenvedett [illegible]
[illegible] tanacsabol [illegible] volt [illegible], hogy
[illegible] az varosba [illegible] hogy
[illegible] [illegible] jaszolyba [illegible]
hogy az [illegible] az ö [illegible]
[illegible] lenni. Hogy [illegible] lenni
embernek lett. királyi lenni [illegible] lett.
gazdag lenni, szegénnyé lett. Nagy [illegible]
nagy is [illegible], [illegible] [illegible]
hogy [illegible] hogy minket [illegible] szegeny [illegible],
de [illegible] nagyob hogy az [illegible] lett. ~~[illegible]~~
Hogy az [illegible] embere ~~lett~~, halandova, [illegible]
lett. Az [illegible], az az, az ember, [illegible]
hatot [illegible] [illegible]. az ö királyi [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] nagy [illegible]
[illegible].

[illegible] nagy [illegible] mondom, mikor azt
[illegible], a' mit ember [illegible] maga [illegible]
[illegible] azt nem [illegible] volna, [illegible]
embernek alatt lenni, [illegible] volna
[illegible], hogy az [illegible] [illegible]
ember [illegible] volna, avagy ha [illegible]
az földön alatt embernek lenni, [illegible]
emberi [illegible] [illegible] volna
mint Adamot, és hogy [illegible] fajdalmot
[illegible] volna, [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] volna, [illegible]
[illegible] nem tudott volna, [illegible]
[illegible] volna [illegible], azt az [illegible]
[illegible] halala [illegible] volna
Oh [illegible], [illegible] az [illegible]
[illegible], [illegible], hogy az [illegible] Atyjad
[illegible] [illegible] nagy [illegible]
vala, [illegible] nagy [illegible] [illegible], hogy
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], a' [illegible]
[illegible] mint az Atyjanak [illegible]
[illegible] alatt [illegible] nagy [illegible], az [illegible]
[illegible] hogy [illegible] az [illegible]
[illegible], a' [illegible] az [illegible]
[illegible] nagy, [illegible] alatt
lenni. hogy az [illegible], [illegible]
[illegible] varosba [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible], az jaszolyba [illegible]
[illegible] nagy, az Atya [illegible] 124
[illegible], [illegible] allatok [illegible] alatt

[illegible]al lenni, az ki [illegible] [illegible]
az [illegible] és [illegible], [illegible]
posito [illegible] [illegible] [illegible] ki [illegible]
[illegible], és [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Isa. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Mert az
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], embéri [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], hogi az embérnek [illegible] [illegible]
Ecce Hodie apparuit benignitas et huma-
nitas Salvatoris Dei nri. Ez [illegible] [illegible]
Oh boldogsagos és [illegible] [illegible] [illegible]
oh minden draga giöngyinel [illegible] [illegible]
és [illegible] [illegible] nap. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] az ö [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. de [illegible], de [illegible] az ö
[illegible], [illegible], [illegible], és irgalmassa-
gat [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] az [illegible]
+ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
bünösökot, mint [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible]. az [illegible] az [illegible]
[illegible]. [illegible] az, a ki az [illegible] [illegible]
töl [illegible], [illegible]. A [illegible] [illegible]
[illegible] magat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

+ Hoc vobis signum invenietis infantem

6

[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] imar [illegible] [illegible] az [illegible].
[illegible] [illegible]. [illegible], [illegible], [illegible]
Oh boldogsagos [illegible] nap, a mely nap
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] Vilagnak. Hoc v. signum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az mint
[illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] az ö [illegible]: Joseph [illegible] [illegible].
Ego sum Joseph fr. vester. quem vendi-
distis. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vala, oh [illegible] [illegible] vala.
hogi [illegible] [illegible] volnanak. de [illegible]
[illegible] Joseph. [illegible], és [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volna
hogi [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
Uram mit [illegible], mit [illegible], talam [illegible]
[illegible] hogi az vilagra [illegible]. [illegible] [illegible].
az [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] vala
hogi [illegible] vala az embérnek földön;
de [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
hogi embérnek [illegible] [illegible] az ö [illegible]
örömet [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible], és [illegible]
[illegible] jele, hogi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az ö [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] mint Joseph. [illegible] [illegible] embérnek

125

Cenlekezzetek. és Minden [illegible] Szent Atyáinak. Micsoda [illegible] az [illegible] [illegible] az [illegible] mys [illegible] lejthatnak. [illegible] [illegible] imár az Istennek hozzad valo [illegible]

Invenietis infantem pannis involutum. [illegible]

[illegible] volt [illegible] Szent Jóbnak [illegible]

Quis conclusit ostiis mare. Quasi de vulva

Job 38 procedens. et ponerem nubem vestimentum ejus

quasi pannis infantie involutum. [illegible]

[illegible] az [illegible] [illegible] Szent [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] és Jászolyba [illegible]

Positus in presepio. [illegible] Oh Boldogságos [illegible]

* [illegible] örökké valo [illegible] [illegible] Szent Annya [illegible] [illegible] [illegible] jászolyba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] Mirrhat. [illegible] az [illegible] [illegible] vala Adamra, [illegible] Evát oldala csontyából alkota, [illegible] [illegible] [illegible] vala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az B. S. M. [illegible] [illegible] Adamot az [illegible] hoza. Azt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] Szent [illegible] Az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tudnam hogy az [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Annya [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az Jászolyba helyheztetni. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jászolyba helyheztetni.

Azt [illegible] [illegible] [illegible] abban [illegible] [illegible] [illegible] hogy a [illegible] az Szent [illegible] fogatta vala [illegible] [illegible] [illegible] Szent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy mint [illegible] magat, és mit [illegible] [illegible] az [illegible] Az Szent [illegible] [illegible] [illegible] és az [illegible] [illegible] hogy az Jászolyba helyheztetne.

Oh Uram. Nem job, s nem alkolmatosab volnae [illegible] az [illegible] Szent Annyadnak [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Szent Atyjának [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az földön [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az Cherubinokon, [illegible] az Seraphinokon [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volt [illegible] [illegible] [illegible] Daniel, Esaias, és Szent Janos. [illegible] [illegible] [illegible] Uram, az Jászolyba [illegible] [illegible] Azt [illegible]: Adam [illegible] az Paradicsomba vala, s [illegible] [illegible] vala, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. s Oktalan allatok [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] a Paradicsom [illegible] Paradicsomba [illegible] [illegible] az Barmokel. Azert jöttem [illegible] [illegible] [illegible] Az [illegible] Atyamtul [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mint paradicsomba [illegible] az [illegible] [illegible] hogy Adamot az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] és [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jászolyba [illegible]

[illegible] imár [illegible] [illegible] [illegible] az Jászolyt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Szent Annya az Jászolyba

Az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Az mi [illegible] mondom [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mondom, [illegible] Sol et Luna [illegible]
[illegible] Hold [illegible]
[illegible] Mondom, [illegible]
[illegible]
[illegible] Angyaloknak [illegible]
[illegible] in quem desiderant Angeli prospicere
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Hold [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
B. S. M. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

+

In festo Natiuitatis D. N. I. Cri. Pro Nocte.

O bodog ecrakā, o uigassagos szöletes, ô aldot idö
ecrakā minden ecrakaknal bodogb. szöletes minden szöleti-
seknel uigassagosb, O idö minden idönél aldottab, es aw[illegible]
[illegible]hi szent attyak fo harkodasokkal, sivasokkal, kontorgássokkal
es kialtasokkal folotte igen kevantak. Ezen az bodog ecra-
kan, ennelaz uigassagos szöletesnel, ezen az aldot idöbe
az veghi peldak es figurak bé tellyesedtenek, az veghi pro-
phetaknak mondasi es chüg szöletese felöl iovendölesi megh
töttenttenek. Benedictus sit ipse Dominus Deus Israel, imo potius
Deus christianorum, qui visitare dignatus sit plebem suam, et q[illegible]

Hodie in mundum cecidit adhuc olim in paradiso promissum
illud mulieris nobile semen, in quo omnes gentes debent benedici Gen. 3
et quod olim contriturus sit caput seductoris illius serpentis q
tantam ruinam sua invidia tulit in mundum, cuius omnem potestatem
spoliabit, et ruinam totius generis humani restaurabit.
Hodie vero ille Noe, finito damnationis diluvio, az mi
karhoratunknak uizeiennek megszünesi utan, ex arca,
h. e. utero B. V. Mariae, egressus est, qui humanum genus restau-
ravit, hominem in veram libertatem asseruat, et a damnatione eripiat.
Hodie rubus ille, quem aliquando Moyses in figura vidit Exod. 3.
flammam ex se emisit, qui tamen non est combustus; Virga Aaronis Num. 17
contra naturam fructum vivuit, ac floruit. Per portam clausam Ezech. 44
quam Ezechiel vidit, solus tamen Deus mirabiliter transiit. Ex alto Dan. 2.
monte lapillus sine manibus avulsus est, qui sua magnitudine
postea totum replevit mundum, et omnia idola confregit
Hodie de radice vel prosapia Jesse exorta est virga, et Esa. 11
flos de radice eius ascendit, super quem requievit spiritus Domini

spus sapiae, et intellectus, spus consilij, et fortitudinis, spus timoris [illegible]

Isai. 7. Hodie verificatum est signum illud, quod olim deus [illegible]
dedit, Ecce virgo conc. et pariet fil. et u. n. c. Emanuel. [illegible]
verificatum est dictum Isaiae, Parvulus enim natus est
Isai. 9 est nobis, et filius datus est nobis, cuius imperium [illegible]
humerum eius, cuius nomen vocabitur, Admirabilis, Consil-
arius, deus, fortis, Pater futuri saeculi, Princeps pacis, [illegible]
plicabitur imperium eius, et pacis non erit finis, super solium [illegible]
vid et super Regnum eius sedebit, ut confirmet illud a modo [illegible]
in seculum. Impleta est prophetia Iacobi illa nobilis [illegible]
Gen. 49. Quod non auferetur sceptrum de Iuda, et dux de femore eius, [illegible]
niet veniat qui mittendus est,

Hodie novam rem creavit dnus in terra, Faemina [illegible]
Ier. 31 cundabit virum

Exod. 16 Hodie verum illud manna de celo pluit, Celi rorarunt
Isai. 45 desuper, et nubes pluerunt iustum, aperta est terra, et ger-
minavit Salvatorem, Disrupti sunt celi, et descendit [illegible]
postquam tot suspirijs et clamoribus SS. Patres clamarunt [illegible]

Hodie exorta est Stella Iacob, Et sol decem gradibus
4 Reg. 20 retrocessit, hoc est, Sol ille Iustitiae Christus dnus [illegible]
Qui adeo se se humiliavit, et exaniuit, [illegible]
Ioa. 1. bum illud quod erat in principio, et quod apud deum erat,
et ipsum verbum erat deus, caro factum est, et habita-
vit in nobis, cuius gloriam in monte thabor, et in [illegible]
Phil. 2. rectione, ac Ascensione postea vidimus, Ille qui in forma
dei erat, et rapinam, Ragadomannak nem tartotta [illegible]
Istenhez hasonlóva, mégis hiuita magát, [illegible]
ábrazattiat magára föl vötte, et egyéb emberekhez [illegible]
honlóva lött.

Gen. 21 Hodie verus ille Isaac natus est, qui sua nativitate [illegible]
[illegible] gaudium attulit. Magnus ille propheta [illegible]

quem deus et Iudeos gente et fratribus excitavit, non expo-
situs in scirpeo corbe bitumine illito uti olim Moyses, sed in sta-
bulo vili, ac exili praesepio in duro stramine iacens, inven-
tus est inter bovem et asinum humilia animalia, Idem Moy-
ses hodie manum dextram e sinu suo extrahit, quam mox Exod. 4
lepra infectam; id est, Hodie filius dei, dextra illa patris ae-
terni, aeternitatis sinu eductus, formam peccatoris, et speciem
leprosi est induit, unde Isaias. Nos putabimus eum quasi leprosum. Isa. 53.

Denique ut concludam prophetias ac Figuras has. Hodie
Rex Israel, bello cum hoste decertaturus habitum mutat, id est Filius 3 Regum
dei summus ille Regum Rex, maiestatem et splendorem quo ab ae- 22. v. 30
terno amictus fuit, exuit, et alium habitum assumit, Cum deus
esset fit homo, Creator fit creatura, Incorporeus fit cor-
poreus, Invisibilis fit visibilis, Infinitus fit finitus, Immor-
talis fit mortalis, Incomprehensibilis fit comprehensibilis, Qui celum Isa. 66
et terram sua maiestate implet, cuius sedes celum est, et terra scabellum
pedum eius, hic latet in utero matris suae. Qui dat Ps. 135
escam omni carni, ipsemet esca indiget, Qui omnes potat, sugit
ipsemet virgineum lac ab ubere virginis. Qui omnia vestit Matth. 6
et ipsa lilia agri, nudus ipse nascitur, et panniculis in-
voluitur. Qui celum et terram [illegible] et ut
dicit Paulus, Qui omnia portat verbo virtutis suae. Ipse- Hebr. 1
met esse portatur, elevatur, deponitur, manu ducitur, Vide
quaeso quomodo sol hic retrocessit quam multis gradibus. Vide
quem habitum Rex hic summae maiestatis exuit, et quam vilem indu-
it, cum peccato ac Demone bellum pro nobis initurus.

Merito igitur super haec laetantur ac exultant omnes creatu-
rae, Siquidem haec est dies quam fecit dnus, exultemus et laetemur Ps. 117
in ea.

Laetantur in hac die S. Angeli, laetissima cantica
[illegible] concinentes, Gloria in altissimis deo, Gaudet Beth- Luc. 2.
[illegible] simplices illi pastores, et festinantes [illegible] ad praesepe [illegible]

Laetantur insuper sancti illi orientis 3. Reges, et veniunt
Mat. 2 ex remotissimis orbis partibus, ab ortu usque ad occasum solis
ad adorandum novum Regem Iudeorum, et Regijs muneribus
honorandum. Gaudet quoque Senex ille ò lo. vir sanctus
iustus ac timoratus Simeon, qui accipiens in ulnas recens
natum infantulum in suas ulnas, totus exultabundus lau-
dans Deum dixit, Nunc dimittis s. t. D. s. v. t. i. p. quia viderunt
oculi mei salut. t. q. p. a. f. o. p. Gaudet et exultat san-
cta illa multorum ieiuniorum foemina, ac orationi assidua
die ac nocte templo non egrediens vidua Anna, de qua
multa coram multis in templo laude digna de hoc re-
cens nato puerulo sit locuta, coram ijs qui expectabant
redemptionem Israel. Laetatur quoque in adventu et
Incarnatione filij Dei s. ille propheta Zacharias,
qui illius prophetae parens Ioannis, et alta voce can-
Benedictus Dominus Deus Israel, quia v. et f. r. plebis suae.
Similiter et Coniunx ipsius s. Elizabeth et dicit clamans
Benedicta tu in mul. et b. fructus ventris tui. Ec-
ipse et filius Ioannes in utero adhuc materno
ſpons, exultat et salit, et vix expectat ...
eum videat. Sed ante omnes maxima laetitia ...
Sacratissima virgo Maria, verbi huius Incarnati mater
quae Angelica sua voce canit, ac dicit. Magnificat
a. m. D. et et. s. m. i. D. s. meo. quia respexit humi-
sit sanctum nomen eius. Gaudent denique et exultant
omnes omnes homines, quia propter nos homines, et propter nostram
salutem desc. d. coelis. Et Incarnatus est de spiritu s. ex Ma-
v. et Homo factus est.

O munde exulta et laetare, quia Deus ita te dilexit
ut filium suum unigenitum tibi et pro te dederit. O filij ho-
minum laetamini, quia Dei filius homo factus est filius hominis
ut nos filij Dei efficiamur. Videte dilectionem Dei, cla-
mat s. Ioannes, quam nobis Deus dedit, ut filij Dei nominemur, Ioan. 1
et simus. Exulta tu quoque filia Sion, et iubila filia Hie- Zachar.
rusalem, quia ecce, Rex tuus venit iustus et salvator Mat. 21.
Laetamini et vos Gentiles, qui ambulastis hucusque in te-
nebris, et sedebatis in Regione et umbra mortis, quia ho- Esa. 9.
die nobis magna lux exorta est. Et ambulabunt gentes in
lumine tuo. dicit. Isai. Gaudete peccatores, quia labor. et one-
Christus enim venit peccatores vocare ad poenitentiam, re- rati estis
cipere, ac salvare. Gaudete et vos o errantes Luc. 5
oviculae, quia venit ille verus et bonus pastor, qui amissas
oves sollicite quaerit, animam suam pro suis ovibus ponit, et inventas in humeris suis ... reportat
illis laetissima pascua praeparavit. Gaudete et vos in ovile
legatae, ac vulneratae conscientiae, quia ecce verus ille Sa-
maritanus appropinquat vobis, qui vestri vult misereri, Luc. 10
vos assumere, vestra vulnera et damna ligare, oleum
et vinum infundere in ea, vos in iumentum imponere,
in hospitium inferre, pro vobis omnia persolvere, et summam pe-
rvi curam habere

Gaudete vos quoque Captivi, ac colligati qui in tyran- Esa. 61
nide Satanica estis, quia ecce missus a Deo, et a spiritu
Dei unctus Salvator venit, Captivis ac colligatis re-
demptionem annunciare. Gaudete quoque vos o pau-
peres, quia ecce ille, qui dives erat, et nullius indigebat,
hodie pauper sponte factus est pro vobis, ut vos sua pau-
pertate divites efficeret. Gaudete infirmi, quia ecce
Medicus vester, et animarum curator advenit, qui morbos et
corporis et animae verbo sanabit. Gaudete vos quoque lubri-
quia ecce merces vestra prae manibus vestris adest.

In Suma. Salvator noster hodie natus est, Gaudeamus, nec s. Leo
enim fas est locum esse ibi tristitiae, ubi natalis est vitae. ser. 1 de nat
clamat s. Leo papa.

O malasztal teli idö, O laeta ac hilarem diem, vigad-
ság ac orvendetes nap, O Szentséges et boldogságos
in qua verbum illud aeternum aeterni patris, azo kira-
széköböl alla szallot, és mi bennünk lakozni kezdett.
O te edesseges, siralmaknak szomoro oroma, et vigas-
sagos szép gyermecske, O te dragalatos kincs édesség
es ac szüksseges leszesz, Boldog az az méh kit hordot,
hordozot, és boldogok azok az emlök mellyeket szoptál.
Gloria tibi Domine, qui natus es de Marie de Maria vir-
gine, Legyen dicsöség tenéked oh uram, ki ez mai
napon tiszta szüztöl Máriatol szolettél. Legyen
Gloria patri dicsösség az Attyanakis es az vigasztalo szent lelek
Deo, qui nos ita dilexit. itt et semper. In saecula saeculorum Amen.
lin. s. p. n. d. Gloria et spiritui paracl. kinek orök adassek tisztesseg et ... Res. chr.

Habita in ... Oratio Pomeridiana in Nativ.
urbe
1622 Et Pastores erant in Regione eadem.
Hab. in
monaster. Hodie mane satis fuse Historiam Nativitatis Domini
1629 quantum existimo, intellexistis. et quod inde discendum erat, au-
divistis. hic proinde nunc aliam partem eius historiae
pulchra mysteria, ac et consolationes, ac fructus pro ...
tae nostrae in se includit.

Et pastores erant in regione eadem vigilantes, et custodientes
gregem suum. Quibus primo omnium Pater coelestis nunciavit
filium suum in mundo, non erant superbi pharisaei, aut scribae, non
philosophi aut oratores, non Caesar Augustus aut Herodes, sed
simpliciter ac rudes pastores, de quibus pulchre S. Bern. ...
secundum mundum sapientes, secundum carnem nobiles ac potentes. ...
illa in mollibus stratis iacebant, et nullus eorum dignus est ...
tam lucem, audire cantantes in aere Angelos. Gloria in altissimis ...
quo digni sunt habiti rudes ac vigiles pastores videre, et audire.
Pastoribus igitur primo apparuit, cui semper pastores iam ab initio mundi
Gen. 4. fuerunt, et accepti; An non iustus Abel pastor fuit, an non Domi...

...respexit ad Abel. et ad munera eius? An non Iacob fuit pastor, Gen. 28.
cui scala et occulta quaedam facie in apparuit Deus et locutus est. An non
Moyses fuit pastor? Quocum postea in rubo locutus est, quem Dominus Exod. 3.
com populi sui ac liberatorem constituit. David an non fuit 3 Reg. 16
pastor, quem Samuel ex ipso grege abstraxit, et iussu Dei in Regem
Israel unxit. Amos quoque an non pastor fuit, quem postea Deus Am. 1.
prophetam esse voluit. Hic est coelestia illa secreta manifestare par- Mat. 11
vulis, et abscondere coram sapientibus mundi. Non multi sapientes
secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed quae abiec-
ta erat coram mundo, elegit Deus, ut confundat sapientes ait Paulus. 1 Cor. 1.
Laudantur hic ab Evangelista pastores isti, quod in officio suo pastora-
li erant seduli, ac diligentes, diligenter vigilantes super gregem, custodierunt dilig-
enter, ne aliquod damnum, a lupis. l. ab aliis feris paterentur. Ita
pastores animarum diligenter, vigiles, et esse debent super gregem sibi a Christo co- gyermekeket
missum, ne Lupi, et Haeretici, pravi homines, gregem suum dilanient, dam-
numque inferant. Sic parentes omnes superiores, quibus subsunt homines, dili-
genter pastores esse debent, Rex in regni sui subditis, principes Domini, ...
iudex. Sic familiae pastor est super suam uxorem, filios, familiam,
quemadmodum Nathan Bersabeam vocat uxorem ovem Domini sui mariti 2 Reg. 12
vocabat, sic ergo mariti vigilare debent, ne uxor ipsorum, proles, fami-
lia a lupis seducantur, et a recta via in pravam non abripiantur.
Et licet aliis non sit superior, neque iudex, neque paterfamilias, nihilominus tamen Leleve ab
ipsi est Deus gregem comisit, oves tradidit, scilicet ipsum animum, ani- ...
mam suam, sensus internos ac externos, haec omnia die ac nocte
sedulo custodire tenetur, vigilare super haec, ne ab illo infernali
lupo seducatur damnumque patiatur. Non ergo quod pastores hi
Bethlehemitici tam seduli sunt in vigilando grege suo, et noctem
... colloquiis, non lusu, saltu, cantu, ... potu ... traducant, facti
sunt digni Angelica consolatione.
Et ecce Angelus Domini apparuit illis, et claritas Domini cir-
cumfulsit illos. Quod Angelus Domini clarus ac luminis plenus illis ap-
paruit, denotatur, quod iam lumen mundi venit, quod illuminat
omnem hominem, u. t. h. mundum, quod tenebrae infidelium dispariturae
sunt, et lucida dies Evangelii exoritura; sicuti et Christus eo tem-
pore nasci dignatus est, quo dies incrementum sumere capit, et nox
decrementum. Sicut Ioannes Bapt. dixit. Illum oportet crescere, me autem

minui; Liberati et syptat. Quod chus crescit fama, vita, ... eius doctrina. S. Ioan. aut minui ... consp. ... Ioannes dixit. Quod in nativitate Chri dies augeri incipiunt, in nativitate aut ergo Ioannis, minui incipiunt.

Et illi valde timuerunt. Naturalis hic, ac humanus timor fuit, siquidem, quod novum de repente et ex improviso apparet insolitum, prima fronte hoc fiunt attoniti, et valde timent. Verum timorem hunc tollit Angelus et dicit.

Nolite Timere, Ecce annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo. Per me ... hanc Chri nativitatem magnum gaudium ... et mundo. Haec dies quae fecit Dominus exultemus et laetemur in ea ... Leo. 117.
Et S. Leo. Salvator noster hodie dilectissimi natus est, gaudeamus ... locum esse tristitiae, ubi est natalis vitae. Exultet Sanctus quia appropinquat ad palmam, gaudeat peccator, quia invitatur ad veniam, animetur gentilis, quia vocatur ad vitam. Ecce quomodo gaudium hoc ad omnes ... lot spectat, vivos. Quid dico vivos, et ad Patres in Abraham ... existentes hoc gaudium penetravit in inferiorem ... hoc gratissimo nuntio primus ... Adam ... est, quo non erat ... hunc secundum Adamum Dei filium ... tum, quod humanam naturam a primo genitore detrimenti ... fore restauraturum. Laetatus est Noe, contemplans non amplius ... esse arcam, qua mortales genus a divina ... inundatione ... vanti, Laetatus est Patriarcha Abraham, videns quod ... vo impletum sit promissum, illud sibi factum de semine ... in quo benedicenda sunt omnes nationes, Laetatus est et sanctus ... Harphae Citharoedus David, quod iam optime ... ... ubi est Deus tuus: Deus meus est in ... lo. Deus meus iacet in praesepio, Deus meus est in sinu matris ... Laetati omnino fuerunt omnes antiqui Patres, ob ... ... enim ab illo longum exilium suum ... patriam reducendos, ... ad ... aeternum, et ... vitae in vita sempiterna ...

Sed quod est hoc gaudium o Angeli, o caeli cives, quod ... omni populo annunciatis? Quia natus est vobis hodie Salvator ... qui est Christus Dominus in Civitate David. O ... ... in veteri lege, quando Deus volebat consolari populum suum ... ... Prophetas suos, et populo annuntiarunt, quod ... quod populum suum ... visitaturus, ... At ecce hodie non mittit Prophetas, sed suos Angelos, non dicunt veniet, illo et illo tempore adveniet ... sed dicunt Hodie venit iam, iam adest, iam populum suum visitavit, ecce in Bethleem est ... Tribus nominibus ... Titulis appellat hic hunc recenter natum infantem, vocat illum Salvatorem, vocat Christum, vocat Dominum. Iudicum 3.
Salvatorem, vocat Christum, vocat Dominum; Iudices illi quos olim populo Iudaico mittebat, vocati sunt Salvatores, ut ... illos Populus Dei a captivitate, et tyrannide inimicorum liberarunt, sed illi non erant veri salvatores; dicunt Angeli hodie, hodie natus est venit ... verus ac legitimus salvator, ... a captivitate daemonum, a servitute peccati, sit ... et nomen eius Iesus Iud. at num ad est aliud Iesus, quam Salvator, quia populum suum a peccatis salvabit? ubi dicit aliis Mat. 1
Angelus Iosepho, dicens, et ipsa pariet filium, qui vocabitur Iesus, ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. Vocatur secundo. Christus quod vocabulum tantum sonat, ac Unctus. Plurimi olim in veteri lege vocabantur uncti, siquidem ungebantur summi sacerdotes, Reges, Prophetae, at vero hi non erant veri illi Christi, ac uncti, sed verus ecce sacerdos ... Rex, verus Propheta qui nemini ... erat in mundo, hodie ... omnes enim illi ... tamen figura erant veri uncti ac Christi. Vocatur Tertio Dominus ... ... Dominus caeli et terrae; Domini hi ... ab hoc vel illo loco, ab hoc dominio, provincia, at Christus est Dominus super omnes et in omnibus. Senatus populusque Ro. ... Caesari Augusto donavit hoc nomen, Dominus ... L. 6. c. 22
... Aug. nolebat acceptare hoc nomen, sed edictum dedit, ut illum nemo vocet dominum, neque ullus hoc titulo ...; quasi diceret Augustus, siquidem verus ille Dominus natus sit, cui proprie ... titulus convenit, nolo me nomine hoc domini vocari ... hoc nomine ac titulo honorari

... Salvator, Christus, ac Dominus. Ubi? In Civitate David. Bethlehem.
... vocatur Civitas David, quia in ea David natus est, et in Regem a propheta Samuele unctus. In hac civitate oriendus ... Christus, ut pote qui de semine David descendit. Sicuti et ...

speculo significatione vocatur Domus panis, erit autem panis
verior, ac divinior quam Christus, qui de se dixit. Ego sum panis vivus qui
Ioa. 6 de celo descendi. S. Hieronymus in vita S. Paulae Romanae [illegible]
bit, quod cum Roma illuc profecta fuisset, et ubi adhuc a longe
Bethlehem vidisset, ita eam salutavit, Salve Bethlehem domus
panis, in qua natus est ille panis, qui de celo descendit.

Et hoc erit vobis signum, Invenietis Infantem pannis
involutum, et iacentem in presepio. Infans hic [illegible]
garrulos philosophos ac doctores obmutescere fecit, [illegible]
nes ex idolis dicent, elinguis fecit, Nam cum Caesar Augustus
Niceph. ubi Niceph. scribit, in ara Apollini dicata, sacrificium [illegible]
L. 7. c. Apollini offerret, ut ab illo responsum acciperet, Quis [illegible]
31. post illum administraturus esset Romanum Imperium, At [illegible]
diu nullum redderet responsum, sed, et tandem [illegible]
ut diceret, et cur oraculum adeo obmutesceret, quod [illegible]
tot responsa dabat. Tum adhuc mox respondit. [illegible]
Carmen Puer Hebraeus divus, deus ipse gubernans, [illegible]
bet, tristisque redire sub orcum, Aris ergo dehinc [illegible]
discedito nostris, Tali accepto responso Caesar in Capitolio
aram maximam erexerit, cum hac inscriptione, Ara [illegible]
mogeniti Dei, Significabat utique hoc miraculum, cum [illegible]
qui demones pellet, silere faciet etc.
Pulchre hic Angelus Christum adlocutus signum [illegible]
Primo ad imitandum propositum, est hic recens infans. Signum [illegible]
Infans, quia pannis involutus, quia iacens in presepio. [illegible]
imbecillitas haec a Christo suscepta evidens signum fuerit [illegible]
ipse futurus esset salvator mundi, qui infirmitate [illegible]
firmant ac stabilirent. Possunt et dicere [illegible]
di ab Angelo. Si namque salvator est, cuius adventus futurus [illegible]
dium omni populo, ubi eius curia, ubi copia, ubi exercitus [illegible]
ubi thesauri, ubi machinae, arma, quibus inimicos [illegible]
violentia, Castra eius en vile stabulum, exercitus eius [illegible]
lanicula, lacrymae, thesauri eius panniculi, [illegible]

[illegible] Angelus, Hoc vobis signum nati Regis, nati Salvatoris
[illegible] enim, non adeo mirum, si quis Rex hostes suos superat imbecillitate
[illegible] exercitu, armis, thesauro magno. At sola imbecillitate
humana indutus, sine armis, sine milite, sine thesauris sup[erare]
[illegible] ac tristi, ac potentem inimicum, hoc magnum [illegible]
[illegible] signum. Christus ipse in presepio reclinatus, vilibus pannis
[illegible] pauperi matri comitatus, omnem mundi tyrannidem [illegible]
[illegible] omnes vires [illegible] in certamen vocat, cum illis congreditur
[illegible] vincit, imo priusquam cum illis congrediatur, iam eos nihili [illegible]
[illegible] ut olim fortissimus Sampson, non armis, sed quacunque
[illegible] utiliter dimicabat, et timorem omnibus sua fortitudine
[illegible] sicut sola asini mandibula mille viros [illegible]
[illegible] Ita Christus sine armis, solo rigore, nuditate, lachrymis
[illegible] hostes superavit. Signa ergo nati huius Salvatoris
[illegible] ac Domini, non pompa, non fastus, potentia, sed paupertas
[illegible] Humilitas
[illegible] Mirum [illegible] videri posset, cur Christus e sinu patris
[illegible] nos descendens, tam vilibus voluerit signis dignosci, olim
[illegible] Dominus promittens liberationem Israel mira per manus
[illegible] et Aaron prodigia exhibuerit. Gedeon signum Rore
[illegible] signum. Parituram virginem, Ezechiae in sole signum
[illegible] At cum salus aeterna nobis communicata, voluerit
[illegible] abiectissima signa eius denuntiari, Et de quo
[illegible] olim Salomon. Si celi celorum te capere non possunt, quanto
magis Domus haec quam aedificavi, Nunc est in stabulo, in presepio
reclinatus, vilibus pannis involutus, virginis lacte pascitur.
[illegible] Ratio, Idcirco voluit etc. ut eum tanto eviden[tius]
[illegible] verum hominem esse cognosceremus. Videmus enim quoque
[illegible] ortum ducat et insignijs, ut patet in gemma
[illegible] Regum, Principum, magnatum, Christus statim a nativitate
[illegible] insignia sua dignoscit, Humanae fragilitatis, et
[illegible] naturam in eo agnosceremus. 2 [illegible]
[illegible] primi Adae morbus non perseverat. Christus igitur

sin secundis fidã humilitatis antidota a vitae suae ... dio parat, ut ea sublatã mundi damnis, et ita ... dum erudiat, ut nec divitias uideant, et delicias ... temptent. Verus Iacob indutus vestibus pilosis, ut ne ... benedictionem obtineret, voluit fascijs involui, ut nos ... catenis vinculis expediret. voluit in p̃sepio reclinari, ... nec in celestis aulis veniat.

Transeamus igitur cũ pastoribus hic usque in Bethlehem, et ... sub vilibus his signis videamus hominẽ uerũ magni ... tis gl[or]iosum. Transeamus inquã usque ad Bethlem, ... panis. Mundus hic panem n. dat, sed paleas, ... ant ea quae sunt mundi. Chus̃ e panis aeternus ... pauptas ipsius. et patrimonium nostrum ... tas eius sanitas nrã. Illius p̃sepe, nostrum est ... illius lachrymae, fons quo abluuntur peccata ... nrã. illius panni, gloria nostra. illius ... tudo, ac felicitas nrã, quã nobis p[ro]cedat. hic ... Chus̃, ac dñs hodie natus in Civitate David.

Hab. in Ulnarcholyi 1647 †

Hab. in Raori
Hab. in Monostor

In festo Natiuitatis Dñi N. I. CHRISTI.

Verbum caro factum est. et hab. Ioan. I.

Az Isten igazsaganak, amaz hiver es neuezetes hirdetöie ~~...~~ sen ~~...~~ es az emberi nemzetsegnek vesz szerént megepitöse ... Patriarcha. kit az reghi Poetak Ianũ bifrontem. ket fejönek ... egy ket orczaiunak neuezik, ugy mint ki az uilagnak allapat ... mind az uiz özön elöt, mind az uiz özön utan latta, es tudta. ... koron Isten parancsolattyabol az ö czelédeuel a barkaban be ... uolna, az egész emberi nemzetséget, mely az idöbe e uilagon ... az uizaknak habiaitól, es az ~~uiz~~ özönnek ueszedelmitol meg ... totta. es batorsagos helyre auagy partra helyheztete.

... szep példak es figurak vtan ~~...~~ ~~hogy~~ ez mai napon ... teliesedet. Mint hogy lattiuk, mikeppen az mi urunk. Jes. Chus ... igaz, es ualossagos Noe, Istennek parancsolattyabol, es decreto... mellyet o. z. t. ovoktul fogua végezte uala, az mi emberi ... szetunknek barka~~...~~ban be menyuén, az ovokké ualó kar... ... ak uiz özöntol, az egész emberi nemzetséget meg menti, meg ... adottya, és az elöbeni szabadsagra hozza.

... aldot nap. o uigassagos ~~...~~ nap melyben az ovokke ualó egé... ~~...~~. melyben az emberi termeszet az Istennek természetiuel ... melyben az szeplötelen szüz, az ö szuzessegenek serelme nekül ... meket szült. Nap mely ~~...~~ sok csudakkal, es termeszeinek ... fölot ualó ielekkel tündöklik, melyben az mindható es ovok ... ualó Istennek, ovoktül fogua nemzetett egyetlen egy fia, egy fia. idoben ... egy szegény leanytul szuletteték, kinek egy rongyos istaló kiualy ... ~~helyet uagyon~~, a czaszo böcsö ~~helyet~~, széna es polyua derk... ... es uankosok ~~helyet~~, ~~az~~ pókhaluk az karpitok ~~helyet~~, ökör es szamar udvar ... ~~helyet~~. es az szegen pasztorok az latogatok es udvarhoz tarok ... valanak. Oly nap ez melyben csak az örömröl es uigas... ... röl, csak az Istennek csudairól, es czudalatos dolgairól, csak ... atya Istennek egyetlen egy szent fianak szöletésérol, es ... uala innetöliról kel elmelkednunk es beszellenunk; mellyet ... on czelekeszem, szeretettel szuggyel vra halgassatok.

133

a. 53. Ama nagy propheta Isaias, mikoron az ~~Isten fianak meg testesülését~~ orykenaló szent igyzet,
~~Isten szentsegi harom[...] lévo második szemelynek áldásá[...]~~
~~[...] személyének az emberi természetbe való egyesülését, és [...]~~
~~kor fogua nemzetségéről akarna szolani, és~~
~~[...]ualo szület[...] elöl akarna [...]~~, csudalkozuan szen [...]
ez azt mongya. Quis credidit auditui nro, et brachiu' cui reu[...]
tu' est. generationem eius quis enarrabit? Ki hiszi el azt amit én az Isten [...]
kor tanacsaban elilegezekdt hallottam, auagy kinek az Isten az ö [...]
sanak ereiét meg mutatkoztatta, és az ö szöletesit ki mondhattya [...]
amit ez az szent propheta chus urunkk oroktül fogua való [...]
ithiől csudalkozuan, éppen azont ennis ez mai napon az ö [...]
ez uilagra való szuletéséről keszleneketem mondani. és [...]
Quis credidit auditui nro, aut brach. D. c. r. e. Temporaló [...]
elzrö: ahérni, az szeplotelen szuznek szölesét, es ez uilagra [...]
latot elménck [...]ki móthattja meg, ki magyarazza meg. Ki [...]
lib. de grat. Ienod. [...] S. Ambrus Doktor azt mongya, hogy fölötte igen homalyos, és igen [...]
tek es el rekött dolog, honan nagyjon az Rhinoceros alatnak [...]
~~[...]m. 23.~~ ~~és eredeti~~, ki fölötte igen nagy, és kegyetlen allat, mely oly nagy mint
elephant, kinek az orrán egy szarvacska nagyjon. kerdeti, és eredeti [...]
mint hogy egy [...] mint hogy ne Rhinoceros [...]ból, kinek magua minsem, [...]
[...] szarmazni. Eher az Rhinoceros allathoz hasonlitatik az [...]
Num. 23. I. [...]ban. Fortitudo eis similis ē Rhinocerotis. Hogy inen [...]
[...] chonkbe, hogy chus urunk szölekese, és meg testi szület, [...]
[...] az embereknek elmétől, es értelmétől, és hogy igen homalios és meg [...]
hatatlan. Az emberek közöt ki leg bölcsebb uala Salomon, azt [...]
gja hogy, noha [...]nek egyeb dolgait alkolmasint érti és atalat [...]
mint azon atal nemellyeket azt mongya hogy semikeppen [...]
Prov. 30. het. Aallint azonö magua szauait. Tria sūt mī difficilia, et quartu' [...]
penitg ignoro. via' aqlæ in celo. [...] in medio maris, via' [...]
sup petra', et via' viri in adoloscentia. Harō dolog igen nehez [...]
et negyediket semikeppē elmemmel meg nē foghatom. Az sas kozelo [...]
utát az leuegő eghben. Az haionak utat tengernek kerepin. Az kig[...]
nak utát az kösziklan, és az iffiu élorvnik utát az ö iffiusagaban [...]
iéh. Prima hæc difficultas designabat chri' incolu' ascenem. Secunda
eius passionem. Tertia, gloriosa' eius resurrectionē. Et postrema, q' prorsus
ignoravit se dicit, eius incarnatioem, qdo nimir' humana' naturam [...]
pit, et igen utkon, et elrekött képpen, az Bodogsagos Szuznek meh[...]
atal ment, melyben ez ö atal menésének semmi nemō helyet, auagy nyom[...]
kat nem hagyot. Id ipse Salomō Rex postqua' magnificu' illud [...]
plum extruxisset, et arca' Dni' sub alis cherubim collocasset, [...]
merag sacrificia' obtulisset. Cu' templu' Dni' gloria eius repletu' [...]
neret, gemibg in terra' prostrē, et palmis extentis, alta voce [...]
2. par. 6 incepit. Ergone credibile ē, ut habitet Deg cu' hoibg in terra. [...]

[...]non Deu' cu' hoibg conversari tantopere miratg ē. idq̄ n' nisi in nebula
[...]ta, et caligine obscura, qd putabit dixisset, fecisset. Si quod Christi
[...]re uidemg uidisset. Aeternu' scte patris verbu' carne induere, hominē
[...]ri, nasci ut hominē, atq̄ inter hoēs, et cu' hoibg conversari. Magi
[...]aldei, cu' Nechris somniu' interpretari n' possent, et qd significavit ig-
[...]ravunt, scecitia' sua' libere fassi st, ac dixert. Sermo quē tu quæris
[...]t gravis ē, nec qsq̄ reperietr q indicet illu', exceptis dijs, quor'
[...]ē cu' hoibg conversao. Ecce ipsi sapientes n' putabant fieri posse
[...]u' Deu' hoibg conversari, sed nimiru' qtu' erant, licet enim sapiē,
[...] hi comprehendere n' poterant, hoc veri sapientes et prophetæ len.
[...]ante prædixerunt. Quid dicit Baruch. Post hæc in terris visg Bar. 3.
[...]t cu' hoibg conversatg ē. Et S. Hierem. Habitabo vobiscu' in loco Hier. 7.
[...] in terra inbi uos. Et S. David. Et habitabit glia in terra nra' Psal. 84.
[...] oculatg testis ē. S. Ioan. clamitas. q eu' cu' hoibg agentē vidit.
[...]rbu' caro factu' ē. et habitabit in nobis, et vidimg glia' eig. Et
[...]ias. Ecce virgo. c. et p. filiu'. et v. n. e. Emanuel. i. nobiscu' Deg
[...] si adhuc non credunt veniant mecum in stabulum, ad ipsius
[...]pe. et ostenda' illis eu', q illi n' intellexerūt. Et si mihi n' cre,
[...]nt. Credant Angelo dicenti ad pastores. Evangelizo vobis gaud. Luc. 2
[...]gnu'. qa natg ē vob. hodie Salvator q ē chus dng in civit. David.
[...] et invenietis infante' involutu' et positu' in præsepio. Nem az lang
[...]rot, mint az Sina hegyen, nem az felhöbe mint az pusztaba,
[...] az cherubinokon ulue, hanē az mi emberi abrazatunkba,
[...]landó testbe ez az szeplotelen szuznek méhébe. O melly [...]
[...]ok. O csuda mind csudak fölöt, o atal ~~n~~ gazolhatatlan atal
[...] uthatatlan ~~patak~~. De tekentsük meg a historiat.

Bodogsagos szuz Maria, hogy Augustus Csaszarnak parancso-
[...]tya ellen nem uétene, ki azt parancsolta uala, hogy az egesz
[...]yh be iratatnek, és ki ki mind abba az uarasban menne melyből
[...]o neménck eredét uette uala, midon immár anyai iszelő létenolna,
[...]rant Iosephel, ki ö nekie hü örizöie uala szuranth uarasabol
[...]hlehemb kötorek, és midon ottan az szölésnek ideie elér-
[...]et uolna, es sohult az uarasban nem talalhattak uolna sza-
[...] az nagy sokassagnak mia, mint hogy mind helyekből az
[...]szantalan nép Bethlembe egybe giult uala, kénteleni uala
[...] puszta istalóba a nagy télbe, az szeles időbe, mikorō a nagy
[...]mindeneket el lopni uala, be költözni, és abban az istaloban
[...]le az ö első szölöttét, és ruhacskakkal be polala öht, és az
[...]ba helyheztete. O sok foharkodasokkal, sok sirasokkal

sok chaitatokkal, es az reghi szent attyak nagy keuanczaggal uaruan
tot edö. Ez mai napon be tellyesedtenek az reghi szép figurak, es ua
mit eddig az szép profetak iuuendöltenek, azon araban, mellyet
es az draga szép gyermek ez uilagot meg latogatta, meg törödeni
Tekonczetek it az uj Noet, mikeppen az mi ueszedelmunknek uizei
ezennek utanna az Barkabol azaz, az Bodogsagos szüz Mariana
szentseges mihéböl ki iuuc, hogy az egész emberi nemzetseget ...
nak esése, az örök halaltol meg mentse, es az elodhim szabad
sagra hozza. Nezzetek ama dragab köuet, mely minden em
bernek minden faratsaga, es segitsege nekül az nagy hegyböl
el szakadot, mely kö amaz nagy aló baluan kepet, mellyet
Nabuchodonozor latta, ledönti, es porra tészi, es mely kö, csak ham
hol nö, es azu nagysagaual az egész uilagot be tölti. Kicsoda ...
az kicsin kö, ez mai napon szolettett kicsin gyermeske Ch...
Iesus. Petra autem erat Christus dicit s. Paulus. ki az embernek ...
dön segitsege nekül, hanem csak szent Lélek Istennek altal...
az mennyei magas hegyböl le szakadot, ki az bonnek baluan...
le dorti, az pokolbeli sarkanak fejét meg töri, a halalt semmive
teszi, es az ö szent neuenek dicsossegiuel az egesz uilagot be ...
ugy hogy amint 2. Dauid mondgya. A Solis orti usque ad occasum
Ps. 112. ... Dni erit. Lassatok it ama gazdag es mind kincsel ...
elneso patakot, ki nagy sebessegel az gyonyorusegnek para
dicsomabol ki foly. Lassatok mondok, az Istennek Szent ...
ki az szentseges szüztöl, kit méltan mind gyonyorusegnek
paradicsomanak mondhattyuk ez mai napon szarmazik, Amaz ...
elyo uizet mely mindennemü gazdagsagot magaual hoz; Amaz, ...
uizeknek kuttyat, mely az mi lelkünket meg mossogattya, mi
az bonöknek uetrayat elmossa, es az egesz uilagnak termeszet...
szaporettya.

De nem csak figurak ez mai napon az uilagossagra iutta...
hanem az szent profetaknak iouendö mondatokis be tellyese...
nek, es uégher mentenek, Es ugy elöszeuir Malachias profeta ...
mondata. Orietur nobis sol Iustitiae. Bene et apte Christum ...
Mal. 4 ... uisitauit nos Christus szulotiseben hasonlottya az uonan tamadot nap...
Mert mikeppe a nap, mely ma reggel föl tamadot, ugyan azon a...
tegnap uala es mindkor, noha ma uj minalunk. Ugy az ...
... trais, ki noha ez mai napon ujonan szüztöl szuletet, nem ma ...
dot lenni, hanem öroktül fogua uót. In principio erat v. et v. e. ...
Mind az atual ma minekunk ujonnan tamadot, az ...

iaholba, az szenan es balmar ...
... fel uette, es mindenekke ëlovekkor böntöl meg ualua haron...
... na lét. Impleta est prophetia Isaiae q dixit. Egredietur virga
de radice Iesse, et flos de radice eius ascendet. Virga haec sanctissima virgo
erit, quae hodierna die protulit florem iustitiae, florem pudicitiae,
florem castitatis, florem sobrietatis, florem omnis perfectionis et honestatis.
Impleta est eiusdem prophetia. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Isa
Hodie o munde uides hunc pulchrum filium quem virgo ante partum
virgo in partu, virgo post partum, huic mundo dedit, qui filius
virgines amat, virginibus delectatur, et cum virginibus conuersatio eius.
Quod et Roma sensit uerum esse hodie. Virginem peperisse. Sicut Rom
ut testantur Historici. Romanum illud nobile PACIS templum quod
Apollinis oraculo tunc ruiturum erat quando virgo pareret, ac
proinde perpetuum, et in omne aeuum duraturum credebant, eo quod impos
sibile omnino existimabat virginem parere posse. Eat ipsa die, qua Christus
Dominus hic pulcher filiolus natus est ex virgine in Bethleem totum
corruit, et prostratum est. Et tunc aduerterunt Virginem pepe
risse, et filium tulisse. Hodie o homines uidetis virum illum
uenisse. quem Hieremias praedixerat. Foemina circumdabit Virum. Hier.
Sed an mirum hoc foemina circumdatura virum, cum quotidie hoc videamus
virum certe, non infantem, non puerum, qui nec videt, nec intelligit, nec ambulat, S.
Sed virum circumdedit, et huic mundo dedit. Virum qui in instanti suae ...
conceptionis erat sapientissimus, fortissimus, robustissimus. Virum qui natus ...
coelos aperuit et Angelos in terram deuocauit. Qui vix natus Hiero
solymam cum principe suo, et tota Iudea perterrefecit. Qui vix natus
Reges ad obsequium suum vocauit, et diademate deposito se ado
rari uoluit. Virum qui uix natus. et Aegyptum ingressus, omnia Idola
Aegyptiorum confregit; Virum qui duodennis omnes Rabinos, omnes
legis doctores, omnes scripturae interpretes sua sapientia superauit
ut ipsi stupuerunt, et obstupescerent Doctores. Nunquam sic locutus est
homo. Vnde huic sapientia. Vno verbo virum talem circumdedit
et hodie mundo dedit qui diabolum ligauit, mortem superauit,
infernum spoliauit, Coelum aperuit, Et nos omnes a morte sempiterna
liberauit.

Ezek mondok mind ez mai napon tortentenek, ezek ez mai napo
tellyesedtenek. O aldot tehat nap. O bodog nap o uigassagos nap.
... harodik naptol fogua, melyben az mindhato Isten elsö embert
Adamot teremtette uala. Faciamus hominem ad imaginem et factum est mane et ...

sok ohaitasokkal, es az regi szent attyak nagy keserussaggal uarank [illegible]

[illegible] tempore dicit Sixtus. Az naptul fogua mondok, mind ez mai
szinoni nahon. peglan, tilieh ualanak a napok, sirassal, ohaitassal, bannatt [illegible]
szomorusaggal, es [illegible] mindeno nyomorusaggal. Erokat [illegible]
6. 3. korra uala 2. lob azo napiat. Pereat dies in qua natus sum, [illegible]
illa uertatur in tenebras. Mint hogy mind addig el voltanak [illegible]
az Uristen azo 2. Malasztyat, azo konyorulctessegét, azo szent [illegible]
es azo aiandokit az emberek elot. Csak a haragot csak a [illegible]
tetet, a karharat, es orokke ualo halal keréd [illegible] uala az [illegible]
bennet. Uti dicit David. Continebat in ira sua misericordias [illegible]
76 El rejtue tartya uala, u. m. az Uristen azo sok irgalmassagit, a [illegible]
nagy haragiaba. Flebat miser et infelix Adam in [illegible]
exilium, quod iam per 5 millia annorum et se et totam posteri-
tatem sic perdiderat. Uti testatur S. Hieremias Pr. Ego plo[rans]
Thr. 1. et oculus meus deducens aquas, quia facti sunt filij mei perditi. S[ir]
u. m. en, es az en szemeim enni idotul fogua vizeknek pata[kit]
bocsattyak, mert az en fiaim, velő egyetembe, nagy fogsagba, e[s]
nagy veszedelemben uannak. Flebant et ceteri S. Patriarchae
6 10. et Prophetae, et omnes alij sortitam suam, uti dicit Iob. Lo[quar]
in amaritudine animae meae, cur me ita visitas? De ez mai [napon]
nap, ez bodog napon, ez aldot napon vége szakadot az sok [sira-]
satnak, vége szakadot az sok fohaszkodasoknak, az sok panaszol[asok-]
az sok nyaualyaknak, es az sok atoknak, ez orakert. Consolamini
Isa. 40 consolamini populus meus dicit Deus uester, quoniam completa est malitia, dimissa [est]
iniquitas, suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis. [illegible]
[illegible] es uigasztallyatok en nepem, azt mongya az Uristen 2. Isai [illegible]
mert az gonoszsagnak [illegible], a bosszu alasnak [illegible] vége szakad[ot]
az [illegible] meg kigyalmoztam, es ~~mint gonoszsagodot~~ [illegible]
keppen kiszi uagyok meg aldani, es meg gazdagitani [illegible].
Tacete iam Patriarchae Sancti, et nolite amplius clamare, et [illegible]
Isodi. 4. untatni. Obsecro Domine, mitte quem missurus es, quia ecce iam hodie [illegible]
est. Silete et vos S. Prophetae [illegible]. Ostende nobis Domine misericordiam
Psal. 84 tuam, et salutare tuum da nobis. [illegible] Non clametis o Sacerdotes Sti.
psal. 75. Excita potentiam tuam et veni, ut salvos facias nos, quia [illegible]
Isa. 16 Non urgeatis o vos S. Reges [illegible]. Mitte agnum Domine Domina-
torem terrae, Kuldy uram az te meg igertetet barannyodat, ki [az]
fuldnek uralkodot magahoz [illegible]. Quiescere [illegible]
[illegible] clamet amplius. Rorate coeli desuper et nubes [illegible] qua [illegible]

Iapolba, az szenan, es szalmar tekoue. Nekunknek [illegible] kauolat
[illegible] pluviam illam salutarem, quae renovabit omnia. Nec vos o [illegible]
[illegible] in limbo adhuc existentes flebatis, nec dicatis. Utinam dirum-[peres]
Isa. [coelos] et descenderes. Non est amplius necessarium, ut tu
[illegible] hanum miserum habeat procuratorem, et Sollicitatorem in
SS. trinitatis aula, Misericordiam videlicet. Ubi acerri-
[mu]m habebat hostem, Iustitiam videlicet, quae omnes eorum supplices
libellos a tot annorum millibus in nihilum redigebat. Parce
[clama]bat Misericordia. Mas felol azt monda az Igassag. Ne bocsasd ha-
[za az] elvesett bosszut. Bocsasd meg Uram az te malasztod altal
[illegible] dic. Misericordia. Ne bocsasd Uram el [illegible] dic. Iustitia.
Non est qui satisfaciat ideo parce Domine. dic. Misericordia. Tu filius
[qui] satisfaciat dic. Iustitia, ideo mitte illum. Nascatur de Maria
[dic.] Misericordia; Ita sed Moriatur. dicebat Iustitia. Moriatur, sed
simplici morte, ut alij homines solent, dic. Misericordia. Non sed am-
[ara] morte. obbrobriosa morte, moriatur. flagelletur, conspuatur, cruci-
[fi]gatur, et sic moriatur. Tandem [illegible] Misericordia Ps.
[et] veritas obviavit sibi. Iustitia et pax osculatae sunt, ut [illegible]
[illegible]. Az irgalmassag es az igassag meg alkunanak, a ha-
[rag] es az bekesseg meg csokolak egy mast, es azt [illegible]
[illegible] a fuldre. Es mikeppen [illegible] Ionas Niniven
[illegible] et vicos et plateas obambulans clamabat. Adhuc quadraginta dies [et]
Ninive subvertetur. Rex ut flagellum quod Deus parabat audi[vit]
[illegible] urbi et omni populo, purpuram regiam exuit, sacco et cilicio
[in]duit. Coronam deposuit, et cinere caput aspergit, omni pompa
[ab]dicat. [illegible] Sic hodie accidit. Cum in aeterna iustitia clamavit
[illegible] maledicta illa Adami progenies, damnetur et afficiatur ira
[illegible] hominum, et luant poenas suppliciorum, Ecce tibi [illegible]
[illegible] monarcha loco se proripit, ut pacis foedera inirent.
[illegible] suo egreditur. Divinitatis splendorem ac maiestatem
[illegible], et humanitatis nostrae sacco se induens, ac mortali-
[tatis] nostrae cinere caput aspergens, In praesepio extremus, et pan-
[nis] involutus iacet. O halhatatlan alazatossag, O [illegible]
[illegible]. ~~Hogy~~ Im ez, az ki Kozeppett ul uala az [illegible]
[illegible] korot, ki az szent Angyalok korot lakik uala,
[illegible] az felsegnek szekébe ül uala. Masta ez [illegible] lakik.
[illegible] korot talaltatik, az szenan es [illegible] az Iapolba

sok chaitasokkal, es az reghi szent attyak [illegible] nagy keserusseggel uaraz[illegible]

szerkeztik, Hem quantum mutatus ab illo, Hic puer. O mi[illegible]
meg ualtoztatta az ö allapattyat, ezaz gyermek,

Videte obsecro profunda illius humilitatem, et dignationem. [illegible] moltoztatasat
6. okbul regenten panaszolkodtak az emberek az Istennelle 1. Hogy [illegible]
hozza iarulhatot ember hozzaia, es sok faratsaggal, es munka[illegible]
kellet ötet fel talalnia, hovvad vagyon 2. David kirali panaszolkodik
Ps. 41 Fuerunt mihi lachrymae meae panes d. a. n. d. d. m. u. e. Deus tuus [illegible]
Az en eieli, es nappali sirasom, etelem es italom, egy nap[illegible]
don azt mongyak ennekem. Hol vagyon a te Istened. Ihol azon [illegible]
Kér David az Istent, hogy ü[illegible] fel ember abrazatba, es [illegible]
zassa meg embernek magat. 2. Hogy az ö kezei igen [illegible]
Job. 13. hezek uolnanak es sulyosok, ihol 2. Iob mikeppen panaszolkodik
kodik felölök. Manum tuam Dne longe fac a me. 3. Hogy
az beszedöbeme igen kemenyuolna, es mikor ualakinek szol[illegible]
[illegible], mintha meg viuosztanna, es meg ieszteni az em[illegible]
Exod. 20 ezert panaszolkodtak sidok Moyses elot. Non loquatur nobis
Dns ne forte moriamur, q. d. oly kemenyen szol velunk
az Isten, oly harsogoson felol minekunk, hogy mint szaw[illegible]
kab ollyan mint az dorges, mintha villamas, mint ha [illegible]
kó uolna. Loquere tu nobis &c. 4. Hogy, noha, [illegible]
noha kegyesnekis mutatnaia magat, de mint hogy az [illegible]
felsegenek es dicsossegenek, es hatalmassaganak szükek [illegible]
fölnek uala közelegni hozzaia. Hinc Isaias. Vidi Dnum sedentem [illegible]
Isa. 6 solium excelsum et eleuatum, et Seraphim stabant, et clama[illegible]
mabant Sanctus S. S. Dnus Deus S. De hagyanak [illegible]
azutan az panasznak az emberek, ne panaszolkodianak
többé az Istennelle mert im mindezek meg ualtoztanak, [illegible]
micsoda hirt mondanak az Angyalok, Inuenietis infantem
tum pannis inuolutum, et reclinatum in presepio. q. d. [illegible]
~~o pasztorok~~, ô ti kicsin hitü emberek, ne panaszolkodgyatok
tobbé az Istenrol. Mert im talallyatok ötet, ne im [illegible]
az egek kozot az menny uti kön[illegible] hogy faragna, [illegible]
nem böcsöbe sirua. Az ö kezei sem immaran ne [illegible]
nencsenek fel fegyuerkezue, hanem pelhacskakkal [illegible]
karua uannak es meg kötue. Nem lattiatok mostan [illegible]
ötet hogy az ö felsege es döcsossege szükek oly. [illegible]

iaszolba, az szenan, es szalman fekone. Nincsenek mostan korolote 1.
a Cherubinok, es Seraphinok; hanem im csak ökör, es szamar.
[illegible] mostan semmit ne felljetek, minnyaian hozzaia futhattok, min 2.
[illegible] ebe beszellyetek, es azt szuksegteket eleibe vigyetek, no 3.
[illegible] humiles, qa ipse humilis e. n. adicit as pauper. qui ipse perfectissimus
[illegible] decet factus est. Natus est ait Angelus nobis Saluator. es szep
[illegible], nem karhoztató, Natus e. amicus attyafi, nem ellensege
[illegible] e. nem hohor, hanem Iesus, nem harag, nem ostorozo hanem
[illegible] bekesseg, es mindenno iosag. Ki az hoszu siralmot, az orok
[illegible] ualo neuetsegre, az hoszu banatot az orokke ualo vigasz,
[illegible], az hoszu faidalmot az örökke ualo gyonioruseg, az
[illegible] atkot az örökke ualo aldasra, es veszedelme az orokke ualo Alhot le
az orokke ualo eletre fordettya. Benedictus qui Dnus Deus [illegible]
Israel. qa uisitauit et fecit redemptionem plebis suae, et [illegible]
[illegible] illuminare hos qui in tenebris, et in umbra mortis sedebant [illegible]
[illegible] kuk, Meer ezekhez az Istenfelo pasztorok mellé [illegible] penek
[illegible] maginkat, es Angyaloknak hiuasat köuetuen, menyünk
[illegible] egyetemben edgyetez Betlehembe bodog, Et videamus verbum
quod factum est, et quod Dnus ostendit nobis. Mit lattak
Nem egyebet hanem az nagy alazatossagot, nagy szegenyseget,
es ez vilagnak mindenfelöl ualo meg utalasat. Audi
[illegible] Clamat stabulum paupertatem, clamat presepe
humilitatem, clamant fenum panniculi patientiam, clamat tota
vitae Christi, Filioli nolite diligere mundum, neque ea quae in
mundo sunt, qa vanitate plena sunt omnia: Tanullya
[illegible] az mestertol ezt az böles leczkét, mellyet im az la[illegible]
kathedrabol oluas elottetek, es mikeppen egyeb tarjet,
[illegible] az ö mestereknek erkolcseket, szokasokat, es [illegible]
meg tanultak es köuettek, ugy mint Aristotelesnek 21669
[illegible] az Peripateticusok, Epycurusnak pas [illegible]
az Epicureusok, ugy ti az Iesus christusnak, az ö
[illegible] alazatossagat, szegenyseget, es egyeb örökö
[illegible] iosagit, mellyeket im az istalloba
[illegible] kövessetek. Alexander Macedo Curt. Lib
[illegible] subiugaturus; magnum nimium vim in iis [illegible] ostendit, [illegible]
[illegible] ut tot populos [illegible] pervenit [illegible] Sed cum
itineris difficultates [illegible] 137

eguo descendens, primus se in muc[?] coniecit, uiam parauit, [...]
cula remouit, et ecce omnes mox regia constantia animati, [...]
gloriam æmulantes, subsecuti sunt, ac difficultatibus se se opposu[...]
milites Respicite o christiani, ducem nostrum regem nostrum [...] calle
Respicite ut acerrimum frigus patiatur, Respicite ut in stabulo [...]
6 gum palatia, magnificas arces, preciosa ædificia [...] et omn[...]
mundi uanitates conculcet. Nezzétek mikepen az [...]
Kiraly koronakat, az meltosagokat, az Vrasagot, es min[...]
nagyra nagy tisztöket utallya es seminek alittya. Tek[...]
tek, mikepen az rongyos ruhacskakba recueh es utal[...]
mindmo gazdagsagot, mindmo kincset, azanyat, ezüst[...]
[...] vaya [...] egyeb elmulando iosagot, mellyek utan az emberek ha[...]
homlok stotnek. Lassatok mikeppen az szalman [...]
uan fekoue, seminek alittya a pompat, a czifrat[...]
ekesseget, a delesegét, es egyeb mindmo e uilagi küs[...]
Nezzétek végrotve, mikeppen az ökör es az szamar k[...]
neueti az emberek kominsegit, szolgainak seregit, [...]
ra nagy terwisseht. Kicsoda tehat olly h[...]
[...]tlen lesen az, aki ötet nem akarna kouetni, Kicsoda gya[...]
nak, es nem inkab nagy dicsiretnek fogia tartani a[...]
az ö eder uranak es mesterének gyalazattiat, alazat[...]
szenuedésit, szegenységit, magaua fol nem ueszi, es a[...]
valliaual és fejedelmeiuel egyut ez uilagnak mindö k[...]
2. Reg. 11. meg nem utallia. Scitis quod bonus ille Vrias [...]
cum David et [...] diceret, ut iret in domum [...]
ibique cum amicis, uxore, filijs ederet, biberet quiesceret, [...]
in molli lecto. Respondit. Arca Dei sub papilionibus, [...]
mei [...] in terra iacent in castris, et ego uadam in domum [...]
et dormiam super lectum meum, et bibam [...] propitius sit mihi [...]
[...] faciam. Sic tu o christi miles, qui sub crucis uexillo mi[...]
Cum te superbia uocat az nagy akaratra, cum te cupiditas h[...]
ad aliena rapiendi, uel certe ad magnas divitias possidendas, Cum
te ebrietas uocat ad [...] bibendum, quiescendum, [...] Cum te l[...]
hi az henewsewe [...] Dic cum Vria. Arca [...]

Cœli et terræ, [...] christus Iesus filius Dei unicus ipsum exinaniuit, humiliauit
humiliauit semetipsum usque ad stabulum. et ego superbiam? Dominus meus
[...] celi divitias possidebat, et qui omnibus ea dedit, quæ habent, ecce pauper factus
[...] ita ut nec locum habuit mater eius in diuersorio, quo ipsum collocaret.
et ego per fas et nefas divitijs inhiabo? Rex meus ecce nudus, frigus
[...] agitatur, affitatur [...] molestias stabuli[...]. Et ego nihil feram pro illo
et ego cum uel minimum quid decet, statim queror? Dux meus ecce
in terra iacet, in præsepi cubat. Et ego quæram mollia, delicata,
[...] sensualia. Magister meus ecce unico bruto matris uber[...]
[...] unico poculo satiatur. Et ego quæram opipara, lauta,
[...] pocula; bibam, edam, inebriabor? Propitius sit mihi Deus
[...] faciam hanc rem. Si sic respondebis, et insuper responsa ope[...]
[...], tunc dignus seruus eris Domini tui, Regis tui famulus,
Ducis tui miles, Magistri tui discipulus.

O Emmanuel, o uelunk isten christus Iesus, ki öröktül fog[...]
[...] teremptetlen ege ualal, es ~~az maj napon~~ az gyarlo testet
magadra fel uetted, hogy minket, ~~lelkokke~~ [...] es Angyalokka
[...], Kérénk alazatoson teghedet, engedd. Hogy az te ala,
[...]sagod, legyen az mi felmagasztalasunk. ~~Az te [...]~~
~~[...] az mi [...]~~. Az te menyböl ala [...] szalasod, legyen az
menyunkbe fel menésunk. Az te istalóban ualo fekövesed,
legyen menyekben ualo nyugodasunk. Az te tasolban ualo
maradasod, legyen az menyböli székekben ualo ülésunk,
[...] az te barmok közöt ualo lakasod, legyen az meny[...]
[...] Angyalok közöt, es az bodogsagot es ödwözölt ~~[...]~~
[...] sok szentid közöt, öröke ualó, es mindkor meg ma[...]
[...]rado az te dicsössegöt orszagodban ualo maradasunk. Amen.

sivi qua scia possunt esse alia scia illa di[illegible] ressaria ad alias scias

CONCIO NOCTURNA.

In Festo nativitatis Dni nri Iesu Chri.

Quis putas puer iste erit. Luc. 1.

Keresztelő szent Ianosnak csodalatos szuletesét,
niolczadik napon szokatlan neuenek adasat, anni
anni csoda kunetkezet, hogy az rokonsag, es ki-
ult iut szomszedgay, mely oda giult uala öruendezni
Erzsebethnek, es Zachariasnak, azokat latuan, almel-
kodua mondanak. Quis putas p. 1. erit. Velede, ki
lesz e gyermek. Hogy ha az szolga szuletesén
[illegible] szokatlan, nagy, es csodalkozasra melto dolgok
[illegible]nek, hogy az jelenvalokat kénszeritenek fel
kialtani. Quis p. 1. erit. An non in Domini, et Ri-
[illegible] Regis gloriosa nativitate, non tale aliquid con-
[illegible] mirabile, quod non omnes ad singularem lætitiam et
admirationem, imo clamorem excitabit; Quis p. 1. erit.
[illegible] n. Omnipotentem factum fragilem videmus, Cum Immor-
talem mortalem, Cum Regem subditum, Dominum servum, Di-
[illegible] pauperem, Deum Hominem, Æternum verbum carnem factum.
[illegible] non merito exclamabit. Quis puer iste erit.
[illegible]m Deum vides in terra, Cum Regem in stabulo, Cum
Dominum in præsepi. Cum Divitem, nudum aut panniculi
[illegible] involutum, Cum qui inter Angelos sedere solebat,
[illegible] inter Bovem, et Asinum sedentem videt: An non stupefa-
[illegible] exclamabit. Quis p. 1. erit?

147

Cum Angelū vidit a Deo ad hūj pueri matrem missū
cum spū sancto obūbrant in utero eū concipi: audiū
Cum sine nausea, oīq difficultate cum portavit intellig
Cum salua virginitate eum mater parit, et sine ullo
dolore in lucē edit. An nō merito exclambū Angeli:
Quis puer. iste erit.
Cum in Natiuitate eius Angeli letantur, deserto celo
in terrā descendit, cantibq aera replent. Pacē
jo akaratu voluntatis hoibq, et gaudiū quod ē oī populo, mely lesē mi
den nemzetnyk: dū pastores animant. Dū ad vid
puerū, in Bethlehem mittunt: An nō qui. p. i. e.
Deniq Dum Noua stella non iā in celo, sed in
aere apparet. Dum sistit, megy allapodik supra domū
nati pueri. Dum Reges potentiss. relictis suis Reg
et palatijs eiū recens nati puer visitand venint. Dū
si corā illo ad terrā prosternūt. Dum eū muneribq
honorant. seq eid comendant. An n. q. Quis p. i. e.
Et demū Cum turbatur Herodes scelestus Iudeorū
Rex, nato hoc puero. Dum tremit prae timore. Dū
Congregat Scribas, Doctores, et sciscitatur ubinā nasci
debebat hic puer. Dum turbatur urbs Ierosolima cū
beato Rege. Dum plenus veneno, plenq ira,
felkeszen erdöntetta megy ölteti az ártatlan gyermekeket, kik Bethlehem
et annak mind határiba valanak. két esztendöstöl
fogva, et alab. Keserven ez uldot gyermekeket, ki
bodog ezrakan fulitt. eluesztem. An nō cū hāc a
admiravit. Anger, et exclamat, quis p. i. b.
Ultimo tandem, Cum Sene Simeonem, qui iustus
plenoq spū Sancto ~~fuit~~. Expectans Isvaelnek vi
lasat: audit tanto priuilegio a Deo donati
a spū sto

halalt nem latna, meg nē elöb megy latna az
Christ Ürnek fiat. Cum sanctissā mulier ~~vidua~~
spū prophetici plena, octoginta q. annor vidua.
el nē tavozot a templobol. ki buitsetsand et ke.
Istennel hoszal vala az Istennek mind ejel nappal.
gyermek felöl csodalatos dolgokat mindennek
az kik varjak vala Isvaelnek valtsagat. Anne
oīa audit, vidit, palpat, legit. nō in admiratiom
raptā rapevit, et exclamat. Quis p. i. erit. qui
gloriosa, et plena lucis nocte in Bethlem Iudae
natq ē, in stabulo, et in presepi reclinatq?
Dic tu nobis Aeterne Pater, Cuius filium et fatemur
genuerant. Te docente, Hic ē filiq meq dilectq in quo mihi
complacuit. quis puer hic erit. quis Filiq tuus hic erit?
Dic tu nobis o Ssā Mater, quā hunc dilectū tuū
filium pater in terris, salva virginitate genuisti. Aquo, et sine do
lore. natura, et natū mox adorasti: quis puer hic erit. 75
filiq hic tq dilectus erit?
Dicite vos o beatiss. spūs, o Sanctissi Angeli. Qui
eum gaudio extitistis. Divinis laudibq, et cantibus
aera replesti. et ~~hoibq~~ In altissimis Deo extitenti gloria
natū. ac pacē hoibq hoc puero nascente in terris ann.
Quis puer. iste erit. Quis Dei, et Mariae hic
filiq erit? Dicite vos Ssmi prophetae. Puer hic q predicit
Num erit sicut Adam primū hoium pater, q et pura
terra formatq ē. Maior inquiunt Adamo, pater ille eiū
hoium fuit. Hic et Angelorum. Ille et terra formatq pura.
Hic et purissā virgine natq. Ille hoium genq perdidit.
Hic salvabit. Ille maledictiom mundo intulit. Hic oēm
benedictiom inferet. Ille clausit celū, hic claudet infernū

140

... ad hanc pueri matrem in illud ...

Ille aperuit infernum, Hic aperuit celum, et captivam in illud duxit captivitatem.

Num erit sicut Noe, qui Ianus Bifrons dicitur, qui duo secula vidit, ante diluvium unum, alterum post. et qui contritum fuit ne penitus deficerent. Maior Noe hic, Ianus Bifrons, Imo frontis unius. Qui ipsam aeternitatem videt quae ab aeterno est. qui in aeternum omnia videbit, qui omnia temporum et quidquid videt, uno intuitu omnia videt, quae in celo, et in terra est, quae extitit, et existent, et [illegible] fieri possunt, licet nunquam erunt. Qui universum genus humanum

io, omnia ab diluvio peccati liberabit, et ne in aeternum pereant, conservabit.

dicatur in futuro.

Num erit sicut Abraham; qui fuit pater fidelium omnium credentium, Maior Abrahamo, qui est pater [illegible] gelii, sacramentorum pater, pater salutis, et omnium salvandorum [illegible] beatitudo.

Num erit sicut Isaac, qui obediens usque fuit patri Deo sacrificaturus ligna in humeros suos sumpsit, et in montem ascendens oblaturus seipsum in hostiam. Maior Isaac hic, qui [illegible] Patri obediens erit usque ad mortem, mortem autem crucis, qui crucem in propriis assumet humeros usque in montem Calvariae inferet, proprium hanc sacrificaturus. Ille figurabat sacrificium istud, hic autem implebit.

Num erit sicut Patriarcha Iacob, qui scalam vidit mirabilem contingentem celum, et Angelos ascendentes et descendentes. Maior hic Iacobo. Qui ipsemet scala [illegible] fiet, qua homines a se [illegible] celo inferet, [illegible] virtutum celos conscendet, et ex quibus Angelorum [illegible] tum loca impleat vacua.

Num sicut Ioseph erit. Qui a fratribus venditus, et [illegible] ditur. In carcerem includitur, tandem inde emergens Aegypti

Dominus, et Salvator orbis appellatus fuit. O [illegible] hic Ioseph, qui a fratribus et propriis discipulis [illegible] venditus et negatus ~~fuit~~, qui a propria gente [illegible] conspuetur. flagellabitur. crucifigetur, et interficietur, ac tandem a morte resurgens, universi terrarum orbis salvator, et liberator appellabitur.

Nunc denique erit sicut Elias. Legis zelator, Idolorum contractor [illegible] Regum [illegible]. Maior Elia. Hic [illegible] veteris legis sepulta. novam mundo inferet, Idololatria mundum purgabit. Reget orbem sub suum iugum adducet. nomenque suum a solis ortu, usque ad occasum [illegible].

Quis puer iste erit? Quis? Celorum ~~terrarum~~ que omnium potentissimus Monarcha. Marium et omnium aquarum Admiralius, veteris, novique orbis invictissimus Imperator. Asiae, Europae, Africae, Americae [illegible] orientis, meridiei, occidentis ac septentrionis Princeps. Omnium Regnorum, provinciarum ac finium magnus Dominus. Omnium hominum caput. Exercituum dux. Quid plura. Hic erit magnus, et filius altissimi vocabitur, cui Deus dabit sedem David Patris eius, et regnabit in celo et in terra in aeternum, et Regni eius non erit finis.

Quid nobis [illegible] de puero isto? Hic puer qui nunc venit in stabulum cum summa humilitate veniet aliquando ad iudicandum mundum cum summa maiestate. Hic puer qui nunc iacet nudus in presepio; vestitus olim nube, et gloria sedebit in iudicii sede; Hic puer

miraculorum patrator, infirmorum sanator, [illegible] illuminator [illegible] mortuorum suscitator, [illegible] [illegible] [illegible] inferni [illegible] daemonis victor, Celi [illegible] Iudex vivorum et mortuorum.

147

... ad hū quevi matrem m...

qui nunc inter iumenta collocatur, et. Stipatur olim m...
riadibus Angelorum, malos ad sinistram, bonos ad dextram
collocabit. Hic puer qui nunc in praesepi flet, olim
rugiet ut saevus leo, Et qui puerilem ac suavem vo-
cem nunc edit, Olim fulgure, tonitru. terribilem ...
terribiliter edet sonum. Et qui nunc omnibus venienti ad se
arridet. Olim terribili vultu omnes perterrefaciet, ...
hogy el szaladnak az emberek a nagy felelemnek
miatta. Cuius puer iste erit? Eiusmodi qu...
iam audivisti.

O Christiane ne sperne eius humilitatem, sed in hu-
militate adora, et reverere eius maiestatem. Et ...
nunc puta tua in praesepi deflet, vide ne et tu ob ...
bestialem vitam aeternos ibi fletus subeas. Ita ...
ce puerum exiguum, ut in eo credas summum D...
Et quem videt inermem, credas eum esse omnipotentem.

O édesseges, o gyönyörüséges, O szentséges, ...
gyermecske, Ki ez boldog időben születtél. Na...
labanti puer opto nascenti cordi. Születéseddel az ...
gyászló és keserves romlásból szívünket ... Es kik
nagy örömmel és vigassággal illyük az te szent ...
letetődet. Engedj hogy nagyobb örömmel, és vigasság...
es bator lelki ezmerettel navijuk az te utolsó ...
lendet. Amen.

qui nunc in praesepi vagit, plorat, minimum egenum iacet.

inter pecora

Angelorum gaudium, hominum laetitia, natus est ...

142

Habita in monaster 1626
Habita in monasterio noctu 1630

†

In festo Nativitatis D. N. I. C.

Concio pomeridiana.

Apparuit grãa Dei saluatoris nostri. Tit. 2.

Hodiernæ celebritatis præstantia ac magnitudo, tanta est, ut quemadmodum sol cetera cælestia lumina sua claritate superat, sic hodierna dies, ceteras festivitates et festa, ut merito nobis his diebus nil aliud sit cogitandum, loquendum, quã de hac grãa saluatoris nri Dei, quæ hodierna die apparuit mundo, quã de verbo incarnato, et de Deo homine facto. Huius summæ grãæ Dei saluatoris nri meminit S. Paulus in hodierna epistola, monens Titum. Hæc loquere, inquit, et exhortare, Quia apparuit grãa D. S. n. oĩbus hõbus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem et secularia desideria sobrie, iuste, et pie, u. i. h. sæculo. Quanta sit hæc grãa. Et quomodo in ortu saluatoris grãa apparuit, breuiter ostendam. Attendite.

Gratia Dei, sicut et Regum n. grãa, res duas significat, quarum una ex alia pendet. Una dicitur Absoluta grãa quæ est Dei altera quæ est in hoĩe, sed a Deo. Prima grãa favor, et beneuolentia qua nos diligit Deus, unde dicimus recepit me Deus in grãm, per pœnitentiam, confessionem, & redii in Deo in grãm. Secunda grãa, sunt qualibet dona Dei, et beneficia, quæ Deus non merito hium, sed gratis confert, et ea potissimum, qua et iniusti efficimur iusti, a Deo venit hæc grãa, sed terminatur in hoĩe, non secus ac lux, et splendor, lumẽ solis dicitur, cum tamen lux in ipso corpore solis sit, splendor vero non in sole, sed in aere sit. De priori grãa loquitur Angelus Mariæ. Inuenisti grãm a D.

Reduplicando

monẽ, sed in aera numantur

2r posteriori. Ave Maria gratia plena. Et de S. Stephano, Stephanus autem plenus gratia.

Cum igitur S. Paulus dicit Apparuit gratia, videtur quaeri, illa gratia quae in Nativitate Domini apparuit? prior, an posterior? Dico. Utraque, et prior, et posterior. Dicamus primo de priori. Sicuti ignis calore, et Sol splendore se [illegible] dit, Ita amor, ac benevolentia, non et verbis, sed et beneficiis cognoscitur. Tu fortasse dicis alicui, Crede mihi ego [te] vehementer diligo, ille credere potest se diligi, sed [illegible]

10 his tamen verbis contentus, certe videre non potest. At ubi [illegible] ta occasione quod eo aliquid patitur, l. periculis te exponas, tu vere amorem ac benevolentiam tuam ostendis, tunc et ipse videt se vere diligi, tunc vere dicere potest, Nunc vere apparuit gratia tua in me, et quod me ut animam diligas.

Pari ratione ante Christi adventum, Deus saepe clamabat,

Ierem. cogito cogitationes pacis, et non afflictionis, affirmabat se

29. monem esse nostri, se diligere genus humanum, se missurum qui nos eripiat de potestate tenebrarum, Caeterum benevolentiam hanc habebat in corde Patris Dei, continebat tamen, nec apparebat. Itaut clamarent S. PP. Domine in caelo misericordia tua, et

Ps. 35. veritas tua usque ad nubes. Quid igitur fecit Deus ut amorem illum infinitum, quo nos iam ab aeterno prosequebatur, manifestaret. non vicarium aliquem misit, non Angelum, sed ipsemet in mundum venit, et filius [illegible] nostram visitavit, miserias et calamitates nostras suscepit. Nesciebat Deus quid esset nox, et quanta miseria sit tenebris vivere, cum sit ipsamet Lux. et ecce hodie [ut] amorem suum in nos ostenderet, in nocte, ac densissimis tenebris nasci voluit. Nesciebat Deus quid esset inopia et ecce hodie in alieno stabulo, inter bruta, et m[illegible] pauperrima nasci voluit. Nesciebat Deus, quid esset frigus, et quanta calamitas in media hyeme hospitium

non invenire, et ecce hodie in medio frigore, non in cubiculo aliquo clauso, aut calido, sed in lacero tugurio nudus collocari voluit. Nesciebat Deus quid esset fames, et sitis quam gravis sit nutrice, ac lacte indigere. Et ecce hodie, has quoque miserias discere voluit. Nesciebat Deus quid esset debilitas, infirmitas, quid fasciis ac baculo opus habere, et his diebus haec omnia pro nostra salute experiri voluit. Quis igitur iam dubitabit, an Deus hominem dilexerit. Dicebant olim [illegible]. Relinquit Deus terram. Circa cardines caeli ambulat, nec nostra considerat. At modo quis hoc dicat? Iob. 22

Non solum cum in terra, sed in praesepio cum videamus, Num circa cardines caeli sibi ambulare videtur, cum ecce in stabulo iaceat. Numquid nostra non considerat, qui carnem nostram induit, et infirmitatem nostram accipit. Quid aliud clamat ista [incuna]bula? quid praesepe, quid panni, quid fames, sitis, quid frigus, quid nuditas, quid inopia eius, nisi: Apparuit gratia Dei salutaris nostri omnibus hominibus. Haec de priori gratia.

Iam vero quoad posteriorem gratiam, quae est in homine, et in data a Deo, accepta ab homine. vae est, quae nos gratos facit Deo. Mely minket isten elöt kelemetessé tesz, kedvessekké tesz. conceptus in domo a Deo accepta, et a nobis bene culta. Haec est gratia hodie apparuit. Antea siquidem non intelligebat homo, quam sit eximium donum, et quam sit facienda gratia; sed hodie nisi oculos claudat, id apertissime videt. Accipe exemplum, simplicem alicuius rustici. Si casu aliquo invenerit lapidem pretiosum, l. gemmam, quod et is nihili eum faciens, quod putaret frustrum vitri esse, vel crystalli, eamque uno l. altero nummo vendere vellet. Et occurrit ei aliquis Iubilier, l. talis qui esset peritior valoris gemmarum lapidum: is quod ei pro eo centum. 200. 300 fl. talleros. aureos offerret. Numquid simplex ille rusticus

manum ei retrahunt. Numquid saperet? non inciperet, nu[illegible]
recipit, lapid[em] illum, non vitrum. sed gemmam et thesaurum [illegible]
pthogu, quem repit. Pari rom, mistiebat hoc, quod sit gr[atia]
Dei, etc. et ideo eam non magnifaciebat; pro una [illegible]
liricula mundi, pro una ebrietate, fornicatione etc. vilissi[mo]
eam facile vendebat, sed nunc demum, et magno [illegible]
precio, quo Christus redemerit. ac mercator ille sapienti[ssimus]
eam redimere voluit, apparuit, quanti et quam incompara[bi]-
lis sit thesaurus Dei gratia. (Gratiam cum dico. Dei dona
10 intelligo) Cur enim in stabulo Deus nasci voluit, cur [illegible]
in cruce mori, cur sanguinem suum pretiosum fundere, cur [illegible]
minem et sitim, frigus, et nuditatem, contumelias, et iniuria[s]
pati voluit, nisi ut eam gemmam redimeret, quam o impi[e]
hominem, tanta facilitate vendis? Magna profecto [illegible]
impietate, hanc non magnifacere, pro sordibus, et volupt[atibus]
vendere, pro qua Deus ipse non solum homo fieri, sed et pati
et mori sustinuit. Atque hic de gratia.
Apparuit gratia Dei. salutis nostri. Scriptura divin[a]
pro nostrum diversis agitur varietati, Deo varia nomina att[ri]-
buunt, Nunc enim patrem misericordiae, Deum totius consola[tionis]
Nunc, Deum ultionum, exercituum, Nunc Regem, nunc [illegible]
minum, Nunc Pastorem. Nunc Iudicem etc. Hodie, Sal[vatorem]
Deum, natorem nostrum eum appellat S. Paulus. quod cum rede[mptorem]
miseriae hanc gratiam, quibus premebatur, hodie saluti [illegible]
aliberationi nostrae, non verbis sed factis, nascendo [illegible]
miravit, et patiendo principium dedit.
Apparuit gratia Dei salvatoris nostri, Et quibus apparuit? Omn[ibus]
hominibus. Non omnium quidem credit suo facto, Neque omnes salvi [illegible]
Imo vero plures pereunt. quia etc. Multi vocati etc. Sed [illegible]
gratia Dei. omnibus apparuit, quia filium redemptorem pro omnibus [illegible]

[...]abunde sufficit, quia Christus pro omnibus natus et passus est. quia praeconium
[...] in toto orbe annuntiatur, omnibus gentibus. Itaque sicut
sol in medio coeli constitutus, omnibus lucet, licet omnes qui in tenebris
[...]manent, vel quia caeci sunt, vel quia oculos claudunt, vel dormiunt, Itaque
[E]vangelium gratiae, et lumen veritatis omnibus proponitur, quod si
[non] respondent, id suae caecitati, somno, malitiae, ignorantiae,
[qui oculos] claudunt, non lumini adscribant. Hic unus est sensus. Omnibus
hominibus. ubi dictum.   Alio quoque modo intelligi posset
hoc. Omnibus hominibus. Quod nimirum Christi Domini Nativitas pau-
[c]is diebus omni generi hominum ~~apparuit~~ innotuit. Innotuit viris
[et] feminis Iosepho et Mariae, Iudaeis et gentilibus. pasto-
[ribus] et Regibus. Senibus et infantibus Virginibus. Viduis
[et] Coniugatis, Mariae nimirum. Annae Elisabeth. Sapientibus
et insipientibus. Nobilibus ignobilibus, divitibus, et pauperibus.
Per hos omnes status, hoc est omnes gradus, et conditiones
intelligunt.
Apparuit igitur gratia. S. N. O. H. Erudiens nos, ut abne-
gantes impietatem, et secularia desideria, sobrie, et iu-
ste, et pie vivamus in hoc seculo. Erudit igitur nos gratia,
ut abnegemus impietatem. Impietas est oppositum Pietati vitium.
Pietas autem est una ex 7. donis Spiritus Sancti, quae Esaias recenset Isa. 11
sit, quo Deum respicimus, colimus, veneramur; Illi itaque dicun-
tur pii, qui recte affecti erga Deum, erga divina, S. Script.
erga Sacramenta, Templa, Sacerdotes, tamquam ea quae ad gloriam divinam
[per]spectant, Imaginem: Conf. Comm. Festa. Templa [illegible] etc.
Qui libenter loquitur de Deo, de rebus divinis, Dolet si quando
[illata] sit. Gaudet eius incremento. Dolet si Deus offenditur.
Qui denique solo amore, non timore, ad omne divinum officium
et servitium est promptus.   Impietas, his omnibus contraria,
quae crudelem, efferatum facit hominem, ac facit penitus
ad omne servitium Domini. Qui nullus sit affectus etc. Ridet omnia, Tempus

Pietas Isteni tisztelet.
Impietas. Isten ellen való tisztelet.

monet, seu in nra humanitati, [illegible]

quod bonum facit, s. et timore, s. et consuetudine. Hanc impietatem nos S. Paulus abnegare hortatur.

Et secularia desideria, inquit. Et quibus impietas aeterna [illegible] enim de causa alia parum afficimur erga Deum, quam quia nimis afficimur erga mundum. Quid vero sit secularia desideria [illegible] si vis scire? non aliud, quam carum rerum immoderata cupiditas, quas tempus consumit, quae transeunt cum seculo, quas [illegible] lemus, nolimus, sine hora dimittimus. Haec igitur contemnamus, et [illegible] nos erudientem Dominum de docentem audiamus, et [illegible]

Erudiens inquit nos. Ubi habet scholam iste Doctor, ubi [illegible] et erudit. In Bethlehem, In stabulo, In praesepi [illegible] Accurramus ad eius scholam, audiamus lectionem; [illegible] gravius quam omnes philosophi de contemptu mundi, de rerum [illegible] vanitate disseruit, et vae illis qui ad hanc concionem non [illegible] rint, et doctorem istum sapientissimum non audierint; [illegible] it aliquando Deus Moysi. Filiis Israel, ut eos doceret, [illegible] erat, et ideo Leges illic dolent dare, quas observare deberent [illegible] sed apparuit in majestate magna [illegible] Non loquuti [illegible] bus [illegible] Nolebant, imo timebant loqu[illegible] ob nimiam eius maiestatem; Deus ergo quid dicit? Non audent a[illegible] me, quia illic in maiestate loquor, et appareo, Mittam illis [illegible] mem, in humanitate, hic eos docebit, ut abnegantes impie tatem, et secul. des. sobrie, iuste, pie vivant in hoc [illegible] lo;

At dicis, quo pacto nos erudire potuit, [illegible] unius diei; et quando loquitur, qua voce nobis concionabitur? Non loquitur parvulus noster lingua, sed loquitur nutibus, loquitur signis, moribus, exemplis. An non alta voce clamat ut [illegible] vivas dum eam ipse esurivit, et sitit: An non clamat ut [illegible] ce vivas, quod pro palatio vile tugurium, et illud non suum sed alienum: pro molli lectulo horridum praesepe, pro serico [illegible]

bonum here voluit. Numquid non fortiter clamat, ut iuste vivas, quod ipse in edictum natus, pro super navi voluit, ut tributum Augusto solveret, et cum in Bethlehem ei non esset locus, humiliter stabulum diverhit, neque iniuriam ullam ulcisci voluit. [illegible] non satis ei monet, ut pie vivas, quando pro te nasci, pati, et mori statuit. Clamat igitur totus, parvulus ipsius natus et totus clamat. Clamat ipsius erga nos amor, charitas, [illegible] tas. Clamat stabulum paupertatem. Clamat praesepe [illegible] austeritatem. Clamant panniculi, rerum vilitatem. Clamat [illegible] eius patientiam, clamat tota Christi Nativitas, [illegible] abnegantes impietatem, et secularia desideria, sobrie, iuste, et pie vivamus in hoc seculo. Hogy meg [illegible] gyaduan az hitetlenséget, és e világi gonosz kévánságot, mértékletesen, szentül, és istenül, éljünk ez jelen [illegible] való világon. Várván ama boldog reménységet, és a nagy [illegible] Istennek dicsősségét, meg jelenését. Amen

146

mo nec, sed in vera humanitate, [illegible]

147

+

In festo Natiuitatis Domini.

Concio Matutina.

Exijt edictum a Caesare Augusto. Luc. 2.

Salomon Rex postquam magnificum illud Templum Hierusalem
perfecisset et Arcam Domini sub alis cherubim collocas-
set, innumerasque victimas immolasset, cum templum Domini gloria
repletum cerneret genibus in terra positis, oculis ac manibus
in celum eleuatis, alta uoce inclamare cepit. Ergone credibile 2 Par. 6
est ut habitet Deus cum hominibus in terra? Si sapientissimus
ille Rex, Deum cum hominibus commorari tantopere miratus
est, idque non nisi in nebula et caligine, quid obsecro dixis-
set, fecissetque, si quod nos hodierna die uidemus, uidisset, aeter-
num nimirum Patris uerbum carnem induere, fieri hominem,
et inter homines, et cum hominibus conuersari. Magi,
et Chaldei, cum Nabochodonosoris somnium interpretari non
possent, ut pote profundissimum putantes, manifeste suam
inscitiam confessi sunt, ac dixerunt. Sermo quem tu queris Rex
grauis est, nec reperietur quisquam, qui indicet illum, exceptis Dijs quibus
non est cum hominibus conuersatio. Ecce hi fieri posse non putabant
Deum cum hominibus commorari. Sed errant, et nimium quantum errant.
Veniant enim mecum paulisper in stabulum Bethlehemiticum,
et ostendam eis, Verbum caro factum, Deum hominem factum, e virgine natum,
atque adeo non tantum cum hominibus, sed et cum animalibus conuersatum, et hoc
ipsis eis plus stupore afficit quam somnium Regis Nabuch. Quod
si hoc o Magi non potestis comprehendere, aut credere, hoc nos
et nostri Prophetae iam pridem prenunciarunt, Audite Baruch. c. 3.
Hic est Deus noster et non estimabitur alius aduersus eum, post hec in ter-
ris uisus est, et cum hominibus conuersatus est. Audiet Hieremiam adicat
populo suo. Habitabo uobiscum in loco isto; et post S. Ioan.
et uerbum caro factum est et habitauit in nobis, et uidimus gloriam eius
non ut Salomon in caligine, Non ut Moses in nube in Sina
monte, sed in nostra humanitate, in carne mortali, atque

…ssibili. Quae omnia quomodo facta sint, hodie … historia clare demonstrat, quae si nobis … accipiemus, et si paulisper … hora … exhibitionis, explicare conabimur. Attenditi-

A Caesare Augusto exiit edictum, ut describeretur … Textus hic revo-
cat nobis aliquot pulchras prophetias in mentem, … Veteris
testamenti, quae hodierna die adimpleta sunt. uti illa, quam
Iacob. patriar. in lethali suo lecto moriturus dixit. Non
Gen. 49 auferetur sceptrum de Iuda, et dux de f. e. donec veniat qui
mittendus est, id est, verus Messias. Ablatum fuit iam sceptrum
a Iuda, et ab universo Iudaeorum populo, siquidem Augustus Romanorum
Imperator homo paganus cum habebat, ipsius imperitabat, …
… ad mandata eius In Syria sub praeside Cyrino …
sunt … et conscri… Sequitur ergo, quod Messias ille verus …
… venerat … ab illo expectatus. …
Dan. 2 et impletum est somnium Regis Nabuch. de imagine illa statuae
cuius caput fuit merum aurum, pectus et manus argenteae,
venter cupreum, femora ferrea, pedes vero terrei, …
statuam cecidit lapillus quidam ex alto monte sine manibus …
… et tetigit pedes statuae, quae confestim corruit, et …
frusta comminuta est, et lapillus mox crevit, et …
crescendo universum orbem implevit. Statua haec …
4 Monarchias illas exhibuit, caput aureum denotat Monar-
chiam Assiriorum sive Chaldeorum, pectus et brachia, Monarchiam
Medorum et Persarum. Venter aeneus, significat Monarchiam Grae-
corum et Alexandri Magni. Femora ferrea, et pedes …
Monarchiam Romanorum. Lapillus ille qui de monte sine manibus
… est, est Messias. Lapis ille verus Angularis, quem
aedificatores reprobaverunt, hic lapis est ex Maria, quae …
suae virtutis magnae meruit mons appellari …
… in mundum natus, et cecidit eo tempore …
… Monarchia. … caput aureum in statua …
somnij

… tempore duravit monarchia, …
tempore Romanorum Monarchiae, quando imago illa
suis … pedibus … et Caesar
Augustus regnaret, tum temporis venit Christus
qui per suum Evangelium et novitatem plantam
Ecclesiam Monarchias illas paganorum
contrivit, et ex illis christianitatem fecit, quae univ-
ersum mundum occupavit, et quae a mari usque ad mare
… usque terrae fines, in aliud extensa est. Audi quod de hoc
loquitur Daniel. In diebus Regni illius i. Romanorum, Deus caeli …
… regnum sempiternum, quod in aeternum non destruetur et
Regnum eius nulli alteri populo tradetur. De quo similiter
Regno Gabriel Arch. Mariae dixit. Ecce concipies in utero tuo
… et debit. …
… et Regni eius non erit finis. Pulchre …
… Aggeus hac de re. Adhuc modicum tempus, et ego commovebo
caelum et terram, mare et aridam, et commovebo omnes gentes,
et veniet desideratus cunctis gentibus. Venit iste …
… hodie commoti sunt caeli. Angeli in caelis …
… laudaverunt Deum, et homines. Et terra, id est homines habi-
tantes terram, siquidem … Maria et aridam ad …
mandatum Caesaris, … civitatem suam unde orti … ad descri-
bendum, et censum dandum. Impleta est quoque nobilis ac pulchra
Isaiae prophetia, quae ille de universali pace predixit, quae futura erat
tempore Messiae. Quod … gladios facient … vomeres,
et lanceas in falces. Bone Deus quanta bella et dissensiones erant
in Romano Imperio ante adventum Messiae et Christi et vice versa
… pax in universo orbe erat, quando natus est princeps pacis Christus
Deus scit … Crudelia cruenta et sanguinis fluxu bella
primo gesserunt Marius, … et filius. Qualia bella gessit L. Cor-
… Sylla, Cornelius et Cinna, … Carbo. Brutus, Scipio
Octavius. Lepidus Catilina, et … paulo ante natalem
Pomp. M. cum Iulio Caesare, quae bella universam Italiam Hispaniam
Graeciam, Siciliam, Aegyptum, tota Africa, et Asia, et … ma-
ria incenderunt, et in arma concitarunt. In summa ubi fuit in universo …

Regnū aliquod quod armis, flammis, cineri, cadaveribus, sanguine [illegible]
plenū ante Christi natale ē fuisset. Orto aut Salvatori, [illegible]
S. Hieron. in c. 2 Isai. Hieron. q̄do sub presidē Syriae Cyrino prima ē in orbe [illegible]
ru facta descriptio, et summa felici doctrina pax Romani Imperii [illegible]
preparata, tūc ōia bella cessavit, sine metu tunc q̄libet agrum [illegible]
colebat suū, sedebat sine periculo sub vite sua. Cuius [illegible]
quoties Augustus Caesar in signū pacis Iani fores occlusit [illegible]
Suet. in Aug. instante servitute Deo, et [illegible]. Haec sunt igitur [illegible]
sua sacr. scripturae loca, quae ingrata textus illius [illegible]
quibus hodierni afferre volui, qui Caesaris Augusti [illegible]
facit.

Breviter hinc discere possumus, quantum obedientia ac subiectio [illegible]
quam subditi suis superioribus praestare tenentur, Deo grata sit [illegible]
unicum suum ac dilectum Filium, nōn eo tempore misit [illegible]
orbem, q̄do uterque orbis ad mandatum Caesaris ac superiori [illegible]
eius obediebat, et in tanta obedientia fuit, ut in suum quilibet civitatem [illegible]
tum pergunt ibi inscribiti, ac censum dant. Ois aīa potestatibus
Rom. 13. sublimioribus subdita sit, ois naq potestas a Deo [illegible]
[illegible] q. r. Dei ord. resistit, et sibi damnationem parati [illegible]
hac damnatione timere sibi debent inobedientes oēs ac [illegible]
subditi, q Dominor suor, principum, Regum [illegible]. praecepta ac man[data]
tu parvi faciunt, contra eos conspirant, et potestati a Deo [illegible]
natam pessundare conantur. haec naq faciendo. Dei ordinatio
ni resistunt. Deinde discimus et ex hac generali descri
ptione, et nominum consignatione subditor, in Librum et [illegible]
[illegible] censorium Romani Imperatoris Augusti. Quod Christus [illegible]
[illegible] in mundum venerit, ut nos oēs hodie in libr vitae ins[cri]
berent. de quo Libro aliās Christus dixit suis discip. Gaudete
[illegible] quia nomina vestra scripta sunt in Coelo, Et S. Ioan in sua Apoc.
Nihil coinquinatum intrabit in celestem Hierusalem, nisi illi q inscripti
sunt in libro vitae et Agni. Ex qua qd descriptione quod [illegible]
puniuntur, et veluti mali nummi reiiciuntur, ubi dicit [illegible]
[illegible] 69 Deleantur de libro viventium, et cū iustis n scribantur, q nimi[rum]
iuste agere noluerunt. Pergamus ulterius in Textu.
Consurgens aut Ioseph a Galilea e Civitate Nazareth

ascendit in Regionem Iudeae in Civitatem David, quae vocatur Beth-
lehem, ea qd ipse erat de domo ac familia David ut profiteretur
cum Maria sibi desponsata, quae erat gravida. Bene et recte
Salomon, in suis proverb. Quod Cor Regis sit in manu Prov. 21. n. 1
Dei, sicut divisiones aquar, quocūq voluerit, inclinabit illud.
Quandoq igitur in aeterna illa mente Divina iā [illegible] erat ab
aeterno, quod Christus nullibi alibi nasci deberet, q in Bethlehem,
[illegible] Civitate David, et Maria iā existente gravida, ut in meta
illa ac loco parvula [illegible] preordinato, commovit ideo Cor Caesaris
Augusti, ut mandatum descriptionis ocium dant [illegible] totum orbem, et
ut oēs conveniunt totius orbis hoies, ut tali sect occasione Ioseph
cū sua sponsa in Bethlehem pergunt, et ut ibi [illegible]
toti mundo salutaris illa nativitas salvatoris contingerent
et sic Paganus Imperator licet nescius horum, voluntatem Divi-
nā, ac Messiae prophetiam [illegible] suum Mandatum Caesareum iuvit Mich. 5
ad finem perduci. Quicquid n maximae Divina ordinatione ut fiat
[illegible] tempore ēē contingere dz fieri, etsi totus mundus gravetur. Quis Esther 6
[illegible] mirati q mirabiliter tempore Regis Assueri populum suum
[illegible] Israel excidio, q iā iam superbus ille Aman exequebatur, eripuerit. Vere
[illegible] cū Rex in nocte quadam ab oculis somnus recessisset, et ei Cronica
[illegible] tempor [illegible] perlegerentur, et Mardochaeus quoq in Regem merita pli-
[illegible], q iussus ē a Rege ut Rex honoraverit. Ōia haec eo cur-
[illegible] bant, ut voluntas Dei, qua decrevit populum suum liberari, in opus
[illegible] deducerent. Nos hodie etiā nro iudicio, multa existimus quod
[illegible] mundo casu accidunt et quod ita tm fortuna nos agitant, cū tn
[illegible] casus tales sunt mera divina providentia, q diebus singularibus [illegible]
[illegible] ita nos ordinat, ut verificetur illud propheticum. Consilium meum Isai.
stabit et voluntas mea fiet.

Dū igitur ibi essent, Impleti sunt dies ut pareret. Ostin-
dit hic textus, quod sanctissima Maria neque anticipato, neque [illegible] [illegible]
sed plane certo ac suo tempore benedictum fructum ventris sui [illegible]
[illegible] impleti sunt dies iuxta Lucam. nimirum 276. dies q faciunt 9. [illegible]
menses a conceptione Christi, quae 25 Martij accidit usq ad hanc
hodiernam 25. Decembris, uti computat S. August. hi ergo dies L. 4. de
impleti sunt. Sicuti et Eccla Catholica in perpetua memoria fes Trinit. c. 4.
tum Conceptionis Christi praedicta Martij 25 die, et Nativitatis 25 die

149

280

[illegible] mentis [illegible] celebrat, [illegible] putatur fuisse [illegible]
que festa 9. mensibus vel 276 diebus abinvicē distant. [illegible]
hunt et textus hic, quod Pater aeternus suū primogenitū filiū [illegible]
non voluit nasci ac nobis mittere, quod ipse ab aeterno ordina-
vat, ita ut nec dies nec hora deberet elabi, [illegible] illi [illegible]
in oibus suis dictis et factis, sicuti et S. Paulus Galatis scri[bit]
Gal. 4. Quando venit plenitudo temporis, nimirū a se ordinata ab aeterno
misit Deus filiū suū.

Et peperit filiū suū primogenitū. Audi qd dicit, su[um]
peperit inquit filium, n[on] Iosephi, qa nihil ht Ioseph circa hu[nc]
virginis partum. Sic et loquitur Angelus Iosepho, surge et accipe
puerū, et matrē eius et fuge in Aegyptū. Nō dicit, accipe [tuum]
puerū, hic namque Filius sdm suā temporalē nativitatē, n[on]
unā matrē ht in terra, et nullū patrē. sdm aeternā [illegible]
generatiōnē ht unū patrem, et nullam matrem: Peperi[t]
inquit, filiū suū, quō cū fletu m[agno], cū angustia m[agna], et dolo[re?]
Minime; cū summo gaudio, sine ullo dolore, et angustia [illegible]
dem maledictum illud, quod in Evā, et in oēs feminas [illegible]
quod cū dolore parerent, ab hac virgine sublatū fuit. [illegible]
Ioa. 16 lier cū parit, tristitiam ht [illegible] curr[illegible]. Virgo aūt ha[ec]
Dicit Christus pavit gaudiū [illegible] et ante, et post partū, plena fuit [gau-]
dio. Sicuti et infans hic, nulla vero difficultate [illegible]
matri, quādiu in utero ipsius sancto latuit, et ideo iter istu[d]
triduanum quod ē Nazareth in Bethlem [illegible] erat, si[ne]
[illegible] ulla molestia [illegible] imō illi accelerarit. Nā sicuti [illegible]
cursū. [illegible] sicuti vela navim, non [illegible]dat, sic [illegible]
[illegible] serit et sine ulla lesione suae virginitatis porta hae[c]
[illegible] lis remansit clausa, semita et hortus Salomonis; Nā [illegible]
Ezech. 44 Christus per occlusū et sigillo munitum sepulchrum [illegible]
Cant. 4 illius gloriosus exiit, et per ostiū occlusum ad suos [illegible]
Mat. 27 [illegible] ostio illorū, et in Ascensiōe caelos sine ulla a[illegible]
Mat. 16 [illegible] lesiōe, conscendit et penetravit. Sic et sine ulla le[sio-]
[illegible] ne virginitatis matris suae, infans hic in mundū et [illegible]
[illegible] natus fuit: Ecce virgo concipiet, et pariet filiū [illegible]
Isa. 7. Isaias. id ipsū indies recitamus et fatemur in Simbolo Apostolico [illegible]

[illegible] et Maria virgo. Et cantamus et in Natali canticō. Sicuti [illegible]
[illegible] n[on] laedit a sole penetrante, sic virginitas n[on] ē laesa filio[illegible]
nascente.

Filium hunc S. Lucas vocat Primogenitum, Primogeniti
semper in magno honore fuerūt, et magnis privilegiis donati, propter
hunc primogenitū Mariae filiū qui hodie in mundo apparuit, cuius
ceteri oēs figura et pictura fuerunt. Primo namque habebant
Num. 3. primogeniti olim, pro sacerdotibus, sicuti olim Deus, loco oīum
primogenitorū interaeel Tribum Levi in sacerdotiū elegit. Sic primo-
genitus noster [est] sacerdos
sed sdm ordinē Melchisedech. 2°. Primogenitis dabantur
Gen. 43 [pra]ecipui loci in mensis, sicuti legitur, quod Ioseph in Aegypto
convivio excipiens fratres suos, primogenitum primo collocavit
loco, et alios deinceps sdm annos eorū, Sic et primogenitus nr
hic, merito primas ht inter Angelos et hoīes, et sedet ad dext[eram]
[illegible] dei [illegible] 3°. Primogeniti [illegible] caeteros fra[tres]

Nā si qualibet mulier tm̄ concipit gaudiū, cū concipit prolem, ut dolorū et
Gen. 27.
cruciatus quos antea sustinuit pene non recordetur, nō meminit in-
[quit] pressurae [illegible] gaudium. qto magis B. V. gaudiū fuisse credimus, quae ad [illegible]
[illegible] quos aliae matres tolerare solent aliena fuit. Narrat Philippu[m]
Macedonē, cū audivisset natū sibi filiū Alexandrū, tanto fuisse gaudio [illegible]
[illegible], ut a diis postulaverit aliqd adversi, quo [illegible] tan[tam]
felicitatem nuntio acceptā, temperaret. Quodsi Philippo patri tantam
gaudii [illegible], qui tū non sciebat qualis futurus esset Alexander, quid dubitet [de] caelesti
virgini matri Christum nascentem, multo plus attulisse incredibilē [illegible] tam [com-]
pl[illegible], [quae] ab Angelo audivisset. Hic erit magnus et filius altissimi vocabitur.

[illegible]
Phil. 2
Is. 44

150a

[illegible] oē masculum adaperiens vulvā, uterū, sanctū Dño vocabitur.
Luc. 2
[Cui?] magis fuit Deo consecratus, q̄ hic nr primogenitus? Quod
[nasce]tur et hic nascitur sanctū, vocabitur filius Dei, dicit Angelus Gab.
[illegible] Mariae virgini, nullū a saeculo tam sanctū primogenitum
fuit presentatū Deo pri, in templo, quā fuit istud. 4°. Et
ultimo primogeniti regimen, et hereditatem super ceteros fratres
habebant suos, ideo dicit Iacob de filio suo primogenito Ruben, Gen. 49.
Ruben primogenitus meus, prior in domo, maior in imperio. Et Isaac
[dicit] Iacobo, quē putabat esse Esau primogenitū, dicit. Esto Dominus

150

280

p[ro]dicti mensis diebus celebrat, q[uod] putatur fuisse dies ... que festa 9. mensibus, vel 276 diebus ab invicem distant ... huius et textus hic, quod Pater aeternus suum primogenitum filium ... non voluit nasci ac nobis mittere, quod ipse ab aeterno ... vat, ita ut nec dies nec hora deberet elabi, sicut ibi ... in omnibus suis dictis et factis, sicuti et S. Paulus Galatis scribit:
Gal. 4. Quando venit plenitudo temporis, nimirum a se ordinata ab aeterno, misit Deus filium suum.

Et peperit filium suum primogenitum. Audi quid dicit, suum peperit inquit filium, non Ioseph, quia nihil habet Ioseph circa ... virginis partum. Sic et loquitur Angelus Iosepho, surge et accipe puerum, et matrem eius et fuge in Aegyptum. Non dicit, accipe ... puerum, hic namque Filius secundum suam temporalem nativitatem, non ... unam matrem habet in terra, et nullum patrem ...

Ioa. 16

...verit et sine ulla lesione suae virginitatis porta haec ...
Ezech. 44 ... lis remansit clausa, semita et hortus Salomonis. Nam ...
Cant. 4 Christus per occlusum et sigillo munitum sepulchrum ...
Mat. 27 illius gloriosus exiit, et per ostium occlusum ad suos ...
Mat. 16 Apostolos ostio illaeso, et in Ascensione caelos sine ulla ...
Ioan. 20 omnique lesione, conscendit et penetravit. Sic et sine ulla ... ne virginitatis matris suae, infans hic in mundum et ... Maria natus fuit. Ecce virgo concipiet, et pariet filium ...
Isa. 7. Isaias. Id ipsum induit recitatque et fatemur in Simbolo Apostolorum.

... Maria virgo. Et cantamus et in Natali canticie. Sicut ... illaesa soli penetrante, sic virginitas non est laesa ... gente.
... Filium hunc S. Lucas vocat Primogenitum. Primogeniti ... in magno honore fuerunt, et magnis privilegiis donati, propter ... primogeniti Mariae filius, qui hodie in mundo apparuit, cuius ... omnes figura et umbra fuerunt. Primo namque habebant Num. 3. primogeniti olim, pro sacerdotibus, sicuti olim Deus, loco omnium primogenitorum inter Israel Tribum Levi in sacerdotium elegit. Sic primogenitus noster sacerdos secundum ordinem Melchisedech. 2º. Primogenitis dabantur ... primus locus in mensis, sicuti legitur, quod Ioseph in Aegypto Gen. 43 ... convivio excipiens fratres suos, primogenitum primo collocavit, ... et alios deinceps secundum annos eorum. Sic et primogenitus noster ... merito primas habet inter Angelos et homines, et sedet ad dexteram Dei patris omnipotentis. 3º. Primogeniti, quando ... caeteros fratres suos praestantiores et pretiosiores vestes portabant, sicuti Gen. 27. historia de Esau et Iacob demonstrat. Nam quod primum ... pater Iacob ... eandem vestem Esau, quam Iacob ex consilio matris induit, benedixit ei, quasi ipse Esau esset suus filius primogenitus. Per has vestes significatur vestis humanae naturae, quam Filius Dei induit, et omnium virtutum nobilissimo ordo caelestium ... et se in mundo dedit. 4. Primogeniti semper duplicem ... et paterna hereditate recipere sunt soliti, quam alii fratres, ... Filius hic, accepit nomen, quod est super omne nomen, et unctus Phil. 2 oleo, prae consortibus suis a Deo. 5. Primogeniti fere Ps. 44 ... Deo consecrabantur, quos oportuit in templo Deo praesentari, et quod hic scilicet videmus, sicuti in Lege scriptum est, Quod Exodi omne masculinum adaperiens vulvam, uterum, sanctum Domino vocabitur ... magis fuit Deo consecratus, quam hic noster primogenitus? Quod Luc. 2 et hic nascitur sanctum, vocabitur filius Dei, dicit Angelus Gab. ... Mariae virgini, nullum a seculo tam sanctum primogenitum fuit praesentatum Deo patri, in templo, quam fuit istud. 7. Et ... ultimo primogeniti regimen, et hereditatem super caeteros fratres habebant, ideo dixit Iacob de filio suo primogenito Ruben, Gen. 49 Ruben primogenitus meus, prior in domo, maior in imperio. Et Isaac ... Iacobo, quem putabat esse Esau primogenitum, dixit, Esto Dominus

150

fratrē tuorū, unde datr [illegible]. Quod pmogenitꝰ hēri [illegible] verg ac legitimꝰ Rex, cui data ē oīs potestas in celo et in terra [illegible]
Mat. 28 cui oīa Regna et Regēs subdita sunt.

Grauitr in hoc vocabulū (Primogenitū) impegit antiqꝰ [illegible] Hæreticꝰ Heluediꝰ nomē, unde colligere voluit, quod [illegible] Chrūs pmogenitꝰ vocetr, plures habuisse post filios B. Virginē [illegible] atq ita virginē n̄ pmansisse. Atq adhuc modū, sr [illegible] ahiꝰ nō unū filiū pmogenitū, sed plures hēri [illegible] sicut Chrūs suus pmogenitꝰ filiꝰ vocatr, a Paulo, Et cū [illegible]
Hebr. 1. inqt, introducit primogenitum suū in mund, in Epistola ad [illegible] Et scriptura et gsuetudo ē, quā n̄ tm̄ eos vocat pmogenitos q plures hñt fratres l. filios iuniores, sed et eos, ante quos [illegible] nulli alij nati sunt, siue postea plures, siue nulli [illegible]

Hunc ergo Primogenitū suū pepit. Panniculis inuoluit. Aspice obsecro Chra anima, qui flores et lilia ornat, qui terra herbis, et arbores folijs vestit, qui aves varijs ac diuersicoloribꝰ pennis [illegible], et q oēs qui [illegible] pellibꝰ pretiosis et pilis calefacit, hic nudꝰ pporsꝰ nascitr, et [illegible] vilibꝰ panniculis inuolvitr, sicut quod exclamat S. Ambros. [illegible]
S. Ambr. in Luca inuolutꝰ in pannos, ut tu mortis laqueis sis absolutꝰ, [illegible] colligatꝰ, ut tu vinculis peccatorū absoluaris. Propterea [illegible] ci in memoriā harū fasciarū templum, et in singulari [illegible] nostr eorū, quā [illegible] sacrati, atq collegavit, et [illegible] n̄ solū nobile templū extruxerit, sed et [illegible]
Rom. 6. [illegible] 31 August. celebravit.

In praesepio reclinauit, quia n̄. &. quis reclinauit [illegible] Maria: qs pannis inuoluit? sola Maria. Nulla hic [illegible]
S. Hieron. in Heluid. trix, dicit S. Hieron. nulla mulierū sedulitas interuenit, [illegible] pannis inuoluit infantem, ipsa reclinauit, ipsa et mater [illegible] et obstetrix, et nutrix. Stupesce o christiana anima, ad hæc [illegible] quæ hic narrata. Peperit in stabulo, pannis inuoluit, [illegible] clinauit in praesepio. Quare hæc? quia n̄ erat locus in [illegible] versorio, O Paupertatē magnā, o ineffabilē Humilitatē [illegible]

[illegible] placuit, o quā cito adhæsit illi, quod postea dixerat, [illegible] foveas hñt, et aues nidos suos, filiꝰ autē h. n. n. e. reclinet. Luc. 9
[illegible] hinc erant molles culcitræ. delicata linteola. aurea [illegible] acu picta stragula. Oportuit nouū principem, et [illegible] Monarchā coeli et terræ, continentē cū dura terra, [illegible] ē Palatiū eiꝰ, ibi lectꝰ eiꝰ, ibi pompa eiꝰ, ita illū mundꝰ [illegible] sensibꝰ pro prima vice salutavit, ita illū excepit, et [illegible]
Notanda sūt hic aliquot puncta salutaria. 1°. Chrūs ideo [illegible] factꝰ ē, ut nos sua paupertate ditaret. Dicit S. Paulꝰ. Scitis 1 Cor. 8 [illegible] Christi quam D. N. I. Chri, quod cū diues esset pauꝑ eē voluit, [illegible] vos ut vos ꝑ suā paupertatē eēti diuites. 2°. Hac sua [illegible] paupertate Chrūs Dnꝰ ostendere voluit, quod n̄ ducit [illegible] dedecori pauperē esse, nā si in paupertate latent aliquod de, ꝑ se [illegible] ignominia, certe ipse, q oīa optā eligit in mundo, tam [illegible] locū, lectum, tā paupem natiuitatem, tā paupem matrē [illegible] elegisset, ac proinde si qs pauꝑ est, aut si qs ex diuite [illegible] aliquo infortunio in paupertatem magnā redactꝰ ē n̄ ducat [illegible] dedecori aut ignominiæ. Nisi forte qs ꝑ ebrietatē, aleas, [illegible] [illegible] In tali incidit paupertatē, talis n̄ paupertas dedecorosa ē. [illegible] talis miseria ea sustinet, nec dignꝰ ut ei qs porrigat panē [illegible] haustū aquæ [illegible]) Certe n̄. ita n̄ nullis ē exosa paupertas, ut malint furari, latrocinari, per fas et nefas, [illegible] [illegible], et alias prædicas quemn̄ opert, antiqꝰ saliant paupertatem.
3° Chrūs Dnꝰ hac paupertate, et hac mira humilitate, oēm mundi [illegible] pompam, splendorē, et oēs honores dicis (ut vocat eos mundꝰ) delicias [illegible] contempsit et ꝑ nihilo habēri duxit, ē contra nō austeritatē ac [illegible] mortificationē commendauit ac laudauit Dicit Historia. [illegible] quod Regnū Assiriorū stetit annis 1303 annis, sub 26 Regibꝰ [illegible] usq ad Sardanapalū, q primꝰ in plumaceo lecto cepit [illegible] [illegible], et delicijs inhians, hic aut fuit ultimꝰ Rex illꝰ monar[illegible] tā celebris ac diuturnæ, quæ sub hoc voluptuoso hoē [illegible] Chaldæos ac Medorū potestatē deuenit. 4. Notandū [illegible] inter duo animalia iacuisse, nimir inter bouē et asinum.

\+ Habita in monostor 1626. Noctu.

In festo gloriossæ Natiuitatis D.N.I.C.

Concio pro Nocte.

Exijt edictum a Cæsare Augusto. Luc. 2.

~~Az eghnek es az fuldnek teremtése utan, Mikoron tudnia illik az mindhato es felseges isten teremtette es 5199 ... világot az eghekkel egjetembe, ... esztődőbe. Adamtol fogua az viz ozonik 1656. Viz ozonitol fogua Abraham Patriarchaig Adamtol fogua, 5480 esz. Viz ozonnek ... szünése utan, 3060 esz. Abraham Patriarchanak élete utan 4080. Moysesnek tor. ... kenjenek ki adasa utan 3925. David kiralysagra valasztasa utan 2682. Romai Birodalomnak kezdeti utan 1892. Augustus Csaszarsaganak~~ 44. Az egesz vilagon valo bekessegenek 12. esztendőbe. Decembernek 25 Napian, vasarnapon, vgy mint tiz ora taiba dél utan. Az mi vrunk Iesus Christus, igaz isten es igaz ember. Az profetak iuuen. Szólotak szerent, Mely paradicsomba meg igértetett Messias. Az bodogsagos szuz Mariatol emberisége szerent szuletet Bethlehembe, es azo vigassagos idö ... voltaual ez vilagot meg latogatta. Gloria sit igitur in altissimis Deo, et in terra hominibus pax bonæ voluntatis.

A creatione mundi 5199. A diluuio universali 2977. A natiuitate Abrahæ patriarchæ 2015. A moyse et ab egressu Israel de Ægypto 1510 anno. A unctione Davidis in Regem 1032. Sexagesima quinta hebdomada iuxta Danielis prophetiam. Centesima 92 Olympiade, 752 anno ab ædificata Roma. 42 Anno Imperij Octaviani Augusti ... mundi ætate, Iesus Christus, æternus Deus, æternique Patris filius ... in Bethlehem Iudæ ex Maria virgine ... Sic Roman. Martyrologium.

Cum mediū silentiū tenerent omnia, et nox
suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus
Sap. 18. a regalibus sedibus uenit, dicit Salom in suo decimo octavo
[illegible] scripto libro. Mikoron nagÿ csendessegbe es csen-
halgatasba lõttenek volna mindenek, es az setét éjszaka
ö folyasa szerént fél utian lõt volna, Uram Az te mindenható
te ighed, auagÿ szauad a te kirali szekedtöl giün
hozank. Tudni kel hogÿ két rendbéli szaua nagy
az Istennek. Iº. Mikoron csak önön maga, senki
halottara, nem [illegible]. hanē élmeiével szola, es
önön magaba az örökké ualó ighet hozá, melyben
lunit öröktöl fogua isten akarta, auagÿ azután fog
kavni, mint egy örved somába foglalua vagyon,
Psal hoc dicit David. Semel locutus est Deus. Masodik
szaua, auagÿ 2. ighete, melÿ által szolot az urban
emberrel, azo szerelmes 2. fia az emberi haladoras
ba fel öltözöt, dicente Paulo. Novissime locutus
Hebr. 1. in filio suo. Mert mikeppen mi az mi belsö szav
kat: mellyet magunkba ki gondolunk, kulsö es hallható
hatö szoual ki mondunk, ugÿ hogÿ ami gondolatunk
es szivünkbe vagyon, egyebektöl is halhassuk: ugÿ az
[illegible] Istenis akarna szollani velunk, hogÿ öt hal
suk, es azo beszedit érthessuk, azo örökké való
egyetet az mi testunkel meg ruhazta, es az mi latasunk
es orvkenségunk ala vetette. Et verbū caro factum
Melÿ öröktöl fogua való szent ige, hogÿ az elen
töl annal sobbā halatassek, az vilagtol alkolmatos
uart, Ez az alkolmatos idö pediglen. Cū mediū silentium
tenerent omnia. Et nox in suo cursu, m. i. f. omnip. sermo
Dni. Oslonis aeterni, egyetlen egÿ fia, azo kirali szekeb
böl az vilagra, az istaloba, az iaszolba ala sallea.
O tehat aldot eÿ, O örvendetes eÿ, O csodalatos bödog
eÿ. Eÿ minden éÿnel szebbennesb, Eÿ mind a napnal
fenyesb, Eÿ mind hainalnal pirossab. ~~[illegible]~~ El es [illegible]

[illegible]ának az attia Istennek öröktöl fogua valo szent szanak
az Istennek, es igaz embernek ez vilagra valo szuletesevel
[illegible] tekentetet, Boesuletes. Ez ugÿ amit az az eÿ, ki dicsiretvel ilc
[illegible] 2. David nyelve szol uala, mond. Et nox sicut dies illu- Psal
minabitur. Et nox illuminatio in deliciis meis. O bizoniara
aldot eÿ. Melÿ csak ö maga érdemlette tudni az Isten szanak
szuletesenek idejet es orajat, Melÿ csak ö maga erdemlette
latni öt lëy elöszere az vilagon, az istaloba, a iaszolba,
Melÿ csak önon maga erdemlette hallani az Angialok eni-
kelesit, örvendetes ~~[illegible]~~ tapsolatat. Gloria in altissimis Deo. S.
Akariatoké tudni, es hallani, nevk. melÿ csudalatos
amelÿ almelkodasra mélto dolgok es ~~[illegible]~~ törtenhetet szölöl ha,
[illegible] szep csudakkal ekesitet meg ez az aldot, es ez bödog eczaka
[illegible] hol at szamtalā közzül vagÿ harmat elö hozom. Ka Deo
[illegible] In Romana urbe, templum quod Magnificum, Orbis et
[illegible] quod Deo suo paci extruxerant, et quod secundū Apolli- urbis oibus in
[illegible] praedictum. 4 oraculor Deus erat. n̄ prius casurū erat, Venerit aut.
Virgo pareret. Et ideo ab oibus aeternū dicebatur, ut pote D. Bernard
impossibile putabant Virginem posse parere. Sed nocte et Savig Te
[illegible] Saluatoris v. Maria filiū suū unigenitū in stabulo rerum 6.
peperit, et in praesepi reclinauit, uniuersum le döle, festomba. Ad significand
verhada. [illegible] Aliud aliud, nō minus mirabile. Vi- Deū pacis
[illegible] Montis Engaddi, 4 mons est in Iudea, in tanta hieme, in mundum
[illegible] in tanto frigore, alieno tempore, illa nocte folia pro- venisse. et
[illegible] fulserunt. Et botrus floruerunt, es virágzó gerezdeket ad Bv. Marie
[illegible] hortanak, ut animaduerteretur tunc impletum, quod Virginitatem
[illegible] fuerat praedictum. Egredietur virga de rad. Iesse, et flos d. Isai. 11. indicandam
[illegible] radice eius ascendet, Nec n̄ ad indicand Virginem Matrem S. Bonau.
non amisisse florem Virginitatis licet filiū tulerit. Lib. de tribus
Mirenim et pulchrum mirabile. Romae similiter orat. quor. 1to
[illegible] procul a Tiberi flumē. Fons olerum suauissi Nazareng:
[illegible] olei erumpit, ki fakada. Et tota illa nocte, teli patak Floredus.
[illegible] az Tiberis vizébe folia. de quo oleo multi hau- Euseb. Caesa
serunt, et ad plurimos annos asseruauerunt. Cui fons significabat rieus. Paul
Orat. Lib. 6
c. 18. et 20

fonti illum misericordiae uberrimum Christum. de cuius nomine [illegible]
Cant. dixit sapiens. Oleum effusum nomen tuum. En quo[illegible]
Niceph. tum exemplum mirabile, quod scribit Niceph. Omnes [illegible]
Eccl. Hist. Lib. 1. c. 17. Daemones, qui ex idola loquebantur, et responsa dabant, cum [illegible]
illa qua Christus natus est conticuisse, et mutos factos esse [illegible]
Unde cum Caesar Augustus in Aede Apollinis decenta sacri[illegible]
iam more illo suo gentili Deo Apollini obtulisset, et ab [illegible]
illo quaesiisset quinam post illum administraturus esset [illegible]
manum Imperium, At vero diu nullum redderet responsum [illegible]
rum aliud obtulit sacrificium, denuo rogavit, tum ita [illegible]
culum [illegible] Tum adhuc modo respondit.

Me puer Hebraeus, Divos Deus ipse gubernans
Cedere sede iubet, tristique redire sub orcum.
Aris ergo dehinc, tacitis abscedito nostris.

Accepto responso Caesar, in Capitolio, aram maximam [illegible]
truxit, cum hac inscriptione. Ara primogeniti Dei.

! Scribit etiam hoc miraculum. cum venisset Daemoni[illegible]
lit. silere faciet, et non sinebat loqui. cum loquimur [illegible]
Et daemonia eiiciebat, Marc. 1. -bat ea loqui quia sciebant eum esse filium Dei. Sed [illegible]
hic quaeso adhuc aliud de eodem Caesare Augusto pulcherrimum exemplum. Cum Romani Octavianum Caesarem
quem postea Augustum nominarunt, ob eius tot res, et bella [illegible]
Eutrop. Innoc. 3. Serm. 2. de Nativ. Dom. Georg. de pra[illegible] tate in ca[illegible] thalogo. feliciter gesta, atque ob pacem toto orbi partam, pro Deo haberent,
et adorare vellent, Ille vero ut se [illegible] prudens illorum [illegible]
refragabatur, quibus tamen nihilominus urgentibus, Sybillam ea[illegible]
in oraculis reddendis nobilem advocavit, atque sibi quod fa[illegible]
opus sit, consuleret, suscipiatne honorem Dei, necne. Cum [illegible]
ipsa nocte qua Christus est natus Sybilla in palatio Caesaris orans, et caelum aspiciens [illegible]
dit media nocte Solem, et circum circa eum Circulum [illegible]
aureum fulgentem, Et in medio solis virginem pulcherrimam
mam puellulum ulnis gestantem: Et aureis scri[illegible]
literis: Haec est Ara Dei viventis. Tunc Sybilla vi[illegible]
sionem Augusto ostendit, et puerum illum in ulnis [illegible]
illa pulcherrima femina gestantem. ipsa hac nocte natum [illegible]
dixit, quem ipso Augusto maiorem ac potentiorem esse [illegible]

[illegible] mox Imperator puerulum adoravit et postea eidem sacrificium
obtulit. Ac mandavit, ne se ullus nomine deum vocet deinceps,
[illegible] me Dominum, quoniam iam quoniam Rex et Deus advenit,
[illegible]. Hoc in loco Romae, ubi haec visio facta est, Ecclesia
[illegible] est erecta, quae vocatur Sancta Maria Ara caeli, in monasterio
[illegible]. in qua habitant Franciscani monachi.

Volo vos pluribus recreare miraculis adhuc hac no[illegible]
[illegible] ostensa fuit Divinitus. Ne vos et, ut haec nocte dor[illegible]
[illegible] Sed [illegible] recens natum puerulum, una cum
Maria, Iosepho, vigiletis. S. Thomas Aquinas dicit. Quod part. 3. q. 36. a. 3.
Ipsa nocte Nativitatis in Hispania tres apparuisse so[illegible]
[illegible] sibi vicinos, qui postea paulatim in unum coiverunt
et unus sol visus est. Per quod innuitur S. Trinitas.
Quod scilicet trinus, et unus Dei notitia mundo oriebatur.
Aut ibi id S. Thomas exponit. significabat. Quomodo tres istae
[illegible]. Divinitas. Anima. et Corpus, in his sit distincta, in u[illegible]
[illegible] convenere supposito, aequivoce, quod est sol iustitiae Christus
[illegible]. Sed et aliud narrat S. Ambrosius de Sole.
Quod nimirum media nocte illa sit exortus, et duplo magis In Italiae una parte
[illegible] quam alias solet lucere, et fere per tres horas [illegible]
Ad quod addit S. Ambr. sane notatu dignum. Si sol Ambr. Serm. 16. de Nat.
obscuratus inquit. cum Christus moritur, utique conveniens est eum
[illegible] solitus splendidius lucere debere cum nascitur. Et si Sol ad Iosue
orationem defixus et attonitus stetit, cur non ad Christi na[illegible]
[illegible] festinus currerent ex noctem. Narrat etiam Lucas Tudensis in Chronico Hispan. relatus a Francis. Aglo de Par. Lib. 5 in Symb. c. 17.
Quod ea nocte qua Christus is puritatis amans, et purissima virgine natus fuit, Omnes quotquot in orbe terrarum, in Civitatibus, pagis, campis [illegible] Sodomitico pec[illegible]
cato erant obnoxii caelitus immisso igni sunt exusti
et in cinerem redacti, Ut ostenderet purissimus hic puer
[illegible] sibi sit cordi puritas. Rursus S. Dorotheus Martyr in Synopsi
Scribit, Quod omnia Idola Aegypti, quae ab illius [illegible] colebantur,
nocte qua Christus natus est corruisse in terram. Quasi ado[illegible]
[illegible] verum Deum. et quod illuc et toto orbi terrarum ei[illegible]
[illegible] venisset, Quod iam olim per Hieremiam Prophetam praedictum fuit.

155

incedissā Praeclara stellā quādā de celo lapsā eē, et ...
una cū fulgore suo [illegible] penetrasse, et ad Limbū usq ...
descendisse, Et illuminasse, etiā hos, q in tenebris et
umbra mortis sedebant ss pat. ut scirent cū iā venisse
et cū hoībg qversari cepisse. Et de alia eē stella
narrat S. Math. quae, cū nat9 eēt dng in Bethlehem
procedentem visa est a Regibus tribg, cuig ductu ...
... venerūt ... Jerusalem, postea Bethlehem, ut ado-
rarent dm.

Omitto alia mirabilia quae nocte illa dng ...
in unigenito suo filio ostendere mundo voluit, et ...
a prophetis. qbg oībg noctē illā exornavit, et ...
Siquidē oēs oīo creaturae et elementa ei quasi ggratu-
larunt örvendeztenek azō eliveteliń. Celū ubi ...
ostenso Sybillae virgunculā cū puero Soli circundatā.
Congratulata terra, quae se se aperuit, ut stella ...
in Limbū intraret. Congratulat9 Ignis. Sodomitas ...
extinuendo. Congratulat9 Aer. Stella in eo apparen-
et Magos ducendo. Congratulata Aqua. Fonti ...
... Bethlehemitici stabuli. Congratul...
Lapides, in ruina Templi Pacis. Congratulatae ...
tae. arbores. vites, quae illa frigida Nocte, folia ...
res. fructusq protulerunt. Congratulati Angeli can-
tu. Gla in altissis Deo., Congratulantur Pastores ...
orum hominum, tanqū veru legali. dū eum ...
et qui adoraverunt. Aldot ey, tehat. o örven...
eÿ, O sok csudaknal tündöklö eÿ. Eÿ mind ...
vilagosb, Eÿ mind hainalnal pirossab. Eÿ az ...
ebrnak Szuletesevel ... Tekentetes. ...
lettes.

De noha ezek az ielek milljeket hallatok eddig ...
dalatossak, milljekkel az felseges Isten azó Szerelmes ...
fianak Szuletesit, es ez vilagra valo el jövetelit ...

... ... hiresse et böcsületesse totte. Mind azon altal
azok az nagÿ dolgok. azok az nagÿ titkok, azok az nagÿ
csudak milljek ez mai napon Szidó orszagba, Bethle-
hem varasaba. törtenenek. Mégÿ sokkal nagÿobbak es
csudalatosbak, Mert it olÿ dolgok es ejel törtenenek,
hogÿ mind az eghet, mind az földet. mind az Angya-
lokat almelkodasra indithat. Ita ut vere possumus
dicere quod olim Deg p Isaiā. Obstupescite caeli. Nam
... ... terra, quae facta est hac nocte in Bethlē.
in Stabulo. Primo enim quis nō obstupescat, lat-
... hogÿ az budös istalo, az ekes eghnel Nasiful.
... tāto fulgore. hic sol, ut universis mortalibg lactā
... lucem. Chrg Dng q ē ois sol iustitiae, annō
... multo clarius orbem terrarū illustrat? Si Luna Caelū
decorat. Stabulū et Bethlehemiticū, exornat virgo
pulcherrima, de qua dixit sps s. Pulchra ut Luna. Cae-
lū suis Stellis ornatū, et ex illis multae sūt errantes. Budos-
... At in Stabulo Bethlemitico, astra et sūt fulgentia, -istalloban
et fixa, vestitq alē, Spūs scilt Angelici, q nunq a cla-
ra Dei visione ... puncto temporis separantur. Si Cae-
lū musicis resonat Concentibg, & hymnis Angelicis
... ... nō deest et similis Harmonia in Stabulo Bet-
hlemitico, ad quod nascente Chrō qvolat Angelorū Chorg
clara voce qcinit. Gla in altissis Deo. Uno verbo ut
videatis Caelū mutatū eē in Stabulū. Et Stabulū in
Caelū. Deus ... habitat in Caelo. Deg similis ho-
mini ... habitat, in stabulo. In Stabulo Deus e.
Vincunt ... Caelū, dicit Poeta qdā. An nō hoc
mirū, an nō Stupore dignum?
Quis et non mirabitr vehemter, cōtemplando antiquū
illum prodigium, quod tanqū hg mysterij figura, Moysi qtigit.
nunc in Chrō renovatum, imo et impletū. Ait n. scriptura
quod qdo Moyses manum suā in sinu claudebat, et calefaciebat

valida, erat et sana: Cu aut eu educebat a pectore
Exod. 4. subito lepra infici incipiebat. Nostri est verbu Dei
vocavi manu, ut gestat et paucde. Emitte manu tua de
Psal. 43. pe corpo me. Haec manus du latuit in sinu patris,
admodu erat atq ita fortis et valida, ut eig mus
rat, et fultos voltat sentiens Job clamabat.
mi mei, m. m. salti u. a. m. qa. manus dni fecit
Sed postqua hodierna die ea se aperiret ex traxit e
sinu, et postqua et filiq exivisset a patre, et venisset in m
illico reddita fuit infirma, debilis. Audi Isaiu, vidimus
Isa. 53. eu quasi leprosum, n est spes ei neq decor unde me
tanimq eum, nihili fecimus, subiectu neque lab
ribg et doloribg vidimq. Hoc mirabile est, sapere
ki felerte, Beniamim, duo illa nomina. quibus filiq
chitis vocatq fuit, a patre n. vocatq fuit Benjamin
filiq dextrae. Iob kernen fia. A matre vo, Bennoni
Gen. 35. Filiq doloris. Si Chum aspicimq in sinu patris,
cimq eu ee Beniaminu, i. filiu dextrae, quos sinu fovet
amat, et amplectatz. Veru si cum iam a matre
ortum, et in presepio positu contemplamz. dicimus eu
Bennoni, i. filiu doloris, et ut Isaias dicit. Viru
loru, quod et fame patitz. et frigore laditz. et
ter affligatz incomodis.

Meminit Iob, alterius non minus admirandi pro
quod hic nobis exponet, ita interrogans. Ubi eras
mi laudarent simul astra matutina, et iubilarent
Iob. 38. filij Dei, quando erumpebat de vulva procedens, cu ponerem
nube vestimentu eig, et caligine illud quasi pannis in
fantiae obvolverem: Per Astra matutina, in
Angelos. q nato infantulo Christo caelestes hymnos cecinerunt
filios Dei intelligit homines, pastores illos, q audito
gelos cantu Betlehem cucurrerunt, et simul cu Angelis
laudarunt q. d. Quatq eras cu hi laudarent Astra matu
cu milli millia ministrabant tibi, et decies c. m. ass.

Christu, et seruylis ulalatis facieb clamabant tibi. sss. d. d. expr.
Quantq aut nunc es, cu te iubilant filij Dei, i. pastores. qua
vivunt, q debilis, q infirmus. Semetipm exinivit, et habitu
inventq ut homo. Stupeu admirans dicit, Quis conclusit statumel
mare? partal. Quom si ingens prodigium est, ma
re tam magnu et spatiosum, certis limitibg, hatarval tanq
postys halomal, töltsel, coercere, Quanto mirabilig erit
divinitatis oceanu immensu et infinitu, intra tam vasculu ederq
parvu, quali erat Corpq Chri et A. v. sanguie acceptu, inclu
dere. Claudebatz ydem sicut antiquu hoem induerit
per multos scopulos, tempestates, procellas pericula, accedere
erat, ad illu, unde Iudei, Moysi. Loquere tu nobis, no loquatur
nobis dnq ne forte moriamur: Veru postquam Dei filig
factq mo factq suae matris ubera cepit sugere, facillimq ta
men factq e ingressq ad eum, sine ullo periculo, aut scopulo. Ve
nite ad me oes. q laboratis et. Pauperculq nunc respicitur,
simplex mulercula, et. Sine ulla pvia audientia, sive mul
ta supplicationibq accedere pt. et sponte sua. Cu simplexq dev.
ino sinao eig.

Addit et Iob. Ubi eras, cu ponerem nubes vestimentu eius Iob. 38
et caligine illud quasi pannis infantiae obvolverem? Quid
hoc est aliud dicere, Qua et pannis cu involvit. Nam quo
celi caelos capere n poterant, et q erat magnus et ma
gnus eig ut erat finis nunc exiguis panniculis, polaes
kannal fasciolis, mely kötöttelik et mely pontátik. Quod si
plura quaeris hac nocti facta miracula, qd est pt maius
quam Dei verbu videre, quod erat invisibile? Non videbit me homo
et vivet, dixit Moysi Deus. Dei sapientia, quasi muta cernere?
Leonem de tribu Iuda, mansuetu ut agnu videre?
cuiq olim erat titulq et inscriptio fölöl való írás. Regi seculor
immortali et invisibili, soli Deo, laus et gloria, Iam et homine I Tim. 1
tactui, subdi subrectum. Sed ut oia simul
qd mirabiliq est pt, aut excogitari, quam eod tempori.
simul et semel filiu Dei deberemus, q est in patris sinu. eu
implent. Inter iacere a materno ubere pendentem videri.

Ot vesul az sidizneh szarvaiain, es az ő felsegeren ...
talmassaganak szenében ül, ki pediglen az oktalan allat...
körot, az istalóba, sot az iasolba alazatos fekszik. ...
dorkó és villamó. Ki resszketó, es sivan kózó. Ot mindennek ...
uralvó, mindeneket tartó, mindennek adó, ki semmi ...
nem bivó, mindenik nekul való. Es ki vesszetni ... hol ...
nal az egetes az fuldet bevomplitte, nincsen anny ...
hova ezó fejet hasthassa. Ezek bizonnyara oly na...
litnok. oly nagy iselek. oly nagy csudak. Oly bekven ...
nit es az fuldet hihatatlan csudava. Obstupescite celi ...
Isa. 1. universa terra. quod ayat prius vel istis. Tam mag...
sunt insigna, ut hunc cum Ieremia dicere possis. Arca ...
stamenti non ascendat supra cor. In presepio dei filius ...
humanitate vestitus in presepio iacere cepit. Nec propi...
sive arcam mysticam, sive Manna. Nec Virgam ...
quam vos fuit mirabilia bum avidius ingobieris, hi recordemini, quod omnia illa tam...
figura, et umbra fuerunt rerum quas hac nocte vid...
aut credimus. Haec sunt ergo illa tam nagy, ...
csudalatos, es almalkodasra melto szep tetkek, ...
len es csudak mellyek tortinnek akor, cum medium ...
lentium teneret omnia et nox s. c. m. i. suo cursu iter. Primo ...
nus descendit de celo. Haec nos lehrans, ...
mirremur, si tam suspexerimus. Sanam et cogi...
cordi nostro imprimamus, sup hac assidue medit...
et quia factu possibilia sit exequamur. Laudemus ...
nostrum et hunc servulum infantulum, qui nostri causa ...
in utero clausus delituit, ut nos clangor et cachinnos libera...
Et pro quo mensibus ibi permansit, ut quos Angelorum ordinibus ...
lalhatna, Ortus media nocte, ut nos ab erroris nocte, et ...
valia tenebris immunes servaret. Non fuit ei locus in diversorio ...
ut nobis in domo patris sui plures mansiones preparet. Pa...
involutus fuit, et fasciis gllogatus, ut nos a peccatorum ligaminibus ...
aeterne damnationis laqueo törvetol meg mentene. Reclinatus ...
fuit in presepio, ut nos reclinaret in celo. Ac tandem ut summa ...
omnia dicam, illius paupertas nostrum est patrimonium, divitiae. Illius ...
mitas ovvtlensege, nostra firmitas, illius fletus nostrum est absolutio ...
lovum. Ac demum az ő falando elete az drottsegeleket ...
gba, az mi orokke való, es mindenkor meg maradando élete ...
boldogsagunk, et halhatatlansagunk. AMEN.

Habita in monostor 162[illegible]

+

In Nocte Natiuitatis D. N. I. Chri.

Gloria in altissimis Deo &c.

Christus Iesosnak dragalatos Szent neveuel meg
valtot hu[illegible] kk, az nagy örömnek ideia, mely ez bódog
[illegible] ezerkeppen aldot eczakan szüremet el lepte, semmi
keppen el nem tűrhetem hogy fen szollak, ennis az
Szent Angyalokkal, ne kialtsam, es az magyarba lako,
[illegible] Szent attya Istent, kinek szerelmes egyetlen egy
[illegible] szentfia emberre lot, ne dicsöitsem, mondua. Gloria
in altissimis Deo. Et in terra pax h. b. v. Dicsosseg magas
[illegible]ban az Istennek, es az földen bekesseg az io akarati
embereknek. Mely Angyali enekröl midon röuideden szo[llok],
[illegible] szorgalmatosson halgassatok.

Noha minden dicseretek, es enekek, et praecipue illa, quae
[in] Euangelijs conscripta sunt, magna deuotione celebratsunt,
[illegible] quae a Spu Sto inspirata sunt, et dictata. Hoc tamen An-
gelorum canticum, maiori quadam veneratione, atque dulcedine ple-
num uideo, quod Angeli Sancti, qui diuinis laudibus decantan[dis]
[in] summa cum iucunditate semper incumbunt, aeternamque verbi
generationem ex patre semper collaudant, ad celebrandam
[illegible], aeternum verbi temporalem generationem ex Virgine matre,
[illegible] hoc canticum, ac coelesti melos, dicentes, a Sta trini[tate]
[illegible] acceptum, atque in coelesti choro perig[illegible]atum in [illegible] cho[ro]
[in] hac saluatissima nocte decantandum, inuexere. Gloria igitur
[illegible] et. D. et. i. &c. — Hac nocte beata, impleta ue-
[ri]tas uisionis illius, qua Iacob Patriarcha in somnis Gen. 28

vidit mirabilem illam scalam stantē sup terrā, et cacumē
illiꝰ tangentē celum, Angelos quoq̄ Dei ascendentes, et descend
p eam, et Dñm innixum scalæ, Ecce hac nocte p
rū Iesum, in præsepio iacentem, scala nobis in celum
gitur, per quam ascendere possimꝰ. p illā Angeli ascend
et descendunt, gl̃am in altissīs Deo summo, cū gaudio con
cinentes, ~~decantantes~~. Gl̃a in alt. D. e. i. t. p. h. b. v.
Et quamq̄ divinū verbum, nōam humanā ~~non~~ assum
sit, n̄ Angelicam, nihilomꝰ tñ in Chri Nativit. lætant
hymnū gl̃æ concinunt, idq ob eā cām, 1.° Quia
Per hoc mysterium Angelorū ruina reparata est.
azó csetek atal mely romlot helick, mely épültenek
2° Quia ex hac reparatione mely épületek atal. et
mini salute felicitas Angelor ē aucta, et ingrati
confirmata, ut q antea perclari fuerant, n̄ amplius
3° Quia divina gl̃a p hoc mysteriū fuit dilat
ta, n̄ ~~quidem~~ quidem ex parte, cū Deo nil accidat, sed
extensiue, siquidem p Chri nativitatem exaltati sunt ho
ad consortium Angelor, et sic n̄ tm̄ Angelis, sed et ho
minibꝰ communicata, 4.° quia ante adventum Chr
soli Angeli dabant gl̃am Deo in celesti beatitudine,
tū celesti ostio p Chrm hoībꝰ patefacto, ab Angeli
simul et hoībꝰ glorificatur Deꝰ. 5° Denique Angel
divina gl̃a per hoc mysterium, qa ante illud ador
trinum, et unum terminabatur gl̃a Dei, et adorati
nunc postquā Verbū caro f. ē, n̄ tm̄ Deū trinū et
nū adoramꝰ sed Humanitatē quoq̄ a Verbo assu
tam, illiꝰ hypostaticē unitam, et Paulꝰ dicit, C
Hebr. 1 introducit primogenitū in orbem terræ, dicit, Et a
rent eum oēs Angeli eiꝰ. Unde sinꝰ hꝰ Ang

Cantici est. Nunc dabitur gl̃a Deo n̄ tm̄ in ipsiꝰ Di
vinitate, sed et in altissimū dignitatis gradum exaltata
Humanitate, et p unionē Verbi Divini, sup oēm creatu
ram elevata. Gl̃a igr̃ in altiss. D. e. t. p. h. b. v.
Ut autē Cantici hꝰ sensū meliꝰ intelligatis, Hoc priꝰ
notandū ē, quod per Hierem. Prophetam, dilectū popu Hier. 2
lū duplicem stultitiam eiꝰ valde exprobrat. dicens. Ob
stupescite cœli sup hoc, et portæ eiꝰ desolamini vehementer,
... duo mala fecit populꝰ meus; me dere
liquerūt fontem aquæ vivæ, et foderunt sibi cisternas
dissipatas, sive siccas, quæ continere n̄ valent aquas. Ergo
fontem aquæ vivæ, a quo vita et oīa bona derivant,
unde dr̃ in Canticis. Puteꝰ aquar viventium. Hæc Cant. 4.
vero temporalia ac caduca, Cisternæ st, siccæ, dis
sipatæ. Peccator igr̃ cū contra Legē Divinā delinquit, duo
mala agit, 1.° Avertitur a Deo, a fonte aquæ vivæ,
a summo bono, 2° Convertitur ad creaturam, ad cis
ternas siccas, ad transitoriū bonum. O mille lachry
mis impior hunc deplorand stultitiam, Recessit filiꝰ
iunior a paterna domo, in qua et Mercenarij abundat Luc. 15
panibꝰ ut porcos multo labore pasceret, et fame periret.
Ecce duo mala peti ad vivū depicta. Peccator namq̄
a Deo recedit, illiꝰ gl̃am suā denegat, deinde ad crea
turas convertitur, et gl̃am Deo debitam creaturis impendit.
Hæc ergo duo mala p peccatū illata, per Chri glorio
sam Nativitatem reparantur, Redditur n. gl̃a Deo in altissi
mis et in t. p. h. b. v. ut ubi abundavit delictū, superabun
daret et gr̃a. Gl̃a igr̃ in a. D. e. e. t. p. h. b. v.
O sacra nox. O beatū noctis hꝰ tempꝰ, quo
multæ figuræ in te completæ st, et in lucē venerunt

160

Nunc rubus ille, quē Moyses vidit, ignū, seu flammam
Exod. 3. esse dedit, et tū combustus non e. ⁊ B. V. Maria, ignem
illum, et flammam mundo attulit, peperit, et tū vir-
ginitatem n̄ amisit. Virga de radice sive germine
Iesse prodijt, et flos de radice ejus floruit, in quo
Isai. 11 spūs Dī requievit, spūs nimirū sapiā, pdentie, fortit.
Num. 17 Virga Aaronis pter naām floruit, et per portam
Ezech. 44 clausam, q̄ vidit Ezechiel, solus Deus ingredi vo-
luit. Gloria igr̄ in altissis Deo. n.

Nunc, Nunc, hujus noctis silentio, Lapillus ille de
altisso monte sine manibus recedit, qui ydola conf[regit]
Dan. 2 et adeo crevit, ut universum orbem impleverit. ...
Deus magnum mirabile et novum fecit sup terram,
Hier. 31. cū foemina circumdedit virum. Manna illud coeli
de rorum, de coelo decidit, Coeli roravit desuper, et
Isai. 45. nubes pluerūt justum, aperiatur terra et germinet
salvatorem. Gla igr̄ in altissis Deo.

Hac noctis hora, Sol decē gradibus retro recessit,
4 Reg. 20 id ē Dei filius pp̄ nos ... exinanivit
se, et humiliavit. Verbum quod erat in principio
apud Deum, et quod erat Deus, ē caro factū, et in
Ioa. 1 nobis habitavit. Et q in forma Dei erat, et rapinam
Phil. 2 n̄ ē arbitratus se aequalē eē Deo, formam servi accepit
et similis homibus exterius factus ē. Gla igr̄ in alt.

Creator ... creatura, Incorporeus factus
ē corporeus, Invisibilis f. e. v. Immortalis. f. e. m. ...
... Incomprehensibilis. id ē qui celos et terram ...
... replet, cujus sedes coelū ē, et orbis terrae scabellum

... iacet in utero sinu matris puellulae. qui satiat om-
carnem, solus cibo indiget. qui celestes potat, sugit vir-
ginis matris ubera, qui Deū vestit, celos stellis, arb. ...
... nasciter nudus, et involvitur in viles panniculos
Qui mindeneket azo hatalmas szavaval hordoz, min-
deneket tenyereben tart, et feldnek kenyeret haro Hebr. 1
... viseli, Hic portatur, chovatur, deponitur. Vide ut
sol tot gradibus retrocessit. Gla igr̄ in alt. D. ...

Hac, hac hora, verificatū ē signū illud quod Deus Isa. 7
Achaz Regi ostendit, Ecce virgo concipiet et p. f. e. v.
e. n. e. Emanuel. i. n. Deus. Impletū ē hac hora
vaticinio Isaiae. Cū puer parvulus natus ē n. et Isa. 9
f. d. ē n. cujus imperiū sup humerū ejus. et nomen ejus vo-
cabitur. Admirabilis Consiliar. Deus. Fort. Pr. futuri
seculi. Princeps pacis. Gla igr̄ in altissis Deo.

O munde gaude, siquidem sic dilexit Deus, ut filium Ioan. 3
suū unig. ... dedit. Gaudete o mortales, quia
pp̄ nos hoies et p. n. s. Dei filius descendit de c. et in-
carn. e. d. s. s. et M. V. et homo factus ē. Gaudete justi
... manibus ē merear uvā. Gaudete peccatores,
Quia Iesus Christus venit peccatores ad poenitentiā vocare
et salvos facere. Summa summarum, Salvator nr̄ hodie
natus ē. gaudeamus. nusq. n. decet ibi eē locū tristitiae, ubi ē
natalis vitae. Haec ē n. nox quā fecit. Deus ... l.
inea. et laetemur. Gla in altissis Deo.
O sacra ac millies benedicta nox. In qua verbum
Deū aeternū, et Regali suo throno descendit, et nobis
cohabitare coepit. O tu dulcissime edesseges, gyonyorusege
... szentsege ... gyermecske. O draga kincs
... Beati venter q. t. p. et ub. q. s.
... Gla tibi D. q. n. e. d. v. Minden aldas, minde dicsoseg
... halandoc, et dicsosseg ... adassek, az ki minyor
... es ... lehetel ... seculorum.

Habita in Monasterio 1625

In nocte Natiuitatis Domini N. I.

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

Si bene meministis ante annum, hac ipsa hora sacratissima Natiuitatis D. N. I. locutus sum breuiter de laetissimo Angelorum cantico, quod in aere decantabant, laudantes et benedicentes Dominum Deum quod filium suum unigenitum, et ante Luciferum ortum, temporaliter nasci, et in mundum uenire uoluit. Gloria inquit, in altissimis Deo, etc. Mox subdiderunt: Et in terra pax hominibus bonae voluntatis. De hac nunc loquar quam breuissime. Attendite.

Duae res Diuinae maiestati deesse uidebantur. 1.o Homo sine gloria: siquidem mundus, qui pene totus in paganismo [illegible], paucis Iudaeis exceptis, omnem Dei [illegible] deerat, [illegible] transtulit in idola, ut ait David, Mutauerunt gloriam suam in similitudinem uituli comedentis foenum. Ipsi Iudaei etiam, qui Dei populus electus esse debebat, [illegible] fidebant in operibus meritis, quam in gratia mediatoris. Terrae vero, siue mundo, deerat pax cum Deo. Christus igitur Dominus, sanctissima hac incarnatione sua, et [illegible] reddidit gloriam suam, et hominibus pacem, ita ut [illegible] sime dixerit S. Paulus, Christum restaurasse omnia, quae in coelis, et quae in terris sunt.

Eph. 2

Et licet haec pax magis intelligenda sit de pace spirituali, quae sit inter Deum et hominem, inter hominem et suam conscientiam, inter carnem et spiritum; etiam de temporali, quae est hominis ad seipsum, et populorum: [illegible]

de qua infra.

[illegible]ta, et illa orbi est restituta. [illegible] ex Euangelii textu et etiam ex sacra Historia, natiuitate Saluatoris mundi, Octauiano Augusto, totum orbem summa in pace gubernante, quando templum Iani clausum erat in signum solidae pacis, hinc generalis illa uniuersi orbis descriptio est facta. Hoc ergo tempore, Arcano Dei consilio, mundo nasci uoluit eius filius, ut significaret se esse Regem pacificum, et principem pacis, qui genus pacis in mundum inferret: pacem [illegible] eam, quam mundus dare non poterat, Pacem cum Deo, cum proximo, [illegible] triplicem, pacem conscientiae propriae, animae cum corpore, [illegible] voce. Quemadmodum nascendo ex virgine, [illegible] ratam ostendit virginitatem. Ita nascendo eo tempore, quo [illegible] pax orbi reddita, declarauit esse pacem sibi summe cordi. Unde eam toties suis commendauit, pax vobis, [illegible] quam docuit. In hoc cognoscent [illegible] pacem [illegible]. Et ex hoc mundo abiens testamento eam suis reliquit, dicens. Pacem relinquo u. p. m. do uobis. Ioan. 20

Ut autem hanc pacem, quae Christi Domini Natalis tempore mundo Romano affulsit, altius inspectamus, scribunt Historici, Considerantes illis temporibus Romanam urbem, ipsumque Romanum Imperium in misero statu fuisse, propter crudele bellum inter Iulium Caes. et Pompeium. Unde [illegible] fuit [illegible] Scipionis Nasicae querela. Quae felicitas in hac urbe esse potest, stantibus moenibus, ruentibus moribus? Omni [illegible] dissidebant inter se summi [illegible]. Placuit autem Deo omnes has discordias sedare. Occisus namque Pompeius, qui Naualis classis praeerat, tot [illegible] subegerat, tot triumpharat, et multis [illegible] thesaurum publicum auxerat. Erat [illegible] inter [illegible] et Iulius Caes. primus Rom. Imp. [illegible] Senatus Romani Imperium [illegible], et

Et Pompeio debellato scripserat, Veni, vidi, vici, [illegible]
post tot bella, tantasque ruinas, hoc beneficium Octaviano
Augusto reservatum, ut pacem rebus omnibus restitueret, ac [illegible]
orbis Monarcha fieret, utque illo orbi imperante Christus
novus Monarcha nascente, quem Romanam urbem ad summum
honoris fastigium eveherent, in eaque sedem suam collocarent.
Unde et occulto consilio factum, ut Augustus edictum
illud Imperiale de conscribendo orbe promulgaret. Illius
enim consilium erat, ut hac descriptione suae Monarchiae
omnes agnoscerent, secus non arcanum divini consilii
erat, ut omnes agnoscerent nati Regis Regum, et omnes
Augustorum primum Augusti, eius cordi et ori subiectionem
exhibentes, Ita sub Imperio saeculari delitescebat [illegible]
sub Monarchia Caesaris, principatus Christi, quem nulli
haec nota forent, nisi quibus Deus ea revelaverat.
Augustus igitur volens ostendere potentiam suam, ostendit
Christi tunc nati potentiam, Augustus intendebat suum
nomen tunc dilatari. Interim Christi tunc nati [illegible]
tabatur per Angelos. Reges. Augustus volebat ut
Iudaei in Bethlehem venirent, sed agnoscerent [illegible]
sito censu. Interim venientes eo, agnoverunt Christum.
Ita veluti Aquila adventante reliquae aves [illegible]
cunt alasque demittunt. Ita adveniente caelesti [illegible]
Aquila Christo Rege, omnis terra siluit quievit, [illegible]
ut olim aetate Salomonis pacifici sub sua ficu [illegible]
[illegible]bat, Itaut ad literam impleretur illud Isaiae
Conflabunt gladios in vomeres, et lanceas suas [illegible]
falces, non levabit gens contra gentem gladium, nec
exercebuntur ultra ad proelium. Atque haec [illegible]

[illegible]tinus, quae de caeli, et temporali ac aeterna pace ex-
plicata sint, et de qua et Canticum Angelorum intelligi potest
et in terra pax. h. b. v: Apostoli tamen de pace inter nos,
et Deum inita intelligunt, ac magis proprie exponunt.
Erat templum aeternae pacis clausum, et illius ingres-
sus exclusum hanum generis, quod figuratum est a Domino,
quando eiecto Adamo et Eva, e paradiso voluptatis
collocavit cherubin, et gladium versatilem ad custo-
diendam viam ligni vitae, Erat ergo homo Aquinitus [illegible]
Deo at Christus eos coniunxit, et reconciliavit, ubi docet S.
Paulus, Cum inimici essemus reconciliati sumus Deo. Rom. 5.
Fuit itaque columba et arca virginalis utero emissa,
quae ramum olivae detulit, eo quod iam aquae tribula-
tionum cessassent. Estque haec verissima pax virtutum ma[illegible].
[illegible], cum per mundi ulterior plerumque sit propagatur. Pax
mundi proprium quaerit commodum, pax haec gloriam Dei
et honorem, quaerit in vera concordia inter nos et
Deum consistit. Hanc ergo pacem tam diu ab hominibus de-
sideratam attulit princeps pacis Christus. Per quinque annorum
millia, bella orbem divexaverant, quia necessitate a
Deo suo, seiunxit se a conditore suo. Caelum pugna-
bat contra terram rebellem, mittebat deorsum ignes
pluviae sulphureae, diluvia, ipsi et Angeli adversus
homines pugnabant, Toties iam hanum genus pacem petie-
rat, missi erant tot. SS. patriarchae, prophetae, Reges
aliique magnae sanctitatis viri, veluti legati, qui negotium
pacis inter Deum et hominem, caelum et terram agerent, Inter
quos S. David hic cum verbis obtinere conabatur. Fiat pax in virtute tua, et a. b. i. t. t. Sed et hic non impetra-
[illegible]. Nulla unquam legatio eam obtinere potuerat

Primum [illegible] inimici et [illegible] + [illegible]

Rom. 5

In magno [illegible] ho. [illegible]

[illegible] de Augusto inscrip[illegible] vidit B. cum [illegible] [illegible] Ara[illegible] [illegible] 2

Psal. 121

Ecce tandem per pacis ipsemet descendit, factus homo, et et
summo parvulus, cum descendit de celo. Ita enim fuit predictum
et in diebus eius abundantia pacis. Hac ergo allata, misericordia
et pax osculatae sunt. Deus reconciliatus est homini, et qui
erant servi ab inimico, facti sunt liberi. O pax sancta, O
pax coelo lapsa, O pax hodie Angelica voce decantata
et promulgata. Hanc sequamur, hanc amemus. Certe
nihil iucundius homini evenire potest in hac vita, quam pacem
sibi propitium arbitrari, et amicum.

Ad extremum non tamen pacem hanc externam, de qua
precipuo dixi. Non tamen pacem cum Deo, sed et pacem spiritualem et rationem internam conscientiae, feliciter novi
in mundum adveniens attulit. Certe prius homo
secum ipso dissidebat, dum aliud spiritus, aliud malesuada
caro flagitarent: aliud natura, aliud gratia.
Ac inde, qui carnis tristi desideria.
hanc pacem non sentiunt. Quia non est pax impiis dicit
Ad hanc internam pacem nos hortatur Christus. Cum
omnibus dicit. Pax vobis. Pax sit in vobis
ut sit inter animam et corpus pax.

At inquies. Quomodo plena pax per Christum nobis
ta est, si quidem pacem nanulam multae infirmitates
bant: Est pugna inter carnem et spiritum. Et
bella dissentique et vitae. Respondeo. Quod principalis
est inter Deum et hominem per Christum nobis reddita est.
tamen vult Deus, ut integra pace et tranquillitate in
hac vita fruamur usque ad gratam resurrectionem.
potius noluit, ut manerent in nobis infirmitates
morbi, nanulique motus, et appetitus ad ...

virtutis et gratiae. utque sint nobis instrumenta merendi, quia
nulla esset pugna, nulla esset victoria. Cessarentque media
martyres, virgines, confessores, coronae iustitiae adepti
sunt: Nam ut S. Aug. Tolerat Deus Tyrannos, et impios Lib. 1. de Civit. Dei c. ult. 9
iusti exerceantur. Deinde si per Baptismum radicitus tolleret
passiones, motus, morbi, quod omnes currerent ad Baptismum, non
propter vitam aeternam, sed ut vitarent morbos, et praesentia
pace corporali fruerentur. Deinde nihilominus
promissam pacem Christum nobis nativitate sua attulisse
servat tamen nobis reddendam, integram et perfectam, in coelesti
post nostram resurrectionem. De qua David. Lauda
Domini. L. D. t. sion. Qui posuit fines tuos pacem Ps. 147
inquit, az ki hatáorodat kevöl vetti te ellet, es
bekességgel, melliet ostrogatni fogia ...
... lakozoknak. Algiuk. dicserjük
ar Istennek hozank való nagy voltat, hogy ez
Christus születésében feredelmi atal, az io ...
... bekesset nemekunk adta, ... öncsi be
... az io akaratot meli atal be velik az
... bekesseg. Hogi az bekessegnek Isteni es ...
... lakozok mi bennunk mastan az ö szent
... atal: ~~Annak utana.~~ lowendobe ...
... örökke vala dicsöseggnek ... atal. Amen.

Aliud ratio aliud ...

164

Ak. ... 1650.

In festo S. Stephani ProtoMartyris

Video coelos apertos, et Jesum stantem à dextris virtutis Dei. Act. 7.

Amaz [illegible] Naboth, mikoron az ö [illegible] marat [illegible], amaz [illegible] Ahabnak nem akarna adni, az [illegible] pogany [illegible] [illegible] Jezabel [illegible], Ahab halalos sententiat [illegible], hogy [illegible] [illegible] minden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ez mai napon amaz [illegible] Izraelita [illegible] [illegible]. Az [illegible] Jesus [illegible] az mi [illegible] [illegible] [illegible] amaz [illegible] Sinagogatol [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Oh [illegible] [illegible] [illegible]. Oh [illegible] [illegible] halal.

Az [illegible] Szent [illegible] marat

Oly nagy Meltosaga az ördemnek [illegible]
[illegible] h. az [illegible] Martiromsagh. ki 4.
az [illegible] az Angyalszentsegi haztban
Martiromsagat szamlalnak. Mondom
oly nagy tekentet nagyon [illegible]
az Martiromsagon, hogy [illegible]
allapot [illegible] az Angyalszentsegi [illegible]
oly az [illegible] Mennyei Orszagb. [illegible] az
Martiromsagh Coronajat [illegible]
Illyen itilete volt amaz Angyali Doct.
Aquinasbeli Sz. Tamasnak, az ki Mind az
Confessoroknak, mind az Szüzeknek [illegible]
[illegible] Coronaia feljeb [illegible]
[illegible] az Martiroknak Coronaiat.
Meltanis. Mert önnön magais Christus
[illegible] volt, mondvan:
Maiorem hac dilectionem nemo hab
et, ut animam suam ponat quis pro ami
Joan. 15 cis suis. [illegible] az [illegible] Mar
tiromi, az ki az [illegible]
[illegible] az ö [illegible]
[illegible] az [illegible] pallosnak [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] a [illegible] örömest [illegible]
az Illyeneknek [illegible] nagyob [illegible]
[illegible] Christus Urunk
mondani. hogy [illegible]
[illegible] Mennyei Orszagb. [illegible]
meltosagos [illegible], az ki az
Martiroknak feljeb [illegible], sot az Mar
tiroknak [illegible]
[illegible]
[illegible] nagyob meltosagh [illegible]
Mikoron Christus Urunk az Apostoloknak [illegible]
[illegible] volna az
Evangeliomert [illegible]. Ecce Omnis,
qui reliquerit. D. v. f. v. P. v. M. v. S.
Matt. 19 v. Uxorem et filios aut agros p. n. c. d.
c. c. v. p. [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] az nagyob [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Coronat [illegible]. Ki
[illegible] Mert ha [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nagyob [illegible]
166 [illegible]

az kik [illegible] el forditjak [illegible] tokat így az Martiroktól [illegible] mot az [illegible] [illegible] hogy [illegible] mint az kik [illegible].

Mikor az Isten az Abrahamot [illegible] az [illegible] [illegible] kegyet latta volna, hogy az ö [illegible] egy fiát Isakot [illegible] volna [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] hogy [illegible] mondá.

Per me met ipsum iuravi, quia fecisti hanc rem, et non pepercisti Unigenito filio tuo, ego [illegible] benedicam tibi, et multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli

Magamra [illegible] [illegible]

Ha illyen nagy[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az Patriarkanak [illegible] [illegible] ratját, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] tekent az Martirok[illegible] [illegible] [illegible] gialazatos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] így [illegible] [illegible] [illegible] Profeta. Propter te mortificamur tota die, [illegible] [illegible]rati sumus sicut oves occi[sionis]

Nagy iutalmot igirt Isten [illegible] [illegible] kik az ö nevéb[en] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] így pohar[illegible] hideg [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ad az [illegible]. Et quicumque potum dederit ~~istis~~ ex minimis istis

Mat. 10. calicem aquæ frigidæ tantum in nomine discipuli. a. d. v. n. p. m. s.

Hanem [illegible] [illegible], hogy az Isten egy [illegible] ital hideg vizért [illegible] [illegible] az ö nevéb[en], de [illegible] [illegible] az ö tanit[illegible] [illegible] [illegible], iutalmat igirt. [illegible] [illegible] [illegible] hideg[illegible] [illegible] iutal mot ad [illegible] [illegible] [illegible] az ö [illegible] ~~[illegible] vilá[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gialazatos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hideg ital vizet, [illegible] az ö [illegible] [illegible] az ö [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

167 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

mint az Martiromsagra

Szent Pal doctor gentium, az poganyok
doctora, oly nagyra böcsülte nem
ven az Martiromsagot, hogy mindenek
feletes es Meltosagos [illegible] tisti, es allapot
nya felet, fel magasztallya, es kivaltkeppen
meli az ki annak elötte magat Apostol
nak Nevezi vala de minek utanna
az büdös tomlöczben valo heverseseket,
az Köteleket, bekoket, bilincseket, Kalo
dakot, vesszözeseket, palczazatokat, kö
vesseseket, lofarkon valo hurczolasso
kot meg kostolta volna, [illegible]
alnal mint volna, el hagyvan ezt az
böcsülletes es Meltosagos Apostoli ti
tulust, fogolynak, es Martiromi
titulust veszen fel. Ego vinctus in D.
en fogoly az Urba. Ego v. J. C.
en ugy mond az J. C. foglya. es
masut, Paulus Jesu Xpi Vinctus.
Követik az Vilagi Nemesseket kik ha
Uri allapotra Mennek, [illegible] irak
titulusokba, az Nemes es Vitezlö
[illegible] az Tekintetes es Nagos. ha [illegible]
Grofsagra. Illustrissimus Comes.
Nagos Grof azt [illegible] ha [illegible]
Fejedelemsegre az elebbi titulust el
hadgya. Nos D. G. Princeps.

ha [illegible] keresztenj nagy kiralj [illegible]
gyh appellatja magat, Aron [illegible]
Sz. Pal elöször Apostolnak irja es [illegible]
magat. az Utan valasztot edenyenek
mert az Utan Evangeliom Trombitasa
javalo, es Poganyok Doctoranak
de mikor az Martiromsagra jutot
az elöbbi titulusit el hagyvan, mint igy
nemesseb. böcsülletesseb, es meltosagosb
titulust valaszt, es azon hivattatja
maga.
Lehet ki azert hogy [illegible] hogy ez mai
napon az Sz. Istvan elsö Martir napja
illi az Angyalokhoz [illegible] az [illegible]
la orczaian lett volna, es az Undok
Sinagogatol az Kovekkel mint vala
mi [illegible] kövesztönek magat el bo
ritatot volna, [illegible] az Egre fel
emelvén, es minek elötte [illegible] ki
adta volna, Nagy [illegible] fel kialt
[illegible] mondvan. Video coelos aper-
tos, et Jesu stantem à dextris
virtutis Dei. [illegible] lato ugymond
az egét, es latom hogy Jesus az [illegible]
[illegible] jobbian all [illegible] az [illegible]
valasztottad [illegible] ez mai napon

Crucik az Jü dicsöséges Martiromianak
tiszteletire hogi mingh magiarazo, melj[et]
harom reszre osztok, nienidezr.
Elsöbz az ö Martiromsagarol szolok.
Masodszor az Jüi vigasztalasarol em-
lekez[em], melj[et] vzet magaba az kinok.
Harmadszor az ö ellensegihez valo
szeretetit, es io akarattjat magiaraz-
mingh [illegible] szep tetti lepöket ve-
hetünk magunknak.
Az mi az elsö reszet illeti, mint az Jü
[illegible] Martiriumak kezdete [illegible]
bajnimata [illegible] kezdetik, es Apostolok
Act. 6. Historiajabz [illegible]. Surrexe-
runt quidam de Sinagoga. fel-
kelenek (egi [illegible]) fel tamadanak
[illegible] az Sinagogabol. Cirenbe-
li, es Alexandriaj, Ciliciaj, es Asiaj
[illegible] [illegible] valo tudos [illegible]
disputalnak Sz. Istvannal. Kik mi-
vel felelhettek volna [illegible] az ö oro-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az az, [illegible] be [illegible] vala
[illegible] [illegible] hogi [illegible]
[illegible] volna [illegible] felelhett[ek]
volna [illegible] [illegible]
4 [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] 3

hogi egi [illegible] diacony egi Confu-
daltu, mingh [illegible] volna [illegible]
de verbo ad verbera, az mint szoktak
mondani, ha nem fogh az szo. fogh az [illegible]
[illegible] egi [illegible] [illegible] hogi
[illegible] [illegible] az nagi gialazatz mora-
ni. [illegible] [illegible] mint [illegible]
[illegible] hogi karomlo szolo-
kat [illegible] Mojses [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Konsiliu-
[illegible], ~~[illegible]~~ et ejicientes
eum extra Civitatem lapidabant.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Oly gialazatos [illegible] [illegible]
vala az [illegible] az sidok [illegible].
[illegible] nagi [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] az egi [illegible].
[illegible] Mojses 3. [illegible]
Lev. [illegible] Educ blasfemos extra
castra, et ponant omnes, qui audierunt,
manus suas supra caput eius, et lapi-
det eum universus populus.

hogy vénségedben meg nyugodjad az Koronaban
az [illegible] mal nagyob [illegible] volna
[illegible] halallal [illegible] az [illegible]
[illegible]. Mert az ki [illegible]
meg [illegible] [illegible] az [illegible]
hogy [illegible] halallal [illegible]
de az ki [illegible]. [illegible]
[illegible] meg [illegible]
[illegible]. Jaj, s meg jaj. Oh [illegible]
[illegible] meg [illegible]. hogy
[illegible] az [illegible] az halok
alat, de meg az [illegible]. [illegible]
[illegible] hallatik, [illegible]
Koronaban, hogy [illegible] mint az [illegible]
[illegible] [illegible] az mi
[illegible]
Ez [illegible]
[illegible]. Ez meg [illegible]
az [illegible], [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible]. Oh [illegible]
Oh [illegible]. Oh [illegible]
az [illegible]
[illegible] meg az [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] meg az [illegible]
hogy ki [illegible] [illegible].

az [illegible], mert [illegible]
az [illegible], mert ha [illegible]
na, [illegible] az Koronabol [illegible],
[illegible], de [illegible]
[illegible] tobbet.
Mondom illyen [illegible] halalo [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] az Koronabol
[illegible] az [illegible]. hogy [illegible]
[illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] Lapidabant Stephanum.
[illegible] Stephanum! de halj
[illegible], o [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] inkab
[illegible] [illegible], az mind [illegible]
[illegible] [illegible], olyanok voltak
[illegible] az [illegible]. mint az [illegible]
[illegible] az [illegible]
[illegible] Lapides torrentis
illi dulces fuerant. [illegible]
inkab [illegible] az [illegible]
[illegible] inkab az [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] vala [illegible] vala [illegible]

kik az Isten nyomot [illegible] ki [illegible] vala
minden [illegible] [illegible] az ellenségek
ellen, az Nemzetnek [illegible]. [illegible]
sok vitézi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] batoritó [illegible]
[illegible], hogy [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] ki [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] el fogatni. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], az en predi-
catiomot. Az [illegible] [illegible] [illegible].
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Herculesek. [illegible] [illegible] fel [illegible]-
[illegible]. az Martinuzzi [illegible], kik
[illegible] [illegible] fel [illegible]
[illegible] az Ecclesianak [illegible] [illegible]
[illegible] előt, az Magyarnak [illegible]
[illegible]. kik az ö [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] mint valami
[illegible] [illegible] az Isten [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] az maj napon
B. Sz. [illegible], qui plenus gra[tia]
et fortitudine. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az Isten [illegible] [illegible] [illegible] ki [illegible]
mint valami [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vitéz. az [illegible] [illegible] [illegible]
által [illegible], az Isten [illegible], és az ö
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible], de [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] Marti-
nuzzinak [illegible] el [illegible], de [illegible]
[illegible] el [illegible] batorsagal, [illegible]
magat [illegible]. Oh [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bator [illegible] [illegible] ki, magad
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
nek, [illegible] [illegible] voltal.
Oh [illegible] [illegible] [illegible], Martinuzzi ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. kik az [illegible] [illegible] [illegible]
alat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. ki [illegible] maj napon az
halalt ki [illegible]. ki az vilagi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ki ~~az [illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] mint [illegible]
[illegible] az [illegible]. [illegible]
mint az [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Nemellyeket egyiam [illegible], és [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible], és [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], karom
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ötöt

Mennel inkabb [illegible] [illegible] [illegible]
az ö [illegible] [illegible] annal
inkabb [illegible] az ö [illegible] és
batorsagat [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tenger
[illegible], az habok [illegible] erosseb
allo [illegible]. Avagi [illegible] az Ath-
la Magos hegye, [illegible] [illegible] az
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] hogi inkabb
az [illegible] [illegible] [illegible] mint [illegible]
mondatta, Jeremias Proffeta felöl
mint valamely [illegible] [illegible]
varos, és [illegible] vas [illegible]. avagi
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] Istvanunk.

Az Noe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vala, mennel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vala. [illegible]
[illegible] az Sz. Istvan [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] inkabb [illegible] [illegible]
[illegible] hogi az [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] és [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] és monda:
Video coelos apertos. &. J. I. a. d.
v. d. Oh gyözhetetlen [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Jakob Patriarcha almaba egy magos lajtor
iat latot vala mellynek az felsö [illegible]
az [illegible] [illegible] vala, az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az Angyalok, [illegible] [illegible] jarnak
vala. Oh valoságos Misterium.

Az [illegible], [illegible] [illegible] lajtor
ja [illegible] [illegible] [illegible], az [illegible]
valo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], az az, az ö [illegible], az also [illegible]
az [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] vala
az [illegible]. Angelo Magni Consilij
Angelo, az [illegible] [illegible] [illegible] Angy-
ala. az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible], és [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et omnes Ange-
li eius cum eo. [illegible] ö Angyali-
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] valamely [illegible]
valla az [illegible], [illegible]

Angyalti örökséget láttatik vala
Mikoron Jakob Patriarcha halála óráján
[illegible] megh aldotta volna, az ő első
Gen. 49. szülött fiának Rubennek így szóla.
Ruben primogenitus meus tu
fortitudo mea, et principium do-
loris mei, prior in donis, major
in imperio. Úgy tetczik én nékem
mint ha ugyan hallanád, hogy Att[illegible]
~~[illegible] így szól Majból~~ mint
ha illyen szókat [illegible] volna M[illegible]
ból Sz. Istvánhoz. Sz. István az én
első szülött fiam, te vagy az én erős-
ségem [illegible] fájdalmimnak kezdeti
Első szülöttem, tudni illik az Marti-
romságban. Az [illegible]
[illegible]
kezdete. Mellyet az én [illegible]
te első az ajándékokban [illegible]
az [illegible]
az [illegible]
[illegible] az Martiromságban
[illegible] mint [illegible]
[illegible] volna [illegible]
[illegible] Ego primogenitum
ponam illum, excelsum prae regibus terrae.

Oh felséges [illegible] hallhattad vagy Mél[illegible]
Mikoron azért az én Martiromsági az
Ostrom mellett állana, s kövét lábait
előtt az Ostromhoz menden köveztetnek vol-
na [illegible]
az [illegible] mint az [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]
ő [illegible] szemeit az [illegible]
[illegible] Coeda [illegible]
[illegible] fel [illegible] Nagy [illegible]
[illegible]
Video C. A. C. 7. S. [illegible] Mint hogy
[illegible] volna [illegible] imár
[illegible] mint az [illegible] Ur
[illegible]
[illegible] allot, nyitva
látom [illegible] az [illegible]
el [illegible] az [illegible]
nyittatott [illegible] Nem [illegible] imár
[illegible] mint az [illegible]
[illegible] pallossal [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Oh [illegible]
Mikoron [illegible] hallani
[illegible] mint ha [illegible]
[illegible]

Es mint midön az tengerre nézök az
sok szel miatt tengeri haborusagh vagyon
midön fölkelt latnak. Nagy örömmel
zöldben ... mondhatnak, hana föld
föld, föld. Az ... szent
... mikoron sok ... köuetkezik
... ~~martiromsagban~~ ... szegeny
tengerisek ... lattuad, az elött
föld ... Kialtani kezdet. Celum, Celum
Celum. Eget, eget, egeket latok ez
nap. V. C. A. ... D. V. D.
Mikoron ... az sok ... ezen
fölyamban vagy ... kegy mint
így hallod ... magatz Szt. Istuan
Boldog Isten? Minthogy az en boldog
ságod ... az en örömem. Mert
magyar ... hogy en az
latom ... en ... hatod
...latot, Az Meny ... ~~kapu~~
megnyilt kapuian, oda be latom
az Szt. Angyalokat az kik ...
... ~~intezni~~ ...
... hogy ... az ~~hazat~~ ...
batron, ... olhatatoson ... nagy
sot, Mind magatis Szt. latom, hogy
... föl kelt, es ... alnak
mint ha kialtanak, vigan ...

Ne ban kodgial semit Istened. per
multas tribulationes. o.i.i. R.l.
... batorsagot ... turd
... az köuetket, kolot mis ... turtad
az ... kegyelem köuetket borith
... magos felsegtetteth. ... az
... latod, en ... setet
... latta ... borituan: ... Isten
... adodb ... ottbadat. En
az ... ... Az Isten Saul laban
... mantiromsagot, ... en
az Latrok között ... ~~...~~
... es bocsanatos dologos ...
az ... Uradot ... ned.
... Ok ... Martirnak
Boldogsagos ~~...~~ Martirnak
... bejnalan
... Soha ... latta
... lattal ...
... mint ... latasit
... Noe ... Burkat
latta. Abrahad Angyalokot latot.
Jakob lajtoriat. Moyses ... bokor
Aron vesszo kalat. Gedeon ...
... Ezechiel Cherubimos
... Seraphimokot, Daniel ...
... mint ... Orias 174

egyebek sok [illegible] [illegible] d[illegible]
[illegible] latta az Egben nyitva, mint Sz. Istvan
Ok kegyetlensegben valo nagy allando[illegible]
Ok [illegible] ne [illegible] [illegible]
Le a [illegible] [illegible] vinek [illegible] bajnokok
[illegible] [illegible] [illegible] kialtanak
[illegible] adni, [illegible] mindenkor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hogy [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] volna
[illegible] [illegible] az Egben [illegible]
[illegible] az ö [illegible] [illegible] könyör
[illegible] [illegible] Mondvan. Domine Jesu
suscipe spiritum meum. Act. 7. [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] magat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az
mint az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a mint [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]
Ok [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az ö [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az magat
[illegible]
Cy a [illegible] Okaert i [illegible]
hogy valaha [illegible] az [illegible]
[illegible] Partjara [illegible]
[illegible] [illegible] Predicatorok az [illegible]
[illegible] tanolhatok [illegible]

Sz. Istvan Martyrtol [illegible] [illegible]
[illegible] Magy Orszagh [illegible] [illegible]
Nemelyek, [illegible]. Nemelyek [illegible]
[illegible], Nemelyek [illegible], [illegible]. [illegible] predi
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
Igaz [illegible] az Apostol Sententiaia
[illegible] [illegible] tanolhatok
[illegible] okaert attol [illegible] [illegible]
[illegible] attol [illegible] [illegible] [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] könyörg
[illegible]. [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] nyitva allani az Egben [illegible]
niat.
T. [illegible], ok [illegible] [illegible]
[illegible] Koronaztatot Sz. Istvan.
Martyromnak Patriarchaia
Az Anyaszentegyhaznak elsö [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gratiat [illegible]
hogy az [illegible] peldaia [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible].
T. mondok [illegible] [illegible] bajnokia
[illegible] [illegible] [illegible] alat vala
[illegible] a [illegible] / [illegible]
Amod nagy [illegible] [illegible] [illegible]

Te mindok [illegible] Szentelmeste, kit min-
denek privilegioin felet fel magasztal-
talot szentimnek [illegible] hogy az egye-
mennyei legyen. Ez földrol az ô [illegible]
[illegible] ben [illegible], hanem [illegible]
[illegible]. Mint [illegible]
[illegible] könyörgöttel [illegible]
[illegible] hogy mind [illegible] felet,
[illegible], karom le [illegible]
el [illegible]
[illegible]
[illegible]
abban az boldogsagh[?] [illegible]
Jesust [illegible] a holot. Velo
[illegible] mind örokki
vigadhassunk [illegible] Am.

In festo S: Stephani Prothomartyr.

~~Hyrtm~~ Hjertem qua occidis Prophetas. [illegible]

[..]kob patriarcha mikoron az ô battya Esau elot Gen. 28

[..]adna, es ez vilagi herenerit kevésne, el aluuan

[..]küuen, lata az megh nilt eghet, kibül egy laitori

[..]bocsattatot, kinek egyik vége az eghet erte, masik az

[..]et, mely atal az Angialok mind fel menteneck, mind

[..]giutteneck, Az Istentis lata ki az laitoriahoz ta-

[..]kodik vala: Hasonlo dolog tortent 2. Istuan elso

[..]rtyrnakis, kit mikoron az meg duhult Singagoga

[..]adot volna, es azt kergetneie, ô pedigleg, nem erui,

hanem az mennici bodogsagot ~~latan~~ foharkodnaia,

[..]ünneknek nagy es sebes zapor erotol le nyomatta,

es mikoron vaitok egy mint valami lagy agyon

[..]nnte, fel tekentuen. Latta az meg nilt eghet.

[..]z Iesust az attia iobia felol alani, kitol nem ke-

[..]lel vala haszassagot, mint Iakob. Hanem vele valo la-

[..] kerte. Nem Laban gazdagsagat. Hanem az menye-

[..]ctét: sot unon magat kivania vala. Uram Iesus

[..]n; nem mast, nem egyebet. hanem csak teneme-ga,

[..]en kivanom, meltosagassal el venni az en lelkem

[..] lattiatok hogy sokkal [..] Iob kivansaga vala az

[..]anak. hogy sem mint Iacob Patriarchak. Kinem Rachelle-

[..]nem Istennel. Nem Laban Haz[..]al. Hanem az

[..]ennici vavasaual. Nem juhokkal. barmokkal, Avagy

[..]al es egyeb el mulando kazdagsaggal. Hanem el ueszthe-

[..]ken, es mindkor meg meradando kincsel meg gazda-

[..]t vala: Et hac dicens obdormiuit in Domino.

[..]eket mondua, u.m. Ez mai Epta. el aluek az ura.

Ebből az mondasból ki tetzik az ur istennek [illegible]
szeretete, es attyai gondviselese az egyh embervi nem[illegible]
hez, ki az időkhoz, es szükségekhez képest küllömb[illegible]
féle tanítókat (egyházi) szolgákat, tudós az írásba emberek[illegible]
küldözöt mindenkor az ő Ecclesiajanak. Maskor prophetakat
maskor Apostolokat, maskor Martyrokat. Maskor [illegible]
rokat. es egyéb fő, és alkolmatos tanítókat [illegible]
zert akarvan az kegyes, es gondviselő attya az ő [illegible]
meg gyermekkorokba, avagy ifiu korokba, azaz, [illegible]
életbe, valami tudomanyt, mesterséget, mely által [illegible]
vén korokba, azaz. Az masik életbe, örökkön, es [illegible]
gul ellyenek, fő, es jeles Preceptorokat es Pedagogus[illegible]
valasztot nekiek, kiknek peldaikat, [illegible] es ta[illegible]
tasokat követven, az Isten parancsolatinak utzain [illegible]
nak. es fussanak. Hinc Moyses Israeli dicebat [illegible]
tavit te Dns Deus tuus, ut solet homo gestare filium
et p quam ambulastis, donec veniretis ad locum istum. [illegible]
quoque nos docuit Redemptor nr. Cuidam illa parabola [illegible]
fuit familias, q exiit primo mane conducere operarios in [illegible]
neam suam, Ead semp sollicitudine, et cura, exiit [illegible]
[illegible] horam 3. 6. 9. 11. ac summo mane. Summo Mane [illegible]
Abel iustus, q spu Sco repletus fuit, q veniam [illegible]
suo oblato sacrificio promeruit, postmodum Noa [illegible]
teri patriarchae. Abraham, Melchisedech, caeteriq q [illegible]
ge Noam vixerunt, qui hoim nondum in civitatibus [illegible]
ter collegerunt, [illegible] et veluti unum ovile, et unam [illegible]
[illegible] gatim [illegible]. Postmodum Moyses. Aron. [illegible]
[illegible], Levitae, Sacerdotes q ordinatam diligentiam adhibuerunt in cole[illegible]
di vinea, et homines ad Deum convertendis. Post hoc [illegible]
propheta. Salomone. Isaias. Et et reliquos, q ante capti[illegible]
in Babilonicam, vineam Dni coluerunt. Post captivitatem

Ezechiele, Danielem, Zachariam. Et q quos tempus
[illegible] distinctum, vineam eorum [illegible] et Antichristo
[illegible] restitutam. Post hos tandem Apostolos duodecim,
[illegible] duodecim, a quibus totus mundi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] meg [illegible], [illegible], es
[illegible] horot. Quorum vox in omnem terram exivit
[illegible] terrae verba eorum. Et quemadmodum nulla gens erat
[illegible] quod solis illuminatione, et influxu [illegible]. Ita
[illegible] hoim, lingua, nationis, sexus aut conditionis [illegible]
[illegible] praedicationis buccina non [illegible]. Et post hos
[illegible] pro [illegible] temporis, et Ecclesiae [illegible]
[illegible] substituit alios. Et quidem Haereses in Ecclesia oriri
[illegible]. Statim esse et novos doctores, novos defensores,
[illegible] [illegible] [illegible] adversariis sese opponent, et [illegible]
[illegible] [illegible]. Merito ergo dicit Dns. Ecce ego
[illegible] ad vos o hoies prophetas, sapientes. et scribas [illegible]
[illegible] semper, nolo enim Ecclesiam meam illis orbari, sed
[illegible] ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem saeculi. Hic pro
[illegible]. si cui nationi non mittit Doctores, sapientes. [illegible]
[illegible]. Aut certe si patitur eis spoliari, ex illa eripere,
[illegible] vel [illegible] alteri [illegible]. Magnum Dei flagellum
magna poena, magna Dei ira est super gentem illam. Est
[illegible] signum Dei reprobationis, et summae irae, ut tempore
[illegible], sua culpa, pane coelesti, verbo Dei, consolatione, et pas-
[illegible] oribus, et filiis pastorum. Vobis quidem oportebat
[illegible] regnum Dei (vobis tradere patri verbi, Sacramenti,
[illegible] Dei. Haec). Sed quia repulistis illud, et indignos vos faci-
[illegible] regno Dei, Auferetur a vobis regnum Dei. Sacerdotes. Sacerdotium
[illegible] dabitur alteri genti facienti regnum. Ecce ira Dei quam
magna sit in gente nostra, eo quod se hoies gratia Dei indignos
[illegible], et repellunt verbum Dei. Sacerdotes exilio mulctant
[illegible] hoc meridiem clarius, timendum ne plane [illegible]

quasi illis insperat dies a loco isto, ubi abstulit a G[...]
a Bulgaris, et iam a matre parte Hungaria: et a[...]
cat, sed potius rogemus eum, ut mittat quinos in vineam [...]
qui mittit multa, usque aut pauci.

Quod vero ipse simus paratus fuit omnibus subveni[...]
[...] ut duceat oculos cordis dei, [...]

In fine 4. hoc addi pt. Tristitia ergo, fuit infirmatus, quia illis tristitia et passio, et morti Apostoli, Martyres, caeteri pulli, q(uae) serva ipsius in suis suppliciis et passionibus solatio, et gaudio repleverunt. Hinc S. Andreas cum crucem aspexit sibi praeparatam dicebat gaudens. O bona crux, diu desiderata. libens nemo ad te ut qui te me recipiat, qui per te me redemit. Sic S. Laurentius super ignitam craticulam quasi stans aiebat tyrannum irrisit. Sic Stephanus inter lapides veluti Angelus apparuit, caelosque apertos laetus aspexit. Sua ergo infirmitate, et tristitia, gallina nostra Christus, pullis suis, nobis sanitatem, laetitiam attulit.

177 a

[...]t ostendit pu[...]
[...]t inet, volui ego [...]
[...]ullos suos sub ala[...]
[...] unum ovile s[...]
[...]ruc. Et quod no[...]
[...] quod indicat [...]
[...]v, sicut sic, volu[...]
[...] solet aggregare [...]
[...]avibus natura [...]
[...]os fovent, non[...]
[...] hoc omnes alias [...]
[...] sollicitudine. In [...]

mus enim, Mikoron az hazi tyuk meg tolk, tiuk mon[...]
hoz, minghavast kodassal, es nemin modoképpen meg mut[...]
az ö örömét, hogy immar hasznot tött. Hasonló képpe[n] a[...]
lelki tyukis, a christus, ki magat az mai szentirasban tiukho[z]
hasonlit, örül vala mikoron az ö fáratságának ha[...]
nát latta, Mikoron az bunos ember fel indul, bun[...]
sirattia, sora ker, es penitentiat tart. Mert ugyanis ö [...]
maz to és szorgalmatos pasztor, ki az 99 iuhot elhagy[...]
az egy utan megyen, mikor azt meg talallja, ha[...]
fel veszi, es nagy örömmel haza megyen: Gaudium est in c[aelo]
(coram deo) et coram Angelis super uno peccatore poenitentiam agen-
te. 2. Az hazi tiuk, Nagy faratsaggal kiti ki az [...]
it. Hasonloképpen sok es nagy faratsaggal a christu[s]
az igazsagnak vilagossagra hozta ki az bunökbe el m[erült]
embereket: psalmon esteleklo az ö nagy faratsaga; mon[...]

2

[...]ig iarvan, napestig tanetuan, ugy mint ebbel hot leole
[...]kut mellye, Sedebat autem sic. Igy ult etc. mm. Igy; ki
[...]ravá az nagy faratsaga miat tovab nem mehetet. Es mind
[...] ü ue, egynihany szat totot. az az, egynihany, söt sokat
[...] Samaritak kozzul az Isten esmeretire hozot, és leg elöször
[...] azt az asszonyallatot ki vizet iött vala merteni: Ego
[...] in laboribus a iuventute mea. dicit ipsemet deus. non in
[...]oribus pro se, sed pro nobis. 3. Az hazi tiuk, nem csak az ö 3
[...] sajaidon fiait kelti ki, hanem mas idegen szakatis
[...] alaia tot monyból. Igy a christusis, Nem csak az ö va[...]
[...]jeret nepebol valokat, a Sidokat tudni illik, hanem az
[...] idegen nemzetsegbolis, a poganyok közzül. mindnyaian üdvösségre
[...] akart vezérleni. Et licet primo dixerit, Non veni nisi
[...] oves quae perierunt de domo Israel: postea tamen misericordia ovium
[...] dixit. Ite in mundum universum praedicate Evangelium omni creaturae; q.d. Non
[...]tum Judaeos ad quos veni, sed et omnes omnino volo salvare; si vitam
[...]regnum caelorum hoc agant. 4. A tiuk, ha az ö apró 4.
[...] betegek; o is velek egyetembe betegeskedik. es az ö nemo
[...]hait. maga nyavalyaianak alettia lenni. Sicut Christus
[...]ng nostram infirmitatem, suam esse infirmitatem existimabat.
[...]si enim S. Paulus, cuius charitas minor fuit erga suos, q[...]
Christi. Dominus tamen dicebat. Quis infirmatur, et ego non infirmor, 2 Cor.
[...] scandalizatur et ego non uror, eghek. Quanto potius id
[...]dicet Gallina nostra Christus, qui pro nobis exinanivit semetipsum
[...] meg hivotta magat, Et qui pro nobis in horto infirmatus [...] firmati mortui
[...]et guttae sanguineae et sacro eius corpore manarunt, Et ut illi et de
[...]nostra gallina alis et brachiis in cruce expansis, non solum adeo ut infi[rmus]
infirmatus fuit, sed plane mortuus pro nobis. Vere languores Isaias
[...]nostros portavit, et nos reputavimus eum velut leprosum, a planta
pedis usque ad verticem, non erat in eo sanitas. 5. Az 5.
[...]el szeledet oszverkoket a tyuk szepen es nagy szeretettel
[...] hija öket. Ugyan ezent cselekeszi az mi tiukunk
[...] Christus. Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam
[...] abiit. Ipse autem, ipse autem suavissima voce nos ad se vocat,
[...]ens. Venite ad me omnes qui laboratis. etc. et. Et hodie in Evangelio

quaeslib [illegible] a locis istis, ubi abstulit a Gr[illegible]
a Bulgaris, et iam a matre parte [illegible] et [illegible]
cat, sed potius vospinus [illegible], ut mittat [illegible] in vinea [illegible]
qua mollis multa, [illegible] aut pauci.

Quod vero ipse semper paratus fuit omnibus subvenire
est salvos facere, nulli ut deesset [illegible] verbis [illegible]
[illegible]. Et ut ut voluntas fiat ostendit [illegible]
vima gallinae similitudine. Quoties inquit, volui ego
congregare quemadmodum gallina congregat pullos suos sub [illegible]
Christo proprium est congregare, et in unum [illegible]
conuocare, est enim unitatis et pacis [illegible]. Et quod non
semel vocat homines ad se, sed saepius, quod indicat [illegible]
cula illa. quoties. Et non tantum simpliciter, sicut sic, [illegible]
congregari [illegible]. Sed quemadmodum Gallina solet congregare [illegible]
los suos sub alas. Etsi namque omnibus avibus natura [illegible]
indidit, ut magno amore pullos suos foveant, [illegible]
ljenek, fel tarcsanak. Et tamen gallinae in hoc omnes alias [illegible]
aves, amore in suos superat, et mira sollicitudine. In
[illegible] enim, Mikoron az hazi tiuk meg tojik, tiuk [illegible]
[illegible] [illegible] kodacsol, es [illegible] meg [illegible]
azo örömét, hogy imar hasznot tött. Hasonlo kepp [illegible]
lelki tiukis, a Christus, ki magat ez mai [illegible] tiuk[illegible]
hasonlit, örül vala mikoron az ö [illegible] [illegible]
nát lattia, Mikoron az bunös ember fel indul, bun[illegible]
siratia, sora [illegible], es penitentiat tart. Mert [illegible]
maz[illegible] és [illegible] pasztor, ki az 99 iuhot elhagy[illegible]
az egy utan megyen, mikor azt meg talallja, hat[illegible]
fel veszi, es nagy örömel haza megyen: Gaudium est in [illegible]
(coram Deo) et coram [illegible] Angelis super uno peccatore poenitentiam [illegible]
te. 2. Az hazi tiuk, Nagy faratsaggal kiüti ki az [illegible]
it. Hasonlokeppen sok es nagy faratsaggal a Christu[illegible]
az igazsagnak vilagossagra hozta ki az bunokbol el[illegible]
embereket: [illegible] [illegible] azo nagy faratsaga. Min[illegible]

[illegible] iarvan, napestig tanetvan, ugy mint [illegible] hot leole
[illegible] mellye, Sedebat autem sic. Igy, ult [illegible]. Igy, ki
[illegible] az nagy faratsaga miat tovab nem mehetet. Es mig
[illegible], egynihany [illegible] [illegible]. az az. Egynihany, söt sokat
[illegible] szamaritan kozzul az Isten ez[illegible] horot, es [illegible] [illegible],
[illegible] azt az [illegible] ki [illegible] [illegible] vala mentem: Ego
in laboribus a iuventute mea, dicit ipsemet Deus. non in
[illegible] [illegible] sed pro nobis. 3. Az hazi tiuk, nem csak az ö 3
[illegible] fiait költi ki, hanem mas idegen fiakatis
[illegible] tot monybol. Igy a Christus, Nem csak az ö va-
[illegible] nepebol valokat, a Sidokat tudni illik, hanem az
[illegible] nemzetsegbölis, a pogansagbol. mindnyaian vendeli embe-
[illegible] induceret. Et licet primo dixerit, Non veni nisi
[illegible] oves quae perierunt de domo Israel: postea tamen miserunt omnes
[illegible]. Ite in mundum universum praedicate Evangelium omni creaturae; q. d. Non
[illegible] Iudaeos ad quos veni, sed et omnes omnino volo saluare; si [illegible]
[illegible] [illegible] hoc agant. 4. A tiuk, ha az ö [illegible] 4.
[illegible]; ois velek egyetembe betegeskedik. es az ö [illegible]
[illegible]. magat [illegible] [illegible] lenni! Sicut Christus
[illegible] nostram infirmitatem, suam esse infirmitatem existimabat.
[illegible] enim S. Paulus, cuius charitas minor fuit erga suos, q[illegible] 2 Cor.
[illegible] Christi. Dicit. tamen dicebat. Quis infirmatur, et ego non infirmor.
[illegible] scandalizatur et ego non uror. [illegible], Quanto potius id
dicet Gallina nostra Christus, qui pro nobis exinaniuit [illegible]
[illegible] [illegible] magat. Et qui pro nobis in horto infirmatus [illegible]
[illegible] guttae sanguineae et sacro eius corpore manarunt, Et ut illi et [illegible]
[illegible] gallina alis et brachiis in cruce expansis, non solum [illegible]
infirmatus fuit, sed plane mortuus pro nobis. Vere languores Isaia
[illegible] portavit, et nos reputavimus eum velut leprosum, a planta
pedis usque ad verticem, non erat in eo sanitas. 5. Az 5.
[illegible] [illegible] [illegible] a tyuk szepen es nagy [illegible]
[illegible] hija öket. Aggyan [illegible] [illegible] az mi tiukunk
a Christus. Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam [illegible]
[illegible] abiit, Ipse autem, ipse autem suavissima voce nos ad se vocat,
[illegible]. Venite ad me omnes qui laboratis. et. [illegible]. Et hodie in Evangelio

quoties volui te congregare. O Altissime! Et non tantum congregat
convocat pullos suos, sed quoscunque sub alas congregat. E
pandit ille alas suas non semel, sed manus suas pro no
quos nos prolegat, et in unum congregat. Quoties autem pro nobis o
bat ad patrem caelestem, orat inquit, Lucas pro nostris in o
Luc. Dei, in utero pro se orabat, quo orare non indigebat, sed pro nobis
piens nos esse unum, In horto mavimus, alis expansis. In
et brachiis extensis congregabat tunc sub alas suas disp
per universum mundum, et omnibus populis, et linguis, in unit
tem fidei, et salutis. Et sicut pulli nunquam satis tu
sunt, nisi sub alis matrum, sic nec nos tuti sumus
nisi sub umbra alarum christi, ibi salus, ibi tuta qu
ae finde merito. S. David, licet firmas haberet munit
nes, praesidia, ubi Rex erat tamen nihilominus ad hoc gallinae pro pugna
aspirabat dicens. Custodi me Domine, ut pupillam oculi, m
Psal. 16 az szemnek fenyet, sub umbra alarum tuarum protege me.
106 Iob. Pone me Domine iuxta te, et cuiusvis manus pugnet contra m
6. 6. Mikoron a tiuk lattia hogy az olyu, vagy a kani
vagy afféle mas ragadozó madar csirkei felet röpdös,
siet bocsat ki, főképpen ha csirkei tavul vadnak t
kivül eyténi akkia hogy ne vesszenek, el busanak, avagy
horaia sietsenek; Ha pedig lou a kania korolok elle
all. szarniait ki terieszti, az örvat neki kesziti hogy m
se ipsam hoffja. O quoties circuit daemon quaerens nos, ut
et pro illis. capiat, ut rapiat, Mundus ut illaqueet: Ipse vero tum p
internas inspirationes, tum per sanctorum, ac vitae suae exem
per divina verba, per concionatores aliaque pia media
hortat, et fugiamus daemones, caveamus a mundo, vit
Fallacias, errores cavere in fide: His omnibus non g
tus, quo nos servaret, animam et suam dedit pro
suis, quo amore nullus maior amor esse potest. Sed
mi non raro, ut tam diu, et circa res viles hic m
occupemur, ne veniens adversarius, milvus ille infern
nos opprimat incautos; et tunc nulla misericordia dig
sumus; quippe quae post tot clamores, monitiones, tot lig

exempla, ac prophetarum oracula, non festinaveri. magis ad
a tabora nos recipere, aut ad parentem nostrum fugere,
sic pullis non fugientibus sub alas matris venientes
ilico, Vae chramis, non venientibus ad alas Christi
a diabolus instar milvi volitat quaerens quem devoret
avid in persecutione invocabat Dominum. Sub umbra ala Ps. 16
tuarum protege me. Aperit gallina alas ut pullos admit,
apertura est corpus, ut eos intro recipiet, Christus aperuit
vulnera brachia ut nos omnes susciperet, hoc non contentus
latus aperuit, ut ingrederemur, clamans. Intra in gaudium
tui.
Hetedszer és utoszor, Az tiuk akar mi esodásre
étir vakargat, keresget enni valot azó fiainak
ha csak egy szem buzatis talal, azonnal elhija oket
nekiek aggia, nem eszi meg uno maga. Mesedaez?
m egyeb igyamis, Hané hogy Christus vők ez vilagra in,
h, csak szanót, csak szemiht, csak bunt talala ez
lagon, semmi jót nem talala az kit önekie fel kel.
volna venni. Egy buzaszemet talala, artis a
st, és tiszta, az az az meg vonbot, es meg viselt
bevi termésétet, artis magava fel vivé az hus
k mohébol, noha mind velik nehül, de mind azon
d azó gyarlosagival, es halandosagaval: Ezt az bu
szemet mógis, nem tartotta meg tellies ggel maga
d szanto abbamis vissz jót mi nekunk. az az. Azt
kisset mellyet it ez vilagon talalt, et magava fel vót,
ekunk eledelol ada, Christus ugy mond, Ez az en
stem mely ti értetek adatik, meg szitettilik, es mylol
t hogy artis meg mongyjam. mellyet mind elkelly
tni volna. A tiuk, midon fel nevekednek azó apros
l fiakot vrpólni valami rútra 2. tanitum, es

mutatva nekiek, [illegible] kellesek ö nekiekkel ha
sonlo kigyokre fel vöfulni. Fel repole. fel mene az m
nnyi magassagba az mi tiszteni Christg vrunnak, mi
tanitvan. et utat mutatua, mikeppen kellyen minek
utanna steteniuk et vöfulnuk: Christi Ascensio, nos
est portio, az mi fel emelesunk, et quo praecessit glo
Serm. 1 de Ascens. capitis, eo vocatur et spes corporis, dicit S. Leo. C
sursum sunt igitur sapiamus, quae sursum sunt quaeramus
Christus est In ystaban sus [illegible], non quae sup terram. U
deleti igitur gallinae nostrae erga pullos suos, erga hos a
si coditor summa charitatem, sollicitudinem, et providentiam
q ita curat, et custodit pullos suos, nos omnes, ne nos ill
milvus infernalis rapiat. Ac proinde si quis ab illo rapit
sibi imputet, q vocantem gallinam non est secutus, nec sub
alas suas confugere voluit. Evolvit volui congregare [illegible]
inquit. Sicut. [illegible]

Et noluisti. O sok konnyu hullatasra melto ke
mentek, sot nakmirosag. Sokszor akarna valamely
az Isten emberi korul eseleuedni, de az nyaualias em
ber nem akar, ellent tart. akadalyt szerz. Volui, &
congregare. et tu noluisti. O populi Altare. O
Homo chvane. Vult Deus. et Homo non vult. Ho
Act. 7. it S. Stephanus hodierna die obijciebat. dicens. Dur
ceruice, Ti kemeny agyo [illegible], et kernio metelketlen
nöck, vos semper spiritui sancto restitistis, sicut et patres ue
Idem alibi Dominus. vocavi et renuistis, extendi manu
meam, et non fuit qui aspiceret; Et ergo dicit. Mira et stupen
da facere vellet Deus cum homine, si tamen Homo vellet
et obiret Dei voluntati non poneret, aut si et Homo velle
Inde tot promissa, dona, praemia, tum in hac vita
in futura, quae Deus solet dare, et praeparavit in coelo, qs
sequuntur eius voluntatem. Inde tot poenae, punitio

in hac, tum in altera vita [illegible]
Dei sequente voluntatem. Unde pulchre S. Bernardus. Su
id inquit Deus odit, [illegible] propriam voluntatem, [illegible]
propria voluntas, et infernus non erit, in quo si illi ignis detineret
si in propria voluntatem?
At dicet aliquis. Mirabile mihi est hoc, quod Deus vult.
[illegible] nolle, et e contra. Nonne omnia secundum Dei voluntatem
fiunt. Ita ut nec capillus sine voluntate eius cadat de capite.
Sicut et David, dicit. Omnia quaecunque voluit, fecit. in coelo Psal.
in terra. Et Daniel. Et non est qui possit resistere manui Dei.
[illegible] 4°. Velle omnia bonum, ac clementem Deum omnes sal
uos fieri, et ad cognitionem veritatis peruenire, ut ait S. Paulus 1 Tit. 1.
[illegible] vult mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat. Sed
[illegible] saepe nolunt voluntati Dei obedire, sicque vocanti ac tra
[illegible] contemnunt, suasque duritie illius opponunt clementiae,
quasi certantes cum Deo pro victoria. Quia ut ait Eccli. c. 15
Reliquit Dominus Deus hominem ab initio, in manu consilii sui, quod dedit
illi potestatem, sui, hogy magaual biriion, et libertatem arbitrii,
ut possim bonum facere. vel non facere. Apposuit tibi ignem et aquam.
bonum, et malum. mortem et vitam, ad quod volueris
porrige manum tuam. Relictus est ergo homo proprio
suo arbitrio. Hagyattatott what az elev az ö szabad
akaratiara, ugy hogy, ha akar az ö kezeit az jova
[illegible] szabadsaga nagy ö; ha az gonoszra, ezrais [illegible]
az termeszetnek gonos indulatinak ellent nem all.
[illegible] azokat meg ne rabolazza, Vrunk ama mondasa
ezerént Cainnak. Sub te erit appetitus tuus, et tu domi Gen.
naberis illius. Te birtokod alat leszen az te kiuansagod et te
[illegible] what ez az egy oka annak, miert az sidok Istenhez
[illegible] ne giulenek, holot annyiszor vrunk az ö irgalmas
[illegible] szarnai ala öket akarva egybe giuitni, mint et [illegible]
na tiuk egybe giuiti az ö apraiet. Hogy nem akartanak. Et [illegible]
hogy [illegible] ert tobbat meg erezzek, mint hogy

180

[illegible] nekiek [illegible] fudatlanok az ökrön,
liakat neha e dologrol mongyak, hogy mero bolo
sag és estnekseg, Akkor annak okaert [illegible]
chez hasonlo szent Pálnak mondasat hall[illegible]
1. Tim. 2 pal. u. m. Art. iria Timotheusk. Omnes homines vult Deus
salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire. [illegible]
igasságnak esmeretire iutni; Tehat mind [illegible]
ueröl, miert, mert ugy akaria az Isten, ut [illegible] Paul[illegible]
Distinguo. vel voluntati Antecedenti, Concedo [illegible]
volunt. signi. voluntati Consequenti; Nego: az az. Az ö elö [illegible]
volunt. complacent. kavattia szerent, ugy meg engedi. De Az ö ut[illegible]
Akavattia szerent, Tagadom. Az az. Hogy sobbá
eresd. Kat akaratot [illegible]; ut ita dicam, [illegible]
[illegible] tamen una volutas in Deo, Deo [illegible] non [illegible]
ut nunc velit, nunc non velit: Egyik volutas An[illegible]
[illegible] akarat, Mel atal az ur Isten kesz adni az
bernek mind örkört, es ualami szugseges az ödue[illegible]
nek, es lelki bodogsaganak meg nierésére, Es [illegible]
atal, kesz adni miden szugseget, es elegendö erot
hogy iduezöllyen, hogy ha az elöre, ugy amint [illegible]
[illegible] el uele; Ugyan ezzel az Akarattal az Ur Is[illegible]
voluntas opta[illegible] mondatik parancsolni (torvant [illegible]) Tiltani, [illegible]
ung malum; Engedni, ut mang ponag ad [illegible]. l. [illegible]
Tanacsot adni, Si uis? Qui potest capere capiat. [illegible]
soluitur quod pene ab omnibus solet dici, Isten ugy akar[illegible]
Isten akarattia nekül semmi nem lehet, egy hai s[illegible]
sem hull le fejunkrul Isten akarattia nekül. Volun[illegible]
ie est causa [illegible] Antecedenti. Qua non impedit, ni all ellene, Sed [illegible]
[illegible] ut homo utatur sua libertate arbitrij, et voluntat[illegible]
Alsva voluntas, est Consequens, Seu efficax [illegible]
iavo, vagy Hatható, Mely mindkor bé tellyesed[illegible]
ki ellen senki nem alhat: Et das intelliger. illud [illegible]
col. 113 mi. Omnia quaecunque voluit fecit, in caelo et in terr[illegible]

Habitu [illegible]

De attamssuai konsjhionik, midon mi [illegible]
[illegible]nasolkodunk. Magunkat [illegible] szeleyesuk, [illegible]
[illegible]suk meg veridedden, mikepen az ur Isten
[illegible] mihorankis kuldez mindennap lelki[illegible]
[illegible] az ö kovetit, az ö prophetait, es tanitoit.
es mikeppen miet azokkat banunk.
Hanszor halod az Istennek parancsolatiat, ki
[illegible] szwhedrr int es tanit, mondua. Diliges
[illegible] Deum tuum ex toto. [illegible]. Et XXm tum sicut [illegible]
te pedig az ö szent parancsolati ellen cselekszel.
Az [illegible] felebaratod ellen haragot tartod, [illegible]
[illegible] vele szolani. Szidod, gyalazod, [illegible]
Hanszor az te szivedbe ~~[illegible]~~ koldi az ur Isten
[illegible] ö prophetait. Az az. Szep gondolatokat
Szent igyekezeteket, mikor azt mondod magadban.
No ma, vagy honap. Karacson napia vagyon.
Husvet napia vagyon. Nagy bodog asszony
napia vagyon [illegible]. Io uona ha meg gyonnam,
[illegible] imar nem gyontam. Io uona misere,
predikatiora menni. Et tu is venatum, visum
agros, vineas, ad nundinas. Et dicis. tali die,
tali festo faciam. Et interim nescis quod mors tibi
ante portas expectat. Expellis monitum Dei. et sic multas nun[illegible] in ipsis.
Venit tibi cogitatio aliquando. Hatheny malo vixi
Fui superbus, fui luxuriosus, ebriosus, parcus [illegible]. No
posthac volo me emendare. volo [illegible] [illegible]
Relinquam istas nugas, sacris nugatum est. Scio [illegible]
[illegible]. Scio penas et premia parata malo et bono [illegible]
Hoc desiderium durat per duas vel 3. hebdomas. Interim occa[illegible]
[illegible] data obliviscentes boni propositi. [illegible] ad idem
sicut sus ad volutabrum. sicut canis ad vomitum. Et fis
deterior quam prius.

Ad talem ingratū a. clamat ergo Deg. et contra
conquerita breuē. O Petr. O Paule, O hom
Christiane. O Anne. O. Susanna. Borbala.
Quoties ego te uolui magamhoz kapcsolni. Hany
hittalak. Hanszor szep alkolmatossagokat az me
iobbitasodra attam. Hanszor alkolmatos ...
kal vettegittelek, ugy mint mas ember hertelen
halallal, neher betegseggel. Hogi ezeket latua
teis magadra gondot uiselj. Et noluisti. ...
te nem akartad. meg utaltad az en intesemet
es seminek aletottad az en hiuatalomat.

Ecce relinquetur domus tua deserta. Domus tua
Anima tua, Pusztan marad, az en malasztom
kul. az en segetsegem nekol. az en vigasztalasom
nekol. es az en gondviselesem nekol.

No attiamfiai KK. vegiuk azert eszunkbe mi
magunkat, visellunk gondot az mi idvössegunkr
es az mi lelkunkre. Legiunk szo fogadok
Isten tambor kouetoinek es tanetoinak, kiket
korta hozank kulder. Hogi ne halliuk
o panaszat mondua. Vocaui et renuistis.
Hittam benneteket. az en kouetteimet hozatok
csatottam. kertem giakorta szep szoual hogy
engemet koussetek. Et noluistis. et. Et
in interitu uro uidebo. Enis az ti ueszede
tekon. Az ti oroke ualo karhozatotokon
neuetni fogok. kitul oltalmazon meg
minket es az uionan ez vilagra szölött
giermecske christus iesus, mi urunk. Amen

6

Hab: in Mahes. 1669
Habitum ... 1646 22. ... Karol...
n. Festo S. Stephani protom.
Hab: in Magiar ... 1670 Habitum in Brethr. 1645

Quoties uolui congregare filios tuos, quemadmodum ...

Tegnapi napon (Attiamfiai kor) bizzyesagoson illettek
az oroke ualo kiralnak testi szeretet ualo szuletesert
ez földen, De ez mai napon illiuk szent Istuan elso
martyrnak lelki szeretet ualo szuletesit az menieben.
Tegnap az menieknek kirallia szallot ala az magas
meniból e földre, Ma pedig s. Istuan az menibeli
felseges kiralinak hö szolgaia e földröl menne me,
niekben. Tegnap az oroke ualo kirali egi parasztistaloba
szolltan helheztetek. De ma s. Istuan az oroke
ualo kiralinak hö szolgaia az menieknek bodogsa
... harában uitetik. Tegnap az oroke ualo ki
rali ualami rongyos es szakadozot golacskakkal be
uala polalua, De ma s. Istuan az oroke ualo
kiralinak hö szolgaia az heruatatlan koronaual
megkoronaztatik. Tegnap az oroke ualo ki
rali az barom es oktalan allatok kozot helihez
tet uala. De ma s. Istuan az oroke ualo kiral
nak hö szolgaia az cherubin, es seraphin Angya
lok közé fel uitetek. Szegenie lét az mi kiralunk,
hogy az ö szolgait meg gazdagitana. Alazatos szol
gaualót, Hogy az ö szolgait fel magasztalna. Si
rassal es konu hulatassal ez uilagra szolott,
hogy az mi szemeinkrol oroke ualo sirast, es konu
hullatast el tavollien.

De ezeknek beket hagyuan, teriunk az s. Istuan
... hoz, Mely az Istennek ö s. F. mihozzank ualó
... akarattiat, es az emberi nemzetsegnek nagy hala
... atlansagat ad elonkbe. Mely ket dologrol eme
mostani Predikaciomban szolok. halgassatok. C

182

Meg monthatatlan nagy irgalmassagot, es kegyel-
mességet mutata meg az mi edes iduezitonk el-
leneb az egesz emberi nemzetsegher, akkoron, mi-
kor el hagyuan az ô bodogsagos mennyei hazat, ez
siralomnak völgyere iut. Mikor az bodog szuz
mehében szallot, mikor az mi emberi termeszet-
tunket magara fel uot. Mikor ez vilagra szu-
letet, es harminc harom egesz esztendeig, tanit-
uan, es oktatuan ez vilagot, az emberek kozot
kot. De ez az halaadatlan vilag, ami ma-
ga föledet emberek, mikeppen fogattuk ötet, es
az ô szolgainak kiket hozzank bocsatotta sok-
nic csoda haladassal voltunk, nilvan meg es-
merhettiuk az mi edes urunknak nagy panasz-
kodasarol, mellyet meg irt 2. Matth. ez mai e-
vangeliumba.
Ecce ego mitto ad vos prophetas, et sapientes
Ime en kőldek ti hozzatok, prophetakat, es bölcseket
es iras tudókat, es ô közöllök nemellyeket meg
ölitek, es meg feszeitek, nemellyeket meg ostoroz-
tok es meg köueztek, es egy varasbol az masikba
kergetitek. Az ur Isten ô e. F. midon az em-
bert teremtette, ugyan azon szempillantasba, anni er-
deni malasztot es segitseget adot nekie, hogy sze-
es igen konnien bodog mind orokon orokke lehet-
uolna. De ô az ur Istennek e. e. F. hozaia va-
lo akarattiat meg nem esmeruen, mingyart mi-
paradicsomba latuan az ô bodog alapattiat, fel-
kodot, Istenhez hasonlova akart lenni, es Isten el-
tamadot. De mingyarast az ô kevelsegenek ... in-
mat vette. Az Isteni malasztiatol mingyart me[g]

1

...ezettetet. es paradicsombol nagy ... ki
... szantalan fajatsagara ki öztettet
... ô torvenibe azonkeppen, oly nagy gongia uot az ur
... nnek az ô nepere, es az ô nepenek iduessegere, kol-
... ruen gyakorta hozzaiok doktorokat, pasztorokat,
prophetakat, es egyeb fele lelki tanitokat. De mindenkor igen
... esen talaltattanak asszilék kik hala adok lettenek
... lna, kik meg ismertek uolna az ur Istennek ô hozzaiok
... valo nagy gond viselesét, Sôt inkab sokak talal-
tattanak asszilék, kik nem csak nem ismertek meg ez
latogatasoknak nagyat, hanem az Isten szolgai koz-
... sokakat meg fogtak, kinoztak, meg kouezték
... feszeitettek, es meg öltek.
Miserat Deus Moysem ad Faraonē, ut mitteret po- Exodi. 5
pulū suū ex captivitate. ut ei sacrificarent, et remittit.
Dimitte populū, ut sacrificent. r̃. 14. pharao. Quis
... ut audiā vocē eius : Nescio dm̄, et Israel non
dimittā. Audivitq Farao sermonē hunc, et quae-
rebat occidere Moysen.
Azonkeppen Illies prophetat hanszor amaz Istentelen 3. Reg. 19
Achab kiraly, es az ô feleseges leszalol ez orszagabol
ki uzette: hanszor halallal fenyegette.
Ionast prophetat quia az Istennek orszagat hir-
dette, igazsagra vezerlette, a haiobol tengerbe vetettek.
Izaias prophetat ugyan azon okert egy nagy fure-
szel kettê vagdalak
Ieremias prophetais sok esztendeig egy kemeni tom-
leczbe hozzak.
Daniel prophetat pedig ugyan. egy nagy ... az orosz-
lanok kozibe vetettek vala, hogy meg ennéck ötet

Igy keserkele 2. [illegible] eloter a [illegible]
Nem uona uegy. ha mind élő hoznam, mem
szamtalan sok istennek szolgait, kik Istentol [illegible]
dettenek uala hogy az embereket tanitananak [illegible]
igassagra, az halaadatlā emberek meg ölek, es
kulomb kulomb fele halallal ex vilagbol ki vit[ték]
Az mint 2. pal Apostol bizonit mondvan. [illegible]
Hebr. 11. ludibria experti sunt, insuper et vincula et carceres,
[illegible] sunt, lapidati sunt, in occisione gladij mortui [sunt]
Az Istennek szenti, ugy mod. sok csufolast, es ki[n]
[illegible] szenvedtenek, sok fogsagot, es tömlöczot, [illegible]
lliekot ugy mod fel konczoltak, nemellieket [illegible]
fel fureszeltek, nemellieket meg kowezek, nem[el]
lieknek fejeket el vagtak. Quibus dignus n[on] e[rat]
mundus. Olliyan szent emberek ualanak azok ki[k]
[illegible] hogy nem uolt mielto ez vilag hogy azfele
emberek eltenek volna vaita.
Azfele kegietlensegert panaszolkodik az mi idve[zitönk]
mind az Hierusalemnek varasra, i mind az [illegible]
sido nemzetsegre. Hogy az ö tereienek [illegible]
kovta akarta az israel nepet egybe gyuteni, [illegible]
[illegible] egibe gyuiti az ö szarnyai ala, az ö
[illegible], de nem akarak.
~~Tekencsuk meg az uy testamentomban is, az ir[illegible]~~
az Isteni malasztianak ~~magaynak törvenieket, ha iobbaké, halaadokbé, [illegible]~~
~~szofogadoybé valanak az emberek, hogy sem [illegible]~~
~~az ö törvenibe. Ugy tetzik ennekem, hogy [illegible]~~
~~kal meg gonoszbak. halaadatlanbak, kegyetle[n]~~
~~bek, és szotfogadatlanbak valanak.~~

[illegible]ttak neha az mi idvezitönket azok az [illegible]
[illegible], hogy neha neha be tert nemel harba a
[illegible] hivatallot uot, ~~[illegible]~~ eledre, ugy mint amaz pha-
[risae]ushoz, holot Maria Magdolna meg mosogatta
az ö labait [illegible]. avagy Zacheushoz. it. Cana Galilee
[illegible], es masutis. Itt is mingiart talaltak ualamit
[illegible] mondani, es ötet ragalmazni. Mondvan
[Ec]ce vini potator, et publicanorum amicus.
Mint ha azt mondanak. Noscitur ex socio, qui non [illegible] ex se.
Socij eius sunt publicani; ergo et ipse. De
[illegible] mikor ö valamili harba be tert, awagy
mikor valakinel evet, nem az etel, avagy az
[i]tal kedvecert be tert. Hanem hogy az bonosokat
az penitentiara hozhatna, hogy az el tevelyedett juhot
[illegible], es az ö valara uel [illegible] az Istennek aklaba
[illegible] hozna.
[Ve]gyezetre Mikor predikallot, es az Istennek tor-
[venyet] hirdette, mikor nagy sokasag utanna
az varosokbol sietne, a kevel Pharisaeusok, es Papi
[fe]jedelmek, mit montak feléle, mikeppen dicsirek
[illegible] ötet. Azt montak felole. Hic seducit turbas. Mat 27.
[illegible] ugy mont, a nepet, a sokassagot csalogattia es
[illegible]. Hic insanit quid eum auditis. Joan. 10. u. 20.
[illegible] ugymod. Esz nekül szol, miert halgattiatok ötet.
Vallion esz nekul szolotte akor mikor azt monda.
[D]iliges Dominum Deum tuum ex toto corde. Et proximum tuum. Talam akor
mikor azt tanitotta. Reddite quae sunt Caesaris Caesari [illegible].
Contendite intrare per angustam portam. [illegible] Si uis
[perf]ectus esse vade, [illegible] Qui reliquerit patrem, [illegible] centuplum.
[illegible] ualanak dicseretek mellieckel ötet az hitetlen
sidok dicsertenek, de ugyan
[illegible] non tantum linguis, sed verberibus et morte
multitani

184

Es mikeppen az ô teruenibeli halaadatlan emb[...]
az ur Istennek kövétit, profetait, es szolgait öldö[...]
nek, kergettenek, es minden gialazattal illettin[...]
Azonkeppen az uy teruenibeli halaadatlan emb[...]
kik, nem csak az Istennek fiat, hanem az ô szolg[...]
Tempore Neronis, Vespasiani, Domitiani. Sok kolomb kolombfele keserüseggel saniargattak
A mint ônon maga monda az mi iduezitönk. Si [...]
persecuti sunt et uos persequentur. Si in viridi lig[...]
hac faciunt, qd erit in arido. Si patrem famil[ias]
Beelzebub uocauerunt, qto magis domesticos eius.

Mingiarast az chriztus urunknak mennybe fel[...]
netele utan, nagy oldezest [struck] indetanak
christus ellensegi, a sidok es poganiok az chri[...]
urunk szolgai ellen. Szent Istuant amint [...]
hallok az sidok meg köueztek. 2. Petert, [...]
Andrast, az kereszt fara fel feszetitek. 2. [...]
talamot meg niuztak. 2. Simont kette [...]
tek. 2. Pal Apastol predigamennit fenevd[...]
2. Isai. christusert hosszu dolog uona csak elo beszel[...]
A mint ônon maga elo szamlallia. Ter [...]
2. Cor. 11. caesus sum, semel lapidatus sum, Ter naufragium [...]
Harom szor ostoroztak meg egi mas. egiszer k[...]
tek meg. Harom szer tengernek fenekeben uolt[...]
periculis fluminum, per. latronum, etc. A tö[...]
Martyrok es Christus szolgai felol, mellyek [...]
affele kinokat christusert szenuettek, mast n[...]
szolok, kiknek szenuedesek telick a kon[...]
es vannak a Historiak.

De uallion uannake mastanis affele emberek [...]
vilagon, kik christus urunk szolgait, kergetik, [...]
folliak, gialazzak, oldozik, es minden gial[...]
tal illetik. Adna az mindenhato Isten, hog[...]

[...]nem uonanak. Kicsodak azok. Nem csak a po[...]
[...]niok kik az igaz Isten felol semmit nem tudnak,
Nem csak a Torokok, kik Mahometet Isten fia[...]
[...]ant tartiak. Nem csak a Sidok kik meg
az ô messiasokat, noha regen el iut, uariak.
[...] affelek kik keresztieneknek monniak maga[...]
[...]at, kik [struck] azzal dicsekednek hogy az Eua[...]
[...]liomot reformaltak; kik az regi szent lam[...]
[...]er. emberektel epitetet szentegyhazukat törik,
[...]oztiak, dulliak, es rontiak. Hol uannak azok
[...]e szuyseg attiamfiai hogi messze igen meniunk
[...]felleket keresni, az mi orszagunkban is fellogit ta[...]
[...]altatnak affelek. O mely sokszor, miulta az
[...]i orszagunk el hatta az regi Apostoli. Romai hitet illie modon
[...]anaszolkodot az mi edes iduezitonk, az mi or[...]
[...]szagunkra, mikeppen regenten az Jeruz. varasara.
[...] Magiar nemzet, o Magiar orszag, ki ezelut
[...]sak szaz esztendouel oli hiuen ennekem szolgaltal,
[...]ogy egi orszag sem uot ennekem oly kedues mint te.
Te az en szentelmes anyamot, Szuz Mariat, szepo[...]
[...]ua, es Patronaua [struck] magadnak ualaszt[...]
[...]ottad. Te az en tisztessegemre szerdag orszag[...]
[...]kat, pispeksegeket, kaptolomokat, Clastro[...]
[...]nokat, es szep szentegyhazakat fondaltad es
[...]akattad. Bojtolessel, imadsaggal, feled ha[...]
[...]ttad maid minden nemzetsegeket. Vinea mea
[...]electa quomodo facta es mihi aliena. O te szerel[...]
[...]met Hólom, mely idegene lettel en tölem.
Popule meus qd feci tibi, ut me relinqueres. Oh
[...]n nepem mitokert tauoztal el en tolem. miert
[...]amadtal en ellenem. Igy könyhözde az te
[...]ambor eleidnek nyomdokit. A mit atr attyaid, eleid.

nagy kolessyggel epitettem, te azt vontad. es [illegible]
titod, # Amit azok attak, te eluonszod,
meli pasztorokat, tanitokat, predikatorok[at]
azok hallgattak, te azokat gyülölöd, kerge[ted]
oldozod, es megis öled.

O Magiar orszag, Magiar orszag. Evoli[ti]
ego volui congregare &c. Haanszor en hoz[zad]
kuldettem jo, iolos, tudos, es minden bolcsess[eg]
tondoklo egyhazi szemeleckot, pasztorokat,
tanitokat, hogy teged az tevelygesbol az
igaz utra hoznak. Et noluisti. Azert [illegible]
tavaszt ne audires vevittem. Perditio [tua]
ex te. A bonkbul minemo. Ecce [relinquetur]
quoq domus vestra deserta.

Igen felö hogy te vaitadis az ne terienie[k]
ami az Sido nemzetsegen es orszagon [illegible]
hogy a te haradis pusztan ne maragion min[t]
onek. Mert mikepen az Sidok az ö hala[datlan]
tlansagokert eluesztettek, mind orszagokat, [mind]
kiraliokat, mint szent egyhazokat, mint [oltar]
vokat, mind egyhazi szemelyeket. Azon
kepen teis. O niavalias Magiar nemzet
lasan lasan pusztulsz. Az te orszagodna[k]
iob reszet imar eluesztetted. Kiraliod[at]
te nemtol valo, hanem kolso. Az te sz[ent]
egyhazid sok helien csak egy pusztan alla[nak]
Az oltarokat vontad es egetted, Az igaz [pasz]
torokat, kergeted, oldozod, gyalazod, csufolod, [illegible]
Hierusalem Hierusalem convertere ad Dominum Deum tuum
sicut s. Hyeremias [illegible] allocutus illam civitatem. ita
te hodie alloquor. O Hungaria Hungaria. Con
vertere ad Dominum Deum tuum

Margin notes (left): te elis pusztit[od] · Hierusalem alkol · magiar hogy · [illegible] · szigalmason · Cordak attol · bizonit, a kolcse · [illegible] · nappal · hallgattak most · [illegible] · [illegible] · [illegible] · tasok, taska · Orvitasok · hallanak: · i. T · ornaziob.

[illegible] s. Stephani Protomartyris
Quoties volui congre[gare] &c. et noluisti.

[illegible] Nagy Szodalkoztatik valaki azon, Mivelhogy
az születeti napia, s az ö halalat napia [illegible]
[illegible] magokban egy massal. mint az mi
[illegible] Aniank az Anyaszentegyhaz az ö szentekeg
[illegible] születesek az ö [illegible] szülöttiknek
halalokat egybe veti, egybe ragasztja. Mert
[illegible] egymas [illegible] egymassal.
[illegible] karacsonnapi napon az mi Urunk születeset
[illegible] örvendetes innepet illetiük
[illegible] maj napon pedig sz. Istvan [illegible] ha-
lalanak emlekezetiret is ugian [illegible]
[illegible] napon az Mi Urunk az Vilagra [illegible]
[illegible] illetiük. Ez maj napon sz. Istvannak
az Vilagbol valo ki [illegible] illetiük.
[illegible] Mindenfelöl [illegible] azon örvendetes
[illegible] hallottunk, Ez maj napon [illegible] azon
[illegible] keserves [illegible] hallunk
[illegible] napon ha [illegible] emlekezzek Az Angyal
[illegible] Nagy [illegible] vigan [illegible]
az Gloria in excelsis Deo [illegible] Ez [maj]
napon nagy [illegible] s. [illegible]
halljuk, sz. Lukacstol. Sepelierunt &c.
S. V. T. E. [illegible] p. m. s. e.
[illegible] napon hallok, Apparuit humanitas
[illegible] S. N. J. C. O. h. Ez maj napon halljuk
Ecce relinquetur d. v. deserta.

mind mys hiulek, mi czoda fö meszsze nagi
nyi szolliak, mi czoda szepseges nagion
szükölködöknek ö hatalkod. az ki jöveteled
az ki mennelkhez az öröm az Szerelm
az io akarat az szegienseghez. Bizony
ra mi ohaittunk uti gyöge mind ezeket

Ezeg születtetik az foldön hogi szent Istennek
anianak Mariaban. Ez jöt Ezeg az vilagra
hogi szent Istennek be menni Mariaba
Az Isten Emberre fia lett, hogi az embert
fia tenne. Tegnapi napon olvas-
sunc kösz kesziseges vala, hogi ma
napon szent Istennek az Cherubinok kosz
keszittenek.

Nem kellett bolut hagynod, vezenk az
Istennek Evangeliomba hozz. Mely
Istennek hozzank valo io volt
az Emberi Nemzetnek nagi kalando
tonsagat adja elönkbe. Mely lett
dologvol Irmostani Ephicationak ...

Tegnap az mi örökke valo kiralyunk születe-
se napiat illettük, Ez maj napon az ö Győze-
delmes bajinak vivo vitez szolgajanak szenve-
desenek napiat illyük.
Tegnap az mi kiralyunk az mi giarlo es halando
testünkbe öltözven az ö udvarabol, az Szent
tisztasagos mehebol ki jöven, Ez vilagot meg-
latogatni, Ez maj napon az ö szol-
gaja az ö testenek hajlekiabol ki menven, gio-
zedelmesen megien az Empirioni Egbe, Mennyei.
Tegnap az örökke valo Isten Igen VERBU DEUS
az ö dicsöseges Meltosagat meg tartvan id
az ö dicsösege Meltosagat meg tartvan idged.
erat et mansit. Ez vilagnak sok szükyre
iöt ki hanczolni fel öltözven magat az ha-
lando testel, Ez ma le vetven az halando-
lando testet, Ez ma le vetven az Mennyei dicsöseges Palo-
tajaba az örökke valo Uralkodasra vasi kiraly
hyan fel ment,
Ö le szallot testben öltözven, Ez felmen vitezke
konczhen magat fel öltözven.
Az ment ez az könczetes az fidoktol
Mert le szallot ö, az Angiali seregek vigzanak
Ezekeb. Dicsöseges Magosztalhassuk az Atya
le napnap vigan mellette: Sz. Istvan
ez ma nap nagi örömel tarsasagokba fogadtatik.
Tegnap Ezeg poklokban tartatik
vettünk. Sz. Istvan ma dicsöseges Stolajaba
öltözzetett Ezegtol.

Tijnap az Sorosf [illegible] hondozta az Isten [illegible]
Ma az [illegible] Najsaga Majestassa [illegible] fogatta [illegible]
Isztvant Urallodnan.
[illegible] [illegible] [illegible] az Un: hogi [illegible] fel [illegible]:
Mess alaza magat az mi [illegible]; hogi az ö
[illegible] fel magastalna.
De [illegible] [illegible] mest [illegible] [illegible], mich
[illegible] ölködöt volt fel az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sz. Istvan a
[illegible] [illegible] [illegible] hogi [illegible] [illegible]
[illegible], Sz. Istvá adant hogi az ö [illegible]; [illegible]
do Koronat [illegible]. (Mert az Istvá Nev Corona
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] is az altal [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vala.
Az [illegible] altal mest [illegible] vala az ol [illegible]
Az [illegible] [illegible] altal [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible]. Az [illegible] altal [illegible] [illegible]
az ö [illegible], hogi az [illegible]
[illegible] [illegible]: [illegible] ne [illegible]: [illegible]
Az [illegible] altal mest [illegible] ~~Az hogi~~ az [illegible]
[illegible], ~~hogi~~ [illegible] [illegible] vala
[illegible] [illegible] [illegible] örökke [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] az Mi [illegible]
David [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mint hogi az Jerusalem [illegible] ö [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible]. [illegible] az [illegible] Udvar[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] az az ö [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sz. Istvan [illegible]
[illegible] mint az [illegible] Sz. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] mit mongiak Sz Istvan [illegible] Martirol,
az ö [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-
röl, ki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
rol, Mikoron az ö [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Contra Ne statuas illis hoc
peccatum. Ne tulajdonitsad [illegible] [illegible].
O Törvenyiben Nem volt gialazatosabb [illegible]
[illegible] bünteties mint az kit mest [illegible].
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible], vagi [illegible] törvenyiel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], vagi [illegible] vagi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] parancsolatjabol
mest [illegible]. halhadgya [illegible] az [illegible] paran-
csolattjat. Locutus est D. ad Moysen dicens
educ blasphemum extra castra, et ponant
omnes qui audierunt manus supra
Caput eius et lapidet eum universus
populus. az [illegible] [illegible]
[illegible] volt az Karomkodas, es gialazatos-
sab [illegible] büntetesis volt. Mert [illegible]
is az [illegible] büntetest rendelt [illegible] mest
[illegible]. Qui percusserit et occi-
derit hominem morte moriatur
az Karomkodasert, az [illegible] [illegible] mest
[illegible].

[illegible] que S. Ioan. [illegible] fuisse
participes non [illegible]

356

az gilkosokot ezek mys ölöttek. Jn. de az
karomlokat Mys [illegible] [illegible] [illegible]
gialazatos halal itilti. Ju. ö[illegible] folyo [illegible]
Azonlo gialazatos halalra [illegible]
Lec. Ju. az [illegible] [illegible]
Uj [illegible] az ar [illegible] gialazatos [illegible]
az mi [illegible] az mi [illegible] [illegible]
[illegible] olly giakron nem hallaz az [illegible]
az [illegible] az embernek [illegible]
az [illegible] embernek [illegible] az [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] Virga [illegible] az [illegible]
ricaia. O [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tok. Oh [illegible] [illegible] gialaza-
tos nagy [illegible] Mys mind [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ma-
gokat, hova [illegible] imar az [illegible]
hol ugion imar az io [illegible]
az Isten [illegible] hogi [illegible]
nem [illegible] [illegible] [illegible]
az Ju karomlo [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] karomlo do [illegible]
s [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] karomlo[illegible]

Habita in Monostor 10

In festo S. Ioannis Euangelistae.

Hic est discipulus ille quem diligebat Iesus. C. 21

S. Ioannes, cuius hodie festa festum agit, fuit Ze- / Christi vel matertera Annia [illegible] consobrinus
bedaei Filius, frater Iacobi Maioris, atque unus e duobus qui
[illegible] mater ambitione flagrans, in Iesu christi regno, cum [illegible]
se Rex Israel constituerit, sublimari dicens voluit discipuli
[illegible] Alter ille quidem fuit natu minimus, sed Euange-
[illegible] suus, quod egregia figura expressit Ezechiel Proph.
dicit se vidisse 4. animalia, sed aquilam ceteris ma-
[illegible] [illegible], et et alius volasse, et facies [illegible]
[illegible] desuper ipsorum quatuor. Porro quatuor haec ani-
malia 4 Euangelistas denotant, inter quos Ioannes per aquilam
[illegible] coelum evolat sublimius, hoc est profundius in
secreta divina, ac proprietates penetrat, et usque in ipsa
[illegible] volat, qua dicit fuisse in principio, et apud / et verbum
Deum, quod verbum fuit Deus, et postea factum Caro: Ac
[illegible] ea [illegible] [illegible] mater, profundior, [illegible] et
plura nomina meruit habere quae illum condecorant, quae
[illegible] [illegible], quae hac concione conabor afferre,
[illegible] causam cuiusque, cur nimirum sic vocetur afferre. Attendite.

S. Ioannes Euangelista, tum a Spiritu Sancto in Sacra scriptura, tum
a Sanctis patribus et doctoribus variis et pulchris nominibus titulis
[illegible] appellatur. Vocatur namque Discipulus Domini. Apostolus.
Euangelista, propheta. Filius Tonitrui. Doctor. [illegible]
[illegible] Episcopus. Theologus. Virgo. Confessor. Primo

[illegible] ut nullus gradus sit in Ecclesia quem S. Ioan. [illegible] fuisset
particeps non fuisset

189

Eqũ vocatr discipulg. Et hoc quidem nomine pmit
non dilixecat in hodiern. Evglio, et qdē terna vice. Conv
tibat inqt Petrg, et vidit. ib. 2. Exijt sermo inter fr̄es qd
Iesus. n. m. 3. Hic ē discipulg qui dē hīs testim. dē. et sc
Taceo alia loca, Hic vō prig piscator erat, q cū
fratrē Iacobo in navi ēēt, ubi et pr̄ eig Zebedeg adera[illegible]
ficientes retia sua, venit Iesus, vocat eū, et fratr
relictis rebg mox seqtr eū, et hac voc̄ venerit a[illegible]
cipulatū, et erāt chri discipuli.

Apostolus. Quod S. Ioanes ung ex 12 Aptis fuerit, nu[illegible]
ē dubiū, nā quotiescuq nom̄a Aptor in S. scriptur[illegible]
sent, Ioanes nomē quoq auditr. ut apud. Math. c. [illegible]
pud S. Marc. 3. Luc. 6. et in suo Evangl. c. 1. sic [illegible]
Actis. c. 1. inter eos nominatr. Qui qdē n̄ erat [illegible]
ex inferioribg, sed et sumis Aptis, et chro intimis [illegible]
cū chrg in monte Thabor. ib. ubi faciei eig sic. sol[illegible]
resplenduit. ib. ubi cū Moyse et Elea ib. adhoc maie[illegible]
plenū spectatum, S. Ioan. cū fratre suo Iacob. et P[illegible]
tm̄ admittitr: Itē cū filiā Iairi, q fuit pricipis [illegible]
Mat. 17. ibi et ib. ad tm̄ miraculū ib. Simitr cū in Horto [illegible]
Marc. 9. semani redēptor opg agredicbatr. tm̄ adhibuit Ioa[illegible]
ut eig agoniā tristiam, sudorē sangm̄ videnti[illegible]
Aptg tā erat fidelis chro, et gfidens, ut silētibg oib[illegible]
audstg ab eo quaerere. ipse ib. Dn̄i qs ē q tradit te[illegible]
tg licet aliās sat multū ib. Hic tm̄ n̄ audet, [illegible]
nuit Ioam, ut. ib. Sic et nullū ex Aptis scimg [illegible]
cū eo decubuisse pectg. ib. et qd tali tēpore [illegible]
Ioanes, quē uti filiū amabat Iesus.

Evangelista. Chrg dng. n̄ tm̄ inter Aptos, sed et inter [illegible]
gelistas dignatg ē annumerari, imō et sua [illegible]
tate, sublimitate Evangelij alios quoq superare, nobi[illegible]

[illegible] stilis ingenium, sicut aqla volvat avit volatu [illegible]
[illegible] Idcirco illi semp attributa Aqla, sicut S. Math.
[illegible]mo. Marco Leo. Luc. Bos. iuxta prophetiā Ezechielis
[illegible] S. Hieron. docet. Aponitr Homo Matheo, qa scribit
[illegible] de Humanitate Chri, quod incipit a generōe quasi hois
[illegible] Chrī. c. 1. C. Alia facies denotat. Marcū, a voce
[illegible] q rugijt in eremo; Ego vox cla. in. Deser. p. udi.
[illegible]iet 3a. Vituli. denotat Lucā. q a Sacerdotio Za[illegible]
[illegible] suū Evangeliū Inchoat. 4a Aqla. notat Ioan,
[illegible] velut aqla evolat, acutig arcana dei vidit, ib.

Propheta. Prophetico quoq spū S. Ioan. a deo fuit
[illegible], prout ipstg Liber de visione Coelica ib. testat
in Patm. insula scribit, in quo plurimas prophetias quot iur[illegible]
[illegible] de futuris rebg. Extur, Antichri, quas prophetiar ia ba tot m[illegible]
[illegible] sūt impletae. aliqua ādū. Lutherg S. Ioani [illegible]
[illegible] hunc Iuvari noluit, cū Libr hunc de n̄ reiecit
[illegible] inter. S. Codices ib. Ecce qd dicit. Anima mea non est In pre[illegible]
[illegible] hoc Libro. Itē. no possū inqt mi persuaderi, quod hic [illegible] Apocalips.
[illegible] sit Spū Sō dictante scriptg, nihil Apostolici. nihil
[illegible]propheticu repio in illo. Clamet insaniat hic profugg
[illegible] quātū volet n̄ erit tm̄ tā potens, q hunc Libr.
[illegible] Ioanni eripiat. quisqui. ib. Iudicio enim hujg [illegible]
[illegible], oppōnt Ecita multor SS. PP. gravissa Iudicia, ac
[illegible] SS. sententias quor ne digito qd gravandg hiscunt,
[illegible] dicit ib. Librū Sacrū. ib. qui. ib. S. Authorē Ioanē. ib.
[illegible] hoc n̄ afferam, ne sim Longg. vide hec post Scriveri. ib.

Filius Tonitrui. Vocatr quoq una cū suo fra. Boa[illegible]
[illegible] Iacobo. a chro, Ideo sic vocatr. qa coeteris Aptis. nergis
[illegible] fuit magis zelosg, Ferventior, Calidior, Efficacior
[illegible]concionator, a verbi dei preco, Et quod sua verba vela[illegible]
[illegible] tonitrua. ac fulgura corda hoium penetrant.
[illegible] Itaque illi tonabat, vilamlot, contra magnos illos

190

Haereticos. Cherinthum, Ebionem, Nicolaitas, Basilid[...]
ubique tamquam erat hostis, et prohiberet suis, sicut [...]
Epist. 2. Noli utique ipsos, ne illis ave salutet, hoc filio respon[...]
cum quadam vice, et speciali instinctu Sp[iritu]s S[anc]ti in balne[um]
propter quam gratiam intrasset publicum, et interrogant[...]
[...]num in balneo esset, cumque intellexisset Cherinthum ipsu[m]
dixit suis comitibus: Quaeso abeamus hinc, ne [...]
quo hic Haereticus. Dei hostis ac veritatis, ac Ecclesia[e]
at corruat, ne nos eum opprimat, sicuti scribit [...]
Adrias. Irenaeus. Euseb. Theodoret. Ecce inquit [...]
tonat, contra Nicolaitas etc. scribit Angelo [...]
Apoc. 2. Pergameni iussu Dei: Habeo aliquid contra te, quia [...]
tamen sectam ibi tenent, quapropter age poenitentiam, quasi [...]
vis, veniam cito, et pugnabo tecum gladio oris me[i]
Qui habet aurem, audiat, quid Spiritus S. dicat Ecclesiis.
nam utinam nos hac tempestate, in qua tanta con[...]
similium horum, ejusmodi tonitrua ac fulmina, [...]
villamo, et n' herelkedo, ujakatal nyro, [...]
[...] calumniam patienter [...] Dei. etc.

DOCTOR. Sicut eum vocat S. Hieron. Polycrates. Quae a[...]
fuerit eius doctrina? quid maxime docuit, quid maxime com[...]
vit docendo? Forsitan tantum solam fidem iactabat, com[...]
ut haeretici Lutherani? Charitatem. Christum, Dei ac proximi [...]
[...] commendabat, non fidem solam, quae sine operibus bonis m[ortua] est.
1 Ioa. 3. Hoc est inquit S. Ioan. praeceptum Dei, ut credamus in filium
eius totum Christum, (tantumne hoc?) minime, Et ut invicem
diligamus, sicut ipse dilexit nos. Vide quod Ioannes
dicit, quod tantum sit unicum mandatum, de fide in Christum [...]
eius unicum, sed ponit et praeceptum dilectionis m[...]
ipsemet magister Ioannis aliquando in ultima coena [...]
dixit, a quo et a cuius pectore S. et Ioan. didicit, et [...]
Ioa. 13 verbis ipsius audivit, et in suum inseruit Evangelium. Manda[tum]

novum do vobis, ut d. i. s. d. v. In hoc cognoscent, quod di[scipuli]
[...] praeceptum meum, ut dil. invicem sic. dil. vos. His toties
[rep]etitis verbis Christus Dominus nobis dat intelligere, summam
[cha]ritatis necessitatem, quam S. Ioan. ubi et ipsius magistri
[ore] audivit ita illam nobis commendavit, et et scriptis [...]
[...]it. S. Hieronymus scribit de S. Ioanne talem Historiam — In comment. super epistolam ad Gal. c. 6. in fine.
S. Ioan. in Epheso habitans iam in extrema aetate, [...]
manibus suorum ducentes discipulorum ad templum eo quod prae senio amplius
[...] non poterat, neque amplius multum posset loqui ad
collectas tantum hoc dicere solebat, Filioli diligite invicem.
[...] dil. invicem: F. d. invicem. Pertaesi discipuli huius vocis
[quae]sivit ab eo, cur toties vocem hanc iterare[t] [...] iam [...]
[...] vocis huius. Reddit dignam prolato sententiam. Quia inquit
[prae]ceptum est Domini, et si hoc servaverimus, sufficiet nobis.
[Ob]serva quaeso circa hanc historiam, quam fortiter S. Ioan.
[ch]aritatem asserat: Si toties fidem in ore habuisset etc.
toties dixisset: Filioli credite. Fil. credite, quia qui credit
[...] implevit, iam satisfecit. Scate etc. Existimo quod secta[...] 88.
[...], qui tantum sola fide ore crepant, solam fidem clamant
[hist]oriam hanc aureis conscripsissent literis, et in omnibus cathe[dris]
[...] ea gloriarentur. Sed quia exemplum hoc S. Ioan. tangit
[char]itatem, idcirco silent ut pisces de ea. Verum
[...], quod S. Ioan. fidem non excludit, sed eam praesupponit, sicut
[...]mo Deum, aut proximum vere amare non potest, sine fide vera, neque
[...] quemquam diligit, nisi qui veram habeat fidem, quia sine vera
[...] impossibile est placere Deo; et nisi Deum et diligat. Qui autem
[...] charitatem, Legem implevit. Nam dilectio proximi malum non Rom. 13
[ope]ratur. Doctor igitur est et vocatur S. Ioan. quia veri[...]
[...] docet charitatem praesupposita fide. Quid aliud docet
[Do]ctor hic summus ut mandata divina servemus, et quod
[...] mandata non tantum impossibilia, sed plane facilima
[...] sint. Audi illum soli docentem. In hoc cognoscimus 1 Ioa. 2.

191

quod filii Dei sumus, si diligimus Deum, et mandata
eius servamus. Haec est enim charitas Dei, ut mandata eius
servemus et mandata eius gravia non sunt. Cum hac
doctrina non conveniunt hodierni doctores novi, qui
clamant, et necessarium docendo plane his contraria
mire quod mandata Dei, non solum difficilia sunt, sed plane
impossibilia, et quae nulla via servari possunt.
Circa docet Doctor hic Divinus. Ecce quid docet
de fiducia in Deum; certe multo aliter quam modo
1 Ioann. 3 Doctores novi. Charissimi inquit: si cor nostrum non reprehen-
n. 21 derit nos, fiduciam habemus ad Deum, et quidquid peti-
rimus accipiemus ab eo, quoniam mandata eius custodimus, et ea
quae sunt coram eo placita facimus. Audimus ecce, quod
qui cor mundum, et conscientiam puram habet, et qui praecepta
observat, hic sit tunc magnam in Deum fiduciam habet,
quod quidquid petierit, ut regnum caelorum habebit. At vero
derum novi Fiduciarii clamant torrentes[?] ...
quod ipsi caelum iam quasi possiderant, certissimi sunt quod
habebunt in illud, licet nulla servaverint mandata, sint
nequissimi et licet conscientia illorum sit plena turpitudine
cor pravum. Dummodo illi habeant confidentiam in Deum,
illis Deus dimittet peccata, et salvatus sit illos. Bona
quidem est confidentia in Deum, immo necessaria ad salutem
sed si cum bona vita, pura conscientia, mundo corde coniuncta
est, At vero confidere, et innixum in omni scelere iacere,
penitere nolle, est temeritas, et praesumptio magna.

MARTYR. Vocatur, qui de Calice passionis bibit, de quo
Christus ei, et Iacobo fratri eius aliquando locutus fuit. Potestis
Matth. 20 bibere calicem quem ego bibiturus sum. Possumus. Calicem quidem
meum bibetis. Calicis huius pars aliqua fuit, quando cum
Act. 5. ceteris Apostolis flagellatus fuit. Pars aliqua quando Romae
ad portam Latinam, in ferventis olei dolium iussu
... Imperatoris coniectus fuit, ut Tertull. et S. Hier...

... et in testimonium huius, adhuc hodierna die locus ostenditur
Romae ante dictam Latinam portam, ubi hoc accidit, cuius
et festum agit Ecclesia 6. Maii. Bona et pars huius calicis
fuit exilium ex urbe Roma in Insulam Pathmos, ubi sa...
... passus est, sicut ad metalla fodienda damnatus est,
qua Relegatione sic ipse scribit in sua Apocalypsi. Ego Apoc. 1.
Ioannes frater vester, et particeps in tribulatione, fui in Insula n. 9
quae appellatur Patmos propter verbum Dei, et testimonium Iesu.
Solent S. Ioannem pictores, et sculptores pingere, et sculpere cum
calice, sub quem serpentem et addunt, ut innuant, quod et ve-
nenum illi datum sit ad potandum, sive verbo Dei, volentes eum vel
... intoxicare, sed divina virtute nihil illi accidit, facturus
... suo calicem, vas confractum, et vivus effugit. Ut testatur
... Dorotheus. Lib. de patribus novi Test. tit. 74: Hinc in huius
commemoratione solent hodie benedicere vinum, et S. Ioannis
haustum vocare. Denique licet S. Ioannes violenta, ac viva
... morte non sit sublatus, nihilominus calicem passionis bibit,
... quod eius voluntatem sanguinem et sapius fundere paratus fuit,
... sicut SS. Innocentes solum actu fuere martyres non
voluntate, S. Stephanus voluntate et actu, sic et S. Ioannes
martyr fuit voluntate. Licet ubi audivistis, alios etiam
... aliquot fuere martyres ...

PONTIFEX. Sive Episcopus, sive magnus Sacerdos.
... cum vocat Polycrates, et S. Hieronymus. In Cathal. script. eccles.
... eiusdem S. Ioannes magnus fuit Pastor ac Episcopus, qui ubi Ezechiel. 34
... Quaesivit quod perierat, Reduxit quod abiectum erat,
quod confractum erat alligavit, debile solidavit, infirmum sana-
vit. Pulchrum exemplum narrat Euseb. de S. Ioanne sol- Euseb. ecc.
licita cura erga oves suas Pastor. Iuvenem quendam commen- hist. lib. 3. c. 17
davat Episcopo cuidam, qui a S. Ioanne fuit baptizatus, et con-
firmatus oleo sacro, Iuvenis hic non ita multo post tradidit se
... societati, adeo, ut brevi summus latro, immo latronum
princeps sit factus: Ubi S. Ioannes ... rediens, ... omnis
... statum Episcopum, ... de Iuvene ubi sit, ...

quomodo in virtutibus profecisset. Adit. Episcopus pessimum hominem ob-
dum, Latronem, et latronum magistrum, post S. Ioannes sciscitatur
qua silua latrocinetur? Cui cum esset monstratum, petito
ab Episcopo equum, et viae ducem, proficiscitur ad eum ipsum locum,
quo praefatus iuuenis una cum suis sodalibus habitabat. Cum
peruenisset, vidissetque iuuenis virum sanctum, subito se se
dorso [illegible], et citato cursu fugit. S. Senex insequi-
tur diu donec assequitur, et paterno affectu, ac verbis amica-
libus eum hortatur, ut redeat, poenitentiam agat. Is quae suis
[illegible] ad lachrymas et peccatorum contritionem concitatus, adeo
et eam se se cum illo conuersatum ac ipsius sanguine plenas,
tyrannicas manus exosculatur non sine multis lachrymis
consolatur, ac exosculatus ipsum, reducit iterum ipsum in
Ecclesiam, orat pro illo, ieiunat, instruit, docet, exemplisque suis
eo Christo asseclam facit. Et quidem, hic verum ac egregium
Episcopi officium, peccatores nimirum in spiritu lenitatis,
mansuetudinis recipere, iterum ad iustitiam, cum Deo in gratiam
reducere, errantem ovem quaerere, ac humeris sublatam redu-
cere. Historiam hanc S. Ioan. Chrysost. citat, in Epistola prima
ad Theodorum lapsum ad quendam monachum perfugum nomine Theodorum, quem ille
a casu ad viam rectam reducere conabatur.

THEOLOGUS. Quoque vocatur a sanctis patribus S. Ioan.
Hippolyt. Cyrill. Epiphan. Chrysost. Euangelista. Titulo hoc, et nomine S. Ioannes vere fuit
dignus, nam licet antea, cum piscaturam exerceret,
esset omnino Idiota, neque legere, neque scribere sciens, sed
aliquo tempore de hac causa vir Apostolus multi mirabantur
super illo, et S. Petro, videntes eorum constantiam, sapientiam, et
cum scirent, eos rudes et idiotas esse, sicut in Actis
Apostolicis legimus. Sed unde quaeso S. Ioan. hanc sum-
mam profundissimam hausit Theologiam, ac sapientiam? Hausit
accepit eam ex pectore Christi, super quod in coena recubuit,
Haec fuit illius schola. Haec Academia. In hac ipse magis-
ter ac doctor Theologiae factus est, qui optime propugnauit
et defendit Thesim illam de diuinitate Christi positam. In princi-
pio erat verbum. et verbum erat apud Deum. et Deus erat verbum. Et verbum caro factum est. In
libro quoque suo, quem de Reuelationibus coelestibus conscripsit, tanta
eruditio [illegible], tam recondita, quam profunda, adeo ut nullus
adhuc repertus sit, qui ea exacte sit interpretatus. Verum non tantum theo-
logus, sed Theologorum omnium magister est dicendus.

VIRGO. In corpore et anima fuit S. Ioannes, omnis
[illegible] et antiquitas. In primis omnis hoc canit Ecclesia cum dicit
Valde honorandus est beatus Ioan. Euangelista, qui in coena Domini
super pectus recubuit, et cui Dominus virginem virgini commendauit.
[illegible] nulli alteri decuit principem virginum, primam quae
in mundo virginitatem vouerit commendari, quam pariter vir-
gini. Quam sic libenter virginibus quoque tradit, virginem libenter
in filiam recipit. Ac plenam mox eam curam [illegible] Christus
prae ceteris Ioannem adeo dilexit, ut semper amatissimus Domini
[illegible] singulis. Non aliam causam reddunt SS. PP. quam quod a
tenera virginitatem coluit. Propter ipsius puritatem, ac vir-
ginitatem etiam, sancti quoque ac ibi puri Angeli cum ipso
magnam habuerunt familiaritatem ac conuersationem, ut patet ex
libro Apocalypseos. Ubi et pulcherrimam vidit visionem de
virginitatis ac corporis premio. Ubi legitur in Libro Apocalypsi. Cap. 14. vers. 1.
Et vidi et ecce Agnus stabat supra montem Sion, et cum eo cen-
tum quadraginta 4. millia, habentes nomen eius, et nomen patris eius
scriptum in frontibus suis, et audivi vocem de coelo, tanquam vocem
aquarum multarum et tanquam vocem citharoedorum citharizantium
citharis suis, et cantabant quasi canticum nouum,

ante sed., et ante 4. animalia, et seniores, et nemo
vat dicere canticum nisi illa centum 44 millia, q. empti sunt de
terra. Hi sunt q. cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines enim
et sequuntur Agnum quocunque ierit.

CONFESSOR. Inter Confessores connumerantur
per gladium q. non violenta morte per martyrium, sed placida ac natura-
tyrann. li morte sunt mortui. Quandoquidem igitur S. Ioannes, v...
ta morte non sit mortuus, sicut S. Stephanus, cuius hodie ...
aut sicuti SS. Innocentes, quorum. Crac ... Et nihilominus
in propugnanda, defendenda, fassione vera fidei constan...
ad finem vitae suae permansit, Merito igitur inter Confess...
connumerati. Bibit Calicem Confessionis, inquit S. Hiero...
licet persecutor non fuderit sanguinem. Scribit namque ...
Niceph. Quod cum esset 100 fere annorum, iussit sibi fieri fossa...
hominis latam et altam, in quam se duci curavit, et ac...
entreventa a socijs suis ingressus est in eam, praecepit et ...
die sequenti aperiant, q. cum discipuli in crastinum aperuis...
eum non invenerunt ibi, sed solum manna, ac flores. ...
Inde raptus in paradisum dicitur, ubi cum Noe, et ...
tempore Antichristi venturus dicitur.

Audivistis igitur ni fallor, q. non fuerit S. Ioannes ...
Discipulus, Apostolus, Evangelista, Propheta, Filius ...
nitoru; Doctor, Martyr, Eremita, Theologus, Virgo, ...
fessor. Hunc tot donis ac gratijs a Deo cumu...
tum virum, habere nos oportet in summa venera...
et honore, et in eo Christum quoque laudare ac benedi...
q. est mirabilis in Sanctis suis, et qui sua dona d...
dat prout vult, Cui sit laus ac gloria in secula seculorum.

Sermo de S. Joan. Euangl:
Hab. in Magyar Csesth. 10[illegible]

Tu me sequere quid ad te. Joan. 21. c. v. 22

Azt mongia Peternek, hogy arra nagyob gondot
tegyünk, hogy felre tegyünk mindz vizsgalast
mely minket nem illet: Ne vizsgaljuk, mit mi-
velt, mit mond, mint él mas, akar ki:
hanem igyekezetünköt arra fordicsuk,
hogy Xtust kövessük. Mert nekünk mongia
Xtus á mit Peternek mondot. Tu me seque
re; quid ad te; Mi gondod masra: te
jöy utanna; kövess engemet: tanacza-
dot es tehettsegedet, abban foglallyad, hogy
nyomdokimba lepiel, Mert czak az jár
Vilagoson, á ki Xtust [illegible] nyoman, czak
az lepik batorsagoson, á ki, az ö laba nyoma
ba lepik; Czak az indul igaz utra, á ki, á
Xtus életihez, mint mérö zinorhoz, iga-
zittya élete folyasat: Czak iut örök élet
re, á ki á Xtust követi: Azert, semmi-
ninez haßnosb es szüksegesb, mint hogy
Christust kövessük

Haßnos es gyönyörüseges volna az Xtus köve-
teseröl szollanunk, es meg mys mutat-
nunk, hogy, üdvösseges faratsagban, nem
foglalhattya Ember magat, mint ha, egyeb
es dolgokot felretevén, á Xtus nyomdo-
kat vizsgallya, es magat annak követe-
seben gyakorollya. De minek á mai nap
Sz. Janos Apostol tisztesseges [illegible]
[illegible], ebben á rövid orabz, meg akarom
195 mutat[illegible]

mutatni, nem felnyes, Prop. ė
ozulletes Isteni ajandekok szallottanak
Sz. Janosra, abbol, hogy ötöt szerette
JESVS; kerlek ne legyenek szunnyadtak
à hallgataban.
Hic est discip: q[uem] dilig. Iesus

Könyü lenne meg nünk nemannyire
szokatlan es igiebek felet ualo nagy
es Nagy ajandekokkal ekesitette Isten
Janost, kit mindenek ielett tanituany[ai]
felet szeretet. Mert à mikeppen
Aristotelest Filosophusnak, Ciceroot
Oratornak szoktuk nevezni, per Anto-
-nomasiam, jelentven azzal, hogy
ben à tudomanyokban, igietekkest annyi[ra]
meg eloztek, s tellyesül halattak, hogy
tarsaiok kepest, czak Filosophus
Orator nevet sem erdemlenek igy
Azonkeppen az Sz. felolt, nem egy
helyen, hanem sokszor, mint külön
nevén czak igy mondi Sz. Janost
Quem diligebat JESVS, hogy ö azt
à kit szeretet I. Mennyel azert
valo, es maganos tulajdon keppen
igiebet felett szerette J: Sz. Janost
Annyval többek, es nagyobbak volt
ö benne az Isteni ajandekok.
mk az szeretetböl származtak.
Es hogy

Es hogy rövid Summaba foglaljuk
azokot, mind, az sok meltosagokot, mel[lyek]
[ki]tüntek Isten szeretetiböl Sz. Janosra szallot-
tak, Ugy tetczik hogy ö mikeppen, az
Mennyei, elet faianak 12 gyümöl-
cze volt, Az Isten szeretesnek gyümöl-
volt 12 nagy meltosagot szerzett Sz.
Janosban. Mert Sz. Janos Xtusnak Tanit-
-vanya volt: Tanituanyok közöt
Apostol volt: Apostolok közöt, Evangel:
volt Evangielistak közöt: Profeta
volt: Prophetak közöt; Istennek
titkos Secretariusa volt: Doctor volt
Püspök volt: Szüz volt: Martyr volt:
Christusnak legs belsöb nyajashodo Bara-
ttya volt, Es à mi, mind ezeknel na-
gyob Xtus Sz: Annyanak Testamentumban
hagyot fia volt: Az az Xtgal egy An-
nya volt: Es à mi ebböl következik
Christusnak öccze volt: Aron Annya-
lenne Sz. Janosnak, à mely Xtgt szülen:
Azert egy volt Annyok Xtgal.
Tanituanyanak mondi Az Evang: Sz. Janost
Hic est ille Discipulus q. dilig: J.
2. Az 72 tanituanyok közül 12 valaszta
Xtg. quos voluit ipse, à kiket legs inkab
-b kedvellet. Es azokot Apostoloknak ne-
vezte, Az az, küldötet követeknek,
Ezek à Mennyei Jerusalemnek 12. funda-
mentomi, In fundamentis duodecim
Duodecim nomina Apostolorum Agni

Ezek a Jordan vizeinekeröl ~~[illegible]~~ valaz-
tot: tizenkét kövek draga; Ezekhoz
igirt földe 12 kimlöi. kik a Meny-
orszagh titkait hirdetteh. Ezek az
Salamon [illegible] 12 Oroszlanai, kik
vigiazassal örzik az igassagot.

Ezek az Ur templomaban ~~[illegible]~~ 12 [illegible]
kik a tengert hordozzak. Mely [illegible]
el mosattik, es a Sz. keresztseg altal
el merittetek minden bününk.

Erre az Apostoli miltosagra, onne a bol-
[illegible] allapotra, valasztotta volt Jesus Sz.
Janost, Mingiart akkor, mikor a 12 tot
el valasztotta, es azt akarta, hogy ö be-
[illegible] [illegible] a vilagh Epittöi az Ass.
Anyaszentegyhaznak. Oltalmazoia az
helytartoia Christusnak.

A 12 Apost: közül csak Sz. Janos: vala
Maszt valasztotta xtus. kik Evangel-
-az az xtus Cancellariusi vosnaak
Es kezek irasaval erösittenek azt a
io[illegible] mondo privilegium [illegible]
melyben a bünösöknek kegyelem, az elleni-
geknek bekesseg a haltaknak elet, a kar-
hozatra indultaknak, üdvösseg igirtetik.

Negien voltak az Evang: kik irasokkal
nevesittik, öntözik, sirositytyak, es
mélisztetik az [illegible] ~~[illegible]~~
mint Paradicsomot a 4. folyo vize.

Ezech: 1. Ezekröl szollot Ezechiel Proph. hogy
ka a 4. allatot visellik, es nagi [illegible]

2

tonnezteh az Urnak dicsöseget. Egik Emb.
Masik oroszlany. Harmadik Borju, Negyedik
Sas kepebe abrazoltatnak, Ezek az
Negy Evangel: Sz. Mathe Ember kepet
visel Evangeliomanak elso tekintetiben,
Mint xtus Emberi Nemzetsegen kezdi Liber
Liber generat. Sz. Marck, pusztaban
lako Oroszlany kepit visel Evangel: kezd.
Mint a Keresztelö kialto szozaton kezdi
ismertetni Evangeliomi Orcaiat. Sz. Lukacz
Aldozatokra rendelt Borju kepit visel
mint a Zakarias aldozattyan kezd irasat
Sz. Janos, minden szarnyas allatoknal fel-
lyeb röpüllö Sashoz hasonlittatik, Mert
az Christ Istensegit hirdeti. Evange-
lioma elso reszeben. De a mint Ezech.

Ezech. 1. v. 10. Prophéta mongia. Facies Aquila
desup ipsor quatuor.

Az Sas keselyö, minden madaraknal fel-
leb repül, Mindenütt [illegible] lat.
mikor azert az Emberi latasnak [illegible]
felliül megien, ot levegö a tizta Egen
[illegible] a nap sugarira fordittya. es a
[illegible] [illegible] [illegible] valanit. abban
gyönyörködik: Ha a földre [illegible]
es predat talal. Mint a menykö alá
rohan; Illyen Sas keselyö Sz. Janos:
Mert Evangeliomanak kezdetin, az Ur
[illegible] omelkedik, ot [illegible] az
I[illegible] Mely kezdeteben Az Attyanal
vala. imar vala.

Marc: 3. Es. tanq. filius tonitrui, Mint à Mend-
ges, Vagy à Mennykö, az embereket alt-
kodo [illegible] Mikor az Ur[illegible] fiat
öröktöl fogua valo [illegible] ki [illegible]
tattya. [illegible] megtekintad az [illegible] M-
[illegible] meg [illegible] iszert, [illegible]
[illegible] à többinél [illegible]. ET VERBUM
CARO FACTUM EST. Az Igok testesu-
lesét magyarazva. Sz. Janos [illegible]
dette az Ur[illegible] [illegible], Mint az
Menny: Garda Bonu vinu seruat
usq adhuc, [illegible] utolljara tartotta à
io bort (Es à mint mi [illegible] à Co-
[illegible] és litaniomokal,) utolljara
[illegible] [illegible] híveinek, az Sz. Jan-
[illegible].

Proph: 1. Jan. Prophetais volt Sz. Janos, Mert-
Az Uy testam: voltak kik sok [illegible]
[illegible] dolgokat meg io[illegible], [illegible]
Mint Agabus, Barnabas. es többek
de azok közül senkit [illegible] Proph-
tiaia az Sz. Iratb. Csak Sz. Janosk
Az Proph: közöttis olyan mint a
[illegible] repülö Sas [illegible]

Secre: tar: 5. Jan: Mit [illegible], ha illyen titkos do-
gokot irhatot, à ki titkolsa, es Secr-
tariussa volt [illegible]. Mikor
Christus titkon [illegible] Apost:
akart [illegible] Sz. Jan: soha [illegible]

-nem hadta: Azt akarta hogy [illegible] legyen
à Tabor hegyen, mikor [illegible] el valtoz:
Az Gyethsemani kertb. Mikor az hal-
lal tusakodek. A' Caluaria hegyen, mi-
kor meg hala. Az Archisinagogus
[illegible] fel tamasztasakor, es egieb helye-
ken, A' hol nem akarta, hogy [illegible]-
legyenek Sz. Janost soha ki nem hadta;
mindg titkokb tudos legyen. Mikor
A' [illegible] meg [illegible], tanituanj
[illegible], hogy közülök egy el arullya, s meg-
haborodak, senki nem mere kerdeni
hogy ki legyen az olyan arulo.
Peter [illegible] kerdeni Janostol kicso-
da ez, Sz Janos, titkon meg kerdé [illegible]
Joan: 13. D. quis est, Uru [illegible] az: [illegible] Mikeppen
Isten el nem titkolta Abrahátol az Sodoma
romlasat, titkos Secretariussátol, el nem
[illegible], ki legyen az az arulo, Azert ott
[illegible] falatos adva Judasit, meg i-
[illegible] egy [illegible] titkat. Csak magatt Sz. Janost.

Virgo. S. Jan: Tovab: az Angyal [illegible] [illegible] napok
[illegible] Solosmonab [illegible] csak egy [illegible]
[illegible] Sz. Janost [illegible], A' regi Sz. Atyak
Sz. [illegible] után, Azt tanityak-
hogy tiszta [illegible] maradot [illegible]
Es tatto [illegible] volt az oka, hogy mikeppen
à Menny: Boldogságb, az [illegible] [illegible].
legs közelebb à [illegible], csak azok [illegible]

mondatt oly emeleket, mellyet ujjobbek nem mondhatt: Ugy it az földön mindenunt nek nordozta Xtg Sz Janott à vogs vacsorán mellyére feküvte, csak az ö Szüz szaiaval akarta ki mondatni, örökké valo szüleijét ithat. A' vegsre, hogy ha eddig Szüzt Szüztöl szüle tet, Ïüsegü szerint az Emberek szüzes Szüz által születtetett fogontasrol. A' keresztt Summus Matrem Vg: ... Vgi: Co. Szüz Annyat, Szüz Tanitv: gyamola:

Prov: 22. Mert Isten Szava az, hogy à tisztasag szereto, habet amicū REGE. barattya a' Mennyei kiraly.

Mart: S. Jan: Martir volt Sz Janos, mert minek utana, à battyaval Sz. Jakabbal, nem felelte hogy meg iszatt à Pohoravat. Azt à po hart penig, Xtg maga, kinszenvedesere magiarazvan, azt monda, hogy, Calicem meū biberis, Ïut nehezekig à szenvedesekbe. Tiss meg iszatok az en Poharamot, Azért om. 3.

Actor: 12 az Apostolok közül Sz. Jakab fejevel meg ölettetik. Sz. Janost Domicianus császár, nem csak büdös tomlöczbe, hanem, egy öreg üstbe, forro olajba vetteté. De Isten csudalatos hatalmaval Mint à Babilloniaj kemenczeba, az ifiak, ugy forro olajba Sz. Janos, serelem nélkül altal meztetik:. Patmos szigetre Cap. figvere nélkül. Sz ... Mart: à Calvaria hegyen.

4

Meg sinceruoja az Sz. Janos tisztelesit. meltosagos allapottyat: hatra vanak à leg najobbak.

Legs belsö nyaias kodo barattya volt Sz. Jan. Xtg. Nem kell erre más bizonysag, hanem à mit à Sz. Evangi: emlit, hogy recumbe: in sinu JESV. à vogs vaczorān, aszal felé Xtg oleb fekút. Es mikor arra kere Sz. Peter, hogy kerdie meg kicsoda az ... Xtg mellyere hajtva fiuot, es ugy kerde tölle, kicsoda arulliya el ötöt: Minemü bizodalo meg belso nyaiaskodas ez: Sz Maria Magdalena ... fel tamadasa után Sz. kereszt: Jan. csak az Sarva körül: se menne Sz. Peter csak arra szitól, mert: magat nyalu kenni hogy egy haiobā legy Xtgal.

Sz. Janos penig Oleb es Mellyeri feküdik Xtg Az O Testamentomba nem menek, közel menni as sidok a hegyhez mellyen Isten Moysessel szol Az Isten szekereiröl hét Izer ölnivel közel lett nem ... az Sanctuariū belső: bea hogy az ladahoz nyult, holtt csak à kö tablak vesszö es Manna allot, halálával fizetett. ~~...~~ meniyvel az hegynél, tabb szentebb az Isten fia: az lädanal, annyaval najob feledem es ladanal, annyaval najob felelem tiszteletebe kivantatot, annak ... kinek Sz. Janos oleb felett.

Mikor Natan, David előtt terjeszte egy
szep peldát, nem tudá maskeppen ki
mondani. Mely kedues marhaia volt
szegeny embernek, az egy Baranyka, ha
azt monda, hogy azt kenyereböl ette
s' poharabol itatta, s ölében alutta, erat
2. Reg: 12. illi sicut filia. Olyan volt mint ed
leanya: Ha erteni akarod, mely ked
barattya volt, Sz. Janos, à mi Urunknak
-ződ, hogy az utolsó vacsorán, nem csak
kenyerének, és poharának reszeltetni
hanem, in sinu, pectore, ölében és mellye
dogozza, ott nyugottya őtöt.
Nagiok az oly szep Privilegiumok, ki
keppen valo adomanyok, s böczülletes
meltosagok, söt oly Nagiok, hogy csak
egyik elegh volna, egy Nagy Sz. Embernek
Azert ezeknel najobbak a kot utolsó
ayandekok, es meltosagok, mellyekkel
Sz. Janoson kivöl senkinek nem kedveze
Tudni illik, hogy Sz. Janost, B. A. Fiava
tette. Magat pedigh, az Atyafisagnak
vnokaja, hogy Annyul, egy lenne, s
öczes lenne neki. Oh ki mondhatna
böczullet. Oh nagy böczülletes lenne
adomanij.
6 Mikor à

Mikor à keresztfán függő Kristus, ajtokartol
el hagiatott, Sz. Annyat es Szereto tanitva-
nyat latuan, Testamentomban Annyanak
hagia Sz. Janost: Nem ugy hogy udvar
biraia, Secretariussa, szolgaia lenne: hanem
hogy fia lenne. Mulier ecce filius
n: 19. tuus, Asszony ihon à te fiad, mint ha
azt mondana: Edes Anyad, noha tölled
el kel valnom, de nem hadlak fiu nelkül
magam helyet Janos legyen fiad,
Es ha engemet fajdalom nelkül, min-
nyi vigasztalasok közöttel, de mind-
keserves fajdalmiddal ieneszteltek à
masik fiadhoz.
Az utan Sz. Janoshoz fordituan szemeit
Testamentu ban neki hagia Sz. Anyat
Nem ugy mint örzeny aniat Tutoraul
hanem, mint edes Annyat Fianak
Ecce mater tua. Ihol à te Anyad
mint ha azt mondana, Ez oratol fogua
az en Anyam te Anyad. Azert egy Anyank
lewen, te en nekem öczem leszesz.
Azert Sz. Janos, halvan Urunk testamentumat
Ex illa hora accepit eam in sua:
azon oratol fogua magaeba venné
B. A. az az, ugy szerette, böczüllötte
mint Annyat: ugy keresztie kedues
mint szüleinek. Maga hazaba
vitte, Maga gondviselese ala
vette, Marat keszziaia siue
vel

- nel - szolgalattal vissolta. Oh B. tanitua
Oh igazan szerelmes tanitua. ki tanitu
ból Mesterod ötezé, Mesterod Annya
fia lettel. Mellod mondhattya Sz. Janos
Sap. 7. Venerunt mihi omnia bona pariter cum
Hogy B. A. egyint ö vele mind iok ...
2. Reg. 6. Mint ha az Obededom hára, Isteni al...
sokkal inkab tellyesedtek, Mivel ...
egy szekrenyek 3 holnapig adar szalla...
Montól Jakab az Isteni fiak ...
kronyka. Kiben ... az kö tablak ...
az veszö, es Manna, hanem az
fia ... havö holnapiglan. ham...
mind halalaig ... ugyan. kinek ...
erah szallast adot Sz. Janos, de ...
... neki szolgat mint fia. A...
A .. ... fel, imar ... mink, tanittas...
Adna Isten hogy ... ezeknek
mellyen nagy meltosagok, mely sok ...
hasznok, ... arra, a kit Isten
Adna Isten hogy ezt a nagy böcsülle...
ezt a szantalan, ... kit ... , ...
t. böcsülletnek. az Isteni szeretetet,
hogy Jonniuk ... netnök szeretet
tünket erah az ö szeretetiben ...
mi varsunk. tellyesednek ... az ...
mondasa. Qui diligit me ...
S. etc:

7

In festo S. Ioannis Baptista +

Hic est discipulus ille quem dil. Iesus Ioa. 21

Ecclesia S. Catholica in laudem S. Ioannis
Evangelistae, cuius hodierna die festum celebrat inter ce-
teras eius laudes hanc et addit exclamans. Val-
de honorandus est B. Ioan. Evangelista, qui supra pectus Dni
recubuit, et cui Christus matrem virginem, virgini com-
mendavit. Valde honorandus est inquit, quia omnium pene
sanctorum perfectiones in eo reperiuntur. Propheta fuit
Ioannes, cuius spiritum propheticum tota testatur Apocalipsis.
Apostolus fuit Ioannes qui a Christo in mundum universum mis-
sus est ad praedicandum evangelium omni creaturae, sicuti caeteri. Do-
ctor fuit Ioannes cuius Doctrina testantur epistolae
canonicae. Evangelista fuit Ioan. qui Christi evangelium
conscripsit, Martyr fuit Ioan. flagellatus in concilio
Iudeorum pro novitate ... et in oleo ferventi tos-
tus. Ob haec et alia valde inquit Eccla, honorandus
B. Ioan. Inter caeteras autem B. Ioan. laudes hac
ego summo honore eum indeco, quas ipsemet
in hodierno evangelio ponit, ut pote tunas, primo
Cum se discipulum Dni vocat. Hic est inquit discipulus
ille. Secundo, quod eum diligebat Iesus, quem dili-
gebat Iesus. Tertio. Quod in pectore Dni sacro re-
cubuit. Qui et in cena super pectus Dni recubuit. De
... tamen tribus privilegiis ipsius hac hora loquar omissis
aliis. Attendite. Filius Mariae. 5.

Primu igr Encomiu Ioanms, ob quod valde honor
dg e. B. Ioan. e quod fuerit Discipulg Iesu. In
vit[illegible] creaturas, hoc potissim excellit homo, quo
capax disciplinae. Hoc ar sanctast, tudomarit m
sygenet meg folhatia, Indeq naale illud desideriu
sugit, quo. Ois hoo scire desiderat, uti phus dicit
merito qd, quia ois nra felicitas in scia et cogni
ne Dei sita est. Angeli qdem creati st cu scia et
erudihone, seu cognihone reru oium naalium. Ho
uero creaty e cu intellectu qdem, tanq tabula rasa
docilis tamen, et cu appetitu sciendi, et discendi, q
p'ditus implebitr in patria, ubi et intuitu divin
bi implebunt oi scia. Hic aut in hac vita hom
bg, tanq parvulis discipulis tres classes magistr
celestis instituit. Legem naturae, Legem scriptae
Legem gratiae. In lege naturae ois creaturas m
gistras ee uoluit hominis, unde Sap. 13. A creaturae
ra cognoscibiliter poterit creator hor uideri. Et Da
Celi enarrant glam Dei. &c. An non haec magni
celi, Haec solis ac Lunae splendor, Haec multi
larum, Flores hortor, Virtutes arbor, pratoru,
porum, Enarrat poam, Sapiam. Pulchrudm, Dei
nos edocent. In hac schola creaturar, diuinas
fectiones legebat magnus ille Anthoniq Anacho
rum scripti, nulloq alio libro se indigere dicibat.
In secunda Schola Legis, Moysen et prophetas
gistros ee uoluit. In qua schola, ueteris testamti
tes docuit. In tertia uo, Unigenitu filiu suu no
dedit in magistru, uti paulq ait. Multifarie m. m.

locuty e Deus patribg in prophetis, nouisse diebg istis
locuty e nobis in filio.
Magnu qdo e, discipulu esse insignis ac celebris alicuig
magistri, Solentq parentes horum magna consultahone
magistros filiys prouidere. Philippus Macedo Rex gra.,
tulaty e, et se beatu dicibat, quod Alexander eo tempo
re sit naty, quo Arist vixerit qui eig preceptor ee posse
tq ita, non ita gaudebat quod sit sibi filig naty, qua quod
eo tempore sit naty, quo Aristem poet hie magistru, quan.
to potiori gratulari sibi dt uestra Christianitas, ac Eccle
siae filij, n tantu ex eo, quod tanta matri nati sunt
in seculum, Sed quod tantam felicitatem nacti sint,
ut ipsum Dei filium, q Regr e Angelorum, magistru
habeant, quem Deus pater ad hunc gradum elegit, ac
in hac unione, uniuerso orbi promulgat, du celo clamat. Hic
est filig m. d. i. q. m. b. c. ipsum audite. O felicissam
sortem nram, siqd talem, ac tantum pr aliqua digna.
tione e nos habere preceptorem. quod prudens David, dicit Psal. 93.
beaty quem tu erudieris dne, et de lege tua docueris
eum. In hac celestis magistri schola, instructi sut
magni illi Doctores Petrq, Andreas, Iacobq, caeteriq di.,
scipuli dni, qui uersum orbem sua doctrina repleuerit,
omnia inquit quae audiui a pre, nota feci uobis. Ex hac
schola prodiit magnq ille Theologus ac Doctor precipue
Ioannes oium reliquor discipulg Theologus profundior,
Doctor perchor, Ingenio acutior, Scriphone grauior. Ac
proinde hic non tm uocatr simplr. Discipulg. sed disci,,
pulg ille. per Emphasim. Antonomastico, sive per excel.
lentiam, ut cui tanq dilectissimo discipulo, mentora secre
ta celestia st reuelata, qui n tm audiuit, sed uidit, et

scripsit, sicut ipse ait quod audivimus quod vidimus
1 Ioa. 1. oculis nris, et manus nrae contrectaverunt de verbo vi
hoc annunciamus vobis.
Et certe ea quae dixit, scripsit, et annunciavit n
bis tam profunda doctrina plena sunt, ut mer
vel hoc gloriari sit, quod discipulus fuit Iesu
Magistri. Et inprimis Euangelium ipsius, quod contra
contra Cherinthum, et Ebionitas haereticos, negantes di
vinitatem Chri: tantae subtilitatis est, ut oes Alu
mni, oes Doctores, ingenia sua fregerint ut i
explanarent. Ad haec Epistolae ipsius eruditissimae
Theologiam reconditam spirantes. Denique Divina
Apocalypsim ex Pathmos insula conscripsit, in q
tum Ecclesiae triumphantis tum militantis, quae divini
revelatione mirabilia secreta conscripsit, et potiss
de ultimo statu Ecclesiae tempore Antichri futuro
liber ubi S. Hieronymus ait, plura hit sacramenta
verba. Et ideo factum puto, ut Marcus cum fili
Marc. 3. tonitrui appellavit, tam profunde, vel de Deo, dive
divinitate locutus est, ut vox tonitrui potius, qua
mana fuisse videatur. Ut merito a S. Hierony
S. Hieron. in prologo Gal. Aquilae comparatur, quae avium omnium altissime vola
sic Ioan. caeteros Euangelistas altissime, imo usque
ipsam divinitatem Chri ascendit, Et quemadmodum aquila, fu
mina non timet, Ita nec Ioan. tribulores aut tor
ta exhorruit. Denique sicut aquila, solem oculis
rectis aspicit, Ita quoque Ingenium Ioannis, Di
vinitatis solem perlustrari oculo. Floruit mysteria
via divina apperuisse. Hic est discipulus Iesu
vere itaque discipulus Iesu, quia oia Magistri sui
sta ad unguem servavit, quae obsecro praecepta dat Iesu
his hic magister discipulis suis? quod respuit abi ipsis. d.
si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et m. s.
et uxorem, et f. et fratres et sorores, adhuc aut et animam suam
non p. m. esse discipulus &. Et alibi. qui non baiulat
crucem suam et venit post me, non p. m. e. discipulus. Quae expla
bat olim satis ille a nativitate, a Chro et in anima virtu
tum splendore seminatus. Numquid et nos veri discipuli
sumus? Si nos nunc interrogarent d. oes Ecclesiae,
summus, volumus. volumus d. Imo sumus. Et credimus. d.
verum tamen plus amamus patrem, m. f. f. s. cognatos q
illum. Id est saepe ingratum pauperum. d. talia facimus
quae sunt contra coelestis nostri magisterium. d. Nonne ego
discipuli eius sumus veri. Crucem d. eius homines non
quotidie, sed nec semel crucem eius baiulamus. No
discipuli eius, sed ut Paulus ait. Inimici Crucis Chri
quorum Deus venter est, quorum finis interitus. Primum
privilegium S. Ioannis. Quia fuit discipulus Iesu.
Secundum Privilegium. Hic est, quem diligebat Iesus.
tu, et quale nomen hic Ioannes. S. Paulus ut
dignitatem exprimeret, cum Angelos excede
ait. Tanto melior Angelis effectus quo excellentius Heb. 1
nomen prae ipsis hereditavit. At discipulus hic, tanto
hominibus, et discipulis maior, et eminentior, dicam
quanto nobilius, et gloriosius nomen accepit, ut esset
dilectus Chri filii Dei. Nam ut ait Sapiens. Melius est prov. 22
nomen bonum, q. d. multae. Nobile illud Ioannis nomen
quem diligebat Iesus) merito oia hum nomina pesq
in mundo sit titulos sua dignitate antecellit, adeo
de illo audacter dicere non vereor. Et dedit illi Rom. 8
nomen quod est s. o. n. Nam post Iesu Chri nomen
nullum est inter hoc aut maius, aut nobilius. Disputat

ids S. Thomas. et Theologi. Quisnam a Dno plus fuit
1 parte. dilectus. Petrusne an Ioannes? et S. Thom. cum in
q. 20. a. 4. utramque partem attulisset multas sententias, tandem
ad 3m. ita concludit. Praesumptuosum videtur esse iudicare, quia ut
prov. 16. in prov. Spirituum ponderator est Dnus. Hoc tamen nemo
mo negare potest, quod plura indicia dilectionis exhibuit
Ioanni, quam Petro, vel ceteris Aplis. quantum signum
dilectionis, cum cum passus sit reclinare caput in sinu
de quo postea. Insigne amoris signum, ibi quoque ostendit
cum Ioanni pretiosissimum thesaurum suum, quo nil charius
habuit Dnus in vita, eum dedit. Matrem nimirum suam
sanctissimam, omnibus Angelis, Sanctis, Caelo, ac omni creatura
pretiosiorem, quod quidem donum tantum fuit, post quod illud
donum ineffabile, quo pater aeternus sic mundum dilexit
Ioan. 3. Filium suum unigenitum dedit, dona omnia creata omnibus
partibus exsuperat.
Causa autem tanti amoris quae fuerint, solus
ille scit, qui ita dilexit suos, ut semetipsum traderet
illis. Probabile tamen, quod, vel, quia ab infantia propemodum
secutus est dominum, iuvenculus antequam alius peccato
mundo acceperit in anima. Tales enim iuvenculi amabiles
erant Dno, ubi illi, quos ad se vocabat, di
demulcebat, prohibentibus ad se venire eos, dicebat. Sinite parvulos ad me u. t. c. e. v. c.; Bonum
est viro c. p. i. d. ab adolescentia sua. Bonum certe
a Dno plus amari eo erunt. Vel quia, tota
virgo fuit, anima et corpore. Unde in proverbiis
prov. 22 etc. Qui diligit cordis munditiam, habebit amicum
cum Regem, sicut experientia videmus, solem maiorem
splendorem et pulchritudinem communicare vitro purissimo
quam tabulae, aut ferro. Quod autem virgo fuerit,
inde signum est sufficit, quia in suis canticis canit, quod
[illegible] virginis matrem suam, virgini Ioanni commendavit,
[illegible]uit, et in matrem dedit. Vel quia, maiorem
[illegible] constantiam circa Dni servitium ubique ostendit,
nam quod uno christi verbo vocatus relictis omnibus
secutus est Dnum, hoc et Petrus fecit, et Andreas, et Iacobus,
quod Euangelista fuit, fuerunt et alii. M. M. Lucas.
quod interfuit Transfiguratione Dni, suscitationi
mortuae Archisynagogi filiae, in horto summae christi
[illegible], fuerunt hic in locus et alii. Petrus et Iacobus.
[illegible] quando eum pro asina misit, socium habuit
[illegible] et aliis in locus in sepulchro Dni parem habuit
[illegible] quod super pectus Dni in cena recubuit, unicus fuit.
solus Dominum ad praetorium Herodis, Pilati, Anna
[illegible]. Unicus ex Aplis ad Calvariae montem cum Dno
[illegible], unicus sub cruce ex Aplis stetit, morti adfuit,
[illegible], cruce deposuit, sindone involuit, sepelivit.
post resurrectionem vero, licet cum Petro ire coepit ad
monumentum, tamen Petro citius venit, introivit, Dnm
resurgentem adierit. Hic est igitur ille quem dilige-
bat Iesus, adeo ut quem Dnus nomine nolebat illius similem
sibi similem, sicut pater aeternus filium suum, vocabat
dilectum, Hic est filius m. dilectus, in quo m. b. c. Et
[illegible] et dilectus patris, discipulum suum, et vocat, di-
lectum. Quem inquit, diligebat Iesus. O.
Felix nomen, O vere beatus quem diligit Iesus.
si te odio habent homines, persequuntur, lacerant propter Iesum,
noli curare, quia te diligit Iesus. Si tibi detrahunt,
condemnant, omne malum de te dicunt mentientes, gaude,
quia te diligit Iesus. Si tribularis, infirmaris,
damna pateris, contristaris, et patienter omnia tolerare
propter Iesum. Laetare, quia te diligit Iesus. Et

hoc postea amore Iesu pruriebat amor illi[illegible]
ga homines, adeo ut si spectas ipsius literas, ad nih[illegible]
fere magis incitat homines quam ad amandum Iesu[illegible]
ad amandum proximum propter Iesum. Imo in senio, n[illegible]
pene aliud loquebatur quam Amorem, Filioli diligite
vos invicem. Dicitur Historia &c.

Tertium Privilegium, Qui et recubuit [illegible]
cœna super pectus eius. Tradunt naturales,
leo hanc esse naturam, quod pullum illum, quem
excludit ova, ex illo ovo prodit, qui protinus co[illegible]
fuit, quem calefaciebat [illegible] multo magis dilig[illegible]
[illegible] et fovit. Sic pariter, Cum Ioannes co[illegible]
discipulis magis vicinus fuerit coelesti illi a[illegible]
Christo, cordique ipsius quid mirandum si a Dno ita am[illegible]
et dilectus, ut dicatur. Discipulus quem diligebat

De Benjamin olim dixit Moyses, qui Racheli m[illegible]
Deutr. 33. tri dilectissimus filius [illegible] erat, Benjamin a[illegible]
tissimus Dni, inter humeros requiescit, At potius hoc
Christi Dni dilectissimo filio ac discipulo dicere pot[illegible]
mus. Fuit ille inter filios Iacob natu minimus, h[illegible]
NB. ter discipulos Christi. Ille inter humeros requievit,
supra pectus in cœna recubuit. Quid est hoc o[illegible]
Iesu, tu filius Dei vivi existens non habet ubi ca[illegible]
tuum reclines, Et ecce homo reclinat caput sup[illegible]
pectus Dei. Certe hic cum Paulo exclamare lic[illegible]
1 Cor. 2. Quod nec oculus vidit n. a. a. n. i. c. h. d. huic
Ioan. 9. le. Et cum cæco recte dicamus. A seculo non est au[illegible]
tum, quod homo recubuerit sup. pectus Dei. [illegible]
nescimus quid magis miremur. Ioannem recub[illegible]
ne, an Dominum permisisse. O ingens amor, [illegible]
ssima dignitas Ioannis, Ioannes [illegible] in [illegible]

[illegible]no utero sanctificatus. In deserto vivens prophetavi[illegible]
[illegible]issimus, quo maior inter natos m. n. s. indignum se r[illegible]
[illegible]tat corrigiam calceamentorum Dni solvere. Maria
Magdal. post tot effusas lachrymas, secus pedes Dni
prostrata iacet, nec faciem eius audet intueri. Thomas
[illegible] digito sacra ipsius vulnera tangere veretur, Ioa. 20
[illegible] caput Apostolorum, non audet illum accedere, sed in ge[illegible]
procidens exclamat. Exi a me Dne q. p. e. sum. Luc. 5
[illegible] vero sacer Ioannes plane in sinu eius recum-
[illegible] ac quiescit. Spectaculum hoc est, quod ipsi Angeli
[illegible]vito stupeant et admirentur.

De Iacob Patriarcha legimus cum lapidi innixus so[illegible] Gen. 8
[illegible]num caperet, admirabiles habuit visiones, inter quas
[illegible]nga illa scala et fuit. Ioannes Pectori, quod Christus
[illegible]innixus, mirificas quoque revelationes accepit. Ex hoc
[illegible] oceano tot mysteria hausit. Ibi Divinam Christi
naturam, inseparabilemque unionem cum humana cognovit.
[illegible]ssimæ Trinitatis mysterium penetravit, unde di[illegible]
Tres sunt q. t. d. i. c. P. V. et S. S. et hi 3. unum sunt.
processionem personarum. Generationem filii a patre, [illegible]
[illegible] sectam docuit. Ille præcipua Christi miracula q[illegible]
[illegible]vini[illegible] ipsius efficacius attestantur, apertius, et fusius
[illegible]scripsit, nempe Cœci illuminati, Suscitati Lazari,
miraculum v. panum, et ssmi Eucharistiæ Sacramenti
institutionem, et sumptionis necessitatem, et alia plura
[illegible] cum Academia tam doctum efficit, ut eius doctri[illegible]
totus orbis obstupescat.

Docet nos hoc suo recubitu S. Ioannes, quod a nobis Prov.
[illegible] cor, et dilectionem petat. dicens. Fili præbe m. c. tuum. 28
[illegible]am ut cor tu illi tuum præbeas, in quo quiescat, Cor suum
[illegible]ille tibi offert, ut tu sup illud caput tuum reclines, eiusque

potentias et desideria in eo ponat. Ad haec q[ui] e[st]
unde diligit, vult et ex toto corde diligi a te.
Haec sunt quae de his tribus privilegiis quae in
Evangelio commenti S. Ioannis, dicere occurrerunt
Omnibus d[omi]ni, ut et sicut dilectissimi sui discipuli
quoque d[omi]ni ac caelestis n[ost]ri magistri, discipuli
simus, ut a Iesu amemur, ac tandem in aeterna gl[oria]
in sinu eius requiescamus, beatitudine perfruamur. Quod
concedat nobis Trinitas S[anctissi]ma P. F. S. S. Amen.

+

In Festo S. Ioannis Euangelistae

S. Ioannes, cuius hodie festū celebrat ecclesia, filius
fuit Zebedei, frater Iacobi minoris, atque unus eorum
illis, quos mater in Chri regno sedere cupiebat, unū
a dextris, alterū a sinistris ipsius. Inter Apostolos
fuit minimus, quidē. At inter Euangelistas primus
erat Dñi charissimus discipulus, imo ipsius amor, et
delitiae. Summus denique Doctor et Theologus supre-
missimus, qui in ipsā Divinitatē acumine sui Ingenij
mirabiliter penetravit. Et ideo ab Ezechiele Prophe-
ta comparatur Aquilae. Nā quemadmodum aquila suo volatu
altissimo, omnes aves celeras superat. Sic Ioannes sui pro-
fundi Ingenij acumine: caeteros Apostolos et Euangelistas
atque Theologos vincit. Et sicuti aquila solem apertis
oculis intuetur, nec eius splendori cedit. ... Sic Io-
annes oculos Ingenij in solē illum Iustitiae Deū pro-
fundius inspexit. Et sicuti aquila fulmina non
timet, nunquam enim illam fulmen tangit. Sic Ioannes
fulmina tribulationum nunquam exhorruit. Hoc autem
nomen Ioannes coelitus allatū est, uti in Baptistae
circumcisione apparet. Quod denotat Gratiā Dei.
Quae gratia Dei in multis rebus apparuit in S. Ioan-
ne, uti dicā in decursu Concionis. Magnū hoc nomē
est, et magnis viris fuit ... Divinitus

[illegible] [illegible] valo. datum: ostendit
hac Concione, et Astra celeberrimos viros, in nulla
qui hoc nomine vocati fuerunt. qui Christi Domini mag[illegible]
[illegible] fuerunt. et Ecclesiam quoque tum scriptis, tum doctri-
na, tum factis illustrarunt.

Inter illos omnes qui Ioannis nomine nuncupa[ti]
maximus, et sanctissimus, fuit Ioannes Baptista. C[hristi]
praecursor. quia SS. Patribus miraculum orbis voca[tur]
cuius virtutes, et mirabilem vitam. Christus ipse com[mendat]
Dominus in Evangelio. et S. Lucas in suis scriptis recen[set]
na sive eius Conceptionem. Sive Nativitatem, sive vit[am]
[illegible]. Sive Doctrinam. Sive Mortem consideres, ex
parte mirabilis est. Conceptio ipsius per Angelum
[an]nunciata. Ut primum conceptus fuit, sanctifica[tus]
fuit. E sterilibus, et senibus parentibus natus. Nom[en]
ei divinitus datum, in Nativitate toti vicinitati ma[gnum]
attulit gaudium. Puer 5. annorum [illegible] dom[um]
hominum conversationem relinquens, in solitudinem recedit.
[as]perrimam vitam agit, Christum baptizavit, Herode[m]
quem libere arguit. Et tandem pro veritate sanguin[em]
fudit, et Martyrium passus est. Haec de eo S. Lucas E[v]
At vero Christus Dominus ipse, quoties eum extollat mir[um]
est. Vocat eum Prophetam, Imo plus quam Prophetam
vocat Eliam, vocat Angelum. Vocat firmam [petram]
constantem et non agitabilem velut Arundinem. Vocat ho[minem]
fortem, sui contemptorem, magna [illegible]
[illegible], Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus Regum sunt
Denique talem vocat. quo maior non surrexit inter n[atos]

[Vid]e itaque quantus fuerit hic vir, qui hoc nomine Ioannis
[appe]llatus fuit, adeo ut post Christum, inter viros maior eo non
[re]ferit.
Videamus nunc sanctum eum. cuius hodie memoria
[agi]t Ecclesia, qui et Ioannes est dictus. quantus et qualis
[fuit] fuerit S. Ioannes Evangelista, tum S. Scriptura tum Historiae. tum
tota vita testatur. Sicut nullus in Ecclesia gradus est quem
Ioan. non est assecutus, Imo quasi omnium SS. perfectio
[e]t in eo reperta sunt. Fuit siquidem propheta, cuius
[spiritum] propheticum tota testatur Apocalypsis. Fuit Ioannes
[A]postolus, qui a Christo cum ceteris missus est in mundum universum
[ad p]raedicandum Evangelium. Fuit Doctor. Cuius doctrina testa[tur]
Epistolae ad Ecclesias scriptae. Fuit Evangelista. qui
Evangelium conscripsit, eiusque vitam. Fuit Mar[tyr]
quia de calice passionis Domini bibit, de quo aliquando
[Domi]nus Dominus locutus est. Potestis bibere. & at illi. possumus.
[B]ibit ergo passionis Domini calicem in Insula Pathmos &c.
[B]ibit. cum in ferventi oleo coctus fuit. Bibit, cum
venenum ab invidis porrectum fuit. Fuit etiam
[I]oannes. Fuit Episcopus. omnes namque Apostoli fuerunt Episcopi.
Fuit virgo corpore et Anima. Unde canit Ecclesia. Valde
honorandus est B. Ioannes qui in cena super pectus Domini recu-
[bu]it. cui Christus virginem, virgini commendavit. Unde
Hieron. dicit praecipuam causam fuisse ob quam ceteris
[A]posto[lis] dilexerit Dominus, ut amatissimus Domini vocetur discipulus,
castitatem eius. Certe non nulli alteri decuit eam
[c]ommendare, quae prima omnium in mundo vovit casti-
[tatem], quam virgini. Denique vocatur Theologus. qui
[s]apientiam suam. et profunditatem doctrinae non in aliqua
[ce]lebri Academia hausit. sed ex pectore Domini, super

quod in cena recubuit. In hac schola ipse magister ac…
ctor Theologiae factus est. Audite ipsius Thesis q…
ponit. In principio erat v. et v. &c. Tandem vo…
… Filius Tonitrui. Ideo quia celeriter Apostolus fuit m…
zelosus, fervens, et efficax Concionator. Et q…
… verba eius quasi tonitrua, ac fulgura, in c…
hominum penetrarant. qui seipsum tonabat, vi…
bat contra magnos illos haereticos. Cherinthum
Ebionem, Nicolaitas, Basilidem, quorum tant…
fuit hostis, ut consuleret suis ne illos salutarent, in…
num reciperent, cum illis comederent. Videtis igitur q…
et qualis fuit hic vir, Joannes, quem gratia Dei…
domus repleverat, audeo dicere, si hoc nomine vocat…
fuisset, tantus non fuisset. Quoniam silere non…
volui. Sed videamus alios.

Floruit quoque in Ecclesia Dei, alius quidam Joann…
cognomento Damascenus. Damascenus vir venerabilis valde
sanctissimus, et eruditissimus, omnibus scientiis instruct…
cuius libri et nunc in Ecclesia magni sunt momenti. …
cuius nomen, Joannis, Gratiam et Dei, certa fuit, qu…
hoc nomen denotat. tum in cultu tum in doctrina…
nullum non scientiae genus fuit, in quo non fuerit …
ctissimus. qua quidem ipse doctrina, non ad vanitatem, …
ostentationem, sed ad Dei cultum, et Ecclesiae utilitatem …
et expugnationem contulit: Unde et miraculum ac…
dit. Nam cum in Laudem B. V. Mariae, et de eius ve…
ratione multa scriberet, &c. Leo Isauricus …
rator Haereticus, Iconomachus, hostis non tantum Dei, et s…
ctorum, sed et imaginum eorum, quas ubicumque poter…

…uri, destrui, fundi et curabat. Unde et nomen habuit
…nomachus. Rex contra iussit ei amputare manum,
…tram, qua laudes et libros de B. V. tot conscripserat.
…a illa accepta manu. In oratorium se contulit suum,
… ante Imaginem B. V. prostratus, rogavit B. V. ut ma-
…num qua ipsius laudes, filiique sui, ac sanctorum
…ultorum scriptis consignaverat et contra adversarios
…fendebat, restitueret. precibus apud filium. Et cum
…post multas preces obdormivisset in nihil, Vidit B. V.
…variam sibi adesse, manumque eius amputatam, suo
…co applicare, sibique dicere. Ecce iam sana sanitati
…manus tua restituta est, qua iam honori filii mei,
…meique, ac sanctorum eorum scribendo propugna.
Hic quoque nobilissimam illam Historiam scripsit de Josaphat
…dia Regis, et Barlaam, qui eum ad fidem, et re…
…tati quondam adduxit. quam historiam nemo sine
…lectione legit, nemo sine magna vitae emendatione
…volvet. quot non verba sunt istic. non nobilissimae
…salutares sententiae. Magnus uti videtis, hic etiam
…fuit Joannes. Videamus adhuc alium.

Fuit et alius Joannes celebris in Ecclesia, cognomento
Chrysostomus, propter aureum eloquentiae flumen sic no-
minatus. magnus prorsus vir ingenii, et doctrinae: Ut videa-
tis quod quodammodo sit tam magnum Ingenium, et singu-
laris doctrina, quae hoc nomine vocantur, veluti umbra eius.
Hic igitur cum summa doctrina, et pariter magna san-
ctitate floruisset, Arcadii Imperatoris opera, licet Invitus
Constantinopolitanae Ecclesiae Patriarcha et Archiepiscopus facti
est. Quo accepto officio, uti bonus pastor coepit sua

gnosce curam here. et depravatos mores, praesertim vero
bi horum vivendi licentiam obiurgare, et reprehendere. O
quod, magnam multorum subijt invidiam, Imo et ips
Imperatricem Eudoxiam ob excessus aliquos, grav
reprehendit. Ioannis Baptistae patroni sui exemplum se
qui Reginam Iezabel etc. Et cum Eudoxia hac argenteam
S. Sophiae statuam magna Kepit, in foro collocasset, ludos
varios celebrari a populo voluisset; Hic popu
prohibuit severe, ne illuc conveniant, ne statuam i
mor gentilium adorare videantur. quare irata
tia. Ioannem in exilium curat eijci. Verum
Innocentij Papae iterum pristino loco restitut
etiam contra voluntatem Imperatricis, quae cum m
tur a militibus curavit graviter vexari, et affl
adeo ut in eo itinere prae tot afflictionibus mort
non potuerit pervenire ad suum Episcopatum. In eiusdem
namque cum per Armeniam duceretur, apparuit illi S.
siliscus martyr, sic eum affatus. Ioannes fr. crastin
dies nos loco coniunget. quare omnibus sacrament
munitus evolavit ad superos. 27 die Januarij.
mortuo horribili grando totam Constantinopolim conc
et quatriduo post. Eudoxia, quae eum ita afflixe
sit e vita. Azo szantalaxsok iraszt, szent
nak magyarazasit, tanitasat, irot praedikacio
az egesz keresztyen vilag csodallia, es almelkodik
Ki mellet a mint, azo eletik ixo Historiab

vassuk. Szent Pal Apostol grallerto szokot allani.
ellett o kivalkeppen ajakatossaggal teszteli, Ki
et az szent irasnak magyarazasara, es az Isten
lyainak et titkainak ki fejtesere, tanitot.
mirum itaque si tam eruditus fuit, qui tantum docto
gentium, habuit praeceptorem.

Afferam adhuc unum magnae doctrinae Ioannis
plane miraculum Ingenij dici potest: Ioannes Duns
Scotus, et franciscana familia, qui ob summam vir.
doctrina, cum Sanctitate magna coniunctam, vocatur.
Doctor subtilis vagy mely. Ki ellenseget nem all.
kinek tudomanyan, mondasan. mind ember meg all.
kinek mondasat, mind, ki olvasa iavallia: ut de eo
vere dici potest. quod de Pythagora, discipuli. qui cum di
sit aliquid, occurre eius discipuli dicere, dicetur aftoregha.
sit hoc. Magister sic dixit, Pithagorae verbast, etc.
summo gradu dicebat. Ita hic. Scotus sic dixit. Haec est
doctrina etc. agerunt mox eius doctrinae. et
. Multas hic vir divinitus habuit revelationes.
passus saepius est extases et raptus: el ragadtatot
mennyei dolgokrol elmelkedesekben. idein. az Isten
titkainak vizsgalasaban etc. Dicatur quomodo tantus
mortuus est: in raptu; cum in silua esset, cum quod
simplice frater, qui domum ivit significatum eius exitum.
Vivum rustici, sepelierunt vivum etc.
Possem et alios hic nominare magni ingenij et doctrinae

uiros esse, qualis fuit Ioannes Gerson. Pari
sien Academiae gubernator. Ioannes Arov. et
sed ne sim longus scribo.

Hoc tantum dico, et moneo imprimis eos, q ha
mine in Baptismo acquisiti sunt, et alios o
-n gratiam a deo acceptam. ut cum hoc nomen G
dem significat, utantur ea ad animae salutem, et ad
gloriam. Gratia autem data duplex est. Animae et
poris. Magna gratia animae est a deo data. te in
fide catholica esse, veritatem agnovisse, aeternae
veris participem. Utere hac gratia tibi concessa
est multis denegata. Sis firmus, et zelosus in fide
minimum contra eam faciendo. Sic constans
Salvamitta tibi ad medelam animae justitia. Heren
dai in secta perfecta, ut de te dicatur. quod di
mo. Venerunt flumina, et flauerunt venti
cecidit. ym. Alia gratia data est corpori
his bona valetudo, bona vires, formae venus
Divitiae. et quae certe valde bona sunt, et magna
dona si iis bene utantur. Sin minus, valde
et damnosa sunt ad peccatum, lasciviam,
vitae delicias convertat. Dum bonam valetudinem
vibus mundo servire, vanitati serviens. Dum
ma ad ostentationem, libidinem, ambitum convertit
divitiis ita valeas, ut deum, bonis servitute
Denique ita vive in vita gratia divina, ut tandem in
te inveniat gratiam tuam, in gratia dei moriaris, et
tuen az orokke valo bodogsagnak malasztiaban ...

Hab: in [illegible]
1652
corā Principissa [illegible] filio, ac tum: Ladisl. Rakoczi 1661.

In festo SS. Innocentium.

Hab: in Lazar [illegible] 1662

Surge, et fuge in Ægyptum. Matth. 2.

Hab: in Mehes 1669.

Ioan. Ev̄ta, in sua Apocal. c. 12 scribit, [illegible] in margin: Hab: in Magyar [illegible] 1670

[...]disse se draconem multoru capitum, qui

[...]o et flāmō sarkant, q mulierem partu-

[...]ens, sulo asorberet, videri vala, ut cu illa

[...]eru pariet, draco cuncta devoraret. Mulier

[...]ec parturiens, Ecclam denotat, quæ post tot

[...]latg, et veter PP. clamore, tand aliqndo

[...]essiā pepit, quē draco ille crudelis Herodes

[...]ere satagit, sed frustra fremit, in vanu gla-

[...]u acuit, puer in Ægyptum se recipit, vitam

[...]huc finire n vult. Multos adhuc docere co-

[...]tat, miracula multa edere parat, disci-

[...]ulos congregare vult, quos in orbē terrar

[...]ittat, ac tu demu post multos labores, et

[...]ultas passiones, ac data sua exempla, in cruce

[...]ruce, orbe toto spectante, vitā pro gn̄e humāo

[...]fundet. Permittit nūc parvos servulos suos

[...]b Herode necatos, quos 33 post annos ipse

[...] sequi. Cu ignis aliqs utcunq magnus

accendendo est, paleae primo, sarmenta, ligna m
ra igne corripit, ac inde sensim ad maiora
progreditur, et magnum parit incendium; Sic
persecutionum, qui in orbe terrarum in custodum
ne excitare debebat incendium, hodie a pa
lis festucis incipit, quae paulatim excrescit
tora tandem ligna, i. Apostolos, Doctores, con
fortissimos martyres corripuit, ac immane in
to orbe terrarum excitabit incendium, quod
hodie accendit Herodes, quod postea secuti
multi pagani, Tyranni. Ante hunc igne
Christus in sua infantia fugit, et in Aegyptum
se recepit. De hac Christi fuga loquar.

Dicunt docti. Scire est rem per causam cogno
re, A tud valamit, a ki tudomanyanak
tud admi, Cum igitur Christus hodie a facie Herodis
fugit, pulchrum erit scire, quam ob causam
rit, an non infinitos modos invenire po
sapientissimus ac potentissimus hic puer. Herodes
effugere, poterat non quod grandior aetate
sponte praestitit incolumis per medias hostium
transire, cum non quadam vice inimici eius vellent cum
alto monte praecipitare, ait S. Luc. c. 4. Ipse au
4 transiens per medium illorum ibat. Potevat

scribere se reddere lectoribus Herodis, quibus
cum lapidare tentarent. Iesus inquit S. Ioan. ab Ioa. 8
dit se, et exivit e templo, non quod putandum sit
fugam se abscondisse, sed invisibilem se reddo. Po. Uxor
et item tamquam absolutus Dominus, generalem concursum Loth. i
suspendere. ut mari conspirantes illi admonet statua
poenit, sicut olim fecit in flamma fornacis salis.
lonis, cum flamma tres pueros illos non tetigit, nec Dan. 3
nocuit. Poterat deinde. Herodianam cru
tati leniri; ut qui olim ante Incarnationem Christi Dan. 14
tessores leones, ne in Danielem irruerent, solo
exhibuit, facile Leoninam Herodis iram unu
itamque potuisset cohibere. Poterat similiter
ire, ut secuti in lib. Regum legimus, Roboam ma 3 Reg
quam contra servum Dei extendit, exaruit, neque eam 13
intam potuit retrahere. Ita manus satellitum, quae
erga Christum Dominum extenderent, quamquam arescerent. Vel
it, quemadmodum ad petitionem Heliae, ignis de coelo descendit. 4. Reg
capi volentes, combussit. Ita flamma coelitus missa. 1
quitones suos devorant. Numquid non ei facile 2 Reg
it, necem inferre homini scelerato, quod unus Angelus ... 24
, tot millia Babilonici exercitus una nocte inter
it. Aut quod unus feminae manu ipsum Holopher Iudith
e caput truncavit, non poterat potentissimo suo bra 13.
io Herodis caput amputare?

Secundum est, quod urget nos ad investigandum [illegible]
ob quas christus dominus fugam arripere voluit a [illegible]
quutione Herodis. Haec est causa, quod parvuli [illegible]
innocentes crudeli periculo vitae exposuit, quo[illegible]
non certe [illegible], a grosi [illegible] duci, pusillanimi[illegible]
et meticulosi ducis maximum indicium est, m[illegible]
cives acriter pugnantibus cum hostibus, fugam [illegible]
re, et in discrimine positos, relinquere. [illegible]
de ipso iam grandior factus dixit aliquando. Ego [illegible]
Ioa. 10 pastor bonus, bonus pastor animam suam ponit pro ovibus suis, mer[illegible]
rius autem et qui non est pastor videt lupum venientem et fugit, quia [illegible]
cenarius est. Igitur cum boni pastoris sit officium [illegible]
mortis pericula subire, ut ovium vitam conservet, [illegible]
at sane christus lupinam Herodis crudelitatem [illegible]
dere, ne tot millia infantium perirent, aliq[illegible]
cenarium eum indicabit, qui illum instar merce[illegible]
fugientem viderit. Porro ipse gallinae se [illegible]
paravit, singularem pullos curam habenti. [illegible]
Math. 23 congregat gallina pullos suos sub alas. Nulla autem unquam [illegible]
gallina, quae conspectis miluum, pullos suos [illegible]
deret, continuo fugiat, nullaque prorsus de eorum [illegible]
conservanda curam gerit: Si ergo christus sollicitud[illegible]
et cura, et amor erga infantulos innocentes, [illegible]
instar sollicitudinis, et amoris, quae gallina fil[illegible]

[illegible] exhibet, debebat certe saevos illos pullos
[illegible], et ab Herodis rapacissimis unguibus eos eripere.
Tertio, cur causa huius fugae diligenter inquirimus
[illegible] quod supervacaneum omnino erat, ad mortem [illegible].
[illegible] quam ei Herodes minabatur, fugere in terram
[illegible] longinquam, in Aegyptum usque. Cum et in Nazareth
[illegible] fuisset [illegible] conservari, quae civitas erat Galileae,
[illegible] Herodes solum occidit infantes, qui erant in Bethl[ehem]
[illegible] et finibus eius, ut scribitur: Nullus autem eorum qui erant
[illegible] Galilaea fuit occisus. Imo nec Herodes [illegible]
[illegible] suspectus contra infantes Galileae, aliosque occidi
[illegible] fuisset et aliquot et illis, sicuti propter similem
[illegible] occidit in Bethlehem: securus ergo fuisset
[illegible] Nazareth, atque supervacanea fuit tantum iter
[illegible]: Denique ut haec omnia concludam, quod denuo
[illegible] illa fugiendi in Aegyptum ortum
[illegible], occisum [illegible], locum in quo infantes
[illegible] erant, et [illegible] nullos occidendos in Na-
zareth, frustra ergo fugit a Nazareth. Haec
[illegible] 3. causae dubitandi, ob quas videbatur non
[illegible] necessarium, nec decuisse christum fugere. Nunc
[illegible] causas et veras afferimus, quibus ostendemus christum
[illegible] fugam a facie Herodis, non valde conve-
[illegible] fuisse. idque ex doctrina SS. Patrum

Prima est, quam S. Pater affert. Demonstravit

S. Athan. ut sicuti esuriendo, sitiendo, patiendo, laborando, ita quoque ratione fugiendi ostenderet se carnem habere, et hominem factum esse: Si enim est cum ista facta sint, et alia plurima quae iuxta humanae naturae et carnis assumptae patravit; Nihilominus ausi sint tamen affirmare eum veram carnem non assumpsisse, sed tantum apparentem, et ea omnia quaecunque fecit, non vera, sed apparentia eius facta fuisse. Si enim omnia facere voluisset, secundum potentiam suam divinam omnipotentem, uti v. g. invisibile se reddendo per medium illorum sine laesione ire, lymphas celo... curare. Magus herodis an facere. l. se co... vel per Angelum eos perdidisset. h. Nihil... gilitatis naturae hanc assumptae ostendisset, merito suspicari potuissent, eum solum Deum non et hominem esse. Unde et S. Brigittae... se revelans dicit. uti illa testatur. Quod...

Lib. ... Immag. fugi in aegyptum, in hoc infirmitas humanitatis meae ostensa est.

Secundam causam, quam Christus fugit, ... Herode occidenti assignat. Petr. Chrysologus

Homil. ... fuisse nostram utilitatem. Si n. causas ...

3

... voluerimus cur Christus Deus in mundum venerat, nisi nostram invenimus utilitatem. Ac proinde si pa... passus fuisset se occidi, omnem salutis nostrae causam simul occidisset. Venerat enim ut mundo divinae suae notitiam infunderent, ut humani generis errorum auferret. Venerat ut languentia mortalium corda ad sui amorem, ad nos coelestis ingenii excitarent. Venerat ut quod docent ... ostendent exemplo, et quae facienda mandant ... facerent. Venerat ut morti ac passioni ... a nos redimerent, mundum salvarent, Diabolum ... ligarent, mortem moriendo interficerent, Infernum spoliarent. Resurgendo sepulchra reserarent, ascendendo ad celum, celum reserarent, ...que nos ... ... omnia haec utique perdidisset nobis. Si Christus est in cunabulis non fugisset. Et si adhuc ... imperfecti sumus, cum tot Christi exempla imitemur ... ante oculos habemus, qualis obsecro nos ... putandum est, si illis caruissemus? ... nobis reliquit exemplum, ut sequamur vestigia. 1 Petr. 2.

... ... de causa, modo se morti subtrahit, non ob ea ... sed ad commodius tempus differt, ut prius omnem doceat virtutem, tam verbo, quam exemplo. Et ... ad ... facta iam, qua mortis eius tempus non appropinquabat.

Ioa. 2 dixit. Nondum venit hora mea; quo polliceri iure, in infan-
tili existens aetate id ipsum dicere potuisset: quamvis
totis viribus Herodes Christum necare vellet, sine tamen m[...]
corpore evadet; Horam ergo mutare, mortis acc[...]
interitum maturare nullo modo potuerit, Habet. n[...]
sicut vitae, ita et mortis clavem.

Tertia causa. cur Christus Aegyptum fugerit, per quam [...]
[...]tae dubitationi satisfiet. Licet enim prima facie [...]
deatur, sicuti potuisset manere in Nazareth [...]
liberae. cum solum Bethlemitici infantes occid[...]
erent ab Herode, et consequenter non fuisset necessaria illa
fuga: Attamen si rem [...]. Quia si Ioseph ma[...]
sit in Nazareth, manifestum periculum imminebat. [...]
cum Herodes a Magis edoctus didicisset tempus, quo [...]
natus fuerat, facile potuisset investigare, q[...]
et quinam nati fuissent illo tempore in Beth[...]
et per diligentem inquisitionem, invenire potuisset, q[...]
pueri Galilaeum natum fuisse eo tempore, [...]
ubi illas parentibus iussu Augusti, ad [...]
Et cum conscriberentur omnes qui tunc [...]bantur [...]
cognomine, patria, loco, gente, cumque Maria [...]
sit e Nazareth, et conspectum fuisset illam ibi pe[...]
puerum locum, innotuisset Nazarenam virginem [...]
peperisse: Herodesque id diligenter inquirens [...]

4

inde ratione arbitror Angelum dixisse Iosepho,
Nazareth commoranti, ut fugerent, quia futurum
erat Herodes quaererent puerum ad perdendum eum. Math. c. 2.

certe in hac, Christi fuga, ipsius potentia, sapientia,
Bonitas mirum quantum elucet. Potentia quidem. Dum
[...]inc fascijs involutus potentissimum Regem Herodem
[...]avit. Sapientia dum eundem miro artificio elu[...]
[...]avit. Delusus namque Herodes poterat dicere. Sum ego qui
[...]vincias domui, Tot urbes occupavi, Tot gen[tes]
in meam ditionem redegi. Tot Regnis iura et le[ges]
dedi. Nunc delusus sum a Magis et ab Alie[...]
[...]nis, Delusus a puero, confundor, ac mihi
[...]ipsi displiceo. Appareat etiam Bonitas, quae
Christo sub carnis velamine latebat, in hac fuga.
[...] innocens puer [...] volebat pueros illos
[...] laborum suorum socios habere, utque martyrij
[...]nam reportare, donare. Nam ut ait. Petrus Chrysologus
[...]ndo fugisset locus, haberent eos Synagrafistae[...] [...]
non eos habent Ecclesia martyres. quasi enim
[...]nc dicens. Sinite parvulos ad me venire.

[...]at nos, hac pia fuga Christus, Exemplo suo
[...]cedere non semel christi fidelibus a facie Tyranni
[...]um admisse. Tunc enim qui cedit homo, non fide

217

denegat, sed semper expectat. Dixit enim aliquando Christus
Math suis. Si vos persequuti fuerint in una Civitate, fugite
10 in aliam. Verum quod, nec semper est fugiendum, nec semper
resistendum, sed pro temporis et negotij qualitate, nunc hoc
et illud faciendum est. Sunt ex Sacris literis multa
huius exempla, antecessores et viri divinitus instructi
vatos Tyrannorum saevitiam fugisse. Fugit Iacob a fratre
Gen. 32 suo Esau mortem illi machinante. Fugit Abraham
Gen. 13 a Pharaone. Fugit Elias crudelis Reginae
1 Reg. 19 Fugit Paulus a Damasco per murum demissus
2 Cor. 11 Petrus solutus ab Angelo catenis, e carcere fugit.
Act. 12. Hi et similes fugam arripuere exemplo Christi
qui modo infans fugit Herodem, vir factus alium fugit
Herodem, et saepe Iudaeorum insidias fugiendo evasit.
sit.
Docet praeterea Christus omnes nos hac fuga, ut
salutari fuga nostrae saluti consulamus. Fugite de
medio Babilonis, monet propheta. Babilon hic
est totus in maligno positus, et quicquid in eo est
est aliud quam concupiscentia oculorum, concupiscentia carnis, ac superbia
vitae. Atque inde nil nobis sit commune cum
mundo immundo. Licet enim in mundo vivamus,
non secundum mundum tamen vivamus, sed ut
sit nobis mundus crucifixus et nos mundo.

5.

miseri studio, quaerendum nobis est, ut ab Herode,
et a mundi principe Sathana, tanquam ovis a lupo
fugiamus, et a gravis eius suggestionibus, tanquam a pes-
tifero veneno fugiamus. Etenim Sathanas vafer
fallit, ut etsi in lucis Angelum transfiguratur,
eius omnia dicta, facta, cogitationes nobis suspecta
sint. quia nunquam in bonum finem aliquid suadet,
etsi sanctum aliquid suadeat. Neque nobis multum
fidere debemus de constantia, quod non iam adeo
firmi simus in via Domini, ut non possimus cadere. Gloriose
Petrus locutus est, Etsi oportuerit me tecum
mori, non te negabo; fugere noluit idcirco, sed
in domo Caiphae adiutus impulsus, ob idque
ter Christum abnegavit. Nisi castissimus iuvenis
Ioseph sibi fugiendo consuluisset, et iniuriae
restitisset, in quantam infamiam incidisset.
Fugere nos docet malorum societatem.
Facilius enim unus impius decem bonos corrumpit,
quam decem boni unum impium ad meliorem vitam reducunt.
Peccata ad aeternum fugienda sunt. Tanquam a facie
colubri fuge peccata. Fugite fornicationem clamat Paulus.
Fugite ... fugite ebrietatem ...
Fuga haec non est nobis dedecori, sed honori, sed
..., sed propria vita aeterna. Amen.

Ebben meg[illegible] mondatharnak, az Mar[illegible] Virginak, [illegible] [illegible] [illegible] ajfeottak. Es [illegible] az Angyal[illegible] draga [illegible] mihelt az [illegible] kokarmatja folot meg.

Mikent az [illegible] lett, mingyart harmo[illegible] nap multa, [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible]: Az Angyal [illegible] [illegible] jajgatas hallatik, [illegible] az Angyalok[illegible] [illegible] az Vigasság. [illegible] a kis [illegible] artatlanokot [illegible] [illegible] Aldozni; a [illegible] [illegible] nala [illegible] az [illegible] bünet [illegible] Baranjokot [illegible] [illegible]. Most [illegible] Baranjokis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az Vilag [illegible]. D. [illegible] Angyal, mint az [illegible] [illegible], [illegible] az baranjokot el [illegible]. Nagy [illegible] [illegible], [illegible] Tirannusság, [illegible] az [illegible] [illegible] fogal [illegible] az kis [illegible], [illegible] [illegible] artani. Az Angyal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] nala, [illegible] [illegible] el [illegible] az [illegible] artatlany [illegible] az artatlanok [illegible] [illegible] [illegible] nala [illegible] [illegible] [illegible] nala [illegible]

[illegible] [illegible] mon[illegible]

In festo Circumcisionis D. N. I.

[illegible]elmult esztendoknek elein az [illegible] sze[illegible] [illegible]serent bodogh. szerencsest, sok iokkal [illegible] [illegible] [illegible] bonnel, szomorusaggal, momorusgal, karualla[illegible] [illegible]ulot, uy esztendot Istentol keruenek mind feien [illegible] meg adatni keuantam; mellyet ugian mastis keuan [illegible]uetom es ugian azon Istentol hasonlo aldasok[illegible]ugot [illegible]er ielenvalo esztendonek eleit, korosit, [illegible] tellyes[illegible] [illegible] adatni keuanok; Penes hoc et more solito mu[illegible] [illegible]cula distribui, pro cuiusque statu ac conditione; Sa[illegible] [illegible] diu cogitavi, quid hoc novi anni initio auditoribus [illegible] novi doni offerre possim, tot enim annis [illegible] [illegible]ando, muneribus [illegible] [illegible]; semper n. eiusdem ge[illegible] [illegible] munera dare tediosum est. Quaerendo igitur [illegible] fuit, aliquid aptum pro hoc novo anno: Aptius nil [illegible] quam Ligonem, et quidem Ligonem non hunc ferreum [illegible] sed spiritualem. Nam sicuti ligone dum fodimus ter[illegible] vinea [illegible] hortos nostros, nova herbae, novi flores, novi fru[illegible] [illegible] veteribus inutilibus herbis, aut floribus exsiccatis [illegible]cunt. Ita ego hoc fine novum hunc spiritualem ligonem [illegible]vo, ut quilibet instanti hoc novo anno ingrediendo [illegible] suae ac conscientiae hortum, circumfodiat cogitationes suas, ver[illegible] [illegible]sua, opera sua, desideria sua, intentiones suas, totam [illegible] vitam, sepeliat quod arefactum fuit, quod putrefactum [illegible]onat, quod terrenum fuit et sine fructu; ut nimirum [illegible] flores virtutum, pietatis, temperantiae, castitatis, timoris [illegible] [illegible]escant, Serio igitur o christiani ligonem hunc spiritualem [illegible] in melius emendationem arripite. Priores defec[illegible], [illegible], et novo veteri anno fuerit, cum novo anno [illegible] [illegible]vate, quis scit an [illegible] novos annos videbitis, [illegible] [illegible] ultimum quilibet sibi praescriptum putet. Nescis diem, nescis [illegible], hoc anno et diem et horam quilibet novum expectet. [illegible] vigilemus. Ne imparati inveniatur. Ad alia attendite.

...reminiscit ... [illegible]
..., q dixerat: Nihil novi refert sub sole. Ostend...
nulla Nova, quā Deg separari dignatg ē. Sc...
..., cum novi anni statum circumspicio, tot s...
... offerunt, ut plane si oīa recēsere vellē, finem ...
venirem. Brevissē, nō tam enumerādo, quā ...
do, icientiū, aliquot afferam.
1. Novū. Nova mater, at dices, Nū non oīs nova ...
est quā primo parit, aut certe licet plures pariat ...
libg annis, illi saltē proli ē nova mr. Sit ita sane, ...
hoc commune, ac quotidianū. At vero haec mr peculi...
Nova, quā nec priū similē visa, nec hērē sequētem, ...
virgo simul et mater, puella casta, et fecunda, La...
sine nāali lacte. Quod seculo factū simile? quibg ...
inter quot hoēs? Nulli, nullibi, Nova igit mater, ...
gp et mr.
2. Novū, Novg filig: Et hic dici poct, merito novg ...
qua n fuit, itam solet eē. Non sic hic. Novg filig ...
Deg et Homo. Stulādi homg ē, Deg h.f. ē. cāmt...
Et et hoc novo, En quā multa nova pdeūt. Immort...
Caro ē mortalis, Impassibilis, f. Incōprehēsibilis ...
puellae parvg cōprehendit uterg. Oipotēns f.ē ...
hg temporalis, uno verbo. Deg Homo. O novitas,
Dignum nunqā a seculo inauditum;
3. Novū Nomen. Quia Iesus, et Salvator. Testis ...
Nomē quod ē sup oē nomen; Multa Noia olim habi...
at hoc nomū, et oīum excellētiam, sup oē et Dei nom...
runt olim ānulli hoc noē vocati. Sicut Iesus Na...
noē vocabr Iosue. Itē Iesus filig Sirach. Itē ...
dich sumg Sacerdos, Et sim hi, celiorg q hoc noē ...
arnere, licet sanctitatis florentes, certe tn tu ...
celeriq ornamtis, nunq sub tu nro Iesu ...
q dr ē Iosue, q vocabr Iesus Nave. valet ...
com, Dei. n populū liberavit. Cananeor Regg ...

...signatū circumcisiom admitant, credo, ... at
Si Iesū, nomēq eiq sacrū in corde, ore, et ope, ...nt
hodie cēlo lapsū ē, gerent. Et idcirco hodie in ...
anni initio proponitr nobis, et veluti vexillū ...
tessera, Ut oīa quācunq toto hoc anno nobis fac... 11
sunt, oīa in noē Iesu faciamg. Pcedat annū nrū
Pcedat oīa. et sic ultra nrū Iesus. prospere cuncta
cedēt. Iuxta illud psalmi 67. prospm iter facia... 12
nobis Deg salutarium nrū. sive Deg salutis nrae:
Iesus.
Si cū novo anno n intendis eē bong, qdo tandem ...
bong? Expectas fortitā ultimā horam? at talis p...
nitentia. l. emendac raro ē bona. qa tunc n p...
lris cūplig villicare, nec qq boni opere. An forte ...
expectas alterū annū? At qs tibi hunc pmisit int...
Quot sunt q inceperunt nobiscū annū pteritū, sani ...
integri? Nunc in terrae visceribg iacent, cadavera ...
gerunt vermibg; quā multi et nunc sani, inc...
audacter dico, n oēs nos ad finē anni pducemur. E...
nunc tempg acceptabile, ecce nunc dies salutis. qui...
si negligeris n dabitr aliud tempg. alius dies. ad...
operandi salutem.

Paliam Viam ... sunt in ...
NB Vide Homil: 4. infra Octavam ...
NB Vide Homil: 6. infra Octavā ...
220a

...
Iacob. Pauci, et mali; Pauci ..., Mali ... ...
tu evenit, si benē in illis vivēg, si bona opa ...
220

...reminiscit[ur] ... nobis ... quod
..., q[ui] diserat Nihil novi referri sub sole. Ostend...
... nulla Nova, quae Deus referari dignatus est. Se...
...ac, cum novi anni statum circumspicio, tot ...
... offerunt, ut plane si omnia recensere vellem, finem ...
...venirem. Breviter, non tam enumerando, quam ...
do, iclentine, aliquot afferam.
1 Novum. Nova mater, at dices, Num non omnis nova ... est quae primo parit, aut certe licet plures pariat ... liberos annis, illi saltem proli est nova mater. Sit ita sane, hoc commune, ac quotidianum. At vero haec mater peculi... Nova, quae nec primam similem visa est, nec habere sequentem, virgo simul et mater, puella casta, et fecunda, ... sine natali lacte. Quod saeculo factum simile? quibus interquot hoc est? Nullum, nullibi, Nova igitur mater, ... virgo et mater.
2. Novum, Novus filius: Et hic dici potest, Merito novus ... qua non fuit, itam solet esse. Non sic hic. Novus filius Deus et Homo. Stultum: temporis est, Deus h.f. de ... Et ex hoc novo, en quam multa nova prodeunt. Immor... ... est mortalis, Impassibilis, f. ... passibilis ... puelles parvus comprehendit uterus. Omnipotens f. ... ... temporalis, uno verbo. Deus Homo. O novitas, Dignum nuncque a seculo inauditum;
3. Novum Nomen. Quia Iesus, et Salvator. Teste ... ... multa Noia olim hab...
[illegible]
... ornamentis, numquam sub ...
... est locus, q[ui] vocabatur Iesus Nave. valet ... Chananaeorum Reges ...
... com. Dei non populum liberavit. Chananeos Reges ...

... speciale Circumcisionem comitans, ...
Si locum, nomen Dei salvum in corde, ore, et ... ut
hodie coelo lapsum est, gerebat. Et idcirco hodie in ...
anni initio proponitur nobis, et veluti vexillum ... 2.
... ut omnia quaecumque toto hoc anno nobis ...
sunt, omnia in nomine Iesu faciamus. Praecedat annum nostrum
praecedat omnia. et ... nostrae Iesus. prosperum ... 12
... iuxta illud psalmi 67. prosperum iter faciat
nobis Deus salutarium nostrorum. sive Deus salutis nostrae.
... .
Si cum novo anno non intendis esse bonus quando tandem ...
bonus? Expectas fortitam ultimam horam, at talis ...
nitentia, i. emendatio raro est bona. ... ...
... amplius villicare, nec ... boni ... An forte
expectas alterum annum? At quis tibi hunc promisit ...
Quot sunt qui inceperunt nobiscum annum praeteritum, sani
integri? Nunc in terrae visceribus iacent, ...
... quam multi et nunc sani, inc...
audacter dico, non omnes nos ad finem anni perducemus. Ecce
nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. qui
si negligitur non dabitur aliud tempus, aliud dies. ...
operandi salutem.
Bonum igitur nobis invicem precamur annum, et ...
viter, in terra, in hac vita. At scito annos bonos
non in terra, sed in coelo bonos reperiri, Dies huius seculi ma...
sunt, pleni laboribus, pleni tribulationibus, infirmitatibus, doloribus
Homo natus de m. b. t. r. m. miseriis. Dies mei ...
Iacob. Pauci, et mali; Pauci ... Mali ... ...
tamen erunt, si bene in illis vivemus, si bona opera ...

220

...ter, N. Filius, N. Nomen. N. Celi. N. Rex, N
...rong. Regis. N. Exercitus. N. Famuli, N. Aulici
... Canticum. N. Annus.

En quot noua, vera nunc inouata, nato nouo
...tore. Solus miser, et infelix homo semper vetus A
semper idem, semper sibi similis. Transeunt Anni, Flu
unt menses, dies, horae, vti nunquam reditura; atque
...s nunquam transit ad vitam nouam, ad vitam meliorem
ab Ebrietate ad Sobrietatem, ab Ira ad pacem, a pigri
... ad diligentiam, ad pietatem: Nunquam finem facit,
blasphemiis, detractionibus, potationibus. Et ut uno verbo
... dicam. Petrus, qualis anno 1600. talis et
... 5. 10. 20. 23. 4. 5. 6. En nunc nouus annus
... saltem incipe Nouam ac Sanctam vitam.

...ira res, et omni fletu digna, intrantes domos ali
...rum, obuiantibus nobis, precamur annum bonum, fel
...m, omniaque bona optamus, ipsi boni esse nolumus. Et
... vinum amamus, bonas vestes, bonum cibum, bo
... aurum etc. Nos in nobis bonitatem non amamus
... quas possidemus malas, possemus facile co
...rtere in bonas, si numquam faceremus, cum non nos
...os malos facile possimus transferre in bonos, cur
... facimus? Obsecro praepone vitam tuam vino, vesti
...pecuniis, cibo, agro ceterisque nasitoriis. Si annus
...te nouus loqui posset, clamaret utique Sicut vos h
... bonum esse cupitis, Sic et ego vos bonos esse
...vi: Nolo mea ubertate vestram pascere superbia
... meis messibus, meis fructibus, vestram alere flagitia
...m desideratis annum, Ego bonus si vos quoque eritis.

Noui Aulici. Quia vident pastores, qui ... mandata
noui Regis accurrunt, genua curuant, obsequium praestant.
Non sunt hi aulici, ubi Herodis aula, adulatores
qui ut placerent Regi suo, spreuerunt aliquando Deum, cum
cum Rege suo. Procul est hac aula exulat Am... .2.
...no, Inuidia, Luxuria. Potitores, conuiuia, Saltati
...oresque vanitates. Non habet hic locum illud quod de ...
...erit aulici Dei. Exeat ex aula qui volet esse pius, 12
...pius, Intret in hanc aulam qui volet esse pius, Sanctus.

Nouum Canticum. Quia Angelicum, Gloria
in excelsis Deo. et etc. Cuius quidem musicae Mag
ister capellae fuit S. Michael Archangelus. Altista
Gabriel. Tenorista Raphael. Discantista voci
et cum his innumera multitudo coelestium spir
tuum, laudantium, et benedicentium hunc nouum Rege
Hoc Angelico cantico delectemur, ceterisque similibus
quae Angelicam puritatem spirant, potius. O uos qui ca
tica nostro qualia. de Amore. de Cupidine. de Venere
cline, et nostro quibus nugis, ac turpibus scortator
fum, cnexelen, behielem, idot kraba tuleni, et vos
ipsos, ceterosque audientes ad turpes cogitationes, cupidi
tesque prouocari, nam praeterquam quod graue est peccatum, talibus
delectari, scandalosum quoque est, neque honesto iuueni, et
uerecunda virgine dignum, talesque cantilenas, ostendi
quilibet, quis, et qualis sit: Si ergo vis inter Angelos a
numerari. Cantu igitur Angelico delectare.

Vltimo denique. Nouus Annus, 1627. Can
...ergo Domino canticum nouum. Cantate D. omnis terra,
...mirabilia fecit. quia ecce noua fecit omnia. ...

[illegible] q in [illegible] omne terra induxit. [illegible]
Jesus Sirach fuit doctor Sapientissimus, et Libri qui dicitur [illegible]
[illegible] author fuit. Fuit etiam Josedech summus sacerdos, vir
magnae authoritatis, doctrinae etc. sed nec hic, nec alter
nec uterque ea impleverit, quae nomen Jesu significabat
[illegible] q erat dux, non erat sacerdos, et q sacerdos non erat
[illegible], At Jesus et dux fuit Insignis q totum mundum [illegible]
[illegible], et Sacerdos secundum ordinem Melchisedech. Huc [illegible]

4. Nonum celum. Celum celi Domino, terram autem d[illegible]
[illegible] hominum. at nunc e contra terram incolit. Celum su[illegible]
[illegible] donat. Nascitur ipse in terra, et celum Stephano dat.
Quia ipse Christus Rex Homo [illegible] in stabulo [illegible]
[illegible] stabulum est celum. Ubicunque Rex est, ibi celum
[illegible]. Hodie mecum eris in paradiso. [illegible] tunc
Angelorum multitudo quorum celum [illegible].

5. Novus Rex. De hoc vide concionem Nativi-
tatis Domini. Anni 1626. In titulo; Qui natus est hodie
[illegible] Rex etc.

6. Novus Thronus Reginae. Quia praesepe. [illegible]
[illegible] hoc Throno [illegible] vide Concionem
pomeridianam Anni 1626. circa finem.

7. Novus Exercitus. Quia Angelicus. Et facta est
[illegible] cum Angelo coelestis exercitus etc. Hujus exer-
citus vel unus miles. Multa millia in Aegypto [illegible]
[illegible] in castris Senacherib. Luciferum e coelo [illegible]
[illegible]. Qui facit Angelos suos ministros. etc.

8. Novi famuli. Quia bos et Asinus. Hunc famu-
[illegible] hos [illegible] obstupescit [illegible]: obstupescite
[illegible] et [illegible] Cognovit bos etc. Hoc [illegible]
[illegible] famulatu, obsequium praestant Deo: Homo [illegible]
[illegible] Balaam [illegible] hoc. Merito
[illegible]. Cognovit Bos et asinus, quod [illegible].

[illegible], voluit [illegible] ad illos vere bonos dies [illegible]
perpetua boldogsaggal, oromel, vigasaggal, [illegible]
[illegible] es orokke valo [illegible]
Amen.

21.

12

Heu. Mon. 1632 ... in ... 165. ... in ...

+

In festo Circumcisionis Domini.

Vocatu est nomen eius Iesus Luc. 2.

Meg parancsolta vala az Uristen nyilvan az ó torveny
[...]ben, amint olvassuk Moyses masodik konyvében, hogy az hol. Exod. 12
[...] korot, ~~az~~ elsó honaphak [legelsö napian] egy szeplo nekul való barant him
[...] ó nekie aldoztassek, és az ó neve ki üntessék; Ennek
[pe]diglen oka e vala, hogy az Israel fiai emberseinek meg[b]
[...]na nagy irgalmassagarul mellyet az Ur Isten ó z. F. eselekot
[...] velek, mikoron az egesz Egiptombeli ~~elsö szülötteket~~ [elsö szülötteket] az Angyal al[tal]
[...] ~~megjagatta~~ [és] meg ölette, ~~[illegible]~~, üket pediglen
[me]g tartotta, meg oltalmazta, es csak egy hai szalokat sem
[s]ertette meg. [Az uy törvenyben is azokepen]
~~[illegible]~~ az esztendönk tizen két hol[nap]
[...]p korit, az elso holnapnak, leg elso napiat, örvendetes
[...]voniel es vigassaggal ~~üliyek~~ [ázyeszt] annia szükség, illi és szentel[ni] [az korösztyen]
[me]lyben Christus Iesus amaz igaz es mint szeplö es ma[...]
[...]kula nekul való barany, ki ez vilagnak bünit el veszi,
[az] mindhato [illegible] attya Istennek mély vendölésebül, az ü
[d]rogalatos szent vérét kezdi [ki]önteni, mellyet estan 33. esz[tendö]
[...]ndö mulva [az olai faknak kertiben és] az magas keresztfan, az egesz vilag lattara, mind
[...] csepig az emberi nemzetségnek meg valtsagaert bösegesen
[ki] untette. es ki bocsatta. És
[...] azna szep, es dragalatos aiandek, mellyet ez mai z napo[n]
[az] uy esztendöbe az edes kis Iesus az ó barahinak, es hiueinek [osztogat]
[...]ldet [ateptesen] es atelo [ereszintelen] atalanyul kuldi, mellyet nagy halaadassal vegietek, es azt ... nagy böcsu[...] [...]
[...]ünknek leg belsó tarhazaban el rejtsitek, es szorgalmatos[...]
[...] meg tartsatok

223

Ez mai Evangeliom pediglen két részt foglal magá[ban]
Elsó részében szol Christus urunknak környülmet[él]
kedéseröl, Masodik részében szol az dicsösseg[es]
Jesus nevéröl, Mely ket dologrul énis rövi[de]
den szolok, Halgassatok. &c.

Moyses törvinyében mind szinte négy korot, napiob, szi[ntén]
es méltosságosab nem uala, az környül metélkedésnél, [és]
oly szükséges let volna mint ez, Kinek dicsértemas [és]
[tisz]temas azonnal az viz özön utan ki atta az Ur Isten, [mi]
dig oly kemenyen es oly erössen meg parancsolta vala ó [?]
hogy valaki e nékül mult[?] ki ez vilagbul, soha az [Isten]
valaszti közzé nem számlaltatot hanem övekken [?]
el vesz[?]et. Ihol a mandatom mellet ez az félséges [?]
vaham Patriarcha atal ki adta. Infans octo dier[um]
Gen. 17. circumcidetur in vobis, masculus cuius praeputii caro circ[umcisa]
non fuerit, delebitur anima illa de populo suo. No[?]
giermek ugymond, ti közzetek környülmetélkessenek, amely [?]
giermeknek teste nem lészen környülmetélve, annak az [?]
kin giermeknek lelke ki törültetik az kosség közzül [?]
ned werik meg, mely szükséges vala az ó népének [ez]
környülmetélkedés, mint hogy oly nagy büntetéssel pa[ran]
csolta vala meg az Ur Isten.

Harom oka pediglen athattunk annak, miert az Ur Isten [?]
a Ad[?] [?] léssen, hogy mind [?] giermek az ó népében kö[rnyül]
metélkessenek. Elsö oka ez, Hogy ez atal ugy mint [?]
[?] jel atal az Izraelnek fiai, az pogánioktul és az [?]
[?] Istennek nem fiaitul, ki tessenek, és meg esmertessen[ek]
[?] amint ezt Bironictia 2. Irenaeus mondua. Deus c[ircum]
cisionem in signum dedit, ut cognoscibile perseverent g[enus]
Az Ur Isten ugymond. az környülmetélkedést jelül adta, hogy

Ad 'Harom okát': a Ad[?] [?] sem originali [?] ab Adamo [?] [?] Sicut [?] [?] adscribi [?] in [?] filio[?] [?] [?] Gen. 17. [?] [?] [?]

[Ab]rahamnak fiaj esmertessenek meg az Abrahamnak nem fiaitul.
[?] ugyan, hogy az Israel fiaj, ama 40 esztendei való
[pusz]taban szarandokságokban, es lakasokban, nem voltanak
környülmetélve, mert midön ott senki más pogániok közöt nem
laknanak, kik közzül kellett volna ukot meg esmerni, ez
az jel nem vala akor oly szükséges. De mihelien az pusz[ta]
tabul ki jüttenek, és az pogániok közöt lakozni kez[de]
tének, ezzel az jellel mindenkor az pogány nemzettségtül
kulombeztetnek.
Mert mikeppen az hadi idöben való vitézek, hogy az ó
kapitaniokrul meg esmertessenek, és az ellenségtül ki tessenek
valami notat, valami jelt szoktanak az ó ruhaikon viselni.
[Az]t hogy azis nilvan légyen. ki zaszloia alat vitézkednek.
Es mikeppen a Pastoris, kinek juhai felessen vannak,
azokat valami jel atal meg jegyezi, hogy egieb juhoktul
ki tessenek, és kulombeztessenek, és ugy el ne veszienek, Ugy
[ez]mar mennek és foldnek nagy kiralliais, mingiart vilag
kezdetétül fogva azt akarta, és azt rendelte, hogy az emberek
[k]özött az mi életünknek hadakozásban az ó tiszteken vala[mi]
nemi jelt viselliének, az az környülmetélkedést, hogy latassa[nak]
nak mindenektül mely kapitan alat, avagy mely zaszló
alat harcolnak, és vitézkednek. Es ama nagy Pas[z]
toris az ó juhait ezenkel az jellel jegyezte meg, hogy ukot
az tob juhok közzül meg esmerni, amint ónön maga mon[d]
[g]ia az Euangelioban. Ego cognosco oves meas, et cognoscunt
[m]e meae. Elsö juha mely ezt az jelt magan viselte
Abraham patriarcha vala, és azutan az ó egesz haza.
Amaz erös és bator sziuö Samsonnak szólói, midön lat
tak volna, hogy Samson az ó fiok idejen nemzettségbül Iud. 14
[sze]retett volna meg egy leanyt, és azt feleségül akava maga[?]
[?]nak el venni, ellent tartottak benne, &c. Es inique szolanak

mikor. Numquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum, et in omni populo meo, quod vis accipere uxorem de Philistijm, qui sunt incircumcisi. Samson mit mielsz, mit gondolsz, nem [illegible] az Istennek parancsolattyat, ki azt tiltia hogy ne keress az pogan es idegen nemzetekbül való feleségeknek az asszoniokkal, Azert ha feleséget akarsz magadnak venni, keresd azt az körülmetéletlen Philisteusok között [illegible] elegedt találhatsz az ki atiadfiai között, es az [illegible] között. Ez azert az első oka, miert parancsolta meg az Ur Isten az körülmetélkedést, tudni illik, hogy az jel volna, es nota, mely által az Istennek fiai, az

Galamiorò gamiokhoz különböznének, es ki tetzenének.

Masodik oka az körülmetélkedésnek, ez, Hogy az körülmetélkedés lenne az igaz hitnek, es az Istennek

ismervénnek [illegible] igaz istentiszteletnek nilvanvaló vallása, es [illegible] amint mostan az új testamentumban az keresztségnek [illegible] [illegible], et Sacramentomnak. Erröl bizonságot tészen Szent Pal [illegible]

Rom. 4. Abraham accepit circumcisionem tanquam signaculum fidei [illegible] [illegible] [illegible]. Es mi okáért az körülmetélkedést fel vette, [illegible] mint az igaz hitnek, es az igaz vallasnak jelét, [illegible] valaki körülmetélkedet, azonnal azt atta [illegible] az egész törvénnek meg tartására kötelez, Mint az kereszség által, mint ember kötelez az egész [illegible] nak meg tartassara, es be tellesére. Amint ezt [illegible]

Galat. 5. Szent Pal megiria iruán Galataboliaknak. Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est universam legis faciendae. [illegible] [illegible] avval, es azt mondgya, hogy mint ember valaki körülmetélkedik, kötelez az egész törvénnek meg tartására es be tellesére. Hogy pediglen az körülmetélkedés [illegible] az igaz hitnek, abbol is ki tetzik, Mert miképpen Simi [illegible] [illegible] placere Deo Ita sine circumcisione, quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluit.

[illegible]

Jonam imitarant az körülmetélkedésnek okait, Christus urunkat es vilagra eminnen szülétet, es mai napon, ugy mint 8. nap an körülmetélkedet. De alliunk meg it, es csudalkoznank, et [illegible] [illegible] es alazatosságán, kialtsunk az Isaias prophetaval, es mondgyuk. [illegible] celi [illegible] hoc. O ti emberek [illegible] es [illegible] [illegible] meg [illegible] az [illegible]

Cur autem Christus voluit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Prima causa est, quare se passus est circumcidi, ut verum se esse hominem demonstraret, et eorum errorem, et falsitatem [illegible] [illegible] qui eum purum [illegible] hominem, et non deum credituri erant. Refutare hic voluit Apellem, Cerdonem, Manetem, Marcionem, et alios haereticos, qui asseruerunt Christum non nisi purum esse Deum, et non nisi aereo, et fantastico [illegible] [illegible] corpore indutum esse. Sed cum hodie [illegible] dolorem [illegible], quale [illegible] habent, et quod sit, et quod homo sit demonstrat coram [illegible], et [illegible] manifestissimo exemplo hominem ostendit.

videt. n. fu-
tura omnia [illegible]
na.

Magnus ille noster [illegible] Alexander, cum se quodam in conflictu sauciatum cerneret, sanguinisque guttas in terram [illegible] videret, amicis, qui eum adulatorum [illegible], ut deum colueverant, et eum aliquid supra humanam naturam habuisse aliquid crediderant, iratus ait, Annon haec signa immortalitatis, hoc vulnus, hic sanguis, hic dolor, anne divinitatem annunciant, nemo me impostorum deum vocet, nemo mihi adulator, Homo sum, humani a me nihil alienum puto, [illegible] ember vagiok mint az [illegible], es az okaert ami mind [illegible] illet, engemis illet. [illegible] Christus hodie dicit. Nemo me solum deum esse existimet, et non esse hominem, hic sanguis quem fundo, hoc vulnus quod mihi infligitur, hic dolor quem patior, signa sunt non divinitatis sed humanitatis, aut divinitatis cum humanitate simul.

Curtius.

225

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Secunda ratio. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

O keresztyének lathattyatok az urishennek [illegible] szent [illegible] mikoron [illegible] [illegible] nagy szentséget, kit noha ez az körülmetélkedésnek törvényenek mi [illegible] [illegible], ki mint törvény szabót volt, es mint ban nélkül volt, [illegible] hogy az mi adósagunkat meg fizesse, es mi eresztenénk az Istennek [illegible] [illegible] [illegible] elegedet tegye, az ő vérét ki onti, es azzal mi valtsagunkért [illegible]. Vere orge sicut S. Petrus dicit. Non corruptibilibus auro, vel [illegible]

Terhaban ... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1 Petr. 1

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

augusto, indompti sumus, sed pretioso sanguini, quem immaculati
1 Cor. 6. Empti pretio magno, glorificate et portate Deum in corpore vestro

Judæi visa christo in Lazari morte, et resuscitatione illa
Joan. 11. lachrymavit, et in fletu erupit, velut evidentissimo quodam ar-
gumento, amorem illius in Lazarum agnoverunt, quem
lachrymando testatus fuerat. Ecce inquiunt quomodo dilig-
Igazan. ebat eum. Igen, hellesen, es evidenter avagy nyilvan
nak es concludalnak itt az Sidok, siralmokat christus
Eztlemena ltec az Lazar halalan. Tehat igen szerette vala. De
sokkal hebbeti, es igazabban avagy nyilvan mondalnak az Anna
potharnak fiai, es concludalnak. Sanguinem suum fu-
dit christus, et adhuc puer pro hominibus ergo amor chr.
erga hominem maximus fuit. Quasi aqueæ guttæ, quas
et oculis sæpius fundere solent homines sunt signa amoris, quanto
magis guttæ sanguineæ [illegible] et nimis pretiosæ, verum signa ma-
ximi amoris, quas varie fuderunt. Verum est ergo, quod
dicit ipsemet. Christus. Maiorem charitatem nemo habet, quam ut ani-
mam suam ponat quis pro amicis suis.

O kibeszelhetetlen szeretet, Boronkara hegyen [illegible] az mi
[illegible] christusunkrol amazt monthattiunk, ami m
Cant. 2. nagyon irva szent enekekbol irt iniukoban. Fulcite me flo-
ribus, stipate me malis, quia amore langueo. Hinckiek mi
el bagyado ongyanit az viragokkal, kornul vegyetek engem az almak-
kal, mert az o szerelme miat meg fogyatkozom. Va-lo-
az mi lelkunk az nagy szeretetekert meg fogiatkozik
sot az nagy szentlelknek mia, meghol, mert az o mi
zanke valo szeretet, az egybul kihat, a fuldre hitte, Az embernek
nikiben be vekesseette, az lapotban helyheztette, Az ev na-
gatra vitte, es az keresztfara fel feszitette.

O mely nagy szeretet ez, az egy az mongia, hogy evert ku-
lonyni enmik az Kicsin gyermeknek, mert kel bocsatani mi ki-
es ez okaert ez mai napon meg vagatik az ere, de mido
a kes eret nem ehet, chitlen, tompa, mint hogy kubul e
lt az zavagot kiv, mas ev nagy vasat kellet keresni,
mellik az, Tovis a fejenek, ostor az hatanak, Dardá
oldalanak, Szeg az kezeinek, es labainak, Es erek felet
pian szuksegei hogy meg hallion. Ni csak kitteg
en tehat o ember, mert im latod, hogy az te urad, az te idvo-
zitod, az te Messiasod, meg kicsin koraba meg mutatta lelke
valo szeretetit, hogy az o attia Istennek haragiat, meg
engesztellie, es meg erdemellie.

Sokar volt az Sidok kozot, az kicsin gyermekinek kozul,
[illegible] nevet adni, amint mastan keresztelkedes
kor szokot lenni az keresztieniek kozot. Es ezokaert
az Korulmetelkedet christusnak is, mingbul alla szalot, Neu.
datot, es Jesusnak neveztetet. Csudalatos nev ez, kinek
csudalatos voltat, vegyuk 7. David propheta inuindulni mondvan. Psal. 8.
Domine Deus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

Tudom hogy az Isten [illegible] Alattianak, es mivoltanak illendo
nevet nem athattiuk, mert midon az o alattia vegyhetetlen.
nem talaltatik ez vilagon oly nev, mellet neki az o mivoltaga
nevet [illegible]nak, Ezt Areopagita, 7. Dionysius irjamm. De divinis
dva. Sicut fieri nequit ut hominis parvum vas totum oceanum sorbeat, nominibus c. 1. Greg.
ita fieri nequit, ut homo parva mente, infinitam Dei essentiam Nazianz.
aliquo nomine definiat. Es elegendo neven meg nevezhesse, orat. 9
[illegible] nevet nekie adhassa. Sot ugian azon Areopagi-
ta Dionysius, az Istent, Anonymosnak, az az, Nev nekul, es
minden neven, mondatta. ἀνώνυμον
Es noha ez ugy vagyon, mind azon altal, noha elegendo ne-
vet o neki meg nem athattiunk, valami elegendo nevet o 'Ελ Θεός.
nekie athattiunk. Innid vagyon hogy az Regi Sidok, az Regi ΕΛ. Deus
Rabbinusok, kulo kulo sok neveket adtanak o nekie. Mert sæpe Elohim
hol Sadai-nak hittak ihet az az erosnek, Hol Adonainak
az az, Urnak, Hol Gados-nak, az az szentnek, Hol
na hivet, es nemelykor [illegible] hittak ihet, amellet Gorogok Tetragramma-
ton-nak, Sidok pedig Jehovah-nak mondnak.

az az Harom betöknik. Egyik bek annat lesim. Masod.
Ki vot. Masodik, Ki nagjon. Harmadik. Ki mindenek
lesim. De minden neuról, prob. iob. nimitib, es bolds
beneti6, az Iesusnak drugalatos szent neve, mellyet ugyan
ez mai napon, az mindenhato atya Istennek akaratjabol
Quod salvator Kivaltkeppen Ki[illegible] adtanak.^ Amint Gabriel Archangialan
[illegible] denotat. da. Ecce concipies et paries filium, et vocabis nomen eius Iesum.
neu.
O nagysagos^ ô meltossagos nev, kit [illegible] immendat
Cap. 9. Isaias mondvan. Parvulus natus e nob. et fil. dat. e nob. et
vocabitur nom eius, Admirab. Cons. Deus fortis. P. fut. s. prc. pacis.
Bizoniara csudalatos, melly atal az kivaltok. s. admiratio
Psal. 17. Kiwannak mondvan. Deus in nomine tuo salvum me fac.
az egesz Israel csudalkozik, es almelkodik mondvan.
Psal. 75. In Iudea Deus, In Israel magnum nomen eius. Mellyet az egesz
vilag tiszteli, dicseri, es magasztallia, mondvan. A solis ortu
Psal. 10. usq. ad occasum laudabile nomen Domini. Kitel minden nemzet
[illegible] hilaik es [illegible], amint 2. David mongia.
Psal. 112. [illegible] nomen tuum Domine. et [illegible] glori[illegible]
Psal. 110. Mint hogy Santum et terribile nomen eius, [illegible]
[illegible] Boni [illegible]. Nm nobis Dni. n nobis sd noi tuo da glo[illegible]

Csudalatos nev ez, Kitul^ minden kemenesegnek, es minden
birodalmunk fug. Amint 2. David mongia. Adiutorium nostrum in
Psal. 12. nomine Domini. q fecit celum et terram. Ez az Szentsegis nev atal
uclamit az mindhato szent attiatul kerunk, elnierunk, amint
Ioan. 15. ô maga birtat minket Christ. Quicquid petieritis Patrem in
nomine meo, dabit vobis. Petite et accipietis. Ez az szent nev
atal mig tisztitatunk. s. [illegible]unk, ecc. mig igazulunk
2 Cor. 6. amint 2. Pal mongia. Sed abluti estis, sed sanctificati estis
sed iustificati estis in nomine D. N. Iesu christi.

[illegible] hoc nomen Apsti.
Sancti apostoli [illegible] [illegible] [illegible] in domu Dni [illegible] vide in a [illegible] [illegible] Kiv[illegible]
Coeli [illegible] alattaki [illegible], aki [illegible] mig [illegible] [illegible]
Claudii [illegible] ki az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Demonii [illegible] [illegible] [illegible] Dissoluit [illegible]
Dnus in nobis [illegible] [illegible] Kerekni [illegible] [illegible] [illegible]
et demonia subj[illegible] [illegible] masik kit oroszit [illegible], hanem csak az Iesus [illegible]

nos. mer atal erekitis mig kokos adni, az o hiveinek.
[illegible] vidwon dies longas, et [illegible] diuturna, nomen
[illegible] alam et corporis. ~~[illegible]~~ Ez az [illegible] el [illegible]. Ez az
[illegible] hisi [illegible] [illegible] Apti. Ki amaz [illegible]
[illegible] [illegible], Ki Salomon kiralyomnak [illegible].
[illegible] ezzel az [illegible] mig gyogyita, mondvan. Argentum et Aurum
non est mihi, quod aut ho, hoc tibi do. In nomine D. N. Iesu
Christi Nazareni, [illegible], surge et ambula. [illegible] amyut,
[illegible] [illegible]. Az ordögök [illegible]
[illegible] az mintul. Bizonitiak ezt [illegible], mondvan.
Dne in nomine tuo, et demonia subjiciuntur nobis.

Pro hoc nomine Sancti Dei, ubi dicit S. Paulus. Secti sunt Hebr. 11
[illegible] sunt, in occisione gladii mortui sunt. S. Apostoli
[illegible] et plagas sustinuerunt. Ibant Apti gaudentes a conspectu
[illegible] ut S. Paulus dicit. Non solum alligari, sed et mori [illegible], Actor. 21
[illegible] sum propter nomen Dni Iesu. Sancti Confessores
[illegible], tribulationes multas, et afflictiones pro hoc nomine [illegible].
Ad hoc illos Hortatur christus Dnus. Beati estis, cum maledixerint
vobis [illegible] et omne malum dixerint adversum vos, mentientes
propter nomen meum, gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa.
Sanctae virgines, [illegible] mig [illegible] Kenneten az
[illegible], hogi ezert mig halalt [illegible],
[illegible] az szent nevert alattala. Amint 2. Lucia mondotta Lucia
[illegible] Tyrannusnak, Non mihi virginitatem auferre
[illegible]. nomen Dni, cui eam devovi [illegible]
[illegible] eam inde amovere vellet, et ad lupanar duci, immobile
[illegible] extitit, ita ut cum [illegible] iuncti non potuerant
[illegible] loco movere.
[illegible] es aliis hoc nomen invoca, Laetitiam confert
[illegible] illo canit S. Bernardus, Iesu Dulcis [illegible], Inquam
[illegible] canticum, In corde [illegible] [illegible] In ore mel [illegible]
[illegible] [illegible], Az [illegible] [illegible], A [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mer.

vñ oculy vi[illegible] et. [illegible] nomin invocauerunt ore. In hon[illegible]
[illegible] sunt omn[illegible] divinarum dignitatum thesauri recorditi.
[illegible] quaris honorem, sub hoc nominis vexillo milita[illegible]
omnia ad hoc nomen om[illegible] genu flectitur caelestium, terrestr[illegible]
[illegible] Ita suos [illegible] honore afficit. Unde dicit
David. Nimis honorificati sunt amici tui Deus.
Denique quaeris et vis habere felicem mortem. [illegible]
nomen Iesu sit tibi in ore, sit tibi in corde. [illegible]
tanorzok [illegible] tanczzuk [illegible]. [illegible]
Ilius [illegible] azt írja Polycarpus az ő tanít[illegible]
hogy mindenkor, es mindennap. valamikor [illegible]
[illegible] elso [illegible] Iesus volt. es utolso [illegible]
minek előtte [illegible] Iesus volt. Halala utan. [illegible]
nitták az ő szivét. es arany betükkel. IESUS [illegible]
talaltak benne, hogy irva vala. Ignatii quoque [illegible]
devoti fuit huic noi, post mortem exceperunt [illegible]
dum, in cuius [illegible] aureis literis, nomen IESUS [illegible]
[illegible] cum homines mirati fuissent, [illegible]
et viderunt radicem illius arboris ex ore huius [illegible]
non habuisse.

Igen haniak es velik es világi királyok, es [illegible]
az ő neveket az ő [illegible] es [illegible]
[illegible] [illegible] azokat mind az ő [illegible]
[illegible] Nagy Sándor, azert [illegible]
Nagy [illegible] hodoltatta. Nagy királyokat [illegible]
te, nagy [illegible] [illegible]. Cyrus persai [illegible]
[illegible] mondatik, mert egy [illegible]
[illegible] Hatalom [illegible] es hatalo[illegible]
Xerxes azert [illegible] mondatik, mert az ő tábo[illegible]
[illegible] hadaskodott. Nagy vala [illegible]
Romulus ki Romai varast epitette. Themistocles [illegible]
Athenasbeli [illegible]. Epaminondas [illegible]
Thebaeusokat [illegible]. De [illegible] az ő [illegible]

[illegible] Uryok. [illegible]. csak egy [illegible]
[illegible] et [illegible] vot. De az Iesus Christus
[illegible] A solis ortu usque ad occasum [illegible]
[illegible] Nullum est regnum quod illius virtuti non [illegible]
[illegible] Nullus populus qui ei subditus non fuit. Nulla
[illegible] [illegible] quae huic non [illegible]. Hic
[illegible] domuit Asiam. Magahoz hodoltatta
[illegible] Europa[illegible] szabolat [illegible]
[illegible] az ő [illegible] bé vitte. Synagogakba,
[illegible] [illegible], Indiakba. es [illegible] alat [illegible]
[illegible] [illegible] orszagokba, [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible]. Dnabitur [illegible] ad mare [illegible] ad [illegible]

[illegible] mi es ő [illegible] az [illegible]
[illegible]. [illegible] ad laud. et glori[illegible]
[illegible] [illegible] saecularissimi nomen [illegible] et [illegible]
nos non abducat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gladius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ~~Hoc [illegible]~~
~~[illegible]~~ Ebben az [illegible] dicsekedjünk, [illegible]
[illegible] [illegible] hordozzuk. Ezt [illegible]
[illegible] dicsérjük. [illegible] es
[illegible] [illegible]. Quondam [illegible]
[illegible] claritas, et sapientia, et gratiarum actio, honor,
virtus, et fortitudo IESU [illegible] nostro [illegible]
Az [illegible] aldas, az dicsoseg az bölcseség az
halaadas, a tisztesseg a hatalom, az erősség
adassek az Iesus Christusnak mi urunknak es [illegible]
[illegible]. [illegible] örökké. Amen.

Azzal szentseges, méltosagos, es dicsoseges
neuuet aiandekom meg mind szennyettik az
keresztyeneket, az uj testamentomban. minden
den rendbeli emberek talalhatnak magoknak
ualo jot. A keresztyen koronak ez ingyen
szentharnak: Mert igen erös torony az ur
neve, ugy hogy, az pokolnak kapui nem ellen
nak ellene. A Fejedelmeknek es szent
knek: Hogy az ur nevének dicsöseget az
nak, azt mindenüt szenek elöt vigyek.
o hogy hamis itileteket ne kovonlatosson
Az szüzeknek, hogy a homlokokon i
legyen ez a nev, es azt meg bizsolyan, el
tevéltessék kovandosagaert a tisztaseg
Az özvegyeknek, hogy az urban erösitessenek
esvigasztaltatnak az Istenben: tudvan hogy
meli kevesy marban nem vegessyek
nön meg holt. A harapoknak, hogy
az Istenbe az ö szent neve altal, szabadit
meg öket, az harassagbeli gyötrölemtul
mellyet nem ok nekül montháttank
len viznek; mellyet vrunk kedves
valtoztathat mint a Galileai kanaban
cselekedet: A gyermekeknek, hogy
kellyek az ö nevét: azon kezdven el
szolast, es néa szituon. azzal kellyenek
fel. azzal fekugyenek le: A polgaroknak
es a szolgaloknak, hogy az ö szent nevét legyen
denemö foratsyokban, az ur neve
ki a meniet es a földet teremtette.

In festo Circumcisionis D.N. I.C.

Mikoron az mi édes Christusunkat ez mai
pon, az az. az ö szent születésének utanna nyol
dik napian az törvény szerént az templomban
om, hogy az kerniolmetélest magara fel vegye, az
va csudalkozom ezen, hogy almelkodva kérszerétem
szent profetaval fel kealtam, Obstupescite celi super hoc.
... Min vallcon? Az örökkévaló es mindenható fil.
es Istennek szerelmes szent fia. kiben ö nekie kedve
t, ki utlagra szulettetik, ugy mint szegén, es elueket ebevk
i kerölmetéltetik, ugy mint bünös; meg valtatik ugy mint
lya: fel szeszetteik, ugy mint lator. O halatlan, es szo
llan méltoztatas. Hodie adimpletum est illud, quod prophe
a maximus s. scilt Ioan. Bapt. aliquando dixit. Omnis mons et Luc. 3.
lis humiliabitur, cum verbum illud aeternum, ama hegyek
het helyheztetet hegy, in tantum sese dejecevit, ut instar
catoris voluerit circumcidi, O csudak, o almélkodasok.
legyar semmikeppen meg nem türhetem magamot, hogy az
uramot meg ne szolcsam, es nagy két szoual ükt meg
kerjem, mi okert ennek ugy meg kellet lenni? Micsoda
szüksegod vala o attia Istenek szerelmes szent fia az
kürülmetélésre? holot ez az törvény az Adam fiait
ti, nem pediglen az felseges Istennek szent fiat? Az kör
ülmetéles az bünbe fogadot es szülekt giermekek haszna,
pediglen az artatlanoknak es mind szeplö es makula
nelkül valokat, amiremo teged tugiuk hogy vagy? Az giarlok,
halando embereket szerezettet az korulualo meteles, Te
en örökkévaló vagy, es az örökke ualo z. attadnak vé
nélkül valo z. ege? Csudalkozom, es almélkodom uram, ...

[illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] kenesse bontrankorom ~~meg engem~~. Mert ez az ereden[...]
ellen hivetetett, Te pedeglen Szent lelek altal az Szz [...]
nek mehebe mind eredeto bün nekul fogadtattal: Tu [...]
[illegible] es serpens ille aeneus in deserto, in sublime elatus; serpen[...]
quidem figuram habens, nullum tamen in se virus, aut aculeum [...]
continens. Peccatoris quidem habitum et formam assumpsi[...]
lum tamen peccati venenum aut aculeum: Tu quoque es agnus ille [...]
macula: cur igitur legi, quae non nisi peccatorum scelerum [...]
natos recipiebat, te subiicis? Mind igazak ezek, óh e[...]
kem: de halgas, az Istennel ne disputal, mert, qui s[...]
tor est mattis opus a gratia, aki az Istennen felkegyet dolgai[...]
titkait visgallya, el buretatik az dücsössegtöl: Hanem [...]
yaddal el higgjed, hogy nem kicsin oka vala ennek az [...]
lekedetnek: Mert ugyanis szükseg vala nagyot az [...]
séget törvenyt ala vetni, ki ávegre ez vilagra jött u[...]
hogy az törvenyet törvenyt be tölcse; mert ugyan ugy m[...]
lol az phariseusok et irastudok elött szokott vala mondani, [...]
nem legem solvere, sed adimplere. Et ut apud plutarchum in [...]
tem sapientum quiuio, in quo de optimo principe gathoibus discu[...]
ille scopum tetigisse dicendus est, qui ait, simpio illum ac principis pot[...]
simum, qui se publicis patriae legibus, et consuetudinibus subiicit, Christus [...]
bonum se principem ostendens, quod obius subditi legibus subiectus est [...]
Deinde circumcisus est, ut circumcisioni finem imponeret, [...]
legem observando, caeteras abrogaret, ut quasi cum honore ce[...]
moniae veteres sepelirent. Exaltat igitur hodie veterem hanc [...]
cumcisionis legem, ut eam postea aboleat, et quasi moriens [...]
mortem illi infligat. Par namque erat, ut quod sub Abraham co[...]
sub Christo desineret; et ut ille figuram, ita hic figuratum ostend[...]
ut ille umbram praeferebat, ita hic lucem ipsam declaravit; Hodie [...]
Cant. 4 completum est desiderium illud sponsae dicentis. Aspirat dies, et i[...]
neantur umbrae. Tamagion fel a nap, es el nyugoszek az arny[...]
vitatis namque dies hodie incipit illucescere, et umbrae lega[...]
sole hoc exoriente evanescere. Legi se et circumcisioni [...]
subiicere voluit Redemptor peccatoribus impositae, suam [...]
militatem demonstrans, et eandem homines edoceret, Atque [...]
cetera quae exhibuit humilitatis opera, primum hoc meri[...]

[...] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[...]bulo, In praesepi reclinante, atque inter animalia iacente, Honor
[...]la summo non caruit, Nam audiit et illic Angelicus cantus. Reges [humilit]
[...]ginque remotis regionibus eum adorant, Stella incolitae exoriente [illegible]
[...] Humilis quoque imo, planeque despicabilis ei fuit passio, cum, et [illegible]
[...]io, et inter medios latrones expiravit. Sed divinitas tamen hic [illegible]
[...]luxit, cum sol obscuratus sit, terra tremuit, caelum tonuit, Humili[...] [illegible]
[...] scissa, monumenta aperta, ac tota natura moveri videretur at [illegible]
in circumcisione nihil huiusmodi, sed pura, et simplex hic [illegible] [illegible]
humilitas, Infans scit plorans, sanguinem mittens instar pec[catoris] [illegible]
[...]is circumcisus, qua quidem humilitate superbiam Sathanae ac nostram [illegible]
[...]mnat, et ad se in humilitate sectanda invitat. Denique
[...]cedi se passus est, ut verum sese hominem demonstraret; haere[...]
[...] qui eius humanitatem negativi erant quincerent, praesertim
[...]ut Marcionem, Apellem, Bardasanem, Cerdonem, et quasdam [...]
[...] Christum, non nisi specie Deum esse, nihilque cum hominibus habere commune,
[...] nisi aereo ac phantastico tantum cum corpore indutum
[...]. Sed cum hodie circumcisionis lanci impositus est, cultro [...]
[...]ubiisse dolorem [illegible], qualis sit, demonstrat, quod nimirum
[...] Deus sed et homo, mortalis, et non tamen immortalis, non passioni subiect[us]
[...]n tamen impassibilis. Fulmen illud Martis Alexander, ille or[bis]
[...]terror, ac Regnorum praedo, cum se quod in conflictu sauciatum
[...]neret, sanguinisque guttas instar fluminis, dolorem sentiret, amicis
[...] ut Deum colerent, nihilque cum hominibus commune habere adula[...]
[...]ta, iratus ait, Anne haec signa divinitatis ac immortalitatis sunt,
[...]guis hic, hoc vulnus, hic dolor, non divinitatis sed human[itatis]
[...]ntiant, Fallimini, fallimini amici, Hic sanguis effusus, hic do[lor]
[...] hoc vulnus vero vestras adulationes denunciat; nemo igitur posthac [...]
[...] Alexander [illegible] ac dixit, Hic Christus et nostra nos edocent,
[...] Haereticorum [illegible] sententias redarguit, cum hodie sanguinem ede[ns]
[...] [illegible], manifeste demonstrat, se esse verum hominem, et humanitat[i]
[...] divinitatem habere iunctam. Hac igitur causa est circumcisionis Christi
[...] inter reliquas, quas in Concionis huius exordio, solito longiori
[...] volui, Nobis amplius de hac Domini circumcisione loqui, ut pote quae
[...] nihil ad nos conversi sermonem ad Laudem Nominis Iesu, quod sibi
[...]d hodie illi est impositum, De cuius laudibus dicere desidero. Attendite.

Vocatū ē nomē eig Iesus, quod vocatū fuit ab A[ngelo]
conceptum … priusq in utero gciperet. Nonnulli ex SS. PP. inquirūt
Chrus Dñus potius noīe proprio Iesus apellatus sit, cū Iusta
c. 7. a uaticinium, quod et S. Matheus in suo retulit Euāglo.
Math. 1. nuel potius dicendus foret. Et respondent, quod, cū
nullū nomē proprium imponi potuerit, quod ipsius
tiā ac naturā explicaret; necessū fuit ei imponere n[omen]
officij, ac praecipuae suae actionis: Hujus uaria olī no[mina]
adminekia mely aró tiszti icelenteneje, es aró a lev[…]
et lev nayrob eselenedelit, vocabitur nomē eius. Alic[…]
c. 8. sices. inqt Isaias. Et c. 7. vocabitur nomē eig. Emanuel …
btscū Deus, uti Math. interprtr. Similiter Isai. 9. Dicit. Isai[…]
cabitur nomē eig. Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis, Pr futi. sc. Pr[inceps]
pacis. Quae nomina cū tā magna, ac maiestate plena …
derunt 70 Interprtes, n ausi ea interptari, sed pro …
posuerūt, vocabitur, inqt, Vocabitur magni Consilij Angelus.
Rursus oritur alia quaestio, Quare ex his antiqs nomi-
nibus, nullū impositū sit Chro, sed potius vocatus sit Iesus.
Respondetur primo, Quod decebat novo nomine voca[ri]
eum, qui novus homo erat, et nova atq mirabilia …
mundo erat facturus, iuxta verbū Isaiae; Ecce nova fa-
Isai. 43. cio oīa. Et alibi, Ipsum pdicens. Vocabitur tibi nomen nov[um]
cap. 62. quod os Dñi locutū est, Hoc ē. dulcissimū Nomē Iesu, q[uod]
Deus Angelo, Angelus Ioseph, Ioseph Mariae, nūciavit, …
ipsa impositū ē filio suo. Aliā raōm affert S. Aug[ustinus]
Lib. 16. Ita vocandus erat inqt, q fideles suos in aeterna taberna[cula]
cont. Faustum c. 18. la erat introducturus. Sicut Iosue, q prius vocabatur O[see]
19. 20. et postea Iesus, ut n tm̄ noē, sed et re, typus eet Chri[sti]
Sicut n. Iosue populū Dei introduxit. … Sic hic Iesus …
Adde, quod in veteri testamto, quoties in vulgata ed[itione]
habetur Salvator, Hebraice hr sacrū nomē Iesus, ut p[atet]
Isa. 46 Isai. Aperiatur terra et germinet salvatorē: i. Iesum. Et c. 6[2]
Ecce Salvator tuus venit. i. Iesus. Et c. 12. Ecce Deus salvator …

… ratorē, Tu haec hi nomē Iesus, ubi tanta repetitioē …
… nimis summam laetitiam Christiani populi pdixit propheta,
… ut Troianorū laetitiam, cū primū viderunt Italiam, …
… geminatione Italiae expressit. Virgilius dicens. Cum vero
… cul obscuros colles, humilemq videmq Italiam, Italiā
… q gclamat Achates; Italiā socij laeto clamore salutem.
… merito est nomē Iesus tā repetitū dulcissimū, quod ut
… Bernard. Mel ē in ore, melos in aure, iubilus (erom)
corde.
… Ertio demq respondetur ad pdictā quaestiōm, Quod hoc
nomē Iesus sit sup oē nomē, oīa noīa superans, ut in hoc noīe … phil. 2.
… genu flectatur caelestium. Terrestr. infernorū. Atq adeo compl[ectitur]
virtutes, ac naturas, vires, oium nominum, Iesus n[amque]
… quod salvator, sicut Angelus dixit ad Ioseph. vocabis
… nomē eig Iesus, ipse n. salvū faciet populū suū a pecca[tis]
… Ad salvatorē aut̄ muneris opus erat, ut eet Emanuel,
… nobiscū Deus, ut eet Victor, qui spolia detrahat. ut
… Deus, q solus salvare pt, Admirabilis in iustificatio[ne]
… catorum. Fortis in conservatioē iustorū. Admi-
… bilis fuit quoq fuit. quia simul Deus, et Hō, Consi-
… rius fuit, qa magni Consilij Angelus: Deus, qa verbū erat
… ad Deū, et Deus erat verbum. Fortis cui nulla crea-
… ra resistere pt. Pr futuri seculi, Quia ipse dividit se-
… Regni caelorum. Princeps pacis, Quia reconciliavit
… Deo. Deū inter ac hoēs pacem fecit. et qa in aeternā
… inducit suos. Fuit quoq Admirabilis in Nativi-
… Admirabilis in Circumcisioe, in vocatō pastorū, Ma-
… gorū, Angelorū e caelis evocatioē. Admirabilis in vita,
… Admirabilis in morte. ~~Admirabilis in … quoē Ascensē~~.
… Consiliarius fuit in pdicatione Deus in miraculoꝝ patratoē
… Fortis in passioē, Pr futuri seculi in Resurrectioē. Perpe[tuus]
… in aeterna beatitudo: Fuit quoq admirabilis, quia
… et nova, et admirabilia signa, natus ex Virgine, Baptizat[us]

rabilis in doctrina. Adm. in praedicatione quia oer in-
hom rapiebat, adeo ut dicerent. Nunq sic locutus e ho.
mirabilis in miraculis, Adm. in passione, Adm. in
cruce. Admirab. in Ascens. et missione Spus. Sti, ut
recte dixerit David. Tu es Deus q facis mirabilia. Ps. 76
siliarius vero fuit in opere consilij dandi. Consuluit n[illegible]
hoibus transitoria relinquere, mund contemnere, Abneg[illegible]
netmetipsos, tollere crucem, perfectionem apprehendi, et [illegible]
bona operq. Sicut n in seculo ad itinere, l. navigare, l. [illegible]
homis consiliarijs opus est, multo magis in spuali na[illegible]
tione, qua ad celestem portum navigamus, celesti duce, ac con[illegible]
ario indigemus. Deus vero est, Arguo S. Ioan[illegible]
erat verbum. Et Baruc. 3. Hic e Deus nr, et nb asti m[illegible]
alius pter eum, pt haec in terris visus est. Fortis vero
Qui peccatum delevit, diabolum ligavit, mortem devicit,
num spoliavit, Captivos liberavit, celi portas aperuit,
totum genus hanum [illegible]. Fortis est adiuvand, et [illegible]
Iob 17 dum, cuius auxilio fretus Iob. ait. Pone me iuxta te, et [illegible]
manus pugnet ctra me. Et David. Si consurgant adv[illegible]
castra n tim. cor m. Pater e futuri seculi. [illegible]
titudo dieru in dextera illius. Princeps vo Pacis. [illegible]
Pacem de celo attulit. Per Angelos publicavit, [illegible] in [illegible]
docuit, moriturus comendavit, et testamento legavit. [illegible]
relinquo vobis. Post resurrectionem ipvu Pacem obtul[illegible]
cens. Pax vobis. Hac inquit dixi

Sed hec omnia nomina quae retulimus, sunt tm No[illegible]
Officij, Tisztetek [illegible] neuek. Dum enim [illegible]
abissum divinae essentiae contemplamur, [illegible] nullum no[illegible]
proprium imponere possumus, [illegible] n. inuenitur nomen ta[illegible]
quod illius maiestatem, ac imensitatem exprimat. [illegible]
inter oia nomina quae chro dari pnt, et inter omnia nu[illegible]
ac officia, [illegible] nomen, ac munus est, Salvatoris, [illegible]

nomen. Nunq [illegible] mung. Explicat enim potentiam
salvandi non tm ob corporalibus malis, et paenis, sed etiam a
culpis. Multis quid nominibus appellatur Deus in Sacr.
Sst. Vocatur Pater: quomodo chrus vocare docuit. Pater n[illegible]
Vocatur mater. Nunqd pt mulier oblivisci infantem quem [illegible]
nuit? Vocatur Frater. Primogenitus in multis fratribus Rom 8.
Vocatur Rex, Pastor, Dux, Unde merito Augustin. [illegible]
[illegible] haec oia cphendit, dicens. Deus meus et omnia. Haec
[illegible] oia quibus Deus solet plenissime replere in homs
desiderium nrum complectitur hoc sacrum nomen Iesus.

Sponsa in Canticis nesciuit cui alteri debuit assi-
milare hoc nomen dilecti sui; assimilavit illud. Oleo Cant. 1
effuso. Oleum inqt effusum nomen tuum, ideo adolescentulae
dilexerunt te; effusum oleum dr, in quo quasi p infusio- Sicut
nem (az egybe [illegible] atal. egyik [illegible] atal.) foglal- quaedam
tatnak [illegible] mind neuek, sicut etiam virtutum omnium tia
nominum, tam eorum quae p prophetas olim pdicta sunt,
quam quae p evangelistas explicata. Loquens de Oleo S. Bern. S.
[illegible] ait. Oleum inqt lucet, pascit, [illegible], ungit, carnem nut- 15 In Can
rit, [illegible]. Ignem fovet, turot [illegible], Dolorem lenit,
[illegible] ad lucrum disponit. Sic nomen Iesus lu-
cet cum pdicatur, Pascit cum recogitatur, Lenit [illegible]
cum invocatur. Oleum nunq miscetur aquae, Imo sub
[illegible] effusum illas clarificat et sursum ascendit; Sic hoc
nomen fugit mentis [illegible], (: [illegible]) Tenebras
peccati et ignorantiae depellit, et suavissima luce divinae
gratiae eas illustrat. Et sicut oleum sursum sup aquam
ascendit, cunctisq liquoribus supernatat, Sic sacrum hoc no-
men, ascendit sup oe nomen, cunctisq noibus excelsius est
et excellentius, et ipsi filio Dei convenientius. Ecce [illegible] quam
[illegible] nomen dni, oleum effusum vocavit sponsa, cum enim
[illegible] effusum, [illegible] largam, et divitem donorum effusionem

pro sua dignitate venerant, illiq dulcedm, suavittm odore efficiunt. Multae turbae opprimebant Iesum ... Sed cu mulier quaeda viva fide accedes tetigit Chum sic virtutem de se exisse, unde dixit. Quis me tetigit ... qd hoc sacru nomen ore proferunt, pi leu deponunt, et genua inclinant; pauci tn illiq gustant dulcedm ... let nag masticare et deglutire, et in stomachu ... traiicere, sicut monet S. Petrus. Om Iesu sanctificat ...

1 Pet. 3. dibq viris. Hoc nomen Chus sibi p effusionem sacri su... sanguinis comparavit, hodie enim cu sanguine fundit ...

Iudeis ... positu, et in Cruce cu sangnm universu effudit. Salvator ... huius declaravit: Sicut oleu et ... Oleu effusum ...

sicut nag olei lecet parum effundit, tn multu occupat ... et diffluit, multu pani, ... Sic Chri sang... lecet modicus fuit, unus quia hoie sanguis ... occupavit, totu tn mundu latissm coloravit ... besprit, cu toti mundo effluit. Oleu e ergo hoc no... Iesus, quod pdentes virgines susceperunt in vasis ... illud ergo servare, et venerari, magna cu devotione ... tet. Satis pro te effusu est, o homo, noli ... hud p mala ... effundere; Sed potius cu no... Iesus sit Admirabile, illud admirare, Consiliarius e Iesu illius consilia sequere, Deus e, ipsu honora et Adora. Fortis e. In ipso confide, qui e, eu dilige, et qd ... cuius in eo oem spem repone, Est Princeps pacis, ... gesce meg nyugosztalo Iesus est Salvator, ipsius ... inclinare, illo delectare qui potens e salvare animam. Denig n e aliud nomen sub sole in quo nos o... salvari nisi nom Iesus, si ipse salvari vis ...

... men ama ... Nil in ore sit tuo. Nisi Iesus Nil in ... nisi Iesus. Nil in tota vita nisi Iesus nil in morte nisi Iesus. ... tandem in aeterna ... pro pmio det tibi Iesus. Amen.

In festo Circ...

Et vocatum est nomen eius Iesus.

Noe Patriarcha, mikoron ... ezennek vezedelmetöl megha... ... Barkabol ki mente, azonnal az Vristen... ... ert az nagy io töteményért halakat adot es oltart ... aran ö 2-tk aldozot, mely aldozat oly kedves ... oly kellemetes uala az vristennek, hogy arra kete... ... ö 2-t. hogy soha tübbé az embert meg nem atkoz... a füldet. Nequaquam ultra maledicam terrae pp hom... ... ultra pcutiam oem aiam viventem sicut feci. Ecce ... az igaz es ualosagos Noe Iesus chus, alig az Sz... ... Szüznek tisztasagos méhebol, az mi vezedelmunk ... uir ezennek végé utan, ki győz, azonnal toredel... ... Szivet meg alaztatot tetet. sirankozó Szemmel ... ö dragalatos szent vérenek aldozattal aldozik ... ö mennyei 2. Attyaknak, mely aldozatot kivali ... Dauid elöl latua azt monda az mennyei 2. Attya... Acceptabis sacrificium Iustitiae. Azt az aldoza... mellyet teneked az Igazsagnak ura pp aldozni, kellemetese eluesed Vristen.

Gen. 8 Ecce ... (margin notes)

Et mekeppen ez uilagnak Szeme a NAP, mikoron nagy ... mikor fel kezd tamadni, vagy estue mikor elakar ... Pirosan fel tamad, akkoron az Astronomusok ... nevezik, esőnek vesik, hogy Szel, csondes, es ... kivetkezik. Azonkeppen az igazsagnak ama... Sziue nap chus urunk, ki meg uilagositani ... minden embert, mely ez uilagra jgio. Im lattiatok hogy ... mai napon vérisen, veresen, es Piroson tamadt fel ... hasonlokeppen az ö érdemekért, mikoron tudni ...

... nagi ékessig,
... nagy egyesség, tamad az Isten kozot, es az
emberi nemzetség kozot. O bodog iucundoles o a...
indicium. Mind ezekrol maid bovebben szolok, ha...
gassatok szyatn vea.

Az uy eneknek szerzöie es az szent Soltarnak ...
kiadekirali r. Psta David. Latuan lelekbe amaz uy ...
dat, mellyet az Vristen uionna ez uilaknak ki nilatko...
tatta, kivol r. leven. Pta szol mod. Nouū fruct...
31 super terram. Uy enekkel, uy dicseréttel kinal az egesz
uilagot, hogy az Vristent dicsirie, ezö nekie orvendezze
mond. Cantate Dnō canticū Nouū. Cātate Dō oīs ter-
ra. (canticū nouū.) q. d. Cantica ucrā antiqua q...
ad Deū mittebant, qbg ad Deū clamabant ut tandem
aliqdo mitteret desideratū illū cunctis gentibus, plena
erant fletibg, suspirÿs, tristitia, ... At nunc nona ...
flebiles illas veras antiquas nenias illi occinit. ...
pus uenit, desideratū illud tempg, quo iam cantat...
Canticū Nouum. Quare quaeso. Quia ecce Noua ...
omnia. Noug Pater Noua Mr. Noug Filig. N. Homo
N. Stabulū. N. Praese. N. Carmen Angelicū. N. P...
stores. Noui Reges. N. Stella. N. Gaudium. N. Pu...
cium. Noug Rex. N. Saluator. N. Nomen. N. Cir-
cumcisio. Nouus Annus. Cantate Dnō canticū no-
uum omnis terra. Et tu terra inquit omnis. i. ...
tu ô Homo, q puluis et terra es, cum uides oīa tam
esse noua. Tu quoq sis nouus, et circa te sint oīa
noua. Quod ē dicere. quod Paulg dicit. Exuite veterem
hom. cum vitÿs et concupiscentÿs suis, et induite Nouum ho...
q scdm Deū creatg est, in iustitia et sanctitate, propter quod
deponentes mendaciū, loqmini ueritatē. Nascimur, et nollem...
et pertinaq multa enumerasset ... Nolite locū dare
diabolo. ego addo. Neq Mundo. Neq Carni, neq tempus cor...

hoc nouo anno. Es mint hogy mind uynak, ...
elotte iarni. Mert akor uy uagion, akit uynak mongiuk,
... imar az ó el mult. Szed egybe kerlek az o bes
mult esztendonek mind allapattiat, es az te mind dolgaidat
cselekedetedet, mind iot, mind gonoszat, es azokat egy cso-
ba kotuen, ues fontra, mier meg es lassad melik ...
a masikat, Szomoruságba, keserüségbe, banatba es
mult esztendobe uotal; De a millet uigis uoltal, örömben
...tal, mier meg ezeket melikel böelkettel inkab; Si fuit
...tia, ... gaudiū, videbis miseriā hg mundi. Si
...diū. Ecce quomodo transÿt, ac si n fuisset. Pondera fletū
versum. Bonā ualetudinē, et malam. Prosperū, et ma-
lum successū. Lucrū et damnū, Ha kedued szerint esett
... halat ó szent Fk, Ha a tortent, akit nē akartad uolna,
... arat bekeuel. A lelki dolgokba is mier meg
... azokba uasarlottal. tegy egy fele a te havagodat,
... mar fele az te engedelmessegedet, csendessegedet. Szotagad o...
...todat, halgatassagodat, mellik uallion giozi meg a ma...
...at; keresek az te lelki esmeretedet, ... nē akarok uis...
... senki szivet; meg mongya mind bizoniosan, ha iol
...arlottale, vagy gonoszul. Annak felotte, Tob sitok uik
... imatsag, Tob haragsagi uagy igaz mondas, Tob ka-
...marus uotr, uagy otalom. Tob restseg uoh az isteni
...szolgalatba, uagy szorgalmatossag. Keresd meg ugyan azon lelki
...meretedet ... Inkab hiszem hogy, bal felol haiolottal inkab
...kortab, hogy sem mint iob felol, Tob gonoszat, hogy sem
... cselekettel.

Bona et sancta consuetudo illa ē, mikor uy esztendona ...
...ma. Odvezlik keresztienek egy must, es egy masnak
... iot keuannak, mondua. Egessegel, odvessegel, io szerenc...
...el, tub ioual. kerestseb bonnel mulassa el kek ez al-
...unnepet, es az egesz esztendot; mellyet enis kiualtkeppen
... kiuankent bodogot, egesseget, odvessiget, ...
... iokkal böelkodöt, es nem kerestseb bonnel. Harom mind

murmurare
... contra
oblatrones
contra Dm, ...
...
...
contra Patr...
...
...

Szeren
...

234

... ellenni ... maga ... nal es aldasaual ...
az ucconnar ez vilagra szulitett kis Iesustol, tiszta ...
bol, es szivunk mind indulatibul, meg adatni keuanok ...
Io szokas mondok ez, es szent szokas, midon masnak, s ...
gyuknakis Io esztendot kiuaniuk. Annak okaert a ...
nagy masnak, nagy magarak Io esztendot keuany, szuksé...
hogy o magais Io legyen. mert a Io embernek, gonosz ...
nem lehet, mert ha ualami torteniki, akit mas gonosz...
altana lenni, o neki mind Io lészen, mint hogy minden...
Iora tud forditani. Si morbus accidit, n[on] querit, sed accip...
patienter de manu Dei. Si damnum in bonis agrit, recorde...
cit D[omi]n[u]s dedit, D[omi]n[u]s abstulit. Si moritur fr[ater], amicus, ...
dicit. Sciebam illum esse moriturum. Si in carcerem ...
et putat se innocentem, l[icet] etsi nocentem. Dicit maiora ...
Rom. 8. v. 28 tum esse p[ro] peccata sua. Timentibus Deum omnia cooperantur in ...
Az Istent felo ember mindent iora tudgya forditani. ...

Carissimi. O nagy nagysag o nagy ...
[Hodie] embertalaltatik ki masnak, io esztendot keuany, io ...
io harat, io merot, io ruhat, es mind Ioknak bosegit ...
iokat keuanink masnak, Mi magunk szudiglen iok nem akar...
lenni. Ha a mi egy masunknak ki nagyon ...
aki csak Iruar szemiti ualo, ... ualo, ... solemus ...
Ha azt a vosat ... Iora forditathatnak, hogy nekunk ...
lenne, azonnal meg mielnenk, es erett uolnank. hogy ...
ra ualtoztak, De onon magunkat midon csak ...
iobra hozhatnank, csak akarnok, vesztyuk, nem akarvink ...
Serm. 12 de verb. D[omi]ni Audi pulchre hac de re dicentem S. Augustinum. Bona optas ...
habere, et bonus esse n[on] uis, quid quaeso uis habere malum ...
in loco, respondebis. Non uxorem, non filium, n[on] seruum ...
uillam, non iumentum, non tunicam, non caligam. Et tam ...
uis habere malam uitam. Ergo te praepone uitam tuam ...
tuae. Si tibi possent respondere bona tua, quibus es plena domus ...
tua, nunc et tibi clamarent, sicut tu nos bona uis habere ...
sic et nos uolumus habere bonum D[omi]n[u]m. Haec Augustinus ...

... inde. Si ipse annus quem nos bonum optamus, loqui posset, diceret
... salubre. Sicut uos o homines me bonum esse cupitis, sic et ego bo-
nos uos esse desidero. Nolo enim mea bonitate uestram pessimi-
... Nolo mea ubertate uestram nutrire superbiam, volo ...
... vindemiis, mortis frugibus, una alere flagitia. Annum bo-
num habere cupitis? boni estote, si uos quoque boni estis. Si spi-
ritualem circumcisionem susceperitis, si uitia absciderentis. Si augusti-
ssimum Nomen IESU in uestro incircumciso corde habeatis, postea
... bene ... uelut in tabella depingatis, si in salute
... uestra omnibus conatibus incubetis. Quis est homo, qui uult di-
es ... est homo, qui diligit uidere dies bonos, quaerit S. David. psalmo 33
... nos quid agendum sit, ut dies uideamus bonos, docet. prohibe lin-
guam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a malo, et
fac bonum. inquire pacem, et persequere eam. Annos bonos, et dies bo-
nos uis uidere et habere? Haec praesta. Diuerte a malo, et fac
bonum. Uno uerbo. Esto bonus. De ... errol eddig ...
... marva.

Dicit textus Hodierni euangelii. Postquam impleti sunt dies 8.
... circumcidendi puer. Harom ... korolmetelkedestal ...
... az 2. ... Sidoké, keresztyenke, es Bodogoké.
Sidok korolmése, Abrahamtol ki Sidoknak attja uala ... azo
... mellyet az Isten az hiueknek ... egy fondamentum ...
... uala, es azokaert ... credulitatis uocatur ... A keres...
... szedig Iel uala, annyi mint egy zalog az Isten ko...
... es az Ambra azo maradekiual egyut, ... es lelkibe...
... Circumcidetur ex uobis omne masculinum ut sit signum Gen. 17
... inter me, et uos. Secundo. Signum fuit distinctionis Iel mely
... Hebraei a reliquis populis; ut possent dignosci a gen[tibus]. altal ...
... unde factum est, ut toto illo 40 Annis, quibus in deserto
... sunt Iudaei, nemo circumcisus erat, quia n[on] erant tum alii
... praeter Iudaeos. Tertio. Signum fuit Baptismi christianor[um].
... sicut sine Baptismo nemo inscribitur in librum uitae. ut dicit
... Nisi quis renatus fuerit ex aqua &. Sic dicit Circumcisione
... Masculus enim cuius praeputii caro circumcisa n[on] fuerit Gen. 17

235

dolebit aīa illig de populo suo. Et sicut ꝑ Baptismū or
nalē culpa deleti. Sic ꝑ Circusioñ ~~ꝑ Abrā~~.

Ezzel az korolesnek seleciuel uéres chög vmikis, n
nepamm. az ó sulekre utan, akara magat meg i
Es tuttunkra adni, hogy ois Abrak fia, és amaz Bar
mellyet Abrahā az hegyen aldozza uala, ki az ó Fia
Isakort, az az, az ó ~~uert~~ omloni vonzetthyert, meg ölue
az Januariusnak, anagy inkab az ~~ujt~~ esztendőnek e
napiat, az ó dragalatos szent uérével meg szentelte. I
aldotta. O bodog kerdeti. ó áldot uj esztendőnek
napja, mellet az attja Istennek szerelmes szent fia
szentseges vérével meg szentelte. Januariusnak első
ian. Nouū fecit Dn̄s sup terrā, Dn̄s scilit effudit
Hier. c. 31. Eo: novū magis, qd magis potuisset eē inauditū. ~
vat Vrgo Natura Deum, caelos, terras, maria, h
ne condentem, diluvij aquis impios obruentem, Flamis v
absumentem, Exercitū Pharaonis mari demergentem, tonitrui
minibg, tempestatibg, hum pectora percutientem, ac novis
diebg uidit Deum, fulmine deposito, in stabulo occlus
praesepio depositum, Inter pecora comoratum. Et hodie S
nomaden tem. Obstupescite caeli sup hoc: dixit Dn̄s,
Iov. 1 et lomicae. cū de populi sui Impietate agent, Ead
merito usurpemg nos, cum de Dei nri loqmr pietat
stupescite caeli sup hoc, ezen az dolgon folot. Az Ist
mocsko folot, az Istalobar szuletet Isten folot. az las
az szenaz fekuvő Isten folot, az barmok kozot lako
folot. az Istennek uér ontasan folot. Obstupescite ca
nō ꝑṗr Angelos, et Seraphinos, uros incolas, sed ꝑ
mines terras incolentes, sanguinē fudit Dn̄s. Cae
vider e celo Angeli ac Seraphimi, iacent, aeternū iacebunt
cedit Homo, manū suā porrigit Deus ut eū eleuet,
guinē suū fundit Deus, ut eū abluat. Moritur
ut ille uiuat. O szeretet. O nagy meltosag

fuit haec circūcisio Iudaeorū. Mar ezen valami kevelmitkes
alattak, tudni illik keresztyeneknek korulmetelese Az sidok
korulmetelese meg szunt, az kuk korulmetelesē, melly sokkal
nak helyere lott. Amaz testi koruls uala. ez lelki es s
amaz imar meg uagyon tiltua. ez pediglen minden, es mind
kellyen paranczoltatik. De hac loqr Jeremias propheta. Cir. Ier. 4
cidimini Dn̄o, et auferte praeputia cordiū uōrū, az ki
mulatoknak gonoszsagat. Neq tm unū membrū circumci
ut apud Iudaeos, in circusē chranivū, sed oēs sensg, oēs
aīae facultates. oīa corporis membra. Ez pediglen melly igen
szukseges legyen, ki nem lattya. Tugyatok hogy amely h
nem meczik, a mely fanak az hapitala agait el nem uag
hogy az a szóló, a fa. meg erdósól. Nemi mocsok
vakodik meg a fő. ha az haiat ember el nem meczi.
ha az el partolt Absolō az ó haiat, es az ó hosszu ók
el meczettette volna, nem lot uolna ó nekie a veszedelem.
A hai, igy is. felettob való dolgokat, mellyeket ha gyakr
az lelki korulesnek kesével meg nem meczuk, felo hogy
hasolo veszedelmbe essunk. Ne tehat. Circcdimi
et auferte praeputia cordiū urorū. vivi chrani. Vagia
mayatoktul a haragot. a nyologast. az engedetlenseg +
tunjasagot. a sitkot. a ragalmazast. a haragtok mon
es mindennō egyeb felettob való fogiatkozas, mel
166: az ó es elmult esztendőbe ueszatik. + Ez legiesen
uj esztendőbe az ti foglalatosstok, az ti munkatok,
mindennapi tisztitek, es meg latthatok hogy ha ezt ese
tob. bodogul. Istenul. szerencsesol. az uionā ker
esztendonek eget viselitek. Es igyan ezzel az kaiu
mellyet szokkuk ostorgatni, az ~~uriftent~~ ti lelke
acutā az veszhet meg aiandekozzatok. At
quaerit quo cultro. Az halalnak emleke
kesével. Bizoniara ha ezt az kest kezedbe
ue ufud. es gyakorta ezt elmedbe forgatod

+ Oculos Linguam Aures &c
et q libet sensus sit q inde consit pravi
praeterea acuitari Amici et oct 4 ad poena tu has fallicient sim chr. Dic. si c cula si pers scind. Ab scind. illa

Es S. Stephan Inventio. sic circū.

236

In aeternum non peccabis. Cogita quot hominum hoc
mortui sunt, qui putabant se diutius victuros, qui hunc
annum sani, et incolumes inceperunt et quibus similiter
fuit. Egesseggel, ödvességgel. Quod et tibi potest sic accidisse
forsitan hic annus 1620 ultimum tibi, mihi finiet.
70 pocula sunt in mensa cui assident, et dicentur
certo certius in uno horum venenum est, quod si .i. bibe
deris et illo, morte morieris. quomodo tibi caveres,
cogitares in quam scutellam intingeres, in unam extenderes
manum, iterum retraheres, cogitares forsitan in hac,
in ista, forsitan in illam est venenum. Id ostendo. Vita
hominum ut ordinarie solet excedere annos 70.
rari, qui et hoc attingant annos. Nunc vero si in
70 annos, cogitas, forsitan anno 1620. forsitan
forsitan 23. et sic deinceps expectat te mors. Cum
attende diligenter, proscinde sufflua si quam habes proscidam
gilate quia nescitis diem, neque horam. O quam bonum
hic. O melly io éle nagyon, csak tudna
élni vele. Alter cultor. Memoria Infern
matt. 20 Scimus ex scriptura, quod multi sint vocati pauci
electi, Scimus quod angusta sit via ad caelum, lata
matt. 7 tara. et multi sunt qui eunt per latam. pauci qui per angustam.
Si centum hominibus, qui pontem transituri essent, aliquis certo
certius, fore ut illorum unus de ponte in flumen delapsus
periret, nonne quisque istorum diligentissime circumspiceret, et
ne vel ad marginem propius accederet, ne fractas trabes
vel ibi pedem poneret, ubi .i. rimae essent, vel pons
mior. Atque cum Deus ipsa veritas clamat. Intrate
mat. 7 Angustam portam; Non uni, non paucis
certissime, clarissimeque enunciat, maxima hominum partem ad
descensuram, Et multi intrant eum per illam, id est per latam viam
mi. Quot hoc anno mortui, inerunt ad ce

et centum unus, fors, mille, fors et mille duo. fors
unus. fors et decem millibus, decem, fors et non tot.
Ki jó kör ez, o ki jol az gonosz kivánságokat
tal meczi. Cultor quoque bonus est Examen in die
[illegible], Cogitando quod de omni verbo ocioso reddenda ratio
in tribunali Christi. de hoc non dicam plura, quam extremum
[illegible] quod vidit S. Adam pater, videlicet cachinnantem
in foro. Cuius provocationis cum vellet quaerere tamen hoc dixit.
[illegible] caelo, et terra Angyalok házok, vörk et reddituri, et adhuc rides?
Gyer nekünk meg Uramad wndelli kevolmehhet.
[illegible] Bodogokka, Holot az Koronaval tamadas uta
[illegible] vrunk, mindenno aladalliokat, es [illegible]
[illegible], es el veli tulunk, ~~[illegible]~~ Jánosnak amaz mon.,
[illegible] venint. Abstergit Deus omnem lachrymam ab oculis Apost.
[illegible], et iam mors non erit ultra, neque luctus, neque
clamor. neque dolor. Mikoron az igazak ~~[illegible]~~ szol les uagadattatik
~~[illegible]~~ [illegible] mint liptatalásagot es az halandok kik
[illegible] mind gyökeret ~~[illegible]~~; Quando talia
[illegible]tabunt iusti. Transivimus per ignem et aquam, et [illegible]
[illegible]isti nos in refrigerium.

Sumus boni et Operandi in Cordibus Vestris in Ope Dei in anima, et Corporibus, et sensibus Omnibus. et

M. T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Habita in Monostor 162[illegible]
Habita in Monostor 1629

\+

[illegible]e Circumcisionis D. N. I. C.

[illegible]t uocatum est nomen eius Iesus. Luc. 2.

[illegible]uj éneke[k]nek szerzője, és az szent Sol.
[illegible]enekzője Kiralj Propheta S. David ueds multo
[illegible]n spu, mirabile illud, quod Deus mundo dignatus
[illegible]manifestare, de quo S. Ierem. Propheta loqu[itu]r, dicens: Hier. 31
[illegible]um fecit Dnus sup[er] terram, m. c. u: ad hoc mira
[illegible]ficium decantand[um] nouo nos cantico inuitat [illegible]
[illegible]mund[um], ut Dei misericordiam laudemq[ue] exaltemus, dicens
[illegible]tate Dno canticu[m] nouum. Cantate Dno o[mn]is terra.
[illegible]tate Dno c. n. qa mirabilia fecit q. d. O Munde
[illegible]nei fideles illa uetera uera cantica q[ui]b[us] olim Deum
[illegible]abatis q[ui]b[us] ad eu[m] clamabatis, ut tand[em] ueniret ille
[illegible]derati cunctis gentibus, iam cessent, ne [illegible] audiatis
[illegible] nunc canticu[m] assumite, nouo cantico Dni mi[sericordi]am
[illegible]udate, exaltate: Quia ecce noua facta s[un]t o[mn]ia, [illegible]
[illegible]n mei ujjultatnak. Noua mater, qui mr et uirgo,
[illegible]ug filius, qa Deus et Ho. Nouu[m] nomen, qa Iesus et
[illegible]ator. Nouu[m] cel[l]um, qa ecce in stabulo [illegible]. No.
[illegible] lect, qa p[rae]sepe, Nouus Regis thronus, qa [illegible],
[illegible]us exercitus, qa Angeli, Noui famuli qa bos et asin[us],
[illegible]oui aulici, qa rudes Pastores, Noua musica, qa An-
[illegible]lica. Nouu[m] canticu[m], [Glori]a in excelsis Deo. [illegible]. Nouus
[illegible] Annus 1625. Cantate ergo Dno cant. Nouu[m]
[illegible]agni et parui, iuuenes et [illegible], qa mirabi-
[illegible] fecit. Et his o[mni]b[us] tot nouis, unicu[m] t[ame]n noue
[illegible]ligam, [illegible] hodiernae Concionis, nimirum nouu[m] nom[en] Iesus
[illegible] nomine nato puero hodie impositum: de huius laudibus du[m] dico, Aliud

[illegible] aeque [illegible]

[illegible]

S. Propheta ac dux populi Israelitici, qui
omnium cum Deo loquebatur, desiderabat scire
Exod. 3. Cuius es tu Dne, ut dicere secum Pharaoni, qui
ad te, Sic Iacob quaerebat, Dic mihi quo apellaris
Gen. 32 mine: Ait Deus, Quid quaeris nomen meum, q. e. ad
Prov. 30 le. Sic quoque Salomon. quod nomen est eius et quod
n. 4 filii eius, si nosti. Nos christiani iam sumus liberi ab hoc
nomine, sed nobis iam unigeniti filii dei nomen est manifes
tum, et vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab an
gelo priusquam in utero conciperetur, uti dicit S. Lucas in hodierno
Evangelio. S. Hieronym. scripsit libellum de decem nominibus
S. Dionysius S. Pauli discipulus. 45. nomina dei; Ra
et Iudaeorum doctores ex 14 capite Exodi, 70. nomina
Phil. 2. Sed nomen Iesus est super omne nomen, uti S. Paulus te
adeo super omne nomen, ut omnium aliorum nominum virtutem
[illegible] in se continet

Et quod hoc sacrum nomen Iesus est valde terribile
omnibus demonibus, et spiritibus infernalibus, sicut hoc
Marc. 16 [illegible], eodem loquente et obsessis hominibus. In nomine meo
Luc. 10 Iesus demonia ejicient. Et 72. discipuli, cum
reverterentur ad Dnm, dixerunt, Dne in nomine tuo,
demonia subjiciuntur nobis, et ipsi et demones
Christum [illegible], dicentes. O Iesu fili Dei, venisti
tempus vexare nos. S. Anthonio magno illi An
[illegible]. cum ei quadam vice apparuissent Demones in
suis formis animalium, et latrarent ut canes, rugirent ut
[illegible], boarent ut boves, et hinnirent, ululabant ut lupi
primum nomen Iesus protulit, mox omnia illa monstra
[illegible], et omnia disparuerunt. Sic prorsus venefici
ac necromantici, invocato conjugati si sunt, ut p

[illegible] inter eos ingressus, et cum reverentia nomen Iesus protulerit
[illegible] illorum omnis ars, cadit omne artificium: Ubi hoc sacrum
[illegible] benedictum nomen Iesus innotuit mundo, plurimi demo
[illegible] ex idolorum templis, et ex ipsis Idolis, qui ex illis loquebantur,
[illegible] futura praedicebant, licet plurima falsa, omnes obmutuerunt, nul
[illegible] amplius responsa dabant. Unde cum Augustus Caesar Niceph. Hist. l. 1 c. 17 Suidas
Romae, in aede Apollini dicata, sacrificium magnum illo suo [illegible]
[illegible] Deo Apollini obtulisset, et quaesisset, quis post illum ad
ministraturus esset Romanum Imperium, et cum diu nullum redde
[illegible] responsum, iterum aliud obtulit sacrificium, denuoque roga
[illegible], cur ita taceret Deus? ad hunc modum respondit Demon
Apollinis idoli. Me puer Hebraeus Divos Deus ipse gu- Carmen
bernans, Cedere sede iubet, tristemque redire sub orcum,
Aris ergo dehinc tacitus abscedito nostris. Tali accepto
responso, Caesar, in Capitolio aram maximam erexit, cura
vit, cum tali Epigraphe, inscripsit, Ara primogeniti Dei:
Significabat utique hoc miraculum, cum venisset in mundum, qui
demones loqui prohiberet, [illegible], ubi et cum exirent, [illegible]
Non sciebat ea, quae demonia loqui, quia sciebant eum esse filium Math
Dei. Sic Porphyrius quidam Gentilis philosophus, mentionem
facit in suis libris, quos ipse contra christianam religionem scrip
sit, Ex quo Iesus colitur, nihil utilitatis a Diis greci possunt.
Et merito, venit enim Iesus Deus et hos, qui illis silentium
imposuit, frenum injecit, in carcere servat, ita ut sine illius
permissu, ne tantillum quidem nocere possint, aut praedicere sunt.
Hoc pharma nomen Iesus, opponit se, murum se objicit
omnibus hostibus visibilibus et corporalis hostibus, et spe cur
[illegible] Christi, et sua secta, ubi Iudeis, Paganis, Turcis
Hereticis, et similibus, adeo ut nos Christiani audacter
[illegible] insultare possimus, hoc nomine, et dicere cum

sicuti Davide Goliatho illi exprobratori castrorum
1 Reg. 17 Israel populo Dei, Tu venis ad me cum gladio, hasta
et clypeo, ego autem venio contra te in nomine Dni Dei exercituum,
tuum, si Itim cum rex Davide dicere possimus. Hi in curribus
hi in equis, Nos autem in nomine Dei nostri invocabimus.
Prov. 18. Turris fortissima nomen Dni dicit Salomon in suis proverbiis.
Eodem momento, quo se Christus in horto manifestavit
dixerit, se esse, Ego sum, nimirum Iesus Nazarenus
quem vos quaeritis, corruerunt retro in terram, una
cum suis gladiis, lanceis, clypeis, galeis etc. [illegible]
nulli tum ex ethnicis, tum Christianis ducibus adeo [illegible]
formidolosi hostibus, si quid vel nomen eorum audierint
tremore coeperunt prae timore, et omnium illorum cor ac audacia
in calceos descendit. Talis erat Hector ille, Achilles
ad Troiam etc. Talis Scipio Africanus, Alexander Magnus
et ceteri, Certe maiorem et timorem hoc [illegible]
Dni nomen Iesus hostibus Christiani nominis. Unde [illegible]
dabilis est consuetudo nobis, Cum sive in castris,
in arcibus hoc nomen Iesus magno clamore in[illegible]
mant mare cum [illegible] appropinquante, et [illegible]
bitum [illegible], ut significent se hoc nomini magno
defensuros castra, arcem, quae alia media. Ut [illegible]
mus Saulus magnus ille Christiani nominis, et huius
minis hostis, ac persecutor, audivit de caelo, Iesum
clamantem, Ego sum Iesus quem tu persequeris, mox corruit
tremore, mox Leo ille factus est agnus, mox ille lupus
rapax factus est ovis, adeo ut diceret, Dne quid me vis [illegible]

Tertio, orationes quoque multo sunt efficaciores [illegible]

ro quae per hoc nomen fiunt, ac proinde ut accipiamus
quod petimus, iubemur ab ipso Dno nostro per hoc nomen
postulare. Amen amen dico vobis quid petieritis Patrem in nomine Ioa. 16
meo, dabit vobis. Unde Ecclesia in omnibus suis collectis quas
sacrificiis utitur et aliis, quibus in necessitatibus suis
tum confugit, semper orationem claudit, dicens, Per D. N. Iesum Christum.
Senserunt vim orationis suae in hoc nomine factae, Leprosi Luc. 17
illi, clamantes, Iesu praeceptor noster, miserere nostri, et mundati
sunt. Sensit et caecus ille sedens secus viam Dno veniente
ad civitatem Iericho, Iesu fili David miserere mei. Marc. 10

In hoc nomine Sancti aegros curabant, mortuos susci-
tabant, et mirabilia alia patraverunt. Petrus mi-
serum illum ad portam templi iacentem, et elemosynam pe-
tentem, hoc nomine tantum sanavit. Argentum et aurum Act. 3.
non est mihi, quod autem habeo, hoc tibi do. In nomine Iesu Naz. surge et ambu-
la etc. Sicut cuidam Aeneae dixit gravi infirmo
Aenea. Iesus Christus sanet te, surge, et sterne tibi. Act. 9.

In hoc nomine Sancti Dei alacriter omnes poenas et crucia-
tus libentissime ac constantissime, mortemque pertulerunt. S. Apostoli
ibant gaudentes a conspectu c. q. d. h. s. p. n. Iesu c. pati.
et unus illorum dicebat, Non solum alligari, sed et mori Act. 21
paratus sum pro nomine D. I. Christi. S. Stephanus hoc
nomine magno cum gaudio lapides sustinuit. Vide ceteros
martyres. Et Iesum et a. v. D. Et idcirco Christus Dnus suis
omnibus dixit pro nomine suo certantibus Beati estis
cum maledixerint v. h. e. o. m. d. c. mentientes propter
nomen meum, gaudete, et c.
Per hoc nobis nomen datur remissio peccatorum,
ita scriptum est, ait Filius Dei, et sic oportebat Christum
Luc. 24

240

pati, et surgere a mortuis tertia die, et predicari in
noie suo penitentiam et remissionem peccatorum in omnes
gentes. Deinde. Non est aliud nomen in quo
oporteat salvos fieri, nisi in nomine D. N. I. Christi, in
cuius honorem ac reverentiam, omne genu flectitur
c. t. et infernorum.

Plurimi qui hoc nomen sanctum in veneratione pec
culiari habuerunt, mirabilem consolationem ac fructum
perceperunt. ut de S. Ignatio Ioannis Apostoli discip
lo legitur, cum semper huic nomini fuit devotissimus, et
cum in tormentis esset, quotiens Iesum invocabat,
a quodam quaerunt lictor, cur toties hoc nomen re
ret, Adit, nomen hoc sibi esse inscriptum cordi, i
ideirco, quod in corde habet, hoc semper in ore est, et cum
occisus est dictusque, invenit lictor hoc nomen in medio cordis
dicens scriptum aureis literis, Bene ipse S. Bernardus
Iesus dicitur Angelicum, in aure dulce canticum, in corde
nectar caelicum, In ore mel mirificum, Iesus Angyalok
nak dicsőssége, az fülnek edes enekje, az szivnek
mennyei edessege, az szajnak edessege mire.
Vero licet S. Paulus in principio, ut quod invadeban
zelo, omnes vellet mactare, qui invocabant nomen Iesu
Act. 9. Post conversionem tamen suam, tam fuit devotus huic
nomini, et in tanta habuit reverentia, ut in suis epistolis
Gerut 14, ducenties et vigesies huius nominis facit mentionem,
tale aptum vas fuit, ut portaret hoc nomen coram regibus
et filiis Israel, ac toto mundo, et omnia tormenta pro
ea paratus fuit sufferre pro hoc nomine, sicuti et pertulit

ternitati adeoque hoc nomen illi familiare fuit, ut sicuti
scribunt historici, caput amputatum, ter exclamavit
nomen Iesus, tres saltus faciens, ubi et quolibet saltu
fons erupit, et ex trino saltu putei facti, sicuti
hunc usque diem Romae visuntur, ubi templum constru
ctum est, quod ad 3. fontes vocatur. Sic de S. Fran
cisco scribit Bonavent. quod hic sanctus vir, tanto
tenere fuit affectus huic S. nomini, adeo ut si vel ipse
illud nominavit, vel ab alio nominari audivit, lin
gua labia lingebat prae dulcedine, et labiis ludebat,
quasi merum mel, vel saccarum plenum os habens. Et
quanto S. Bernardus, quo affectu erga hoc nomen
fuerit, testantur ritmi illi quos in memoria huius
nominis composuit. Iesus dulcis m. d. u. c. g. s. s. m. &
nihil c. suavius, n. Auditur n. i. Nil c. d. q. I. D. filius
Iesus edes emlekezet, ad sziveknek edes oromet. De
minden edessek felett, az ő valta emberr mellyet
Nincsen edessegeb ének, Gionyoruseggel mines hal
[illegible], mint Iesus igaz nevének.

Et certe si omnes utilitates, quae sunt infinitae, hu
ius sacri nominis afferre in medium vellemus, nimis longum
esset. Hoc tamen dico, quod si mortem timet, vita est
si morbo vexaris, salus est, si esuris cibus est, si sitis
aqua vera est si tendis in caelum via est, si labores
refrigerium requies est, Si certas pro vita aeterna, corona est
In tristitia consolatio, In fletu laetitia, Ubicunque
sit hoc nomen te comitetur, si in via es, sit comes iti
neris, In pugna sit tibi ad latus In domo, sit tecum
in solitudine, in tribulatione, ne recedat a corde n. m. c. a bore.

Unde bona et vera gratitudo. cu. l. attomiti st. gl
hinc sunt, ut aliqd inopinati accidet, statim cl
mant, istos rgl, istos legi scribunt, istos m
et certi si devote pronunciati non fit sine fruct
Iesus-q salvator vocat, etia opere respondit
nomen, ut n tm sit verbo, sed et opere Iesus. V
opti: spu sti instinctu sculdubio factum ut sac
sanctu hoc nome Iesus initio anni cingerunt
ponit, et veluti quoddam vexillu exponit, ut q
toto hoc anno dixerit, aut fecerit, sumq oia ut
Colos. 3. S. Paulg ad laud. et glam D. N. I. faciang. ac d
nq, et qdqd molestiar, qr. toto hoc anno ev
hit sumq, oia in ipsius nomie laud acytam tol
mq. si ergo infirmitas. d. si sanitas, si fo
na bona st. mala. si vita, et si mors. b. Oia
laud. ac. g. D. N. I. gratias agentes ei in oib

Hoc sanctissum, et millies benedictu nome Iesu
meis charis auditoribq, pro felici ac novo an
dono ac offero, una cum suo sacratisso ac inn
centissimo sanguine, quem celeste hic puer
sit, primo hodierna die magno cu dolore pr
nobis effudit. Rogans Iesum, ut q hoc sancti
nome Iesus, sit nobis in itinere kalausz, In h
vigasztalas, In agua portg In pericula oltalom
elsd es vacsora folict elek, ezeli alom, napp
elmelkedet. In morte tand vita eterna. Q
nobis concedat hodie circumcisg Iesus chri
Amen.

Unum verbu dicam pro conclusioe, et nos finiam.
De judicis anni 1624. finis e quem anng 1625
trusit, huc convergunt quo anno si facta nra po
ramq, et qd boni, qd mali egimq, nescio qd spon
rant. Fui ego vobis anno hoc Jonas, q Dni iussu
auribq vris inclamavi, Adhuc 40 dies et Ninives sub
oni vox illa in deserto clamans. Parate vias Dni, r. f.
eig. facite fructg dignos pnitie. Fui instar Noe
nobis salutaria pcepta, ad vitae emendaoem vos ex
ant. Fui instar Loth. qui ad Sodomam hortabatur.
Faxit Deg ut haec mea vox, mea, labora, clamoresq
verba mea, aliquem apud vos fructu habuerint, uh
nam horu vos meminerint, meosq adhortationes
cordi insculptas gerate, pcta deflicate, emendaoem
vos sumate, salutemq vram semp ante oculos ha
beatis. Veniat in mentem mirabile illud diluviu
quod universum orbem submersit, qdo illius tpore Noe
admonitu contempserint hoes. Sodomitae, urbis
Lothi obedire nolentes, igni celesti conflagravit urbs
ipsi. Beatu me judicabo, si monita mea credi
derit servaverit. Vae aut vobis, si neglexerit.
Beatu ac felicem me, si non gratis, sed cu fructu
laboravi. Quam animi amaritudine teris
putatis miserum Elisei puerum Prophetae, quem ad
Sunamitidis filium excitandum Propheta cu baculo
miraculor patratore destinavit. Cu enim vi tentata
.............ia, sed puer nec movent, nec loquentis spum non
.............ment, nec loquente, et ipsi n insecta ad Prophetam
.............udine confecto, dicens cu gemitu et lachrymis. Non surrexit
puer. Simili affecto modo, ad vos Dna ordinoe missg
sum, n qd a Propheta aliquo, sed ab ipso Deo, idq cum

verbi Dei potenti baculo, ad aures vestras [illegible] morti
citandas, et cum omnibus [illegible] qua nostra erant, mo[illegible]
[illegible] et [illegible], [illegible] divina, et minus [illegible]
[illegible], vulnerando et sanando, toto hoc anno; [illegible]
non cum tristitia cordis mei, et dolore [illegible]
si nulla [illegible] emendas post tot clamores me[illegible]
Non sumpsit [illegible]. O [illegible] [illegible] a me [illegible]
nihil profuit, Non sumpsit peccator, a peccato [illegible]
hoc anno et aliis [illegible], Non sumpsit ebriosus [illegible]
[illegible] vitam ob ebrietatem, Non sumpsit [illegible]
ad laudes [illegible] [illegible]. Non sumpsit [illegible]
Non sumpsit Avarus. Non s. [illegible]. [illegible]
[illegible] Luxuriosus, Non sumpsit carnivorus ad [illegible]
Non sumpsit detractor. Raptor. Fur. [illegible]
tor. Itaque Auditor. Si [illegible] sequeris, et [illegible]
sacerdotis hoc anno incipiat inducere novum [illegible]
[illegible] secundum Christum. Quis scit forsitan hic annus [illegible]
tibi ultimus annus vitae, Quis scit [illegible] dabit [illegible]
[illegible] Forsitan dicit Hortulanus [illegible]
[illegible]. Excide infructuosam hanc [illegible]
[illegible] e horto [illegible] meo. Ut quid et locum occupat [illegible]
et mitte in gehennam, satis laboravi circa [illegible]
[illegible] circumfossi [illegible]. Summa itaque [illegible]
[illegible], ac vitae emendationem, propositisque [illegible] annum
hunc inchoemus, et multo adhuc maiori [illegible]
finem usque [illegible]. Quod concedat nobis [illegible]
[illegible] circumcisus et [illegible] pro nobis pendens [illegible]
[illegible] Christus Dominus noster, qui vivit in saecula Amen.

[margin: [illegible] / [illegible] / [illegible]]
[margin: morti]

Exordium huius concionis.

[margin: [illegible]]

[illegible] egésséggel, üdvességgel, jó [illegible] atyá[illegible]
[illegible] Kévessék [illegible], mulassa el [illegible] mint
[illegible], az ~~[illegible]~~ új esztendőnek ~~[illegible]~~ [illegible] első
napiat, és annak [illegible] az [illegible] 1628 eszten-
dőt. [illegible] kinek, mind [illegible], bodogot
egésséget, üdvösséget, [illegible], ~~és~~ mint [illegible] [illegible]
[illegible], és mint áldással [illegible], azonnan
[illegible] világra [illegible] [illegible] kis [illegible] [illegible]
[illegible] adatni. [illegible] Ez el múlt esztendőben, si [illegible] vide
[illegible] distribuendo novi anni praemia, dederam concionem
[illegible] novo anno ligonem, non hunc [illegible], [illegible] exordium 1627.
[illegible], ~~[illegible]~~ et [illegible] hoc ligonem
[illegible] hortos, et nova herbas, novi flores [illegible]
[illegible] et inutilibus herbis [illegible] Itaque hoc
[illegible], anno praeterito spiritualem ligonem vobis [illegible], [illegible]
[illegible] animam suam, et conscientiam hortum circumfodiat, [illegible]
[illegible], verba sua, desideria sua, [illegible] suas, et [illegible]
[illegible] suam vitam renovet, et si quod [illegible] fuit et [illegible]
[illegible] si quid [illegible] ligone hoc circumcisso, novi [illegible]
[illegible] flores, pietatis, [illegible], charitatis, [illegible]
[illegible] et [illegible] succrescant. An vero id [illegible], an
[illegible] non sim assecutus, an demum [illegible] [illegible]
[illegible] hortum, et videat, si quid bono [illegible]
[illegible], si inutilis, si [illegible]. Si [illegible] herbas, [illegible]
[illegible] horto [illegible] si [illegible] vitia, [illegible] gravior [illegible].
[illegible] ~~[illegible]~~ doleat, fleat, et cum [illegible] suum [illegible]
[illegible] verbo, et [illegible] si [illegible]. Nunc vero quod [illegible]
vobis hoc et anno, quod [illegible] non erit inutile, [illegible]
[illegible] hodie vobis dabo, [illegible] Cras [illegible] dabo.
[illegible] omnes, ut omnes [illegible] munere participes [illegible] possitis. 243

[illegible]

Concio pomeridiana.

Hodie mane de circumcisione Iudaeorum verba feci, quae fuit
mosaica, quam et lex Mosis, cuius loco Baptismus [illegible]
vit. Et sicut lex vetus quoad literam, sic spiritualis [illegible]
lex vigebit. Licet circumcisio legalis abolita est, [illegible]
retinendam tamen circumcisionem intrinsecam. De hac spirituali
levit. circumcidunt Domino, et auferte praeputia cordium vestrorum. Et
4. Deuteronomii 10. Circumcidet Dominus Deus cor tuum, ut diligas Domi-
num ex toto corde tuo. Et sicut Iudaeorum circumcisio carnalis
spoliabat carnem, ita spiritualis circumcisio expoliat corpus
peccatorum carnalibus etc.
Iudaeorum circumcisio unum tamen circumcidebat membrum; Christi-
anorum circumcisio omnes sensus, os, aures, oculos; Am[illegible]
[illegible] mors intravit, Psalm. 141. Psalm. 8. Item O[illegible]
[illegible] Cibum potum [illegible] 8. Item Amici [illegible]
di circumcisione [illegible] et omnia alia quae nos ad peccatum [illegible]
cient, [illegible]. Si oculus tuus scandalizet te, [illegible]
si sit tibi aliquis tam charus, [illegible] oculus [illegible].
Plura hac de re vide Concionem Anni 162[illegible]
Item possunt huc adduci ex fine Concionum habitarum [illegible]
1624. et ex fine Anni 1625. Et sic finis
Concio pomeridiana.

Precatio Novi anni pro
Anno 1630.

Egeszseggel, idvesseggel. Uti in peccati[s]
Capella.

Et quia forte non estis contenti tantum
novi anni ad precationem, sed etiam pro meo
more solito novum etiam anni munusculum
a me expectatis. Multum diuque cogitavi mihi
credite, quid possem hoc 30. anno, vobis loco
strenae dare deberem; quod respondent huic
anno 30. Tandem occurrerunt mihi 30
benedictiones illae, quas legimus Deuteron. c. 28.
quas Moses iussu Dei proposuit, et promisit
observantibus mandata Domini. quae sic habent.
Ha az te urad Istened szavat halgatod, es meg
orized az ő parancsolatit, mellyeket en ma pa-
rancsolok neked, reád jűnek mind ez áldasok
meg környékeznek teged.
Aldot lesz az varasban.
Aldot lesz a mezőben.
Aldot a méhed gyümölcse
Aldot a földed gyümölcse,
a barmaid gyümölcse
a csordaid szaporodási,
a Iuhaid nyaiai
a Csureid.
Aldottak a pinczeid
Aldottak kezeidnek mind
munkaid
Aldottak a maradékid
Aldot lész te be menet és ki menet.
Adja az te ellenségidet
leveri te előtted, egy
uton jűnek ellened, hét
uton futnak el te előled.

[illegible]
gain [illegible] ebt. Hac [illegible] est benedictiōne
ego meis audientibus nomine Dei, ~~dono~~ sicut M
tet illi populo suo, dedit. Hac [illegible] igitur benedictiōne,
meg [illegible] es [illegible] melleit az [illegible]
[illegible] Altare ys [illegible] custodiunt, Toldi
maledictionet [illegible] numerat. Et ezo [illegible]
[illegible] az [illegible] Aldasokat [illegible] csomob
[illegible] es [illegible] [illegible] Ame
Az [illegible] [illegible] sent aldata, a [illegible]
es az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
es [illegible] mindenek [illegible]. Ame

Et Vocatus est Nomen eius JESVS.

~~Mikoron~~ az [illegible] kiralyja, [illegible] illik
az mi [illegible] Udvozitonk, [illegible], es mint
Mat. 8. [illegible] Matenal [illegible], Mikoron latta volna
hogy az [illegible] fel tamadtak, es az Tengert [illegible]
fel [illegible] volna, [illegible] [illegible] [illegible]
taceo, Obmutesce, [illegible] [illegible], Ottan
[illegible] [illegible] alla, [illegible] az [illegible], [illegible]
[illegible] Tenger [illegible] [illegible] es [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] es hajot [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a hajo, [illegible] [illegible] [illegible]. Ottan [illegible]
[illegible] [illegible] es [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] az [illegible], [illegible] az Apostolok, [illegible]
[illegible] [illegible], Quis est hic, quia Ma-
re, et Venti obediunt illi. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] es [illegible], az [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible], s az [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] es [illegible], es [illegible]
Luc. 7. [illegible] [illegible]. Quis est hic
qui etiam peccata. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], es [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]. Quis e hic qui
Nagy [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

Egiedül csak Attya [illegible], ki Megjet [illegible] az fölött [illegible] [illegible] az kiment [illegible] a [illegible], [illegible] mondhattya ki, [illegible] lejön Xtg. Nemo no vit filium nisi Pater. [illegible] [illegible] okart az Attyat, Quis est hic.

Matt. 21. Quis e. hic? Hic est filius meus dilectu[s] azt mongya. Kergiünk meg Xtg majat, [illegible] magy Uram. Meg felel. Mondua, Ego sum

Apoc. 1. Primus et nouissimus. En [illegible] [illegible] az [illegible]. Kergiünk meg az Sz. [illegible], [illegible] Mongia. Ipse est judex

Act. 20. Viuorum et Mortuorum. ~~[illegible]~~ Quis est hic. felelhet meg az Pro[feta] [illegible]. Esajas azt mongya, Vere tu es

Esai. 45. absconditus. Ez felöl [illegible] [illegible] az alat. 35. c. Deus ipse veniet et

35. Saluabit nos. Angelus ad ~~[illegible]~~ ipse saluum faciet populum suum a peccatis eorum. [illegible] meg

Baruch Prof. Hic est deus noster et n. estimabitur ej alius. post hec in

Baruch. 3. terra visus est, et Cum hominibus conuersatus. Felelhet meg Abacuk

Abac. 3. Ego autem gaudebo in Dno, et exultabo in deo IESV meo. Quis est hic. Kergiünk meg az Apostolokat, [illegible] felel Sz. Peter, Mindnyajok [illegible]. Tu e. [Xtus] F. D. V. qui in hunc mundum venisti

Ezt [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sz. [illegible] [illegible] fel [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Harmadszor az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

\# Sz. David a kiraly Profeta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mondua. Laudate pueri Dnu laudate nomen Dni. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex ore infantium et lactentium [illegible] [illegible] secula. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] azt mongya, A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Dni.

[illegible] [illegible] dicsiret az [illegible] alat az földnek ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible], a holot [illegible] az dicsiret [illegible] hallatnak, minden [illegible] allatoktol. Mert [illegible] am, az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az földön [illegible] Mennyben. Excelsus super omnes gentes Dnus, et super coelos gloria eius. Ez [illegible] felett, [illegible] ki [illegible] [illegible] [illegible] felett, [illegible] [illegible]

246a

Csűdül [illegible] Atya [illegible], ki Mennyet és az földet [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] a [illegible], és [illegible] [illegible], kik [illegible] [illegible] Xtg. Nemo novit filium nisi Pater. [illegible] [illegible] [illegible] az Atyát, Quis est hic?

Matt. [illegible] Maria c. hic? Hic est filius meus dilectus.

Ez ha [illegible] halgatnak az [illegible] [illegible]

45. [illegible]

az [illegible]. 35. c. Deus ipse veniet [illegible]

35. Saluabit nos. [Angelus ad [illegible] ipse saluum] [illegible] [illegible]

[populum suum a peccatis eorum.]

Baruch Prof. Hic est Deus noster. et

n. estimabitur ej aliq. post hoc in

Baruch. 3. terra visus est, et cum hominibus

conversatus. [illegible] [illegible] Abachuk

Ego autem gaudebo in Dno, et exul-

Hab. 3. tabo in Deo JESU meo. Quis

est hic. [illegible] [illegible] az Apostolok, [illegible]

felel Sz. Peter, [illegible] [illegible]. Tu es X.

F. D. V. qui in hunc mundum venisti.

Ezt akart az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Vessem, [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] és [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], kik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Harmadszor az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], és [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az jelen valo [illegible].

~~Mondam, Habacuk Profeta az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]. Ego autem gaudebo in Dno et exultabo in Deo JESU meo.~~

~~Ottan [illegible] all [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] Profeta [illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]

Psal. 112. [illegible] Nomen Dni benedictum, ex hoc nunc et usque in secula, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Dni. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az földnek ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible], a [illegible] és az [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] és [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az földön és Mennyben. Excelsus super omnes gentes Dnus, et super coelos gloria eius. Ez [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

mas Monarcha, ki az Magos Mennyben
Lakonk, és Minden ugy [illegible] alatta
mindeneket [illegible] Mindeneket jol latom,
hadd [illegible] a mi [illegible], [illegible] [illegible]
a Profeta, ~~exaltabo in Deo Jesu~~ me.
Quis sicut Dnus Deus noster qui in altis
habitat, et humilia respicit in coelo
et in terra.

Ez am, amaz [illegible] Fr. [illegible] Mali
az [illegible] [illegible] az ö [illegible]
az ököt az [illegible] fel [illegible]. Suscitans
à terra in Opem, et de stercore
~~elevans~~ erigens pauperem.

Ez mondom [illegible] az a [illegible] [illegible], a ki [illegible]
[illegible], [illegible] ötöt [illegible], [illegible], az ö [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], az
Mennyei Jerusalembe. Ut collocet cum
Principibus, cum p. p. l.

Ez mondom [illegible], az [illegible] [illegible] [illegible], Ma-
gyar [illegible] [illegible] az Magyaroknak.
Qui habitare facit sterilem in
domo. Matrem filiorum laetantem.

Ezt az [illegible] Soltari [illegible] Sz. David, [illegible]
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] az ö [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Magos [illegible]. Habes ergo [illegible]
Nevet [illegible] ott [illegible], [illegible] [illegible] ö [illegible]
[illegible] az az [illegible] N. r. Mennyben és az
földön. Justitia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] amaz, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible]

tagos [illegible] Lucifer [illegible] a [illegible]
[illegible] fob vala Minden Angyaloknal, és az ö Ang-
[illegible] [illegible], Sz. Mihaly Archangyal, az ö [illegible]
Angyalokkal [illegible] [illegible]. Lucifer az ö
[illegible] [illegible] Méltoságát fel [illegible]
[illegible], az [illegible] [illegible] akarja vala magat
[illegible], mondván. In coelum conscendam,
supra astra Dei exaltabo solium meum
et similis ero altissimo. Eleibe all Sz.
Mihaly Archangyal az ö Angyali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Quis ut Deus.
az Mihaly [illegible], [illegible] [illegible]
vala, hogy Lucifernek, Minden [illegible]
minden [illegible] [illegible] [illegible] Ördögi
abrazatja [illegible] [illegible] [illegible] Lu-
cifert, [illegible] az ö Angyali [illegible]
[illegible], az Pokolbeli [illegible] [illegible] a [illegible]
Apoc. 12. [illegible] [illegible] [illegible]. Facta est prae-
lium Magnum [illegible] [illegible] [illegible] Sz. Miha-
Lucifert, [illegible] az ö Angyalival [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] az [illegible]
[illegible] [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] Nevet. Sz. Bernardinus Senensis
inquit. Existimo, quod Angeli boni
dicebant. Vivat Jesus, Vivat Vivat
Jesus [illegible] az [illegible] [illegible]
az Ördögök [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Mennyböl [illegible] Pokolra [illegible]

Innen Vagion, miben az Apostolok .. az az Sz. Nevi
Emlitettek, az embereknek böl ki futottak, .. s Vi-
gattak nekiek. Sok ezer Lagiok seregen hant az
... ördöghtsme mondottak neki: Dne etia
Luc: 10. Demonia subjiciuntur nobis in Nomine tuo.
... polodra hanenk ... mond, Hallgatoks
... mond az Edes JESUS nekiek. Vide-
bam Sathanam sicut fulgur de coelo
cadentem. az az, Miben az Sathan b...
az Egböl ... nalak, ... jol latam ...
Keresztenek: ki ... Ondalkoznak ... az Xtg ...
letin, Az Apostolok azt mongiak, az ... nev-
ben ki üztük az ördögöket, Hatnad az ...
... mingiart ki futottak az Emberekböl,
Xtg azt feleli; hogy az egben latta ... volt
az Neve miben Lucifer az Sathan, ... a-
mint az Villamas. Szt. Bernardus mogiarazi
az Apostoloknak azt Mongia Xtg, hogy az ...
... az ö Nevek hatalma ... alatt ...
... Sz. Mihalj az Sathant az ö Angialjnal ...
... latod az Neve Xtg. Vide Sathanam
de coelo cadentem sicut fulgur.
Mint ha azt mondom volna, Edes Apostoli
... ondalgatok, ... az en Nevem ki üzitek
az Ordögöket. Mert Mig Orszagbol ...
En Nevem ereivel üzettetek ki ... hul ...
mint az Villamas, ...
Hallgatok K. Mi ... ..., az ...
... Neve ... Mojses ... ...
... az ö Sz. Nevek ... ...
... ..., Mojsbol ... ...
... ...
... ... nagion,

Hallgatoksza mint ... az Isten Mojsesnek, Miben
Faraohot küldet, hogy ki szabaditsa ... Nepet.
Ego Dnus qui apparui Abraha, Isak et Jacob.
et Nomen meu Adonaj n manifestavi eis.
Tudgiad Mojses, hogy en adom Isten vagiok, az ki
Abrahamnak Isaknak, Jakobnak ... ...
Mongiat et ego ero tecum. ... ...
... Solus Dux n erat cum eo Deus alienus.

... ... az ... Apostol ...
... hogy JESUS szabaditotta ki. Mikeppen ö
... Mojsesnek ... ... Isten ... Vele
... ... az ... ... Mind
... Scripturas, Mind az ... ... feceit dic.)
Az ... az Apostoloknak aperuit illis
sensum ut intelligerent Scripturas.
... ... az ... Scolak ...
... ..., ..., ...
... ..., hogy az Vilagh bölcseji ...
... ..., Confundaltak, Xtg ... ...
... ..., Xtg ... ...
az Vilagh hatalmas ... böleseit.

Innen vagyon, mikor az Apostolok az ő Neveben [illegible] az [illegible]bol ki [illegible], [illegible] nekiek. Sok [illegible] Legiok [illegible] [illegible] mondottak neki: Domine etiam

Luc: 10. Demonia subjiciuntur nobis in Nomine tuo. [illegible] hanak [illegible] mond. Hallyatok [illegible] mond az Ur JESUS nekiek. Videbam Sathanam [illegible]

[illegible] az Sathanas az ő Angyalival [illegible] [illegible] Videbam Sathanam de coelo cadentem sicut fulgur.

Mint ha azt mondom volna, [illegible] Apostol [illegible] [illegible] az Ordogökot. [illegible] [illegible] En Nevem [illegible] [illegible] mint az villamas, [illegible] [illegible]

Lattyatok [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] Mojses [illegible] [illegible] [illegible] az ő [illegible] Nevenek [illegible] [illegible] [illegible] Mojsebol [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] földnek [illegible] da [illegible] vagyon,

Hallyatok [illegible] mint [illegible] az Isten Mojsesnek, Mikor [illegible] küldet, hogy ki szabaditsa Nepet.

Ego Dominus qui apparui Abraha, Isak et Jacob et Nomen meum Adonaj non manifestavi eis.

[illegible] Mojses, hogy en adom [illegible] [illegible], az ki Abrahamnak, Isaknak, Jakobnak [illegible] [illegible] [illegible] Mojses et ego ero tecum. [illegible] [illegible]

Dominus solus Dux ejus fuit et non erat cum eo Deus alienus. [illegible] volt [illegible] az Ur, ki volt [illegible] az [illegible] ~~Hallj~~

Hallyatok Sz. Judas Apostolt, mit ir az ő Leveleben

JESUS populum de terra Egipti salvans.

Tostatus ~~az [illegible] [illegible]~~ azt [illegible]; Mikeppen szabaditotta ki JESUS az ő Nepet Egiptombol ha [illegible] [illegible] [illegible] volt, [illegible] ha [illegible] [illegible] az [illegible] nem [illegible] volt, Mikeppen [illegible] mond hat, [illegible] Mikor Lucifer [illegible] [illegible] az Egböl, [illegible] volt, [illegible] mond, Videbam Sathanam [illegible] adon [illegible] [illegible] Lucifert [illegible] volt, ante Luciferum genui te. [illegible] [illegible] az Judas Apostol [illegible], hogy JESUS szabaditotta ki. Mikeppen ő [illegible] Mojsesnek [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ő [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] Mind [illegible] Mond az [illegible] (Et fecit die.) [illegible] az Apostoloknak aperuit illis sensum ut intelligerent Scripturas. [illegible] [illegible] [illegible] az [illegible] Scolak [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], hogy az Vilagh [illegible] [illegible] [illegible], Confundaltak [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] az Vilagh [illegible] [illegible] [illegible].

Az ö Nevének halattatot tamadtattak, Ördögh-
tol üzetek, bregdet [illegible] 5.

Egi [illegible] In Nomine JESU omne genu flectatur
coelestium, terrestrium et infernorum.

5.- hoffad fordittom [illegible] Ok [illegible] bünös
Ember, Mond [illegible], mit [illegible] bö-
löd, mint imadot [illegible] az ö [illegible] Nevét,
Mikoppen Embitted forgatod [illegible] [illegible], ocsmany
[illegible], haragos, hamisan eskü vö, [illegible]
[illegible], Ember [illegible] szajadban, az ö
Nevet, Minden [illegible] [illegible]
[illegible], es [illegible] dolgokra [illegible]
mind [illegible] szajadb forgatni, [illegible]
nelkül.

6.- Menjünk talaltatnak, kik nem [illegible]
nak, [illegible] az [illegible] Nevel de [illegible] Kar-
nak, [illegible] haragjokat hamis eskü [illegible]
[illegible] bizonyitanak, sot Blasfemant,
igy [illegible], Karomlyak. [illegible] Maga. [illegible]

Isai. 52. [illegible] Tota die blasfematur Nomen
Az tal[illegible], [illegible] kőzöt [illegible]
Az boltokba, az [illegible], az [illegible]
Ember [illegible] Sokaktol, [illegible] 3. [illegible]
hallyad hogy [illegible] Karomlanak az ö [illegible]
Ok [illegible], az Egh alat mindz [illegible]
[illegible] az Ördögh. [illegible] mikor [illegible] az ö [illegible]
mikor [illegible], [illegible], avagy haragjokat
bizonyitanok. az Ördögöt [illegible]
[illegible]. Mert ök [illegible]
az [illegible] hajoknak [illegible] az Nevét [illegible]

[illegible] mind ocsmany szajadba [illegible]

+

[illegible] esztendönek elein, az Vilagi
[illegible] szokas szerint, Boldogs szerencsés
[illegible] ioval bövölködo, [illegible] bünnel, [illegible]
[illegible], [illegible]. Karvallastol
valo Uj Esztendöt kivanta, [illegible] halgato-
[illegible] meg adatni. Melyet [illegible]
[illegible] [illegible] mind [illegible]
Ez Uj Esztendönek [illegible] közepit, vegit [illegible]
[illegible] meg adatni is [illegible]
[illegible] kivano. Ez mellet, [illegible] 44
[illegible] szokas szerent ajandekozhatis [illegible]
mindennek az ö rendi es allapotja szerent [illegible]
[illegible] gondolkodtam [illegible], hogy [illegible]
Uj Esztendöbe mit ajandekozhatnek
[illegible] az En halgatoimnak mit ajandekoz[illegible]
[illegible] Esztendök az En halgatoimnak [illegible]
[illegible] Uj Esztendök forgasaban
[illegible] immar majd ki fattia
is [illegible] ha mindenkor [illegible] azon igy [illegible]
ajandekot adok talad nem [illegible].
gondolkodtam azert mit adhatnek [illegible]
[illegible] ajandekot, [illegible] kettöt talaltam
[illegible] nem talta, [illegible] igy [illegible] kapat
[illegible] igy [illegible], de nem annak vas
Kapat, [illegible] Lelki kapat.

Mert az mikeppen az Tavaszal assuk kap[aljuk]
az földet, az mi kerteinket, Uj füvek,
Viragok uj kedves giümölczök, [illegible]
kerteinkbe, az ugi sok gaz [illegible]
[illegible] töviseket, es egieb haszontal[an]
gazokat kiszaggatiuk, ki giükereszte[stől]
Hasonlo keppen, mint az Uj[illegible] adom [illegible]
Lelki Tavaszt halgatoimnak hogi ki [illegible]
menne az ö Lelkeinek kertibe es Uj
[illegible] fel assa, kapallia, az ö gondolatit,
az ö cselekedeti, kivansagit, szandekit,
minden maga viseletit, es eletit [illegible]
az mi meg szoktunk, az mi meg [illegible]
[illegible] szonal a mi haszontalan es artal[mas]
a mi földi volt; hogi ~~[illegible]~~
[illegible] Viragok, Uj Lelki giümölczök, [illegible]
[illegible] Mertekletessegek, [illegible]
[illegible] nevekedgiek. O [illegible]
halgatoim [illegible] az idert [illegible]
Kapat ~~[illegible]~~ az Uj Esztendöben [illegible]
kedvesseggel es szorgalmatoson [illegible]
[illegible] es az uj [illegible] boldogsagot
Esztendönk [illegible] mostol
[illegible] Az Uj Esztendönket [illegible]
mindenkinek Ujsagok [illegible]
ha [illegible] az Uj Esztendö [illegible]
mert [illegible] tanulja hogi [illegible]
Exspectati [illegible]

tudgiuk az Napiat, Nem tudgiuk az Orajat,
es az Esztendöt, megi Esztendeinek minden
napiait orait uj tanulja, mint ha utolso
oraja volna, Nescitis diem neque horam.
Szükseges azert hogi mindenkor keszen legiünk.
Mivel azert hogi Uj Esztendönk ~~[illegible]~~
Esztendöt, es ~~Canticum Novum~~, Uj Eneket mond[g]-
~~lunk az [illegible] Angialokkal az [illegible]~~
~~haszal. Cantate Dno Canticum Novum~~
~~Cantate Dno Omnis terra.~~
Mivel azert hogi Uj Esztendö es, az 1649
Esztendö, azert Cantate Dno Canti-
cum Novum, Cantate Dno Omnis terra
Quia mirabilia fecit,
Novus Pater, Nova Mater, Novus
filius. Uj Atya, Uj Anya, uj fiu, ki hallot
illient [illegible] hogi az Atya Anya
nelkül fiat szülljön. Mint ez. Ante luci-
ferum. Uj Anya Atya nelkül quoniam
virum. ~~Uj fiu~~ ki larat s hallot illien
fiut hogi [illegible] születesseh. Es Novum
Uj kiraly. Uj kiraly szek. Jaszoly. Uj
[illegible] az Angialok. Uj ~~[illegible]~~ szolgak.
az pasztorok. Uj udvarlok, az Okor,
az szamar. Uj Enek. Gloria in excel.

Uj Esztendő, Uram meg ujitsd ~~Azért az mi~~
~~[illegible]~~ Uj hajón, az Uj
Esztendő az Nyomorult ~~Embere~~ s boldogtalan
Ember, Mindenkor o. és ugy Adá, Ujjan
adom ö. Ujjára mindenkor magatoz hasonló
El múlnak az Esztendők, el folynak az
holnapok, az napok, órák, mint az folyó
víz, az mely soha vissza nem foly, [illegible]
aztat nem mejen az Uj [illegible], [illegible]
az iob [illegible], az [illegible], az [illegible]
a haragról a [illegible], az [illegible]
ságról, az [illegible] az [illegible]
Esztendőt az el mult adók [illegible] Uj Esztendő
[illegible] Minket Ujjétsunk [illegible]
unkot. [illegible] Uj Esztendő, [illegible] imor [illegible]
ujjanok [illegible] Magunkot, Uj [illegible]
kezdjuk.
Czudalatos dolog, és [illegible] [illegible] [illegible]
ha Mas Ember hazaba [illegible] az [illegible]
[illegible] által [illegible] talalunk, [illegible]
[illegible], s boldogs allapatot, s [illegible]
[illegible] ~~[illegible] adjat [illegible]~~
Mi [illegible] Nem akarunk [illegible]
jo [illegible] [illegible], is [illegible], is [illegible]
is [illegible] [illegible] [illegible] Mi [illegible]
mi [illegible] az [illegible], hogy iok [illegible]
[illegible] [illegible]. ugy [illegible].

Valamikor [illegible] az [illegible] nem [illegible], a mi
[illegible], ha [illegible] mind iova fordittanok. [illegible]
gonosztal, hanem minden iovval töltözzunk. Ihon
magunkot, [illegible] iobbitsatnak ha akarnank
hat [illegible] [illegible]. [illegible], s [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] nagyobra az [illegible]
a [illegible], [illegible] Ruhanal, [illegible] s Mindennek
Világi iovval. Hoz Isten az Uj Esztendö
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
hogy ugy [illegible] [illegible]. Az mi
[illegible] [illegible] [illegible] hogy
[illegible] io [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
hogy [illegible] iok [illegible], Nem akarom az
[illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible], Nem akarom az [illegible] gabonajával
az [illegible], az [illegible]
hot, [illegible] gonoszra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], Jo Esztendőt [illegible]
io [illegible], ha [illegible] iok [illegible]. Ha az
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], s minden [illegible],
Ha az [illegible] s az ö [illegible] Nemet [illegible]
[illegible] [illegible] s minden [illegible]
[illegible].

251

Annak okaert, Ennek az 1644dik Uj Esztendönek első napian adatik mi nekünk, es mint egy gyöngyös drága kincs ki tetetik az Ur JESUS Sz. Neve; hogy mindenekben valamiben ez Uj Esztendöben mindenkor [illegible] foglalkozunk. Omnia in Nomine JESU faciamus. Mindenekben az ö Sz. Nevét [illegible]. Quodam nostra sint omnia corda nostra et opera. Mindenek munkainkat az [illegible] Uj Esztendöben, Es [illegible] Uj Esztendöben [illegible] [illegible] hogy [illegible] az Isten prosperum iter faciat nobis Deus salutarium nostrorum. JESUS.

Ha az Uj Esztendöben Nem [illegible] az Ur [illegible], Mikor [illegible] talán az Ur [illegible] Orat [illegible]. hogy akkor [illegible] Sera poenitentia raro vera.
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Vagy talám Mas Uj Esztendöt [illegible] Ki [illegible] [illegible]. Mennyi vadnak az kik az elmult esztendöt [illegible] döt [illegible] egesseggel.

Most az föld gyomraban fekiszenek, [illegible] [illegible] bezarattak, [illegible] földnek gyomraba [illegible].
Menyi sokan vadnak kik az jövö Uj Esztendöt nem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] mondom [illegible], hogy [illegible] az Ur [illegible] napiat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy sokan [illegible]. Ecce nunc dies salutis [illegible] most [illegible] az Ur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Mindenu [illegible] [illegible] az Uj Esztendö, ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Homo natus de muliere brevi vivens tempore, repletur miseriis multis. [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]

zol -lunk, ha az [illegible] [illegible]
foglaltjuk magunkat, melljen min amaz
rös Gamalieldom, amaz io Napokra fel
magunk, á melj öröklke valo boldogság
örömel, vigassággal, dicsőséggel, s örökke va-
lo hal [illegible]. Melljre [illegible]

Uj Enekellj szerzöie, s az ß. Sol-
tarnak Enekloie, az Kiralj Profeta
ß. David. Latom lolekb amaz Uj Csudat
mellyet az Ur Isten nyonnan e Vilag-
nak ki Nyilatkoztatot kiröl Jeremias
Profeta szollot ~~vala~~ mondvan. Novum
fecit Dn̄s sup terram. Uj Enekelni
Uj dicsiretet kivallja az egesz Vilagot
hogy az Ur Jézus hogy az Ur Jézust dicsirje
s ö neki Enekellje mondvan. Cantate
Dño Canticū novū, Cantate Dño
omnis terra. Uj Eneket enekellyetek
az Urnak, ~~[illegible]~~ ~~omnis terra~~
az ~~egesz~~ fold, ~~Uj~~ Canticū novū.
Uj eneket, Migh ha adt mondana
Az ti Enekeitek mellyet az Sidok boldog-
tatok vala, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Mellyben az Urhoz
kialtotok vala, hogj valamikor immar
küldene el desideratū illū Cunctis
gentibus, azt a kit mindenek Nemzet
[illegible] kivand, szomjúhozik, [illegible] vala az
egesz fold nepe, szomoruságal sirasta
Raucæ factæ sunt fauces meæ
suspicientes in excelsum. Unde
veniet auxiliū mihi.

Du most immar ~~az~~ es Ez uan nem [illegible]
siralmas enekek, Nem az ki ugy siral-
mas enekeket, hanem, mint hogy Verit[as]
[illegible] cunctis gentibus. Cantate
canticum novum. Uj eneket enekel-
[jetek] Mert [illegible] Quia ecce nova [facio]
omnia. Mert ime mindenek ujak
Uj Atya, Uj Anya Uj [illegible], [illegible]
nem hallot az [illegible] Quis audivit
simile. Uj Ember, Uj Istalo, Uj
Uj Angyali enek [illegible]. Uj Pasztorok
Uj Csillag, Uj Öröm, Uj Köntös Uj
Uj Szabad[ito]. Uj Nev. Uj Kereny[?]
Uj Esztendo. Cantate Dno Canticum
Cantate Dno omnis terra. Mind[en]
ugy mond. ~~et tu terra.~~ Te is Oh
mert, pulvis et terra es. po[r]
föld vagy. Midon latod hogy
nek Ujak lettek, Te is Uj legy
Környülallotod mindenek [illegible]
Eph. 4. Exuite veterem hominem, cum
et concupiscentiis suis, et indui[te]
novum hominem. 2 Cor. 5. Ecce
2. [illegible] Mindenek Ujak lettek. Ujitja
csak az Nyomorult es boldogtala[n]
ber, nem akar uj lenni. hanem [illegible]

Ujjan adon O, es Ujjan adö ugy Ada o:
El mulnak az Esztendok, el mulnak a hol-
napok, a hetek, a Napok Mint az folyo
viz meg Ujulnak, de eö soha nem,
soha Uj [illegible] nem megyen. A' vetkezes-
rol az [illegible], a haragrol a [illegible]-
re, a [illegible] [illegible] az [illegible]-
matos [illegible]. Egi [illegible]
elmult üdökben mint Esztendokot
ertunk, Mennyivel [illegible] meg
magunkot
Eb[?] nagy valtozas es siralomra melto bal-
gatagsag. ha a mas ember hazaba
be megyunk, ha kit elol arol talalunk
Ez mai nap Ez Uj Esztendonek kezde-
tin Ekeppen [illegible], [illegible]
lo ~~[illegible]~~ [illegible], bort, [illegible]
mar hat, bo Esztendot ~~[illegible]~~
ugy [illegible] mindenkor [illegible]
Magunk pedig nem akarunk [illegible] lenni,
Ha mi [illegible] nagyon. [illegible]
kello. [illegible] valo azmint [illegible]
mondani, Nem [illegible]. es ha lehet
a mind [illegible] [illegible], meg [illegible]-
tanok, De mi magunkot Nem akarjuk
[illegible] meg Ujitani, maga ha akar-
nok meg lehetne.

254

Serm. 12 de verb. D. — Hat ezep dolgot erröl mit mond Sz. Agoston,
Bona omnia vis habere, et bonus esse non vis.
mindennéket kivanzs, te pedig io nem akarsz
lenni. ~~Mar kivan~~ Miczoda vagyat kivannal
adra magadnak, mond mast lerlek. Roszt
felesiget nem akarsz, rosz fiat nem akarsz. roszt
szolgat nem akarsz, rosz lovat, mar hat,
ruhat, Nadragot czizmat [illegible] nem
akarsz. Es miert rosz eletet akarsz.
Kerlek [illegible], bizvást folljeb az
te eleted a Nadragnal czizmanal
semmyvel. Ha szollani tudnanak
a mi nekik [illegible] bizony azt kialtanak ~~mondanak~~
a mi képpen te azt akarnad hogy [illegible]
iok lennenek, bizony mies azt akarn[illegible]
hogy az mi Urunk is io lenne. Hel ill[illegible]
Eszket Sz. Agoston mondja.
Hasonlo képpen az gyilkosnak, ételt vigy
~~ha szollani tudna~~, a hit mi is [illegible]
boldogtalanak kivannok hogy [illegible]
ha szollani tudna, bizony azt kialt[illegible]
[illegible], Az mi képpen ti o [illegible]
azt kivanyatok, hogy en is [illegible]
mies az kivanom tollatok, hogy ti [illegible]
[illegible]. Nem akarom adig azon io
3 nolvonnial az ti [illegible] gonosz[illegible]
Nem akarom az en [illegible] taplalni
ti [illegible]

Nem akarom az en gabonajmal bo boronnal [3o]
es gyümölczömmel taplalni az ti [illegible]
jo Esztendöt kivantok, io lesztek ha ti [illegible]
iok lesztek. ha az Lelki kennyeml [illegible]
ha fel nem [illegible]. ha az gonoszsagot el [illegible]
ha az az en Ajandekomot [illegible] az [illegible]
es [illegible] JESUS Nevet, az ti [illegible]
[illegible] hordozzatok, [illegible]
[illegible], mint valami tablara fel [illegible].
Ha az ti ~~[illegible]~~ [illegible] maga-
tokat fogladjatok. recedant vetera
nova sint omnia corda voces et opera
[illegible] az [illegible]. Quis est homo
qui vult vitam, Quis est homo qui
diligit videre dies bonos. azt
[illegible] ez uj esztendot David [illegible] utan mit
kel [illegible] adja.
Prohibe linguam tuam à malo
et labia tua ne loquantur dolum.
tartoztassad meg [illegible] Diverte à malo
et fac bonum, inquire pacem et per-
sequere eam. tavoztal el az gonosztul
es [illegible] iot, jo esztendöt, io
napokot kivansz latni, es [illegible]
[illegible], tavozzal el az gonosztol [illegible]
[illegible] iot, az az esztendö [illegible] io lesz

Ha fel [illegible] ki [illegible] Psal. 33

Ha az Uj Esztendöbe nem akarunk io li-
mikor leszünk iok. talan az utolso orat
varjuk hogy akkor akarunk iok lenni
akkor akarunk penitenciat tartani. Sera
Augus: ting. penitentia raro vera. Az naprol napra
halogatot penitentia igen ritkan igaz
penitencia, ~~Mert kiknek [illegible] es [illegible]~~
minel sokaigh [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nagy [illegible]
azert akkor [illegible] [illegible] lesen az io
[illegible] minel kinok es [illegible] bün
[illegible] [illegible]. Azert az Mikeppen All-
xander [illegible] [illegible] [illegible] alt az Vit
a ki akkor igazgatta kopiajat mikor
[illegible] kellet. Az [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
~~akkor [illegible] el az [illegible] mikor [illegible]~~
akkor akarja io bitani magat mi[illegible]
[illegible] hadgja az bunt, [illegible] az [illegible]
[illegible] hatta el ötöt vagy talam napr[illegible]
napra halogatod, im holnap im [illegible]
-nap. Halljad Sz. Agostont. fort[illegible]
respondes Cras, Cras. o vox Cor-
uina quando erit ultimum Cras
Coruus non redit ad archam, Columba
4. redit. Talam azt felelted ~~Cras~~ Cras.
mint a hollo Cras Cras. holnap hol: O[illegible]
mikor lesen az Utolso Cras, az Hollo [illegible]
[illegible] az [illegible], [illegible] [illegible] Galamb

Avagy talan mas Uj Esztendöt varsz. ki-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Menyi Vadnak kik az Elmult O Esztendöt
[illegible] [illegible] [illegible]. io [illegible] [illegible]-
[illegible] vala el. Most az föld [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-
Menyin Vadnak kik a jöven valo Uj Esztendöt
[illegible] [illegible] io [illegible] [illegible] el [illegible]
az maj nap. Nem mondom hogy
[illegible] az Utolso napjat vagy hol-
napjat nem erünk, de bizonyoson mond-
hatom hogy soha[n] mas nem erik. Ecce
nunc dies salutis. [illegible] most vagyon
az [illegible] napja, ha [illegible] el [illegible]
[illegible] mas nem [illegible]. Minden [illegible]
[illegible] [illegible] az jövendö valo Uj Esztendö.
ha mi iok leszünk, ha mi az [illegible] [illegible]-
[illegible] foglalljuk magunkat, mellyen
[illegible] ~~[illegible]~~ valami erös [illegible], [illegible]
io napokra fel [illegible]. a mely
öröke valo boldogsaggal, örömmel,
[illegible], dicsöseggel, es öröke valo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Melyre
[illegible] minket az Sz. [illegible] az Ur JEsus
[illegible] es [illegible] Amen.

Habita in monaster 1530

In festo Trium Regum.

Et venimus adorare eum. Math. 2.

A Beato Ludovico Gallarum Rege, missus est ad orientis Imperatorem Sultanum, vir quidam Religiosus, et doctus Ivo nomine, Huic in itinere mirum quod accidit, quod ad multorum valet instructionem. Anus quaedam mulier huic in loco quodam occurrit, una manu amphoram aqua plenam, altera manu pelvim cupream prunis igneis refertam gestans. Miratus Ivo, vetulam duo sibi contraria portantem, aquam scilicet et ignem, quaerit quid haec sibi velint? Cui inquit mulier, Prunas inquit fero, ut iis paradisum Incendam, et comburam. Aquam vero inquit, ut iis flamam infernorum extinguam, et eorum penitus aboleam. Iamque magis coepit mirari Ivo responsum mulieris tam acutum, et prorsus mirabile, interrogat ultra, quomodo haec potuit perficere, et quo fine? Cui illa. Hoc fine inquit ut imposterum omnis non recta, et non pura intentio penitus cesset, ut nemo tantum ideo serviat Deo, nemo tamen ideo sit bonus, quia ei caelorum Regnum dabitur pro praemio. Et etiam nemo ideo peccata caveat, quia ob ea infernorum poena dabitur. Sed qui servit Deo, eo solo fine serviat Deo, quia amplius placere Deo, et in ... esse gratam, Et qui abstinet a vitiis, hoc eo fine abstineat: Hanc intentionem serviendi Deo, ostendunt tribus Regibus et Herodis

Ad chri pueri praesepe, atq straminicas cunas, T
magni principes venerunt ab orientali Regioe. q
itinere toto. Sive in hac, sive illa civitate consistebant,
ve apud principes alios, sive ad Herodem divert
nullu frequtg dabant responsum, quā illud, qua
rectissimā Intentione, Et venimg adorare eum. S
et Herodes quoq Rex, magno idipsum animo prom
ctabat, ut et ego veniens adorem eum. Hic uti er
tis nulla est spes praemij, nulla et paenae metg, ne
ulla est hic, aut coeli, aut Inferi mentio. Unicg tm ill
neris Bethlehemitici est finis, divini cultg, et adora
quasi uno tū Herodes, quā ipsig hospites Reges u
simul nil aliud vellent, quam adorationem nov
gis. Et certe quis Herodem, non idem sentire di
rit, quod hos tres Reges pios. Verum inter H
dis, et horu trium Regum intentionem, tantu
discrimen, quantu inter celu, et terram, Herode
mirū, cu dixit, ut et ego veniens adorē eum, pes
mā habuisse intentionē. At uo tres Reges optim

Phi communiter dicere solent, ultim in Actione,
mū esse In intentione. A mi az cselekedetbe, vel
hez vetélibe utólsó, Az, az szándékba, és igi
zetbe elsö. Finis est, ad qiem referuntr oia, Ai
tidiana efficientia gitat. v. g. vult aliqs aedificar
mum. Hac septimana convehit lapides, lateres. A
Calcem, alia Arenam, postea asseres, deinde cu
chitectis agit, cu Fundatore, cu murarijs, ja cu
firnamenta, ja vitra. & quorsu haec oia: Ad ha

finis oium domg est. quae prima e intentione, sed Actione
ultima.
Narrat ergo S. Matheg. Tres orientes Dynastas iter
ingressos Hytam versg, quis non videt, quod iter hoc lo
gum, difficile, laboriosum, et magnarū fuit expensarum,
fuit ac hg itineris finis, et scopg? Novi Regis adoratio.
Et venimg Adorare eum. Hoc toto itinere secu agitabat,
et vēg adorare eum. Haec eoru intentio ad iter eos ca
pessend fecit. Haec diversa munera congessit. Haec in via
necessaria praescripsit. Haec Hierosolymā Iudeae Metropo,
lim duxit. Haec hospitiū Herodis quaesivit, Haec prae,
cedenti per stellā sydereis fidelisse obtemperavit. Finis
haec oia dictavit. Finis certe optimg ac laudatissg
Et venimg adorare eum. Sed et Herodes idem
ait, et idem ijsdem verbis. Ut et ego veniens ado,
rem eum. Quis non credat Herodem, et illig Re,
gios hospites unig esse animi, aequalis propositi,
et ejgd prorsg intentionis? Sed profecto, qtum
terra ab astris dissidet, tm Herodis, et trium Ma,
gorum animg, propositu, ac intentio discrepant.
Hujg n. longe pessimg, horu uo longe optg ~~animg~~ finis
fuit.
Quod Herodis finis pessig fuit, His argumtis pbi.
1°. Audiens aute Herodes Rex, turbatg est. En pri,
mū malae Intentionis argum. Turbari. Homo bonae
intentionis, nunq totg turbatr, quomodocuq res eue,
niat, etsi oia male cadant, sibi e prens, et sibi simi,
lis. Nō contristabit iustu, qcqd. ei acciderit. ait. Sap. prov. c. 6
11.
Vā bona intentione, q ht. non pt excidere. Herodes

ideo turbatus est, quia Regno pelli metuebat. Sed unde h[...]
metus? Sibi ipsi nimium amicus, seipsum nimium ardter, et [...]
mabat, et quaerebat. Si hic auribus eius dies, noctesque [...]
gessisset, natum quidem esse messiam, non tamen vel minima [...]
parte cuique nocuturum, neque enim uenit ut Regna eri[...]
sed ut det, non uenit turbare homines, sed turbatos m[...]
gare. non uenit lites, bella mouere, sed pacem [...]
mi. Nihilominus Herodes turbatissimus assidue timuisset [...]
nec aliud animo voluisset, quam Regis infantuli [...]
nalo nap eluceret. Hoc unum ei ambitio incl[...]
mabat. Moriatur hic puer, moriatur, etsi per mille, [...]
per 14 millia corpora (tot occisos infantes fuiss[e]
tradit magni authores) mihi configiendo sit, [...]
moriatur. Vide quomodo ipsius vulpinam locutionem [...]
et ego, inquit, adorem eum, prodit turbatio. Audiens [...]
tamen Herodes Rex, turbatus est.

2.um Malae ipsius intentionis argumentum. Et congregans o[mnes]
principes Sacerdotum, et scribas populi, sciscitabatur ab [eis]
ubi Christus nasceretur. quae est hic Herodis intentio? [...]
sciat locum nati parvuli, et quid in hoc mali? Ho[...]
certe quod hic nihil boni sit. Scire velle locum, et re[...]
re indifferens est, intentio nec bona, nec mala. At sci[...]
velle malo fine, hec iam est intentio mala. Et tamen si qu[...]
ramus cur Herodes Christi patriam nati nosse voluit? [...]
ut salutant, munera ferunt, adorant? minime. Ut [...]
gulant. Hec mens illius, haec erat intentio ac fenis.

3.um Tunc Herodes, clam, vocatis magis, diligenter didi[cit]
ab eis tempus stellae. Neque hoc bonae intentionis est signum [...]

[...]vocare magos, nihil erat vitii. Clam vero vocare, signum
[...] eius suspicionis malae. Omnis enim qui male agit, odit lucem,
[...] non uenit ad lucem, ut non arguantur opera eius. Ioannis. c. 3.
[...]c procerto quilibet scire debet, dum quis res suas occultas
[...]ctus, suppressas, vult esse, et nullo modo ab aliis sciri vult,
[...]r odit lucem, et sua vitia vult latere. Multa quidem
[...]clam fiunt, quae nollent sciri, Ut sua arcana curia,
[...] sua arcana militia. Senatus et tamen si haec resciant,
[...] ideo formidant, furtim si id scire expediat. quantum
[...]eemosinae clam dati, authore nemini noto? posuit mos.
[...]ue, candelae, indusia, pecuniam et ad altare. in quibusdam
[...]ocii. quis posuit? nemo scit, nisi Deus, cuius honori id fit.
[...]re hoc, ac sancte, et ad Christi mentem qui dicit, nesciat
[...] sinistra tua etc. Si tamen ii qui hoc faciunt, et dant, scirent
[...] maiorem Dei honorem facere, si scianti; diceret peul
[...]bio, sine omni gloria. Ego sum ego dedi: Non vadest
[...] vitiis ratio. Fur omni modo vult latere. Amator non
[...] vult sciri. Homicida non vult agnosci. Quis orator
[...] eloquens erit, qui persuadebit talibus ad Dei gloriam id futurum
[...] ut hi tales sciantur, et reus eorum. Imo irascentur omni di[...]
[...] eos qui accusat. quis illorum dicet, ego sum aleator, ego
[...] fur, praedo, fornicarius. Talia furtim, et clam fieri
[...]onsueuerunt. Tecta plerumque suspecta. dicebat ille.
[...] latebras, grassatores, ganeos. Herodes ergo, cum ma[gos]
[...] clam accersit, palam se malae actionis, intentionis
[...]onscium ostenderit, ac perinde ab hac vitiosa ra[dice]
[...], mali orti sunt rami, nam quid hic egit Herodes
[...]tiones egit. Cum perversa est intentio quae praecedit, omne
[...] eius est malum, quod sequitur. Ubi ergo clam magos
[...]vocat, dum tempus stellae ab eis diligenter quaerit. Dum
[...]os in Bethlem mittit. Dum sollerter interrogari iubet.

et sibi renunciavi, mādauit, oīa maligne, fraudulēter
seqdē addedit fucatissam, ac negssam intentiōm. Ut e
ego ueniens adorē eum. En Angelū tinebrar, trans
figuratū in Angelū lucis. O uulpes callidissā, nō s
cām Chri Dñj Herodianci familiar hoc nomē trib
qua uulpina uafritie, ferum ac cruentū animum
posse tegi putabat. Hanc ut primā concionis p
O chrani mei, Ad Salomonis tribunal duae fœmin
litigabant de infante, utraq qdē prolē habuit, sed il
uiua, haec mortua, quā dormiens oppresserat. Nos
struit. Lis ista, si advertimus. Nos qdē oramus, sti
damus, consilio, manu pxīm iuuamus, patienter adversi
sustinemus, haec et talia sunt quasi filij bonae actiōi
Sed nisi ad haec oīa vigilemus, nisi semp intentio sin
vissā, liberos suos defendat, incuriēse somno eos o
rimimus, oraōem nrām, elemām et alia bona qua
cimus somnolēta pdimus, et eta qgd in illis vivū
uitae inerat, adimimus. Nā quod est corpus sine ani
hoc est opus sine intentiōe bona. Ac pinde oculus n
Archang. uiderr. ad quē collineamus sit semp Deus, et eius honor, Deus
solus in cāa, cur haec facimus, cur ista fugiamus, cur
et alia pferamus. Et si in hac vita, pro laboribus
non compensabit. Deus hīmus sponsorem, Koros
Quod Deus Abrahamo dixit, hoc oēs bona intentiō
sibi a Deo dictū censeant. Ego protector tuus sū, e
Gen. 15. merces tua magna nimis.
Videamus nunc Horū triū Regū bonā intentiōn
Longe melior illa Herodiana; Herodis haec turbat
Rabbinorū consultatio, scribar. librorū euolutio, Tol

bis trepidao, Tres hoc viros poterat admodū dubios
reddere, imō et in errorē pertrahere, et re infecta reditum
suadere, Poterant n. sibi dicere. Hem quā infantes
mus, et digni oī cachinō. En dū ipso Iudeae meditullio de
oc Iudeorū Rege quem quærimus nihil scitur. et nos tā
mere, stella nescio qua uisa, statim secuti sumus, desertis
Regionibus nrīs, domibus nrīs pposita in has peregrinas
et ignotas nos eiecimus. Turbavimus Herod. Regem,
civitatē infestavimus. Sine consiliarijs neapolitanis
quid uani hoc itiner, nobis voluimus. Sed ni
cogitationū admiserunt, sed quo coeperunt pede, inten
tione bona qua inceperant constanter sunt progressi.
hoc unū oībus responderunt. Venimus adorare eum.
quis illorum aliquē in antro Bethlemitico interro
gasset. Quid uultis cum his muneribus, quis hic tā
modestus, tā uerecundus incessus, quid haec ad terrā
prostratio? Nō aliud respondissent, quā hoc
sum. Venimus adorare eum; Iterum si dicar.
quid maius Regiae in hoc puerulo vidistis, en eius
pauperculam, en stabulū pro palatio. Et pro
pro lecto aureo, en bouē Asinū, pro famuli
o, nihil Regiae pompae, nihil hic est magnificentiae.
ipsi nihilō clamant. Venimus adorare eum. Huc
nos neq metus, neq ulla uiolentia, neq spes opum,
neq ulla necessitas adegit. Hoc unū nos domo exci
uit. Venimus adorare eum: Et quē eum, quē ue
stis adorare? illū ipsū cuius stellā in oriente vidimus.
cui obediunt coeli, qui nobis facē e coelo extulit
venimus adorare.

Tandē assecuti suū finem. Et procidētes adoraverunt
eum. qui adoraverunt? Reges. Quē adorant? Puerum
Divites. Pauperculum. Potentes, imbellem. Poterant
pro se quoque dicere. Ego gl[ori]am meā non quaesivi, sed m[...]
ti Regis Hebraei, hac de causa iter hoc suscepi. Hoc fi[...]
munera haec attuli. Una mens omnium, et una vo[...]
venimus adorare eum. Et ubi stella duce v[...]
runt ad vilissim[um] tugurium, ad pecud[um] aedes, ad pue[...]
lū panfeculū, in quo forte nihil divini appareb[at]
Nihilominus procidentes adoraverunt eum.

En, jm hól, o chrane, quid mala, quid bona [...]
[...]icat intentio. En quā mala intentio, fucata [...]
tes, et félelmes, Bona aut[em] constans, et magnan[i-]
ma est. et quā sibi utraque prodat suis indiciis. [He-]
rodes licet truculentū animū dissimularet non [...]
rat, malae t[ame]n intentionis signa aperte edidit. [...]
ab Oriente venientes Reges Intentione optā ve[ne-]
runt ad Chr[ist]i nati cunabula, n[on] t[ant]ū stellā duce[m]
habuerunt, sed et Angelum monitorem, q[ui] eos fidel[iter]
instruxit, ut Herodem declinarent, ad eundē ne re[...]
rent. alia via domū redirent, ne Intentionē optima[m]
qua venerant, depravarent el ne veszitenéĸ
Haec vera, et prorsus pura est Intentio. Dei vol[...]
tatē in omnibus sequi. Hanc homo chr[ist]ianus in omnibus de[...]
intentio quaecunque agit ut sincero corde, et illi[...]
totielletes subinde assidue secū volvat, et dicat. D[...]
in honorē tuū quaecunque facio, ea facio, tuae volu[ntati]
[...]ti pareri cupio in omnibus, sive illa sint facilia, sive fa[...]
[...]difficilia, Aspera, vel iucunda. Veni adorare te. Non [...]
Herodes, sed ut veri Reges. Hoc servitiū tibi offero non
[...]ate, sed sponte, non ob metum, sed jo akaratbol, non
[...]ō p[rae]mii coeli, nec ob poenas inferi, sed servio tibi
propter te, q[ui]a dignus es ut tibi omnis creatura serviat.
[...] q[ui]a mihi placet. Et hoc est quod David exclamat. Co[n-] Ps. 117
[fite]mini D[omi]no, quoniā bonus. Confitemini inquit D[omi]no. Non quia
[...] et pastorē Regē fecit. Non q[ui]a me pauperem ditavit,
[...]e ideo, q[ui]a tanta insuper se mihi datur[um] p[ro]misit, sed con[...]
[...]ni D[omi]no q[uonia]m bonus, q[uonia]m in aeternū misericordia eius. Afferam
[...]nū exemplum, et finiam.
[...]uo quidam in Eremo Deo magis vivebant, q[uam] sibi
[...]magna concordia in vivere, et sanctitate, Invidit illis malus
[dae]mon hac divitias splendor, fingit se Angelū lucis
[p]ulcherrimo vultu et splendore allocutus est Seniorem et illis pr[ae]- sedentem
[...]cens. Nuntius sum inquit missus ad vos sed non bon[us]
[...]ntius ad te, Socius inquit tuus iuvenis ille q[ui] tecum vive[bat]
[De]o servivit, a Deo p[ro]scriptus est, et aeternis flammis desti[n-]
[at]us, ideoque quicunque boni agat, frustra agit omnia. Ezthor[...]
[...]t ad hanc vocem senex. O terribilem inquit nuntiu[m].
[...]o ne sibi sunt inquit, hic iuvenis tot conatus, tanta la[...]
[...]ore, tanta sui mortificatio: Ah q[ua]ntum es eius animae te[...]
[...]ahor. Hic tertiū Angelus et ornē, sciebam inquit non sine
[...]mitu ac dolore te auditurū ista, verū Divinum
[d]ecretū rescindi non p[otes]t, et mox oculis se subduxit
[U]nde factū, ut senex ille sociū iuvenem, nunquam sine
[s]uspirio, ac fletu intueretur. Observavit id tand[em]
iuvenis, coepit quaerere, q[ui]d causae esset, quod quotiesunque

[faint] [...] in [...]

se aspiceret, simul et ingemiscerent. ad quā denuo ab-
tum ingemiscens senex, quid iubet inquit infans dolorem
renouare, tacere me potius uellet quam loqui. Ipsa haec sermo
tergiuersatio. simulabat iuuenem ea extorquendi neque ipse
Multis ergo sermonibus fatigatus senex, tandem non sine
gemitu dixit. Ab Angelo inquit reuelatum est mihi te
damnandum, frustraque te pro caelo laborare. Hic iuue-
nis, singulari alacritate. O mi pater, hoc te inquit, non
turbet, neque affligat. Ego siquidem Deo meo ad hoc usque
tempus non seruiui tanquam mercenarius pro caelo
sed ut filius et debito, qui ipse summum bonum est cui
ego me totum debeo, quid demum Deus meus de me sta-
tuat. Admiratus senex tam sinceram filii in hominem
animum. Seruiamus inquit, o fili Deo quam possumus
fidelissime, bonus ille pater. non potuere paterni
etiam animum, ipsi est curae de nobis. Neque uero
distulit Deus paternum animum ostendere, in filio
ta obsequentes. Misit enim submisit uerum ac bonum An-
gelum, qui eis significaret. priorem illum cacodaemo-
nem fuisse qui se in lucis Angelum transformauit, ut eos
deciperet, sed sibi praeuidenti, iuuenem illum ad
terna praemiis a Deo destinatum esse, Deoque singu-
lariter placere eius obsequium, et seruitium. Vult
ergo Deus sibi a nobis seruiri, non ideo ut celerius
centur quadamque, neque tantum ut caelestia Regna habe-
sed quia ipse dignus est ut ei et homines et Angeli seruiant
et obsequantur. Cui sit laus et gloria in saecula Amen.

Habitus in Monostor 1627.
Hab. Ibidem. — — 1631

[I]n festo Epiphaniæ Domini.

[H]odiernum festum semper et ubique in summa venere apud
[Christi]anos fuit, et cum communiter, nunc tamen apud magnates
[Rege]s et Imperatores in summo erat honore. Pius ille acuo
[et Ca]tholico Caesar Theodosius, in toto suo Imperio ordi-
[navi]t, ut septem diebus ante hoc festum, et inter 7. dies
[post h]oc festum, ut iudicia ac lites nullibi celebrentur,
[nu]lla itinera peragantur. Nundinae, et caetera merci-
[mon]ia ne frequententur, Labores non alii quam qui
[circ]a domum esse solent, fiant. Uno verbo voluit Pius
Imperator ut hi 15 dies magis Deo, quam caeteris
[te]rrenis rebus adscribantur. Quin quod magis miror,
[Julianus] ille Apostata, et hostis Christianorum summus, qui
sciret, quanta in venerare habitum hoc festum apud Chri-
[stia]nos, fuit enim in iuventute talis, Ipse quoque illud a
[su]is Paganis celebrari praecepit. Nam ut dicit Amianus Marcel. 2
[li]us ferias inter Christianos celebrant mense Ianuario,
[Epi]phaniae nomine nuncupant. [illegible] Ac proinde ab illis iam
[anti]quis temporibus haec sacra festi huius solennitas venerabiliter
[ce]lebrata est, et nunc celebratur, et praecipue a Christianis Re-
[gibu]s et Monarchis, pie ac religiose traducitur. Loquamur
[ergo] et nos de hoc sacro festo, et de Evangelio nobis proposito.
[Sicut ver]us Deus illa patris aeternam sapientia, Humilis quando in mundum
[ven]it, atque adeo matrem quoque humilem elegit, sic in Humili
[loc]o Bethlehem nasci voluit. Caeterum tamen est mirabilis, quia Humilis
[h]umilis ratione assumptae carnis, Mirabilis natura Divi-
[ni]tatis. Humilis dum iacet in stabulo, Mirabilis cum eum
[stel]la Demonstrat coelesti signum. Certe mirabile est, quod Christus

natus sit ex virgine, sed n magis mirum, quod de celo ostensus sit
dovo. Ecce quanta mirabilia. In Iudea christus in presepi vagiebat
et Angelus cum pastoribus predicabat, In ulnis virginis sila
panis lactus erat, et in Chaldea a magis visus ... in
va coruscans. In Bethlem lactabatur a matre, In Chal
adorabatur a Magis. Ac fendi ut cum non tantum in signo vi
sed et pronatus, Surgunt, iter agreditur, novum Regem in
Et cum Hrlm Iudeorum Regiam intrant: Clamant ad urba
bi. Ecce Magi venerunt ab Oriente Hrlm; quaerentes
gem novum Iudeorum, viventes prior.

Ubi est qui natus est Rex Iudeorum? Magna audacia
rum Magorum, In Civitate Regia, Rege ipso presente
ipsa Aula Regia, novum regem querere ac de illo sciscit
non dicunt ubi est Rex electus Iudeorum, vel Coronatus, Sed Rex
natus est Iudeorum, Credunt firmiter novum Regem hunc nat
eu Regem Iudeorum, idque magnifice fatentur, coram amicis, et
eis, Nihil de hac confessione formidat nec a Rege, nec a
ribus. Hunc titulum Iudei in Cruce ferre non pote
sed incitant Pilatum dicentes, Noli scribere R. J. sed
dixit. etc. At ille. Quod scripsi etc. Discimus hinc,
ut nos oportent esse in professione nostrae fidei Severe, Cui
fessus fuerit coram hominibus etc. Disce 2o saepe sollic
te esse de Inquirendo Dno, ac dicere. Ubi est q. d. Confes
nus etc. Deflecti ob vitam peccatum pro tuo posse etc. Inter
incidisti in peccatum aliquod mortale, adverte Deum tuum
nunquam ad te venerat et deservisse, te in manus eius hosti
venisse: Contere iter, quaere. Ubi est qui nuper in Sacram
natus fuit in me Rex Iudeorum. Non est apud me,
sit a me, datus sum in praedam eius hosti. Ah maledictum
quod a me Deum meum aufert etc. Surgam et quaeram
gor dilectum meum, quaeram iter Contritione, Confessione
sta quaere o christiane. et invenies Deum amissum.

m. magd. ... vthi ... bt mon... ... ... ubi

undique stellam eius in oriente. Ab hac stellae apparitione vocatur
... festum Graece epiphania, seu theophania, i. Appa.
... Dni, eo quod christus ... per hanc stellam apparuit Ma
... quondam pastoribus super gregem s. n. apparuit per lucidum Angelum
... scit bonus Deus nobis miseris hominibus accomodare, Aplis
... piscatoribus apparuit in quantum secundum naturalem piscationem. Sa
... ... stellam. illi nota. Aliquando Susta
... magno principi, qui addictus fuit venatio, per cervum f.
... incolita stella denotabat, quod nova illa lux ...
... ille Sol iustitiae, qui qui in tenebris mortis sedent, et in
... incredulitatis tenebris vivunt, quales erant hi Magi appa
... etc. Notandum autem est, quod stella haec naturalis stella
fuerit, nec planeta, qualis olim in principio creavit Deus
fuit alia, nova, mirabilis, multo diversa ab aliis. ...
alia stella sunt ... in 5. 6. 7. 8. ... celo. Haec in aere.
... hunt suum certum motum a solis ortu, usque ... Haec autem mo
... stat. Ceterae non lucent de die. Haec luxit ... Non
... illae, haec visa est. Illae semper sunt in suo firmamento, At
... evanuit. Aliae non moventur nisi cum caeli motu, At haec
... celo, sola.

... venimus adorare Dm. Mirabilis res, olim multi Re
... gentium, quales erant Senacherib, Nabuchod. Antio
... venerunt in Iudeam ut eam vastarent, occuparent, Reges
... caperent, abducerent etc. At hi 3. Reges, non ideo venerunt ...
... ut coram Rege Iudeorum se humilient, Genua curvent, ado
... ent. Ecce ipsi dant causam adventus sui, Venimus adorare
...
Certe magnae amplitudinis signum continentur in
... duobus verbis. Vidimus stellam eius, et venimus. Vi
... mus inquit, et venimus, Bonae mentis est hoc; Audi
... inspirationes, et sequi. audire Dei mandata, et explere.
... dere aliorum bona exempla, et imitari. Cernis dulcedinem
... ntire, et eam amplecti. Audire denique conciones, et facere.

Talis fuit S. Paulus. Cu[m] n[on] sa[n]voce vocaretur. Saule. S
tim, nil repugnans, nil respondens, ad o[mn]e obsequiu[m] Di se p
stu ostendit. dicens. D[omi]ne quid me vis facere? ...
ut valedictis o[mn]ibus te sequar, faciu[m]. Vis ut cru[cem]
tua[m] assuma[m] faciam: Vis ut nome[n] tuu[m] p[er] orbe[m] co[n]...
Sic Samuel puer adhuc. Loquere. 1. Sic Abraha[m]
Exi de terra tua. n[on]. Sic itaq[ue] si sentis stella[m] De[i]
vocantis ad te, ad suu[m] servitiu[m]. Ad relinq[uen]d[um] m...
Ab ebrietate ad sobrietate[m], ab impuritate ad p[ro]bitate[m] ...
Noli obdurare. H. Sed cu[m] Paulo. 8. Cu[m] Samuele ...
Sed multi hac stellas, h. e. Hoc vocatis se Dei u...
sepeliunt, n[on] curant, nil ad se spectare putantes, ...
in malitia sua, nulla dantes spem quersionis. q[ua]dra-
ginta annis Noe fabricabat Arca[m], iussu Dei, ... sua
... ursum mund[i] signu[m] evidens, et quod velit mu[ndum]
quis absorbere, Quasi toto illud tempore eos m...
nt. conversi ad D. Deu[m] verum, ... p[o]enitentia[m], u...
mu[ndus] n[on] arca hac p[er]fecta fuerit, deq[ue] obruet mu[ndum]
q[u]i ... tibi... o[mn]e[s]. ... Et n[on] cognoverunt inq[ui]t, Script[ura],
Gen. 40. Matt 24 ... venerit diluviu[m], et tulit o[mn]e[s]: Sic Pharao ...
suis Aegyptiis quot signa ... Donec o[mn]e[s] submersi s[unt].
En nunc quo[que] Hierosolymitani, q[ui] n[on] sciebant scripturas, et
prophetarum vaticinia de Chr[ist]o nascituro, locu[m] ipsu[m] ...
nati Chr[ist]i denuntiat Regibus eos in Betlem mittunt, ip[si]
domi resident, nil eoru[m] adventu moventur, nil curant ...
lam, qua[m] tu[m] iuxta vaticiniu[m] Balaam in adventu Me[ssiae]
orituram sciebant, nil soliciti de redemptore suo, quo ...
... maiores venturu[m] p[rae]dixerunt, et s... ...
peccavit.
Audiens Herodes t. c. Si Herodes legitimus Iudeor[um] ...
fuisset. Si Regalem naturam habuisset, audito adventu ...

...

Hadmi...

...festo Epiphaniae Domini.

Vidimus stella[m] eius in oriente. Mat. 2.

Nem akarta az utonna ez vilagra iut Messias
... o szuletesit telljessegesen el halgatni, és eltitkolni
... lég eloszeris pasztoroknak meg ielentette; ... az
... az Kiralyoknak, avagy az bulu magusoknak. A
pasztorokat csak ... Angyaltol avagy mezokrol
... az o ... magahoz hiua Angyalok
... Az Kiraljokat p[edi]g ... az nap kelet tanul valo
... fenes csillagh atal maga utan vonsza
pasztorok ugy mint szegenyek, es eluvult ... ma,
... hason lo emberekk, ... lattanak bethlehe... az
... haloktol halottanak meg beszelltenek. De az Magusok
... nemesek, es nagy rendbol valo valanak. Herodes
... nak, gardaj farisewsokk, es irastudoknak, es az ...
... navasnak hogy igaz Messias ez vilagra szuletett
... mondottanak. Valanak tehat Chr[istus] szuletesenek
orszagi az hon lévo pasztorok; es ugyan azon szule-
tesenek bizonsagi valanak mesterol erkezet harom
Kiraljok, kiket erokaert Chr[istus] urunk oly messi fold
... csillag atal Sido orszagba hivata; hogy az Sidok
... papok midon ezektol az Magusoktol meg
... hol szuletett legyen az igaz Christus ... meg
... lennenek az o eleven ... kik ...
nem fogattak, es nem is ... esmerni akartak. ...
... historiaiat meg irta Szent Mate ...
... hol ... ket ... cselleg ... at
... holok Az pogan... ... hitere ...
... Kiralyok ...

265

[illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible], nem pogányoknak, imo et gentiu, igenis
vel hogy azert Sidoknak, pogányoknak az Isten, [illegible]
dokatis lassohoz hitta, pogányokatis, Et Iudaeis [illegible]
cavit pastores, quorum et Iudaeis primos, et principes
pastores Ecclesia habuerit, Petru Pontifice summum
ulu, Apostoros ceteros. Et gentibus vocavit Mag[os]
Reges, qua ex gentibus multi Reges, multi principes, m[ultos]
viri illustr, nobilissi. doctissi, sapientissi Christo nom[ine]
dederu, Pastores et propinquis pascua addu[xit]
csak közel való legelő mezőrűl,) qua Iudaei Deo
fidem, et legem propinquiores erant Magos ex l[onginquo]
et nyirtibus vocavit, qua gentes idolorum cultores l[onge]
a Deo distabant. Pastores prius vocavit, quora
Iudaei, postea Magos. i. gentes. Iudaeis non primum
postea gentibus erat nuncciand, nam ut ait S. Paulus. V[irtu]
Rom. 1. tus (i. fortitudo Dei,) est Evangeliu in salute om[ni cre]
[dent]i Iudaeo primum, et Graeco. i. gentili. Et alibi Act[is]
Act. 13. bis i. Iudaeis oportebat primum loqui verbum Dei, S[ig]
Matt. 24 nificavit illud c. c. ad [illegible]. Hanc nos adumbrata
Jud. 6. vellus illud Gideonis. Primo enim csak egyed[ül]
a gyapiu az eghi harmaddal meg nedvesedet.
fold pedighen mellien a gyapiu fekut szaraz
vada, Annak utanna. a harmad az földet m[eg]
nedvesitette, es az gyapiu meg szaradot. Quod [non]
aliud denotat, nisi quod Iudaicus populus primum
[illegible] velleris Evangelij sicane rori ebibit, p[ost]
[illegible] et gentium avida terra, divino imbri s[uo]
et Iudaea terra est exicata. Nobilissi[mi]
[illegible]

[illegible] paravimus floribus. Apostoros sanctos, quo[rum]
oi virtutum flore olentes christianos. At exarunt
a, spinas pomis protulit, pro floribus [illegible], ele
[illegible] sincere es semtüs lőt; Az pogániok pedig
[illegible] gyümölcsöket paradicsomma valtoztak
destitata, az [illegible] [illegible] pusztaságok
dessege dumulisoe horot. Iuxta illud Isaiae cap. 35.
[Laeta]bitur deserta, et exultabit solitudo, et florebit
[quasi] liliu, gloria Libani data est ei, et decor Carmeli
[ipsi] videbunt gloriam Dni, et decorem Dei nostri. Solitudo
[e]t olim gentilitas terra infructuosa, haec post ad-
[ventu]m Christi exultavit, et ocum bonorum operum velut pela[go]
[...] liliu produxit. Huic data est gloria Iudaeorum, decor sacerdotum
[...] pluvae, et [illegible] illi [illegible]. Populus Dei electus
[...] translatus [illegible], Huius translationis
[...] a Iudaeis acceptionis primi fuerunt
[...] gentes, et decani a Iudaeis acceptionis primi fuerunt
[...]tiones Caspar. Melchior. Balthasar. Orientis supi[...]
[...]ssi, et doctissi sive principes, sive Reges sive philosophi.
[...] tres viri. Tres orbis partes. Asiam. Africam. Europam
[...] fide imbuere coeperunt. 2

[...] et optimo iure, tres illi viri, inter viros for[tes] 2. Re[g.] 23.
[...]ssos qui circa Regem David erant numerati. Qui rum[pentes]
[...]entes castra philistinor per medium illorum viam sibi [illegible]
[...] et aquam et fonte Bethlemaeo, quam sumopere David de[siderabat]
[...]t, et aqua et fonte Bethlemaeo, quam [illegible] attulerunt. Sint illi fortissi [...]
[...] desiderabat, hauserunt, et Regi attulerunt. Sint illi fortissi sunt inter
[...] viros Davidis, At vero hi fortissi sunt inter
[...] viros Regis Regum, et Dni dominantium. Illi ad David in speluncam
[...] Odollam venerunt, Hi ad Christum in spelunca Bethleem
[...] castra philistinor, Hi castra Idolorum. Daemonum ac
[...] irruerunt; Illi aquam de cisterna Bethlem; Hi gra[tiam]
[...] a perenni omnium bonorum fonte in Bethlehem [illegible]

[illegible] [illegible] solis [illegible]
[illegible] Babiloniæ aduersaria, et cum Regis Ezechiæ
[illegible] intellexerunt. Mox fiet Babiloniorum intelli[gentia]
Ezechiæ Regis Iudeorum sit hoc factum. Legatos cum mu[ne-]
ribus misit ad eum. Signum ergo ostendit Deus Ezechi[æ]
[illegible] solis retrogressionem sanitatem eius indicans, Sic[ut]
et proculdubio Deus toti orbi salutem indicans, ostendens
[illegible] stellam lucidissimam. Solis retrogressum considerarunt
Babiloniæ, stellam nouam lucidissimam obseruarunt magi. So[lis]
retrogressio Babiloniorum legatos, ad Ezechiam [illegible]
sanatum cum muneribus adduxit. Sic stella, celi a[d]
ad Christum mirabiliter natum, cum donis euocauit. [Eze-]
chiam Regem Babiloniæ in ampio palatio, sanitate [illegible]
[illegible], Regiis vestibus amictum, opibus abundantem, vi[ris]
nobilissimis stipatum, Israeliticoque populo dominantem
inuenerunt. Christum magi in stabulo infantem, [pan-]
nis inuolutum, pauperem, absque ullo nobilium [illegible]
comitatu, absque corona, absque sceptro, absque sede [illegible]
inuenerunt. Ezechias Legatis opes suas ostend[it]
[illegible], thesauros aperuit, vim [illegible], auri, argenti, [illegible]
Lapides pretiosos, gemmas [illegible]. Christus orientis Lega[tis]
stabulum, paleas, presepium, paupertatem, Lachrymas
magis demonstrauit. Etsi enim Christus nulla pal[atia]
nullum aurum, thesaurosque diuitiarum nullos habebat, [illegible]
longius in externa illa paupertate, in panniculis il[lis]
in infantili illa etate, magis magnas diuitias, [illegible]
chiæ diuitijs multo maiores. Regnum nobilius, [illegible]
ac potentius, sceptrum multo preclarius, Coronam mul[to]
[illegible] [illegible] Christus [illegible]. Diuitias
dico, Regnum, sceptrum, Coronam, sed non ex hoc mundo.
Regnum inquit, ad Pilatum non est de hoc mundo meum. Simi[liter]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hoc mundo [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], ac Corona. Sceptrum, opes [illegible]
[illegible] tamen adorauerunt eum, [illegible] (Regis [illegible]) [illegible]
[illegible]: tunc igitur eius [illegible] erat, ea vero tanta
[illegible] magna, [illegible] ut omnium [illegible] Regum [illegible] gloria [illegible]
[illegible] [illegible] obfuscaret. Viderunt [illegible] Herodis mag[nificentiam]
[illegible] [illegible]. Coronas [illegible] [illegible] illum, [illegible] adorant illum
[illegible] munera ei [illegible] obtulerunt. Quare adorant Christum in stabulo.
[illegible] hoc? Quia Herodes, et omnes alij Reges, erant [illegible] hoc
mundo, terrenis diuitijs opibus, terreno honore celebres.
[illegible] aut Rex, erat ex alio mundo, [illegible] Celesti, cuius Regnum
[illegible] omnium seculorum, Celeste Regnum erat Christi, quod cele[sti]
[illegible] stella indicarunt. Plures Reges nati sunt in Iudea.
[illegible] nullum illorum orientis Reges [illegible], cum hoc. Quia [illegible]
[illegible] [illegible] celestis stella ostendit fuisse natum. Fru[stra]
[illegible] [illegible] conatus [illegible] [illegible] Herodi Christo
[illegible] diadema [illegible]
[illegible] Regnum; frustra [illegible] eius diadema [illegible]
[illegible]; frustra contra eum militem [illegible]. Frustra
[illegible] cum gladium extraxit. Christi Regnum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Christi sedes, sedes est eterna. Christi corona Regia. 3
[illegible] est eterna, [illegible] Christus solummodo est Rex
[illegible] Iudeorum, sed et Grecorum, Latinorum, et omnium gentium [illegible].
[illegible] et ignorans Pilatus [illegible], cum tribus Linguis [illegible].
[illegible] titulum apposuit. Quia eius Regnum non tam
[illegible] finibus clauderetur, sed uniuersum terrarum orbem [illegible].
[illegible] celos, et inferos [illegible], [illegible] ut ad nomen eius
[illegible] flectitur, celestium, terrestrium, infernorum: Comprime igitur [illegible]
[illegible] tuam, dimitte exercitum tuum, depone [illegible]
[illegible] sed potius vade cum his magis ut adores eum.

ignorava 3. Ex eo, quod dilige observabat ...
cit natu regem seqebat, cuius ductu se venisse: vidim
inqt stellam eius in oriente et venimus adorare eum, v
inquit, et venimus, nihil est medium. Non desunt nob
stellae, quae ad Christum nos ducunt, sed nos vel ad illas
attendimus, eas non videmus, aut si videmus et sentimus, u
re nolumus. Vultis scire, et videre stellas quibus nos vo
bus ad se? Stellae sunt Dei inspirationes et gratiae Dei
Dei providentia quae in nos effundit eius munus. Hyp
Stellae sunt sacrae conciones. speciatim lectiones sacrae
Stellae sunt Angeli nostri custodes, pater spiritualis. Co
cium. Confess. Commun. ceteraque sacram. Stellae su
Morbi, flagella, persecutiones, prospera et advers
Per haec omnia et similia vocat nos Deus ad se, qu
resistimus, similes Herodi, et his omnibus qui cum ipso turbati
hodie, sumus. Pulchre S. Gregor. in hodierno festo,
inqt elementa authorem suum cognoverunt et venienti te
sunt. Coeli hunc cognovit, quia protinus stellam ad illum miser
Terra hunc cognovit, quia moriente eo contremuit. M
hunc cognovit, quia se calcandum ei praebuit, Sol hunc cognovit, q
moriente eo lucis suae radios abscondit, saxa et pet
gerunt, quia in morte eius scissa sunt. Infernus cognovit, q
quos captivos habuit, reddidit, Solus homo venientem
in propria non cognovit, non recepit, cum esset, Fl
gellavit, crucifixit, interfecit; Sequamur igitur omnes
les stellas nos vocantes, ne nobis accidat, quod se
damnatis minati, Vocavi et renuistis, extendi manum
8. meam et non fuit qui aspiceret, despexistis omne consilium me
et increpationes meas neglexistis, et ego in interitu ... vestro

... via venia salutis regno coelorum. Virtutis, a qua
abstrahere molestiae et difficultates, tentationes, quae
veniunt in servitio Dei. O quam multos retrahunt
via Domini. a. a. a. 8. labor, certamen, gravitas, mund
num, daemonum, ubi apparet in Epulone. Infatuae virg
quas piguebat ire, et emere oleum. Cum B. Nonnus Ep
vidisset Pelagiam feminam totam comptam, ornatam, in
sit. Quantum temporis ista consumit in ornando corpo
pore ut placeat hominibus; et ego quam parum ut placeam
Filio Dei. Cum igitur sciamus Angusta esse via h. et quod
multas tribulationes ... sufferendas esse omnem molestiam
consultationem nostram inveniamus. 142

3. Admiratione digna est et illorum fides, Obstupescimus
tandimus, legimus, Abram exiisse de terra sua, et
cognatione sua sicut ut Dei pareret imperio, Sed nescio q
maius quiddam in his Magis elucere ut, quod Abra
excedere iussit, Ille ut exiret mandatum habebat a Deo,
nullum praeceptum acceperat, sed cum liberum illis esset, exire
de terra sua, et de cognatione sua, et de domo sua: Ille
et loci nomen et situm quo pergeret ignorarent, certus 4
erat, quod fuerint ad destinatum locum; Deus enim
et qui ei mandabat ut proficisceretur, Isti vero minime
iebant. Ille magnis promissis evocatus est, Faciamque te in
gentem magnam, dixit illi Deus, Istis nulla promissio fa
fuit. Abraham et terra non tuta, in tutam
it. Isti cum tuto agerent in terris suis alienam adie
...ta ..., ... in quod se discrimen gicere Magi
et Herodes superbus, et qui Tyrannide regnum invaserat,
... Hircano, Itaque vel Regi alium nominare

[illegible] pueri, paupertate matris, vilitate tug[urii]
[illegible], no sunt in eo scandalizati, n cu glemptivu
[illegible] dixerunt, Si est Rex qd facit in stabulo? Si D[eus]
ubi famuli? Si Dux ubi milites, S. Deus ubi Ang[eli]
et tn interiori fide hec oia crediderunt, licet oculis
viderent. Sic nos in mysteriis fidei, aliud videm[us]
[illegible] aliud credimus, aliud oculis aliud animo [illegible]
In Eucharistia videmus panis formam, vinum, signa [illegible]
na, credimus tn Deum, qa ipse dixit hoc est [illegible]. In Ba[ptismo]
videmus externam ablutionem, interius tn purgati[onem]
a pcto originali. Unde Chrisost. Si Reges in stab[ulo]
ita venerati st Dm, quo nos magis in altari. Ac [illegible]
illi, q nil credere volunt, nisi videant, aut int[elli]
g[ant] et nulla hnt. Quia fides e De rebus n apparen[tibus]

4 Imitandi st a nobis in oblatione munerum. [illegible]
qdo oblatum e ei ab eis Aurum, ad pueri necessitate[m]
[illegible] auro paupertati subveniretur. Thus stabuli grave[olen]
tia tolleretur. Myrha ut infantuli corpusculum fo[ve]
[illegible]. Mystice vero, Aurum ut Regi vero,
ut Deo vero, Myrha ut Homini, haec in illo [illegible]
credebant. Et nos tria munera similia offere de[bemus]
Primo Aurum, i Charitatem Dei et pxi, ut enim [illegible]
metallis aurum, sic reliquis virtutibus charitas ante[cellit]
ut aurum divitem reddit possessorem, sic charitas di[vites]
facit omnes. Ut aurum, lignum, ferrum, argentum [deco]
rat, sic Charitas reliqua oia virtutum opera splendi[da]
reddit. Ut aurum igne fit purius, ita charitas [illegible]
[illegible] fit rutilantior, ut aurum, ita charitas [illegible]
[illegible] affert. Hoc aurum n pecunia sed gratia, [illegible]
ex toto pectoris conatu emendum est. Qui enim [illegible]

[illegible] Deo [illegible] [illegible] altari [illegible]
[illegible] amoris [illegible] [illegible] corpo[illegible]
[illegible]. Qui [illegible] no [illegible]
[illegible] laudet. 2. Donum est Thus, i Oratio, q[uae]
[illegible] instar ex corde igne charitatis [illegible] in celu[m]
[asc]endit, et Deo gratum odorem [illegible]. Mane offerebat
[illegible] Thymiama Deo in altari Thymiamatis [illegible]. Ex
[illegible] divinum orationis Thymiama illi est offeren[dum]
[illegible] quo modo gaudium suum tempore ma[tutino]
[illegible], laudat aurora, totiqq orbis pulchritud[inem]
[illegible] canit et conditorem, et redemptorem [illegible], mane o[illegible]
laudibus celebremus, Mane astabo tibi, et [illegible]
mane evigilat dicit. Deus Deus meus ad te de luce
[vigi]lo. Non ad somnia narranda evigilo, non ad
[illegible] fugias, Non ad visitandum [illegible], Non ad alia
[illegible] tractanda negotia, sed ad te laudandum [illegible]
[ev]igilo. Neq vero mane solum, sed totius
[illegible] die cor nostrum Thus Deo offerat, et cor [illegible]
[illegible] illo quasi thuribulum, [illegible] odor, quae
[illegible] in te [illegible], et orationis [illegible] [illegible]
[illegible] Magorum fuit Myrha: Myrha vir est [illegible] 5
[illegible] offerimus Dno, cu carnem nostram affligimus [illegible]
[illegible] et cupiditatibus inordinatis [illegible] Optima
[illegible] et Myrha, i oratione et mortificatione copulatio [illegible]
[illegible] orat, carnis et cupiditates bene [illegible]
[illegible] mortificant Myrha est [illegible] Chri Dni, sive
[illegible] in presepio, sive in Cruce, et [illegible] in Cantic[is]
[illegible] Myrha [illegible], [illegible]
[illegible] Anima, dicit, Fasciculus
[myrrhae] dilectus meus, inter ubera mea commorabitur. [illegible]
[illegible], iram, Turpem amorem, Avaritiam [illegible]
[illegible]. Hanc [illegible] Myrrham [illegible]
[illegible] Christi [illegible] quae semper doloribus [illegible] fuit.

sed [illegible] [illegible] dic esset
quo [illegible] [illegible] amat matrem, sic [illegible]
[illegible] [illegible] sunt, quae [illegible] matre [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non habitabatur [illegible] naturali amore
[illegible] et [illegible] invenerunt puerum cum [illegible]
matre eius. Ubi ergo erat tunc Ioseph? inquit [illegible]
[illegible] ad nos factum est, ut Ioseph [illegible] non [illegible]
[illegible] aliqua gravi suspicio daretur hominibus
et cum familiaris in comitatu gentiliter erat, [illegible]
eius patrem verum [illegible], et communi generationi natu[illegible]
enim absente Iosepho facilius cogitare poterat [illegible]
[illegible] [illegible] ab Deo est, et Spiritus Sancti opere con[illegible]
et ex virgine natum. Praeterea et volunt [illegible]
[illegible] Evangelista, Nemine Iesum inveniri, [illegible]
Maria, nec Mariam usque sine Iesu. Nec [illegible] aliquis
amare et colere, nisi simul amet et colat [illegible]
eo honore qui illi competit. Quando enim fuit [illegible]
sine Maria. Iussi sunt Angeli adorare Iesum.
adorent eum omnes Angeli eius. Verum non sine [illegible]
enim de illa affirmare possumus, quod ex ipso [illegible]
quo Christus in virginali illius utero conceptus fuit
[illegible] chorus Angelorum, non solum coram Christo [illegible]
[illegible], sed et coram matre; Si conceptio Christi
[illegible], non id tamen prius factum est quam prius Maria
[illegible] Nascitur in Bethlehem, verum et [illegible]
[illegible] tunc [illegible] ab Angelis, sed prius a Maria. [illegible]
[illegible] et Magis, sed semper [illegible] Maria, quae [illegible]
omnia dicta et facta in corde suo. Portatur in templum
[illegible], at non sine Maria. Fugit in Aegyptum, sed [illegible]
[illegible] Redit, sed cum Maria. Quotiens [illegible]

[illegible] [illegible] Quo[illegible]
[illegible] lachrymosa. [illegible]
[illegible] cum accipit Maria, [illegible]
quod celestis fuit e [illegible], [illegible] multo [illegible]
[illegible] pectori [illegible], quae [illegible] de [illegible], id est [illegible]
ut olim Eva ex Adami latere excisa est [illegible]
[illegible] nullus antea positus erat, [illegible] nullus [illegible]
[illegible] fuit. Redit Christus Diabolo subacto, et [illegible]
[illegible] Primum tamen virgini matri apparuit. [illegible]
dexteram Patris, sed de hac [illegible] fuit, [illegible]
a dextris eius in vestitu deaurato circumdata va[illegible]
[illegible] [illegible]. Quod si venturus est ad
[illegible] iudicare vivos et mortuos, eius tamen lateri
adhaerebit Maria
[illegible] Magi in hoc et sunt imitandi, quod non redierunt
ad Herodem, sed per aliam viam domum. Venerunt [illegible],
[illegible] Christum. Venerunt Idololatrae, redierunt [illegible]
[illegible] Revertendo igitur per aliam viam, [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] inveniunt, spatiosam [illegible]
ad Herodem, et perditionem [illegible], sed arctam [illegible]
[illegible] ducit. Caveat ergo Homo Christianus [illegible] ad Herodem 6
[illegible] [illegible] in peccatum quod [illegible] [illegible]
[illegible] Sathanas, [illegible]. Etenim [illegible] [illegible]
[illegible], qui canis quam saepe [illegible] [illegible] peccati
[illegible], iuxta illud [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] autem, [illegible] Herodis [illegible]
[illegible], in cordis [illegible] [illegible] non [illegible], Homo [illegible]
[illegible] Sathanae [illegible] quos semel [illegible]
[illegible] Qui e carcere [illegible], in carcerem [illegible]
[illegible], Carcere [illegible] peius est peccatum, [illegible] 270
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Regum. quaris fuisset, eis obviā processissent, spectacula,
et, hastiludia, juvenes exhiberent, et alia &. Convivi,
lia letitiae signa &. Sed ecce contremuit. Turbatur, discur
d: cubiculo, in cubiculo caput fricat, pallet, furit &
mala n. conscientia urget, timet ne Regnum injuste possessum — ad spineam coronam caput non adludit
eripiatur, ne a novo Rege expellatur. Sed fugit im
nomē peregrinum. ait Script. Timere nō debebat, Christus n. non regnum
ḡm n. ē de hoc mundo, ubi postea fassus e' coram Pilato, Hostis Herodes
dot Impie. C. v. quid times. Non erip. m. q. r. d. celestia.
um hujus Herodianae turbationis optime nobis ante oculos ponit
han quidam fuit, de quo scripst. Peccavit Deus ut ex quer, Iosue 6.
nda Hiericho, nihil omnino spolior quisq accipiat; ale eyus &.
thā huic mandato inobediens, purpuream vestem, et virgam
aureā sustulit; ubi postea iverent, ut pollerent civitatem
nty terror incussit universum exercitum, ut dicat script. Ios. 7
r o. um veluti aqua liquid factum ee p timore. Hujus
ntae turbationis, unicum furtum Achar causa fuit, cui dixit
sue. Turbasti nos, exturbabit te Deus in die hac. Lapidy &.
t omo, quae fuit causa turbationis Herodianae — Furtum. Tu,
aty fuit siqd Regium purpuram, et aureum sceptrum, tyranice
gnū occupans, et ideo mala conscientia turbatus, terror infati
timescit. Credite mi mala conscientia magnus ē carnifex, lo.
cordi illis, q alij curā hnt suae salutis, n' de inversis pla.
q nullā hnt &. tales n. si qd simile ingruit turbatio
scipsis, memorant pcti. Hoc feci, illud feci &. Cū celum to
nat, cū fulmina volat. Turbati in se pcto. n. e conscij. Cū
navigat, et aqua ventis agitatur, aut &. At vero cantat
vacuus c. l. viator. vacuus pcto cantabit quia conscientia bona
laetificat, licet secula tonent. Laudabit Deū &. Sed
solus Rex impius turbatur. Sed ois Hierusalem cū eo: quia
et ipsa conscientia erat pcti Herodiani, in nostra erat par.

273 hazi, it az Varoshoz kozel, ... hit nard...
nepiön, oda .. fudhatok. is ot ... ...

quæ p̄ssimā Pietr̄ reliqt. Divinū servitiū abiecerat. S
cta Dni prophanavt. Templū sacrilegijs implevit, S
cra in quæstū prophvt: Inocentes vexabat. Prophetas
vos bones extirvbt. Interfecerbt. Vnde: Dnus postea fle
Htm. Htm quæ occidis prophetas. &. quod mir̄ ergo
cū iniquo Rege, iniqua turbi civitas; quæ tota fu
in adulaōe sui Regis &. Exempla malor̄ qt̄ obsint
quū sint efficacia. Docet hic locus.

Ubi Magi in Regia Civitte Regē natū n̄ invenissent
et turbata oīa vidissent, didicissentq ibi in Betlehem
nasci debere Messiā. Pari celeritte eū q̄ruat. quo Herodes
vederant. qui ubi duce stella quenissent, Intrantes
in dom. Invenerūt puer̄ cū M. matre eius. Ecce n
uit Dnus in bonis desideriū Mayor; qd̄ n. desiderare
p̄t amplius, q̄ invenire Iesū cum Maria, quæ ling
explicare p̄t benignū illū vultū, benignosq oculos, q
infans Iesus intrantes Mayos aspexit. quibus pulcherr
rimū B.V. vultū vidisset, quæ nil turbata fuit
hanc adventatiū Regū novitate. Turbata fuit quidem
Ad Angeli ingressū. Nō turbt̄ nūc ad Regū. quia turb
novitas conceptus et virginitatis amittendæ timor eā tur
bavit. at nunc ubi iā B. V. Dei fruct. v. sui saluti
genitū p̄fecit, turbata nihil. sed gaudet tota. quod
videre stellā gavisi st̄ gaudio magno valde, qto m
v. tūc gaudio &. qdo nō iā stellā, sed ipsū solem, ac
cedissem lunam, Iesū dico. et Mariā invenērt. Et licet
enim puer in loco humili, i. in stabulo inventus, In
blimi tū throno et plus in regali solio sedet, in u
nimir̄ B.V. matris suæ.

Et procidentes adoraverūt eum. Proculdubio ubi D
quē in corde agnoverūt et vocant. Magna hæc fi
fuit istor̄ Regū &. Laudatr magna fides Petri, q

aliqdo dixit. Tu es chrūs filius Dei vivi. Beatus igit Dnus.
at viderat Dn̄. multa signa facientem; infirmos &. Lau
datr Centurionis, et Latronis fides, quod cū Dnus pateretur
mori nōdū, viveret. crediderūt in eū; habebant motiva &.
celi obscurū, Terræ tremorē, Petras &. Hi nō Regē nil
tū p̄clarū vident, nō domū Regiā, nō vestes p̄tiosas, nō aurea
sceptra, n̄ servor̄ turbas, n̄ in lecto eburneo iacentē, sed in sta
bulo. Inter paleas, inter pecora; et ipsū et quer̄ imbellē &. Et
tn̄ procubuerunt, orosam eius fatentes, Divinitatem venerata, adorāt
maiestatem.

Et apertis thesauris s. obtlt. &. Olim in lege veteri p̄ce
perat Deus, Non apparebis in cōspectu meo vacuus, Hoc p̄ceptū Exod. 23.
hi magi observant, Nō veniunt vacui ad recentē Regē, sed
onerati muneribus, eunt ad offertorium. Unde consuetudo
hæc bona in eccla semp fuit, ut tempore Missæ eant ad offer
torium, quo circuitu significant christiani se oīa habere a
Deo. nudos. n. egressus etc. &. Et cū das nummū, grossum, hoc
facto ostendis te libenti aīo illi iterū dare velle, quæ habes. a ke
Cū osculoris ibidē crucē, ostendis te gratē illi esse, qui curā gudu felyz [illegible]
tui curā ht, te alat, tibi det. &. Huius recordari debes bikelt.
cū ad offertoriū p̄gis. &. Multi sunt q nunq eūt ad
offertoriū, p̄ pudore &c, l. qd &. Certe hi ostendūt, se non
agnoscere quod quæ hnt a Deo hnt, ingratos eūs dabit
tibi. Et quod nolint vel nummū unū in eius obsequiū impendere.
Ad offertoriū igr̄ euntes, offerūt Dnō Aurū. Thus. Mirham.
Quid munera hæc designant. Constare ē SS. PP. et Eccl̄æ in
telligentiā. Per aur̄ agnoscūt Regem, per Thus Deum, p̄
Mirhā Homenē, Myrrha. n. valet ad p̄servanda corpora
mortuor̄, ne computrescat, qua passim utebt̄. et Iudei &
gentiles, Agnoverūt hom̄ p̄ myrrhā, et hom̄ eū, q pro
nobis hūano moriendus erat. Aurum, Thus, Myrrham.
Regique, Homique, Deoque, Dona ferunt.

273 Tehát it az Varoshaz között, igy bit nagy ... [illegible]
ugyan, oda el fudhatod. is ot [illegible]

Offerimus et nos Christo Domino ad imitationem horum magorum Christo mu
nera. hac 3a. Aurum damus, cum pauperibus bene facimus, et m
isericordiae operibus exercemus. Cum Templa, altaria ornamus
ad sacrificium aurea, argentea vasa gestis curamus. quilibet pro sua
posse. Offerimus Thus. Cum oratione devotae insistimus
mane vespere, Ante cibum, post cibum. Nil boni ins[illegible] [illegible]
non afficit. Nam sicuti thuris fumus ascensus ascendit. Sic
oratio hominis iusti. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.
140. Offerimus Myrrham, Cum corpus nostrum refrenamus a volup
tatibus abstrahimus. Cum Paulo castigamus, malas concupiscentias co
ercemus. Hoc pacto non custodimus corpus nostrum ab omni corru
ptione peccatorum.
• Et responso accepto in somnis ne redirent ad H. per a. v. r.
— Vide an Deus curam suorum non habet. an non eos eripit et [illegible]
Vide quomodo Deus Herodianam practicam [illegible] inquit. et [illegible]
annihilavit. Non est sapientia, non est prudentia, non est consilium. c. [illegible]
22. Nil aliud putavat Herodes, quam quod puer hic una cum R[illegible]
bus iam sint in [illegible] suo, sed puer fugit in Aegyptum, et ma[gi]
per aliam viam erunt in Regnum suum. Putabant fratres Ioseph[i]
Sic Aman putat mox pendendum Mardocheum. [illegible] Sic H[illegible]
erunt multae, a[illegible] in hoc [illegible], ut ecclesiam cathol. [illegible]
sed ipsam fieret, ut [illegible]. Per aliam viam inquit. v. st. H[illegible]
[illegible]. Venerunt Magi. abierunt Christiani. Venerunt Idolatrae. [illegible]
verum Deum colentes.
Et nos Christiani per aliam v. v. in [illegible] [illegible]. Non p[er]
mundi, illa non ducit ad intuitum. Sed per viam arctam [illegible]
quia adhuc novi anni est initium, et hodie est tantum 6. dies an[ni]
[illegible]. Sic qui elapsis annis ibat via mundi, via superbi[ae]
ebrietatis via luxuriae. via [illegible] indevotionis. [illegible]
obsecro [illegible]. Ambulet via humilitatis. sobrietatis [illegible]
[illegible], et [illegible]. et arripiat viam vitae, quae illum perdu[cat]
in regionem ubi Deus est cum sanctis suis. Amen.

Hab: in S. Pal. 1548.
In comune Apostolorum, sive in Conver[si]
one. S. Pauli Apli. Ecce nos reli
quimus Omnia et s. s. t. Matth. 19.
Az Tremptesrol irt könyvnek 19 [illegible]
olvassuk, hogy mikoron Isten arnak igaz Lotot
[illegible] hogy [illegible] Sodomabol szabaditani
ki akarta volna [illegible] Sodomabol [illegible] [illegible]
hogy az [illegible] tüzet [illegible] vala Isten az [illegible]
[illegible] az Sodomabeliekenek [illegible], [illegible] Angia
[illegible] hogy [illegible] [illegible], hogy [illegible]
[illegible] [illegible] hogy [illegible] [illegible] [illegible]
ki menne a Varosbol, hogy [illegible] [illegible] 150
[illegible] [illegible] [illegible] monda [illegible], Salua
[illegible], ne stes in Omni circu
animam tuam, ne stes in Omni circu
regione, sed in monte saluum te fac.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Szabadiczi [illegible] az [illegible] a Varos [illegible] valo [illegible]
[illegible] [illegible] a hegyre [illegible] ot szaba[dul]
—[illegible], [illegible] [illegible] a [illegible] hogy [illegible]
[illegible] [illegible] megadot, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ember vala, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] a hegyeknek [illegible] volta [illegible]
[illegible] monda, Quaeso Domine mi. non possum
• in monte saluari, Est ciuitas iuxta,
ad quam possum fugiere, parua, et salua
• bor in ea, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a hegyre menni, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ha [illegible] mondana, a hegyire
szabadulhatok, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] varoskat
273 hogy, it az Varoshoz [illegible], is ot [illegible] szabadul[ni]
[illegible], oda [illegible] futhatok.

1 Mert Engedik az Angyalok nekj, és az Napol fogy … mengyen azt a Varost Segornak, … …

Hasonlo doldot latok az … Evangeliomban, hol az mi Edes Udvözitönk az … [illegible] minjajunkot … [illegible] … monja, hogy … Menekülünk ki Sodomabol, … illik, és … [illegible] … ha … Vilagot el nem akarunk … Es az … [illegible] … magunkat … fel, az az Ez vilagi … [illegible] … attol, az szabad … [illegible] … valo … altal. De jai. Durus est hic sermo, … [illegible] … nagjunk, … [illegible] … Mert … [illegible] … Vastag … Farisieus … [illegible] … azt monjak vala hogy, Ecce nos reliq: O.C. … [illegible] … mi … [illegible] … nem … Vissza, … kis Varos … [illegible] … allapot, mint a … [illegible] … Vire. Az … [illegible] … hogy … Atjat … Atjat, Anjat, … Attjafiat … [illegible] … és mindenit a … [illegible] … hogy ha … [illegible] … Segorba, … [illegible] … allapot. … [illegible] … Gihennak örökke valo tüz … [illegible] … el nem kerülhetjük.

Christior.

1

Christior. … [illegible] … Vilagi … allapot … [illegible] … hogy azt … [illegible] … mint ha azt szabad … [illegible] … valasztanok. … [illegible] … hogy … [illegible] … Aztert, az mint … monja, Si n(on) possumus relinquere re, saltem n(on) concupiscamus aliena … [illegible] … nem … [illegible] … a Mast.

Masodszor, … [illegible] … Vilagi … [illegible] … allapatunkbol … [illegible] … valamit … [illegible] … ugy hogy … [illegible] … azt monja … [illegible] … Mert … [illegible] … hogy … [illegible] … ha … [illegible] … nem … [illegible] … vagj … [illegible] … Apostol monja, qui … [illegible] … Vilagon az … [illegible] … Azert ha … [illegible] … hogy az … [illegible] … Krisztus … [illegible] … hogy az … [illegible] … Koczodgjal … [illegible] …

274

Hát mit [illegible] mondod azt, mikor [illegible] Világi [illegible]
dot, vgi az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible], az mit Sz. Job mondott
az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hadta [illegible]
[illegible] volt, de Mikoron az Satan [illegible] volna
[illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] Otalmazta [illegible]
az [illegible] akarattjara hadta [illegible], mint [illegible] az [illegible]
[illegible] volna [illegible], azt mondum, D. d. D.
s. d. b. Tehat [illegible] illyen forman el [illegible]
[illegible], Atyadot, Anyadot, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], mikoron [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] akaratodot, Mikoron azert
vgi [illegible] [illegible] vgi [illegible] vgi [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] est, quod bonu est in [illegible] s. faciat
[illegible] Oh [illegible] [illegible] mondhadtyak [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]
mikoron [illegible] valo [illegible] [illegible],
s [illegible] el [illegible], mind az Világi [illegible]
s mind [illegible] az [illegible] [illegible] valo [illegible]
-makot, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] el az
világi [illegible] [illegible], hogy ha [illegible] vgi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] el [illegible] [illegible], s [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] el [illegible] [illegible]
- az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] valo az ö [illegible] [illegible] [illegible]

Saroroknak, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 16
Reg. [illegible] [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible], hogy [illegible]
el [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-Trombi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Venite ad iu-
[illegible] [illegible], az altal [illegible] [illegible]
-dicium. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ha [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] el [illegible]
az Világi [illegible], Mert [illegible] el [illegible]
azert ha [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].
Harmadszor: Mikoron az Világi Szorgalmatosság
[illegible] vgi el [illegible] magadot a mint az
Apostol mondja, [illegible] [illegible] mint ha [illegible]
volna, ha valamit [illegible], mint ha [illegible] [illegible]
volna, s az Világi [illegible] [illegible], mint ha [illegible]
volna, [illegible] [illegible] mint Sz. Peter mondja, Omni
[illegible] projicientes in deum
solicitudinem vram [illegible] [illegible] az [illegible]
Minden Szorgalmatosság [illegible] el [illegible]. [illegible]
[illegible], hogy [illegible] az [illegible] el [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] minden [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Quonia ipsi cura est de [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] ö [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] az Világi [illegible] [illegible]. Mind
[illegible] [illegible] valo [illegible], [illegible] Prefectusokra
[illegible] [illegible] [illegible]. hogy ök [illegible]
[illegible]. [illegible] est mondja [illegible] ha [illegible]
[illegible] mint az [illegible] [illegible] [illegible]
Orszagaba, az [illegible] Olyanok hogy ha [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ök [illegible]
[illegible] [illegible], ha [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
275 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].

És ha azt mondanád [illegible]. íme az ti őtt
[illegible] felbe nyion, az ti Atyádokkal [illegible]
ők [illegible] semmit nem [illegible], Anya
íme az te [illegible], [illegible], gazdagsagod [illegible]
[illegible], ma [illegible] az te atyád
[illegible] semmit nem örülnének, Mert az világi
[illegible], azt [illegible] nem tartják mint ha
[illegible] volna, Mely dolgokban [illegible]
hogy [illegible] gondot [illegible], hanem az [illegible]
hogy [illegible] az [illegible], és ha
divitiæ affluant noli cor apponere.
az gazdagságok [illegible] [illegible]
[illegible] abban, hanem azt [illegible] [illegible]
[illegible], és [illegible] fordíchad.
Nyárádszín. Mikoron [illegible] vindenkor
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hogy [illegible] [illegible].
azt [illegible] Joseph, hogy [illegible] akar palástját
tol [illegible] [illegible], hogy [illegible]
mint [illegible]. [illegible]
koron az te Atyád Anyád, [illegible], és
[illegible] Obsit [illegible], az [illegible]
[illegible] dolgaitz. Ne hogy Catholi[illegible]
à [illegible] à Catholica Religiot [illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible] az Religiora az [illegible]
[illegible] volna, [illegible], S. Hieronimus
[illegible] írja. Si pasto crine scissis vestibus
3 Mater ubera quibus te nutrivit ostendat,
Pater tuus in limine iaceat, per calcatum perge Patrem, [illegible] et advola sub
vexillo crucis Xti. Item Omnis qui reliquerit
P. M. U. f. fratres. S. domum &.
Seraphion Abbasrol írja Palladius hogy, mikoron
[illegible] [illegible] volna magát, [illegible] hogy az
Xtyt az ö [illegible], [illegible]
[illegible] tölle, Quis te Pater spoliavit
Atyám, [illegible] [illegible], [illegible] az Evangé-
liomot, mely à volna [illegible], és azt mondotta,
[illegible] à kis könyvecske, az az Evangeliom [illegible]
[illegible]. Mert ha azt mondotta volna az
[illegible], [illegible] hogy hittem az Evangeliomnak, holott
[illegible] [illegible]
[illegible], és az [illegible], [illegible]
[illegible], ha [illegible]
mint [illegible] Atyjokat [illegible] és à [illegible]
[illegible] [illegible] hogy [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], Nem [illegible]
[illegible] hogy [illegible] az Evangeliomra [illegible]
Mondumon, az à kis könyvecske, és az Evangeliom
[illegible], holott [illegible] ez világnak
[illegible], [illegible] az [illegible],
Mert az világi [illegible], [illegible],
[illegible] az Világon. Mint [illegible]
[illegible], ~~[illegible]~~
~~[illegible] Világon~~, Mely Kalastromot, [illegible]
[illegible] mint [illegible], Anyj Atyjok Anyjok, Atyjok
[illegible] nyion [illegible].

Nem [illegible] a Clastromokba [illegible] az [illegible]
[illegible] ez vilagi embernek [illegible], Anyj Atyok Atyok
Atyok fia ugyan [illegible] fi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] italt ajandekot adnak
Egy [illegible] fekvent [illegible] [illegible] tob, Mert [illegible]
[illegible] az Clastromnak ugyan, [illegible] [illegible]
[illegible] maganak, de [illegible] [illegible] mint sajatjabol.
Nihil habentes, omnia possidentes. [illegible]
[illegible] mindennel birnak
Egy szolgainak, [illegible] nyernek, mas szakaczot, mas [illegible]
mas szabot, [illegible] kik [illegible] [illegible] szolgalnak, ajandekot
[illegible] [illegible] talalt [illegible] fel vilagi allapotjaban
[illegible] [illegible] mikor [illegible] [illegible] [illegible] ugyan, [illegible]
[illegible] az elotti iaro, gondviselo, [illegible] gondot [illegible]
ni arra hogy [illegible] [illegible] tartassek, Zajgas
zorges [illegible] ne hallassek, hogy [illegible]
[illegible] az fratrok. [illegible] mint az [illegible]
magok gondot ne viselnek [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] elnek,
Egy [illegible] a vilagi [illegible] [illegible] nyernek
Ol az vilagon, Mert az Urak [illegible] [illegible]
ulnek, de stercore erigens pauperem, ut colloc-
et cum cum Pricipibus cum Principibus p. s.
[illegible] az io [illegible] [illegible] tartatik mint az [illegible] Angy
[illegible] mint [illegible]. es az kik az vilagon [illegible].
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volna, [illegible]
[illegible] volt, [illegible] alab [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]. Contentingrol ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
4 hogy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] mint [illegible] [illegible] Birait

Hat mit mongiak az vilagi orom, vigassag, [illegible]
[illegible] lelki orom [illegible] vigassaggal [illegible] azoknak
hogy [illegible] [illegible] haladgya az vilagi boldog oromit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hogy [illegible] orommel
az lelki orom [illegible], Mely az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] az io lelki [illegible] [illegible]
Mert a mint az bolcs iria, Conscientia bona
et secura mens juge convivium, az io lelki
[illegible], ~~[illegible]~~ [illegible] az [illegible], [illegible] batorsagos
[illegible] valo vendegseg, az [illegible] [illegible]
[illegible] valo [illegible] intalma. az szabad [illegible] valo
[illegible] [illegible] mongia Sz. [illegible] Atyank [illegible]
[illegible], [illegible] mongia Sz. [illegible] [illegible] [illegible]
Kristus maga adta [illegible] a Regulat. [illegible] [illegible]
intalmot igir, Haec est celsitudo, altissimae pa-
upertatis, quae vos heredes et Reges Regni
coelorum instituit. Mas intalmat is mongia [illegible]
[illegible] mikor azt iria, hogy az [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] fel [illegible], [illegible] [illegible]
az Sz. [illegible], [illegible] [illegible].
[illegible] mind [illegible] [illegible] [illegible] intalomat [illegible]
[illegible]. hallod ez mas [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] mongia, hogy, Mikoron
[illegible] [illegible], [illegible] az embernek fia az o [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] akkor az [illegible] [illegible], [illegible]
az [illegible] 12 [illegible],
Mikor [illegible] az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] az [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], kik az vilagi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], kik [illegible]
[illegible], avagy az [illegible] [illegible], kik [illegible]

kenyeret, marhak es ezüstök, örvendeztetik s világ tartjak azokat, kik Istennel az felebb állanak, s itilni fogják ez világot, gyöztek, s mentenek azokat, kik meg itiltettek. hogy fo kegyen az kegyetlenekert. ezert kik ~~kit~~ irgalmasság nélkül fogjanak itilni. judicium sine misericordia illis, qui non fecerunt misericordiam: itiletet vesznek Istentöl irgalmasság nélkül azoknak, kik irgalmasságot nem cselekedtek, hogy fo kegyen az itiletet birakkal. Itilni es vetteszeni kel azoknak, a kik az elleneseknek kezeben adatnak itiltetni. Mikoda felelem lehet ez szivében, nezzetek csak ennek arrol, hogy Saul kiralynak, inkab akarta magat meg ölni, hogy sem ellensegeinek kezeben akadni. Egy ~~Leobardus~~
Labeo Marcus nevü Romanus inkab akarta mind megat, s mind az fiat meg ölni, hogy sem Octavianus Caesarnak eleibe vitetni, hol meg gyöztetett vala Cleopatraval, hogy sem Augustustol hamarson meg gyöztetnek, s fogva vitetnek, es ö iob kiwant, inkab akarta fegyveres kigyoknak nyujtani, s azal meg ölettetni.
Azert nagy öröm lészen az szenteknek, azon, hogy latjak az ö ellensegeket meg itilni, kik öket, marhak, ezüst, foltok, üldözteik es kergetik. Mikor mondam, hogy, az ö ~~lelek~~ lejbi ~~teretek~~ kozattatnak, hol lesznek labaikhoz kel borulniok, s az Mint Szent Janos irja mikor az kösztiszteket nyerdezhettek, nyilvan hogy lejdoh lanarok ele kozatnak. Azert igerte vala az Philadelphiai Püspöknek. Ecce faciam illos, ut veniant ad te, et adorent ante pedes tuos, et sciant quia ego dilexi te. Mikoda örömet fog nektek ezt az szenteknek, s az gonoszoknak mi ...

Apoc. 3
5.

Illyen szent felettek es intalmat igen azokat kik ö mellett az világ barsagitol buzgoskodnak, es az szabad akarat szerint vala szegenyseghez, s kivesziget turesseg Istent kovetik.

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

†

[I]n Conuersione S. Pauli Apti

Dne quid me uis facere

[In] conuersione mirabili S. Pauli Apti, duas eximi[as]
uictorias celebrat Eccla. Primam, quo inuictis[simus]
[D]ux ille princeps ac Dux chrus Paulum militi[bus stipa-]
[t]um, Leonis instar rugientem, chrianos multis
[affi]cit persequtem, deuicit, et ex Lupo agnum, ex Leo[ne]
[agnum] mansuetum chrianum, et persecutore chrianorum
[chr]ianorum Doctore ac magistrum effecit. Alteram
[vi]ctoriā colimus, Dum Paulus semetipsm uicit, dum
[in] terrā prostratus, audita chri uoce Saule. S. q. m. p.
[to]tus tremens, ac timens, intellectū suū ac uolun[ta]
[te]m in chri seruitiū resignauit, dicens. Dne quid me
[ui]s facere: De hac S. Pauli, sui uictoria ac resi[g]
[n]atione obedienti loquar breui. Attendite.

[D]um Christi hunc clamorē et uocationē de coelo, con[si]
[d]ero. Saule S. q. m. p. et cū Paulum ad clamorē et uo[ca]
[t]ionē oculos conijcio. Venit mihi in mentem magnus
[ill]e Patriarcha Abram, qui dum a Dio uocaretur, Abra[m]
[d]ixit Abram, Cui ille. quod ē inqt. o Dne. Dns uō. Egre[dere] Gen. 12
[in]qt Abram, Cui ille. quod ē inqt. o Dne. Egre[dere]
[d]e terra tua, et de cogne tua, et de domo Pris tui, et
[ue]ni in terrā q monstrauero tibi. Nil restitit, imō summa cū
[cu]m alacritate, et celeritate, obediuit, et ad iussu Dei. Cogna[tio]
[ne]m, terrā, patriā, domumq et oīa reliqt. Ab hac obedia
[...] laudat quoq Abel. q statim de primitijs suis obtu[lit]
[...] suō. Similiter Samuel. Loquere Dne q. Similiter ecce Paulus
[v]ocatus a Dno, nō protraxit moras, sed statim ut audiuit

procatis chrm, et clamantem. Ego sum Iesus Naz. q. tu
ipse se totum subiectione, atq ex animo totum se offerens.
Dne quid me facere vis ut. & vis ut. &.

Insignem victoriae suiipsius palmam retulit Paulus
sui resignatione. Nobilem exemplum, prima statim s
versione, praebuit, et ut magister ac spiritum doctor, p
ram suis discipulis statim lectionem praelegit. Dum n
obtulit chro, simul et obtulit omnia. Sicut cum Petrus
Mat. 19 seipsum in chri sequela obtulit, dicens. Ecce nos relig
enim propriam voluntatem, et suum amorem proprium des
omnia relinquit. Haec est n. summa fortitudo. Haec magna
ria. vincere seipsum. Uti vulgo dr. Fortior est qui se,
fortissima vincit moenia. nec virtus altius ire pt. Q
vincere seipsum? Imperare cholerae suae. Non se
nationes pravas. Vocat te appetitus tuus ad potita
ad gulam &. Non ito, resiste. vincis te. &. Caro
lant blandita tibi. Ecce inquit. occasio &. Non facis.
oculis hr. Vincis te. &. Haec sunt verae victoriae
talis obediens loquitur victorias: vincere aliu
vincere potui. vincere lucru. &. Non victoriae sunt ha
potius tu vinceris &. Profecto nisi sic pugnem
nisi sic vincamus, Regnum Dei non habebimus. Ecce quod di
lessus nr Capitaneus Chrus. Regnum celorum vim p. et v. r
Mat. 11 Violenti inquit rapiunt, expugnant illud, q sibi ipsis vim
ferunt, quia se ipsos vincentes, et celi portas e
nant. Hae sunt machinae quibus celum expugnatur
Scalae quibus ascenditur. Vide Paulum militem ac bellator
tissimum, vincendo n. charitate iram, qua Damascum
ardebat. vincendo mansuetudine rapinam naturam; vinc
Humilitate superbiam volens omnes pedibus suis prosterne

altosse. Nunc veluti triumphator, post tot victorias clamat.
quid me vis facere. O probum, et diligentem discipulum, q
magistro suo in momento dedicit lectionem, quam alii tota vita
vix addiscunt. Cepit inquit S. Glossa. Iesus facere, et do
ce. Sic Paulus, Non dicit. Dne. Magistrum me nunc consti
tuis. vis ut portem nomen tuum coram gentibus et populis. quid
ut vis doceam. Sed dicit, quid me vis facere. Haec
est summa sapientia celestis, sanctorumq scientia, quae in
abnegatione sui consistit. Sicut docuit magister sapientiae oium Chrus. qui
vult venire post me abneget s. i. &. Sic Paulus audiens Chrm
Christum, quasi ei sic respondet. Video te o Dne Iesu
caput spinis horride transfixum, manus et pedes clavis p
foratos, totum corpus flagellis concisum, angelicam tuam faciem
sputis defedatam, atq pro meis sceleribus crucifixum
mortuum. En tibi cor meum, et meam voluntatem, me
ipsum et omnia offero. Quid me vis facere? Loquere qa
audit servus tuus. vis ut caput meum spinis, manus clavis
lancea latus &c. corpus virgis. cruci. et hic ut. quis ma
Examinant SS. Patres, quae sit in mundo omnium praecipua
optima quaestio? Et respondent. Hac nullam esse
meliorem, neq utiliorem. Cum homo Dei voluntatem
inquirit, quam sequi desiderat. Quarum una haec est.
Refert S. Math. venisse quendam Adolescentem ad Chrm, ut
consilium proponeret. Magister bone inquit, quid faciam ut vi Mat. 19
tam aeternam possideam? Cui Dns. Praecepta nu nosti? Si
vis ad v. i. s. mdta. Sic custos ille carceris, qui Paulum
et Silam custodiebat. cum vident &. procedit ad genua eorum
pronus. Dni quid me oportet facere, ut salvus fiam. Sic Act. 16
alii. Sic hic Paulus, Quid. &. Optimae sunt hae quaestiones
quibus nil utilius, nil melius pt quaeri, si quid sunt de aie sa
lute. de vita aeterna. de haereditate sempiterna.

vocaũs chrm, et clamatem. ego sũ Iesus Naz. q. t.
ipse se totũ subiectione, atq ex aio totũ pr offerens d
Dñe quid me facere vis ut. &. vic ut. &.

Insignem victoriæ sui ipsius palmã retulit paulꝰ
sui resignaõe. Nobileꝫ exemplũ. prima statim s
uersione, prbuit, et ut magister ac gñtiũ doctor, p
rã suis discipulis statim lectioẽ prælegit. Dũ n.
obtulit chro, simul et obtulit oĩa. Sicut cũ Petꝰ A
mat. 19 seipsũ in chri sequelã obtulit, dicens. Ecce nos relig.
Qui n. propriã uolũtatẽ, et sui amorẽ pprium dese
oĩa relinqt. Hac ẽ n. sũma fortitudo. Hæc magna
ria. vincere seipsũ. Uti uulgo dr. Fortior ẽ q se, q
fortissimã vincit mœnia. nec virtꝰ aliꝰ inest. Qui
vincere seipsũ? Imperare choleræ suæ. Non seq in
nationes prauas. vocat te appetitꝰ tuꝰ ad potita
ad gulam &. Non is. & obedis. vincis te. &. Caro
lans blanditr tibi. Ecce inqt. occasio &. Nõ facis.
p oculis hẽ. vincis te. &. Hæ sunt veræ victoriæ
[illegible] obediens loquetr victorias. vincere aliũ
vincere potes. vincere hæu. &. Nõ victoriæ st hæ
potiꝰ tu vinceris &. Profecto nisi sic pugnemꝰ
nisi sic uincamꝰ, Regnũ dei non hebiꝰ. Ecce qd dic
lissꝰ nr Capitaneꝰ chrꝰ. Regnũ celor vim. p. et. v. r.
mat. 11 violenti inqt. rapiũt, expugnat illud, q sibi ipsis vim
ferunt, qui se seipsos vincentes, et celi portas exp
nant. Hæ sunt machinæ qbꝰ celũ expugnatr. H
Scalæ. qbꝰ ascẽditr. Vide paulũ militẽ ac bellatore
tissimũ, vincendo n. charitate Irã, qua Damascũ fren
ardebat. vincendo mansuetudĩe Lupinã naĩam; vincen
Humilitate superbiã volens oẽs pedibꝰ suis prosterne chri

[...]toses. Nunc veluti triũphator, post tot victorias clamat.
[...] qd me vis facere. O probũ et dilectũ discipulũ, q
[...] magro suo in momẽto didicit lectionem, quã alij tota vita
[...] vix addiscũt. Cepit inqt. S. Ἰησοῦς. Iesus facere, et do
[...]re. Sic Paulꝰ, Non dicit. Dñe. Magistrũ me nũc consti
[...]is. vis ut porte nomẽ tuũ corã gẽtibꝰ et populis. quid
[...] vis ut doceam. Sed dicit, quid me vis facere. Hæc
est sũma sapientia celestis, sanctorũ scĩa, quæ in
[...]egaõe sui ꝯsistit. Sicut docuit magr sapiẽ oĩs chrꝰ. qui
[...]lt venire pt me abneget s. i. &. Sic Paulꝰ audiens chrm
[...]ptem, quasi ei sic respodet. video te o dñe salu
[...]put spinis hori transfixũ, manꝰ et pedes clauis p
[...]ratos, totũ corpꝰ flagellis concisũ, angelicã tuã facie
[...]utis defedatam, atq pro meis sceleribꝰ crucifixum
[...] mortuũ. En tibi cor meũ, et meã volũtatem, me
[...]ũ et oĩa offero. Quid me vis facere? Loquere qa
[...]dit seruꝰ tuus. vis ut caput meũ pro te spinis, manꝰ clauis
Lanceã latꝰ. s. corpꝰ virgis. crux. Et sicut. quis ma
Examinant SS. Patres, quæ sit in mundo omniũ praualens
optema quæstio? Et respondent. Hac nullã esse
meliorem, neq utiliorem. Cũ homo dm voluntatem
inqrit. quã sequi desiderat. quarũ una hæc est.
Refert. S. Math. venisse quend adolescẽtẽ ad chrm, ut
[...] ꝗstiom proponeret. Magister bone inqt. qd faciã ut vi mat. 19
[...] æternam possideã? Cui Dñs. Præcepta nũ nosti? Si
[...]is ad v. i. s. mdta. Sic custos illi carceris, q Paulũ
[...] sila custodiebat. cũ vident &. procedit ad genua eorũ
[...]eruus. Dñi qd me oportet facere. ut saluꝰ fiam. Sic Act. 16
[...]ij. Sic hic Paulꝰ, Quid. &. Optã sũt hæ quæstiones
[...]bꝰ nil utiliꝰ, nil meliꝰ pt quæri. si qd sũt de aĩæ sa
[...]te. de vita æterna. de hæreditate sempiterna.

Sed o bone Deus. quam varie sunt hae questiones in mu
Volant quidem questiones infinitae alicae, at haec una ...
nunquam, aut rarissime. Et plerique sui se questionibus p...
dut homines quales sunt. ostenduntque animi sui morbos. Unus quae...
Ubi venale sit bonum vinum, satis quaerit, quod sit sibi curae ...
alius. Ubi haec et alea aysuevisti, quam officinam spoliasti...
cuius domini thesaurum inspexisti. et ostendit quod sitiat. Si...
Bosshu allo. qui illum ob tale convitium percussit. conf...
disti &. Sic alii talia quaerunt, ad quae honestae aures
erubescunt. Satis patet, cor eo esse plenum, quo os ab...
dat. Plena sunt omnia questionibus ubique. Sed quam rar...
sunt, ut alter alterum interroget. Putasne hae novae ...
legiones sunt verae, cum antiqua catholica via esse san...
sima &. Putasne sic vivendo salutem consequar. Q...
modo hanc, vel illam tentationem superare debeam. quomodo ...
sit confitendum, adeo sum rudis. oro doce me. quomodo ...
ipsum vincam. sum pronus ad iram, ebrietatem &. quomodo ...
ad mortem parare debeam. ut sancte moriar. Hae sunt ...
optimae questiones. non illae inutiles, otiosae, damna...
infirmantes. Mundus enim hic delicias quaerit, et qu...
sunt corpori suavia, ac iucunda interrogat. Non illa qu...
aliquid difficultatis persecutum. Sed redeamus ad S. Paul...

Quinque verbis allocutus est Christus Dominus Saulum Da...
scum proficiscentem, et minas spirantem, Saule in...
S. quid me persequeris, quae dolent quod [illegible] ...
unum dolorem addunt. quibus 5 verbis Christi tubi de ...
spondit Paulus. Domine quid me vis facere. Quinque verb...

...us Dominus panem in suum verum corpus in coena ultima trans
...stantiavit. Hoc est enim meum &. Totum Saulum in terram
...prostravit, et sectae persecutorem, eiusdem sectae defensorem fecit
...fecit Saulum se mutatum esse, et transmutatum respondit
... quid me vis facere. Ac proinde Apostolus verba Christi
... conversionis operativa memoria semper recolens ita
...ebit. volo in Ecclesia sensu meo 5 verba loqui, ut et alios Cor. 14
...struam, quam decem millia verborum in lingua. Malo pauca
ad intellectum, et cor, cum sensu, spiritu, et vita, qualia in
... habuerunt 5 verba Christi loqui, quam decem millia ver-
...orum, cum humanae eloquentiae floribus, et ornamento, quae tantum
...aures delectant. Deinde quinque verba dixit, quae...
quae potissimum loqui oportet ad cor. 1° Credenda. Ad Tit. 3.
...ec loquere, et exhortare. 2. Agenda. Sunt docentes eos servare omnia
... Baptizantes eos in N. P. et F. et S. S. docentes eos servare omnia
...ae mandavi vobis. 3. Vitanda. sicut peccatum. quasi a facie
... colubri fuge peccata. Annuntia populo meo scelera
...orum, et domui Iacob peccata eorum. quarto. Speranda. ...
...pere... aeterna. Reportantes finem fidei vestrae salutem ani-
...marum vestrarum. 5. Timenda. sicut poenas Inferni. Ite male-
...dicti in ignem aeternum. Haec sunt 5 verba, quae docuit Paul...
... quos dixit et lectione 5 verborum Christi, quibus totus
... ille respondit. Domine quid me vis facere?
Quid autem Dominus eum iussit facere tam obedienti
discipulo, et tam prompto ad omnia. Dixit ei. Surge, et va-
...e in Civitatem. ibi ostendetur tibi quanta te oporteat pati pro
...ine meo. q. d. Surge ex hac bellina vita, et vade in
...humanam conversationem. Surge ex crudelitate, et vade
... benignitatem. Surge ex persecutione Christianorum, et
...vade [illegible] Christianos. Surge ex tenebris et vade in lucem
Surge, ex iniquitate et vade ad aequitatem. vade ad Deum

ad Chrm quē persequeris. Pulchre dicit ad Civitat[em]
vade. Apostolis aliquando dixit Dns. vos estis civitas su[pra]
montem posita. Ac proinde eu dicit Dns, vade in civita[tem]
tem, ac si diceret. Vade ad alios meos Apostolos, qui p[ro]
te orant, qui pro noie meo laborant, qui te in sum[mum]
Collegium expectant, ut tu quoque sis civitas sup[ra] mont[em]
posita. et fundata super firmam petram. Vade in ci[...]
vitatem. q.d. quandoquidem in Civitatibus plerumque graviora
peccata committuntur, praesertim in Civitatibus ubi ē copia ...
ebrietatis. Ebrietates. Fornicationes, Iuramenta falsa. Con...
via, et alia mala plus regnant, quam in pagis inter pau...
peres, qui vix panem hnt quem rodant. Vade ergo in ci...
vitatem. et ibi argue peccatores. Emenda mala ...
hr. Ebriosos perduc ad sobrietatem, Iracundos ad be...
gnitatem. Luxuriosos ad castitatem, superbos ad humi...
tatem. Non ē n. malu quod non sit in civitate. ...
lonas qui in Civitate habitantes Ninivitas ad paen...
hortaris. Sis Loth. qui in Civitate habitantes Sodo...
mitas ad puritatem vitae perducas. Sis Hieremias ...
et in Civitate habitantium Hierosolymitanorum peccata defleas ...
Et ad orientis, occidentis. 8. Civitates. Annuntia populo ...
Et quid aliud ei mandat. Ego ostendam tibi quanta
oporteat te pro noie meo pati. Hoc quod aliis ...
discipulis suis dixit Dns. Ecce ego mitto vos tanquam
oves in medio luporum. q.d. Nil melius accedet ...
bit. quam ovibus cum in medium luporum incidunt. ...
ta autem Paulus pro noie Chri passus sit. quis facile
dicere possit. Modo cum vides Antiochiae in catenis
Modo Hierusalem in carcere. Modo Romae Kalodabae ...
Modo hic. modo ibi. captivum, male tractatum ...

... et enumerat suas passiones eu dicit. Ter virgis
... sum. semel lapidatus sum. Ter naufragium pertuli
... hoc. pro Chri noie: Item, In fame et siti,
frigore et Nuditate. In labore et aerumna, Eu hoc.
... Chri nomine. pro Iesu Nazareno. O beati h...
... qui no pro crimine, facinore aliquo, sed pro
... ipso noie haec patiuntur. Beati estis, inquit Dns. eu
maledixerint vobis h. et. d. o. malu adversus vos. men...
tientes. Propter Nomen meum. Gaudete. et. s. quoniam v. c. s.

... ipse S. Paulus est conversus. Et Tyranno nimirum In
... mitis factus ē. et Lupo. agnus. Et Iudeo Christianus
... amplius ad vomitum ē reversus, et ad priorem
... turpitudinem. sed qua via coepit semel pergere, nil
... mittens, ibat de virtute in virtutem. O Christiani
quandocunque confitemur, peccata deflemus, 8. Convertimur.
... Sed obsecro quamdiu durat haec conversio. ...
... mox efficit fordulent. Mox iterum
... invertimur. ...
... priora. mox ad semel confessa. defleta. Et cum con...
... incipimus, minimo obstaculo dato, prodimur ...
... ira nos impedit. ... ...
... Paulum semel realiter conversum, quomodo curavit.
... aut sic curro, no tanquam aerem verberans, sed cas...
... corpus meum, et in servitutem redigo &. Sic curri...
... mei Christiani, ut aeternae vitae bravium, intel...
... et ... Amen.

+

In festo Commemorationis S. Pauli.

Ecce ego vos mitto sicut oves. Mat. 10

Dixi in proœmio concionis hesternæ, quotiescunq
S. Script. occurrit numerus duodenarius 12 Apostolos
significavi, uti et probatum est et a vobis forte intellectu
forsitan dicet aliquis, qui fieri sit, ut duodenarius hic
numerus Apostolos figuret, cum plures quam 12 Apli fue-
rint, imo 14 inveniuntur, forsitan Paulum et Barnabam Aplos
fuisse negabimus, quod tamen dici nequit, nisi veritati adver-
sari velimus. Et cum Christus quoque apud S. Math. Aplis iudi-
ciariam potestatem promittit, 12 sedium facit mentionem,
pro 12 Aplis, Si 12 tantum sunt sedes iudiciariæ, ubi sedebit
Paulus, ubi Barnabas, qui tamen dicit se non tantum homines sed et Angelos Apostates
iudicaturum, Nescitis inquit quia Angelos iudicabimus? Ideo igitur
saepe in scriptura numerus certus pro incerto ponitur, ut cum dr
Apocal. ex tribu Levi 12 millia signati, posita sunt 12 mil. Apoc. 7.
pro maiori vel minori numero. Et Daniel de servientibus
assistentibus Throno Dei, millia millium m. c. et d. c. m. assistr. Dan. 7.
ponit, quo loco certus numerus pro incerto sumitur. Deinde
Numerus hic universitatem quandam significat, Kōn regus alla.
natos(?) iepier(?), quia nimirum per totum orbem servar futura erat
Christi Eccla, et ideo quia undique venit ad iudicium, 12 sedes
ponuntur: Sicut quia undique intratur in illam beatam civitatem,
duodecim portæ sunt, Non solum ergo illi 12, sed quotquot
iudicaturi sunt propter significationem universitatis ad sedes 12
pertinent, quemadmodum quotquot intrabunt, ad 12 portas pertinent.

Demq. quamvis Apli in prima vocatione, et iuxta di[illegible]
tum Christi 12 tm electi st, q numerq pfectq e et univ[illegible]
salis, licet postea alij ad eum accederent, numerq tn i[illegible]
penes illos 12 Aplos postea remansit q fuit ab [illegible]
~~p Apleq~~ postea mutatq fuit. Paulq igr Apostolq q[illegible]
fuit. q se vocet in suis Apistolis Aplum. vocat, et inter [illegible]
stolos post Petrum maximq, q-i, uti hevi dexi, [illegible]
nis 12 anno una cu Petro eod die et Anno Rom[illegible]
interfectus st, Petrq pedibq sursu capite deorsu cruci[illegible]
Paulq gladio decolatq. Petri laudes qm potui [illegible]
audivistis. Nunc ad laudes quoq S. Pauli des[illegible]
mq

S. Petri authoritatem potestatemq spiritualem admi[illegible]
potuistis Audit. Non minq, credo, Pauli doctrina[illegible]
et Sapientiam, zelu. charitatem. Constantiam in advers[illegible]
et alia copluva quae de illo dicturq sum, admirab[illegible]
Paulq namq fuit novi Testamti praedicator, ki [illegible]
[illegible] hirudeto, magnor dei arcanor interpres. Iude[illegible]
Theologq tolis Chratalis Aplq, Civis paradisi, La[illegible]
polyar. Gentium Doctor, os chri, lyq sci tuba, [illegible]
electionis, et [illegible] cithara. Nolo hic multis [illegible]
tonarim, nu Petrq. et Paulq aliqdo Romae fuer[illegible]
hoc n. adeo certum est, ut q hoc negat, gtra arg[illegible]
Reipublicae [illegible] [illegible] nullam ellen negat, [illegible]
& oibq Historijs [illegible] gstat, eos sub Nerone [illegible]
ri Romae una die et Anno interfectos quae [illegible]
ego ordi: Ubi Petrq interfectq Dea Triumphalis [illegible]
[illegible] magnu Templu gstructu. ad vincula Petri dictu. [illegible]
lq vih ostensi, ubi 3. fontes erupit. Ut mir sit q[illegible]
hanc veritate negare audeat.

[illegible]se est ut veriss. praeposito. Dico, quemadm Petrq
[illegible]gnus fuit, auctoritate, et spuali potestate, Ita Paulu
[illegible]vina et scia, magnu et nobile fuisse, Idcirco & eccl.
[illegible]tiam, et Antonomastice dictu ee Apostolum, adeo ut non
[illegible] addere nomen Pauli cu dico Aplq dicit. Aplq docet.
[illegible]q monet, exhibet. Sicuti cu dico Poeta, ait. Intelligo 8.
[illegible]gliu, q inter Poetas Latinos e primq. Sic orator. Cicero
[illegible] phus. Aplor. Sic ~~Apostq~~ lur. Paulq. Et erat magnq
[illegible]t quida concionator, siqd oes gditiones et qualitates in
[illegible]natore [illegible] requisitas in se habuit, quae potissm ad 3a
[illegible]cta revocari pnt, Authoritatem et Missionem. Doctri
[illegible]am, et demq Charitatem. quas una ubi defuerit.
[illegible]hil in doctore Euaglico pfectu ee pt

[illegible]rimo igr, Paulq Aplq tanta habuit authoritate doca extraor-
[illegible]. qualem nix ullq unquam, ut pote qui, imediate, verd [illegible]. dinario
[illegible]ipso Deo missq fuit, sicuti ceteri Apli, ubq dictu e. In inmi.
[illegible]versum [illegible] et Sacerdoter [illegible] dicit hoc facit quoq S.
[illegible]at missione [illegible] scribens, gloriatur. Paulq Aplq no ab
[illegible]bq, neq p hominis, sed p Iesum Chrm, et Deu Patrem, q. Ve,
[illegible]th si attentq gsideravimq Missio, Pauli, quasi mixta [illegible]
[illegible]it, i. Partim extraordinaria, qdo immir Dei voce colitq pro-
[illegible]ratq est. & Partim ordinaria, quando ~~[illegible]~~ fuit, ad ~~[illegible]~~
[illegible]Deo, Hierosolyma qprimu venit, ubi S. Petrq fuit Caput
[illegible]cta a Chro gstitutq, ut hoc pacto Pauli missio a Petro
[illegible] tum ordinarij fungebatr vice gbarti; Ad veram n.
[illegible] legitimam missionem opus est, ut haec ab ordinario confir.
[illegible]. Deinde ne extraordinaria ordinaria adverset. Ita
[illegible]semet Chrq Dnq extra ordine missq a Patre, Sinagoga
[illegible] velut ordinariq mittere solebat, ordinem non gtempsit
[illegible] Populu semq docuit, ut scribis ac pharisaeis, q tum [illegible]
[illegible]t essi et Doctores sup cathedram Moysis sedebant, in[illegible]
[illegible]sincere obedirent. Sup cathedram Moysis sedet. Scrib. et
[illegible]harisaei. oia ergo quaecumq dixerint u. [illegible] Quae quidem Matt 23

missio, sive ordinaria prokot [illegible] sive extraordinaria
prokot [illegible] quae pt a solo Deo, ubi non est: ibi
ecclesia vera, nec aliorum sacerdotum doctrina non [illegible]
vam, sed suspectam. Kiket, Nam ut sit ordinaria debet ab
quo mitti, qui ht hanc facultatem, qualis est summus pontifex
a quo hnt episcopi, et ab his alii sacerdotes: qua solum in catho-
lica ecclesia. Nam in aliis sicuteruntque Lutherus, Calvinus, [illegible]
quo habuerunt hanc potestatem mittendi; an a solo Deo, [illegible]
dant ubi. Ostendant, ut olim Moyses, Elias, Daniel, [illegible]
Apostoli, miraculis [illegible]. Christus ipse persuadere Iudaeis non potuit
aliter quod a Deo Patre esset missus, nisi miraculis. Si mihi
non creditis, operibus credite. An uo ab hominibus, sed nec sic, [illegible]
ante illos, nullus fuit eorum religionis, ipsi enim primi [illegible]
Surssor [illegible] mittentes non [illegible]. Nec aliqui, quia ipsi non [illegible]
Episcopi, sed simpliciter presbiteri, qui hanc non hnt licentiam

Altera Conditio in vero Concionatore requisita, est Sci-
tia et doctrina. Quomodo non est docebit, si nunquam didicit
necesse est enim, doctrina aliquod lumen et lucerna [illegible]
eis esse, quae vitam [illegible] et semitam salutis aliis errantibus
ostendere voluerint. Si enim caecus caecum ducere [illegible]
rit, et ignorans ignorantem docere, ambo in foveam [illegible]
Mat. 11 ait Christus Non quod opus sit praedicatorem doctum esse [illegible]
aut historicum, aut oratorem. sed satis est, si cognitionem
habeat scripturarum, et aptus sit ad populum edocendum, cum ipsi
Apostoli eiusmodi scientias non didicerint. At quoniam Deus [illegible]
crebra miracula patrare non vult, hinc opus est illa [illegible]
mationes scientias callere, antequam ad Theologiam accedit, [illegible]
[illegible] expedit, Sartores, sutores, cerdones aliosque mechanicos
qui nunquam universitates adiere, nec quod scientias didicerunt
Cathedram populi docendi gratia conscendere. Atque Paulus
adeo doctus fuit, tantasque scientias est assecutus, nullus ut Apostolorum
lorum maiorem a Deo accepit. Testatur hoc Apostolus [illegible]

[illegible] qui in secunda sua epistola, tum doctrinae et eruditae scientiae
[illegible] Paulinae epistolae deliteri ait, ut non nisi doctissimi quique
[illegible] intelligant, imperiti vero non recipiant, Charissimus 2 Pet. 3
noster Paulus, secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis, in quibus
sunt quaedam difficilia intellectu, quae instabiles et indocti
[illegible] depravant, Cuius et ipsemet Paulus de se hoc fatetur, et
modeste quasi gloriatur, sciam sibi caelitus infusam, non
Academiis acquisitam, non ab aliquo homine consecutam, Idcirco
[illegible] in loco ait, Scio hominem ad tertium usque caelum raptum 2 Cor. 12
[illegible] raptus est in paradisum, et audivit arcana verba etc.
[illegible] ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi
[illegible] carnis meae, Angelus Sathanae qui me colaphizet.
[illegible] tudok, u. m. [illegible] embert, kiel ragadtatott uala az har.
[illegible] egiglen, mert el ragadtatott uala az Paradicsomban
[illegible] hallot ki monthatatlan b. [illegible], d. [illegible] hogy az [illegible].
[illegible] jelentiseknek nagysaganak feleltib el nem hinnem
magamat, adatott ennekem kisertes ostoron, meli az en testem.
[illegible] vagadot, es az Satannak Angyala, hogy engemet esas-
[illegible] hogy el ne hinnem magamat. hogy [illegible]
[illegible] magamat, es az nagy tudomanyban fel ne fual-
[illegible] jam. Cuius quaeso fuit unquam clarior sermo, qui
Theologus qui non ex Pauli scriptis, et epistolis eruditam doctri-
nam hausit. Quis unquam in sacrarum scripturarum
[illegible] magnus est habitus qui non libere professus sit, ex Paulica
scriptis se imbutum esse, Dixit Africae lumen illud
Augustinus, et ecclesiae magnus doctor. Tria summopere videre
[illegible] optasse. Christum scilicet in terra cum hominibus conversantem, S.
Paulum Apostolum concionantem, Ciceronem in Rostris Ro-
manis perorantem. Paulus spiritu parem non habuit sibi in
doctrina, qui et totius orbis Doctor vocatur ab ecclesia Dei
Et hic de orphico, qui lyra sua [illegible] etc.

Ut uo doctrinae suae suavitatem ac dulcedinem exprimat [illegible]
cam gravat, quoquis scribit Corinth. Lac vobis potū dedi
1 Cor. 3. n escam. Cur uo putatis Paulū pdicationes suas lac
assimilasse? an ob verbo vi qbs utebat suavitatem,
ob vitae puritatem et innocentiam, cuius lac e symbolū,
ob teneritudinem et imbecillitatem illor quos imbuebat,
duriores cibi capaces n erant; verisimilia qdē oīa
sed tn pcto alio illū respexisse; cuius gcepti ac m[illegible]
tem ut intelligatis, meminerit oportet deū p Prophe
ta Isaiam oēs ad bibendum exhortantem, his verbis, O
Isai. 55 sitientes venite ad aquas et q n hētis argentū, emite
et vinū et Lac. Triū hoc loco liquor fit mentio
Aquae. Vini, Lactis, quae tria triplicis sciētiae
homī sūt symbola, Sciae Naturalis, Sciae Humanae,
Sciae divinae. Per aquā eīt sciā naturalis intelligi[illegible]
vinū humanā, per Lac autē divina. Paulus itaq
se non naturalem, vel humanam sciam, sed divina[illegible]
quae ad fidē, Religionem, et animar salutem [illegible]
rent, edocuisse ostendat, n nisi lac suis auditoribus
in potū se dedisse, n nisi divina se docuisse [illegible]
Liceat ergo mihi exclamare. O magnū doctorē, O [illegible]
[illegible] pdicatorem, O lacte dulcedo [illegible], q n tan[illegible]
in vita sua lacte pavit. Sed morienti quoq [illegible]
quidem e collo illius lac emanavit, ut tradit scri[illegible]
ad testand etiam ipsius puritatem, et doctrinae [illegible]
[illegible].

Tertiū requisitū in Ecclesiaste uero, est charitas
qd per hanc Ecclesiastē vir probus gstituitur, Scia n [illegible]
inflat, at charitas aedificat. Scia solū doctū facit
hoem, at charitas bonū, quicunq hac facultati [illegible]
onator pdictus n fuerit, nihili e faciendus. Audiliat

[illegible] quod dico Paulus gfirmat, ac suo exemplo manifestat.
[illegible] linguis hominum loquar, et Angelor, charitatē autē non
habeam, nihil sum; Quamvis Angelica intelligentia [illegible]
[illegible] gloria, et cherubinor donatus sim, si unica mihi d[illegible]
[illegible] charitas, doctrina et pdicatio mea nihil e. Cuius
[illegible] vero maiorē [illegible] charitatis ostendit erga
[illegible] Paulus, ut potius q anathema p fratribus suis eē
Gal. 3 [illegible] optabat. optabā enim, ego anathema eē a Chro p fratribus
[illegible], In quo Chrm imitatus e. o dne Chre, animarum
[illegible] Redemptor, q pro nobis maledictū fieri n exhor[illegible]
[illegible], uti prophetae, et ipse Paulus testatur. Factus pro nobis
maledictum. [illegible].
Duplex porro in anima Apli hus [illegible] Chari[illegible]
Hinc erga [illegible], illinc erga primū, Prima
[illegible] clamaret illud cogebat. Quis nos separabit a chari[illegible]
Chri, tribulatio [illegible] n ab servitio ipsius abstrahit,
[illegible] inde ita amabat Chrm. ut [illegible] illius oīa haec
[illegible] velut [illegible] putant, et saepe [illegible] exclamabat
[illegible] Chrm quē tantopere amabat. Cupio dissolui, et e[illegible]
[illegible] homo, qs me lib. d. c. m. [illegible] di hoc carcere
[illegible], ut [illegible] dni mei facie [illegible] quā a
[illegible]. Amantium [illegible] hoc, ut l. modicum
[illegible] diem unū p anno reputant, quo se qua[illegible]
[illegible] viderint, vel expectant, oīs mora e illis longa
[illegible] se videant. Non mir est si Paulus ita desiderabat
dissolui, liberari de mundo, ab hoībus et cū videat,
[illegible] si nos Chrm ex corde amaremus, sicuti oporteret
[illegible] labor, occupatio, molesta nobis eēt, diffici[illegible]
[illegible] tet cū Chro vel [illegible], l. [illegible]
[illegible] p[illegible] eēs posse possemq; Sed saepe quia super

pro illis terrena tractantes, terrenis adhaerentesque, ut ostendit
[illegible] nos ea plus amare, quam amatorem verum Christum; siquidem
[illegible] ubi est thesaurus noster, ibi est et cor nostrum. Sed haec omittens
ad Pauli charitatem summam redeamus.

Narrat Plinius lapidem quendam esse, qui Atestin[illegible]
cat Latine. Hungaricum nescio nomen, hic lapis [illegible]
est naturae, quod ubi semel in ignem coniectus fuerit
et ignitus fuerit, nullo instrumento nec aqua, nec [illegible]
nec vento frigido potest extingui. Hunc ita poeta [illegible]
describit. Ferreus huic color est naturae mira potentia (?)
Versus. Qua semel accensus suscepto detinet ignes, extingui [illegible]
quit. Talis noster S. Paulus extitit charitate [illegible]
more erga Deum inflammatus, cum enim semel coelesti hoc igne [illegible]
eius succensum esset, nulla id formido, pavor nullus, nullum
tormentum aut supplicio ipsum extinguere potuit. Adeo [illegible]
dem anima eius aestuabat, et cor ita accensum charitate [illegible]
rat, ut diceret, non se, sed Christum vivere in se. Vivo au[tem]
iam non ego, vivit vero in me Christus. Axioma illud [illegible]
in se fuisse ostendit, quo dicitur: Animam magis ibi [illegible]
Axioma ubi amat, quam ubi animat, eius enim anima magis cum [illegible]
in cruce erat, quem ex toto corde et mente diligebat, quam
apud illum in proprio corpore, quod vivificabat.

Quid dicam de charitate erga proximum? Quot [illegible]
nes pro Christo hanc [illegible], quot itinera confecit, quot [illegible]
rea ad animarum salutem comparandam enavigavit! [illegible]
do illum Antiochiae docentem videas, modo Lystris [illegible]
dicantem, modo in Pamphilia et Thessalonicam (?) [illegible]
Romae [illegible]. Quid dicam de laboribus [illegible]
subiit, quot pericula adiit, quot et quantis discriminibus [illegible]
proximorum semper salutem procurans, quot plagas quas se [illegible]

Audite quaeso quid ipse de his omnibus dicat. Ter 2 Cor. 11
[illegible] caesus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci,
nocte et die in profundo maris fui, in itineribus saepe, peri-
culis fluminum, periculis latronum, periculis in civitate, peri-
culis in solitudine, in fame et siti, in ieiuniis multis, in frigore
et nuditate etc. Haec inquam omnia ille pro propagatione
evangelii, pro proximorum salute, quos omnes salvare cupiebat
[illegible] sustinuit, donec tandem capite ac vita ipsa
privatus fuit. O magnum Apostolum, O charitatis plenum
[illegible] discipulum, O igneum Doctorem. Hic certe
[illegible] periculis aditis, ostendit se veram esse ovem Christi
[illegible] sui, Cui, et caeteris condiscipulis, ac omnibus fidelibus
[illegible] dixit. Ecce ego, mitto vos, sicut oves in medio lu-
porum. Inter animalia maxime inermes sunt oves, Christi
discipuli, et inter hos Paulus si externa ac visibilia specte-
mus [illegible] praesidia oves erant, omnibus carentes armis, et sic ad
[illegible] cum lupis novum bellum mittebantur. Poterat quidem
[illegible] leones mittere in medium ~~luporum~~ ovium, sed no-
luit, [illegible] potius oves inermes mittere in medium luporum,
ut ipsique potentiam lupi ab ovibus superati declararent,
[illegible] utique Christiani, ac oves Christi vincunt, cum ovium man-
suetudinem servant; cum vero luporum rabiem imitantur, hic
[illegible]. Quamdiu enim oves Christi obedientes mansuetae
[illegible], pastor noster Christus nos adiuvat, nobiscum pugnat, arma sub-
ministrat. At ubi luporum naturam induimus, tunc omni patro-
cinio pastoris nostri privamur, quia non lupos sed oves pascit.
Non solum ovis Paulus fuit mansueta, sed etiam pru- 2.
dens uti serpens. Cuius quidem prudentia in triplici re cernitur. 3.
Serpens caput toto corpore occultat et ferientibus to-
tum corpus potius scindendum, secandum obiicit, quam caput, ut illud
in quo vita est potissimum protegat. Hoc vult ergo Christus

Hoc fecit Paulus. 3. [illegible]

noc tempore persecutionis, via salus nostra laudem, cum, a[...]
gladio, ipsum etiam corpus et vitam, et sanguinem antiquam c[...]
nostrum, Christum nostrum. fidem nostram. [...] negemus [...] committamus
[...] conscientiam laedamus peccato quolibet. Vª 2º prudentia [...]
pentis in hoc est ostendit, quod subinde per angustissimum fo[...]
men transit, et sic veterem pellem se expoliat. quam a[...]
via est quae ducit ad vitam dicit Christus, ac s[...] monet [...]
tendite intrare [...] per illud tam arctum [...] intrare [...]
[...] oportet, malos habitus. Cornutam superbiam. Onus[...]
avaritiam. [...] luxuriam, Armatam iram; [...]
fecit Paulus, alacriter, mox ubi cum Dominus de coelo alocut[...]
Saule, Saule, quid me persequeris. Mox ille. Domine quid me vis fa[...]
quae postea va fecit, quae scilicet per gladium, et [...]
te. 3º Serpentis prudentia in hoc est, quod [...]
incantati, unam aurem terrae fortiter applicat, alter[...]
caudae fine claudit. Magnus incantator, mundus. [...]
mundus, Caro, vanitates. Hominis [...] per [...]
[...] nostris, pergamus [...] morimur, [...]
[...] sani; juventuti aliquid dant. [...]
Comedo cum amicis, quid cum sordida voluptate [...]
te, Beati dederit cui hoc est. Nunc est ludendum [...]
libero pulsanda tellus. Non est Deus tam crudelis [...]
omnes salvabimur, tantum credamus, et nobis [...]
nostra plena prevemus. Nullibi [...] carmin[...]
O Christiana anima, claude aurem tuam [...] Fide [...]
na catholica bonis operibus plena, et charitate arden[...]
claude extremitate caudae, id est recordatione extremor[...]
rum. Mortis. Iudicii. Inferni. Coeli. Et cogita [...]
moriturum, ante tribunal severi ac iusti iudicis [...]
pariturum, ut vel extremas poenas luas. [...]
possideas.

non tantum prudens fuit Paulus. ut serpens eo modo, quo iam
sed et simplex, ut columba. ad mandatum Christi. Docet
prudentiae iungi simplicitatem. Scimus enim, ac prudentia saepe in
simplicitas aut custodit ac in [...] prudentiae
[...] Hinc est quod Spiritus Sanctus, non in columba solum
[...] sed et in igne. per ignem zelus denotatur, ut simplicitatem
[...] colamus. et veluti oves coram [...] simus. at vero ubi honor
[...] cupiti, salus [...] Hic ignis simus [...] Tales Paulus [...]
[...] simplex. laborabat. erat enim [...] At ubi
[...] dilebat Dei, Igne [...] ignita monita
[...] ignitas [...] ignitas epistolas scribebat. quibus
[...] accendit, [...] orbem:

[...] sunt igitur duo illi magni Apostoli, quorum laudes, [...]
[...] audistis. Ambo lingua magni, Ambo Deo chari,
[...] Ambo [...] Dei [...] Unus auctoritate magnus, alter
[...] magnus, Unus pastor ovium, Alter doctor gentium,
[...] cruce, alter gladio cursum consummavit. [...]
[...] facta [...] Gloriosi principes terrae, quomodo in
[...] dilexerunt se, ita et in morte non sunt separati; Horum
[...] [...] Horum [...] vestigiis insistamus
[...] quo hi, ad beatam Dei visionem in qua sola
[...] consistit gloria et beatitudo. pervenire valeamus. Amen.

Februarij.

Hab: In Mono[illegible]

In Festo Purificationis B.V.M. Lucæ 2.

Nagy uetekedés tamadot uala Darius Csaszar uduaraba Esdræ 1.
[illegible]m ur kozot, mi uona legh erossebb, és leg hatalmassab mind
dolgok kozot, mellieket az ur Isten it ez uilagon teremtetti. 1.º
Azt monda hogy a bor leg erossebb, mint hogy a bor, mind az eros-
ket, mind az erotleneket, mind az gazdagokat, mind az szegényeket
meg bíria, és meg giozi. 2.º Azt monda, Hogy leg hatalmassab
a kiraly, mert ualahol mi uagion, a kiraly az ö hadaual, és fegy-
ueréuel meg leszti, és magá birodalma ala hailtia, kinek paran-
csolattiat töruen gianant kel tartani, kinek akarattia dekre-
tom, és kinek csak egy tekintetes parancsolat. Harmadik pe-
diglen, kinek Zorobabel uala neue, azt monda hogy leg erossebb
mindenieknél az aszonyalat, mint hogy erös ferfiakat hom[illegible]
az ki giakorta meg az eszeseketis meg bolondit, és meg csal, Vgia-
ennelis ugy mond erossebb, és hatalmassab az igazsag.
De hagy ennis keritekbe [illegible]k ö Persai urak, engedgietek
meg énnekemis ~~hogy ennis~~ az én voxomot mondanom, mert en senkit
mert az én itiletem szerent, meg senki körületek, mi legien ez uilagon
leg erosseb és leg hatalmasab, nem talalta.
En azt mondom hogy az igaz, és ualóssagos alazatossagnal
[illegible] erössebbet, és hatalmasabbat senki ez uilagon nem talal-
hat, Mert az alazatossag hatalmas, és eros kiralioknat meg
[illegible], az urdegeket meg rabolazza, az Angialokon gioze-
delmet [illegible]. Az uristen keribölis a fegyuert, és az bonsitó
[illegible] ki ragagia, az egbol ki özi, az kenszitfaria fel [illegible],
és vegezetre megis öli.
Benadad kiraly és az ö szolgai, kik Achabot Israel kiralliat 3 Reg. 20 v. 31.32.
haddal és fegyuerrel meg nem giozhették, meg alazua elotte
az ö fejeket, az kegyelmességhez, és irgalmassagara borulnak, és az Furiosum, et sanguinolentum
al többet niertek, hogi sem mint sok hadakozassal nierhet-
tek uolna. Dauid kiraly, mikoron az ö nepét az Angial 2. Reg 24
[illegible] parancsolattiabol mint ualogatas nelkul fegyuerrel ölni,
le borula az Angial elöt, és ezsita szobol meg alazua magát
elötte, az Angialnak haragiat le szalóta. kit az elyt kerel-

szegenyseghwel havayra inkéta, Iob mikoron alazatossá[gaban] ólne, [illegible]
genosz satant, ki ót esufollia es uesztegeti uala, meg gyozé,
el kergeté. Az Istentelen Achab kiraly, mikoron az Iste[n] elót
3. Reg. 21 meg alazta uolna magat, mikoron cilicióba olozot uala, hin[tet]
uala hamuual a feiét, mint ha ugian eroszakkal az Isten[nek]
kezéból az bonteto ostort ki ragatta uolna, mellyel sok csa[pa]
sokat hozni akar uala waia. Vallion nem de, [illegible]
[illegible], oh Istennek szent fia, ki az te szent attyaddal egy[enlo]
lo hatalmu uotal, az alazatossagh meg gyozte, kivol ha[j]
oluassom, Humiliavit semetipsum usque ad mortem, mortem a[utem]
Philip. 2. O gyozhetetlen alazatossag bizoniara semmi az egesz vilag[on]
nem talaltatik oly, mely az te erodhez, es hatalmad[hoz]
hasonlithatnek. Vgyan ugy szerzette meg teged az
mindenhato Isten, hogy te kedueert, le ueti az keuelyeket
Luc. 1. az szekekrol, es fel magasztallia az alazatossokat, Az [Isten]
Iacob. 4. ueliek ellen te ellenkezik el ent all, es az alazatossoknak [ke]
gyet az o szent malasztiak.
Ezokaert ez mostani predikaciomnak ~~mellyben az alazato~~
oly alacson, es oly kicsed fondamentomot uetettem, mivel[hogy]
ez mai ünnepen, egyebet semmit az alazatossagnal nem lat[unk]
szert az alazatossagnak oly ket peldat latunk benne, m[ellynel]
nel vilag kezdetitol fogua soha senki szebbeket, es nagyobb[akat]
nem latot, nem is hallot, egyiket az annyan, masikat az fi[uban].
Az annya, ki az Angyaloknal tisztab, szeb, es tokelletesb[...]
az tisztulasnak toruenie ala ueti magat, mint ha tiszt[ulasra]
nekiek szukolkodne. A fiu pedig, ki az toruenyt [sze]
rezte, ki mind toruenj ~~[illegible]~~ ugyan, ki semmi toruenj
nem kotteztetik, onon magat az toruenj ala ueti magat, es [mint]
egy rab, mint egy tyuzeltetik ualtia magat. ~~Elosz[or]~~
nak okaert predikaciomnak elso reszeben szolok az [an]
nyanak alazatossagarol. Azutan az fiunak alazat[ossa]
gagarol. Halgassatok, &c.
Meg parancsolta uala az Isten az o toruenyében, hogy [az]
Exod. 13 mely aszonyallat ferfiu giermeket szolte, 7. napig az tob[bi aszony]
Leuit. 12 ember kozze nem menne, mint hogy addig tisztatalannak [...]
[...]tatot, negyvenedig napon pedig a kornyulmetéltetet a giermek
[...]nak folotte, meg ujobban parancsolja, hogy azután aszony ember
33 napig a hazbul ki menne, meg az templomba sem, mig lé
[...] tisztulasnak napiai be nem tellienek, midon pedig ezutan
[...] az ido be tolt uolna, mind az fiastol templomba menne ugy mind Leuitic.
[...] mind onon magaert, mind az fiaert aldozatot tegyen vagy hala 12.
[toru]eny. Ennek az toruennek ala uetette uala magat az
[bol]dogsagos szuz Mariaert, midon 40 napig templomban nem
[...]ont uolna, ez mai napon az templomba megien, hogy az o
[...]ny tisztulasáért aldoztasson.
Tokeles ez ama Sabai kiralyne aszonyt, ki messze foldbol, a Bettbol
[...], ki az Salomon kiraly udvarabanis az ujsag haraban ubi 40 diebus
[...] megien, minden kincsevel draga kincset maganal hoz. manet in
[...] az kis Christust ez vilagnak iduezitoit. Vezzed ama stabulo.
[...] fenies holdot, mely egesz 40 napig homalyos uala, az Istalo
[...] felyjalat uala, ez mai napon mikeppen be tolt, es az ba leuen az
[te]mplomnak korepette mutattia magat. Tokeles mikeppen, szalma és
[...] az Istennek ama szekrenie, mely enni ideig az Philisteusok ta[...] polinanozza
[...]ravaban az setetes satorr alat lakozot, az az, az bodogasz
[...]ont, mely enni ideig az istaloban, az szamar és az okor kozot 3 Reg
[...]ingedot, az Salamon templomaban ez mai napig be vetetik, es 8.
[...] Cherub Angyalok kozze helyheztetik. Nezzetek o
[...], mely szobeli alazatossaggal az temploba megien, nem
[...]kulonben magat az toruenj ala ueti, mint ha ois az tiszta[...]
[...]talanak kozze szamlaltattatot uolna, maga csak egy csep
~~[illegible]~~ mocskot sem szarmazot uala reá az o szulésiból.
Mitselekeszed o alazatos szuz, mit gondolsz, miert az
toruenj ala ueted magadat kivonoan vagy ketoles, miert
az bonos aszoniallatok toruenit tartod, ki mind binnekul
~~[illegible]~~ tiszto talaltattal? Michol kiraly leania, David
kiralyt meg neuette es meg csufolta, mikoron az o kiraly[i]
ruhaiat le uetette uala, es az Isten szekrenie elot tanczol
uala. De inkabb az Sinagoga meg neuet te teged, o bodog szuz,
midon az tisztasagnak es artatlansagnak ruhaban teged felolteuet
[...] lat, s meg is az bonos aszoniallatok kozze mégy, hogy ot tisztul[...]

Suetonius ki Augusty Csasar életit irta, a tobi között
az megiria, Hogy midon Julia neuo Augusty Csasar leanya
felotte igen, es mint mod nekul konstepontosecitvarta, és
pelettet es ekesitette magat, szöntelen, és ugy mind
nek elot iarna, meg izeni ... az ő attia, Aug. Csasar
egyszer, Hogy vetet uolna egyszer attole mod nekul ualó
magyanak, kouilsegenek hatare uolna, tisztessegen iarna
mert az attia tobbé el nē senuethetni az ő mod nekul ua
nagya viselisét, Hallied mit felelt, az nowli es hog
gadatlan leany az ő attianak, Hazaz en attiam elfe
kezet arról, hogy Csasar, es hogy ő tole az egesz vilag fel
uttig. De én el nem felet kezten arról, hogy
szaz leannia vagyok, és mind ez világi leanioк közö
lyg eled, annak okaert, alli belöl et keresztet pewnt
uagyiok, miert annak kiualle lenni m
ilemot. Te pedig o Asszonyunk szuz, ezt az ko
Juliat veghetetlen kepen, mind szepseggel mint
mind nemesseggel, mild tessyggel meg gyozed, et felol kel
mert az csak az foldi csasarnak leania vala, te peg
az mennyei es az foldi Csasarnak annia vagy, s mégis
azt sied az kevesselnekedet ... ela voli meg
mint bönos, s te pedig az meg tisztulasnak tovabb
ug tartod, mint egy bönos asszony.
Nagy ez az bodogh asszonnak alazatossaga, mely noha semminem
cet meg az eredendő bönnel sem uot meg mocskolua, s mi
gis tisztulni akart, olliā uot az ő eleti
mint ama taka gyik, salamander, kik seminemo lang, tul
nem arthat, ugy az bodog szuzir, noha az bönes embereke
zet borozot, mind az utal ugia semminemo bönnek langia, ott
kic meg nē arthatot, s megis tisztulni megien. Ollean
uot mint ama Lauig Berosyjanfa, mellyet soha az menyk
az az az bonnosseg nē ėtheti, s megis tisztulni megien Olla
uot mint ama Noé barkaia, mellyet soha az ezen ua

az az bönöknek uize, el nem merülhetett, s megis tisztul
ni megien. O mely szepen az Lelek isten az ő jegyesere, mondot felole, és igazan
Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias. Szent
ugianis az tob leanick, asszonyiurak, csak tövisek, bönosek,
bönökkel sziuasztatuanak, szoloztetnek. Te csak egyedül
döl a Maria, ki ėlvg utan, mint egy szep feier liliom mocsok
nekul ugy, ki mindenkor az tisztessegnek illatot magadbul bocsatot, es az
bönesek kozet laknan, mindenkor bönnekul meg maradot, s me
gis tisztulni megien.

Bé ment uala imadni az templóba, az B. M. és mint hogy
az terueny be meg uolt parancsolua, hogy az gazdagbak egy
esztendei barant az aldozatra uigiezek, az szeginiebbek pedig
len két gerlitzét, auagy két galamb fiat. Ez mint hogy szé
gén uala, és az szegénysegéhez igen szoreti uala, két gerlicsét
maga és fia ualtsagaert az aldozatra ada. Mit mielsz o B. Szuz.
Tegyed illeti ez az aldozat, illeti auagy az a kedvet, az mindhato
Istennek annia csak illienel ualtia meg magat. Holuagiō
ama Themeny mellyet az kiralioк horanak, Ama nagy ke-
tol uagion amaz arany mellyet ke. oly hamar el kulte. Nagy
Sandor szaz Talentom aranyat adot Anaxarchus Philosophus
Sonnak ezer eztelvt. hanē csak azert, hogy ő Sandor. Szaz
okrot az Pogan isteneknek Pitagoras Philosophus aldozot,
csak azert, hogy matematicabol egy figurat ki gon szokatla
volta uala. Salomó király ki az ő attiaid kozul ualo egyik
uot, midon az templomot mellyet épitett uala meg szentelé,
ke. husz ezer ökrot, es szaz husz ezer iuhot adot az aldo 3. Reg 8
zatra, s te pedig ki mind Csasaroknal nagyob Csaszarné
mind bulcseknel nagyob bulcset, mind kiraliknal. etc. csak tehen
az egy harba viszed az aldozatra, csak két gyer. és tovar
licset, O alazatos szegeny. O szegin alazatossag ...
Ti pedig gerlicek ualtion mit példaztok? ugianis azt ... filium ...
hogy az tiszta gerliceket, csak az tiszta gerlicetol, azaz
tiszta szuz ... kellieszik aldozia. De én it meg mas

ualami lelket, és el vitet dolgot talalok. Mikor edi
az ket galambot tokeleket, mellyeket az B. aszony azó hely
tulasaert ada, Aronnal ezrembe gin amaz ket pirongó
nek az isteni, es az embervi ill. egy aldattokban, egyiesolo lele.
mellyeket es az B. fiuz ezó Z. mihelyen hordozot, Hozza
annak utana, az mygal nevszetar, az min bonoinkk megin
hagyaert, es az egyre vilagyk meg valtsagaert aldoztatatunak.
Aronnal eszebe gió amaz szegyen orvegy asszonyalat, melly
az ó pösselybe ket penzt veht vala, es [illegible]
eszenket mint vala, hogy ott mint egyeb niucset unuk es
asszoniok. Vgy ez az B. fiuz, az ket penzüsetó fiet az
Salomon templomaba bé viven. mindenmo dicsertet asz
nialokat az ó kouessen, az ó offertoriomat, megh groshe
Ecce ego respexit Dñs humilitatẽ ancillæ suæ, ex hoc
eã dicent beatã oẽs generationes. Vere qui et illud Exal
se humiliat exaltabitur. Videte obsecro quã pulchra redimuntur
a matre primogenitus filius chug. Kat in charta.

Mas tovabbj vala az szidonnal. Hogy mind első salve
az istennek adatnek, es az ó tisztelesgenemes szenteltetnek
shol a torveny. Sanctifica mihi oẽ primogenitũ, tã de ho
minibus, q de iumentis. Szenteld fel ennekẽ mind első fali
let, mind az embereket, s mind az oktalan allatokat, Qui
go nõ fuit bogie hg, quod Angelo una nocte oẽs Ægypto
rũ primogenitos perculerit, sola Hebræorũ primogenita servata
sunt. Chug unnkiet, ki első szolat vala, az ölven
kerül melly szerbul feolchet, es ki se clot, se arutz, illetu
kappe nũ polchet. Nem kulöben az torveny ala vetelt
megat, mint az ó szent annia, az töb szoló asszonyalatok
szokasa szerint, es erokaert az ó 2. anniaie ohtt az Tem
plõba az aldozatra viszi.

O chug az alleruabsonnak ekethegys, es tisztesseges. Nõ olv
uala ennere magadat meg alazni, hogy mi ertezonk, az ezto
lo emberi testet magadra felvetted, hogy az szeplyle fertel.

hogy az perkodorot istoloban lektal, hogy az sapoltu
lenull. hogy az oktalan allatok kozot, nevelkdel, hogi
by eloseris az pogany, egyiogia, es isptrohnuk megadat
czvilyou megh jelenteted. Bonesereket illiet ezertorvanj
szolyakat, es vabokat kötolozer paratsolat, sem illiet
hellesit, es hatalmassagot mellet hi lonnod vallank teni?
Biztal mastan ó kibunos siyen haridolias urvliv, ne
ezsil kesegbe, shol az aldozat, mellyet az Caluariai
hegyen te oweted, es az egyke vilagh meg valtsagaert, aldoz
ni fogynek. Quãtũ gaudiũ fuit Isaac, qd putaret eũ
gladio iã cervicibus imminẽte, morti iã vicinũ, arietẽ vidẽt
inter vepres q in eius locũ sacrificio subijceret. Atq tum
tuũ gaudiũ sit oportet, ó peccator, cũ sub sanguinato
Dei iustitiæ gladio capiti tuo, utrisq tuis minitant. curvati
fidenti hodie e vepribus humanitatis nvã agnũ sine ma
cula videt, q pro vno hoc, et toto mundo ingulatus imolatur.

Talam tygiatom, Hogy az ó torvenybe ket fele aldozat vala Num. 28.
Unũ matutinũ. Reggeli, 2. vespertinũ. aldozat, It mind
a kettő lattiatok hogy aldoztatik. Matutinũ sitt in obla
tione pueruli Iesu. vespertinũ vero, quod circa finẽ vitæ eius,
in ara crucis fuit. De vai ki nagy kulombseg va
gion es az ket aldozat kozot. Hodie virgo filium in Malac
medio templi cũ gaudio, iubilo, et cantico offert. Et ecce post
33. annorũ spatiũ, in medio montis Calvariæ, gemmus
tormentis opprobrijsq saturatũ imolatũ aspiciet. Hic
illũ ulnis iusti Simeonis stringi videt, tunc eum in la
teribus crucis distentũ et extensũ videbit. Hic eum
5. argenti siclis redimi videmus, illic ipse 5. vulneribus
sanguinis vivos stillantibus totũ mundũ redemptus e. Cũ
qdam doloris hoc loco, bona hideo. Simeon illud
dicit. dicens. Tuã ipsius aiã gladius doloris ptransibit. Luc 2.
Quã sunt hæc tristia, pomorum, hotorvrek, szerdalmasok

Exodi 12.

iuuendóbb[?]ek, é mufflok. akar mi lehő nagy bat. ei evot olvoznak sziwt meg betiltottak. meg cz[...]k szaz B. szer jedighen, az ő szent fianak nagy sze nehéz mia, ezekkel kevert gondol. mi ied meg vrokorit; nem kiteny, mi imygett azonnal, mikoryt hallia hogy az igaz modo szent ölesek a ő fianak konnirt, hala[...] lut, es az ő kön nagy sziwnek nagy fajdalmat, inim[...] dolnek.

Mikoron az Bodog aszony bator sziwt meg gondolom. Suetonius in Nerone

eszembe gio azonnal Agrippina Neronis Imperat. mater. quae cum filij sui magnitudinis sitiens, et imperandi cupiditate consuluit oraculum, num aliquando filius ipsius imperium esset adepturus, cui cum oraculum respondisset, Regnaturum quidem, sed in im[...]terio matrem necaturum, femina caeca, et diadematis avida statim subiecit. Occidat, modo imperet. Etsi manus eius sanguine matris polluantur, dummodo caput eius diademate imperatorio coronetur. Ad eundem modum, cum Simeon eius dicis pronuntiat, filium Mariae, Non instar illius Neronis [...] crudelem et crudelis, sed instar agnelli mitissimum, toto g[...] orbe laturum imperaturum, sed eius durante imperio, animam eius doloris gladio, immo mille vulnerum doloribus transfixuram, inclinari mihi velut altera Agrippina videtur. Occidat, modo imperet. Mille ego gladijs transfodiar, mille vulneribus fodiar, mille mortes suspirarum, modo [...] sit, filius meg, et Dey meg lett sit. salutaris sit et denique tolius orbis redemptor sit.

O mennyi szent Attia, meg mindható, es orokke [...] Isten. Tekents immár erre az szenttiszt aldozatra, a mine[...] vilag kezdetitol fogva soha sem[...] szemiked [...] aldozat. Tekents it arra az Hostiara, kiben [...] kedued tolt, es ki uta az egesz vilag ennivi [...] es semmi[...]. Nem aldoztatik meg it te [...]

9 sic dilexit filium [...] unigenitum [...]

az Abel aldozattia. Nem Abrahamnak aiandeka. Nem Melchisedechnek kenyere. Hanem az te egietlen egy szent fiad. Ki veled egy hatalmu, egy allatu, egy örökké[...]ti. Hanem az szeplőtlen szűznek szent mehe gyümölcse, ki neked it mutattatik, es aianlottatik. Nem sindolom, hogy ennek[?] szentséges voltáért az oktalan[?] allatok vere es a szeplöss hoffiakkal, es innen az okkvokkat, az inhotkakor[?] gub[...] kedveskedel iméttten az ökkvokkat, az inhotkakor gub[...] semmikkakvaló aldozatukkal. Ihol it te elótted [...] mutattatik uy aldozat, szokatlan aldozat, szent aldozat. Abbon gyönyörködgil, ert az mi bűneinkert, es az mi vétkeinkert kegyesen és irgalmassan el ugy. Mert ennel sem te[...], sem az [...] szegnek iobbat, szebbat, drágabbat, méltosságosabbat, es kellemetesebbet, nem mutathatunk, az mi gyarlosagunk, az mi [...] és az mi [...] elvisz[...] Amen. Ki velsz[?] es uralkodd in secula.

ne salomus[?] okazikha[?] a quia de[...] sti[?] gratia[?] sindolom[?] lecta[?]

Habita in Monostor 1625.

+

In festo Purificationis B. V. M.

Lumen ad Revelationem gentium.

Hogy ha ez mai szent unnepet szorgalmatos-
san meg tekentiuk, biromiara nagynak, beszole-
tenek, es minden felol tekenteteinek otet lenni
tapasztalunk. Mint hogy ez mai szent napon, az
aki oroktul fogua az o mennyei szent attyanak ke-
bleben vagyon: ugian azon szent attyanak kebibe vitte-
tik az o szent annyanak olebe, Hodie, az ember ke-
zek az o szent annyanak olebe. Hodie, az ember ke-
zeben tartatik, es hordoztatik az, ki az o hatal-
mas szauaual mindeneket hordoz, mindeneket ke-
zeiebe tart, es az földnek kereksegit harom ujjaban
tart, es az földnek kereksegit harom ujjaban
viseli. Hodie, az aldozatra vitetik az földen
az, ki az Istenfelo emberek buzgo szibul szarmazot
aldozatokat veszi es acceptallia mennyekben. Hodie
amaz Törvény adó, a minemo törvent szabot es-
sekneк, önön maga minden reszeiben meg tartta.
Hodie, mindeneknek teremptoja, meg valtatta-
tik, es ki minden arvat ellöl haladia, ot garasokon
arvan meg vetetik. Hodie, ille, Cuius imensitati, mer-
hetetlen nagysaganak, es meg foghatatlansaganak csodalkozik valu
Salamon, ergo ne putandum est, quod vere Deus habitet 3 Reg. 8
super terram, si enim coeli coelorum te capere non possunt, quanto magis domus
haec quam aedificavi. Hodie inquam, ille immensa maiestatis
mérhetetlen es meghihetetlen felseges Isten, nem csak az him-
bernek karuk vetetik, hanem meg az o szent annyanak
karoiban is el viseltetik. etc. Et ut ad Beatissimam V.
Mariam sermonem quertam, Hodie S. V. Maria, velut
altera Anna, Mater prophetae Samuelis primogenitum suum

Ms. 306

in domo Dni Deo obtulit, corā Heli summo sac[erdote]
te, ita illa filium suū omnium Creaturarū maximū, corā [...]
Sacerdote Simeone, Dno in templo offert unigenitum
1 Reg. 25 suū. Et sicuti olim prudentissima illa Abigail. Da[...]
uidem contra viru suum Nabal ira accensum, mune[...]
ribus illi oblatis sedauit, ne irā suā in illum effunderet [...]
cumque perderet. Ita sacerrima B. V. gratitudi Diuinā fere[...]
rum contra genus humanum, ut Diuinā iram mitigaret, [...]
tulit in templo, non panem, et carnes, et fructus [...]
uinos ut Abigail. sed panē illum celestem, qui de cœlo [...]
descendit et dat uitam mundo. Sed carnem illam [...]
propter nos et propter nostram salutem descendit et purissimis [...]
mariæ sanguine accepit, et homo factus est. Sed fructum [...]
uentris sui benedictum Iesum Christum D. N. qui est benedictus [...]
in secula. A mi predigler ez mai predikatiot illet[...]
Necesse quod erat ut dicerem, et docere auditores meos, q[...]
S. V. mariā impulit ut hodie purificationis more alla[...]
rū feminarū, quæ erit purissima omni cristallo, et quæ non [...]
ex semine virili, sed de spiritu S. obumbratione concepit, fil[...]
[...]. Necesse erat, ut illius miram Humilitatem, quæ [...]
hac sui purificatione ostendit, magnificarem: munerum o[...]
[...] colubarum, et Turturum naturam, et cur hæc obtulerit [...]
ostenderem: S. Simeonis venerabilis Senis canticum [...]
sonem, prophetias ipsius enodarem, et alia quæ [...]
[...]nira acciderunt, exponerem. Verum cum iam de ijs et hi[...]
et alibi aliquoties egi, relinquo hæc omnia. Sed quoniam [...]
hic in suo cantico S. Simeon Christum Dnm Lumen [...]
cat, et festum est hoc ab uetti secta appellatum [...]
Luminum, seu Candelarum, ex proposito de illo [...]
cione hanc institutam.

[...]ferebei, ut pote secta iurati hostes vident, et iri[...]
[...]nt catholicorum sacram grauitudinem in usu cerem[...]
[...] luminum, dicentes nos media luce, ac meridie lu[...]
[...]minaribus uti, cœcos nos uocantes, quod et meridie nonu[...]
[...]ng. quod et libros suos talibus conuitijs repleuerit, [...]
[...]olicorum despectum, ac luminum. E quorum unus sic loquitur Brentius
[...] Faciunt eidem verbum Dei mentionem luminariorum, quod homines
[...] bonæ creaturæ in usum hominum sanctificatæ, sed in luca[...]
[...]n facit mentionem, quod expellant Sathanam, imo potius
[...] de illis sentiendum est, quod aduocent magiā, quam
[...]ellant Sathanam. Sed ipsi hæc omnia more suo, quæ in[...]
[...]tionibus Christiani non sunt aliquid, conuicijs allegant. Sed
[...] consideraverint, cereorum usum et luminarium authorem
[...] ipsum Deum, temperarent sibi a conuicijs. Legant capite 25. Exo[...]
[...]bi inter alia precepit deus Israelitis, ut semper adsit o[...] di
[...] in templo, ad luminaria concinnanda, et capite 27,
[...] precepit, ut ardeat lucerna semper in tabernaculo testi[monij]. 1. Mach.
[...]onij. Et Machabeorum narrat Historia, Iudā machabeum
[...]lenni facularum pompa, et lucerna, Templum, quod
[...] Antiocho Doloris tulit prophanatum erat, uero Deo
[...]secrasse, unde postea festum dicitur eius dedicationis expiatum,
[...] Luminarium festum dicebatur. Et certe legimus in Tem[plo]
[...]lo Salomonis tot candelabra, tot Lampades, tot emun[ctoria]
[...]nta fuisse, iussu Dei, quæ omnia ostendunt, luminaribus
[...]orum magnum tunc locum fuisse, quæ accendebantur cum
[...]ra fiebant. Et certe secta cum candelas consec[rat]
[...]t, non Dæmonem aduocat, ut ait impius Brentius. Sed
[...]ulus Dæmonem exorcizat, et orat Deum, ut ad cor[porum]
[...]orum et animarum salutem sua potestate benedice[re]
[...] et sanctificare dignetur. Ubi nihil aliud quam Paul. 1 Tim. 4
[...]monitum obseruatur ubi dicit. Omnem creaturam per
[...] verbum et orationem sanctificari. Et sicuti verum est, quod
[...]pe Dæmonis artibus et magicis incantationibus efficit[ur]
[...]ut creaturæ quædam inficiuntur, in magnum mortalium

295

detrimentum: Cur in Eccl[es]ia Dei nigabimus potestatem
esse divinitus collatam, ad certas creaturas benedicendas,
das, uti salem, aquam, herbas, candelas etc. ut qui utuntur
his medijs a diabolicis fraudibus defendantur; quam potestatem
conservandam Eccl[es]ia non nunc invenit, sed ab ipsis Apo-
Basil. de spiritu sancto c. 27 — stolis accepit, ut S. Basilius dicit.
Causam autem huius festi institutionis Doctores San[cti]
hanc esse dicunt, sicut enim Eccl[es]ia opposuit se fe[stis]
paganorum gentilium, vel Iudaeorum. Sic Pascha, ut
Sabbato festum fecit, ne videretur cum Iudaeis
sic festum, et templum Pantheon. omnium Deorum
vertit in festum omnium Sanctorum; et sic de alijs. Olim
igitur apud Romanos Gentiles, tria luminarium festa
Filiae Cereris, quam amore Pluto Deus inferorum captus magna matri... — celebrabant, Primo in honorem Proserpinae, cuius
amore Pluto Deus inferorum captus, ipsam rapuit, et u-
xorem duxit et Deam fecit, unde mulieres Romanae to-
ta nocte eam cum luminaribus quaerebant, responsum accep-
erunt, quod eam Pluto rapuit, et in uxorem duxit, sig-
nificabant festa annis mulieres Romanae. calend. Febr.
Luminaria deferebant, in memoriam Proserpinae ra-
ptae, et in Deam translatae; Secundo, festum
in honorem Februae. quae fuit Mater Martis, unde
de et mensem istum suo nomine vocaverunt et toto
hoc mense Romani urbem suam sive prophanam vel
cum facibus accensis lustrabant, sive purgabant, Hinc
apud doctos, Februare id est quod purgare, lustrare,
eo in die malefactorum conscientiam purgabant. unde
Ovid. 9. — Februa Romani dixere piamina Patres. Tertium
festum Luminarium, quod Romani celebrabant, erat
in honorem deorum omnium infernalium, ut ipsos placa-
rent, et ad misericordiam commoverent, et animas defun-
ctorum suorum melius punirent; tunc in omnibus domi-
bus accendebant faces, quae a mane usque ad vesperam
ardere solitae erant.

Quia vero difficile est assueta relinquere, nonnulli
[...]rum Romani, postquam et fidem christianam susceperant, festa
[...]ta adhuc Februario mense celebrabant, ad illa a-
[bo]lenda, sancta ac Religiosa Eccl[es]ia Christi, festum istud
[p]aganorum, in festum christianum commutavit, et in cul-
[tu]m ac reverentiam magnae matris Luminum, quae
[n]obis Lumen illud ad revelationem gentium, et gloriam
[pl]ebis christianae genuit, transtulit, ut in eius honorem
[...]hac deferamus luminaria, quae nobis genuit veru[m]
[lu]men; et iam non fiat amplius ad honorem Proserpi-
[nae] sponsae Dei infernalis, sed ad honorem sponsae
[Re]gis caelestis. Neque iam celebretur ad honorem Februae
[m]atris Martis Dei belli; sed ad honorem matris Dei
[...]. Item non fiat ad honorem curiae Daemonum,
[se]d ad honorem curiae Angelorum. Meritoque haec
[tr]anslatio sic facta est. adorabant enim Romani Pro-
[ser]pinam, ut sic a suo sponso acquirerent gratiam; Ado-
[ra]bant Februam, ut sic a filio suo Marte impetra-
[re]nt victoriam. Adorabant Daemones animas pu-
[nie]ntes, ut illos inclinarent ad misericordiam; Ista
[...]ut omnia a matre Dei recipimus, scilicet gratiam, et miseri-
[cord]iam, unde vocatur Maria mater gratiae, mater misericordiae;
[...] per intercessionem suam sanctam, accepimus in Collec[ta]
[...] per intercessionem suam sanctam, acceptimus inimicis palmam,
[vi]ctoriam, et contra hostiles Daemonum incursus palmam,
[u]nde clamamus. Tu nos ab hoste protege. et hora mortis suscipe.
[V]idetis igitur, unde originem traxit hodiernum festum,
[...]icet. quomodo Eccl[es]ia Dei antiquam superstitionem abo-
[l]everit, et in festa christianorum transtulit, et quomodo et
[...]alis, sicut elicere bonum, Et cum certum sit festum
[...]oc, uti Niceph. tradit, adhuc ante Constantini Imperatoris, qui fuit anno Domini 608
[te]mpora in Eccl[es]ia celebratum esse, neque ullus scriptorum celebrari
[...]: certum scribit quo anno sit inchoatum, ab Apostolorum institutione
[iu]xta Augustini sententiam, ab Apostolorum institutione
[o]rtum habuisse. 1559 in hac est Regula, quam posterius

296

[...]. 306

scripto tradidit. quod ubique quod semper, quod ab
in sala omnibus traditatum est, neque de hoc scriptum reperitur
Dei v. coeleste ab Apostolis ipsis traditum, contert Dei!

Porro iam ad mysticas causas sermonem convertam
Dionys. illud prius praemittentes, quod celebris quidam Doctor
Carth. monet, Consuetudo Ecclesiae Dei est, ut simplicium cor
volens excitare ad pietatem, per ea quae foris vi
gentantur, ad interiorum amorem rapiantur: …
az külső színek által, az belső dolgokra […]
indetattatanak: Spiritualia ergo, Luminaria […]
externa, Interiora quaedam repraesentant, et […]
Tu et parte tum ex parte B. virginis, tum ex parte Christi
nostra. namque candelae describimus in B. V. hoc festo, ut
Praeter illa […]amur, quod Deipara puritate non indigebat, quae
illa quae […]ta instar fulgentissimae facis rutilabat. quamvis
super distata
sunt proprietates invenio in accensa candela, quae omnes
veniebant in sacratissima hac virgine, quae in ipsa
vi… fulserunt. Inprimis in candela invenitur
(cerei namque candelae arden solent integrae, non sew
cera aut pecore): 2° Confectio cera, quae sunt
materia per. et floribus varijs. 3° Lichnus, 4° lumen, flamma
et quae Cera ergo, designat, navici virginitatis illibatae, …
[…]via namque apum haec fit, Nam sicut apes virgini
sunt, neque ut aliae aviculae congrediuntur, et coeunt
koroskodnak egymással, unde fit commune […]
nullo libidinis sensu, capiuntur, […]
indulatkat, az buiasagra, nekik vadnak, et min
fiaidulon nekül az ő rajakat ki bocsatnak: Ita
vero candelis quas gestamus, et accensas, aperte decla
hic, castissimo utero, sine virili semine, sine […]
mixtione, sed spiritu Sancti obumbratione, aeternum verbum
conceptum, Christum filium genuisse: 9 mensibus portavit

sine ullo dolore peperisse. Deinde quidem nihil
[…]a illa luminaria quae hodie ab ecclesia gestantur, et de
[…]olo in hodierna processione gestantur: e pulcherrimis, odo
[…]ris, floribus quos terra effundit, eorumque succo quidem
[…]electo, conficiuntur, et sunt fructus apum virginis. Ita ibi
[…]… sanctissima caro, e carne quae virtutum omnium flo domum
[…]bus plena erat, et odore mirifico olim recreabat indignis.
processit, et matris puritatem, tum in suo ingressu
tum in suo egressu, salvam et integram continuavit.
Tertio lychnus, gierka bél, vagy Kanót, per quem quilibet
[…]notatur puritas etiam mentis, iuxta illud psalmi. Omnis intus
[…]a eius filiae Regis ab intus, quae cum in cera occluditur, Ps. 44
in cera tamen simul sanctificatur, et ita foris et intus sancti
[…]ta ac purissima haec. Denique lumen, et flamma ardens
denotat. verbi Dei Divinitatem quae Divinitas B. Vir
ginem induit Lumine, ubi S. Ioan. dicit. Mulier amicta Apoc. 12
sole.
Ex parte nostri Christi; quod ipsemet et Christus Dominus
candelam pulchre repraesentat, Nam sicut Candela, com
ponitur, all. et cera. lychno, et Lumine, Non secus
Christus constat, et carne sine semine germinata, Et ex
anima innocentia adornata, Et Luce divinitatis lar-
gissima, unde Sponsa. Dilectus meus candidus et rubi
cundus Candidus propter Divinitatem, Rubicundus propter humanitatem,
electus et millibus, propter omnes patientiam, …
Et sicut candela, non lucerna ardens, sine ipsa consumit
ad nostram utilitatem: Sic et Christus in nostrum obsequium sit
quam carnem assumpsit, varijs cruciatibus obtulit, interiit.
Itaque … meg […]tatott, … scelera nostra, Et
sicut in cremio, az meg […] Kanotban, nihil […]
… pinguedinis. Ita in anima Christi, nihil nisi […]
consolationis remansit, iuxta illud. Tristis est, a. m. u. ad mortem
Az isten
egyenlő
[…]
[…]

[…] 506

Tandem et parte nostri etiam, q. Nam sicuti Lucerna
lucet accensa, occulta non lucet, Fuerit extincta, [illegible]
Sancti viri, lucent & bonum exemplum, sic luceat lux
Matth. 5. c. h. ut v. b. o. v. gl. p. v. q. in c. e. Senno[?] significat, occultata [illegible]
medio, tunc lucere desinit. Sin vero in scandalum [illegible]
labatur, tunc foetere incipiunt, et displicere deo et ho-
minibus. Imitandae ergo sunt nobis prudentes illae v[irgines]
quae evangelicae, quia semper habebant in manibus lamp[adas]
suas ornatas, ardentes, oleo i. bonis operibus plenas, [illegible]
quod ad Apostolos dictum est. Sint lumbi vestri praecincti, et lu-
cernae in manibus vestris. Et de S. Ioanne Baptista. Ille
erat lucerna ardens et lucens. Vere enim Lucer-
na pedibus meis verbum tuum o domine, et lumen semi[tis]
meis.

Demum quia hic de luminibus loqui occasio [illegible]
se obtulit, nec alias video magis opportunum tempus
de his loqui. Decamus[?] et significationem cereorum lu[...]
num, quae sexta[?] [illegible] in aliis quoque ubi [illegible]
[illegible] Missae. Ad christi domini Honorem, et ante venerabi-
le sacramentum qui ipse est lux vera, illuminans omnem hom[inem]
in hunc mundum. Et ubi supra dixi, Quia cum cereus consta[t]
cera, quae conficitur & extat apud lychno, et igne; [illegible]
christus carne, et purissimo sanguine. B. V. M. accep[it]
et divinitate, et Anima.

Accendi item ad lectionem S. Evangelii. Quia illud [illegible]
cereos[?] orbi novum lumen divinae cognitionis [illegible]
Deinde, ut propter dominum verbum audit, cum illud fide a[...]
quod [illegible] & peccatum est scandalum.

Accendi et Lumen in Baptismo; ut Baptizati [illegible]
ita semper luceat coram hominibus, ut glorificent Deum et [illegible]
tate & ipsius opera bona. Unde Sacerdos tradens [illegible]

candelam ardentem dicit. Accipe lampadem ardentem, et custodi
baptismum inreprehensibiliter, ut cum dominus ad nuptias venerit,
possis ei occurrere, habeasque vitam aeternam.

Accenduntur item Lumina, penes defunctos, vel cum
ad sepeliendum deferuntur cadavera mortuorum. Quibus
significamus, hos tamquam milites invictos, de adver-
sariis triumphare, qui Lumine fidei, et ardenti charit[ate]
in deum prosecuti sunt[?], tenebras fugarunt. Dein-
de quod nos illis optamus perpetuam lucem,
gloriam sempiternam.

Sed praecipue hodierna die Benedicuntur, et accenduntur
candelae propter sanctum Simeonem, accipientem in ulnas suas
parvulum dominum [illegible], quem vocat. Lumen quod pa-
ravit deus [illegible] ad revelationem caecitatis gentium. Cer-
te lumen fuit christus, Revelans in tenebris [illegible]
primum natus est, statim Lux circumfulsit pastores, et
[illegible] quoque orientis. Lumine illis iusso vocavit ad
se. In monte Thabor, Luxit ut sol. Totaque christi
doctrina, vitaque, miraculis, et exemplis, luxit, unde
ipse dixit. Ego sum lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris.

Et ut summatim dicam. Utilitas luminum cereorum
[illegible] christi haec est, quod cerei per preces et be-
nedictiones [illegible] solitas, orat deum, ut cerei
valeant ad sanitatem animae, et corporum, domi, fo-
ris, in terra, et mari. Ut de locis ubi accensi fuer-
int, daemon, et quicquid daemonis aut machinatur
pellatur; Ut corda nostra, Sancti spiritus igne invisi-
bili illustrentur, omnique peccatorum caecitate careant.

07109. 306

ut cernere possimus, quae Deo sunt placita, et
nobis salutaria. qd sacr. quae fugere debeamus...
Qui igitur, in honorem Christi, ac Sanctorum, cereos ac-
cendunt. Credant sane, et insaniant caecitate sua,
nos in mordis [illegible] dicant,) q ing. se cereos
[illegible], et devoti gestant, praecantur ut s. 6. hac
qui [illegible], Christus Dominus, qui est splendor lucis
aeternae, concedere dignetur. Defundere aut[em]
libet, quod ecclesia cereos adhibent, [illegible] lu-
[illegible] beatam, et splendidissimam gloriam, in Regno
suo. ad quod nos perducat Deus omnipotens, per inter-
cessionem Sanctae Virginis Mariae. Amen.

Ki az crone [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Regno [illegible] et Lux [illegible]

OMg. 306

+

In festo Purificationis B. V. M.

Postq̄ impleti sunt dies Purgationis eius. Luc. 2

Duo in lege vetere sacrificiorū gnā fuisse, utile-
licit. Num. 28. Vnū matutinum, vespertinū alterū.
Vtrumq; hodierna die in templo Hierlnō videq;
offerri: Matutinum scilicet, quando puer Iesus dulcis
[illegible] virginis quadragtā dierum existens [illegible]
[illegible] est oblatus. Vespertinū vero, quando circa vitæ
[illegible] vesperam in ara crucis peragitur, quantumo inter
hæc duo sacrificia discrimen, nemo non videt. Hodie si,
Dom. B. virgo in medio templi, cū gaudio et iubilo, et can-
[illegible] offert unigenitū suū filium; Et post 33 annos spatiū
in medio montis Caluariæ, doloribq et vulneribq plenum,
oblatū conspiciet: Hic illum Simeon ulnis suis [illegible]
[illegible], Tunc ~~illum~~ inter latronibq crucis distentus appa-
rebit. Hic illum quinq sicli argentei virgo redime-
rit. Ibi vero ipsemet sacrū vulneribq sanguine
[illegible] totum mundū redimet, cuiq [illegible] doloriq ini-
[illegible] Simeon senex initiū dedit, dicens. Tuā ipsiq animā
In hac oblatione, matutina, quæ hodie fit, cantq cygnorū
[illegible] turturū, [illegible] columbos audiunt. In illa
[illegible] vespertino sacrificio clamor, et auditur militum [illegible], et Iudæorū
[illegible] In hac sol iste lucidiq fulg-
[illegible] cum. In hac [illegible] Deniq
[illegible] incipit. In illa lumen suū amittit penitq.
In hac matutina oblatione Christq [illegible] vitæ initiū dedit,
In illa vespertina, vitæ finē imposuit. Verū ut de hoc
[illegible] vespertino suo tempore agit [illegible], nimir. di. [illegible]
[illegible] De hoc matutino nunc agamq quod hodie
[illegible] in templo offertur: neq multū evagabor, sed Evangelij ter-
[illegible] hodiernæ diei historiam [illegible]. Attendite.
[illegible] ad mores applicare hodiernā historiam volo.

Postquam impleti sunt dies purgationis eius. Luc. 2. v. Licet alia
legi huic subiecta non fuerit, cum haec caro tantum foemina
legi huic subiecit, quae suscepto semine filium peperit
haec autem et Spiritu Sancto conceperat, sine dolore peperevat
legem nilominus purificationis ad unguem observavit; con-
sacerdoti se sistit, et munera pro redemptione sui filii a lege
ordinata praesentat. Quo quidem facto multos illorum de-
omnia arguit, qui tepide, imo adeo avare, ut sic dicam,
deo inserviunt, ut nisi quod faciendi illum compromisit,
sub peccati mortalis poena praecipiat, id ex tunc non mandare
omnino renuerunt. Hi sunt qui cum Dei praecepta et Ecclesiae impl-
quoad substantiam, ut Theologi adserunt, in modo tamen deficiunt.
Alattiok / Szolgalni (margin) unt, meg fogiatkoznak, debitas circumstantias assumere
negligunt. Audiunt quidem diebus festis sacrum, sed inter vinum
fabulantur. Orant in templo, sed cum mente in varia neg-
tia evagante. Eleemosynam dant, et illatam iniuriam inimi-
parcere nolunt, et ipsi [illegible] bonum quemcumque denegant, qu-
modo olim peperit David Absoloni offensam; qui sibi cum
levat, addit non cohibendum non videat facie meam. Perfecta
observantia praeceptorum postulat, ut non solum illa impleamus, quoad
ad substantiam, sed et quoad modum et circumstantias.

Secundo discimus ex his verbis. Postquam impleti sunt
quod Deus noluerit talibus promissionem astam esse sanctam
[illegible], ante finitos dies purgationis: [illegible] hinc intelligas, no-
patere ulli aditum ad Regnum celeste, nisi prius consecratio-
qualiter purgationis tuae. Fakor per legitimam confession-
purgationem sive peccatorum; restant tamen purgandi habi-
[illegible] et pravi sui affectus, nec non et reatus poenae.

ergo christo imperante, Lazare veni foras, ad vocem vivocatus fuit,
prodiit tamen ex tumulo, ligatis manibus, et pedibus institis. Facili
negotio potuisset christus Dominus vincula quibus ligatus fuerat sol-
vere, nam qui vincula mortis rupit, vincula funium facilius
[illegible] poterat. Consulto tamen id non fecit, ut intelligamus non eo
[illegible], quod per peccata confessus, et ad vocem ministri Dei, de morte
[illegible] ad vitam gratiae translatus est, continuo omnibus vinculis ab-
solutus, et ab omnibus purgatus. Licet enim tunc lethalis maculae
[illegible] quoad culpam, non tamen semper totaliter quoad poenam,
[illegible] habitus et pravitatis saepe remanent in anima, cum non seque-
[illegible] vera emendatio. Unde ut tibi aditus pateat ad caelestem
templum, oportet prius impleri dies purificationis, nempe in Silonem. in Apoc. 12
[illegible]. Non intrabit in illud aliquid immundum, aut coinquinatum.
Ergo purgatio haec necessario praecedat, et necesse fuerit da-
[illegible] poenam, aut per ignem. Nonne stultitia magna est, igni
[illegible], cum [illegible] satisfactorium per poenam huius vitae. [illegible]
[illegible] eligere satisfactorium, per poenam huius vitae. [illegible] Eccl. 30
[illegible] quasi: Est qui mala redimat, modico pretio autem [illegible]
mala nimirum illa, illos cruciatus, flammae et longo, interim
purgatorio et aeterno in inferno, modica in hac vita poena
[illegible] sui expensis, castigatio. 2.

Regula in textu. Tulerunt ereck. cum, idest in Jerusalem, ut siste-
rent, Ge mutatnaiak okt az urnak. mikeppen meg vagyon
irva az urnak torvenyebe. Hogy mind firfiu, meliarla,
[illegible] az urnak szenteltnek hivatta[.]
[illegible] mehet meg nittia, az urnak szenteltnek hivatta[.]
[illegible]. Respicit, hic sacer textus praeceptum illud, quod da-
tum est Moysi, Num. 3
[illegible] Numeror. 3. his verbis promit. Meum est omne primogenitum,
[illegible], et quo percussi primogenitos in terra Aegypti, Sanctificavi
mihi quicquid primum nascitur in Israel ab homine usque ad pecus.
[illegible] Prima huius legis affert hoc textus. Cum enim filii
Israel sub Pharaonis iugo degerent, iratus Dominus quod non

301

Omnibus. 306

permitteret illum liberè abire, percussit omnia illorum primogenita,
sic de Ægyptiaca servitute, in brachio potenti populum suum
eduxit, cum omnibus quae habebant, et in recognitionem, et gratiarum actio-
nem huius beneficij praecepit Deus primogenita sibi offerri, et con-
secrari. Antiqui non ignorantes, quantum momenti sit grati-
actio, multa de illa nos docuere, ac inde .4. Gratias
esse docebant. Coronatae scribit. Prima coronabatur flo-
ribus vernis. Secunda spicis, et ijs fructibus quae aestate
a Poetis, qui ... Quarta oliuis, quo s...
pinxere voluere, quod sicut quando viget anni ubertas,
vernis Maij correspondent copiosae Augusti fruges et aesta-
tem et Autumnus multis fructibus plenus succedit: Autem
de Hiemis tempore oleo locupletissimum subsequitur: Ita placet
qui in flore aestiuali pueritiae debitas gratias pro beneficijs
collatis Deo refert: Iuventutis solet aestatem pretiosam
futurum merito exspectet, quod si eo tempore quo ignis
cupiditatum vehementius ardere solet, beneficiorum memoriam Dei
assumit, merito sibi polliceri potest Autumnum fructu-
um, id est, virilis aetatis perfectum, et bonis operum fructibus abundantem.
quod si deinde in Hieme, laborare non poterit. Id est, si p...
prae senectute viribus deficientibus. gratiarum Deo, ...
erit, Charitatis ... oleum ei non deficiet, quo sua lam-
pade alluminat, et cum prudentibus virginibus sponso Christo occurrere
possit. Harum Gratiarum, Mercurium, Deum sa-
pientiae ducem fuisse docuere, qui, quo abire eas debere ostendebat
quo non aliud denotabat, quam hominem gratum sapientia praeditum
oportere, ut sciat cui, et quomodo referre debeat gratiarum actionem.
Insipientes enim se laudantibus gratias referunt; sapientes vero cum
laudes, ad Deum gratiarum actionem referunt convertunt a
Deo bonum suum perfecisse, ac se recepisse fatentur. Sicut B. Virgini
contigit, quae ab Elizabeth mirifice laudata. Benedicta

inter mulieres, etc. b. f. u. t. Continuo ipsa divinae laudes et
rependit. Magnificat a. m. D. et exultavit s. Docebat sane illam
divinus ille Mercurius, sapientia nimirum illa increata patris, quae
in utero eius adhaerebat, et ideo noverat, cui, et quomodo
gratias referre debebat.
Secunda ratio, propter quam voluit Deus olim sibi offerri primo-
genita, ut velut in typo et figura nos doceremur, primogenita nostra
... Deo donoverunt, et consecrare. Tria primogenita in ... Deo vindicat. ...
... nobis reservio, quae Deus a nobis iure merito sibi vindicat. Proverbiorum 23
Primum est cor. Fili, praebe mihi cor tuum. Cor enim ut Philosophi docent,
primum membrorum primogenitum est, quia primum omnium, inter cetera
membra vitam recipit. Et certe, cum B. Virgo in utilitatem
... primogenitum suum Deo pro nobis offerat. Cur nos gravamur
primogenitum nostrum in Dei honorem ipsi praeservare; Par enim est omnia
... illi offerre, nisi cor est ei offeramus. Unde sicut ipse ita di-
... nos, ut primogenitum suum nobis daret: ita nos quoque taliter
... diligere debemus, ut primogenitum nostrum, id est cor nostrum liberaliter ei
offeramus. Refert Seneca. quod huc apte quadrat. quod Seneca L. 2 de Benef.
Socrati, multi praeclara quaeque offerrent. quisque pro sua facultate.
Æschines pauper eius auditor, dixit. Ego, inquit. Nihil te dignum
quod dare possim, invenio. Itaque dono tibi, quod unum habeo, me
ipsum, hoc munus, rogo, qualecunque est boni consulas, et cogita. alios
cum multum tibi darent, plus sibi reliquisse. Cui Socrates respondit,
Quid ni tu, magnum munus dedisti, cum te mihi totum dedisti, dabo
operam, ut te meliorem doctiorem quam accepi tibi reddam. quam accepi.
... o christiane Æschinem imitare, non Socrati sed Deo totum dona
... te ipsum, quod si te illi totum donaueris, multo ille te meliorem
tibi ipsi reddet. Secundum primogenitum quod in nobis est, et quod
Deo dare debemus, est principium vitae rationis, et liberi arbitrij
... mi okossagunknak, es az mi szabad akaratunknak kezdeti,
... ikoron ... az itiluszagnak zengeje Kezdetik, mikoro-
... gyermekseghbol ki kezdunk kelni, meli idot igen kovan
... hogi neki agyiuk, et ... Atalan fogva ugyi

... 306

nakrag, et gorombassag illorum, q primordia vitae, ac florē
iuventutem suam Veneri, mundo, Carni &c. Faeces vero senectutis
suae Deo offerunt. Nam ordinarie accidere solet, ut qui tempore
iuventutis pravis moribus se assueti, tempore senectutis
ipsius inhaerant, ut Prov. 22. & de Salomone dicit. Adolescens
(prov. 22) iuxta viam suam, etiam cum senuerit non recedet ab ea. Primi
genitum ergo iuventutis tuae Deo offerre satage, ut fructum
huius oblationis in senectute tua cum magno animi tui gau
colligas. Tertium denique primogenitum nostrum Deo offe
dum est. Intentio scilicet nostrorum operum, quae merito primogeni
nuncupatur, communi axiomate philosophorum dicente: quod est ultimum
in executione, est primum in intentione. Ameli dolog utolso a
vegher vitelibe, elsö az az szivekeretb. Certum n. est, quod
illa ennyhe intentio, talis est et opus quod ab ea procedit.
re vulgo. Tantum quis facit, quantum intendit. Si intentio bona
bonum est opus. et e contra. Unde S. Bernard. Apud homines co
(Bernar. sup. Cant.) et verbis, Apud Deum verba et corde pensantur. Itelötne
Deum prorsus maledictione illa, qua Dominus Fico maledixit
quam cum vidit foliis onustam, licet pulchram aspectu, sed
fructu carentem, continuo maledixit illi. Nunquam et hi fruct
offer ergo Deo primogenitum intentionis tuae, ut opera quoque
quae facis grata sint Deo, alioquin opera tua dam maledictionem
ultionem sustinebunt.

Porrigit turtur. Ut darent hostiam, secundum quod d
ctum est in lege Domini, par turturum, aut duos pullos co
lumbarum: Et hogy aldozatot adnanak az Istennek
ament meg mondatot az ur torvenjebe, egy Gerle
gerlicet, avagy Ket galamb fiat. Quia in aliis o
cionibus meis, et tum de turturibus, tum de columbis
quam nimis haec offerebant, et quid illa atalia si
gnificabant. Modo aliam legem in medium affera, q

et S. Scriptura permisit, certum tamen est fit, cum a B. Virgi
ipsi legis observantiam non fuisse permissam. Harcleg mind Nu
olla az ur Moysesnek mondvan, Vedd az Israel fiai merev
sak elsö szüllötteire öt siclust minden fore a Szent c. 3. n. 46.
li merteke. Az siclusban huszt filler vagyon: ugian
mongya az Irás. Mirabile certe et plane stupendum.
quod conditor et Redemptor hanc pretium voluerit 5. siclis,
Sicklusan emi, et redimi, vagy venni, et meg val
tatni, 5. Siclis nunc redemitur Dominus, ut nos suo tempore 5.
acerrimis vulneribus redimat. Magna certe fuit illa emptio
qua salvati eius vulneribus, et sanguine redempti sumus, ut S. 1 Cor.
Paulus testatur. Empti estis pretio magno. Sed audeo dicere,
hanc nomine mokesper maiorem esse, in hac enim mundi
creator mundi, non magno, sed parvo pretio meg
vetetik. O bone Iesu iam noster es, duplici iure. Ketszeri
gazsaggal. Te siquidem nobis Pater aeternus dedit, Te nobis
Maria S. mater emit. Noster es, quia datus, noster es, quia emptus.
Duplici te iure possidemus. Cum iudicaturus orbem adveneris,
Noveris, merito quia nobis emptus es, Et quia iustus es, redde
unicuique quod suum est, Redde ergo te ipsum nobis, quia uti
diti, duplici titulo noster es. Quod si tu noster es, omnia
vog tua nostra sunt, nostra ergo sunt merita tua, nostra vulne
ra tua. nostri az te Szentseged, az te tanetta
szodban való tanitasid, mekek az te halalodnak szöges
tacmalmod, es keserveséged.
Magnum et mirabile sacramentum nota hic o Christiane
Dei Concilium stupesce, Let pro omnibus primogeniti

ombus. 306

fuit, sed in uno solo intuitu legis impleti. Statuti erat
qui inviolabili, ut omnes primogeniti venderentur, ut cum virgo
primogenitus nasceretur, ipse quoque a matre emeretur, non sibi
sed mundo. Sed ut haec emptio nobis prosit, necesse est
ut unusquisque nostrum hunc primogenitum virginis emat. Nemo
Christo excusare se potest ab hac emptione quantumcunque sit pauper
nam licet haec res quae est emenda sit infiniti valoris
non tamen [illegible] siclis, sed unico suspirio cordis emitur, un[illegible]
ca pretiosa lachrymula, unico cordis gemitu eum emere pot[est]
Aug. Serm. de verb. Dni. ut ... S. August. dixit. Tantum valet, quantum
habes, si multum habes multum valet, si parum habes, habe[s]
et possidebis illum. Non enim regnum Dei est instar mer-
catorum huius mundi, a quibus si parum velit emere, tamen debet
dare, quod dicunt. At hic liberalis se praebet, et sicut [illegible]
multo magnum pretium suscipit, ita pauperis exiguum non contem-
nit. Petrus [illegible] Laurentius, et Sebastianus n. et reliqui
inclyti martyres sanguinem sibi obtulerunt, vetula autem
templi, non nisi duos obulos. Publicanus unam pectoris
tunsionem. Latro unum verbum. Memento mei, d. v. in r.
Ecce quam discrepantia pretia hi, et illi obtulerunt. qui
sanguinem, qui lachrymas tantum effuderunt, et tamen primogenitum vir-
ginis obtinuerunt. Unde qui non potest offerre virginitatis pur-
itatem, quam eius iacturam fecit, offerat saltem continentiam
[illegible] qui nec hanc
[illegible]
offerat matrimonii thorum immaculatum. Et qui non tanta virtute
[illegible], ut unam scintillam eius [illegible], mox aliam [illegible]
[illegible] iniuriam saltem sibi illatam [illegible]. Et qui non potest [illegible]
[illegible] offerat [illegible] offerat [illegible]. offerat

secum aquam fecundam, hoc enim pretio, et si quod est vilius,
a pauper emitur. At Maria virgo, tam bonis spiritualibus
ac divinis charismatibus locupletissima, non tam vili
pretio emit eum sicut nos, sed magno, et multo
carior. Nam cum S. Simeon in memoriam ei revocaret
sui primogeniti mortem, Ecce positus est hic in r. &
[illegible] ipsius a. g. d. p. ipsius cam. Omnia passionis [illegible]
[illegible] animam ipsius excruciare coepit. Fuerunt [illegible]
[illegible]. Flagella exulcerarunt, spinae [illegible]
[illegible] clavi perforarunt, ac tanta cruenta [illegible] filii
vulnera tota in corde eius inflixerunt. Ut
B. virgo non [illegible] siclis, sed [illegible] acerbissimis vulneribus
[illegible] gravissimis doloribus filium suum emisse nobis mi-
[illegible] sit dicenda. Hunc igitur pretiosum thesaurum
unigenitum aeterni Dei filium, et virginis natum studeamus
[illegible]: quocum una etiam aeternam beatitatem
ac gloriam sempiternam emamus. Amen.

Omibus. 306

3.tio Az ~~gyermeket~~ Simeontol valo be ajanlasa.
t. Mondva. Nunc dimittis servum tuum Dne.
Accepit eum Simeon in ulnas suas et
benedixit Deum. + dicens. Annak oka
ert, azert a 3 dolog ert, diokta az Anya
[illegible] haz, az Mai [illegible] napot 3.
[illegible] tudni illik. Mess tisztulá[illegible]
be mutatasa vagi ajanlasa, ~~es~~
3. tertia [illegible] napjan. Xtus az maj na[illegible]
~~mu tattatott~~ be az ö [illegible] Atyanak.
Elsöör Mondva ~~[illegible]~~ Nemzetik
B. A. Tisztulasa napianak. Purif. B.
de tudnyuk[illegible] hogy a B. Szüz nem
volt [illegible] az mess tisztulasra, hanem
az ö alazatossagaert [illegible] az
törvenynek [illegible], mivel ö mindez tiszta
[illegible] tavul volt, ~~[illegible]~~ nem[illegible]
fogadot volt ferfiutol, hanem a [illegible]
A törvenyt [illegible] [illegible] [illegible] kö-
[illegible] arra, a [illegible], Mulier si suscep-
to semine pareret. masculu, etc.
ez a törveny [illegible] nem illeti a B. S. mivel
nem ferf. magtol fogadot, az Angyal
bizonsaga [illegible] Sp. S. superv.
Azert [illegible] mond hatjak [illegible]
non enim pro te, ~~hac le~~ sed pro
omnibus.

omnibus haec lex constituta est.
A' Törvény alá ~~vettetnec~~ vettetnec, akart azért Lenni
à B. S. Klastrom az ~~[illegible]~~ törvénynek be tel-
jesétésért, mivel az Úr Parancsolatjabúl
semmit sem akart hátra hadni, à Mi-
képpen az ő Fia, nem szükölködött az
körnjül metélkedéstül, ki, mind azon-
által, hogy az törvényt be töltené, kör-
nyül akart metéltetni, az mint ma-
ga bizonyítja. Nolite putare quoniam ve-
ni solvere legem aut proph: non veni
Így à B. S. sem akart a törvénynek szent-
ségét be tölteni, Azért mondja S. Bernard.
Bernard. Vere virgo non habes causam nec tibi
opus est purificatio. sed esto inter
mulieres, tamquam una illarum, quia filius
sicut est in numero ~~filior~~ puerorum
peccatorum. Bizonyára, Oh B. S. Sera-
mi szükséged vólt à mi tisztulásra.
de mivel az Asszonyi állatok között
lévén, mint az te fiad, az bűnösi, vagy
bűnök szennyét [illegible] számá
közi akart számláltatni, az ő ala-
zatosságáért körnjül akart metél-
tetni, így az te alázatosságodért
az Törvényt be akartad tölteni!

Másodszor. Azért akart mind tisztulni, hogy
az tisztulásról való Törvénynek engedel-
mességet. Mint az ő fia à körnjül me-
telkedésről való Törvényt, hogy meget
metélé, s à bélsőség lelki körnjül me-
telkedésre tanítana, à Hit által.
az mint mind vagyon írva. Fide pu-
Act. 15. rificans corda eorum. ~~Innen vagyon~~
~~hogy az Anyák tü[illegible] tisztulnak az ő~~
~~tör~~
Harmadszor. Azért akart az Törvény sze-
rint tisztulni, hogy példa adásával
minket tanítana, à Lelki Tisztulásra.
Greg: holot az Sz: Gergl. mondása szerént.
Plus movent exempla quam verba.
Annak okáért, A B. S. példájából szüksé-
ges mi bennünk fel serkennünk az lel-
ki tisztulásra. à Mely tisztulás-
sal dolgoz áll. à ~~lelki~~ szüveli tö-
redelmességben. s könyj hullatásban.
Lavabo inter innocentes manus meas.
idest conscientiam. et iterum lava-
bo per singulas noctes lectum meum,
stratum meum lacrimis meis rigabo.
Mind nyomosom ~~[illegible]~~ az ártatlanok között
lévén kezeimet, az az ezomosi tisztuljon
immár gondolatomat. Mindez ez-

Mindz elszaka [illegible] mely az en Azamot, az
im [illegible] kegyelmet [illegible] vnododom, hogy [illegible]
Masodszor, a Lelki tisztulas az szajal valo
vallas tetel all. Az Apos: mondasa
Rom. 10. szerint. Ore fit confessio ad salutem.
Azert mongiac Aranj Szaju Sz. Janos.
Crisos: ama confessionem si affectas decorem
quia ubi confessio ibi e' pulcritudo.
Szerszed az vallas tetelt, az [illegible]
[illegible] mert az hol vagjon az vallas-
tetel ot vagjon az [illegible]. Exempl.
Vita Patr. Deabolus vidit confitentem et confessorem
[illegible] azert az Lelki tisztulasra az
vallas tetel. Mint Sz. Davidnak [illegible]
Dixi confitebor adversum me.
~~Harmadszor~~ [illegible] azt mondana [illegible]
valalni, hogi [illegible] az a [illegible] [illegible] bodogtaja
a [illegible] [illegible] bodogtaja [illegible] [illegible]
banja. Miraculum De Virg. Mod[illegible]
le. qui non [illegible] est conf. [illegible]
Harmadszor, [illegible] a Lelki tisztulas
az [illegible] tetel. Az Apostol mondasa
Rom. 6. szerint. Sicut enim exhibuistis
membra vestra immunditiae,
et iniquitati, ad iniquitatem.
3 ita

ita nunc exhibete membra vestra ser-
uire justitiae in sanctificationem
A' [illegible] az [illegible] proligaltatok
az [illegible] es [illegible]
[illegible] [illegible], az [illegible]
[illegible]
Azert a Lelki tisztulas ebben a 3 dologbol all.
[illegible]
Apo: Orszagaba. Nullus coinquinatus intr.
Masodszor: A' Germek JESUSnak [illegible]
ban valo be mutatasa, vagi be ajanlasa
adatik ez Maj Evang: [illegible]
Tullerunt puerum JESUM Parentes
eius: sicut scriptum est in lege Dni.
Dixit Dns ad Moysen sanctifica.
offer mihi. omne primogenitum. ta-
Exod: 13. do hominibus quam de jumentis.
Ajanljad [illegible] az [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]. Annak okaert a [illegible]
az maj napon be mutatta az [illegible]
Fiat, [illegible] 3
[illegible]
[illegible] 4 [illegible] maj nap. T.
308

Először. Az Atya Istentől be mutattatott
és Világnak meg szabaditására.
Másodszor. Az ö Sz. Annyától az Atyá:
Istennek, az törvényt be tölteni jert.
Harmadszor. Önnön magatol, az mi bü
neinkért, magát be mutatvan.
Először. Be mutattatot az Atya Istentöl
és Vilagnak ~~[illegible]~~ valtsagaert. Mellyet
peldazot az Abrahám aldozatya.
Vedd fel (ugy mond) az te fiadot Isa-
kot, az kit szeretsz, és aldozd meg ne-
kem, á hegyen, mellyet mutatok neked.
Abrahám, á ki sok Nemzetség Atya-
Az Atya Istent peldazta, Isak Udvo-
zitönket á kit az Atya Isten, á Kal-
varia hegyen meg aldozta [illegible]
[illegible] az mi bünejinkért. Azert mondo-
Esaj. ta az Atya Isten. Propter scelus
53 populi mei percussi eum. Az en
[illegible] vetkezet [illegible] Verbum meg-
ötött Sz. Fiat. Esajas is bizonyitja
Ipse vulneratus est propter ini-
quitates nostras. Az mi vetkejinkért
[illegible] megh.
A ö

Proprio Filio non pep. D. sed pro nobis o. t. e.
á maga fianak nem kegyelmezett, hanem mi [illegible]
[illegible] mindnyajunkert atta ötöt. Azert mo-
[illegible] Az ö Aranj [illegible] Sz. [illegible] Igen szentet
minket, mivel, ne szolgajat, sem Angyala
vagy Archangyalat, hanem az ö egyetlen egy
[illegible] lött fiat, ne fogadott fiat, hanem
[illegible] Adta [illegible] E.
~~Masodszor, be mutattatot az ö Sz. Anyatol,~~
Adta 3 rendbeli aldozatot peldazta az ö Tör-
venybeli 3 rendbeli aldozat. tudni illik:
á be mutatas, az dozmalas, és á veres
aldozat. Az be mutatast peldazta az
meg valtast modgyat, az mint meg
parancsolta vala Moysesnek. Omne autem
Exod. primogenitum hominis filiis pretio redimes.
13. Minden az ö elö szülött fiat, arron valtsa meg.
Innen vagyon hogy Cain az ö Gabonaja bol
Abel az ö ~~[illegible]~~ Johajbol mutatott
be aldozatot. Az Tized aldozat, az
Papnak szolgaltatot. Abram ezt be mu-
tatta Melkisedek papnak. Az B. S. [illegible]
[illegible] napon, be mutatta az fö Papnak
tudni illik az Atya Istennek az ö Sz. Fiat.
Az veres aldozatban aldoztak [illegible]
Exod. Az mint meg volt parancsolva Mojsesnek
12 Aromnak.

Exod. 12. Loquimini ad filios Israel et dicite eis, Tollat unusquisq; Agnū absq; macula, et occidet immolabitq; eū. Ez a ß Aindoli aldozat peldazota az mi Urunknak aldozattjat.

Masodszor be mutattatot az ö sz: Anyatol ez[illegible] napon. az Törvenynek be ~~[illegible]~~ tellyesit[illegible] Tullerunt eū parentes eius in Templū. ut sisterent domino. fel vittek az a[illegible] Ölökben fel vittek ötet az ö [illegible], az Templo ba, hogy be mutatnak az Urnak. Es aldoz atot adnak érette, az ~~[illegible]~~ Törveny szerent, Cumq; expleti fuerint dies

Levit. 12. purgationis, mulier pro filio offeret agnū anniculū aut par turturū aut duos pullos collumbaz. Az szerent a B. S. be töltven az napokot fel viun ~~[illegible]~~ az gyermeket a Templo ba, hogy be mu tatna az Urnak. Es mely ugiant, ugy boldog görliceet. ~~[illegible]~~

Harmadszor. Önnön magatol be mutattatot hogy ligen tanu az bűnért, mely ~~[illegible]~~ et feldazot az veres aldozat, annak okaert magat aldozatul igirte, es be mutatta az Atya [illegible], hogy az ö sz: Verenek ki on tasaval. [illegible]

mys megszabadulna minket bűneinkből, Bono dictus es deus noster quia redemisti nos in sanguine tuo. Aldot vagy mi nos szentmunt mert mys valtottal minket az ő vereddel. Azert nagy szerentsek gyö[illegible] az ő [illegible] [illegible] Annak okaert mindenünknek [illegible] [illegible] magunkot be mutatnunk. az Apostol mondása szerent. Obsecro vos per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiā sanctā Deo

Harmadszor. Az Ven Simeonnak olebe in [illegible], es Dicsireti adatik [illegible], Ez maj Evang: Simeon accepit eum in ulnas. Uranna [illegible], lumen ad revelationem gentiū. et gloriā plebis tuae Israel. Vilagosságul, az Pogányoknak mys Vilagositásara. Es Dicsöségül az te népednek Izraelnek. Az az Xtg, adatot az Pogányoknak mys vilagositásara. Annak okaert Az Anya Szentegyhaz Gertya Szentelő napianak, az az Vilagosságh napiat bő napianak, az melyről [illegible] [illegible] fel hija. [illegible]. Az melyről [illegible] [illegible] danak vagion In Vitas patrū.

Mys [illegible] vilagossagnak napia [illegible] [illegible].

310

Olvasom hogi Nagi Nemes Matrona Midőn
nagi ajtatosaga volna à B. S. kinek
tiszteletére Kapolnat épitetet volna
à maga haza mellet, s maga szamara
egi Kaplant tartot, s minden nap az
B. Szüzröl Mise aldozatot szolgaltatot
s ajtatoson magais meg halgatta. Es
közelgetven azert az Maj nap, az Kapla
Nagi dolgaj miat nem lehetet
otthon, az Szolgalatra, s az à Nemes
Matrona, az Nap Mise aldozatot nem
halgathatot, mert minden tizedrészit ruhajat az
szegenyek szükségiere el adta vala, Midő
azert magahoz ällando köntöstke nem mehetne az
Templomba, szokasa szerent be ment az
Kapolnaba, s à B. A. Oltara elöt le borulva
s lelekben el ragattatván, lattya vala mint
ha egi igen szep Templomban volna, Es
läta hogi egi igen szep Procesio jöne
mely Procesioban mind azon szüzek
valanak, azok elöt pedig egi igen
ëkessegben ülö Asszony
ëndalatos szep öltözetben arany korona fejen mene, kiknek
azert mind rendel az Oltar elöt meg
allottak volna, Imé más nagi sereg

Ifiak

Ifiak vönnek s szep rendel Ezeknek
az Oltar elöt. Es ime egy fel öltözöt ifiu
...erben, egi nagi szövetneg gyertyat hoza.
...elöl egiket az ah ada amely szüz az töb
szüzek elöt megyen vala, az többit az töb
szüzeknek s Ifiaknak oszta, annak utan-
na ahoz à Matronahoz jarula, mikor egi-
gyertyat ada. Es ime läta hogi az Kar-
bol, az hol szoktak vala enekelni, ket
Papi rendre menendo Ifiak fel öltözve
ket szep fejer szövetnekkel elö jarulanak
utannok egi Pap, Papi öltözetben fel öltözve
az Oltarra menven, mint ha Misét akar
nanak mondani, ugy tecik vala mint
ha, az kik szolgalnak az Misen, sz. Lörinc
s. Vincencig volnanak az kik az Szo-
lgalatot tartyak vala, s kik egyetgial volna,
à Pap pedig ö maga Xtg. (Mint szokas.)
az kér gyonatot el megezven az aldozat
kezdetin, ket szep Ifiak az karnak kö-
zepen el kezdik enekelni B. Asszonyrol
nagi fen szoval à Solosmat, és az töbi
követték, nagi solemnitassal pompaval.
Midön az S. Adozat alat, s' az Gyertyakot
à Pap.

nak adnak az mest [illegible] az Szüz
nek Kiralynoja. az töb [illegible] s [illegible]
-kal [illegible]. kik à [illegible] valanak, [illegible]
†. [illegible] alva à mint [illegible]. Midön à Pap vá-
na à Matronat hogi öis fel vegi [illegible]
-ajat, s ö [illegible] akarna, igi követe [illegible]
dót hozzaja. az [illegible] Kiralynoja.
mondvan, hogi [illegible] [illegible]
hogi öt [illegible] à Papot ö azt [illegible]
hogi à Pap. [illegible] el [illegible], mert ö
à giertyat nem adgia, Mingint az Ki-
ralynÿ mas követet küld hozza, hogi ha-
mar adgia oda, s [illegible] tartoztatta à
Papot az Adozattal. ö Azt [illegible],
à giertyat [illegible] adgia. hanem [illegible]
[illegible] mest tartia, A' Kiralyne
à követnek mest Parancsola, hogi [illegible]
is ki [illegible] à [illegible], midön az köve-
[illegible] à giertyat, hogi oda adna
[illegible] el [illegible] tölle, ö annal is
[illegible] tartya vala, Midön az kö-
[illegible] ki akarna venni [illegible]. s annak
[illegible] [illegible] à giergia, [illegible]
[illegible] közt [illegible] à masik à Matrona
kezeben marada,

[illegible]

az [illegible] à matrona Magahoz [illegible]
s [illegible] hogi az Kapolnaban volna az-
holot [illegible] vala az Oltar elöt imat-
kozni, csodalatos keppen kezeben talala az
darab giertyat, mellyen igen csodalkozvan
halakat ada [illegible] s à B. Szüznek. hogi
ö [illegible] nagi [illegible] napon Aldozat-
[illegible] nem maradot. s à giergiat nagi
[illegible] tartotta. mellyet ha valamely
[illegible] mest [illegible] csudalatos keppen
[illegible] mest gyogyultak. Ez à Patro-
[illegible]
na [illegible] volt à
Harmadik Magiar, Andras kiraly [illegible]
[illegible] hogi Magiar [illegible]
[illegible] B A [illegible]
[illegible] Purificatio B. M. V.
Az bol mest [illegible] napia, [illegible]
[illegible] hogi [illegible] keppen [illegible]
[illegible] vallas.
[illegible]. s az [illegible] altal. igi [illegible]
[illegible] magunkot [illegible]. igi [illegible]
[illegible], Annak Ohacz
non auditores legis justificabuntur sed
factores. Nem à [illegible]
[illegible] mest.

Szam adott tiztelnek ennek à kik halgatjak.
az tisztelesnek mondjat, hanem az kik kö-
vetik. Kövessük azert mi is, immar valo
kövessük, s' tisztellyünk, mindenben Bünöktül
tisztatalan tagabol, hogi kiknek be mutat
hassuk magunkot mellyre adgia mi is malas
tot nyujtana ad Je. Dn Amen.

In festo Annuntiationis B.V.M.

Aue Maria

Quamuis Sacrũ Concil. Tridentin. Sessione 6. cap. 12
docuerit neminem absq speciali Dei reuela
tione certitudine fidei agnoscere posse, sed ad Hogy is az elvalasz
felicissim praedestinator numer pertinere, et quot tottak ...
eog sibi elegerit, quod et multo ante praeuidit ... mell ...
Salomon dicens. Nescit homo, an odio, l. amore Ecd. 9
sit dignq. Sed oia in futur reseruata incerta.
Nihilog et S. script. et ss. patribq. nnulla signa
Diuina praedestinationis colliguntur, quae aliq certi,
tudinem animo generat. Prim et praecipuu est,
Cum nullq lethalis peccati macula, conscia grauat,
uat, intra se ed ꝑ longu tempq contingat. Hoc te-
statr S. Ioan. Si cor nrũm non reprehendit nos
certo scimq quod sumq filij Dei. 2. Du qs
subinde et fragilitate in aliquod pcm labetur,
mortale, Deu in eo non haret, sed oem dat opa
ut se et eo expediat, et sacra Confessioe abluat
dolens hostem Dei se admisisse. 3. Signũ est
Libenter verbũ Dei audire; prout aliqdo Chrq Ioan 8
Iudeis dixit. qui ex Deo e verba Dei audit, vos 47.
n auditis. q. ex Dō n estis. Certe, n esurire, et sic
cibũ non cibo comedere, signũ e sanitatis. Sic certe

crevire, et sine nausea audire verbu Dei: Signu est
lutis. Et no mo audire, sed illud conservare, custod...
Luc. 11. Beati inquit Chrus, q audiunt verbu Dei, et custodiunt illud.
4. Tribulationes, et adversitates n data causa patienter
Apoc. 3. Ego inquit Chrus, quos amo, arguo et castigo. Et S.
August. Si exceptus es a passione flagellorum, ex-
ceptus es a numero filiorum: Nota tamen; Si pa-
tienter tribulationes toleranti ... Na et Iniusti tri-
bulationes patiuntur, sed dei ijs ... Iusti autem cum Iob
dicunt. Dns dedit, Dns abstulit, sit nom Dni benedic-
5. Signum est. Abstinere a detractionibus. Cum
... David interrogasset. Dne quis habitabit in
tabernaculo tuo. Resp accepit inter alia, qui opprobrium
n accepit adversus proximos suos. 6. Misericordia
in afflictos et pauperes: Misericordia liberat a morte
... aeterna. 7. Terrena contemnere, et a-
hilare coelestia, exemplo illius q dicebat. quam sor-
det terra cum coelum aspicio. 8. S. Hieron. sic di-
Signum praedestinationis est vivere ut pauci, quia Divi-
num est oraculum, multi vocati pauci electi. 9.
... illae Beatitudines quas Dnus recitat. Math. 5
Denique Inter signa praedestinationis est singularis devo-
tio, ac filialis erga B.V. Mariam affectus ...
Indulat. let. Hanc salubrem doctrinam tradunt SS. PP. pro-
bant. ... Divinae Revelationes. Ponderantur
variae figurae. Exponitur S. Scripturae oraculum, et
deinde multae rationes allatae. Attende ... hac
concione ostendere conabor. Quo pacto ... B.

servire debeat, ut erga eam peculiarem inclinationem affectum
... devotionem sentiat, ipsamque eum proprio suo habeat
filio.

Inter oes filios, quos B. V. Maria sponsa Christo
peperit, sicut nullum Ioanne Evangelista chariorem
... ab ipso Christo quod ipse summopere diligebat
sibi donatum; Ita nullum sibi obsequentiorem, et in
famulando Virgini diligentiorem fuisse arbitror.
Quare ut debite S. Virgini serviamus, eum nobis
exemplum proponere debemus imitationis, et q...
... non procrastinando; sed sicut S. Ioannes, ubi
Christo in cruce suspenso audivit, Ecce mater tua.
... engedelmessegel illeen becsóletes ...
tiszteltetben, ex illa hora accepit eam in suam.
Ita et nos filiali amore erga Virginem sumus affecti,
nulla interposita mora, Ioannis exemplum sequuti,
eam in propria cordis penetralia, singulari amo-
... pietate, ac reverentia accipiamus. Certe probatio
amoris, est exhibitio operis, uti S. Greg. ait. Et
... locum. Filioli n diligamus verbo, et lingua, sed 1 Ioan
opere et veritate. Ante oia tamen, ut quis singula- 3.
... Virgini sit, eiusque servitium sit acceptum, ne-
cessaria est mandatorum divinorum observatio, cavendo
ab peccato mortali, ipsa Virgine clamante e coelo
famulis suis, quod olim ministris in Cana Galil.
quodcunque dixerit vobis facite. Et quod olim Da-
vid. Ambulans in via immaculata, hic mihi ministrabat.

Inter haec igitur obsequia Virgini S(anctissi)mae praestanda primo
loco hoc pono, Ut qui se B. Virgini famulatui tra
dit, cuique peculiari devotione colere statuit, imo pa
tronam suam peculiarem eligit, totum illi consecret …
unon magát nekie agyá, és birodalmából hiv…
az tüb szentektöl professiot tégye, illyen vagy
hasonló szókkal. Szentséges szüz, és Istennek
dicsőséges annya, én N. N. noha mindenképpen mél…
dömetlen, ki az te szolgaid közzé szamlaltas…
mind az által bizván az te kegyes annyai …
totba, és viselkedven az te szolgalatodra …
kivánságommal, én mai napon, az én urió…
szinelom, és tüb szent Angyalok elöt, az szent …
stalok, Martirok, Confessorok és szüzek elö…
és az egész mennybeli szent sereg elöt, va…
sztom tégedet, az én kivalképpen való Asszonyom…
Patronámá, és Annyámá; és arra való képp…
kötelezem magamat, hogy tenéked hiven, és …
delmesen szolgalok: és azon leszek, hogy a mennyi…
tülem lehet, hogy az tübbetis efféleknek az …
szent szolgalatodra hajtsam, hozzam; kérlek …
tert o szentséges asszonyom, az te szerelmes s…
fiadnak kénszenvedése és vere hullása által, …
engem az te szolgaid közze szamlalni méltozta…
sd: hogy mélezzem minden szükséges dolga…
ban, és né hagyj engem az én halálomnak oráia…

…a grata haec sui oblatio, et professio sit Virgini, Vide
…ssim non une miraculo, et exemplo ostendens, Sedcarthey Tom. 2. c. 18. Ita 3c. 7
… alia vice obsequia persto.
Secundum obsequium Virgini impendendum est illud, Ut
…oti die cum electo surgit, praemissa oratione Dominica, et Sa…
…tione Angelica, avertat se B. V. commendare, his
…vel similibus verbis, prout devotio dictabit. O szentséges,
… asszonyom. O dicsőséges Maria. Én banoc és
…méltatlan fiad, én mai napon, az te méltosságos et min… napon 47
…vetsed ala, és az te irgalmasságod kebeledbe ve et halalomnak oraian
…m magamot, a mellet, mind lelkemet …
…olteimat, szükségemet, életemet és életemnek
…végit: hogy az te szent erededet által, mint
…szolgaim, az te szent fiad, és te szent akaratod
…tal, igazgattatasanak: Ezt az magam ajanlasat
…egyhez vegyen, kivalképpen ezeket kérj általa. 6
…chuetol. Remissionem peccatorum, extinctionem vitiorum illius
quod in se magis dominatur, praeservationem ab omni peccato mortali,
…et ardentem erga B. V. amorem, in eius fa-
mulatu constantiam, et perseverantiam. Id vero faciendo.

Tertium obsequium est, quod famulus Virginis anxie
…at, antequam domo egrediatur, ut Virgini sanctissimae, se
…ti peculiari suae dominae. In cubiculo coram eius
imagine si est, se cum magna devotione fragrandam commendet,
et velut eius latissimo pallio obvolvat, protectio- 4
ne, quo munitus oltalommal praesidio, contra diversas
hostium tam visibilium, tam invisibilium insidias …

creat, et ab eius filio, et ab ea percipit, veluti oscu-
veniam, benedictionemque petat illo versiculo: Nos
virg. cum prole pia benedicat virgo maria. Ac Godefridus [illegible]
viri, cui ô fuerit grave [illegible] aliquem meis minus
id quoque tibi praestandum erit, ubi domum reversus in cubicu-
lum te receperis. Et certe hoc pacto servabis id quod
Epta 22 S. Hieron. inter alia monita virgini Eustochio, [illegible]
ligis suis christianis commendat illum verbis. Egredien-
dis de hospitio armet oratio, regredientibus de platea
occurrat oratio, antequam sessio, nec prius corpusculum
requiescat, quam anima pascatur.

Quartum obsequium sit, ut frequenter, et devotione
qua fieri potest, Salutationem Angelicam recitet, eamque
salutet, et veluti tributum, et vectigal [illegible]
pendat. Gratissima certe est, virgini matri haec prima
salutatio, cum ei revocatur in mentem divina electionis
dignatio, qua eam inter tot millia virginum in [illegible]
[illegible] elegit. Cum ei revocatur Angeli de incarnatione
filio Dei cum ea collocutio. Quae servatio huius
salutationis, quam ei grata fuerit, exempla declarant
Pomerius Eisdem Cant. ting. [illegible] B.V. 92 exemplo: et illius e cuius ore crevit lilium, in foliis huius [illegible]
[illegible] litteris scriptam hanc salutationem: Ave maria [illegible]
de corde per os radicem [illegible]: Ut autem huius
Salutationis Angelicae, quam hodierna die Gabriel
Archangelus B. V. salutavit, dignitatem, virtutem co-
gnoscatis, intelligatis quod in ea contineatur sciatis, [illegible]
ad eam [illegible] accendamini eam breviter explicabo.

[illegible] varias certe, et pulcherrimas meditationes in se continet. 4
Nos [illegible] Gaude, Laetare. Causa autem huius gaudii est multi-
[illegible] est. Quia [illegible] digitus macula concepta, quia in matre
electa, quia gratia plena, quia benedicta Dominus, quia le-
[illegible] benedicta inter mulieres, quia spiritu sancto obumbrante concepisti.
[illegible] quia virgo casta permanens concepisti, peperisti. Gaude
quia antiquum serpentem superasti, caput eius contrivisti.
[illegible] haereses interemisti. Gaude quia corporaliter
in caelum ab Angelis delata. in caelo ut Regina caeli 47
[illegible]. Maria. Dulcissimum ac mellifluum
nomen, quod interpretatur. Amarum mare, Maris stella,
Illuminata, Domina, et alia multa, quae benigne
[illegible] materiam amplam suppeditant. Gratia plena.
[illegible] a principio suae creationis, plenius Seraphinis
[illegible] vero Dei concipiens plus quam plena [illegible] [illegible]
[illegible] plena omnibus donis ac gratiis, quas unius cuiusque sancti
[illegible] per partes effudit. Ceteris namque sanctis per
partes [illegible]. Mariae vero tota Dei se effudit plenitudo aut. Bernard.
Dominus tecum. Dominus pater tecum, quia tuus pater. Dominus
filius tecum, qui et tuus filius. Dominus spiritus sanctus tecum,
[illegible] est sponsus tuus. Tecum est omnipotentia patris. Tecum est
sapientia filii. Tecum est bonitas spiritus sancti. Tecum in vita
[illegible] in morte. Tecum in caelo, cui nos commenda o S. Mr.
Benedicta tu in mulieribus. Tu benedictionibus divinis
plena, nullius unquam maledictionis particeps fuisti.
Benedicta. quia absque dolore maledictionis filium peperisti. 14
[illegible]. Benedicta quia maledictionem communem conversionis
[illegible] pulverem evasisti. Benedicta, quia [illegible] in [illegible]

attulisti. Et non solu tu Benedicta, sed et fructu
ventris tui: Iesu fructu ventris tui. Benedixeru
Angeli in Nativitate. Simeon et Anna in templ
Pueri Hebreor in ingressu urbis. Budistq quenc, ...
fructus sunt ita Benedictus, ut maledictionem qu...
attulit fructus ligni prohibiti, ipse in ligno penden...
deleat, et gustatus vita reparet. Iesus S. De...
Salvator, Et mediator, Nome sanctu, nome Lau...
bile, nome admirabile, nome gloriosu, ad cuius ...
nom omne genu flectitur, celestiu. terr. et Infernoru...
Nome quod Iustos letificat, Peccator dura cor...
emollit, Devotionem nutrit, Consciam exhilarat, ...
mones tenet, Morbos sanat, Mortuos excitat, ...
tam eternam donat.

Sancta Maria. Sancta aia, S. corpore. S. intelle...
S. voluntate, S. oibus sensibus. S. utero qui filiu...
concepit, S. ubera quae lactavit eternu Patris filiu...
S. oibus membris, quibus christo deo pervium infanti ...
vivisti. S. In vita. S. In morte. Militet Sancta...
in celo quae omes sanctos gla atque premio superat.
Mater Dei. Cu sis mr Dei, qui est oe bonum, et ...
quo cuncta bona speramus, ideo tu post Deu, su...
amore a nobis et veneranda. cu et hac maternita...
tate. infinita quodamodo dignitatem sis consecuta: ...
cu apud filium tanta est tibi authoritas, ut ...
denti tibi ubera nihil deneget. Iure ac benigna ...
fiducia sub tuu presidiu confugimus. Ora pro
nobis. Tuo filio nos comenda: Sub. f. n. Refu...
Benedicta

...o filio nos Reconcilia. ... Sentiant oes
... tuu iuvamen, qui invocant nomen S. tuu. Nunc.
... In hac presenti vita quae est veluti punctum, brevis
momentaneu. Nunc, quia et temporis tota latitudo
nihil habemus, nisi hoc momentaneu Nunc. preterito n...
preterijt, Ignoramus uero quantu nobis vitae in futuru
superest. Nunc du in hoc exilio, et hac lachrymaru valle
... dimus, quo adhuc tempus misericordiae, tempus gratiae.
Nunc cui adsis clamamus, ad te suspiramus gementes
et flentes, et Benedictu fructu ventris tui no...
...is post hoc exiliu ostendere digneris; Et nunc
in hora mortis nrae, adsis nobis, ut in extrema
illa ac periculosa pugna, cu nro callido hoste
... nobis insidiati, nos protegas, eius caput conterat,
... filio tuo resistentes: Videtis igr quae et
... quanta lateant in hac salutae, quanta mysteria,
et merito ab oibus n mo hoibus sed et Angelis ...
cantari assidue debeat.

Quintu obsequium. quod est Singulare. Et quod im...
... nulli etiamu viri. Nimiru ut petenti
... propter amorem Virginis, aut in eius nomine,
... ponat numquam id negaturum: Narrat Surius
in Vita S. Gerardi Martyr. Csanadiens. Epi in Ungaria. die 24 Septembr
Quod si quis reus ab ipso veniam peteret pro no...
men Matris christi, mox eo audito, flebat, et reu...
in gratiam humanissime recipiebat. Hoc idem de S. Rege
Stephano, scribitur. qui ad nomen Mariae pileo de...
posito se inclinabat, et illud petentibus nihil negabat

317

Sextū obsequium a Sanctis viris satis usitatum ...
peregri- Maceratio aliqua corporis in honorē B. v. mariæ
nāo ad al- uti est ieiunium diei Sabbathi. In vigilijs festorum
quē ipsius B. virginis, quod et preceptō ieiunū ñ hūt, id ñ gratum
aedē. Lau- sit B. virgini, ut q[uam] plurimis exemplis constat. Ut
retus 8. illud militis cuius caput in bello amputatū
congari servat a reliquo corpore, quod mori ñ potuit, nisi
prius confessus ac comunicasset. Causa. Quia oēs dies Sab-
bathi in honorē B. v. ieiunauit p[er] annū.

Ad extremum his obsequijs accedunt alia, quæ
ne sim longus sumatim dicam. Tale ē in festi-
tatis B. v. Sacra Confessionis ac Comunis Sacramen-
frequentare. Rosariū, aut Officiū, si ñ singulis die-
bus at certe 3. in hebda, maxime die Sabbathi reci-
Templa eius adire, Et si facultas adest erigere,
nouare, Donarijs ornare. Imagines eius ...
secum habere, venerari, et osculari; Ad mariæ
nomē caput inclinare. Reuerentiā facere. Quoties
pulsū Horologij audis toties eā salutare. In ...
honorē Eleemosynā elargiri. Et ut oīa uno d...
cū verbo. Deum orare, ut donū deuotionis er...
ga sanctissimā eius matrem ei conservat. Ita orabat
S. Bonavent. Dulcissime Iesu, dignare mihi ...
nare misero peccatori, matri tuæ digne serv...
re. Et secta. Dignare me laudare te v. sacrat...
Nel... tova tegij engem az te dicsereteidre. o. ...

finiā exemplo. Clericus quidam, Devotus B. v. Mariæ, Vinc. 4
sei. quoties vel sectam intrabat, vel ante Ima- Bellua
ginem B. v. ibat, Toties genu flexo B. virginem Conthis
honorabat, et Angelica Salutatione salutabat. Dicens L. 7. 84
Ave. M. grā plena. D. tecū. B. T. in mulieribus
... Beatus venter q[ui] te portavit Chrū. et B. ubera
quæ lactasti. Hic in morbū caducū, Nehez kór,
... uti vocant. Incidit, quo diutius vexabat. 47.
... ut subinde linguā sibi morderet, et labia,
... plane iā sibi linguā morsu consumpserat,
... labia. Semel itaq[ue] dū in ea infirmitate sua
... miser. Vidit B. Virginem sibi astantem,
... consolata dixit. Confide fili, Lingua tua,
... os tuum quo me salutasti, et honorasti, licet
... consumpta ē, restituetur a me. Et cū hoc
... ssisset. Inclinavit se, os suū ori applicans,
... sanavit. qui loqui cepit, et toto corpore sanus
... est. Tanto impensiorū devotior B. virgini,
quanto maius beneficiū ab ea accepit. Merito
... secta ad eā clamat. Succurre miseris, [Segíts a szegényeken]
... megvoltasokrak, Iuva pusillanimes. Vasta ... az kicsin hitbe levőket. Refove Debiles
... az gyarlókat. Sentiant oēs tuū adiu-
... torium, qui invocant nomē S. tuū. ... men
[nék segedelmet, kik az te szent nevedet.]

318

+

In festo Annunciationis B. V. M.

Missus est Angelus Gabriel. Luc. 1.

Triplex festum hodierna die celebramus. 1. Bodog.
agos szüz Marianak ödvözletit Angyaltul valo avagy
anniat tiszen. Az örökké való szent igének megt
estesülését. 2.° Ez mai napon illyük: Az szeplötelen szüz
ek fölésenek uarakozasat: avagy, ki anniat tiszen. Chr
isztusunk elinnetelenek kévanzagát. 3: Illjuk ez maina
pon, az szentséges Marianak szeplötelen szüzességenek,
[illegible] Ac propterea in quibusda locis Catholicis; et max
[illegible] Hispania, vocatur hoc festum, B. Maria . O. qua li De la
O. [illegible] explicat: O.
ra haec universa, qua dixi, significat, et pulchre explicat.
[illegible] incarnationem, quia sicut in litera . O. principium, eiusdem
jungitur fini. Ita in Incarnatione filij Dei: ille qui dixit. Ego sum Ioan 8
principium; Humana natura, copulatus est; quae fuit ultima
creatione prima creatura; Homo n. ultimo creatus est a creatura.
[illegible] illo quod erat a principio aeterno. 2.° Per hanc literam O.
[illegible] exprimit; az egesz vilagnak Christus urunk születese
[illegible] ez vilagra ~~[illegible]~~ innise utan valo sohaitozasat, sira
[illegible] varakozasat, ez annak varakozasat: Scitis uos Latini, quod
haec litera O sit Interjectio optativa; qua desiderium
[illegible] exprimimus, ut cum dicimus. O utinam veniret. O utina
in mundo esset. O utinam viveret [illegible]. 3.° Intemerata
[illegible] V. Mariae virginis virginitatem praeclare explicat haec lit
era O. quia haec litera est omnino clausa. mindenfelöl be teve
[illegible] Ezechiel. Porta [illegible]
[illegible] Et edita recte cum significat, de qua Ezechiel. Porta [illegible]
haec clausa erit, et non aperietur. Hinc vocatur Hortus conclusus

vere Concluꝰ, et quo nullꝰ virgineū illud Libū aup
n̄ potuit. Omnia hæc tria in hodierna legatiōne ht
storia continente. Annūtiatio et verbi æterni Incar
natiō, ibi, ubi dr̄. Missus ē Angelꝰ G. a Deo. n. et ibi
Ecce ancilla D. f. m. s. u. t. Non n̄ ubi assensū B. V. dedi
Incarnatiōis mysteriū ē factū. Expectatio vero Incar
nationis, in oībꝰ locis illis ubi conceptio. Nativitas
natoris ab Angelo p̄dicitur, q̄ tot suspiriis ac desideriis
SS. ac totꝰ mundꝰ expectabat. Virginitas uō Mari
ibi, ubi Maria dicit. quomō f. i. q. virū n. agnosco
De his oībꝰ loquar breuit̄. Attendite.

Missꝰ ē. Gabriel Angelꝰ a Deo ad virgīm desp. viro
cui n. e. Ioseph. et nōv. Maria. Cur ad virginē A
gelꝰ hanc n̄ pararōis nuntiꝰ a Deo mittatr, causa
assignant SS. PP. Eo quod magna vicinitas fraternitas
hoc etsꝰ, inter hæc duo. Inter Virgines scilt et Angelos
Carent Angeli corpore. Sic virgines itarint, ac si caru
corpore. Vident Angeli imediate Deū. Sic hi in celo clari
vident Deū, q̄ alii q̄ n̄ st virgines. Mittitr Angelꝰ ad vi
gimē. q̄a et virgine et n̄ et alia Dei filiꝰ purissim
carnē sumere voluit. Ut virginitati decꝰ et hon
et p̄tium. quod in mundo ignotū hactenꝰ fuerat, mun
innotescent et in sumā virtū habenda: Demq; sine sem
ne, et sine pecato nasci volebat ille, q̄ tollere p̄ctā omn
q̄ in p̄ctō concepti, nati, et vixerit, veniebat. Demq; ut os
derit, q̄ti sit p̄tii virginitas, q̄ pulchra castitas, q̄n dem
meritū ante Deum. Nā ut S. Hieronym. exponit. Chr
illa verba, quod semel illud quod in bonā terrā cecidi
significat eum, q̄ audit verbū, et intelligit, et fructū affer
aliud centesim̄. aliud 60, aliud 30. Száz annit, némely 60
annyit, némel 30 annit. Száz anni hasznon evh az

et quod Angelꝰ hunc nuntium hoc virgini ꝑ Gram

Math. 13.

furéket. 60 anni hasznon evh, az ketta eleto orzése,
t, ez az magokat meg tartoztatják. 30 annin evh,
a Böcsületes házasságba bétsülettel elöket: Hæc igi
rꝰ in Legerentur, ubi ignota fuit, ac pauci, imō nulli
eī eiꝰ p̄tiū noverit. in imō magno opprobrio fuere illæ
minā, quæ prole carebant; At uō ubi Deꝰ homō in hor
apparuit, et virgo et virgine natꝰ et natꝰ, tunc in
honor eē cepit, tunc eiꝰ pulchritudo, p̄tiū, meritū, honor ad
tehen cepit, Tunc tantū Virginitas ... cepit. Com
bium. quantū anima superat corpus. Prima fuit Maria
vā Virginitatē adamavit, et colere cepit, camq; voto
ꝑ obsignatoriis roborarit. Nondū legerat. Sunt, q̄ se
rarūt, akkolmat lánossa tötték, X. Nondū intellexerat
audierant. Beati mundo corde q̄n. h. Nondū audierat
Paulū dicentē. qui sine uxore ē cogitat quā st Dei,
quomō placeat Deo corpore et spū. Et de femina. Mu
lier innupta et virgo cogitat quæ dni st, ut sit sancta
corpore et spū. Nondū legerat. qui filiā suā dedit ma
trimonio beni facit, q̄ n̄. meliꝰ facit, et beatior erit si sic ꝑ
manserit casta. Nondū legerat etiam illud p̄missum
in celo virginibꝰ p̄parati. Sequuntr agnū quocūq; ierit, etc.
cantabunt canticū q̄. n. c. s. nisi hi, q̄ cū mulieribꝰ n̄ s. c. vir.
gines n. st. Hæc itaq; nōdū sciverat, legerat, audierat, in
tellexerat. sed a Stō Spū oīs puritatis authore edocta, cā
nobis: elegit uti optimā partem, et gratissam Deo virtu
tem. Religiosissime custodiebat. quā filiū Dei genuit; et
postea ipse filiꝰ. Virgini suo discipulo comendavit.
oībꝰ Aptis ob virginitatem charissimo.

Sed si virgo. Cur desponsata viro; sic n. sāca pemittisset. Cur desponsata viro; si cā n. sāca pemittisset, intus uō virgo
voluit. Maria exteriꝰ nupta apparebat, intꝰ uō virgo
erat. Ipsum et p̄ssit sector. quæ simul et virgo, et tū de
sponsata Deo; tū ꝑa, ne virgo sua impudicitiæ notaretr
infamiaꝰ et ne Chrꝰ tanq; illegitimꝰ a Iudæis rejiceretr

1 Cor. 7

Apoc. 12

nō cavet ....

47.

Et sicut fovis sponsum habebat, Iosephum, qui pudicitiae eius custos fuit, intus tamen virgo erat. Illustrium ingeniorum ex ut in tabernacula magis speciosa gemmis erant quam exteriora. Sicut et tabernaculum Dei interius aureum erat, exterius pellibus operiebatur. Curavit nobis Deus atque pulchre ornavit corpus. Licet ergo virgo Maria desponsata erat, attamen incognita erat virginitas praeclara ipsa habitanti, quoniam virum non cognovit.

Et ingressus ad eam Angelus dixit. Ave G. P. D. t. in m.

Ave inquit, multi olim ac varii salutandi modi usurpati erant, quorum sacra meminit Scriptura. Ioab Amasam 2 Reg. 20. ... Salve mi frater. Raphael Angelus Tobiam salutans dixit. Gaudium tibi semper sit. Alius item Angelus Gedeonem salutans sic salutavit. Dominus tecum vir fortissime. Christus etiam docuit suos discipulos salutare homines. Pax vobis. Pax huic domui. Sic antiqui Pagani et hoc vocabulo Ave. vel Vale. ... Caesar. Longum vale ... Nunc autem Gabriel Angelus divino spiritu afflatus, reliquis omnibus salutationibus omissis, non absque singulari mysterio, elegit hoc ultimo salutationis genere Mariam salutare, dicens Ave. Cuius rei hae 4 causae esse possunt. Prima est, quia Angelus tanquam sapientissimus orator, cum vellet Mariae suadere, ut Legationi consensum praeberet, prius eam ad gaudium excitavit. Ave id est Gaude, Laetare, tum de tuo, tum de communi bono. De tuo bono gaude, quae inter omnes virgines in Dei matrem electa es. De communi, quia paries lapidem, qui sedentem faciet populum a peccatis eorum. 2a Secunda quotquot nascuntur, mox plorant. iuxta illud. Primam vocem emisi plorans, qua quodammodo prophetat puer, se hanc lachrymarum vallem ingressum esse. Sed inter hos natos hoc est discrimen, quod quilibet officia ... quod masculus plorans propter flendo. A. A. A. q. d. ab Adam multis miseriis onustus descendo: Femella puellula

Sap. 7.

vero lugens propter E. E. E. q. d. Eva similis nascor, maledicta ego abnoxia sum, et ero: sub viri potestate ero. In dolore p. f. m. Ut ergo notaret Angelus, pessima quae feminis accidit, a vita. Ut ergo notaret Angelus ... et quae filios et filias per eorum peccatum vulneratos esse ... vivificari per Virginem sanctificatam, immo interius vivificari. Per virginem dataque et ... significatam per V. quae media est inter A. et E. data ipsi et ... salutavit illam sub nomine AVE. 3o Quia ave dicitur ab A. quod est. Sine. ... vae est interiectio dolentis, propter aliquam miseriam, ut ... Angelus sciret B. V. immunem omnino ab omni vae, tam corporis quam animae, salutavit eam dicens AVE. 4a Ideo hac salutatione usus est Angelus AVE. quod Ave inversis literis est reddit, quod EVA. ut significaret Mariam in omnibus contraria praestitisse quae EVA. et mala, omnia quae EVA intulit mundo; Maria in bonum partem commutasse: ubi secta canit. Sumens illud Ave Gabrielis ore, mutans Evae nomen. quae quidem mutatio non fuit tantum nomine tenus sed re ipsa. Adeo ut sicut Eva fuit mater morientium. Maria fuit viventium. Nam sicut Esther ita Maria. Nam sicut Esther a tyrannide Amanis quae placuit Regi Asuero, ut Hebraeos a ... morti adiudicati fuerant, liberavit. Itaque Maria placuit Altissimo, ut sententiam damnationis generis humani revocavit: Et sicut Eva principium fuit nostrae perditionis. Ita Maria principium nostrae salutis. Eva amarum nobis cibum praebuit. Maria dulcissimum cibum, quem suo dentes filiorum obstupuerunt. Maria ... maledictio ... Eva ... adhuc ... omnes ... quod beata illam dicunt omnes generationes in benedictam ...

Ave etc. Gratia plena. Mira res hic ut alicui, quare Angelus Mariam salutans, Filiam Mariae nomine reticuit? Con... quia ipse Gaudium annunciaturus venit, non fuit Angelus, qui ipse Gaudium annunciaturus venit. ... Amarum mare, amarorum, reticuit Mariae nomen, quod aliud Amarum mare vocatur, ne illi tristitiam aliquam ingereret, sed gratia plena vocavit quod gaudium, et miram dulcedinem praefert. Tum quia cum omnibus charius, et honorabilius nomen illud, quod ... proprijs meritis

47.

agrit. quod quod gratis a parentibus ht. Vero Angelus pl
nomē Mariae, quod in nativ. fuit illi impositum, t[illegible]
cū titulo decoravit Grā plena dicens. Demq. [illegible]
Angelus nomē Mariae propter sumā [illegible] ac honorē
eā [illegible]. [illegible], ut Angeli hebant. Sicut-n- Im
virg hy mundi, Regibus [illegible] cū qs alloquerit salutat. [illegible]
cit Ave Ferdinande. Ave Sigismunde. Ave Phili[illegible]
sed utunt titulis Invictissē. Serenissē. potentissē. R
Imperator. Frs. Sic Gabriel Angelus: [illegible]

Graā plena. inqt. quomō sola Maria cū hec Grā [illegible]
cū Christus Dnus vocetur a S. Ioan. Et vidimus gloriam eius
nū grā et veritat. Sic Stephus in Actis Apltis. Step[illegible]
aut plenus grā. Sic hec Maria grā plena di: Fuit
ergo B. V. par in grā Christo. vel Stephus [illegible]. [illegible]
[illegible] hec amplr accipi: Sicuti-n- cū uni scyphū au
treū [illegible] sumis, et deinde infusoris. Infunde plenum. Tu
esuriebit. Infunde tm ut plus n̄ possit intrare. Christus ig[illegible]
ichus fuit plenus grā, ubi ille scyphus ita plenus ut ex[illegible]
vinū inde et flueret. Sic Christi grā fluxit in nos oīs i[illegible]
ria vero ita fuit grā plena, ubi scyphus inquē[illegible] pl
intrare n̄ pt. Stephus aut. sic. ubi cont. dicis. Est [illegible]
Licet adhuc digito uno. l. duobus dext. inq plus intrare [illegible]
Maria ergo ita grā plena fuit. ut oīs grā divina [illegible]
venta ē in ea. Ego mr pulchrae dilectionis, et in m[illegible]
grāa. dicit illa de se. Grā aut duplex ē. Grā gra[illegible]
data. et Grā gratū faciens. Duo. Oīs ha grāe erant in

Grā quia ab aeterno praeordinata et praedestinata: Grā qu[illegible]
a Deo in filij matrē electa. quod sine ullo pctō c[illegible]
Nata. quod mr simul et virgo. quod sine dolore [illegible]
tavit seu nauseā. quod sine dolore peperit. quod si[illegible]
ullo pctō vixit. quod sine ullo dolore mortua, q[illegible]
cū corpore et aīa assumpta. quod super oēm creaturā [illegible]
nata. Grae vero gratū facientes, erant et plenae

Grā miraculor.

[Left margin notes: Eccl. 2 — Grae gratis datae — quod de[illegible] sto [illegible] — Quod [illegible] matre nata. — [illegible] Grā mirac.]

[illegible]ssā. aīō et corpore: quae prima vovit: R. Humillima.
[illegible] ancilla Dni. obedientissa. Fiat mihi. Magnae fidei. qa
[illegible] credit qs quae dicta sūt illi ab Angelo. Charitatis magnae.
[illegible] illā sic Christo copulavit, ut et mr eius eēt. Prudentia. co
[illegible]tabat qualis eēt ista salutao. Deniq et oīa in unum
[illegible] legem. quod oōs Sanctor et Angelorū diviso et [illegible] parte
[illegible] a Deo habuerūt, hoc totū simul fuit in una Maria.
Abelis innocentia. Fides Abrahami. Isaci obedia. Iacobi
humilitas. Iosephi castitas. Noe iustitia. Moysis amor. [Esther, Judith charitas, indita, grata — margin] 47
Davidis sanctitas. Salamonis sapiā: Oīum patriarchar
fides. Oīum prophetar spes. Oīum Aplorū zelus. Oīū
martyrū constaā. Oīum Confessor sanctitas. Oīū virginū [Annae plenitudo — margin]
puritas. Oīum viduar devotio. Oīum maritator charitas.
Et deniq oīum Angelor, et Cherubinor simul gratia. An
nō ergo merito vocata ab Angelo. Grā plena Maria. [unde cantat eccla. Quia quē meruisti portare — margin]
Dnus tecum.
erigit Angelus. Et dicit in sua venerabili salute Dnus tecū.
[illegible]. Dnus trinus et unus ē tecū. quia de quocunq iusto dictum
[illegible]. Et ad eū veniemus, et mansionem a. i. f. qdm de Maria in Ioan. 14
[illegible] oīs iustis fuit dicend. Tecū ergo o Maria. ē pā Patris
[illegible] fecunditas. Dominus [illegible] tibi, ut cum quē ipse ab aeterno gene.
[illegible]at filiū. tu in tempore ferat. ut cū illo dicere posses. Ego ho. Ps. 2
[illegible] genui te. Tecū ē sapiā filij, ornans te, ut digna esse
[illegible] mater ipsius eē posses: Tecū ē mundicia Spūs Sti, qua te
[illegible] reperiat, ut incolata occupat, atq purissā virgo pariat.
Tecū ē filius q[illegible]
Tecū ē Pr. quē [illegible] ante oīa secula elegit. Tecū ē Spūs Sti. q [illegible] oibus
[illegible] tuo [illegible] habitabit. Tecum ē [illegible] et tecū
[illegible] erit de nīe [illegible]: Sed mq tm. his modus Dnus ē tecū
o Maria. inqt Angelus. Est n Dnus tecū, sicut sponsus cum
sua chara sponsa sua [illegible], diligit. Sicut Pr cū filia, quā
[illegible] multū honorat. Sicut
[illegible] custodit. Sicut Rex cū Regina, q multū honorat. Sicut
Sol cū Luna, quā sua luce illustrat. Sicut Angelus cū orbe celesti
[illegible] movet. Deniq sicut sapientissimus nauclerus [Haeret magister Karinam — margin]

cū navi. q̄ a scopulis incolumē custodit, et ad portū
ducit. Denīq̄ Dn̄s ē tecū in corde cogitatiōe. quae nil mst g. Tecū
in ore. ū. tecū in opere. ū. Tecū in oī vita tua, tecū in m
Tecū in Regno quo in oēm aeternitatem,

Perge o Angele Dei, ornare Mariā titulū celo a
tis: Benedicta tu inter mulieres. Triplici maledi
erant olim mulieres subditae. Opprobriū, quoad steril
Gen. 30 unde Rachel cū peperit dixit. Abstulit Dn̄s opprobriū m
Ps. 50 Peccati. quoad concipientes: ubi David dicit. In p. c. m. m
Tanti Doloris ac moeroris, quoad parturientes, iuxta ill
Gen. 3. in dolore paries filios tuos. Sola Maria ē inter oēs
lieres benedicta. Cuius virginitas ē fecunda. Cuius fec
ditas est sanctissā: Cuius sanctitas in partu ē iucund
Cant. Hoc ē quod olim Sp̄s Sts̄ dixit. Sicut Liliū inter spina
sic amica mea inter filias. Oēs aliae filiae. sūt spin
in pectis gustis. Natae. viventes. Multas spinas d
lorū molestias, in matrimō. In partu. in educatio
Liberos. In morte eorū. o quot in his spinae. quot
chrymae. ū. Sola Maria inter haec oīa Liliū mundis
In matrimō casta. In partu hilaris, In educatiōe filij iucun
In morte filij sui cherm. licet aliquā spinā senserit
doloris quoad naturā humanā. Cor tamen eius in oībus c
modavit se divinae voluntati: et tunc aīo sentit l
bā cū videret filiū suū pro redemptiōe mundi pati. et
haec sua morte mortem ligabit. Daemonē fugabit. In
spoliabit. peccatū delebit. Mariā quoq̄ liberabit. et demi
cilio tot saeculi oculum vit? Ave gr̄a Mari
Hucusq̄ legatio, videamus quomodo se gessit Maria
Grā plena. D. T. B. T. inter mulieres &.

Quae cum audisset Turbata ē. In s. e. e.
q. e. i. Salutatio. Trifariā S. Euangelista comendat s.
tionem. Ab auditu. quae cū audisset. a cogitatu: Cogit
bat qualis e. i. salutatio. ab exteriori affectu. erubesco in

latrol. Turbata ē: Primo ergo in ea comendat silen. Amor Silentij 7
tium: Nam ut Menander Poeta dicit. Mulierē ornat taci
turnitas. multiloquiū dedecorat, vultū. Discat virgines
omnes linguas suas compescere, et ipsa Maria; quam in oībus.
nūs legit. quater solū locuta in scriptura sacra. cū Angelo
c. cū Elizabetha. cū filio in templo invento, In nuptijs
nae Galil. et ubiq̄ breviter. Toties filiū audivit, turbis
ntem. Discipulis mysteria regni Dei revelantem, vidit eū
miracula patrantem, vidit in cruce pendentem, expirantem 47.
resurgentem, ascendentem. Sed in his oībus quoties verū
l dissse virginis, quoties piū dicendū tacuisse ma
ta est. Vasa vacua magis resonat q̄ plena. Sic fe
minae garrulae ... Rusigo. ū. signū ē quod va
cui sint in aīa oībus bonis Sti liquore, et plenae oī vani
tate. Custos virginitatis silentiū? q haec n ht, nec a
huius, cavit custode et exta ē oībus. 2° Cogitabat. Summa Humilitas
c. i. Salutatō. Cogitabat. et secū volvebat tā insolitos
titulos. tātā Angeli erga se honorum, tanta dei boni
tatem. ... gratiam: quod eā Angelus Grā plena. et be
nedictā inter oēs mulieres nominavit. quae se inter
mulieres humillimā et infimā agnoscebat: 3° Turbata,
est. Summa hic verecundia B. V. comendatur. quod nimis
sola solent in cubiculo manere. raro. imo vix unq̄
nunq̄ cū viro colloq̄, cū vero Angelū Dei, vidisset
forma humana ingressum, se salutantem: n nihil como
c. et verecundissimā, ipsius faciē erubuit: Verecundia
primis ē virginibus ac feminis necessaria, tanq̄ murus religuas
verenter custodiens. Unde script. Aug. ipse ... erubescere.
dicit. Frons mulieris m. f. e. f. nescivit erubescere. sed
... dicerent Aug. q n verecunda, quae nescit erubescere meretricis
... rubore oīa dicit. facit. Frons ē ei mulieris meretricis verecundiā perdere.
Vide hic ē diametro oppositā Mariae ... Maria ad Angeli ser.
... pma mulieris sua: Maria ad Angeli ser.

323

monem turbati. Hec vero ad verba serpentis nec meam
ma̅ sit turbatam, sed cu̅ eo velut cu̅ antiquissimo amico
Veni maria nō tan. fabulata. Hec cogitat attente qd dicat Angelus. (?)
mō sed ubi consideravit respondit et mox assensit consilium esse.
Videt Angelus verecundissimam virginem nimis turbari
cepit illa animare, et dicere. Ne timeas Maria i. ge
D. q. c. s. u. et. s. fiet u. n. e. l. h. c. m. et. f. a. u. et cetera
q. d. i. d. d. s. d. s. c. c. R. i. d. Iacob. i. a. et. r. e. n. c. firm
Gen. 3. q. d. Angelus procul sit a te timor oīs periculorum o sacra
virgo. Non n. ego sum Angelus ille, q primum hoīem e
vadiso ejecit, imo ego venio ut hoīem paradiso eiectum in
troducam. Nō sū ego ille Angelus, q ursam Aegyptiū
Exod 24. plagis exulceravit. Imo annuncio illum q. r. salutis
lux saluberrimi antidoti usum genus humanum sanabit
Non sū ego ille Angelus q una nocte ingentē Senacherib
exercitum interfecit, ego celitus venio, ut universus orbis
ta̅ habeat. Non ego sū ille Angelus, ut te, velut incre
lum Zachariam obmutescere faciam; sed ut te ad
bi incarnoēm generum ... facias: Ne timeas
virgo quod Angelum videas, cu̅ virginitas Angelis
affinis. Venit mihi hic in mentem Caesaris dictum
Naviganti. d. h. Quid timet Caesarem vehis et fortunam
eius: Sic hic: Quod timet Angelus ... corporis ... fortem
mereris. Ave o Maria. Angelus illuminao m. et. s. m. q.

Tacuit huc usque humillima Maria. Nil respondit a
Angeli verba, sed tm cogitabat qualis eēt ista salutatio
Ver cu̅ intellexisset se debere gignere parem filium, ma
rem eē debere. Hic tam rupit silentium: sciens. Tem
Eccles. 3. eē loquendi, et tempus tacendi. Tacuit antea. Nunc aut
Proxime virginitati suae metuens, qua prima oīum vovit: modo
ille sco q manifestat. Quomo fiet istud, qm virum n̅ cognosco. Tunc
sub. v. loquitur mī o Deus meus cui servio, et eius oēt Angeli q
Et timens loq. et ... vu̅ v. ta imitari in hoc corpore conor: quod pluri

[illegible] meam sua' Matri obtuli vovi, gesservavi, tota vita mea. 7
adeo adamavi, ut potius Dei maternitati parata sū el.
sit mundari, qua virginitatem meā tollet Deo promissam
... fieri n̅ potuit, periculo exponere. Videtis q voti. Albata tot.
... fuerit sacra virgo. Nos deinde promptiores
... exequenda ea, qua Deo promisimus: iuxta illud Ecclesiastici 5
... novissimi Deo ne moreris reddere, ga exigit illud Dominus
... et si moratus fueris, reputabitur tibi ad iniquitatem.
... enim mihil indecorius ē. Deus ingratus, q te et gratia
... aut sponte opus aliquod aut honestum et bonū noveris
posita occasioē data, velis immemor a promissioē resilire. 47
... data mu̅ marolm. Hoc ē n. pccm grave, et tanto gra
... q. gtu n te ē maior, quā Deo promittit. sicut arctius ligat
... ta et promissa Deo facta, q quavis pacta inter hoīs. Sicut
hoc casu cu̅ Deo quemmus ... Deo fit damnum
... gravissimā eius gratia ... afficimus promissa ei n̅ servando.
... n̅ si maritus inveniens, uxorē suā in alterius amplexu
... indignatus, fremit, gladiū arripit, diver
... mortē minatur. Quid Christum facturū putas
... quaerit, morte minatur. quid ... qua sponte, nullus
... dicatur sibi, d. h. se retrahere, vas quā sponte ... frangit. Non
... pellente promittit, iuvamento confirmavit, frangit. Non
... hic de gravioribus tm. ut st. vota Religiosorum. p. c. o.
... ut ē castitas virginalis. viduatis: vota
... st peregrinoē. ut ē castitas virginalis. ut ab ... infestis
... aliō certa summa eleemosyna. Sed et de minoribus. ut abs ... Sacris.
... a vino. ... Carnibus. Orationes certas. audire sacris.
... In hac ... et ...
... cor acadventa ...
... se prudentissima virgo ... quaerit mod. q. f. istud. quoro
... ipsa mater. quo ... virgo existens.
... inquit Angelus o ... v. ... s. ... et v. a. e. t.
... Hoc pacto ... Verbū Dei aeternum assumit natur. ...
... humanam, eamque divinā suae naturae uniet adeo, ut
... diversae naturae, in unam, ...

324

unaq[ue] persona constituerit, divina tn̄ in propria maneb[at]
humana tamen in divina. Atq[ue] haec oīa in utero tuo celebr[ata]
[illegible]

Sed o B. V. iā satis super tecū Legatus coelestis locut[us]
est [illegible] modū, ordinem, voluntatē divinam. Tempus [est]
ut redeat, unde venit. Da o responsū Maria, dic verb[um]
et suscipe verbū aeternū. Ne quaeso remoreris salutē ac
[illegible] hom̄ nrām, quae in unico verbo tuo consistit. Hoc n[a]
[illegible] expectat supplex ac flebilis Adam atq[ue] tota ei[us] p[ro]
[illegible] e paradiso magno cū dedecore expulsa. Hoc
patriarchae et prophetae, Reges, ac oīa illa fidelis
[illegible] limbo inferni captivi detenti, a tot annis postulant: [illegible]
pulcherrima [illegible] oīm spē suā collocat afflicta [illegible]
dochus. In te o fortissima Judith oīm fiduciā collocat
[illegible] ab hostibus Betuliae. Natū [illegible] Dic verbū
Maria: melyre meg [illegible] az [illegible] melyre meg
[illegible] az [illegible] melyre meg [illegible]
az föld, melyre meg [illegible] az [illegible]egh.

Ecce Ancilla Dñi f. m. s. u. t. Intellexi o Angele [illegible]
matris voluntatem, cuius oīa quae per me indignā ancillā
fieri volet, Noli diutius morari, [illegible] ad haec tā [illegible]
na, tā alta, tā stupenda quae dixisti, respondere possū, nō [illegible]
Ecce ego Ancilla Dni. f. m. s. u. t. Nō quod ego ad [illegible]
magna efficienda digna eem. Sed hoc unicū mi [illegible]
ut Dei matri affectum atq[ue] fidelem famulatū exhiberē,
ac fida ei ancilla existerē. O Humilitas inaudita [illegible]
[illegible] singularis Angelus eā grā plenā. [illegible]
[illegible] matrem, sponsā [illegible] sibi vocat, illa se tn̄ humilē an[cillam]
[illegible]: Sed o B. V. licet tu te humilē Dei ancill[am]
voces, nos tn̄ nos [illegible] filij ac clientes [illegible] agnoscimus
Coelorū Reginā, Angelorū Dnām hominū, Paradisi [illegible]
orphanorū matrem, ac deniq[ue] totius orbis, ac imprimis
[illegible] Hungariae patronā. Ora pro populo, interveni pro cler[o]
[illegible] s. o. t. adiutoriū, qui te invocant
[illegible] o Maria. Amen.

Habita in Monostor. 1626.

In festo Annunciationis B. V. M.

Ave Grā plena Dñs tecū.

Cum Abraham patriarcha servum in Mesopotam[iam] Eleezer. 47.
quaerend[ae] filio uxorem mittere destinasset, [illegible]
[illegible] ad hāc legationis functionē elegit, [illegible] et
[illegible], et [illegible], et [illegible] filia [illegible]
[illegible] tanto maior, ac excellentior ipsa et legatio habenti.
hodierno die accidere uti, video nam[que] a Patre
[illegible], Angelorū primū, et [illegible], Gabriel
[illegible] Dei [illegible] in mundū destinari, ut gloriosam
Maria honorifice salutant, eāq[ue] in sponsā ac matrē
unigenito filio suo eligat, et adoptet. O sancta, O
magna legatio, cui similis nunq̄ in mundo visa est
[illegible] audita, O felix nuntium, O optatus [illegible]
[illegible] audimus [illegible] quae delictum resarciendum,
hodie audimus Deū mundo, hominibus reconciliandū,
hodie audimus Angelū cū Virgine loquentem, eā
honorificis verbis salutantem, ac dicentem. Ave
[grā]. p. D. t. B. Et qa haec salutatio frequenter in ore
[illegible] versatur, q. nos ad laud. V. M. [illegible], [illegible]
[illegible] nil aliud hodie dicere. q̄ tn̄ hanc salutationē explicare, ut eius
[illegible] magis [illegible]
 [illegible]

unde Ecclesia auten et divina tamen in propria manebit

Qui nobiscum in Religione negotio dissentiunt; argumenta sicut et contra omnia insurgebant, et vident hanc nostram devotionem circa hoc psalterium repetitionem, sive in Rosario, sive aliter, dicunt salutationem hanc Angelicam, non esse orationem, cum in ea nihil petamus a Deo, Unde dicunt nos facere male, quod hanc salutationem toties repetendo, orare nos dicimus. Et adhuc per quod toties eam iteramus, quod non sunt superstitio: Sed 4o. oratione duci et partare. Oratio. Reverendi Relio... nunquit, et Gravatio. Sic de Paulo et Sila legimus

Act. 16 quod orando laudabant Deum. media nocte orantes laudabant Deum. Et multi psalmi Davidici, quos solent ... in actione gratiarum continent, ad orationem tamen ... continent ore... adversariorum iudicio, Sic ipsi salutatio haec Angelica ... modum gratiarum actionis, et ut ... nostri Redemptoris ... beneficii commemoratio, oratio quod ... de hac salutatione oratio, quod modum insinuationis ...

Non rogando sed dicebant Ecce quem amas Ioan. 11. pen, ... ut illa sorores Lazari. Ecce quem amat infirmatur ... non verbis orabant Dominum ut ... nent sanatum Lazarum: Non dicebant veni et sana dicerent, luce, et fiet, sed tantum Domine ecce quem amas ... et non ut noverit, non amet et deserit. ait S. Aug...

Tract. 49. in Ioan. sic sicut ille. Domine si vis potes me mundare ... fuit oratio vera, et perfecta; itaut respondit Dominus ...

Mat. 8 lo mundari. Ita ... in recitanda hac salutatione ipsam B. V. tacite precamur et nostri curam habeat ...

orat igitur

et ipse fidelis populus, dum hanc salutationem recitat, ... haec verba recitando, eam tamen salutavit, ... dicere ... in fine fuit Angeli, et nunc, ille ut certam fuerit de conceptu. Nos ut eam hac laude ... gratiam in ea factam, repetentes et memoria sempiterna habeamus. Quod vero est de ..., Nihil Rovar... toties repetant, et quod ad ... numerum, Nihil ... quod oratione sancta, ... genuinas, ... s. 47 ... si dicere ... et ... quod ... bona, si ... mala, quod ... lectio ... placet, ... oportet semper orare, et nunquam defi... Luc. 18 ... At dicit in multiloquio ... multitudine, ... multiloquium ... multitudo ... Illud ... aliud multum ... Illud ... a nobis expostulat ... Sed ... quod ... recitamus ad ipsam salutationem. et addere, quod non ... oportet eam cum veritate.

AVE. vocabulum primum est. Id est, Gaude, Laetare. salve. Maria vero, nomen est proprium, Quod significat ... et stella maris. Vere ... Maria Domina nostra est ... nostra, et stella maris peccatorum ... patrona, et consolatrix afflictorum. Dicit ergo Gaude ... quod domini ... ornata. quod virgo intacta,

Gaude quod virgo ... caput ... quod sine dolore. quod adhaeret ... tu oriris.

quod filij Dei scis futura mater, cuius Deus est Pater. [illegible]
Deus ad hoc opus ab aeterno praedinavit. quae constit[illegible]
[illegible] caput. Gaude. Et cuius [illegible]
filius Dei sibi corpus accepit. quae quod multi [illegible]
et [illegible]. tu in mundo [illegible]. ostendet, cum [illegible]
[illegible] maternis obsequiis ei [illegible]. Gaudeat ergo, et a[illegible]
sit ergo nunc in Deo salutari tuo: [illegible] virgo
[illegible] ergo tui gaudii particeps facito. Et ut [illegible]
ita dicam. AVE. id est salve. quod si hoc verbum [illegible]
[illegible] erit Eva: ut [illegible], omnia damna qu[illegible]
intulit Eva in mundum. Maria restauravit. Eva [illegible]
[illegible] deceptam daemonum decepit. Eva pecca[illegible]
in mundum. Tu gratiam. Illa mortem. Tu vitam. Illa [illegible]
[illegible]. Tu benedictum. denique [illegible]. Haec ergo [illegible]
tecum dicit AVE. [illegible].

Gratia plena. Ut graeci legunt. Gratio[illegible]
i. Tota pulchra, Tota decora [illegible] tota [illegible]
tota a peccato foeditate libera, sine ulla peccato quod
Adamo descendit in nos, sine culpa nostra commisso [illegible]
inde. Plena gratia. quod cum alij sancti ex parte
habebant, tu illa solum tota. Laudatur Abraham a [illegible]
[illegible] Isaac ab [illegible]. Iacob Humilitate. [illegible]
[illegible]. Iosephus a castitate. David a sanctitate. [illegible]
lomon a sapientia. Samson [illegible]. [illegible]
[illegible] Abraham fide [illegible]. Angelos zelo. [illegible]
prophetas, [illegible] Confessores sanctitate. Martyres Co[illegible]

[illegible] Virgo purissima. super Angelos dignitate. Vere gra-
tia plena. Domus divitiis plena. Spiritu Sancto plena. Omnibus virtutibus
plena. Deo qui omnia in se continet, est plena. quod plenius
[illegible] illi [illegible] Deo plena est. Pergit.
Dominus Tecum. Etsi cum omni creatura est Deus. [illegible]
praesentia. Deus est hic ubique praesentia. Sed Tecum
[illegible] virgo alia et excellentiori [illegible] quam cum ceteris: Nam
[illegible] ab aeternitate, ante omnium saeculorum memoriam in
[illegible] sibi elegit. Corpus tibi [illegible], atque ad
[illegible] sanctissimum [illegible], instar arcae foederis, quod ex
[illegible] et imputribili ligno, intus et foris ornata, constabat,
[illegible] sanctissimis sanctitatibus aptavit. 3° Novem mensibus
utero tuo virginali commorari voluit. 4°. Ad
annum deinde 30 aetatis suae, [illegible] quod [illegible]
[illegible] instruxit. 5. Moriens dilecto filio suo
Discipulo te commendat. 6. Rediviuus a mortuis te primi
invisit ac salutavit. 7. Tibi morituræ assistit
[illegible] sanctam tuam [illegible]. Corpus denique tuum,
[illegible] omnes creaturas [illegible] collocavit, et [illegible]
[illegible]. Et quod [illegible] virgo in caelo. [illegible]
[illegible] Tu vero [illegible] cum Agno [illegible]
[illegible] virgo [illegible] dixit et
[illegible] Eia ergo o Domina nostra.
[illegible] filium tuum, quod [illegible], mihi concilia,
[illegible] amorem [illegible], ad eum me ducito, ut sim et
[illegible] cum illo, [illegible]. [illegible]

27

s. 47.

550.

Benedicta tu in mulieribus. Benedicta quod super omnes
habeas, At peculiari vocem in Bndctam super omnes mulieres
Sicut Lilium inter spinas. In omnes mulieres maledictio
quae et par loquitur. tu sola. Benedicta igitur es inter
mulieres. 1° quia mater et virgo. 2° quia tantum
mater, cuius est virgo fuit. 3° quod enixa es sine dolo
4° quod assumta est omnem et summam dignitatem, quae
mulierum certum convenire poterat. Duo enim sunt
cia in mundo magna. Vivo eo Regum orbis Foeminae
Regnum orbis. illud accepit Filius. Datae mea O
potestas. Istud illi est concessum ut Matri, ut sponsa
quae coronatur 12 Stellarum corona, et lunam sub
pedibus habet sub pedibus eius. Denique Benedicta in
corpore suo, ut Filius. Benedicta in gratia sua, et
Benedicta in vita. Bndcta in morte, Bndcta in glo-
ria ut veni ipsa Meretur dicere Angelus. Et Elisa-
bet illa mulier dixit turba. Beatus venter.

Et Benedictus fructus ventris tui. Iesus. Christus. Mater
gna Praerogativa Mariae, quod mater sit Dei
omnia benedictio, qui de suo corpore sibi corpus
...erat olim botrus in terram Canaan, ut
...ant fructus eius. Respondit ad. Volens et
collegere Praetiosum illius botrum. Attulerunt
gentium botrum quem duo viri tulerunt vecte portantes.

vinculo. Sic Christo Maria praetiosum collegit et
fructum. Quae hic fructus Iesus. Salvator. Redemptor. O quae ar-
bor. Vidi quoque verbor. Ma-
rium. Fructus. Deus fortis. Maria ergo, vidi quae
excellentiam. Mater ipsa est Salvatoris. Mater Redemptoris.
... O felicitas. Fructus. Fortissimi Dei, cum illi unitam
natura Hypostatice. Dicit quod David. Hominem
dignitate optimum. Minuisti eum paulo minus ab
Angelis: At vero de Maria si dixisset, addidisset.
...sti eam non paulo minus, sed plurimum super omnes An-
gelos, eo quod Angelorum Dominum peperit, quem Angeli
adorant Deo suo parvulo ...

... Complet Ecclesia. Sancta Maria mater Dei ora pro
... clausula non est Angeli. sed Ecclesiae, ut haec salutatio
orationem desinat. Et virgo Mater, tanti in-
... nos collati beneficii memor, eandem ...
... filium clementem ... Sed verbis
salutationem terminat. S. M. mater Dei ora. Rogat
ut in hac vita ... nobis adsit, ... hic
... Deo suo, ac filio condonet, et tandem ... nostrae
... pugna illa extrema hora nostrae adsit. ...
commendet. Ora igitur pro nobis S. M. et ...
... Merito rogari potest. Quia ut filia Abraham
... non est, ut ... cuius ... et orbis
Regina, nil non potest, ut Mater Dei, ...
... Filius eius quod rogat. Pro tuis clientibus orat

328

530.

Et eo quod meo filio sit acceptum rogat.
itaque ei, ut ei omnia bona impetremus. Et quam plura
bonorum auctorem acceperimus. Hic tamen e.
Hic genus eius e. Sanctus eius et benedictus salut,
Quid hic mali, quod indecens, quod ad carpendum dignum si
Vide quanti sit excellentiae haec salutatio. Sancta Trinitas
illam condidit Angelo ut eam recitaret coram Maria.
Trinitatis eius auctor e. Angelus detulit de Caelo
Quin de Sancta Elizabetha. cum dixit Benedicta tu
Qui magnae fuit authoritatis. Uxor magni sacerdotis
ut sancti. Mater Ioannis Bapt. quo maior non surrexit
ex familia Aaron. Gratia plena. Et demum
Vocat Ecclesia. quae est Sanctorum congregatio Spiritu
infallibili, ne fallerit in rebus fidei. Ut doceat
quanti sit et a nobis habenda. Gloriosi doctores recitant
quam frequenter iterandam. Et denique gratissima SS. Vir
ni, cui ... hoc sui recordari gaudium ne hy
virum. Et ut haec salutatio sanctissima tanto ma
inter haec sit honorabilior, institutumque est pulsu
... in die. etc. Et ideo cum audis ...
si in domo es, si in via, deposito pileo. De
Si nunc audis pulsum; tu ipsi sit tibi pulsus ... Et
potest instituere talem pulsum domi suae.
Quam autem grata sit haec salutatio B. Virgini, e

Rogavimus quoque remunerat illos etc. Invenimus exempla
quam plura ... Inter reliqua, est quoddam de viro dei
cum singulis diebus psalmos quosdam in eius honorem legit,
post mortem de capite eius rosa excrevit. Audi, Thom. Cantipratanus
... in Belgio accidisse scribit. de quodam B.V. nimio
Trimoto, nomine Iosco. qui B.V. Mariam singulari devo
venerabatur. Atque ad ipsius nominis singulas lit. Anno
unum unum psalmum recitabat. Item ut ad M. dicebat 1163. 1.47.
Magnificat. A. Ad te levavi oculos. R. Re.
... I. In convertendo. A. Ad Dominum cum tribularer.
post mortem exeruit ex ore illius pulcherrima
rosa alba. similiter et duobus oculis, una, una. sic
auribus. 5. Rosae, & 5. litterae. Super Rosam quae
ex ore ... habebat inscriptam auream literam M.
principium nominis Mariae. Et materiam primus versus
Magnificat anima mea D. Super rosam ex dextro oculo
indicatam literam A. et versus. Ad te levavi ocul.
Super Rosam sinistri oculi R. versus. Retribue.
Super Rosam dextrae auris I. In convertendo. Super
sinistr. A. Ad Dominum cum tribularer.

Ex hac salutatione B.V. Mariae, discimus tres
praecipue virtutes. Castitatem. Humilitatem. et
obedientiam. Vide de his Concionem. In festo. Nativitatis B.V.
Dicamus ergo et ad laudem B. Virginis eandem, et Anno 2.
salutemus eam devote dicendo. Ave M. g. p. 1622
usque ad finem
in festo ... 329 Habita

33v.

Habita in Monaster 1627

+

In festo Annuntiationis B. V. Mariæ.

Missus est Angelus Gabriel.

Quatuor res sunt quæ legationem aliquam illustrem efficiunt. 1°. Auctoritas mittentis. 2. Dignitas ad quem legatio mittitur. 3°. Praestantia Legati. 4. Magnitudo negotii. Et quia hodiernum festum legationis festum est, omnia hæc in hodierna legatione ita sunt magna, ac eximia, ut similem orbis terrarum nunquam vidit, neque audivit. Is qui legatum misit [illegible] est, et quis maior Deo? Magnus Dominus Ps. 47. et Rex magnus super omnes Deos, Terribilis apud omnes Reges terræ. cuius magnitudo super omnes, et suprema, nullius terminis clauditur: Cuius maiestas omnem modum excedit. Persona vero ad quam Legatio mittitur, Virgo quædam est, quæ suam originem trahit a summis Patriarchis, a clarissimis prophetis, a potentissimis Regibus, a fortissimis ducibus, quos tamen omnes novæ nobilitatis splendore longe superavit. Virgo nunquam fuit, nec erit altera, virgo, quam recto iure dicere possumus lumen orbis terræ, domicilium virtutum, sanctitatis thesaurum, et domum flore virtutis hanc nominare possumus: Is vero, qui hac legatione fungitur, est Angelus Gabriel, unus e magnis illis principibus, qui in aula Regum, cælestis astant semper summo illi imperatori, eiusque omnium secretorum sunt conscii et participes. Negotium vero, quo hac legatione agitur, est eiusmodi, ut ab eo salus totius generis humani dependeat; Reparatio ruinæ Angelorum: Agitur hoc negotio, ut Dei æternum filius æternus naturam humanam assumat, sibique eam, ut Dei æterni filius, stabili matrimonio coniungat. atque hac affinitatis gratia, genus humanum æternæ morti adiudicatum a morte æterna eripiat, et ad cælestis Regnum evehat. Hoc igitur, hoc summum sacramentum illud est, quod ab Angelo hodie est e cælo allatum, ab Apostolis prædicatum, a toto mundo, ab Evangelista conscriptum, et quod universa hoc tempore colit, ac celebrat certa reconditum. De hoc igitur summo mysterio, et de hac celebri Legatione agam &c.

Missus est Angelus. Angeli non sunt corpora, sed spiritus, licet saepe corpore apparuerint, uti hodie, sunt igitur spiritus cælestes, ingratia confirmati.

Cor [= Cuius] locus est coelum empyreum, officium perpetuo creatoris amore ardere, eum laudare, et semper cum Angelorum clamare: S. S. S. Dominus Deus Sabaoth: Natura eorum nobilissima, atque pulcherrima, adeo ut homines, cum aliquem a pulchritudine laudare volunt, eum Angelicum facie habere dicunt: ubi de S. Stephano legitur. Potentia vero eorum tanta, ut unus eorum, uno momento 180 millia interfecerit. Talis igitur nuntius, Angelus missus est, sed cur Angelus? Primo, ut et dignitati legati, et authoritati mittentis, et legationis dignitas responderet. 2º Ut Liberatio generis humani, ruinae origo responderet. Nam sicuti olim ad nostram perditionem infernus misit de profundo suo malum Angelum, qui mulierem in paradiso fallens, ac per eam primus Adam necavit, cuius morte nos omnes perimus. Ita ad salutem reparandam, coelum misit e suo coetu Angelum bonum, qui virginem salutavit, et ex ea 2dus Adam nasceretur, cuius vita nos a morte ad vitam redimimur. 3º Quod cum Angelica propria sit virginitas, et in carne praeter carnem vivere, non sit Angelicum, nemo melius ad virginem castissimam mitti potuit, quam Angelus.

Missus est igitur Angelus: Quis? Gabriel. Non quemque Angelus Gabriel, qui ut ait S. Bernardus, virginis custos fuit, et unus ex summis illis principibus coeli. Nam licet caeterorum hominum infimi ordinis Angeli custodes sint, tamen ea quae mater Dei, et Angelorum Regina quando futura erat, et super omnes Angelos exaltanda, quid mirum si unum et summum Angelum custodem habuisse credatur: Et cum ordinarie Deus minores Angelos ad terram mittere solet, sicut nuntia perferenda vel tiente ... sicut quod efficiant. At vero ad nuncia perferenda ... maximam, qualis fuit verbi Dei Incarnatio, non Angelos quoscumque sed primos, ac summos destinat: Et ipsum quoque nomen Gabrielis cum legatione quam obit pulchre convenit: Gabriel enim tantum valet, ac si dicas. Fortitudo Dei. Quid autem fortius, potentius, mirabilius nuntiari poterat, quam virginem parituram, creatorem creaturae futurum, ... aeternum nasciturum, Beatum passurum, immortalem moriturum. Et quem orbis totius ... molem portat, et quem coelum capere ... in utero foeminae unius claudendum. Merito igitur Angelus Gabriel tanti mysterii nuntius est missus.

A quo vero haec Legatio missa est. A Deo. Missus est A Deo. Quid sit Deus, aut qualis sit Deus, hoc nec Angelica mens capere potest. Ascendat Isaias cum de Deo loqui vellet, tamen os aperuit, et dixit. A. A. A. ... Isaias ... nescio loqui. puer ego sum; Et Moysi dixit. Ego sum, qui sum. ... Cur quaeris nomen meum, quod est admirabile. Graeci nihilominus Dei nomen exponunt. a verbo θέειν, id est currere, αἴθειν ar- dere, θεᾶσθαι videre. l. φοιδεῖν. quae expositiones valde pulchre huic loco conveniunt. Nam si Deus a currendo dicitur; quando quaeso magis cucurrit, quam cum naturam assumpsit humanam, quando exultavit ut gigas ad currendam viam; ... mirum ... quaero hoc ... Si vero dicitur a comburendo, quando quaero magis ... flammarum suarum ostendit, quam cum igne nomine mittere ... et ... faces amoris in cordibus sanctorum suorum accendit, ... quod nulla umquam ... tribulatio extinguere potuerit. Si vero a videndo, sive providendo, nomen Deus accepit, quando maiore ... Deus dici potuit, quam cum afflictionem nostram, ac miseram captivitatem videns, liberatorem nobis potentissimum providit, filium scilicet suum unicum qui nos ... liberavit. Ps. 18

Missus est a Deo. 2. In civitatem Galileae cui nomen Nazareth. Tres causas invenio, cur Nazareth potius, quam aliam urbem Palestinae ad conceptionem suam Dominus elegerit. 1º Erat Nazareth Galileae civitas obscura, ex qua neque reges, neque prophetae, neque ullus alius illustris vir ex ea prodiit. Unde Nathanael ad Philippum: A Nazareth potest aliquid boni esse. 2º ... non Iudaei solum, sed etiam Hebraei incolebant, unde Galilaea gentium ab Isaia dicta est. 3º Si enim nominis intuebimur, Sancta, sive Florens interpretabitur. Ioan. 1 Isai. 1

Dominus igitur in civitate Nazareth concipi voluit, quod sicut Nazareth obscura et humilis habebatur. Ita ipse, non ut regnaret, ac dominaretur venit, sed ut serviret, et ... maledicentia, occideretur. Et et verbo et exemplo nos ad humilitatem, mundique contemptum hortaretur. Deinde quod sicut Nazareth Hebraeos simul ac gentiles comprehendebat, sic ipse ad Hebraeos, et Gentes salvandos se venisse ostendit, utrosque misericordissimo sinu complectens. Postremo, quod licet Nazareth, obscura et vilis habebatur. Sancta tamen ac florida interpretatur, sic licet ipse humilis, pauper, despectus esse voluit, sed tamen non peccator, et ut Paulus dicit. Sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus ... ego flos campi ... coelestis ... et omnium virtutum floribus ornatus.

ipsi dicitur. Et Isaias. Egredietur virga et flos etc. Et eo vero, quod Christus
sit flos campi, et Lilium convallium. Et urbe nimirum florida, cui
lis[que] cum aliorum delectari floribus, Et licet omnes homines, qui Deo
sincere serviunt, amet, et recipiat, tamen singulari amore quodam
eos complectitur, in quibus florem s. virginitatis suavissimi odoris in
venerit. Sicut enim, quis, nulla aetatem a patria et Regno caelo
excludat: Tamen quis dubitat eos et Christo multo chariores, qui
faecem senectutis, sed florem adolescentiae in obsequium eius contulerunt.

Missus est Angelus a Deo. In civitatem etc. Ad virginem desponsatam viro, cui
nomen erat Ioseph. de domo David. Consuetudo est, ut antequam
nuptiae celebrentur, et mittere oblata haec visita, id quam
sui sponsus requirat; Ita quando cum servus Abrahae Rebeccam filio
eo uxorem postularet, parentes et fratres responderunt: Vocemus
Gen. 24 puellam, et quaeramus eius voluntatem. Sic ergo et nunc, cum
esset humana natura, verbo Dei matrimonio copulanda, misit Deus
Angelum suum ad virginem, ut eius quodammodo consensum et volun-
tatem requireret; Poterat quidem Deus, et virginis non expectata
voluntate matrimonium istud concludere, sed tamen et maiori cum
merito Mariae, et cum maiori dignatione Dei haec voluntas
expectata:

Ad virginem inquit. Aliquot de causis matrem Redemptoris vir-
ginem esse decuit. 1°. Ne filius Dei, duos patres haberet, quod
ipsum videri poterat. 2°. Ne qui peccata tollere veniebat, ipse
in peccato nasceretur. 3°. Ut sicut in caelo patrem habet sine matre, sic
in terra matrem haberet sine patre. 4°. Ut sicut Adam sine
patre, et sine matre natus est, nos vero ex utroque parente
nascimur, Eva patrem habuit sine matre. Requirebatur ut esset
qui et sine patre et matre solum nasceretur, ut hoc modo quad-
ratum generis impleretur. Hic fuit Christus natus ex virgine matre.
non ab alio patre sic corpus primi Adae ex limo terrae fabricatum est a
Deo, quo maiorem esse corpus secundi Adae, et integerrima virgine
virginea carne, non opera viri alicuius, sed sola spiritus sancti vir-
tute generandum fuerat. Et denique si olim nascenti mundo,
solum infantis vocem Dei, dicentis. Germinet terra her-

ventem, tota ubique terra, nullo suscepto semine in momento
concepit, et peperit herbam omnis generis; quanto magis generabat
mundo renascenti, ad Imperium solius Dei, sine ullo humano semine, virginis
terra nova germinet, et dant fructum suum. Accedit verissimum est Isa. 7.
vaticinium Isaiae. Ecce virgo concipiet et pariet
Ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de
domo David. Mirabile hoc, quod virgo paritura Messiam,
desponsata viro: Cur non ita mansit sine tali elada... fer.
et mentes ... Audi causas, 1. Ne virgo castissima adultera
... occultum esse oper.
... ubique, quibus hoc mysterium ad tempus occultum esse oper.
... 2. Ut solatium atque auxilium comitis haberet, cum erat fu-
giend. in Aegyptum. 3. Ut per Ioseph Genealogia Mariae, atque adeo
Christi ipsius secundum carnem origo monstraretur. Nathan autem genuit
... Ioseph virum Mariae de qua natus est Christus. 4. Ut B. V. Ioseph
... pudicitiae suae gravissimum, fidei dignissimum haberet. 5. Ut vir-
ginitatem magis commendaret, quae adeo placuit altissimo, ut et tali
... 6. Ut B. V. Mariae partus, cum virginitate coniunctus
... celaretur diabolo, Licet enim natura celeritate et subtili-
tate facile diabolus omnia penetrat, nec ullis portis ac parietibus excludi-
tur, tamen divina virtute impeditus, neque ad virginis consortium ...
... potuit videre.
... mysterium partus virginei impediri potuit videre.
Fuit igitur B. V. viro desponsata, Et viro sine omni dubio, sanctissimo
et integerrimo. Si enim in matrimoniis ceteris tenenda haec, ut
... fieri possit sint pares, genere, nobilitate, opibus, aetate, ...
magis credendum est, Deum huius castissimi matrimonii auctorem, illud
voluisse, ut quam matrem sponsus eligi debent, ... non solum aetate
et nobilitate, sed et moribus integritate, virtute ... simillimus.
... sicut Maria e stirpe Regia descendebat, ita et Ioseph. Sicut
Maria adolescentula, Ita et Ioseph, licet pictores decrepitum, ... Ann. 35.
... pingat, pictoribus atque poetis ... l. 40.
... in puero ... educando, aliisque ...
... in itineribus, in ... virginis adulterii suspi-
... et laboribus subeundis, prodesset, neque virginem ... desponsavit
... liberari potuisset. Quia tamen praecipuae causae ...
matrimonii fuerunt, Et quod magis ... dignius est, Sicut Maria
... sapientia, et ... spirituali
virgo, Ita et Ioseph. Sicut Maria ...

ornatissa, ita et Ioseph. Deniq sicut Maria Deu filiu suu
pellare potuit: Ita et Ioseph: alioq S. Virgo n dixisset. Fili cu
Luc. 2 fecisti nobis sic. ecce p̄r tuq et ego dolentes q.&c. Sexto.
Et nomen virgis Maria. quotiescunq hoc nomen, Mari
audimq, toties nobis in mentem venire de, quale fuit gen
hūm, q miseru, q desolatu, q inimicu Deo, n. antiq Mar
orbi innotuisset: At uo ubi ea Angelq salutasset, ubi innotuit
illa nobis Deu maiestatis, vetorna. attiafiuna, sit. ute
na tote: unde postea oia bona quae hbq, et quae deinceps
habituri sumq, tanq et fonte quodā pfluxerit. Et nom
virgis Maria. Maria tm valet, quod Dnā, vel Illumina
ta. vel Mare amarum: Et qd merito vocata Dnā, Imo
Angelor et hum Regina. quae Regis Regu, ac Dni Dnantiu
vera mater nominata, et est. Illuminata quoq merito
dr, quae vera lucem mundo peperit. Si Moysi ao dicta
Dno famile colloqs, ita luci pfusq est. ut incu faciem filij
Israel aspicere n pnt, sicut nec in solem &c. qd de illa aestima
n par est, quae ipsu iustitiae solem in utero, in sinu, in ul
nis gestauit; et non dies 40, sed annis pem 30, cu coin
tinue ac famile, in ead domo, in ead mensa versata est.?
Mare qd amaru nemo non est Maria, sed certe fuit cu
hic in terris viveret, fuit n. filio suo in oi labore, in oi tri
bulatione socia. in paupertate. in itineribq, in pscutiōibq, in do
loribq &c. O quanta amaritudinis mare eam obruit, du videt
filiu suu capi, ligari. &c. vere fuit mare doloru, du stabat
dolorosa, iuxta Cruce lachrymosa. d. p. t. s. Et haec ipsa
virgo, quae qdā mare amaritudes erat, nunc stella maris ef
fecta, et sup oēs caelos exaltata, radios suos undiq diffundit
Neq frustra in eius splendore mundq intuetr, ac post chrm fili
um suu in ea spesalit. Na quae mare amaritudis fuit, n os
nostris calamitatibr expta e, compati nobis novit. Non qua
ra mali, miseris succurrere deceb, est illa. Et qa Dna ac
Regina est, quod voluerit, a Rege filio impetrare potest.

…a illuminata est, nostras calamites et miserias non igno
… quamobrem, quotquot in maribq saeculi inter tot fluc
navigamq, si mergi nolumq, Respiciamq ad hanc stellam
invocemq Mariam. Si tentationes ingruunt. et timor
… recumbar. R. S. V. Mariā. Si Diabolq te in peccatum
Mundq in vanitatem. Si Caro in gaudias malas trahat.
… es in saeculo, ni grahiar. R. S. V. Maria. Si ti consci
… a peccator pvenit, inq desperatiōis pfundu trudit
… cadat. &c oportet. A. S. V. Maria. In oibq saeculi, si
… ribq, in rbq dubijs, in Angustijs: et pcipue in Agone
… neq mortis A. S. V. M. Nemo est qsq, q ali
… titulo ad Mariae thronu aditu non hbat. Si virgo
… Invoca virginu virgine, Si matrimoniu Invoca matrē
… sponsa Dei, Si Nobilis. &c. &c. Invoca caeli Reginā. Si
… nr, invoca orbis Dnam, Si miser. afflictq, Invoca mari
… ritudis. Si peccator, Invoca matrē mīsericordiae. Si iustq
… oca matrē solis Iustitiae. Ita oēs efficientiā desumt.
… ri dictū e? Et nomen virgis Maria.
… sic finivim Concionem. Nisi me hoc Mariae dulcissimu nomē
… revocant, ut de eo aliqd plq loquar. Quinq Nobilissas fa
… minae, et p ceteris benedictae in S. Script. legimq. Mariam
… roni Moysis. Annam matrē Samuelis. Ruth. Iudith. Abi
… gail. quaru nomina, si prima littera singuloru capiatr,
… Mariae virginis nomen componunt. M. A. R. I. A. ut intell.
… quamq eas oēs B. V. Maria superasse. et eas oēs laudes
… unam Mariam simul complexam, quae in alijs sparsa, acte
… Maria n. illa vetus testamti, prophetissa. So
… Moysis, obi pharaō submersq e. Congregatis virginibus
… mulieribq cantu mixto, et musico cantabant, sicut illud Ma
… locu transierunt. Cantemq Dno gloriose n. m. equu. et &c.
… uo Maria prima inter mulieres, mare rubru saeculi
… siccis pedibq, ē sine ullo carnaliū voluptatū humore per.
… transiuit, et ideo chorus virginum post se ducens, canit.

Ego mater pulchrae dilectionis, et agnitionis, et sanctae spei. Venite ad
me. omnes qui diligitis me. qui diligitis castitatem, humilitatem, mo-
destiam, silentium, etc. Haec est Anna illa felicissima, quae
1 Reg. 1 sicut illa, multis lachrymis, et ieiuniis a Deo impetravit fi-
lium Samuelem prophetam magnum, etc. Sic haec post multas lachrymas
et multa ieiunia tandem a Deo filium, multo maiorem Samuele
et meliorem obtinuit, quem statim ab infantia in templum allatum
Deo consecravit. Haec est illa Ruth Moabitis, quae obli-
Ruth 3 ta populum suum, ac cognationem suam, et domum patris sui, ~~...~~
cui Booz benedicens dixit. Benedicta es tu filia a Domino, quia non es se-
cuta iuvenes pauperes neque divites, sed etc. Vere non Maria
nostra, non solum populum suum, et domum patris sui, sed et totius
mundi oblita, ad Deum Israel, et alas eius confugit, neque iuvenem
pauperem, ~~aut divitem~~ secuta est, sed dilectissimum sponsum Christum habere
voluit. Haec est fortissima illa Iudith et castissima, quae non caput
Iudith 13 Holophernis amputavit, sed caput draconis contrivit, et idcirco be-
nedicit eam omnis sanctorum coetus, dicens. Benedicta tu a Domino in omni
tabernaculo Iacob. Tu gloria Hierusalem. etc. quod castitatem ama-
veris, ideo et manus Domini confortavit te. et ideo eris benedicta
in aeternum. Haec est denique pulcherrima illa, et prudentissima
Abigail, quae Davidis iram contra stultum Nabal mitigavit.
Quis est Nabal, nisi omnis homo peccator. Et quis est David, nisi De-
us, Et quae est Abigail? Nisi Maria, quae vere mater
misericordiae, et peccatorum advocata, a peccatoribus iustissimam
Dei iram periculisque saepe avertit. Accedite igitur omnes Na-
bales. id est stulti peccatores, stultitia enim summa est offendere Dominum.
clamemus omnes ad hanc misericordissimam Abigail nostram Mariam
inquientes. Sancta Maria. succurre miseris. iuva pusillos, refove
flebiles. ora pro populo. interveni pro clero. intercede pro devoto
femineo sexu. Sentiant omnes tuum iuvamen, quicunque hodie cele-
brant tuam s. festivitatem. et Christi dilectissimi filii tui. in sacra-
tissimo utero tuo operatione spiritus sancti conceptionem, et incarnationem

M. T. AKAD. KÖNYVTÁRA

BUDAPESTEN